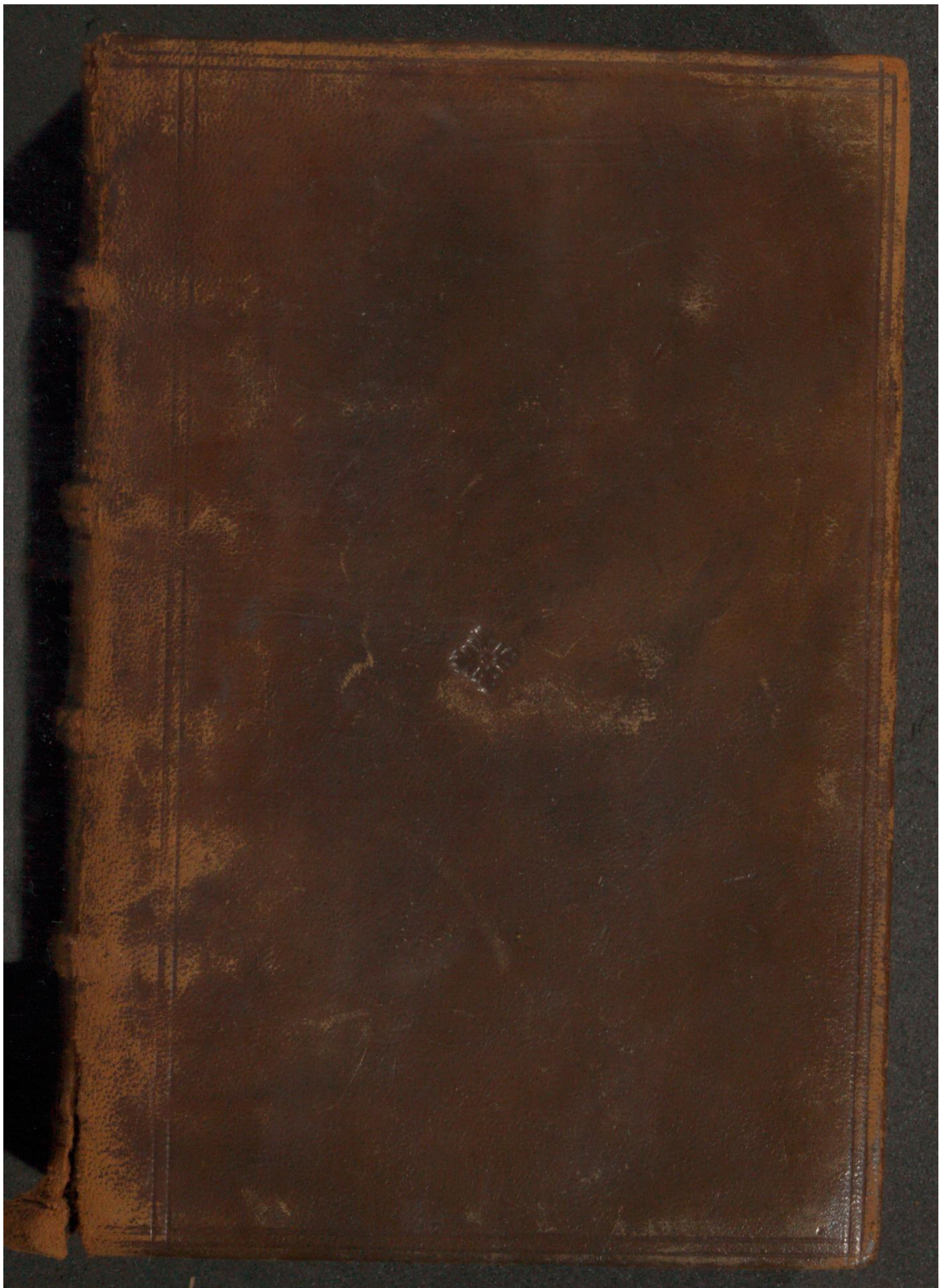

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

5457 A.XXV. Com
A[1] 1708
Y. 2:7
A[1]/4 41 m 8

riey
des

Rhazes

Baudrier V. 408/09 (wrong coll.)
88, 4 leaves; ff2, 2 leaves.

B 54 v.
XVI

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Baudrier p.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

4775

C.34

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Diuisiones Rasis filij zacharie.
Uiaticum Cōstantini monachi.

Carmes de Rennes.

51821

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Liber diuisionũ trãslatus in tilero a magistro Gererdo Cremonensi de arabico in latinum.

¶ Uerba abubetri filij zacharie arasi.

Entilata fuit in presentia cuiusdã probi viri rememoratio diuisiõis egritudinũ: et curatiõis earũdẽ: quare visuz est mihi: vt cõponerẽ librũ de hac intẽtiõe cuius vtilitas esset cõis et multiplicaret excusatio oĩm cõsiderantiũ in ipso et vtẽtiuz eo. Et ppterea qr vidi in ipso iuuamẽ maximũ et cõmoditatẽ: deũ itaqȝ posco cõcessorẽ ad rectificationẽ sermonis et operis et auxiliũ: fm q sibi placet: et q sit et approximatio: cũ ipse sit nostri gubernator. Et nos quidẽ scripsim9 illud fm capl'a signata lr'is: sicut fecim9 in Almãsore: q sunt. clix. capl'a vsqȝ in fine lib.

¶ De alopitia. Capitulũ. i.

Primũ ex eis itaqȝ est capl'm de alopitia: q est casus capillorũ et tinea. ¶ Et fit ppter flegma salsum adustũ. ¶ Et signa eius sunt: vt sit habẽs eaz albi coloris: delicati corporis cutis nude: mollis: et sunt ex illis qui iam multum sunt vsi cibis frigidis et humidis et niue cum eis. Et aut cõmunicat ei albedo coloris cutis cũ casu capillorũ ab ea. ¶ Et eius curatio est vt soluatur habens eam cum yerarufini: aut yerapigra. cuius dosis sit. ʒ. iij. aut sumatur colloquintide interioris tertia. ʒ. i. et aloes et turbith amborũ. ʒ. i. bdellij: zinzib. masticis. ana. vi. ʒ. i. fiat solutio cum eo aliquotiẽs: et euomatur post repletionẽ cibi cum syrupo aceto. et aqua calida: postq coquitur in ea raphanus: et sinapis et sicla et anetum. ¶ Aut sumatur aneti. M. i. bulliat in. iij. lib. aque: donec dissoluatur anetum et rubeat aqua: et colet aqua ex eo: et ponat in oĩ lib. ʒ. i. mellis cũ est calida et moueat donec dissoluatur et bibat ex ea cũ est calida lib. ß. Si ergo vomuerit ex ea: bonũ et si nõ: bibat iterũ aliã lib. ß. ¶ Os si nec sic: sumat cõdisi thuris. anã. ʒ. i. baurac. ʒ. iij. dissoluant oĩa in lib. ß. hui9 aq cũ quarta. ʒ. i. salis nigri: et bibat. ¶ Et fit etiã ex sanguine in quo multiplicata est colera citrina. et signa eius sunt citrinitas coloris: extenuatio corpis: et qr infirmus est assi-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

due vsus cibis calidis. ¶ Et cura eius est comedere cibos frigidos ⁊ balneatio assidua cum aqua dulci tepida absq̧ longitudine sessionis in ea: et potare aquā casei cū scamo aut scamonee quarta. ʒ. i. in sex sextariis ⁊ quarta lacti ace tosi. ¶ Et fit ex colera nigra et signa eiꝰ sunt nigredo corporis ⁊ attenuatio eius: siccitas ipius. ⁊ qđ habēs eā vsus est eorum que generāt melācoliā: sicut lentibꝰ: carne salita: sale: ⁊ qui plurimo vsus est labore. ¶ Et cura eius est vt sumat ī potu decoctionē epithimi aliquotiēs: ⁊ de his pillulis. ℞. epithimi: polipo. ana. ʒ. x. agarici. ʒ. v. interioris colloquintide. ʒ. i. et. ß. salis naptici. ʒ. i. gariofi. ʒ. i. et formentur pillule: quaꝝ dosis. sit. ʒ. ij. et. ß. ¶ Significatiōes per colorē xo cutis in his duabus speciebꝰ sunt debiles ⁊ proprie in colerica: qm̄ in his duabꝰ speciebus eas precepit ycteritia: ⁊ oēs quidē species alopitie indigēt post purgationem et equationē corporis cum cibo cōtrario humori generanti egritudinem: eis quibus locus curetur. ¶ Et loci quidē curatio est duarū speciérū: quarū vna habentiū leuia corpora: sicut infantes ⁊ eunuchi et mulieres: et illi quoꝝ cutes sunt albe nude. ¶ Curetur ergo fricatiōe facta cum pāno aspero donec rubeat cutis: postq̄ pili abrasi fuerint: et si rubet fricatione parua: tunc est facilis curatiōis: et si non nisi post fricationē plurimā: tunc est difficilis sanationis. Et considera medicamē quod ponis super caput eius: et si videris ipsuz calefacere plusq̄ oporteat: stringe acuitatem eius et permuta ipm̄ cum aliquo. ¶ Et curatio huius egritudinis que est incipiens: et facilis est cum medicamine debili. Et que antiqua est cū medicamine forti. Deinde fricetur cū cepa que comeditur aut cum cepa narcisci: ⁊ liniatur desuper medicamine cuius descriptio. ℞. cinerem corticū auellanaꝝ: amigđ. amaras adustas cū corticibus suis fricētur in sartagine donec adurant̄ ⁊ terant̄: deinde aggregentur cū oleo et liniatur cum eis. ¶ Et alia est habentiū corpa ni. aspere cutis fortiū pilloꝝ ad q̄ curāda misceat̄ cū istis sicut quarta eorū sulfuris: ⁊ sexta ipoꝝ gūmi rute: ⁊ vtrisq̧ spēbꝰ qn̄ vlcerant̄: aut ꝓxime fuerint vt vlcerent̄ fiat desup vnctio cū vnguēto de cerusa: donec sedetur: deinde iteretur.

¶ De casu capilloꝝ. Cap. ij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Et casus eorum fit ex diminutõe nutrimẽti: aut ex corruptione humorũ aut ex dilatatione pororũ. ¶ Et signa eius sunt quoniã corpus est siccnz extenuatũ. ¶ Et cura eius est dilatatio in cibo: et additio in somno et balneo: et potio vini ru. grossi. ¶ Et fit ex spissitudine cutis. ¶ Et signa eius sunt quoniã sunt pilorũ radices cum tenduntur fortes et non egredientes velociter: ꝛ sunt pili vehemẽtis grossitudinis et nigredinis declinantes ad crispitudinẽ. Et curatio eius est balneũ assiduum ꝛ inunctio cũ oleo camomil. et liniri ex epithimatibus alopitie sicut amigdal. amaris et schea adustis cũ spuma maris aggregentur cum oleo et liniatur ex eo caput.

¶ Et fit ex mollitie cutis capitis. Et signa eius sunt paruitas capillorꝫ et subtilitas eorꝫ et velocitas casus. ¶ Et curatio eius est oleum mirtinũ et oleum arboris masticis cũ laudano quo radic. pilorũ liniantur: ꝛ est leue: et fiat istud postq̄ pili abraduntur. ꝛ fortius isto est: vt dissoluatur põdus. ʒ. iij. acatie. ʒ. iij. laudani: i. ß. ʒ. vini puri: ꝛ fũdat desup olei mirtini. ʒ. ß. ꝛ cooperiat cuꝫ eo caput. et q̃nq̃ confert oleuꝫ mirtinũ cũ laudano ei q̄ fit ex diminutõe nutrimẽti.

¶ De dolore capitis. Cap. iij.

Fit ex feb. cal. sicut tertiana: causon siue apostemate in cerebro. ꝛ signa eius sunt: quoniã cõmouetur cum est caliditas feb. et quiescit cum ipsa declinat. ¶ Et cura eius est cura causa feb. ¶ Et fit ex apostemate in cerebro et pãniculis eius. Et signa ei⁹ sunt assiduatio doloris capitis a pricipio egritudinis vsq̄ ad eius determinationẽ vel diminutionẽ: et quod excitatur ante vehementiã feb. et vehementiã rubedinis oculorꝫ ꝛ exuberatio venarũ et alienatio et cõmixtio rationis. ¶ Et cura eius est cura frenesis cal'e ex his que ego dicaꝫ. ¶ Et fit in fine feb. cũ est cris: ꝛ signa eius sunt: q̄m cõmouetur postq̄ feb. pmansit. iiij. dies: et fiunt cũ ea nausea ꝛ subuersio aĩe ꝛ vertigo. ¶ Et cura eius est adiutorium ad velocitatẽ vomitus: si fuerit nausea vincens cum aqua calida et sy. ace. aut suppõne colli'ij aut enematis leuis: si venter fuerit siccus: aut fuerit cum eo cõmotio in mirac: caput xo ipsum non curetur cum aliquo in hac egritudine.

¶ Et fit a caliditate venenorũ. ¶ Et cura eius est vt effundatur sup caluã oleũ ro. recens: aut oleũ de oliuis recentibus imaturis: et non effundat sup occiput: qm̃ locus ẽ frigidus: ⁊ ex eo est origo nuche: vt nõ perueniat ex effusione olei nocumentũ: ⁊ fit oleũ qd̃ effundit super sinciput infrigidatum super niuẽ: aut in cursu aque fri. aut cõquassetur cum quantitate ipsius aceti. super infantiũ autẽ ⁊ etiã mulierum capite infundatur oleum camomillinũ.

¶ Et fit ex frigiditate aeris. ¶ Et cura eius est effusio olei cal. sup sinciput sicut olei rutacei aut olei laurini: vel costini et ex altero oleo: ex oleis calidis.

¶ Et fit iterũ a siccitate sine materia: dolor capitis sed est debilis. Hũiditas aũt nõ facit dolorẽ capitis oĩno: nisi multiplicet eius quãtitas: tũc nõ facit accidere grauitatẽ i capite. ¶ Et cura ei⁹ est cũ desiccatiõe ⁊ cũ pill. stomaticis ⁊ yera. g. et oleis desiccatiuis: ⁊ cura eius est qui est ex siccitate balneũ ⁊ inunctio cũ aliquo oleo ⁊ humectatio cibi.

¶ Et fit absq3 feb. sicut p potũ vini puri et fortis: et signa eius sunt vt cõmoueat post ipm: ⁊ sit caput cum eo graue.

¶ Et cura eius est somn⁹ ꝓlixus. deinde introitus balnei: ⁊ acceptio cibi pauci facti ex caulib⁹ aut lentib⁹: aut pull. preparatis cum aqua agreste ⁊ odoramentũ cãpho. ⁊ ros. ⁊ fricatio pedũ. deinde reintratio balnei post longũ somnum: qd̃ si remãserint in capite reliq̃ cũ paucitate somni sumantur ex vino cõmixto plurime acceptio equalis.

¶ Et fit ex casu aut pcussiõe accñte in capite. Et cura eius est flõmia cephal. deĩde effusio aque fri. sup caput. ⁊ facere empl'm post istud ex foliis mirti cũ pauco ramec ⁊ acatie ⁊ aqua citonioꝝ: ⁊ olfat⁹ odoriferoꝝ frigidorũ ⁊ cibari post istud ex cerebris gallinaꝝ et cerebris arietũ et edulorũ et euitet oẽm cibum ca. cuius est facere vaporẽ ascẽdentẽ ad caput. et leniat natura ei⁹ cũ suppositorio facto ex sapore aut clystere facto ex aqua sicle: et alumine ⁊ oleo vio.

¶ Et fit ex ventositate fetida replẽte caput. ¶ Et cura eius est olfatus redolentiũ frigidorum sicut camphore: aque vio. et ro. sandal. et nenufa. et odorare olea eorum.

¶ Et fit etiã ꝓpter olfatũ vẽtositatis vaporis calidi replẽtis caput: sicut gallie: ambre: musci: aut similiũ et bñ redo-

lentibus calidis. ¶ Et cura eius flobothomia est.et effusio aque fri.super caput et olfatus bñ redolentiũ frigidorũ ex his q̃ diximus:et multotiẽs odorare olea eorum.

¶ Et fit ex dñio colẽ in sanguine:ꝛ signa eius sunt exiccatio corpis et extenuatio eius: ꝛ velocitas pulsus et sitis et siccitas supior partiũ nariũ et vigilie. Et cura ei⁹ est lenificatio vẽtris cũ aqua prunoꝝ et sy.ro. deinde effusio aque fri.super caput.et ĩpositio aceti de vino et aq̃ ro.ꝛ oleo ro. cõquassati sup ipsum:et inunctio eius cũ oleo vio.et olo de cucur.ꝛ de amigd.dul.ꝛ sternutatio cũ eis.ꝛ assidue vti cibis frigidis vt cucurb.portul.agresta:lactu.ꝛ que fiunt ex eis ꝛ acceptio mucil.psilij et aqua granatoꝝ acetoꝝ.

¶ Et fit ex dñio sanguinis:ꝛ ei⁹ signa sunt rubedo faciei ꝛ oculoꝝ:grauitas capitis ꝛ toti⁹ corpis ꝛ mltitudo somni.

¶ Et cura eius est flõmia cephal. deĩde reliq̃ que diximus de cura doloris capitis accidẽtis de colera citri. et cõfert huic dolori capitis ꝓpe cibari:cũ tassel et aliud cibariũ cũ alcu risu et aggresta et in secunda mẽsa vti inuubis.

¶ Et fit ex vapore grosso in capite:et signa ei⁹ sunt tensio in radicibus oculoꝝ et vehemẽtia doloris capitis sine grauedine ꝛ vehemẽtia pulsationis timpoꝝ. ¶ Et cura eius est lenificatio nature cum superfluitate pauca cum eis q̃ sunt sicut infusio aloes:et pil.de yerap̃.deinde inclinatio capitis super vaporem camomil.et sansu.et calamenti aliquotiens:deinde introitus balnei.

¶ Et fit ex humorib⁹ frigidis grossis melicis aut flegmaticis cõmunib⁹:et proprie in capite:et signa ei⁹ sunt vehementia doloris capit sine caliditate in capite ꝛ facie apd tactũ et nec est rubedo in colore:neq̃ exuberatio in venis et qd est cronicus. Et cura ei⁹ est solutio cũ pillulis cochijs et yerarufini et inclinatio capitis sup decoct.calamenti et sansuci ꝛ odorare rutam et castoreum et sisimbrium: ꝛ sternutatio cum pipere:et condisi et castoreo: et gargarismus cum syru.ace. et synapi.

¶ Et dolor quidẽ capitis assiduus cõprehendẽs totũ caput noĩatus habens galeã est huius generis. Et fit ab humoribus malis in pte capitis:aut in toto capite:et signa eius sunt q eger intueri lumen non vz neq̃ vocem audire põt.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Et cura ei⁹ est euõ cũ eis que mũdificãt caput et stomachũ.
¶ Et fit ex colra in ore stõi sine feb. ⁊ signa ei⁹ sunt nausea: ⁊
quod sedaꝉ post vomitũ. Et cura eius est vt bibat syr. ace. ⁊
aquam calidam multã et euomat aliquotiens donec mun-
dificetur stomachus ⁊ sedeꝉ nausea: deinde comedat ex ma
lis et citoniꝭ et cibaria facta cum aqua agreste.
¶ Et fit post coitũ. Et cura eius est ablutio cum aqua fri. et
somnus post. ⁊ odorare oleũ viol. ⁊ cõestio pulloꝝ ⁊ vitello-
rum oui ⁊ administratio enematis qđ impinguat renes ex
eis que dicunꝉ in cura coitus. ¶ Et fit ex strictura oris sto-
machi ⁊ mltitudine sensus ei⁹ et signa ei⁹ sunt: ꝙ cõmoueꝉ
in horis matutinis ⁊ cũ est fames ⁊ sedaꝉ cuꝫ homo come-
dit quãlibet comestionẽ. Et cura ei⁹ est vt bibat in mane sa
uic ⁊ zuccarũ: aut sumat aliquid de fructib⁹ stipticis: sicut
pomis stipticis et citoniꝭ et granatis ⁊ mu͛c. aut comedat
bucellã panis infusi in aq̃ agreste: aut ĩ aq̃ ĝnatoꝝ acetoso
rũ. Et ꝯfert oĩb⁹ spẽb⁹ doloris capitꝭ lenificatio vẽtris sp:
⁊ alienatio oĩs rei cui⁹ vapor velociter eleuaꝉ ad caput.

¶ De emigranea. Cap. iiij

Quãdoqꝫ fit ex calitate: ⁊ signa eius sunt pulsatio
timpoꝝ: ⁊ calitas tact⁹ ꝑtis: et sedatio ex rebus
frigidis. Et cura ei⁹ est flõmia cephali. ⁊ lenifica-
tio nãe cũ dictis in caplo doloris capitꝭ. et assiduatio acce-
ptionis coriãdri ⁊ zuchari ⁊ psilij in matutis. ¶ Et fit ex va
pore humoꝝ frigidoꝝ ⁊ signa ei⁹ sunt ledi ex reb⁹ frigidis
⁊ priuatio caloris in ꝑte cũ tãgiꝉ. ⁊ qđ est longioris assidua
tionis et pluris. ¶ Et cura eius est solo cũ yeraruf. et cũ co-
chijs ⁊ cum oĩbus que dicenꝉ in cura apoplexie. Aut suma
tur. ℥. i. olei de lilio ⁊ disrũpaꝉ in eo castorei. ʒ. ij. euforbij. ʒ.
i. fricetur cũ eo pars et distilletur in aurem que est ab illa
parte: ⁊ qñ perseuerat emigranea et ꝑuenit oculo tenebro-
sitas ex ea opꝫ vt cito succurraꝉ subleuando arteriã et cau-
terizãdo eam: ⁊ si nõ: faciet ĩpm incurrere alitisar ⁊ destru-
ctionem visus. Et emigranea frigida vt plm fit in parte si-
nistra: et calida in parte dextra. Et confert quidem calide
emigranee: vt dissoluatur sexta pars. ʒ. i. camphore in gut
tis lactis mulieris et distilletur in aurem.

¶ De vertigine. Cap. v.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

QUandoqꝫ fit ex multitudīe ſanguis:ꝛ ſigna eius ſunt rubedo faciei ꝛ oculorum in illa hora exuberatio venarum ꝛ alguidegi ꝛ pulſatio timporum et venarum que ſunt poſt aures et rubet facies et caput. Et cura eius eſt flōmia baſili. et medie aut cephali. ꝛ vētoſatio cruriū ꝛ cibatio ex cibis ſubtilib⁹ extinguētibus ſanguinē: ſicut lentib⁹ ꝛ aque agreſte ꝛ alkaris: ꝛ adminiſtratio pſiliū cū zucca. ¶ Et fit ex colr̄a: ꝛ ſignū ei⁹ eſt quod mouet añ ipſam nauſea. Et cura ei⁹ eſt vt vomat cū ſyr. ace. ꝛ aqua ca. ꝛ bibat decoctionē mirab. citri. aut aquā caſei: et vtat̄ aqua granatoꝝ acetoſ. et aqua agreſte: et omni in quo eſt acetoſitas ꝛ ſtipticitas. ¶ Et fit ex flegmate: ꝛ ſigna ei⁹ ſunt perturbatio ſenſuum et albedo coloris et multitudo ſomni et ſputi. ¶ Et cura eius eſt id quod diximus in dolore capitis ex flegmate. ¶ Et fit ex colera nigra. ¶ Et cura eius eſt id quod diximus in dolore capitis ex melr̄a.

¶ De birſen. i. litargia ꝛ freneſi. Cap̄. vi.

EST eſt apoſtema vehemens in cerebro aut calidum aut frigidū illud quidē quod calidū eſt accidit aut ex colr̄a: aut ex ſanguine: et frigidum aut ex humoribus flegmaticis aut melācolicis: et ſigna birſen calidi ex ſanguine ſunt fe. continua cum rubedine faciei ꝛ oculorum ꝛ magnitudo pulſus ꝛ repleto venarū: ꝛ fit in corpore groſſo plurimi ſanguis: ꝛ quod aſſidue vſus fuerit carne ꝛ vino. ꝛ his que ex melle fiunt. Et cura ei⁹ eſt flobothomia. deinde poſitio aceti ꝛ aque ro. ꝛ olei ro. conquaſſatorū ſuper caput. ꝛ lenificatio cum enemate leui: et potus aque orđ. ꝛ abſtinere ab oī cibo groſſo. et potare aquā lentiū excorticatarū et aquā agreſte et infuſionē iuiubaꝝ ꝛ prunoꝝ et ſilium. ¶ Et fit ex colr̄a citri. et ſigna ei⁹ ſunt: qđ eſt fe. ꝯtinua vehemētioris caliditatis et ſunt cū ea ſaltus et alienatio vehemens et leuitas in capite. et eſt rubedo ī facie et oculus minor. et fit in corpore extenuatio: cui iam accidit cibari ex rebus calr̄is: ſicut allio: pipe: ſinapi: melle: piſcib⁹ puis ſalitis et ſilibus. et accipe medicinas calr̄as: ſicut mel et ſilr̄a. ¶ Et cura eius eſt potare aquā prunoꝝ decoctionis omni die ante aquam orđ. et per horā. i. et poſt aquā orđ. et aquā cucurbite. et aquā citruli in ea die et mucillaginē pſil. cū veſpere

sunt.et si possibile est vt cibetur cum aliquo.tunc cum sanie et zuc.et pane torrefacto.et non prohibeantur omnino ab aqua frigida isti:neqꝫ illi qui habent birsen sanguineum.

¶ Birsen aũt frigidũ quod noĩatur litargia.ꝛ fit ex flegmatico apãte accidẽte in occipitio: signa sunt subeth cum fe. continua non fortis calĩtatis ꝛ albedo lingue ꝛ difficultas aperiẽdi palpebras.et ꝙ qñ aparuit in dispositione redeũt velociter et claudunt.¶ Et cura eius est:vt sumantur collo quin.interioris et cartami amborum pugillus.i.et fe.vrtice pugillus.i.calamenti.M.i.ꝛ cortic.rad.cappa.pugil.i. ꝛ coquant cũ.iij.lib.aque vsqꝫ qno remaneat lib.i.ꝛ.ß.ꝛ coletur:ꝛ fiat enema cum lib.ß.huius aque cũ.ʒ.i.murinabati.et quarta.ʒ.i.olei.Et ponat in principio rei a primo die vsqꝫ ad tertiũ diem super caput ipsorũ acetũ ꝛ oleum ro.et aqua ro.ꝛ post quartũ ponat cum eis aliquid castorei.deinde ponatur super capita eorum sisimbriũ ꝛ calamentũ contrita infusa in vino ꝛ prouocet ei sternutatio cũ pipere ꝛ castoreo.¶ Et fit ex colera[?]ni.ꝛ signũ eius est ꝙ remanẽt oculi aperti non palpitantes: sicut oculi intuentes in vnũ locũ sine motu.¶ Et cura ei⁹ est vt sumat epithimi ru.pugillus.i.et coloquin.interioris ꝛ polipo.añ.pugillus.i.et calamẽti.M.i.decoquant.ꝛ fiat clistere cũ aqua eorũ post decoct. cum oleo camomil.ꝛ effundatur super caput oleum narcissinum:et oleum de lilio tepido:et fiat caputpurg.cum ambobus sumat in potu aquam mellis loco aque ord.et similiter in illo quod est ex flegmate.

¶ De epilepsia. Cap.vij.

FIt ex flegmate:et signa eius sunt mollities corporis albedo coloris complexio frigida multitudo vsus frigidorũ ciborum et multitudo sputi et mucillaginis.cõturbatio sensuum et multitudo spume cum fit epileptia:et fit epilĩa ẜm plĩn in augmẽto lune et cõplemento luminis eius:et fit etiã cũ diminuit luna.¶ Et cura eius est:purgatio cum yeraruf.et pill.cochijs et pilĩs.g.et gargarismus cum sy.ace.et sina.ꝛ sternutatio cũ pipere et condisi et castoreo:ꝛ assiduatio olfatus rute ꝛ minoratio cibi ꝛ additio in labore.ꝛ sint summa cibi eius aqua ciceris:ꝛ frixa in cazolis.¶ Et fit ex multitudine colere ni.in corpore:ꝛ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

signa eius sunt tenebrositas cum extenuatione: et multitudo comestionis. pulsus cordis et tremor eius et acetositas ventositatis spume. et acetositas eructuationis et nigredo spume. ¶ Et cura eius est: vt soluantur aliquotiens cum decoctione. epith. aut pill'. g. deinde cibetur cibis boni chymi: vt sunt pulli: arietes: et vitella ouorum. vinum multe comestionis cum aqua. et confortetur caput olfatu musci et gallie: et multitudine balneatiōis: preter quod sudet in eo multum. ¶ Et fit ex ventositate frigida eleuata ex aliquo membro: et signum eius est quod infirmus sentit illam eleuari ex manu aut crure: pede: coxa et peruenit vsque ad caput: et facit epileptiam: et causa eius est ab humore malo valde iam facto venenum retento in membro aliquo: ex quo eleuat ventositas ad cerebrū. ¶ Et cura eius est vt liget super illud membrum in hora qua incipit ventositas eleuari ab eo: et post illud liniatur locus cum melle anacardino: et oleo et sinapi aut pipere donec vesicetur locus et vlceretur et currat quod in eo est et ponantur super ipsum ventose cum incisione. ¶ Et fit quādoque ex multitudine sanguinis. et signa eius sunt. quod implentur alguidegi et facies rubet. deinde fit epil'ia: et q̄nque pcedit sanguis ex narib' eius. Et cura eius est flōia saphene: et vētosatio cruris, et minoratio cibi.

¶ De incubo. Cap. viij.

Cum huic nō succurret quādo assiduus fit et multiplicatur producit ad epileptiam et fit ab assiduatione multitudinis sanguinis in corpore: et signa eius sunt rubedo oculorū et diminutio somni. Et cura eius est ventosatio cruris assidua post flobothomiam saphene: et minoratio cibi et dimissio vini. Et fit ex dominio flegmatis. et signa eius sunt tarditas sensuum et multitudo sputi et mucillagines: pigritia corporis et mollificatio eius. Et cura eius est cura epilepsie flegmatice.

¶ De melancolia. Cap. ix.

Est triū modorum primus quorū fit ex adustione sanguis qui est in capite. et signa ei' sunt pfundatio oculorum: et tenebrositas cutis. v. quod multam moram fecerit in sole: et acceptio medicinarū cal'arū multarū et vini puri. Et cura eius est effusionis multitudo aque tepi=

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

de super caput et potare vinū plurime aque: et facere caputpurg. cū oleis frigidis ꝛ longitudo somni: et dilatatio in cibis bonis hūidis: ꝛ ponere sup caput violas hu. ꝛ cortices citruli ꝛ rasuras cucur. ꝛ medullas ei⁹ ꝛ cauere a sole.
¶ Et fit modus secūdus ex adustione sanguinis et supfluitate eius: ita vt redeat et fiat materia mel'ie et dominetur materia mel'ie sup corp⁹ totū ꝛ signa ei⁹ sunt q corp⁹ totū est nigrū et extenuatū: cui iam acciderit exercitiū et labor plurimus et assiduatio cibo͡ꝝ generantiū mel'ia͡ꝝ: sicut lentium: caulīū et similiū. ¶ Et cura eius est flobothomia mediε. et sol'o cū decocto epithimi: vna vie post aliam vicē et dilatari sup eā: post in cibo bono sicut carnibus pullorū et arietum: ꝛ sisamis factis cū zuccaro oleo amigdal'. ꝛ potare vinū al. subtile clarū cum aqua plurima.
¶ Et fit modus terti⁹ proueniens ex splene ꝛ mesaraica: ꝛ signa ei⁹ sunt multitudo appetit⁹ cibi et paucitas digestionis et inflatio vētris et lenitas eius cū multitudine ventositatis in ventre et ypocūdriis. ¶ Et cura eius est vt sumat in potu. ʒ. iij. epithimi contriti cū. ℥. i. syrup. ace. in hebdomada semel deinde dent medicine que exiccāt splenem ex his quas dicemus et electuaria temperata: sicut electuarium de xiloaloes: ꝛ cōfectio nomīata letificans ꝛ electuarium de malis: et electuarium de scoria ferri: cum vino et alfematus.

¶ De cucubut. Cap. x.

Est species vna que fit ex adustiōe sanguinis: ꝛ signa eius sunt vehemētia submissionis faciei: ꝛ tristitia assidua et taciturnitas ꝛ alleuiatio in nocte ¶ Et cura eius est cura melancolie q̄ est ex dominio melācolie in toto corpe: et multitudo administrationis olei et balneum et medicine somnū faciētes ex eis q̄ effunduntur sup caput: sicut decoctio seminis lactuce: ꝛ cortic. papaue. et viol'. siccaꝝ et emulgere lac sup caput: ꝛ cibi facti ex lactura ꝛ cucur. cū oleo amigdalino.

¶ De amore. Cap. xi.

Cura eius est assiduatio coytus et ieiunium et deambulatio et ebrietas plurima assidue.

¶ De apoplexia. Cap. xij.

F It ex sanguine: et signa sunt rubedo maxillarum et faciei ita vt sit quasi suffocatus et exuberatio alguidegi et venarum. ¶ Et cura eius est flobotomia ambarum cephalicarum simul in hora vna: et assiduatio vētosarum positarum super crus: et minoratio cibi et dimissio vini et lactis et assiduatio balnei. ¶ Et fit ex humoribus crudis flegmaticis et signa sunt mollificatio corporis: albedo coloris et multitudo mucillaginis et sputi quemadmodum diximus. Et cura eius est yera dyacolloquintida. et cochie et yeraruf. et enemata cal. et acuta: et olfatus plantarum calidarum et odoriferarum et musci et gallie: odorare rutham et castoreum et gargarismus cum synapi et syr. ace. et yerap. et sternutatio cum pipere et castoreo et condisi et similibus. ¶ De paralisi. Capi. xiij.

E St duarum specierum quarum vna fit ex dominio flegmatis super caput: et signa eius sunt signa apoplexie flegmatice. Et cura eius est: sicut cura illius. ¶ Et species eius secunda fit successione percussionis aut casus: et signa eius sunt quod mollificatur totum corpus: aut aliqua membra eius post illud: cum quando remanet mollificatio secundum suam dispositionem et neque minuitur tunc non est ei cura omnino et quando minuitur et non remanet secundum dispositionem suam. tunc curatio eius est vt emplastretur super locum vbi fuit percussio cum emplastris calidis et inungatur comprimendo cum oleis calidis. sicut oleum de oliuis in cuius. ℥. i. sint dissolute castorei. ʒ. ij. et euforbij. ʒ. i. et sic hoc emplastrum. ℞. cere. ʒ. x. et olei de lilio et de narcisco. ana. ʒ. xxx. et myrrhe et oppop. ana. ʒ. v. castor. ʒ. iij. euforb. pondus. ʒ. ij. aggregentur omnia et fiat emplastrum ex eis in latere altero. ¶ De tortura. Cap. xiiij.

F It ex duabus rebus ex spasmo quidem in vna duarum partium trahente latus alterum ad se et signa sunt strictura cutis frontis in vno latere. et tensio eius in latere altero. et paucitas saliue et sputi. et quod eger sensuum perturbationem non habet. Et cura eius est: vt vaporetur cum aceto in quo bullitum est calamentum et vngatur comprimendo cum oleo narciscino aut de lilio tepidis et tendatur cutis frontis ad inferiora. et ligetur cum instita. ¶ Et fit ex mollificatione et signa sunt mollificatio partis et debilitas motus eius et paucitas tensionis cutis et attractio palpebre ad inferiora. Et cura eius est sicut cura paralisis. cum gargarismo et mastica

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

tione thuris et administratione nucis musc. et retētio eius in ore suo in hac egritudine est magis cōueniens.

¶ De stupore. Capit. xv.

FIt quidem ex repletione sanguinis: et signa sunt vehemens rubedo coloris que trahit ad nigredinē. Et curā eiꝰ est flobothomia et minoratio cibi. ¶ Et fit ex humore crudo et frigido. ⁊ signa sunt mollities corporis totius: albedo coloris: et grauitas sensuū. Et eiꝰ cura est sicut cura paralisis que est ex frigore.

¶ De tremore. Capi. xvi.

FIt quidē propter casum ꝟtutis post egritudinē. Et cura eiꝰ est additio in cibo ⁊ somno ⁊ in rebus odoriferis. ¶ Et fit ex assiduatiōe vini. Et cura eius est abolere vinum. ⁊ assiduatio sudoris in balneo. Et fit ex dominio flegmatis et debilitate neruorū. Et cura eius est cura paralis. que est ex frigore.

¶ De spasmo. Cap. xvij.

FIt ex siccitate: ⁊ signa eius ꝙ accidit postvomitū ⁊ solutionē et laborē superfluū: et febrem vehementis caloris. ¶ Et cura eius est difficilis: verūtū s̄m dispōnē curatur cū introitu in aquā tepidā assidue et inunctione cōpressiua spondilū et iuncturaꝝ cū oleo tepido: et qn̄qꝫ fit vt sedeat infirmus in oleo tepido ⁊ bibat lac dulce et detur in potu vinū cū aqua multa. ¶ Et fit ex humiditate grossa: et signa eiꝰ sunt ꝙ accidit paulatim et cū repletione corporis ⁊ apparitiōe signoꝝ repletionis ex flegmate. Et cura eiꝰ est cura palisis ex flegmate: et confert istis ꝓpe fricatio eoꝝ corporoꝝ assidue. et vt sepeliant in arena cal. vsqꝫ ad gulas eoꝝ: aut in cinere calido: aut in furno in quo est aliquantulū caliditatis: aut in domo in qua est aliqua calefactio.

¶ De coriza. Capi. xviij.

FIt ex frigiditate aduenīete capiti: et cura eius est vt vaporet cū milo calefacto: aut pāno calefacto et introitus balnei in quo nō madefiat caput suū cū aqua. ⁊ proijciat sup corpus suū et pedes aquā calidam plurimū: et vngat pedes suos cū sambucino ⁊ dimissio vini et abscisio cursus ex naso ꝑ suffumigationē cum cartis de panno aut cū panno aut cum thure aut cum xiloaloes. ¶ Et fit ex calefactōe aduenīete capiti ex sole: aut aere au-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

strio:et signa eius sunt pruritus ꝛ mordicatio ꝛ rubedo in oculis. Et cura ei⁹ est balneatio in aq̄ tepida mūda dulci: ꝛ suctio olei viol'.cū narib⁹ et olfat⁹ cāphore et aq̄ ro.ꝛ ab scisio cursus q̄ fit ex naso cū sulfure infuso in aceto ex q̄ fiat suffumigatio ꝛ suffumiget cū cāphora sup vitreatū: et p̄ci piatur infirmo vt attrahat humorositatē veniētē ad nares vt nō descēdat ad pectus aut ad pulmonē aut ad guttur cū emunctiōe:q2 in hoc est expulsio nocumēti catarri.ab istis mēbris:vt vaporet caput cū aq̄ cal'.et attrahat p nares va porē ei⁹:ꝛ multiplicet emūctionē ꝛ nō dormiat sup ceruicē et dimittat vti longo somno. Capi.de catarro.

Fit aut cum feb.aut absq3 feb. Et cura eius est qui cū febre flobothomia:deide sumere in potu aquā ord.cū viol'.cōditis ꝛ oleo amigdal'. Et cura eius qui est sine feb.est cum decoctione ysopi minoris:et aliena tione ab eis que sunt salita ꝛ pontica salsa.

¶ De obtalmia. Cap.xix.

Fit ex multitudine sanguinis:ꝛ signa eius sunt ve hemētia rubedinis oculoꝝ et magnitudo inflatio nis et multitudo tēsionis. Et cura eius est flobo thomia cephali.ex manu opposita oculo īfirmi: et colliriū al.et distillatio in eo cū lacte:et si fuerit multitudo lippitu dinis.tunc puluis albus.¶ Et fit ex colera.ꝛ signa ei⁹ sunt ꝙ sunt apa:inflatio:tensio:ꝛ lippitudo ꝛ cursus lachrymarū minora et adustio in oculis et pūctura sicut pūctio acus et spine.Et cura ei⁹ est sol'o ventris cū aqua fructuū et cū decoctionē mirab.ꝛ assiduatione emulsionis lactis in eo ꝛ effusionis eius in eum:et distillet in eo mucillago psilij. ꝛ mucil.se.citonioꝝ:ꝛ colliriū cāphoratū et optatum:ꝛ si do lor sit fortis:et cōprimant pedes eius et fricent et ligētur manus eius ꝛ pedes cū ligatura forti.¶ Et fit ex flegmate et signa ei⁹ sunt magnitudo inflationis cū paucitate rube dinis et multitudine lippitudinis et lachrymarū. Et cura eius est sumere in potu yeram dyacolloquinti. et vt stillet in oculū mucil.fenug.abluti:et puluerizetur puluere citri no post.ij. dies aut.iij. et liniatur super palpebra aloes et myrrhe:et acatie et croci partes equales.

¶ Et fit ex melancolia :etsigna eius sunt nigredo coloris

corpis et eius extenuatio et inflatio parua in oculo et paucitas rubedinis ꝛ lippitudinis. Et cura ei⁹ est potare medicinã soluentẽ meliãm: et ĩtroit⁹ balnei ꝛ inclinatio capitis sup vaporẽ aque calide. Et fit a sole et fumo et puluere. Et cura ei⁹ est trãquillitas et quies et vt nõ videat lumen. Et omnibus qḋ speciebus obtalmie confert balneum in finibus ipsarũ et vt non intueatur lumen.

¶ De vlceribus in oculo. Cap. xx.

ACcidunt ex obtalmia multotiẽs: ꝛ signa ei⁹ sunt ꝙ dolor et pulsatio sunt vehemẽtes valde: et videt in albedine oculi pũctũ rub. et augmẽtũ sup ruborẽ oculi aut in nigredinẽ eius pũctũ al. Et cura ei⁹ est flõmia et solutio vẽtris cũ aq̃ fructuũ: et zuccari. et coll'iuz al. qḋ distilletur i eo cũ lacte mulso vsq̄ ad tres dies si aũt dolor nõ sedet vsq̄ ad tres dies distillet in eo mucil. fenu. ꝛ mucil. se. lini: ꝙ si dolor sedet et fuerit sup pupillã santes distillet in eo coll'iũ alubati: cũ ergo replent curent cum medicamine penetratiuo alefir. ꝛ post exiccationẽ vlceꝝ ꝛ consolidationẽ eoꝝ fiat curatio cũ eis que eradicãt albuginem. et ex vlcerib⁹ oculi est qḋ nominat grando: ꝛ accidit in palpebris. Et cura ei⁹ est: vt decoquant folia fici: aut ficus ipse et teratur et fiat cũ eis empl'z soluetur eũ si deus voluerit.

¶ De albumine in oculo. Capi. xxi.

ALia est subtilis incipiens et in corpibus tenere carnis ei⁹ et cura est alasu: ꝛ est vt puluerizet sarcocol. in oculo ꝛ zuc. tabazet ꝛ spuma maris. Et alia est grossa in corpib⁹ duris. Et cura ei⁹ est vt ingrediatur balneũ et inclinet caput sup vaporẽ aq̃ ca. deinde puluerizent spume maris et baurac tritoꝝ et sarcocol. et zuc. tabazet ꝛ stercoris muf. partes equales et cũ assiduatione alasu et balnei.

¶ De scabie oculorum. Cap. xxii.

QUedam est incipiẽs subtilis: ꝛ signa eius sunt ꝙ est intrinseca pars palpebre in ipsa rubea ꝛ aspẽritatis parue: et accidit post obtalmiã et vlcera. Et cura eius est colliriũ rubeum lene: et viride lene et flobothomia et vẽtosatio ꝛ solꝰo nature ꝛ assiduatio balnei.

¶ Et est scabies cronica grossa: ꝛ signa ei⁹ sunt ꝙ interior ps palpebre cũ inuersat est sil'is ficui que scissa est et pal-

pebra est grossa valde. Et cura eius est post flobotomiā fricatio cū zuccaro tabarzet: ꝛ cū instrumēto qđ nominat̃ rosa: et est flōmus habens caput: qđ est sicut denari⁹ cū quo fricetur donec remoueat̃ illa aspitas et currat ex ea sanguis plīmus deinde abluat̃ cum aqua q̄ mixta sit cū aceto pauco: ꝛ distillet̃ ciminū in eo ꝛ masticatū in pāno ꝛ ī mane puluerizetur puluere citri. deinde curet̃ collīo ru. lini et viridi si remāserint ex ea reliq̄e. ꝛ vtat̃ fricatiōe: aut curet̃ cum collīo viridi ꝛ ru. acutis. ꝛ fricet̃ scabies cū zuccaro: ꝛ si multiplicetur cū sale armoniaco ꝛ emplīzetur in hyeme cum cimino ꝛ amigdal. amaris: ꝛ in estate cum vitello oui et oleo violꝰ.

¶ De sebel.. Cap. xxiij.

Est quedā ex ea que est subtilis nō cronica ꝛ signa eius sunt ꝙ nō ꝓhibet visum plīm. et vides eā cum apitur oculus cōprehendentē pupillā q̄si tela aranea cū venis ru. puis. Et cura eius est colliriū ru. ꝛ viride ꝛ basilicū et roseū ꝛ oē alcohol acutū: ꝛ flōmia ꝛ solutio vētris ꝛ assiduatio balnei cum vacuitas adest: ꝛ dimissio vini. ¶ Et est ex ea quedā cronica ꝛ grossa: et signa eius sunt: ꝙ vides illas venas maioris q̄titatis et ꝓhibet visum ꝓhibitiōe maioris q̄titatis. ¶ Et cura eius est collectio. s. si suspēdat̃ / cum filis ꝛ cū vncino ꝛ incidat̃ cū incisorio: deide curet̃ cum aq̄ cimini ꝛ cū puluere citrino ꝼm ꝙ dixim⁹: ꝛ si nō colligat̃: curetur collirio rubeo et viridi acutis.

¶ De silac. i. rubedine in palpeb. Cap. xxiiij.

Quedā est incipiēs lenis: et signū eius est pruritus ī palpeb. ꝛ in lachrymalib⁹. ¶ Et cura ei⁹ eū vt ponātur in nocte desuper albugo oui. et oleum ro. cū aceto: aut amigda. amare ꝯtrite cū lacte: et ingrediat̃ in mane balneū: aut inclinet caput suū sup̱ aquā calidā et fiat caputpurg. cū olꝰo amig. aut emplīzetur cū portula. ꝛ endi. cū olꝰo ro. ¶ Et est quedā cronica grossa: ꝛ signa ei⁹ sunt rubedo palpebrarꝫ ꝛ inflatio earꝫ cū pruritu. ¶ Et cura ei⁹ est flōmia: vētosatio in crure ꝛ lenificatio nature cū decoctiōe mirab. ꝛ ponere sup̱ lētes excorticatas ꝛ adipe granati contritū cum rob ꝛ assiduatio balnei.

¶ De vngula. Cap. xxv.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Quedā est lenis subtilis nō pl'm phibens visum: Et cura eius est vt curetur cum collirio viridi et basilicon. Et quedā que est grossa ꝛ phibens visum. Et cura eius est cū denudatiōe. s. suspendēdo cum vncinis et incidendo. ¶ De resudatione. Cap. xxvi.

Est multitudo cursus lachrymarū: ꝛ fit aut ppter incisionē vngule. Et cura eius est puluis citrinus aut fit absqȝ icisione ex cursu materiei q̄ effundit ad oculos: aut ex cerebro aut ex venis que apparēt in timporib⁹. ¶ Cura eius est cū medicinis exiccātib⁹ q̄ cōfortāt cerebrū qbus empl'm fiat exteri⁹ post euacuationē. Et silr empl'ent vene apparētes in timporib⁹: aut ex cursu materiei effuse ad ocl'os ex venis ꝛ artarijs ꝛ neruis: aut ex vno eoꝝ extra craneū capitis. ¶ Et cura eius est eleuatio vene aut artarie ꝛ incisio ei⁹ ꝛ sectio sepans eā. Et si fuerit effusio eius intra craneū capitis nō est curatio ei: ꝛ paꝝ sanat verūtn̄ curat s̄m dispositionē deforis. Et cura ei⁹ est vt sumat tuthie. ʒ. x. aloes. ʒ. ij. ꝛ fricatōis mira. citri. ʒ. iij. pip. lō. ʒ. ij. fiat cū eis alcohol. ¶ De casu palpebraꝝ. Ca. xxvij.

Fit aut cū rubedine ꝛ corrosiōe. Et cura ei⁹ est cura silach. ¶ Aut fit sine rubedine et sine pruritu. Et cura eius est vt recipiatur nuclei dactilorum adusti pars. i. fumi thuris quarta ps vnius spice romane: lapidis lazuli. añ. iij. partis vnius. et fiat ex eis alcohol: ꝛ transeat super palpebras. ¶ De tarfati. Cap. xxviij.

Fit ex percussione aduenіente in oculis et remanente in albedine illorum vestigio rubedinis. Et cura eius est in principio flobotomia in cephali. et lenificatio nature cū pillul'. de yera: aut cum clysteri bō ad solutionē et est melior q̄ medicina: aut cū medicina nō calida. sicut est decoctio fructuū: ꝛ scamonea ꝛ iulep: et nō est conueniens yera in hac hora: nec pillule in quibus sunt gūme et species calide: deinde distilletur in eo semper lac mulsum: aut sanguis pulli columbini cum decollatur. et si egro istud sufficit bene: si nō: distilletur in eo arsenicum citrinum fricatum cum aqua coriandri et oportet vt sit arsenicum sublimatum ablutum.

¶ De debilitate visus. Cap. xxix.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Fit quidē ex humiditate ⁊ signa ei⁹ sunt qđ addit post comestionē et somnū et satietatē nauseatiuā proprie. Et cura eius est cū pill. de yerapi. ⁊ distilletur in oculis aqua feni. et aq̄ albedarogi: aut fel caprinum aut collirii de fellib⁹ ⁊ arsenicū acutū et basilicū: aut fiat ei collirium de serapino: aut cū acoro: aut cū celidonia de fenu. ¶ Et fit ex siccitate. ⁊ signa ei⁹ sunt ꝙ sit fortis cū fames adest ⁊ in meridie alleuiat somni hora ⁊ cōestionis. Et cura eius est cū vnctiōe capitis et caputpurgio et succtiōe olei alicuius narib⁹ facta: et potet vinū cuȝ aq̄ pluria: ⁊ assiduatio balnei sine sudore: et effundat in oculo ex oleo amig. dul. et mulgeat in ipsa lac ex mām̄illa i mane ⁊ ingrediat in aqua clara et apiat oculos suos i ea magna hora. ¶ Et fit ex lesione stomachi absq̧ egritudine in oculo: et signa ei⁹ sunt ꝙ nō est semp: imo fit fortis cum est satietas nauseatiua: et destruitur oīno in tēpore famis. Et cura eius est studium adhibitū stomacho tribuendo in potu yeram: deinde triferā minorē et zuccarū ro. cū mastice.

¶ De pilis inuersis. Cap. xxx.

Fit istud quo curatio fit si est pilus vnus: aut pili duo vt incidant ⁊ cautarizetur locus eoꝝ cū cauterio subtili: aut acu ignita: aut cū inuiscet aliis pil. cū sputo aut mastice: et si fuerit pl'es curent cū incisiōe palpebre aut suctiōe ei⁹ ⁊ cauterizetur locus cū acu ignita ita vt ingrediatur acus in aqua salis armoniaci.

¶ De aqua descendente in oculo. Cap. xxxi.

Quedam est incipiens et signū inceptiōis eius est ꝙ patiens videt similia simicibus paruis et pulueri paruo et muscis coram oculo cuȝ aspicit et fit sic illi a stō: vex si est in ocl'o vno ⁊ alleuiat semꝑ nō est a stō: si aūt ē in vtrisq̧ ocl'is sil' ⁊ alleuiat tp̄e aliq̄ ⁊ aggrauat alio ſm dispositionē stōi: in alleuiatione sua et grauedine est a stomacho: et si pupilla est conturbata: quasi sit in ea fumus aut nubes: tunc non est ex stomacho. ¶ Et cura inceptionis aque est potare cochias et dimittere omnes cibos grossos et vinum et ventosa et pisces propter et facere alcohol cum collirio de fellibus aut cum felle capre: aut aqua rute. cū serapino. Et fit ex egritudine in ocu-

lo qd simile est aque descendēti in oculo: et dr aleuimari: et est pus natū in tunicis oculi grossum. Et cura ei⁹ ē vt infirmus sedeat sup sedē sessione recta et cōmoueat caput suum cōmotiōe forti: donec manifeste videat pus ad inferiora descēdere. ¶ Et dña quidē inter hāc egritudinē et aquā descendentē in oculū est qd cū aq̄ descēdit cū instro eleuatur vsqꝫ quo descēdit ad inferiora mltotiēs: et pus nō eleuatur oīno ꝓpter grossitudinē suā. ¶ Et qdā est q̄ est ꝯfirmata: et signa ei⁹ sunt qd ꝓhibet visum et vr pupilla cū aspicit opilata: et hꝫ spēs pl'es et illa q̄ ex ea curat cū instro est q̄ cum aspicit vr clara et cū p̄mis eā pollice tuo dilatat: deinde redit et aggregat: nigra autē et illa q̄ non mouet ei q̄ incidit cum premitur et nō est facilis aggregatio ei⁹ nō curat cuꝫ instrumento. ¶ De panno. Cap. xxxii.

Fit ex hūiditate grossa ꝯturbāte oculū: et purgatio cū yerapi. est eius cura: et gargarism⁹ et sternutatio: deinde fiat alcohol cū collirio de fellib⁹ et cū aliq̄ eoꝝ q̄ diximus in caplo descēsionis aq̄. ¶ Et ꝯfert ei ꝓprie. vt. ℞. pipis lō. melāopipis. aā. fiat cum eis alcohol: aut fiat alcohol cum eo qd currit ex epe yrcino assato. ¶ De alitisar. Ca. xxxiii.

Altensio alintisar ē dispsio luis ꝓpt dilatiōem pupille et fit aut ex hūiditate: aut ex siccitate et illa q̄ est ex siccitate. fit paulatim. Et q̄ est ex hūiditate fit in velociori tpe q̄ illa. ¶ Et fit ex percussiōe supueniēte ī oclo: et tu nō timeas eā qm̄ redit: et signū ei⁹ est dilatatio pupille. ¶ Et cura ei⁹ est vt sumant fabe cum aq̄ folioꝝ salicis et terant: et fiat ex eis emplm. ¶ Et fit ꝓpter dolorē capitis vehementē: et signuꝫ eius est qd pupilla videt dilatata vltra q̄titatē quā hēbat et in curatiōe eius oꝫ q̄ succurrat cū eleuatiōe artarie lachrymal: et si nō cōpletur alcisar: et cū cōplet nō est ei cura. ¶ De garab ī oclo. i. fistula accidēte ī lachrimali. C. xxxiiii.

Fit ex hūididate currēte ex lachrymali. Et cura eius est vt exprimat et distillentur in ea de collirio algurat dicto in Almanr. et ī Antid. et dixi ipsum in libro quē medicus nō cōprehēdit: tres gutte in lachrymali: ponat et inter

vnam distillationē et aliā tempus bonū et dormiat simil'r tribus horis:deīde abluatur lachrymale in mane:ꝛ itereↄ super ip̄m cura per hebdomadā vnā vsq꞉quo fiat:ita vt exprimatur et non egrediatur ex ea aliquid remanet eīn sicca:per menses aliquos:et si sufficit illud bene est:si non curetur cum cauterio. ¶ De pediculis in oculo. Ca.xxxv.

Cura eorum est solutio cum cochijs ꝛ gargarismis cum sy.ace.et sinapi ꝛ mūdificatio palpebrarū post illud ex eis:et ablutio post illud cum aqua salsa:aut cū aqua aluminis.Confectio epithimatis ad pediculos. ℞. staphisagrie terātur et conficiantↄ cū melle ꝛ liniatↄ ex eo ꝛ ē sanū.

¶ De ordeolo. Cap̄.xxxvi.

Est apostema longū egrediens in palpebris. ¶ Et curatio eius est vt liniatur in pⁱcipio sui cum aloe et licio.deinde vaporetur supponendo post illud cum cera calida et alba.

¶ De dolore in aure. Cap̄.xxxvij.

Fit ex repletione ꝛ multitudine sanguinis:ꝛ signa eius sunt rubedo faciei ꝛ grauitas capitis et frontis cum ꝓspicit se sup̄ faciē suam. et vehementia pulsationis. ¶ Et cura ei⁹ est flobothomia cephalice:ꝛ sumatↄ post illd.ʒ.i.olei ro.et aceti.ʒ.v.et buliat donec minuatↄ acetū ꝛ distil letur ex eo tepidū in aurē aliquotiēs:et minuat ex cibo:et dimittat vinū:et liniatur natura cum aqua fructuū. ¶ Et fit ab effusione materiei mordicantis ab interiore parte auris:aut exterius aut ex aqua intrante in eā:ex aqua bal neorum quorū virt⁹ est virtus medicinarū. ¶ Et cura eius est distillatio olei tādiu donec impleat eā ꝛ albuginis oui et lactis mulieris:oīa ista sunt iuuatiua cum sumuntur tepida. ¶ Et fit ex bothor:aut apostemate egrediente simili furunculo in cōcauitate:et est vehementior dolor auris et maioris timoris est si cum eo febris:et signa ei⁹ sunt vehe mentia pulsatiōis ꝛ inflāmatio faciei. ¶ Et cura ei⁹ est flobotomia cephalice ꝛ multitudo extractiōis sanguinis:et vt effundatur in ea illud qd̄ diximus vsq꞉ ad tres dies. Qd̄ si dolor fortior fiat et ꝑueniat eger ad alienationē op꞉ vt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

dissoluatꝛ kerat opij in lacte mulso et distilletꝛ in ea cū ali-
quo oleo tepido:et qn̄qꝫ ꝯfert ei et reliq̄s doloribꝰ aurꝭ:vt
mulgeatꝛ in ea lac et effundatꝛ in ea vicibꝰ plr̄ibꝰ et post ter
tiū diē distilletꝛ in ea mucillago fenug.et mucillago semis
lini:ꝛ mucillago se.almaru.q̄ iā sint infuse ī lacte donec se
detur dolor et currat sanies.¶ Et fit ex frigore et vēto fri-
gido adueniēte auri.Et eius cura est balneū et vaporatio
cū milijs:aut cum pāno calefacto:et vt distilletꝛ in ea oleū
in quo bulita sunt ruta:aut cepa:aut aliq̄d oleoꝝ calidoꝝ:
sicut oleū amig.amararꝝ.et oleū nardinū:anetinum camo
millinū:aut aristol.aut elle̾us nig. et embroce calide. ¶ Et
fit ex vētositate grossa:et signa eius sunt vehemētia tēsio-
nis et multitudo sonitꝰ cū leuitate capillis.Et cura eiꝰ est
vt distilletꝛ in ea oleū in quo decocta fuit ruta:aut sumatꝛ
℥.i.olei et disrūpantꝛ in ea castor.ʒ.ij. eufor.ʒ.i.et distilletꝛ
in ea oleū tepi.aliq̄tiēs:ꝛ minoretꝛ cibꝰ ꝛ miōretꝛ: satietas
nauseatiua:et caro.¶ Et fit ex ꝑuis aīalibꝰ ingrediētibꝰ in
eam et signū eiꝰ est q̄d sentit infirmꝰ deābulatiōeꝫ q̄ qn̄qꝫ
cōmouetꝛ:qn̄qꝫ sedatꝛ.Et cura eiꝰ est vt distilletꝛ in ea aq̄ in
qua dissoluta sint aloes:et succus folioꝝ capparis:aut suc
cus absint.aut acetū forte.ꝛ sit totū calefactū.Cū ergo se
datur dolor ꝛ remanet grauitas:fac eū sternutare cum cō
disi et retine ābas nares et iā infusuꝫ sit an̄ illud oleū tepi
dum.Et sil̾r est cura ṽmis in aure:et signū vermis est q̄d
sentitꝛ ābulatio lenis sil̾is cōmotiōi.¶ Et fit ex casu graui
aut lapidis in aure.Et cura eiꝰ ē vt sumatꝛ tēta ꝛ inuoluatꝛ
suꝑ eā lana.aut cotū ꝛ inuoluatꝛ gūma boti.i. terben. aut
visco ꝛ imittatꝛ in aurē et extrahatꝛ res q̄ cecidit:cūqꝫ non
egreditꝛ fiat sternutatio cū ꝯdisi et teneantꝛ ambe nares et
os.Et fit ex aqua ca.intrāte in ea:et signū eius est q̄ com
mouetꝛ post introitū balnei.Et cura eiꝰ est vt infundatꝛ ī ea
lac.¶ Et fit ex aq̄ intrāte in ea:ꝛ signū eiꝰ est q̄d cōmouetꝛ
post natationē aut introitū balnei duobꝰ vel tribꝰ diebꝰ:
et cura eiꝰ est vt effundatꝛ in ea aq̄ donec impleatꝛ:deide cō
uertatur velocitꝛ ad latus aliū fiat illud multotiēs:deinde
distillentꝛ in ea ol̾i ro.ca.due gutte aut tres:ꝛ si sedetur do
lor bn̄:ꝛ si nō:sumatꝛ cānula de aneto ꝛ inuoluatꝛ suꝑ ip̄aꝫ
cotū:ꝛ accendatꝛ ī ea ignis ꝛ ponatꝛ iferior ꝑs cānule ī au-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

re et impleat circuitus eius coto vehemēter: ꝛ fiat illud in ea totiēs donec sentiat infirm⁹ qḋ nō remāsit in ea aliq̈d qḋ egrediat: deinde distillet in ea aliqḋ oleū tepiḋ. ꝛ ꝯfert in plurib⁹ doloribus auris in pl'ibus dispōnibus vt sumat flos vio. siccus cōtritus et camomilla et farina orḋ. altea et ꝯficiant cū aqua et oleo sisamino ꝛ emplastret cū eo ꝑs doloris tota faciei et capitis et sit cal'm et permutet qḋ in frigidatur. ¶ Et cōfert ei oino: vt distillet in ea adeps gal line aliquotiēs tepefact⁹ et minoret cib⁹ et dimittat vinū ¶ Et fit a percussione aut casu q̈ fit cū obuiatiōe: ꝛ egredit ex aure sanguis. ¶ Et cura eius est vt sumant renes thauri et aliquid ex adipe eoꝝ ꝛ saliātur et assentur aliquantulum ꝛ distilletur id qḋ egreditur ex aq̄ dū est tepidū in aure: aut teratur opium ꝛ ferueat cū oleo ro. ꝛ distillet in ea: ꝙ si do lor exterius fuerit a percussione dissoluat minutuz thus cū lacte post contritionē suā et distillet in aure. ¶ Et fit ex vl- ceribus in aure: et confert ei cū nō est cronicū vt subtiliet aliq̈d ex vnguento albo cū oleo ro. ꝛ mittat in ea suꝑ tētā. ¶ Cū autē est cronicū: sumant aloes et myrrhe ꝛ sarcocol- le et san. dra. et olibani ꝑtes eq̄les ꝛ imittat liciniū in mel le et inuoluatur in hoc medicamine et mittat in aurē: ꝙ si fuerit longinquū ꝓfunduz: dissoluat hoc medicamen cum aqua mellis et effundat in ea. Si autē antiquum fuerit val de scoria ferri infundatur in aceto vno mēse aut plus et est melius et distilletur in aurē ex ea de qua currit humor an- tiquus multum. Et q̄nq3 fit ex humectatione in aure absq3 pus. Et cura ei⁹ est vt distillet in ea acetum in quo bulita sunt folia myrthi: aut decoctio absinthij tepida. ¶ Et q̄n egredit sāguis ex aure absq3 percussione et vlcere. ꝓpt qḋ natura expellit ipsum: et q̄nq3 ꝯgelat ꝛ opilat locū audit⁹ ¶ Et cura eius est vt distillet in ea succus porri permixtus cū aceto: aut succus granati elixati cū aceto: et si fuerit lō- ginquus ꝓfundus: dissoluatur huius medicamē in aq̄ mel lis in q̄ sunt mel et sarcocolle et fundat in ea et si fuerit an tiquū valde: sume scoriā ferri. et infunde eā in aceto mense vno aut plus: q̄m erit melius: et sit acetū apud te: et effun- datur ex eo in aurem ex qua egreditur humiditas: et q̄nq3 feruet scoria ferri in aceto et administratur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ De sonitu et tinnitu. Cap̄.xxxviij.

Jt ex repletiõe capitis ꝛ signa ei⁹ sunt ꝙ accidit post sacietatē nauseatiuā ꝛ ml'titudinē vini ꝛ somnū post cibū. ¶ Et cura ei⁹ est potus yere dyacolloqntidos et balneū i ieiunio ꝛ vt distillent in aurē quedā q̄ diximꝰ in dolore auris frigido ꝛ sumant calamētū ꝛ sansucus ꝛ camomilla ꝛ sicla singulariter aut cōiuncti ꝛ bulliātur in cucuma ꝛ ponat auris sup eā: ita vt ingrediat vapor ei⁹ in ea. ¶ Et fit ex debilitate audit⁹. ¶ Et cura eius est vt distillet in aurē acetū in quo bullitū est absinthiū. Et fit ex leuitate capitis ꝛ subtilitate sensus audit⁹. ꝛ signū est ꝙ sit fortis ꝑm vacuitatē et famē. Et cura ei⁹ est vt distillet in ea oleū ro. decoctū forti vino ꝛ si sufficit bene est si nō distillet in ea tusuch opij. ꝛ sunt duo grana. ꝛ. v. opij: aut tertia par. ʒ. aque iusquiami. al'. olei.

¶ De taras. i. surditate. Cap̄.xxxix.

Qādo cū ea nascit non est ei cura: ꝛ fit post birsen. ꝛ illa que ex ea alleuiat paulatim curatur. ¶ Et cura eius est vt soluat eger cum cochijs ꝛ yerap̄. ꝛ distillet in aurē oleū amigdaleū amarum ꝛ oleū costinū: aut oleum in quo disruptuʒ est castoreū: ꝛ fiat vaporatio ei⁹ cuʒ vapore calamēti ꝛ reliquaꝝ rerū quas diximꝰ. ¶ Jlla aūt que nō alleuiat ex quo accidit curationē non habet. ¶ Et fit ex carne addita nata in aure. ¶ Et cura ei⁹ est: vt sumat fex vini ꝛ cahe cōfecta cum aq̄ cineris. ita vt fiat sicut mel ꝛ liniat ex ea lana ꝛ intromittat sup eaʒ cū lana. ¶ Et fit aut ex apostemate frigido: aut sorde. aut ventositate grossa frigida aut sup̄fluitate frigida grossa. ꝛ oportet vt aspiciat in sole: deinde extrahatur sordes aut cuʒ instr̄o. aut tenta aut effundat oleuʒ tepiduʒ in nocte ꝛ ingrediat in mane balneū. ꝛ ponat aurē suaʒ in mane super sartaginē calidam donec currat sordes cum oleo. ¶ Et cōfert ei vt effundat in ea acetū vini. ꝛ baurach. ꝛ dimittat in mane hora vna. deinde effundatur ꝛ iteretur multotiens. ¶ Deinde effundat in eam oleum calefactū et dormiat sup ipsum hora vna aut horis. ij. deinde ponatur aqua calida in aqua amili et ponatur auris super fistulam aque almaru: ita vt ad ipsam ingrediatur vapor et currat

sordes. ¶ Et fit ataras ex frigore adueniente auri. ¶ Et cura eius est olea calefacta cuȝ his que diximꝰ. Et fit ex siccitate in aure: quare opȝ vt distilleꝉ in ea oleum tepidum liquotiens: deinde ingrediatur balneuȝ et sternutet cum condisi et teneat nasum: egredietur enim si deus voluerit.

¶ De fluxu sanguinis narium. Cap. xl.

Fit propter crisim: ꝛ eius sunt: ꝙ fit post aliquã febrium acuitaꝝ: ꝛ non oportet vt restringaꝉ nisi superfluat. ¶ Et cura eius est cum superfluit positio ventosarum super ventrem cuȝ suctione vehementi sine incisione super latus dextrum si fluxus est a parte dextro: aut super sinistrum: si fluxus sanguinis est ex sinistro: ꝛ effusio aque frigide valde super caput: ꝛ cõstrictio vtrorũqꝫ adiutorioꝝ ꝛ amboꝝ: testiculoꝝ: ꝛ sumere in potu aquã valde infrigidatã. ¶ Et fit sine febre ꝓpter acuitatẽ sanguis ꝗ egreditur ex eis ꝛ signa eiꝰ sunt: ꝙ aduenit paulati ꝛ est vehemẽtis subtilitatꝭ. ¶ Et cura eiꝰ est flobotomia ex latere ex quo egrediꝉ sanguis ex naribꝰ: ꝛ si nõ ꝓhibeat aliud aliꝗd apponanꝉ vẽtose sine incisiõe sub ypocundrijs lateris ex quo egrediꝉ sanguis ex naribꝰ: ꝛ si sufficit bñ est. ꝛ si nõ: stringãtur extrema ꝛ vtanꝉ potu aque frigide cũ niue: ꝛ lactis acetosi infrigidati: et distilleꝉ in naso aliꝗd cãphore dissolute in aqua albedarogi: aut insuflenꝉ in eo galle ꝛ puluis molẽdini: ꝛ olibanũ ꝛ aloes: ꝛ sanguis dra. ꝛ alumẽ coniũctim aut singulariꝉ: ꝛ infundaꝉ licinĩũ ĩ albumĩe oui: ꝛ inuoluaꝉ in hoc medicamine: ꝛ intromittaꝉ in nasum: ꝛ sumat in potum aquã ord. ꝛ mucillaginẽ psilij ꝛ aquã coriãdri hũidi: parum tñ ex ea. scȝ ꝗtitatẽ. ʒ. ꝛ oĩa que cõgelãt sanguinẽ si superfluit ꝛ infrigidãt eũ: ꝛ cõfert ei introitꝰ in aquã frigidaȝ ꝛ multotiẽs fit hmõi fluxus sang. post variolas. ¶ Et fit propter ml'titudinẽ sanguis in corpe: quare rũpũtur vene ꝛ artarie que sub cerebro sunt: ꝛ est difficili forsitan in quo non valet cura: ꝛ signa eiꝰ sunt: qđ fit post dolorẽ capitis vehementẽ ꝛ rubedo in facie ꝛ oculis dominans. ꝛ precipue qui multũ vtiꝉ vino ꝛ minorat extractionẽ sanguis: ꝛ venit cũ impetu vehemẽti: ꝛ qñqꝫ cõfert ĩ eo vt distilleꝉ ĩ naso aꝗ niuis ꝛ qñqꝫ fit caputpurgiũ cũ aceto in quo dissolutꝰ est flos eris: ꝛ abscindiꝉ postꝙ de eo egreditur plurimũ ꝛ supuenit

sincopis infirmo:ante illud vere non:et extimo quod ille in quo hec cura valet est ex ruptura venarū non artariarum.

¶ De vlceribus in naso. Cap.xli.

Lurimū qd in naso accidit ex vlceribus sunt cortices:et cōfert eis inungere bothor et assiduatio cere cū oleo rosato aut olei ros.tantū aut olei amig.cum cere et adipis gallinarū:et vt odoret vaporem aque:quod si illud non valeat adhibeatur vnguentum de cerusa.

¶ De fistula et polippo in naso. Cap.xlii.

Uandoque nascit in naso caro mala opilās cum locum anhelitus et implēs cannā nasi ita vt videat in ipso grossities exterius.Et cura eius est vt intromittat liciniū inuolutū in vnguēto viridi facto cū flore eris tandiu donec consumat eam:aut euellat cū filo:si fuerit res eius grossa.Et ēvt sumatur filū de pilis:et fiāt sup ipm nodi duo aut tres et intromittat in naso cū radio de plūbo pparato ad id et extrahat ex palato:deinde moueat motu serre tādiu donec.euacuet illa caro tota:deinde cū vnguēto viridi curet tādiu donec dilatetur anhelitus:et consumat illa caro:deinde curetur cum vnguēto de cerusa.Et ex eis que conferunt fistul.est vt.℞.myrrhe ru.et alumis.ań.ʒ.i.cortic.colloqn.tertiam.ʒ.baurac ru.sexta.ʒ.et infundat cotū in aceto forti et inuoluatur in medicamine et intromittat in nasum:aut sumatur myrrhe et vsnem fullonum ań.et preparētur sm artē primam.

¶ De alcasen. Cap.xliii.

Fit ppter opilationē in meatibus nasi.et eius signū ē phibitio anhelitus:et illud fiat aut ppter carnē natā:aut ppter vētositatē grossam:et nos quod iā diximus curā carnis nate. Signa vero ventositatis grosse est qn nares aperiuntur et egredit vētositas ex eis impetuose et vehementer ex latere vno.¶ Et cura eius est solutio vētris cū cochijs et yera diacolloquintidos et inclinatio capitis sup vaporē camomille et sansuci et sceha:et sternutatio cū castoreo et pipe et cōdisi et assiduatio odorādi sansucū et sisimbriū et calamentū.¶ Et fit ex opilatiōe colatorij.et signū eius ē quod meatus sunt opilati et nō

egrediūtur ex naribus superfluitates. ¶ Et cura eius est vt teratꝰ nigella donec fiat sicut puluis et dissoluatur in oleo antiquo ꝛ sternutet cū eo infirmus cum distillationibus ex eo factis ore eius pleno aqua : ꝛ precipiatur vt attrahatur anhelitꝰ valde cū reclinatur caput suuꝫ ad posteriora quanto plus poterit faciat id tribus diebus ꝛ si senserit adustionem sugat naribus post illud oleum rosa. ꝛ confert post illud vt naribꝰ sugat pulpam colloq̄n. aut ell'um : aut fiat ei caputpurgiū cum vrina cameli singulariter et coniūctim. ¶ Et fit propter alteratione complexionis frigide et male in meatibus cerebri qui veniūt ad nasum: ꝛ est alcasen vera et alcasen cronica ꝛ orta cū ea curationē nō hꝫ: ꝛ signa antiq̄tatis sunt ꝙ oculꝰ cū ea est cōturbatꝰ: et q̄nq̄ olfacit de odoribꝰ quosdā absq̄ alijs: sunt etiā quidā eoꝝ q̄ sentiūt fetorē et nō sentiūt bonū odorē: et sunt quidā qui econtrario. Illius aūt q̄ nō est orta cū eo: neq̄ antiq̄ cura ē solutio cuꝫ fortitudine et assiduatio odorādi rutā et silla: et fiat caputpurg. ei q̄ sentit fetorē cū ipsa ruta: et cū castoreo ei qui nō sentit odorem bonū et cū serapino et similibns.

¶ De fetore in naso. Cap. xliiij.

FIt ex pustulis aut vlceribus : et iam diximus curam eius. Et fit quandoq̄ ex vapore pur. in supremo palato. Et cura eius est vt naribus sugat vinum odoriferunt et suf fletur in naso calamus aroma. et rosa nesrim ꝛ ciperi et spicanar. singulariter aut coniūctim ꝛ ex eis que cōferūt ad illud mirabil'r est vt sumatꝰ ex troc. andarachitō qui ponuntꝰ in tyriaca ꝛ dissoluatꝰ ex eis aliquid cū vino boni odoris: ꝛ distillectꝰ in naso multotiēs quoniam sanat : et oportet vt precedat exiccatio capitis et confortatio eius postquā euacuatur corpus totum et caput.

De dolore in dentibus. Cap. xlv.

FIt aut cū apostemate gingiue: aut sine apate gingiue: ꝛ ille q̄ fit cū apate gingiue fit ꝑpter acutates sanguis ꝛ dolorē eiꝰ cui cōicant dētes ꝛ signa eius sunt rubedo ꝛ īflatio ꝛ req̄es ab aq̄ frida: ꝛ cura eiꝰ est flōia cephal'. ꝛ vētosatio ꝛ icisio aliehexit ꝛ retētio aq̄ fride in ore ꝛ aceti vno die ꝛ aq̄ ro. vna die: ꝛ q̄n illud ptrāsit duobus diebꝰ aut tribꝰ opꝫ qd teneat i ore ol'm ro. i oi. ℥. cuius

iam dissoluta est.ʒ.i.mastic. Et si ē sine apate tūc ipse fit ex frigidate aut ex hūorib⁹ fridis grossis. Et ei⁹ cura ē vt teneat in radice tyriaca de qrta spēb⁹: aut pip ꝯfectū i alkitrā: et teneat in ore suo acetū in q decocta ē plīpa colloqn. aut decoquantur folioꝝ myrthi. M.i. ꝛ cortic. ligni pigni. M.i. sang. dra. et sumac et. iiij. gr. allij et bulliāt in aceto et teneant in ore dū est calidū aut bulliant in aceto cortex radice capparis: aut spoliū serpētis: q si dolor fortior fiat suf fumiget dens traiectorio cū semine iusqami nigri ꝛ storace: de qb⁹ facte sunt silitudines auellanaꝝ siles ciceri: ꝛ teneat in ore oleū calefactū in q decocte sint radices altee ꝛ camomilla: aut cōficiat condisi cōtritū cum vino et ponat sup dentē: qm̄ est vltimū in remouēdo dolorē cū est a frigore ꝛ vaporet deforis cū aq̄ calefacta in q̄ decocta est camomilla et stringat dēte rē calidā multotiēs donec calefiat et rubeat caro et emplent mādibule ꝛ distillet in aurē illi⁹ lateris oleū amigd. tepidū aut sābucinū aut alkeiri aut oleū de oliuis. aut oleū in q decocta est cepa: aut oleū in q diruptū est castor. aut euforb. aut opiū cum vehemētia ē dolorj et ē timorosum. Si g sedat bene est: si nō distillet in aurē q̄ est in vllo latere q̄titas lentis opij: ꝛ duaꝝ lentium castor.

¶ Si autē nō sedatur igniat ferrum subtile ꝛ intromittat in dente in ꝯcauitate fistule enee: q si dens fuerit corrosus impleat in eo cōdisi: aut piper ꝯfectū cuꝫ alchitrā: aut hoc medicamē. qm̄ est vltimū. ℞. castor. asā fetidā storacē. opiū piper ꝫuccaꝝ: se. iusquami ꝛ myrrhā terant et conficiantur cū malle aut alchitrā cedri et administret: ita vt fricet cuꝫ eo radix dentj et impleatur corrosus: ꝛ melior cura corrosi eradicatio est: aut sumantur piperis partes tres euforb. ꝑs vna. et impleatur cum eis: aut impleatur cum asa fetida et pipere partibus equalibus: et dentes nigri curantur cum eis cum quibus curatur corrosus.

¶ Medicamē eradicās dentes et ꝯfringens. sumat farina frumēti cōficiatur cū lacte lacticinij ꝛ inuiscent ei: et ponātur in circuitu eius folia volubibis: ꝯfringit eī ipsum.

¶ Medicamen eradicās dētes. ℞. cortices mori: piretrum cortic. radicis capparis: cortices asebrā: arsenicum citrinū terant in aceto vltime fortitudinis trib⁹ diebus omni die

hora vna per residuũ diei dimittatur infusa in ipso: deinde incidat in circuitu dentis: & liniat cum eo in die aliqtiens donec inueniat mollificatus deĩde eradicet. Et ex eis que stare faciũt corrosionẽ dentiũ est vt ĩpleat galla et mastic.
¶ Medicine stringentes cõmotos. ℞. balaustie ros. gallie ciperi sumach. ana partẽ vnam: aluminis pars. v. et liniatur super gingiuarum vt adhereat.
¶ Medicamen astringens dentes. ℞. sal gẽmã: spumã maris testamẽta catinorꝫ viridiũ: calidi et est alumẽ: et alasur oia contrita aggregent et fricent cum eis dentes: et caueatur a carne & nauseatiua sacietate. ¶ De cõgelatione masticetur portulaca: et amigdale scorticate. aut cera: & ꝯfert denti qui dolet cuꝫ aduenit ei res frigida vt stringat super panẽ calidum: aut super vitellum oui elixati calidi multotiens donec lachrymetur oculus ex vehemẽtia caliditatis eius: aut teneat in ore oleum calefactum.

¶ De concauatione et corrosione gingiue. Cap. xlvi.

Fit ex superfluitate putrefacta descẽdẽte ex capite et corrumpente gingiuas. Confectio medicaminis valẽtis ad illud. ℞. arsenici ru. & citri gallarꝫ calcis alu. iameni. ana. terant cum aceto vini ꝑ aliquot dies & informent trocisci et cũ necesse fuerit terat vnus & sumat de eo sexta. ʒ. i. & fricetur cũ eo gingiua: et dimittatur vna hora: et teneat post illud in ore oleũ ro. fiat istud tãdiu donec remoueat putredo et pulueriꝫetur desuꝑ post illud id qꝺ facit nasci carneꝫ et indurat eã: et illud est vt. ℞. olibani aloes sarcocolle & sang. draco. ante terantur et pulueriꝫentur in eis.

¶ De fetore oris. Capi. xlvij.

Plurimum fit ex caliditate stomachi: et signuꝫ eius est quod alleuiat cum sumitur cibꝰ. Et cura eius est vt bibat ĩfusionẽ crisolimorꝫ siccorꝫ in matutinis: aut comedat ex vuis aut ex persicis: et bibat sauic cuꝫ ꝫuccaro: aut comedat citrullos: aut cucumeres in ieiunio & festinet succurerre cuꝫ comestione.
¶ Et fit ex flegmate corrupto in stomacho: et signuꝫ eiꝰ est quod est semper et non sedatur cum comestiõe nisi parum. Et cura eius est potare yeram multotiẽs et vomitus: inde

acceptio zinzibe. conditi et assiduatio trifere minoris.
¶ Et fit a dente in ore ⁊ fit ex putrefactione in cute oris et meri et partib⁹ eius: ⁊ cōferūt ei pillule iste. ℞. corti. citri. spice. nardi. gario. gallie. xiloaloes: crudi. añ. ʒ. i. kerate. i. informent pillule cū aqua maloꝝ et vino aromatico et teneantur in ore. ¶ Et istud electuariū valde valz fetori oris qui est ex flegmate et humoribus putridis. ℞. extremitatū myrthi humide ptes. iij. emblicoꝝ: et cyperi spice cortic. citri squinanti masticis gallie musc. gariofi. añ. partē. i. cōficiantur cum passis enucliatis: et fiant ex eis pillule similes auellane aut nucibus.

¶ De alcola. i. bothor ⁊ paruis pustulis in ore. Ca. xlviij.

Fit cum caliditate et rubedine in ore: et confert ei flobothomia et vētosatio sub mēto. et curat hoc medicamine. ℞. spodiuz ro. coriandrū siccum sumach. lentes excorticatas: se. portu. sene de mecha: alcannam conteratur et teneatur cuz pauca camphora in ore et colluatur post id cum aqua ros. ⁊ aceto.
¶ Et ex flegmate putrefacto fit. et eius signū est albedo in ore et confert ei vt fricetur cū melle: et attramento: aut fricetur cum zuccaro tabazeth et colluatur cū iulep: et teneat in ore memite et mirabo. citrini ⁊ piretrum.
¶ Et fit ex putredine et corruptione: et cōfert ei hic medicamen. ℞. arsenici calcis aluminis gallaꝝ floris eris. ana. terant ergo cū aceto forti hebdomada vna: et fiant ex eis trocisci et cū necessitas fuerit fricetur locus putridus cum sexta. ʒ. i. ⁊ dimittat hora vna magna: deinde inungat cuz oleo ros.

¶ De casu vue. Cap. xlix.

Fit quandoqꝫ cū vehementia rubedinis et caliditatis et cōfert ei flobothomia et gargaris. cū aceto et aqua ro. et vt palato apponāt rose ⁊ sanda. et balaust. et cāphore parū ⁊ approximetur vue cū cocliari et cōprimatur super eam ꝯpressione subtili ⁊ inclinetur ad superiora oris. Et quando non est cū ea rubor: et est decliuis ad albedinē confert ei gargarism⁹ cū muri ⁊ syr. ace. ⁊ synapi: ⁊ confert ei sal armoniacus ⁊ fricetur cū galla ⁊ sale armoniaco et sale et alumine: et quando subtiliatur radix eius et nō est vehemētia rubedinis incidatur: et garga

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

rizet post incisionē eius cū aceto et aqua rosˀ. aut cuz aqua in qua decocta sunt folia rose.

¶ De egritudinibus lingue. Capi. l.

Egritudines lingue sunt aut apostema accidēs ei aut spasmꝰ aut fissura: aut vlcera: aut grauitas aut ranula: aut abbreuiatio ligamēti: aut magnitudo lingue: aut rubedo et inflatio. apati quidem calido cōfert flobothomia cephalˀ. deinde ventosatio sub mento et gargarizatio cum aqua et aceto: deinde omnia que conferunt alcola et sinanchie que est cum caliditate sm ꝙ dicemus. Sed illi q̄ est sine caliditate cū multitudine cursus saliue cōferunt que diximus in alcola cuz qua non est rubor et caliditas: et que dicemus in sinanchia flegmatica.

¶ Ad fissuras autem confert psilium cum zuccaro: et potare aquam ordei et cibari pedibꝰ coctis et fricare ipsam cū spuma que egreditur ex maluis cum inciduntur et fricātur adinuicem et tenere drag. in ore.

¶ Et vlcerum cura similis est curationi alcola.

¶ Spasmi autē qui est in radice eiꝰ signum est ꝙ abbreuiatur lingua ei ingrossatˀ. ¶ Cura est gargarizatio cum oleo de aneto et oleo camomillino: ꝛ linire ceruicē cū aqua calida. et vngere caput cum oleo aliquo.

¶ Et grauitas quidē lingue est ex eis que accidūt post birsen et si fuerit antiqua non sanatur: ꝛ non antique confert vt fricetur subtus cū salgemma et sale armoniaco: et oīa que faciūt currere saliuā ex ea: et si fuerit incipiēs fieri cronica et fuerint sensus conturbati ꝛ motus graues cū ea cōfert ei cura paralisis frigide.

¶ Et fit ꝑpter abbreuiationē ligamēti: et opꝫ vt incidatur illud ligamētū et ponatˀ suꝑ ipsuz attramētū tritū et signū eius est ꝙ est adherens cū extremitate lingue equaliter.

¶ Et fit ꝑpter ranulā sub ea: quare opꝫ vt scindatˀ et extrahatur si fuerit magna: et si fuerit parua fricetur cū medicamine acuto qđ est ad gingiuam sanguinolentam.

¶ Magnitudo autē lingue vt nō capiatˀ ligua in ore: fit ex mltitudīe hūiditatū q̄ imbibūt eā: ꝛ signa eiꝰ sunt ꝓiectio eiꝰ ex̄ et retētio sputi in ea. Opꝫ vt fricetˀ cū cepe aut cū acetositate citri: aut silˀibꝰ amboꝝ adeo donec currat saliua ex

ea qm̄ ipsa flectetur. Si ergo sufficit bene est: ꝛ si non frice tur cū sale armoniaco ꝛ. G. q̄dem dixit ꝙ magnitudo lingue fit ex ventositate vaporosa implente ipsam ꝛ inflante.
¶ Et cura eius est euacuatio cū medicina solutiua sic̄ sunt pill'e cochie: et potio rerum refrigidantiū sup ipsaȝ linguā et gargarizando cum aq̄s infrigidātib⁹ etiā et differentia inter apostema molle flegmaticum et inter inflationē a vētositate vaporosa est ꝙ inflatio non flectitur cuȝ premitur super ipsam digitis et flegmaticū flectitur.

¶ De sinanchia. Capi. li.

Fit ex multitudine sanguinis sine malitia in ipso et signa eius sunt rubor faciei et oculorum et tensio corporis totius: et antecessio ciborum generātium sanguinem: ꝛ multa repletio eoruȝ sicut sunt lac dactili: vinum caro et cura ei⁹ est flobothomia cephal'. deide gargarizatio cū aceto et aq̄ et syr. aceto de zuccaro et rob pomoꝝ acetosoꝝ: rob de moris et aq̄ granatoꝝ acetosoruȝ ꝛ infusiōe sumach et solutio nature cū aqua fructuū et prunoꝝ et tamarindi: et cassiefi. tereniabin: ꝛ gargarism⁹ cum rob de nucib⁹ et aq̄ coriādri hūidi vsq; ad tres dies et post tres dies gargarizet cum lacte dulci in q̄ dissoluta sunt medulla cassiefi. et si iuuat' per hoc bene: et si non ponat' in oī lib. aque ficuum decoctaꝝ. ℥. i. baurach et myrrhe. ʒ. ij. dissolute cū decoctione: fenugreci: et dactiloꝝ et emplastret' guttur exterius: sicut est ei⁹ circuitus cū rebus trahentib⁹ vt attrahatur materia ad exteriora et assiduet' id qm̄ dilatat guttur: et si fortior sit res ꝛ ꝯstringat' guttur valde tūc insuffletur in guttur ex hoc medicamīe. ℞. sem̄. alharmel. se. raphani. asse fetide baurach: armeni myrrhe salis armoniaci. an̄. singularit': si vis aut ꝯiunctiȝ v'tere sicut alcohol et suffla in guttur: et si locus deglutiēdi stringit': pone sup ceruicem ventosam maximā: qm̄ deglutiet et aperiet' dum ꝑmanebit ventosa sup ipsum: ꝛ da ei ad potēdū aquā ordei deinde reitera vētosam: ꝛ si due vene q̄ sunt sub lingua fuerint plene: flobothomabis eas post flobothomiā cephalice. si vero appareat apostema in gutture interius scalpella ipsum post flobothomiam.
¶ Et fit ex colera ni. ꝛ signū eius est: ꝙ nō est cū eadē vehe-

mentia prefocatõis et incẽdio ꝛ calore q̃ est cũ sanguinea et sunt sitis ꝛ inflatio et dolor fortior. Cura ei⁹ est post flobotomiam gargarizatio cum eis que diximus: et sumes in potu aquam ordei cum mucillagine psilij et aquam melonis indi: et assiduatio gargarizandi.

¶ Et ex flegmate fit: ꝛ signa eius sunt multitudo cursus saliue et paucitas doloris cũ cõstrictione loci deglutiendi ꝛ paucitas rubedinis faciei. ¶ Et cura ei⁹ est si infirm⁹ fuerit strictus: vt cito succurras soluẽdo ip̃m cũ cochijs ꝛ clysterizando ip̃m clystribus calidis dictis in appoplexia: et fac eũ gargarizare cũ incipit egritudo cũ syrupo ace. mellino: aut cũ muri nabati: aut cũ aqua mell' in cuius libris posita est. ℥. i. sinapis aut cuꝫ syrupo ace. et aqua raphani expressi: et cum decoctione ficuũ et baurach et suffletur in guttur baurach et assa fetida et sal armoniacus.

¶ Et q̃n̄q3 accidit post percussionem in collo. Et cura eius est flobotomia: et reliqua que dixim⁹ in sinanchia sanguinea. Quod si cõprimant spõdiles colli ꝛ constringat guttur vehementer. tunc cura eius est vt fiat ei instrumentum simile lingue freni intromittatur guttur: ꝛ subleuetur cuꝫ eo locus coartat⁹. ¶ Et q̃n̄q3 accidit hec coartatio in initio: ꝑpterea quia apostema attrahit spondiles: ꝛ nõ ꝯfert tunc hec cura: ꝛ cõfert ad constrictionẽ gutturis et sinanchiam cũ ꝓprietate: stercus hyrũdinis cũ teritur cum sale armoniaco: et similiter stercus canis albũ q̃ comedit ossa. cum exiccatur et teritur et conficitur cum melle ꝛ leniet cum eo guttur.

¶ De tussi. Cap. lij.

Fit ꝓpter aliquid q̃d est in pulmone: et est necesse vt egrediatur quod est: aut sanies: aut sanguis: aut humor grossus: aut ꝓpter rem subtilẽ acutã descendentẽ ex capite semꝑ cõmouentẽ cannã ipsius pulmonis: aut ꝓpter humiditatẽ sui ipsius: aut ꝓpter ei⁹ siccitatem: aut propter caliditatẽ eius similiter: aut ꝓpter vlcus: aut ꝓpter apostema in ipso: aut apostema sanguineũ: aut apostema colericũ calidũ: aut flegmaticũ frigidũ: aut durum: aut ꝓpter aerẽ frigidũ aduenientẽ cãne pulmonis. Et illa que fit ꝓpter rem in pulmone quã necesse est exire: ꝛ est aut sanies cuius signum est quod fit post pleuresim: ꝛ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

dicā curā eius in capitulo suo: aut est humor grossus: cuius signū est quod fit post corizam. ¶ Cura est ei⁹ cū decoctiōe ysopi ex eis q̄ diximus: et oportet vt sumas decoctionē ysopi si vēter est siccus ita q̄ misceas cum ea cassiafi. et si fuerit lenis non misceas cum ea omnino.
¶ Et eius que fit ex re descendēte ex capite et cōmouente pulmonē: signū est tussis sicca sine sputo et fit fortis ꝓprie in nocte et post somnū. Cura eius est vt detur in potu syrupus papaueris: et gargarizet ante somnū aquā in qua decocta sint folia ro. siccaꝝ et balaustie: xilocaracte de scemi aut nabatie et teneat in ore suo has pill'. ℞. amili dragag. amig. dulciū excorticatarū: et fabarū excorticatarū semi. papaueris et corticē eius gūmi arab. et boli arme. ana. cōficiantur cū mucillagine psilij et mucillagine granorū citoniorū: et fiat ex eis que sint sicut lupini et teneant in ore.
¶ Si ergo sufficit bn̄ et si nō. ℞. thuris masti. pars. i. myrrhe. opij. croci. ana. tertia partis vnius succi liqritie ps. i. fiant pill'. pōdere sexte. ʒ. i. et sumat ex eis in nocte a trib⁹ pillulis vsq; ad quattuor ei fricetur caput in balneo postq̄ abraditur cū pāno vehemēter aspero tādiu donec rubeat: et ꝓuocet sternutatio oī die. ¶ Si ergo sufficit bene: si nō: radatur caput et liniatur cū sinapi cōfecta cū decoctiōe ficuum et dimittat tādiu donec vesicet locus et aperiant vesice et cōsolidētur spacio lōgo: et cauterizet locus cōmissurarū et ꝓprie sup illā que est in medio capitis et non cōsolidetur tēpore longo et non negligatur hec tussis: quoniam ipsa multotiens perducit ad ptisim. Et hec quidē cura confert omni ex cuius capite descēdit ad pectus eius catarrus semper aut ad stomachum: et fit causa ad solutionē aut ad oculos eius et fit causa doloris aut vlcerum in eis.
¶ Et fit ex humiditate pulmōis ipsius in flegmaticis et senibus: et signa eius sunt multitudo sputi et abūdātia eius proprie et post somnū et viscositas flegmatis in gutture et cōmotio hominis cum eo in pluribus dispositionib⁹ eius.
¶ Et cura eius est vt in potu sumat de decoctiōe ysopi: et si sufficit bene: et si nō: vomatur et soluatur cū yeraruf. et que diximus ex illis que scripta sunt cum ea et detur post id in potu de hoc medicamie. ℞. se. feniculi. se. apij. radic. lilij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

ysopi sicce.capilli veneris:se.raphani.an.ʒ.i.ficuū siccarū x.numero ⁊ dactilorū tantūdem decoquantur cum duab⁹ libris aque quousq̧ remaneat vna libra et def in potu ex ea omni die lib.v.tunc si sufficit bene.⁊ si nō: sumat in potu de hac cōfectione.℞.succi liquiri.ʒ.x.ysopi sicce.capilli veneris sem̄.vrtice:yreos:cordumeni.piperis aristo.ro.amigdal'.amararū nasturtij.ana.ʒ.v.conficitur cum melle dispumato et detur de ea sicut nux.¶ Et hec quidē medicina educit saniē ex pectore ⁊ ex stomacho et omnes humores grossos:et teneat ex eis pill'.in ore. ℞.succi liquiri.ʒ.v.piperis:myrrhe:cordumeni:amigdal'.amararꝫ.ana.ʒ.ij.asse fetide.ʒ.i.conficiātur cum melle:⁊ fiant inde pillule ⁊ teneātur in ore. Qđ si tussis in nocte ꝓhibeat somnum et faciat vomere:curetur cum eis que educunt humiditatem ex pulmone:et sumat post id de istis pillulis:et teneat eas in ore suo in nocte.℞.myrrhe storac̄.liquide thuris mast.ana.opij:quarta partis.i.et fiāt pillule in vnaquaq̧ quarꝫ sit pondus sexte.ʒ.i.et sumatur sicut diximus.

¶ Et fit ex siccitate pulmonis:et signa eius sunt ꝙ est sine sputo et alleuiatur cum sorbitione amili:⁊ apud introitū balnei:et apud somnum ⁊ comestionē et potum vini plurime cōmixtionis:et fit fortis cum est fames et sitis:⁊ ꝓprie cum labor adest:et cum ea semꝑ aliquid cōstrictiōis anhelitus aut parum aut plurimū:⁊ id ſm quantitatē siccitatis pulmonis:et extenuationē corporis et frequentiam in pulsu et cum paruitate et velocitate. ¶ Et cura eius est vt in potu detur aqua ordei:si res iam peruenit in eo ad hoc vt febriat bis in die in mane libr.v.et post.iij. horas et intromittatur in tina ſm.vi.horas diei:deinde cibetur post illud ex kiscij et cucurbita ⁊ similiter ex oleribus cum oleo amigdal'.et detur ei in potu in tempore somni mucillago psilij et aqua citroli in tēpore suo ⁊ aqua cucurb.⁊ alteref ei aqua cū iulep et teneat in ore ex his pillul'.℞.succi liqr.ʒ.x.semen cucurbite dulces:semen citroli:semē portulace an.ʒ.v.cōficiant᷑ cū mucillagine psilij ⁊ albumie oui.¶ Et si nō est feb.cura est sumere in potu lac et comedere panem cum eo ⁊ potare ip̄m cū est sitis:et sit lac caprarū pascentium humidum ordeum et similia' ex herbis.

¶ Et fit ex calore pulmõis: cui⁹ signa sunt vehemẽtia sitis et magnitudo anhelit⁹ ꝛ pulsus ꝛ rubedo faciei cũ anhelitu ascendẽtiũ vna vice post aliã. ¶ Et cura eius est aqua ordei et mucillago psilij: et facere empl'm pectori cum cera ꝛ oleo vio. imbibito in mucillagine psilij: aut aqua portula. aut aqua lactuce: aut aq̃ citrol'. et sil'ia: ꝛ tenere in ore pill'. quas diximᵘ: et cibari pedibus et pullis cuꝫ cucur. et alkesek: et oleũ amig. et bibat sauic de tritico cũ zucca. ꝛ aquã vere frigidã et assiduet empl'are pectus cũ his q̃ infridãt. ¶ Et fit ex apãte in pulmone: et si est cal'm eius signa sunt fe. et ↄstrictio anhelit⁹ sup̱flua: ꝛ frequẽtia pulsus magna: et vehemẽtia rubedinis maxillaꝝ. ¶ Et cura eius est flobotomia: deinde reliqua cura quã diximus in tussi ex caliditate et siccitate pulmonis. ¶ Aut est apã flegmaticũ frigidum molle: et signa eius sunt vehemẽtia cõstrictiõis anhelitus absq̧ plurima caliditate et neq̧ est rubedo in facie ꝛ multitudo saliue et sputi. ¶ Et cura eius in principio est cura apãtis calidi dum cũ eo fe. permanet cũq̧ protẽdunt dies et sedatur fe. et caliditas. tunc cura eius est vomitus et solutio ventris et productio sputi cum eis que diximus in capitulo tussis antique ex humiditate pulmonis.

¶ Et fit ꝓpter apã duꝝ in pulmõe: et signa eius sunt ↄstrictio anhelitus ſm dies: ꝛ tussis sicca sine sputo et neq̧ est caliditas ĩ pectore si tangat: ꝛ est difficultas attrahẽdi vẽtum ꝛ ꝙ infirmus sentit ↄstrictionẽ anhelitus: deĩde debilitat paulatim ſm dierũ transitum: et non est ei sanitas: et qñq̧ alleuiat parũ et protendũtur dies cũ habẽte eã si sumat in potu aquã mellis subtilẽ ꝛ teneat in ore suo semper oleũ amigdalinũ: et traijciat ip̃m paulatim et bibat lac recenter multũ et fiat ex ip̃o sorbitio cũ farina ciceris: ꝛ inũgatur semꝑ pect⁹ cũ cera et oleo imbibito mucillagine fenugreci: et mucillagine se. lini. et ↄfert ei adeps galline: et adeps anatis cuꝫ comedit eũ. ¶ Et fit ex pulmonis vlcere cuius signum est egressio sanguinis aut saniei aut cortices egrediẽtes cũ tussi: aut fit post sputũ sanguis aut post pleuresim: aut post catarrũ cal'm a capite ꝛ extenuat in ea corpus et cõcomitat eã febris ethica. ¶ Et cura eius est si nõ est antiqua et vlcus est recẽs adhuc ꝛ sanguis egredit cuꝫ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

tussi vt sumat in potu aquã ordei cũ cãcris fluuialib⁹ et syrupo de papauere cũ lacte dum non constringit anhelitus eius:et dẽtur isti trocisci de papauere. ℞.se.papaueris albi:medulle se.cucurb.seminis citroli.añ.ʒ.x.amili draga. gũmi arab.succi liq̃ritie.añ.ʒ.v.thuris masti. boli ar.sandra.carabe.añ.ʒ.ij.myrrhe cinamomi:opij.añ.ʒ.i.fiãt trocisci ⁊ sumant̃ i potu cũ syru.d̃ papauere aut cũ rob mirti. ¶ Et si fuerit antiqua ⁊ currit sanies cũ sonitu et ꝯstringit̃ anhelitus qñ retinet̃:tunc det̃ in potu decoctio ysopi et q̃ diximus ex illis q̃ educũt hãc saniẽ donec dilatetur ex huiusmodi reb⁹:⁊ qñ cõstringit̃ anhelitus cũ istis reb⁹ dẽtur in potu ea q̃ educũt saniẽ:cũ ergo dilatat̃: redeat̃ ad ista et administret̃ dũ constringit̃ anhelitus:⁊ administret̃ aliquod regimẽ ei⁹ q̃ est ꝓpter siccitatẽ pulmõis:ex tina ⁊ cibatiõe:et si fuerit putrefactio ⁊ fuerit id qd̃ venit ex eo fetidum cũ expuit̃ et fuerit plurimũ abũdans ⁊ in pectore et in gutture oregmõ: oportebit vt cuꝫ eo qd̃ educit saniẽ lãbat eger oĩ hebdomada sel̃.ʒ.i.myrrhe rubee cũ tribus.ʒ. mel̃.⁊ suffumiget̃ guttur suũ ĩ traiectorio cũ istis pil̃.℞. aristo.myrrhe storac̃.thuris.añ.arsenici rubei quantũ oĩa aggregent̃ cum butyro vaccino:et fiãt inde pillule vt auellane ⁊ suffumiget̃ cũ eis põdere aurei vnius ⁊ hec quidem suffumigatio cõfert tussi plurime humiditatis sine vlcere. ¶ Et fit vlcus siccũ:et signum eius est qd̃ fit post sputũ sanguinis ⁊ saniei:deinde abscinditur sputuꝫ et remanet tussis sicca sine sputo et corpus liquefit cum ea. ¶ Et cura eius est sumere in potu lac et omnia que diximus in cura siccitatis pulmonis. ¶ Et fit tussis sicca ex frigiditate aeris ⁊ signũ eius est ꝙ excitatur cũ violẽtia frigoris eius et fortitudo in hyeme:⁊ est dura ⁊ sicca. ¶ Et cura ei⁹ est sorbitio calida ⁊ ꝓhibitio ab attractione aeris frigidi et introitus balnei.

¶ De sputo et vomitu sanguis. Cap.liiij.

Sanguinis exitus ab ore aut fit cum vomitu et est exitus eius a st̃o ⁊ partib⁹ eius cũ sonitu rascatiõi simili:aut cũ tussi et eius exitus est a pulmone aut a pectore et finib⁹ eius aut cum rascatiõe et descẽdit ex capite ⁊ ex vuula et palato ⁊ finib⁹ eorum. ¶ Et in curatiõe quidem eius qui ingreditur cũ rascatiõe et sonitu sibi sim̃i

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

facili:et paruo si est parue quātitatis sufficit gargarismus ex rebus stipticis sicut qui fit ex aqua ro. in qua infusuz est sumach aut rob agreste: aut aqua citonior et silib⁹. ¶ Si est plurime quātitatis: tūc opz vt flōmetur cephal'. deinde gargarizetur cuz istis rebus. ¶ Si autē in loco oris fuerit vlcus recens: inuiscent sup ipsum thus et sanguis drac. et teneat in ore aquā ro. in qua bulierint cupule glandiū aut camersich quod est semē tamarisci. ¶ Et si fuerit vlcus malum putridū: curetur curatione colere putride. ⁊ consideretur sanguis qui egredit invomitu: ⁊ si fuerit plurimus aut assiduet pluribus dieb⁹: flōmetur basilica. deīde comedat res stipticas ⁊ glutinationes faciētes paulatim vna vice post aliā ⁊ pprie si eger inuenerit dolorē inter vtrasqz scapulas: tunc opz vt traiiciat aquā citonior acetosor ī aqua dissolutū sit aliquid thuris vicibus plurib⁹. ⁊ comedat ex glandibus et xilocaractis et passis cū suis interioribus et agresta et sumach. ⁊ bibat de hoc medicamine. ℞. boli armeni. gūmi arabi. balaustie: sang. draco. thuris. ana detur in potu cum aqua citonior: aut cū aqua malor ⁊ ponat cibus agresta et similia ex eis que stipticitatē faciūt: et deuitet oē calidū ⁊ acutū. Et fit quidē egressio sanguis ex pectore ⁊ pulmone cū tussi: et ille qui est ex pulmone est multotiēs cū tussi parua. Et ille q̄ est ex pectore est par cū tussi plurima. Sit ergo plurimū studij tui in hac tussi: est enī timorosa perducēs in plurib⁹ dispositiōib⁹ ad ptisim. ¶ Incipe ḡ a flōmia basilice: deinde da in potu hoc medicamē ℞. thuris san. dra. an̄. ptē. i. endiuie carabe. an̄. ptē. v. ematitis: terre sigill'. an̄. partē. i. ⁊. v. aluminis balau. duas tertias partis. i. dētur ex eo in potu. ʒ. iij. cum pōdere cherat vni⁹ opij: ⁊ cherate se. iusqami: ⁊ cinamōi tertia. ʒ. i. aut spice aut costi aut myrrhe: ⁊ gargarizet cuz aceto: ⁊ aqua ro. in matutinis et vesperis: et melius est vt des ex eis in potu hoc medicamen cū aqua albedarogi: aut cum aqua portulace: si fuerit cum eo caliditas: ⁊ si inueneris in pectore dolorem cum sputo sanguinis: tunc line locū doloris hoc medicamine cuius narratio precessit: et da ei ex ipso in potu postq̄ confectis ipsum cum vino.

¶ De pleuresi. Cap. liiij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Fit ex sanguine: cui⁹ signa sunt rubedo coloris repletio pulsus et vehemētia cōstrictiōis anhelitus post multā repletionē vini et si sputum iam inceperit erit rubedo in eo plus.

¶ Et cura eius est flobothomia basilice ex latere opposito: deinde iteratio flobothomie ex latere doloris in die tertia: et da in potu aquā ordei: et violarū cōditas: et si natura fuerit stricta: humectet cuȝ aq̄ fructuū sicut aq̄ prunorū: viol. siccarum et cassiafi. tereniabin. Et si fuerit dolor ꝛ punctura vehemēs: fiat emplastrū cū violis siccis: ꝛ camomilla et farina ordei ꝛ altee: ꝛ de vnoquoqꝫ quoꝝ sumatur pugillus vnus conficiat cū aqua et oleo sisamino et emplastretur cū eo locus dum est tepidū. ¶ Et si tussis fuerit sicca et difficultas spuēdi vehemēter valde: tūc da ei in potu oī die ante aquā ordei hora vna hanc decoctionē. ℞. ficus albe. xx. nūero passularum enucleatarū. ʒ. x. radicis liquiritie puluerizate. ʒ. v. iuiube. xx. numero sebesten totideȝ bulliāt in tribus lib. aque quousqꝫ redeat ad lib. i. ꝛ. v. colet et detur de ea in potu libr. v. cū. ʒ. v. viol. conditarū. ʒ. iiȷ. olei amigd. dulciū. Si aūt mundificat infirmus et sanat bū et si remanserint ex ea reliquie iam diximus curam eius.

¶ Et fit pleuresis ex colera et signa sunt ei⁹ punctura ꝛ dolor in latere ꝛ caliditas fortior q̄ꝫ eius q̄ fit ex sanguine: et pulsus minor et durior ꝛ febris acutior. ¶ Et cura eius est flobothomia sed ex latere doloris de basilica et emplastretur locus vl' pectus cū eis que diximus: ꝛ leniat natura cū eis q̄ diximus nisi fuerit solutio ventris et similiter fiat vt reliqua cura: preter ꝙ in hac specie necessariū est vt extinguatur inflāmatio colere superflua extinctione cū frigidis que sunt sicut mucillago psiliȷ et aqua citroli et aqua cucurbite et aqua melonis indi: queclīqꝫ est pūs et per additionē cum aqua ordei ꝛ sit cibus ex kisck: ꝛ cucurbita ꝛ spinachia: et quod fit ex maluis cū oleo amigd.

¶ Et fit ex sanguine adusto nigro: et signa ei⁹ sunt vehemētia puncture cū siccitate oris ꝛ fortitudine feb. ꝛ asperitas lingue: et postpositio sputi et tarditas ei⁹ et difficultas ipsius et nigredo coloris ipsius et plurimū est mortale.

¶ Et cura eius est flōmia et oīa que diximus: veruntū opȝ

vt potetur eger in hac egritudine ex extinguentibus rem plurimam: et traiiciat semper in iulep. et potet aquam ordei tribus vicibus et ingrediatur ter in die tinã: et plonget sessionem in ea: et locus doloris embrocet cum aqua calida et assiduetur desuper emplastrum.

¶ Et fit pleuresis ex sanguine in quo dñat flegma et est magis quieta et levior: et febris non habet magnũ dominiũ; et non est pũctura ĩ latere: et est sputũ in hac egritudie albius: et in ipso est rubedo parua. Et cura ei⁹ est flobotomia etiã: deinde decoctio ysopi: et viol. cõdite et reliqua que diximus veruntñ extinctio et humectatio oportet vt sint minores.

¶ De ptisi. Cap. lv.

Ptisis fit aut post pleuresim: aut post sputũ sanguinis: aut post corizam et catarrum plurimum ex capite: aut post tussim longaʒ et nos quidem iam diximus signa et curam in cura tussis.

¶ De periplemonia. Cap. lvi.

Periplemonia est flegmatica s̃m plurimũ: et qñq̧ et sanguinea et etiam colerica sed raro: et accidit ab apostemate quod est in pulmone: et iam diximus curam et signa in cura tussis.

¶ De disnia. Cap. lvii.

Disnia plurimũ fit ex flegmate grosso implẽte cãnam pulmonis: et sunt cũ ea oregmõ magn⁹ in pectore et cõstrictio anhelit⁹: et id quod faciũt canes in anhelitu quando currũt et ꝓprie apud motum. Et cura eius est quod educit illos humores grossos ex pectore: et iam diximus id in tussi humida. ¶ Et fit quandoq̧ ex siccitate pulmonis: et signa eius sunt sitis et subtilitas nocet. Et cura eius est sumere lac in potu.

¶ De egritudinibus cordis. Cap. lviii.

Egritudines cordis quas curari possibile est: sunt alteratio cõplexionis antequã confirmetur: et tremor cordis: et sincopis et dolor qui non confirmatur et debilitas. apostema vero disruptio aut corruptio complexionis cõfirmate non sunt faciles ad curandum et signa dolorum mortem inferentium sunt casus pulsus post vehementiam diuersitatis et magnitudinis et citrinitas colo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

ris subito: post vehementiã rubedinis eius ⁊ sincopis dif=
ficilis tarde euasionis et sudor frigidus. Quod autẽ ex eis
curatur est caliditas cordis non confirmata: cuius signa
sunt vehemẽtia caliditatis pectoris: et magnitudo pulsus
⁊ velocitas ipsius ⁊ frequentia ipsius ⁊ febris inseparabilis.
Et cura eius est sumere in potu lac acetosum extracto buti
ro: ⁊ rob: acetositas citri: et rob malorum ⁊ rob acetose: et
aquã citroli. ⁊ trociscos de camphora ⁊ emplastret pectus
cũ sandalis ⁊ aqua ro. ⁊ cãphora infrigitatis super niuem ⁊
alteretur emplastrũ cum sit tepidum: ⁊ detur in potu aqua
frigida ⁊ habitet in locis frigidis. ¶ Et est cum frigore cõ=
plexionis cum non est cõfirmata. ⁊ signa eius sunt raritas
pulsus ⁊ anhelitus ⁊ pigritia ⁊ destructio letitie faciei.
¶ Et cura eius est dare in potu vinum forte odoriferũ pu=
rum pauce quãtitatis: ⁊ odorare odorifera calida ⁊ inunge
re pectus cum oleo nardino ⁊ emplastrare ipsum cum spica
⁊ costo ⁊ sauina ⁊ ciperis ⁊ cinamomo ⁊ gariofilis et folijs
mirti: fiat emplastrum cum vino ⁊ aqua citoniorum ⁊ aqua
malorum et emplastretur cum eo cor ⁊ comedat pullos co=
lumbarũ ⁊ vitella ouorum de paruis auibus ⁊ frixis haben
tibus plures species quibus condiuntur cibaria.
¶ Et est ex complexione sicca si nondũ confirmata est: ⁊ si=
gna eius sunt ꝙ corpus iam extenuatum est: sed nõ totum:
et pulsus durus paruus frequens. ¶ Et cura eius est aqua
ordei si est febris quantitatem habens: et si non potus la=
ctis et introitus tine: et balneatio cuꝫ aqua dulci: sicut dixi
mus in tussi sicca et positio cere et olei super pectus: et in=
ter scapulas et potare oleum amigdaleũ super vinum pau=
cuꝫ hoc modo. media. ℥. olei amigdal'. fundatur super. ℥. v.
vini et bibatur in matutinis: deinde bibat sorbitionem fa
ctam ex aqua ordei et oleo amigdalino: et zuccaro: deinde
egrediatur tinam: post egrediatur et emplastretur pectus
cum eis que diximus: et vitet laborem.
¶ Ex hũiditate vero nõ fiunt fortasse in corde egritudines:
nam si dominatur in dispositionẽ corporis adeo donec ne=
cesse sit vt cordi dominetur: interficit velociter non expe=
ctat curationem: et si fuerit appoplexia et paralisis ꝑpter
actionem dominij humiditatis super cor.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Debilitatis autem cordis signa sunt tremor cordis sine caliditate: et non est velocitas in pulsu et constrictio anhelitus: et dispositio similis sincopi adeo donec superueniat ei fortasse sincopis: ista accidunt infirmo etiam cum commouetur: ꝛ cura eius est diamuscū quod reponitur et metridatum: et confert ei hoc medicamen. ℞. mastic. cinamomi: piperis longi. sisimbrij felengemisk. bedarogi: mellisse folij indi: coriandri sicci: spice nardi. ana. ℥. i. coralli carabe margaritarū paruarū: spodij. ℥. v. musci sexta. ℥. i. conficiatur cum melle extracto a mirabolanis kebul. conditis.

¶ Aut sumatur emblicorum mirabolanorū nigrorum ꝛ kebul. ana. pugillus vnus et buliant in aqua bene ꝛ effundantur de illa aqua partes. iiij. super duas partes mellis dispumati et coquatur donec medietur aqua: deide cōficiatur cū eo.
¶ Et inungatur pectus cum eis que diximus de odoriferis calidis ꝛ cum gallia: vtatur suffumigatiōibus ꝛ vino odorifero: ꝛ cibi eius sint pulli ꝛ edi ꝛ vitella ouorum sorbilium: et vtatur ludis ꝛ augmento in somno ꝛ indumentis muscatis semper et dormiat in eis et deuitet coitum et laborem.
¶ Et tremor cordis ſm plurimum fit cum calore. ¶ Et cura eius est flobotomia cephal. ex latere sinistro: et dare in potu lac acetosum et trociscos de camphora ſm ꝙ diximus.
¶ Et fit tremor cordis raro tamē ex multitudine melancolie in sanguine ꝛ hec species tremoris cordis est nocibilior specierum tremoris cordis: et signa eius sunt corruptio cogitationis et timor et siluestre: ita et dispositio proxima melācolie que est ex dñio colere nigre in sanguine. ¶ Et cura eius est id quod diximus in melancolia que est ex dominio colere nigre in sanguinem.

¶ Et fit sincopis qđ ꝑpter dispositionē q̄ accidit cordi cū cōitate cerebri. Et cura eius est in hora paroxismi roratio aque frigide et infusio ipsius et insufflatio musci in nasum et fricatio extremitatum et pedum cōpressio et odorare vinum et odorifera et odorare odores cibarij odoriferi: et sumere diamuscum cum aqua malorū ꝛ tortellas tritas cum vino odorifero. ¶ In dispositione autem que est preter paroxismum consideretur: an est ex debilitate cordis: aut ex frigiditate: aut ex caliditate ꝛ curetur cum sua cura.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ De egritudinibus stomachi. Cap.lix.

Egritudines stomachi sunt debilitas digestionis et malitia istimbre paruitas appetitus et superfluitas eius: et dolor qui commouet in eo sine comestiõe: et dolor qui cõmouet post comestionẽ et vomitus eius quod comeditur et apostema et vlcera. Et debilitas quidem digestionis fit ex frigore stõi: et signa eius sunt eructuatio acetosa et lenitas ventris et eius inflatio et multitudo vẽtositatis: et lõgitudo more cibi in stomacho. Et cura eius est zinziber conditũ et diapipereon et alcandidicon et diacalamentũ: et cõferũt ei semia calida sicut sunt ameos ciminuz: carui: grana nigra: origanũ. alanuiden et sil'ia singulariter aut coniũctim. ¶ Et fit ex hũiditate stomachi: et signa eius sunt multitudo sputi et assiduatio nausee et paucitas sitis et velocitas descensionis cibi absq3 plurima alteratiõe in eo. Et cura eius est vomitus: deinde trifera minor et scoria ferri: deĩde medicĩe que exciccãt: sicut thus et ciminũ et emblici conditi et balaustie ciperi et sil'ia. Et fit ex hũiditate stomachi et frigiditate eius: et est illud quod est pl'm: et signa eius sunt eructuatio acetosa: inflãmatio vẽtris et paucitas sitis: et velocitas descẽsionis cibi. Et cura eius sunt el'ia composita ex medicis calidis et stipticis: sicut illud diaolibanum et illud de agnocasto et homorusie et trifera minor cõponit in ea piper et zinziber. et diacitoniten non solutiuũ: et administretur quodcũq3 fuerit pñs post vomitum et sit cibus frixa plurima habẽtia semina et spẽs quibus cibaria cõdiunt: et vinuz sit forte antiquũ. ¶ Et fit ꝓpter caliditatẽ stõi cum hũiditate: et signa ei⁹ sunt paucitas appetit⁹ multitudo saliue: nausea. Et cura ei⁹ est vomit⁹: et sumere ĩ potu yerampigram deinde el'ia desiccatiua sine multa calefactione sicut mirab. nig. et kebuli et emblici: qñ cõficiuntur cũ passulis tritis cuz suis interioribus et eleizeseibin de zuccaro: qñq3 cõficiunt cũ eo rose contrite et spodiũ. ¶ Et fit debilitas digestiõis ex siccitate stõi: et signa eius sunt extenuatio corporis et dispositio sil'is ethice et vehementia sitis. ¶ Et cura eius est balneatio cum aqua tepida dulci absq3 mora in tina et sumere in potu lac et aquam ordei sicut diximus in cap. siccitatꝭ pulmõis. Et debilitas digestiõis fit ex de-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

bilitate corporis stõi: et signa eius sunt qd fit post vomituz plurimũ et digerit paucũ cibũ et grauat illũ q̃ est sup ipm. ¶ Et cura eius est trifera magna ⁊ scoria ⁊ inũctio cũ oleo nardino aut emplastret cũ spica et ciperis ⁊ squinãto: mastice et thure et aq̃ citonioꝝ et vino stiptico: et det electuariũ de xiloaloes et dyacitonidẽ nõ solutiuũ et multiplicet masticationẽ mastic. et acceptionẽ eius cuz rosis et cipis ⁊ thure et sumat puluerẽ eoꝝ quoꝝ vniuscuiusqꝫ eq̃liter sint. ʒ. ij. et bibat vinũ stipticũ: et comedat ex cibis et fructibus stipticis. ¶ Et fit ex malitia digestiõis aut ex caliditate cõplexionis stomachi aut ex colra in ipso: aut ex melãcolia: ⁊ signa eius q̃ ex caliditate sine materia sunt sitis ⁊ eructuatio fetida cũ siccitate oris. ¶ Et cura eius sunt cibi acetosi grossi sicut illi q̃ infrigidati sunt et acetosi cũ vaccina carne: et illi q̃ fiunt cũ agresta et cũ sumach et potu aque veri frigoris ⁊ emplastratio ei⁹ cum herbis fridis. ¶ Et fit cuz mã que est ex colera rub. in cõcauitate ei⁹: et signa ei⁹ sunt nausea et vomit⁹ colere et eructuatio fetida post comestionẽ et corruptiociboꝝ leuium in ipso sicut carniũ auium: et bonitas digestionis ciboꝝ grossoꝝ: vt carnium vaccinarũ. ¶ Et cura eius est vomit⁹ cum syrupo acetoso: ⁊ solutio cũ yerap̃. deinde cibi quos diximus añ hac. ¶ Et fit ex melancolia: et signa ei⁹ sunt incendiũ ante comestionez qd sedat comestio: aut de q̃ comestio diminuit: magnitudo splenis: et vomitus: acetosus faciens congelationẽ in dentibus: ⁊ dolor stomachi ꝓpe ante comestionẽ. ¶ Et cura ei⁹ est sollicitudo cũ decoctiõe epithimi multotiẽs: et flobothomia basilice: et cibi frigidi cũ zuccaro et oleo amigd. ⁊ vinum dulce. ¶ Et fit iterũ debilitas appetitus ꝓpter caliditatem stomachi: ⁊ mulitudinẽ colere in eo: et iã dixim⁹ signa ei⁹ et curã eius. Aut ꝓpterea qd corpus nõ sollicitat ꝑ cibo: ⁊ signa eius sunt repletio ⁊ lõgitudo quietis. ¶ Et cura eius est minoratio cibi et motus ⁊ exercitiuz. ¶ Et fit etiã debilitas appetitus: qm̃ non resoluit ex corpore aliq̃d: et signa eius sunt durities cutis corpis lõgitudo tolerãtia famis. ¶ Et cura eius est balneũ: et fricatio et exercitiũ et fricatio in balneo cũ baurach et farina ciceris et sudare plurimũ et assiduatio balnei. ¶ Et fit qm̃ epar nõ attrahit a sto:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

macho rem plurimã:et signũ eius est q egestio ẽ alba ꝛ viridis. ¶ Et cura eius sunt oĩa que faciũt penetrare cibũ et nutrimentũ:sicut vinũ vetus amarꝫ forte:de quo modicum detur in potu in ieiunio:et balneũ ante cibum et exercitiũ et oĩa que calefaciunt epar et aperiunt opilationẽ eius sicut dyacalamentũ:et dyapipereon et electuaria calīa subtilia. ¶ Et fit ꝑpter retẽtionẽ eius qd distillat de melĩa in os stomachi:et signa ei⁹ sunt vt non patiatꝛ famẽ qd si cõedat in quibusdã oris comestionẽ vnã ꝛ digeritur bñ tũc est fames priuata et digestio tpata. ¶ Et cura ei⁹ est assiduatio ciboꝝ acetosoꝝ aggregantiũ acetositatẽ et stipticitatẽ sicut acetosa et agresta ꝛ sumach ꝛ ribes:ꝛ cibi infrigidati ꝛ alkeel et infrigidata cũ eis fcã ꝛ administratio alkaul kaulgamil et oleoꝝ et ꝯdimentoꝝ in qb⁹ est caliditas sicut cepe allia porri:piper altit ꝛ sinapiũ ꝛ siĩia de illis q̃ excitant appetitum cũ mordicatione pauca ꝯuenientia in hoc est. ¶ Et fit ꝑpter egritudinẽ in neruo veniẽtẽ ad os stomachi: ꝛ signa ei⁹ sunt:vt nõ veniat per istas medicinas et cibos acutos sensum aut pl'm sensum et neqꝫ accidat ei nausea.

¶ Et cura eius est difficilis:attamen curatꝛ ſm dispositionem cum confortatione cerebri et cum emplastris calefactiuis de illis que ponuntur super os stomachi.

¶ Et fit dolor in stomacho aut añ comestionẽ:aut post comestionẽ et dolor q̃ sit in stõ ante comestionẽ:aut fit ꝑpter apã:aut ꝑpter vlcera :aut ꝑpter ventositatẽ grossam extẽdentẽ ipm:et ille qui fit post comestionẽ alius est cũ vomitu et ali⁹ sine vomitu:et signa doloris qui fit ex apate calido in stomacho sunt febris ꝛ apparitio apostematis in stomacho:et casus appetitus omnino vomitus ꝛ sitis.

¶ Et cura ei⁹ est flobothomia.deinde vomit⁹:ꝛ trocisci de spodio cũ rob agreste et rob de citonijs et siĩia : et dꝫ esse contenus ꝓ cibo aqua ordei cũ granatꝭ: faciat illud vsqꝫ q̃ alleuietꝛ febris ꝛ caliditas:ꝛ post illud sumat in potu aquã endiuie in qua dissoluta sunt medulla cassiafis. et trocisci. rosati:et quãdo antiquatꝛ sumat in potu trociscos de bdellio ꝛ emplastretꝛ in principio rei cũ sanda.ꝛ roſ.et cãphora:et si sedatꝛ caliditas ꝛ fortior fit res:emplastretꝛ cum cera et oleo nardino in q̃ iam ꝓiecti sunt ꝓ omni.ʒ. ei⁹ duo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

aurei aloes ⁊ duo aurei mastic. ⁊ duo aurei squinãti et duo aurei ciperi: ⁊ aurei tres bdellij dissoluti cũ vino: ⁊ hoc apã qđ accidit in stõ plm accidit in ore ei⁹. et permutat ad apã durũ aut collectionẽ saniei ⁊ fit dubellati: ⁊ ego dicã signa ⁊ curã ei⁹ in vlcerib⁹ stõi. ¶ Et fit ꝓpter apã flegmaticũ. et o quã parum accidit in eo: et signa eius sunt febris leuis: ⁊ multitudo sputi cũ casu appetit⁹ et inflatio stomachi absq; duritie in tactu. ¶ Et cura ei⁹ est vt detur in potu infusio đ aloe et alleuietur cibus et abhorreat vomitũ: et emplastretur cũ cinere arboris vitis et ciperis et squinanto et spica cõfectis cũ aceto. ¶ Et fit apostema durũ in stõacho et parum accidit incipiẽs et non accidit nisi post apã calidũ ⁊ nos diximus curam eius. ¶ Si aũt induretur in dispõne sua valde emplastret cum fortiter dissoluentib⁹: sicut hoc emplastrũ. ℞. semẽ caulis amigđ. amar. excorticatar: storac. liquide bdellij myrrhe spice: mastic. ciperi squinanti resoluantur gũme cũ vino: et aggregent cuz eis reliqua et fiat emplm. ¶ Et fit dolor ꝓpter vlcera in stomacho: et signa ei⁹ sunt ꝙ fortior sit dolor: cũ comedit res acetosas ⁊ acutas et apparet in vomitu aut in egestione sanguinis aut sanies cũ dolore aut inter vtrasq; scapulas aut sub collo aut sup vmblico. ¶ Et cura eius est vt detur in potu aqua ordei si fuerit caliditas deinde post duas horas det in potu hoc medicamẽ. ℞. thuris sanguis dra. anã. ʒ. v. rosar: balaustie karabe. ana. ʒ. ij. boli armeni. ʒ. iij. dent in potu cũ aliquibus robub stipticis. ¶ Et fit ꝓpter dubellati in stõ et signũ dubellati in stomacho est qñ sedat febris et dolor propter apostema calidũ magnũ sensu perceptũ velociter.

¶ Si ergo remãserit inflatio: scias ꝙ apostema iam collectionẽ fecit saniei: et indiget eo qđ disrumpat ipsum: detur ergo in potu lac dulce et aq̃ calida vna vice post aliã prematur desuper et moueatur. ¶ Si ẜ cõmouetur tremor et egestio sanguinis ⁊ saniei et detumescit apostema scias ꝙ iam disruptũ est: et si aliud nõ valet: tunc ciba infirmũ sinapi: et da ei in potu aquã mellinã. donec disrumpatur qđ si disrumpat tunc da ei in potu aquam mell. vice vna et hoc medicamẽ vice vna: donec mũdificet ipsum aq̃ mell et consolidet ipsuz hoc medicamen. ¶ Et fit dolor ex ventositate

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

tendente ipsum ꝛ signa sunt ꝙ cõmouet post digestionem cibi in latere sinistro suꝑ splenẽ:ꝛ rugit cũ premit desuper.
¶ Et cura eius est stare rectus ꝛ deambulatio et aduocare eructuationẽ cum masticatione thuris ꝛ cimini ꝛ deuitare herbas et cibos inflatiuos. ¶ Et fit dolor qui cõmouetur post comestionẽ plurimã:et corrũpitur cũ eo digestio:ꝛ nõ cõmouere post comestionẽ paruã:et nõ corrũpitur digestio
¶ Et eius cura est vt comedat in die multotiens ꝛ parum.
¶ Et fit dolor qui nõ cõmouet post comestionẽ: nec sedat nisi vomitu et est vehementior dolor stomachi.
Et cura ei⁹ est ꝑpotare infusionẽ aloes. deĩde trociscos stel le:et trociscos yreos et dispꝫtire cibũ in pluribus vicibus ꝛ premittere ãte cibũ lambitionẽ mellis et ꝯfert ei vt sumat vitella trium ouoꝝ assatoꝝ ꝛ.ʒ.i.coriandri sicci triti ꝯficia tur cũ meile dispumato:et comedat añ cibũ oĩ die et ꝯfert ei vt cauterizet caput suꝑ cõmissurã mediã cauterio lõgo.
¶ Et fit augmentũ appetitus aut propter vehementiã la- boris aduenĩẽtis homini in ãbulatiõe sua:aut ꝑpter multi tudinẽ ei⁹ qꝺ effundit de colra ni. ad os stomachi:aut frig⁹ stõi aut ꝑpter vehemẽtiã raritatis corꝑis. ¶ Si aũt est ꝑpt multitudinẽ effusionis colere nig. signa sunt ꝙ est cũ mul- titudine comestionis multitudo egestionis : et in infirmo si nõ comedatur excitat mordicatio vehemẽs in stomacho et non tolerat quin comedat. ¶ Et cura eius est cibus pin- guis et vinuꝫ dulce:ꝛ flobothomia basilice ꝛ decoctio epi thimi:et cauteriũ et ventose super splenem.
¶ Et fit ex frigore stomachi:et signũ eius est mul'titudo co mestionis cũ multitudine singultus sine mordicatione.
¶ Et cura eius est illud qꝺ diximus in frigido stõ:aut vero oꝫ vt confortetur et assiduet curationẽ. ¶ Et fit ex raritate corꝑis: et signũ est vt nõ sit cũ eo egestio ꝺm q̃titatẽ come stiõis. ¶ Et cura ei⁹ est sessio in aq̃ frigida et in locis fridis et inungere corp⁹ cũ oleo mirtino et cera:et cibi grossi hu midi tarde penetrationis sicut sumac et agresta et carnes vaccine et arietine et cibi viscosi et opilatiui sicut phelude gi et caseus recens ꝛ panis aꝫimus. ¶ Et fit aliud qꝺ acci- dit ex vehemẽtia laboris deambulationis.et signũ eius est ꝙ mouetur post famem vehementẽ sincopis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Et cura eius est vt in potu sumat vinū et aquā carnis cū spēbus condientib⁹: et prohibeatur a somno: deinde ingrediat̃ balneū. ¶ Et fit ex desiderijs malis et accidit aut mulieri pregnanti: aut ei qui in stō suo habet humores malos ¶ Et cura ei⁹ est vt det̃ pregnāti electuariū de xiloaloes: ꝛ dyacitonitē non laxatiuū et comedat de carnib⁹ galline ꝛ cerebell' eduli et arietꝫ assatis ꝛ euomat in q̄busdā horꝫ vomitu leni: et comedat rem medicā de cepa ꝛ allio ꝛ sinapi. Illi autē qui desiderāt res malas: vt carbones et lutū. euomant: deinde sumant in potu infusionē aloes: et detur eis post illō trifera facta de scoria ferri: et sedet̃ appetitus ei⁹ cum excitatur cum corrosione ossium pullorꝫ columborꝫ assatorꝫ et carne salita sicca preparata facta cū ameos ꝛ spodio et nuce muscata. et alhehil et cardamomo: hec eñ sedant ea que diximꝰ. ¶ De colerica passione. Capi. lx.

Colerica passio fit ex conuersiōe cibi in stomacho et intestinis: et signa eius sunt antecessio sacietatis nauseatiue et multitudo ventositatis in vētre ante eā per dies aliq̄t: et ꝙ incipit cū dolore vmblici et psictura eius deinde venit solutio plurima sine vomitu aut cū vomitu pauco. ¶ Cura eius est vt bibat hora qua sentit puncturam et corrosionē aquā calidā in qua bullitū fuerit ciminū multotiens et requirat somnū ꝛ prohibeat̃ ab asellatione quātū possibile est: et infundat tortellas in vino veteri et comedat eas. Si autē sentit grauitatē in capite suo dormiat et cū euigilatur ingrediat̃ balneū ꝛ prolonget famem: deinde redeat ad consuetudinē suam paulatim.

¶ Et fit ex effusione colere rubee ad stomachū et intestina cū supfluiate et est deterior earum et peior et magis deterrens: et cū ea est nausea vehemēs valde et siti assidua et bibat aquā frigidā ꝛ sedatur nausea ei⁹ donec calefiat in stomacho: deinde euomat eā. ¶ Et q̄nq̄ꝫ est cū ea vētris solutio. et quandoqꝫ superfluit adeo donec facit superuenire infirmo sincopim ꝛ cadit pulsus. ¶ Et cura eius est vt sumat in principio aque calide plurimū. vt euomat cū facilitate ꝛ egrediat̃ ab eo plurimū illi⁹ colere: cuꝫ ꝙ̃ peruenit vomit⁹ ad hoc ꝙ cadat v̄tus ꝛ superfluit: tūc ligent̃ vtraqꝫ adiutoria et infrigidet̃ stomachus ei⁹ cum niue ponēdo eā super

ipsum:et effundatur super extrema eius aqua frigida:ꝛ da ei in potu rob granatorū purum vna vice post aliam:ꝛ qñ euomit ipsum reitera ipsum et da ei in potu spodiū ꝛ lutū alesiburni et rosas siccas:ꝛ dissolue ea in aqua malorum: et da ei in potu de aqua frigida:et quando euomit eā reitera donec videat vomitū alleuiari parum:ꝛ tūc fac eum sorbere aquā carnis assumptā ex pullis contritis:et funde super eam parum aque citoniorū et parum vini ꝛ pulueriza desuper tortellas tritas:ꝛ si euomit eas:reitera illud super ipsum donec recipiat illud:et da ei in potu aquā agreste in qua infusi sunt ꝛ pulli et cubugi:ꝛ pulli colūbini assati cōtriti:ꝛ cum recipit cibū:tūc da in potu vinū ꝛ cooperi eum vt dormiat:nam vomitus sedatur cum somno oīno.

¶ De eructuatione. Cap.lxi.

Eructatio si multiplicetur digestionē corrūpit:et quando minoratur:inflat stomachū:et quādo minoratur confert ei masticatio thuris et cimini: et quando multiplicatur vtatur vomitu ante cibū ꝛ electuarium diapiperion et zinziber condito et balneo.

¶ De singultu. Cap.lxii.

Fit aut propter grossam ventositatem:aut ꝓpter rem mordicantē os stomachi extendentem ipsuꝫ aut propter apostema in epate:aut propter solutionem et euōnē superfluam. et signa eius quod accidit a mordicatione oris stomachi sunt:ꝙ fit post comestionem rei calide:aut vomitus colere rubee:aut viridis:aut nigre. ¶ Et cura eius est traĳcere aquam calidam aliquotiens deinde sumat oleum amigdalarū:aut sumat de butyro recenti paulatim:et si sedatur bene:et si non:administra vomitum dando in potu syrupū acetosum.et aquā calidam: et euomat eum multotiens deinde da ei oleum ꝛ sorbitiones leues factas ex amilo et oleo amigdal'.et zuccaro. ¶ Et quando est ex ventositate grossa:signū est ꝙ fit post satietatē nauseatiuā et accidit infantibus plꝰm post multitudinem suctionis mamille:et conferūt ei ameos zinziber calamentū ꝛ mastix singulariter:ꝛ cōposite:ꝛ cōfert ei sumere in puluerē foliū sisimbrĳ sicci triti:aut folia rute aut folia calamenti aut semen eorū:de vnoquoqꝫ quorꝫ sumat

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

puluis pōdere.ʒ.ij.cum vino puro: aut decoctiōe cimini et calamenti et dissoluatur in aqua parum thuris et detur in potu et vaporetur locus: et ingrediatur balneum calidū et traijciat aquam calidā non superflue. ¶ Et eius qui fit ex apostemate epatis calido signa sunt febris acuta et nausea. ¶ Et eius cura est flobotomia basilice ꝛ sumere in potu aquā ordei ꝛ aquā granatorū: et emplastretur epar sandalis ꝛ aqua ro. ꝛ aceto ꝛ cāphora. ꝛ sumere in potu aquā solatri ꝛ endiuie bulitā et colatam cum syrupo acetoso.
¶ Et fit singultus accidens post diariam ꝛ debilitatem et solutionem ventris et reliquas euacuatiōes: ꝛ plm eius curationem non habet: ꝛ est signū malū. ꝛ curatur fm dispositionem sumendo in potu lac semper et sorbitiones leues et vinum plurime cōmixtionis et aquam carnis.

¶ De egritudinibus epatis. Cap. lxiij.

Egritudines epatis aut apostema calidū: aut durum et non forsitan fit flegmaticū: aut opilatio: aut malitia cōplexiōis frigide aut calide: aut debilitas ei⁹ tantū: aut ventositas grossa sub eo ꝛ ycteritia ꝛ ydropisis. ¶ Et signa apostematis calidi sunt febris inseparabilis et vehementia sitis et vomitus colere: et quandoqꝫ fit cuꝫ eo singultus et ycteritia et tussis sicca in qua non est sputum omnino: ꝛ casus appetitus. ¶ Et cura eius est vt cum est incipiens et vsqꝫ ad hebdomadam vnam flobotomia cephali. in latere dextro: et emplastret epar sandal. et camphora ꝛ aqua ro. et infrigidetur epar semper. et sit contentus pro cibo aqua ordei ꝛ detur in potu aqua granatorum ace. et aqua endiuie ꝛ aqua solatri cum syrupo aceto. de zuccaro puro. ¶ Cum ergo alleuiatur fe. sint cibi ex herb. et agresta cum pullis et dimittat vinum oīno vsqꝫquo verificetur ei sanitas. ¶ Apostema calidum conuertitur tripliciter: aut enim resoluitur: aut collectionem facit saniei: aut induratur: et sequitur resolutionē eius sanitas et collectionē ipsius sequitur vomitus saniei et sanguinis et egestio vtriusqꝫ ꝛ comitatur duritiem eius ydropisis. et signum resolutiōis eius est quod alleuiatur infirmus. post sedationē febris ꝛ quiescunt omnia accidētia et sedantur ꝛ redit corpus ad dispositionē suam in colore et

appetitu:⁊ istud fit propter naturā cum est fortis. sufficit enim post flobotomiā ⁊ curationē quā diximus cōfortatio eius tm̄. ¶ Curatio vero eius est vt post quietē vehementie fe. detur in potu aqua endiuie cū medulla cassiaf. ⁊ emplastretur epar cū cera ⁊ oleo alkeiri:⁊ camomille:⁊ bdellio et semine caulis ⁊ spica ⁊ myrrha ⁊ ciperis ⁊ rosis. ⁊ cū vino aquaq; citonioꝝ ⁊ mirtis ꝭm quantitatē ⁊ diminutōez caliditatis. ¶ Collectionis autē saniei signū est in apostemate qḋ sedatur febris:⁊ accidit tremor ⁊ vomitus saniei ⁊ sanguinis:⁊ egestio vtriusq; ⁊ quies a grauitate quā inueniebat eger:quasi rei appēse in latere dextro et furcula ipsi⁹. ¶ Et cura ei⁹ est vt i potu sumat aquā ordei aut aquā zuccari aut syru. aceto. ꝭm quātitatē residui coloris:deide post duas horas detur ei in potu de hac medicina. ℞. masticis aureum.i. thuris sanguinis draco. rosarum tritaruz spodij. ana. aure. ij. se. endiuie se. apij terre sigilla. ana. aureum.i. sumantur in potu de ea. ʒ. iij. cum syrupo acetoso: aut aqua mellis:aut iulep:ꝭm qḋ diximus ⁊ emplastretur epar exterius cum gallia ⁊ ramic ⁊ ciperis et thure ⁊ spica ⁊ mastic̄. ⁊ calamo aro. cum aqua maloꝝ ⁊ aqua mirti: ⁊ aqua citoniorum ⁊ cibetur infirmus in hac hora cū eis que addunt in fortitudine eius:sicut pullis:⁊ edis ⁊ vitellis ouorum et parum vini albi et subtilis.

¶ Apostematis autē duri signum est ꝙ apparet tactui res dura sub costis:et corrumpitur color et minoratur appetitus. ¶ Et cura eius est vt in potu sumat diacurcumam et athanasiam et trociscos de bdellio:quorum confectio est hec. ℞. rosaꝝ tritaꝝ. ʒ. x. spice nar. ʒ. ij. cc̄i. ʒ. i. lacce. ʒ. i. et ꝭ. myrrhe. ʒ. i. costi. ʒ. i. et. ꝭ. masticis. ʒ. ij. amigdalaꝝ amararum. ʒ. ij. bdellij. ʒ. iij. resoluatur bdellium cum vino ⁊ cōficiantur cum eo medicine et fiant inde trocisci:⁊ sumātur de eis in potu. ʒ. iij. cum aqua endiuie si fuerit caliditas:⁊ si non:cum aqua mellis aut cum aqua ⁊ vino. aut cū aqua seminis. apij. et seminis feni. et emplastretur et cum emplastris que diximus.

¶ Opilatōis aūt signū est grauitas quā inuenit infirm⁹ in dextro latere sine dolore:⁊ nō est febris ⁊ paruitas digōis ⁊ leuitas vētris. ¶ Et cura ei⁹ est;si cū ea fuerit caliditas

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

syrupus aceto. cum aqua endiuie: et si fuerit cum ea frigidi tas diacurma maior cum aqua radicum: et dimittat cibos grossos et viscosos sicut pultes et pheludegi et panis azimus et pedes et caseus et oīa dulcia que habēt grossitiem: et comedat res cū quibus fit abstersio: sicut kisch ordei et fabas et deuitet rizi et proprie cum lacte: et multiplicetur sal et fermentum in pane suo.

¶ Malitiam autē cōplexionis in epate que calida est sequūtur febres. et sitis et siccitas vētris multa et paruitas appetitus et asperitas lingue absq̧ grauitate: et nō est dolor sub costis dextris et rubet aqua valde. ¶ Et cura ei⁹ est aqua ordei et aqua citrol'. et aqua cucurbite: et syrupus acetosus purus: et aqua endiuie et aqua solatri ꝓprie: et assiduatio emplastratiōis epatis cum sandal. et ro. et cāphora: et non sit cibariū nisi acetosum hezibe cū sucubegi: pisces et infrigidata ex edis et lactentibus vitulis: et berberis: agresta et aqua veri frigoris et dimissio vini omnino.

¶ Malitia autē cōplexionis frigide est cum solutione ventris et mollitie corporis et corruptiōe coloris et tumore faciei et paruitate appetitus et digestiōis grauitate et dolore sub latere dextro. ¶ Et cura eius est oē quod calefaciat epar ex medicinis et cibis sicut piper et calamentū: zinziber conditum et vinū vetus purū et fixa habētia semina: et emplastratio extrinsecus cū ciperis et spica et squināto et myrrha et costo et vino odorifero stiptico veteri.

¶ Debilitatis ꝟo eius signū est tantū egestio similis aque recentis carnis cum abluitur cū paucitate appetitus et extenuatione corporis. ¶ Et curatio eius est emplastratio cū rebus calidis stipticis ex eis que iam diximꝰ: sicut sunt ciperi et masticis spice thuris nucis cupressi: gallia mu. vinū vetus purum et almusus: et de medicinis sumat illam que aggregat stipticitatē: et aliquantulū caloris sicut hoc medicamē. ℞. mastic. aureū. i. spice aureum. v. se. apij: ameos ana. aureu3. i. thuris aur. ij. ciperi superioris squināti. aā. aureū. i. bibantur de eo. ʒ. iij. cum vino veteri aut cū aqua radicum. ¶ Et fiāt cibi ei ex granis granatorum et passulis. cum suis interioribus que bene masticentur. ipse enim confortant epar et impinguant ipsum et aqua in qua de-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

cocta sunt ciminū et condimenta:et piper et similia. ¶ Et ex eis que conferunt omni egritudini que accidit in epate malitia cōplexionis aut aliis cum ꝓprietate in eis mirabili est vt sumat epar adib exiccatus et teratur optime et bibatur ex eo coclear.i.ꝛ est aur.ij.cū vino dulci ꝛ si infirmus habeat febrē cum aqua frigida solum. confert enim iuuamentū maxime ei qui in epate suo habet egritudinē: et nos iam experti fuimus sufficiēter:ꝛ comedat passulas cum suis interioribus postꝙ bene masticauerit eas si vult vt impinguetur et confortetur epar.
¶ Uentositatis autē que est sub ipso signa sunt tensio que est sub latere dextro que cōmouetur cū digeritur cibus et sedatio per compressionē vehementē super ipm ꝛ extimāt stulti medici ꝙ est opilatio vel apostema:et confert ei purum vinum forte cum bibetur ex eo res modica ꝛ minoratur aqua et miscetur cum ea vinū ꝛ cibi pauce inflationis et dimissio inflatiuoꝝ sicut olerū ꝛ cōpressio super ipsum ꝛ adherentia pāni calefacti:ꝛ vaporatio eius cum milio et balneum ante cibum.

¶ De ycteritia. Cap.lxiiij.

Ycteritia quidē fit aut ꝓpter caliditatē epatis multam per seipsuꝫ natā:aut qm̄ epar calefactū est ex cibis aut medicis cali.aut apate aut opilatōe aut propter multitudinē colere rubee: aut ꝓpterea:qꝛ natura expellit eā ad exteriora corporis:aut ex morsione vermiū: aut animaliū venenosorū calidorū:aut ꝓpter debilitatem fellis ab attractione colere ru.aut ꝓpter opilationē meatus quo attrahitur colera ab epate:aut ꝓpter opilationē meatus quo expellitur colera ad intestina:ꝛ illorū quideꝫ quorū epata ꝯm naturam sunt calida colores sunt citrini semper et in albugine oculoꝝ eoꝝ semꝑ est citrinitas ꝛ nō accidit eis inde maximū nocumētū:nisi cum illud suꝑfluit in eis. ¶ Et cura eorū est omne quod infrigidat epar sicut granata acetosa et multiplicatio potus aque ordei in mane et potus a sauic ꝛ zuccari proprie diebus estatis:et alleuiatio ciborū calidorū et similiter medicinarū et potuum calidorū et si potātur plurimū cōmisceantur cum aqua:et sint cibi eorum acetosi ex eis que diximus. ¶ Calefactiōis autem epatis que est ex apostemate calido. signum est ꝙ

apostemat ex cibis calidis aut medicinis calidis aut potu vini puri fortis et similibus illis. ¶ Et cura eius est id quod infrigidat epar ex medicinis cibis et emplastris que diximus. ¶ Generationis autē multitudinis colere: signū est quod egreditur cum vomitu et solutiōe ⁊ ycteritia ꝑm suam dispositionē. ¶ Et cura eius est cum decoctione mirabol'. aut cū aqua casei ⁊ cū lacte acetoso: in quo dissoluta fuerit scamonea. deinde reditio ad cibos extinguētes. ¶ Ycteritia autem facta ex opilatione: aut est ex opilatione in epate ipso: cuius signum est quod cum ycteritia est grauitas in latere dextro. ¶ Et cura eiꝰ est cura opilationis que fit in meatu quo attrahit colera ad fel. ¶ Aut est ex opilatione meatus ex quo expellitur ad intestina colera cuius signuꝫ est ꝙ accidit ycteritia fortis velociter cum grauitate parua in epate et albedine egestionis et amaritudine in ore et gutture et vomitu colere. ¶ Et cura eius est si fuerit cuꝫ caliditate aqua endiuie in qua dissoluta est medulla cassiafistula. et oleum amigdalarum dulcium: et si nō fuerit caliditas: tūc aqua apij: aut feniculi: aut aqua porri est conuenientior: in hoc loco quoniam opilatio in hijs duobus meatibus: scilꝫ quo attrahitur colera. ⁊ quo expellitur: nō forsitā accidit nisi ex apostemate: quare indiget eo quod resoluat ipsum. dissoluatur ergo medulla cassiafistu. in succo caulis. et decoctione eius et distilletur desuper oleum amigdal'. amara: um: et detur in potu.
¶ Et fel quidem tria habet orificia: orificiū adherens epati: et orificiū ad intestina: et orificium ad stomachū: et opilatio accidit in tribus dictis meatibꝰ. In illa que accidit orificio adherente epati: vrina ⁊ egestio sunt citrine ad albedinem decliues ꝓpter paucitatem effusionis colere ad intestina: et non est cum ea vomitus colere neq̄ amaritudo propter paucitatem effusionis colere ad stomachū: ⁊ in illa que est in orificio adherente intestinis: vrina ⁊ egestio sunt albe propter paucitatem effusionis colere ad intestina. Et in illa que est in orificio adherente stomacho vrina ⁊ egestio sunt grosse rubee sicut bolum ꝓpter multitudinem effusionis colere ad intestina. In illa auteꝫ que fit ab opilatiōe meatus quo expellit cistis fellis coleram ad in-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

testina propriū signū est albedo egestionis et paruitas tin cture eius et difficultas exitus fecis eius ex ventre cū forti tudine ycteritie: ⁊ non est in ista de vomitu colere id qđ est in ea q̄ est ex opilatione meatus quo attrahitur colera.

¶ Et cura ei⁹ est cura illa eadē et cōferūt ei ꝑprie clisteria: in qb⁹ est acuitas postq̄ in potu sumpta sunt ea q̄ diximus.

¶ Ycteritia autem que fit ꝓpterea ꝙ expellit eam natura ad exteriora corpis cū fortitudine: fit post febrem et in die cretico: et oportet vt iuuetur natura ad expellendum ipsuꝫ per introitum in aquā calidam et syru.ace.

¶ Illius autē que est ex morsu venenosorum animaliū ca: lidiorūꝫ: cura est sumere in potu semper lac aut oleum ami gdalarū. deinde aquam granatoꝝ ⁊ mucillaginem psilij ⁊ aquam atarasacon ⁊ poma acetosa. ¶ Debilitatis autem fellis ab attractiōe signū est quod est cum ycteritia nausea et vomitus colere sine grauitate in epate.

¶ Et cura eius est cura confortans epar: fel autem confor tatur per cōmunitatem quā habet cum epate. ¶ Et cū oēs modi ycteritie curentur intrinsecus cum eis quibus indi: get: tunc curetur qđ remanet in exterioribus corpis ex eis cum balneo et suctione per nares aceti fortis et faciendo alcohol cum aqua rosata.

¶ De ydropisi. Cap. lxv.

Ydropisis vero tres habet modos: aut em̄ aggre: gatur aqua in ventre tantū: ⁊ est asclites: aut mol lificatur totum corpus: et est yposarca: aut aggre: gatur in ventre aque parum et ventositatis pl'm ⁊ est tim: panites. Et yposarca quidem est in qua mollificatur totuꝫ corpus et fit ex frigore epatis et est leuior earuꝫ et propin: quioris curationis ⁊ sanationis: cui⁹ signa sunt albedo co loris vrine et solutio nature: et inflatio palpebrarum.

¶ Et cura eius est illud qđ calefacit epar ex his que dixi: mus in cap'lo de frigore epatis: et qđ prouocat vrinam cuꝫ fortitudine: et confert ei sepeliri in arena calida ⁊ linire to tum corpus ex luto et stare et sudare in sole post calefactio nem epatis. Et q̄nq; est hec ydropisis successione potus aque frigide pl'm post coituꝫ: aut exitum de balneo et post motum pl'm. Cū ergo accidit in hac egritudine dolor sub

costis ex potu aque frigide oportet vt tunc in potu detur vinum purum ꝛ vaporetur epar cũ eis que ipsum calefaciunt. ¶ Cum autem ydropisis perseuerat ꝛ prolongat᷑: tunc curetur cum eis que diximus: ꝛ est facilior sanatio. ¶ Et quandoqꝫ accidit hec ydropisis post solutionem vẽtris longam: aut cursum sanguinis ex emorroydibus et menstruis: et qñ est ita: tunc cura eius est illud quod diximus de confortatione epatis et calefactione eius et gradatione ad addendum in cibo odoriferis et somno. Et vtẽdum vino vt redeat sanguis et confortetur corpus: et redeat ad dispositionem suam. ¶ Et quandoqꝫ accidit post magnitudinẽ splenis ꝯm quod dicem⁹. Et cura ei⁹ est studiũ ĩ splene ꝯm q̃d diximus. Et quãdoqꝫ accidit etiã ꝓpter frigus epatis: ex mẽbris vicinis ei cũ infrigidant᷑ sicut stomachus et intestinũ ieiuniũ ꝛ pulmo ꝛ diafragma et renes. ¶ Et accidit etiam a multitudine exitus sanguinis ex menstruis et ex retentione eius. Et cura eius est illud quod diximus de calefactione epatis et confortatione eius exterius et interius et quod prouocat vrinam ꝯm quod diximus.

¶ Asclites etiam accidit cum apostemate calido in epate et febre hec rubedine aque ꝛ est deterior earũ. Et cura eius est cõposita ex cura apatis calidi in epate cum cura ydropisis. ¶ Curent᷑ ergo isti aqua endiuie ꝛ siru. aceto. quãdoqꝫ: ꝛ cũ eo q̃d euacuat aquã preter quod calefiat plurimũ: sicut cũ aqua cardamomi et infusione mirab. ꝛ trociscis de berberis. Et qñqꝫ fit ex apostemate duro et non est cum febre neqꝫ rubedine aque. Et cura eius est illud quod ex medicinis diximus: aperiẽtibus opilationem ꝛ resoluentibus apostemata eius: sicut diacurcuma ꝛ dialacca: et confectio de costo. dentur ista postq̃ solutio facta fuerit cum folijs mezerion ꝛ ere adusto ꝛ euforbio ꝛ succo cucumeris asinini et mirab. citr. et yereos ꝛ serapino: administrẽtur ista ꝯꝫ quantitatem secationis caliditatis ꝛ commotionis eius: deinde itera prouocantia vrinam quãdoqꝫ ꝛ ista quãdoqꝫ: et si vis da ei in potu kekelẽgi in omni hebdomada dosim vnã: ꝛ in eo q̃d est inter illud ex diacurcuma magna cũ decoctiõe se. apij: ꝛ se. feni. Si autẽ ingrossetur res incide sub vmblico. ¶ Timpanites fit ex aggregatiõe aque pauce que descẽdit

in ventre ꝛ ventositatis plurime fit post caliditatem in epa te ꝛ est aqua rubea cum ea ſm plurimū ꝛ antecedit eam inflatio assidua in ventre: ꝛ est difficilis resolutionis ꝛ difficilis cure. Curatur ſm dispositionē solutiōe vētris leni cuꝫ facilitate ex eis que non plurimū calefaciunt vice vna cum aqua granatoꝛum ꝛ infrigidatione epatis vice alia: ꝛ cum eis que eructare faciunt: sicut est masticatio thuris et cimini: et inunctio cum aceto squillitico ꝛ que extrahunt ventositatem inferius sicut hoc medicamen. ℞. ciminum baurach folia rute conficiātur cum melle: et supponatur cum coto in die multotiens et fricetur venter ꝛ emplastretur: et non comedat inflantia omnino.

¶ De egritudinibus splenis. Cap. lxvi

Egritudines splenis aut sunt debilitas eius ab attractione melc̄ie: aut magnitudo ipsius. et magnitudo eius aut fit post febꝛes: aut cum febꝛe: aut sine febꝛe: est autem ex apostemate duro vehementi: aut sine illo: aut est inflatio eius sola: debilitas autē eius ab attractione melc̄ie signa sunt coꝛruptio coloꝛis: ꝛ conuersio eius ad nigredinem ꝛ conturbatio albuginis oculoꝝ cum casu appetitus. ¶ Et cura eius est positio ventosarū super splenem sine incisione vice vna: ꝛ emplastreẗ cum medicamine confoꝛtāte splenē altera. ꝛ fricatio eius ꝛ cōmotio eius: et motio ipsius cum manu et equitatio et exercitium.

¶ Magnitudo aūt eius facta cum febꝛibus apparet tactui in latere sinistro. ¶ Et cura eius est trocisci de rosis ꝛ syru. ace. ꝛ vt vapoꝛetur cum aceto foꝛti ſm ꝙ narrabo. ¶ Magnitudinis auteꝫ que fit successione febꝛis. ¶ Cura eius est trocisci de agno casto. ꝛ sy. ace. plurium radicū et seminum ꝛ vapoꝛatio cum aceto in quo bullita sunt ruta et calamentum. ¶ Et fit magnitudo eius sine febꝛe: ꝛ est aut antiqua dura vehemens: aut infra hoc: illi autem que non est dura neqꝫ antiqua sufficiunt trocisci de agno casto ſm ꝙ narrauimus. et similiter vapoꝛatio quam diximus antique vero magne dure apparitio sensui manifesta est. ¶ Et cura eius est trocisci de capparis et aqua radicum ꝛ syr. ace. acetosita ti pertinens plurium seminum ꝛ vinum amarum foꝛte ꝛ puruꝫ ꝛ dimissio aque omnino: aut bibere ex ea minus ꝙ pos-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

sibile est: et emplastrare ipm cum emplastro de armoniaco: aut emplo de calce: aut emplo de sulphure: et dimittere dulcia et cibos qui faciūt bibere aquā: et comestio capparis cū aceto. sed ei⁹ camakac nō. et cōfert oībus dolorib⁹ eius nisi illis qui sunt ex inflatiōe flōmia basilice in sinistro latere et saluatelle. ¶ Inflatiōis autē signū est tensio sub latere sinistro cuz apate nō duro: qđ fit planū qñ sup ipm fit vehemēs cōpressio pter q doleat: et qñqꝫ pvenit ex eo cū vehementer premit desup eructuatio aut rugit⁹. Et cura eius est sumere puluerē nasturtij et vinū vet⁹: et dimittere oīa q̄ inflāt: et ponere sup ipsuz vētosas cū igne. ¶ De fluxu vētris. Cap. lxvij.

Fluxus vētris fit aut cuz sanguine et sanie: aut sine eis. et ille qui est sine sanguine. fit aut ppter debilitatem epatis ab attractione propter debilitatem suam a digestione: aut quia currit ex eo colera acuta ad intestina: aut ppter velocitatē descēsionis cibi a stomacho et intestinis: et illud fit aut propter multitudinē flegmatis in eis aut propter repletionē eorum et mollificationē ipsorum aut propter lubricitatē accidētem in eis: aut ppter bothor in superficie eorum. Et quandoqꝫ fit fluxus ventris etiam a multitudine effusionis colere nigre ad os stomachi et a re effusa ex capite ad stomachū: aut ppter multitudinē cibi. aut qꝛ solutiuus est in natura sui aut ppter errorez ordinis eius: aut ppter motū ipꝫ: aut ppter multitudinē pot⁹ aque super ipm: aut ppter paruitatē resolutionis a corpe. ¶ Ille autem qui fit cuz sanguine et sanie fit aut ppter dubellatim qui rumpitur propter venam scissam: aut propter debilitatem epatis: aut ppter excoriationē accidentem. ¶ Excoriatio cū fit in intestinis supioribus aut inferiorib⁹ aut in ano. ¶ Accidens autem ex debilitate epatis ab attractione fit absqꝫ sanguine: et signum eius est fluxus albus et viridis et quod mollescit corpns cum eo: et minoratur sanguis in venis eius et citrinatur color et albificat. ¶ Et cura eius sunt elarium aperitiuū sicut diatrionpipireon: diacalamētum et vinum purum forte parue quātitatis: et emplastra cōfortantia epar et positio vētosarū super ipsum vice vna: et ista emplastra alia: et cibi qui sunt velocis penetrationis.

¶ Fluxus autem facti a multitudine colere acute que cur=

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

fit ab epate signa sunt: quod fit post febres adurentes: aut post acceptionē medicinarū acutarum: aut vini puri. et omnium que calefaciunt epar et mordicant ipsum et faciūt sequi cum prolongatur excoriationē. ¶ Et cura eius est sumere in potu aquaz sauic ordei: aut sauic de granis granatorum: aut trociscos de acetosa: et lac acetosum decoctū cum lapidibus et ferro ignito: et quādo prolongatur hec egritudo et cadit virtus: et videtur quod in ea non valeat hoc medicamen: tūc cura est cibare egrū ex medicinis leuibus pinguibus in die multotiēs dando omni vice coclearium vnum.

¶ Velocitas descensionis cibi a stomacho et in intestinis fit aut propter motum laboriosuz post cibum. ¶ Cura eius est somnus et quies post cibum. Aut quia cibus in seipso facit illud necessarium: quoniam est lubricosus viscosus: subtilis: aut pinguis: aut plurime quantitatis: aut in ipso est virtus solutiua. ¶ Et cura omnis speciei huius est vt opponatur ei cum contrario. ¶ Aut velocitas descensionis cibi propter stomachum fit: et intestina: et hoc fit propter multitudinem flegmatis in eis: cuius signum est fluxus albus et multitudo sputi et paucitas nausee et sitis et vomitus flegmatis et eius exitus cum cibo: et egestione cōmixti cum eis: et egestio in qua non est plurima alteratio.

¶ Et cura eius est vomitus et potus yere: deinde electuaria aggregantia stipticitatem et caliditatem ex eis que diximus in cura stomachi. et similiter cibi.

¶ Aut propter molliciez in stomacho et replexionem eius: cuius signa sunt hec preter quod cū eo non est vomitus flegmatis: neque egestio. ¶ Et cura eius est exiccatio et electuaria que diximus preter vomitum et solutionem. ¶ Aut propter bothor in eis: cuius signa sunt quod exiccatur post cibuz dolor in stomacho et intestinis et in loco in quo nō inueniebatur ante cibū: cūque cibus descēdit ab illo loco sedatur ille dolor et commouetur in loco alio inferiore ab illo loco: deinde sedatur: et nō cessat permutari secundum hoc: et quod est in egestione virus subtile: et cibi etiā cum sua dispositiōe et non alterati omino: aut non alterati plurima alteratiōe. Et cura eius est cibi aceto si stipticitas: sicut ribes et granata acetosa et citonia proprie et sumach trocisci de acetosa: et puluis manu sumptus de gra-

nis granatoꝝ:et puluis lubricatis intestinorum de seminibus similiter sumptus. ¶ Aut ꝓpter lubricitatē accidentē in superficie stomachi : ⁊ intestinoꝝ:cuius signū est exitus ciborū:non alteratoꝝ:aut parue alterationis:⁊ illud qm̄ sunt velocis exitꝰ ⁊ descēsionis ⁊ ꝓprie si mouet̃ infirmus ¶ Si autē infirmus nō mouet̃ sunt tardioris exitus et sentitur grauitas cibi descēdentis subito precipitati ad inferiora sicut lapis cadens. Cura eiꝰ est exiccatio cū electuario de siliquis:et electuario de thure:et electuario de gallis:⁊ dimissio aque calide:⁊ admīistratio aque veri frigori et sumere puluerē manibus a sauich bone frixiōis et ꝓpe a sauich de granis granatoꝝ et alcubebe ⁊ similia.

¶ Facti a multitudine effusionis colere ni. ad os stomachi signū est qꝺ cōmouetur in eo appetitus:⁊ inuenitur cū hoc mordicatio in ore stomachi:et acetositas in ore et sedatio eiꝰ apud comestionē aut apꝺ potū paruū olei ⁊ nō sedatur cū cibis nō vnctuosis ea sedatione quā hꝫ cum vnctuosis. ¶ Et cura eiꝰ flobothomia basilice et solo cuꝫ decoctione epithimi et positio ventosaꝝ cū igne sup splenē:⁊ silr sequi ipm cū medicinis ꝯfortantibus ipsum:et assiduatio pulueris de epithimo:⁊ i mane sumere aliq̄d sorbitōis vnctuose.

¶ Facti vero ex catarro capitis:signū est qꝺ fit post somnum et diuersitatē egestionis, deinde retinetur venter duꝫ perseuerat homo vigilans. ¶ Et cura eius est abrasio capitis: fricatio eius cum panno laneo aspero:et linire ipsum cum eis q̄ vesicant ipsuꝫ sicut diximus in cura tussis:⁊ que dicemꝰ in antidotario huius libri:et sternutatio ⁊ gargarismus et dimittere somnū sup ceruicem post repletionem cibi et vomitꝰ post expergefactionē cum aqua calida.

¶ Ille autem qui fit ꝓpter multitudinē cibi non fit nisi qꝛ virtꝰ appetitiua fortior est retentiua:cuiꝰ signū est vehemētia appetitus absq̧ mordicatione in ore stōi: cūq̧ comedit ẜm appetitum grauat eū:quare soluitur nature. ¶ Et cura eius est:vt cōmensuret̃ comestio cū quātitate qua non soluatur natura:et si leditur ꝓpter vehemētiā appetitus accipiat cū comedit ex luto ansiburio rem modicā aut ex cibo dulci vnctuoso bucellam ex carne pingui ꝓprie.

¶ Ille autē qui fit propter errorē in ordine qꝛ precedunt ci

bum res velocis exitus: quare ꝑpter illud festinat exitus cibi. Cura est alteratio illius ordinis: illius qui fit propter multitudinē potus aque super cibū. ¶ Cura est minorare aquā et cito currere ad somnū: et bibere vinum permixtū vt cesset sitis. Illius qui fit ꝑpter paucitatē resolutionis corporis: signū est multitudo carnis ꝛ paruitas appetitus longitudo quietis: ꝛ dimissio motus. ¶ Et cura eiꝰ est exercitium et fricatio et sudatio in balneo.

¶ De excoriatione tenasmon et similibus. Ca.lxviij.

Fluxus autē qui est cum sanie et sanguine aut fit ex dubellati que erūpitur: et illud fit ex percussione: et prouenit aut subito plurimū eius: aut paulatim: aut ꝑpter venā ruptā: aut ꝑpter debilitatē epatis a digestione: aut propter excoriationē: et excoriatio fit in nitestinis superioribꝰ aut inferioribꝰ: aut in ano. ¶ Illius autē qui fit propter dubellati que rupta est: signū est ꝙ antecessere febres: dolor et grauitas et apa in quibusdā mēbris vacuitatis ventris deinde sedatus fuit dolor ꝛ pulsatio: ꝛ remansit grauitas deinde accidit ei tremor subito ꝛ alleuiata est illa grauitas etiā. ¶ Et cura eius est: si fuerit res plurima q̄ currit debilitans infirmū: vt detur in omni hora de aqua carniū: et parū vini et tortelle contrite: ꝛ adhibeatur ei bonus odor: vt nō cadat ꝟtus: ita vt cū minoratur eius egestio deꝫ in potu aqua mellis vice vna: medicamē incarnatiuum vlcerum intestinoꝝ vice alia donec cō solidetur. ¶ Ille vero qui venit paulatim: fit etiā post exituras in mēbris q̄ nō hn̄t amplos meatꝰ equales: sicut pectus ꝛ similia illiꝰ de his que nō peruenisit ad stomachū et intestina in meatu amplo: ꝛ signa eiꝰ sunt ista eadē p̄dicta et opꝫ vt ꝯsidereꝫ ad qd̄ latus expellat natura illā saniem et adiuuetur si fuerit ad partē intestinoꝝ cū solutiuis lenibus sicut aq̄ mellis: et aqua zuccari si fuerit cum eo caliditas: et si fuerit ad partem vrine cuꝫ semine apij et feniculi et dauco: et similia. de illis que prouocant vrinā cū lenitate: ita vt cū minoraꝫ quātitas eius: dentur in potu incarnatoria vice vna: ꝛ aqua mellis vice alia ꝭm ꝙ diximus.

¶ Fluxus autē ex debilitate epatis ad digestionē signum est ꝙ egestio est similis aque carnis recentis cū abluitur. ꝛ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

iam diximus curā et signa in debilitate epatis.
¶ Excoriatio alia est mala: putrida: antiqua: et alia cum qua non est putrefactio: et alia que fit a colera: et alia que fit a flegmate salso: et alia q̄ fit a colera nig. et de istis alia est in intestinis superioribus: ⁊ alia in inferioribus ⁊ signa eius que est facta a colera sine putrefactione in intestinis sup̄iorib⁹ sunt p̄ūctura in vētre: et egestio in q̄ sunt viscositas ⁊ mucillago: ⁊ dolor sup̄ vmbilicū: et q̄ descendit fex post dolorē et puncturā p̄ vnam horā: ⁊ cū illa in quo est de mucillagine et sanie: et sanguine q̄ est vehemētꝭ cōmixtionis cū fece descendit colera: et sunt cū ea tristitia et sitis.
¶ Et cura eius est semina lenientia ⁊ puluis qui manu sumitur de bolo et aqua sanie ordei: cū gummi ara. ⁊ lac acetosum coctū cū ferro et cibi faciētes glutinationē et stiptici sicut vitella ouorum et rizi impinguatū cū adipe renum edorum: et sumac: aggresta: ⁊ sanich algobedar: anabac: ⁊ oīa que diximus in cura colerice egestionis.
¶ Illius autē que fit in intestinis inferioribus: signa sunt q̄ dolor est in inferiorib⁹ vmbilici ⁊ sequit̄ exitū fecis punctura: et est nō vehemētis cōmixtionis cum mucillagine et sanguine. ¶ Cura ei⁹ est q̄ dixim⁹ de clysteribus sedātib⁹ faciētibus glutinationē. ¶ Excoriatiōis aūt facte ex flāte salso signa sunt q̄ fit post corizā et catarrum: et non est cū ea in egestiōe sanies plurima: neq̄ col'a: neq̄ rubedo: neq̄ viriditas: immo flegma ⁊ viscositates: neq̄ acuitas inest que pungat ea: et ventositas cū ea est plurima. ¶ Et cura eius est semina acuta: et nasturtiū decoctū cum aqua ⁊ ol'o. et curetur caput cū eis que diximus in cura p̄hibitiōis catarri: et si fuerit in intestinis inferiorib⁹ ponant̄ in clisteri res calefactionis pauce de illis q̄s dicemus: et noiatur clystere sedatiuū qđ nō infrigidat. ¶ Facta aūt a mel'ia est mala cronica et signa eius sunt punctura assidua ⁊ egestio nigra. ex qua terra ebullit et odorat̄ ex ea odor aceti: et hec excoriatio si antiquat̄ nō sanatur. Si vero nō fuerit antiq̄ tunc cura eius est sumere in potu senia lenia et cal'a: et deuitentur in hac egritudine res acetose: et dentur res faciētes glutinationē sicut vitella ouoꝝ et rizi cum adipe caprarum: et cū amigdalis frixis et cū papauere. Et oēs excorti

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

cationes que sunt in intestinis inferioribus nō indigēt me dicinis sumptis desup:sed clysteribus:illis autem que sunt in superiorib⁹ parum cōferunt clysteria. ¶ Illa autē excoriatio que est cronica putrida siue flegmatica siue colerica siue mel'ica indiget clisteribus acutis ex eis qui dicemus ⁊ medicinis q̄ abstergant vice vna:⁊ ex eis q̇ constipāt alia. ¶ Excoriationis autē que fit in ano et est tenasmon:signa sunt frequentia assellationis pauce sicut sputū. Ubi gratia cū dolore ledente prope anum:et illud cum quo egreditur egestio:nō est permixtum cum fece:et iuuantur habentes eam suppositione collirij plusq̄ reliq̄s curationibus:⁊ ego dico collíria tenasmon.

¶ De colica. Cap.lxix.

Colica passio fit aut ex retentione fecis aut ex retētione ventositatis et retētio quidē fecis fit ex siccitate:et siccitas fit aut propter siccitatē ciborum ipsoꝝ:aut paruitatem q̄titatis eorum:aut multitudinē exitus vrine:aut vehementiā raritatis corporis aut multitudinē laboris:aut vehementiam caloris aeris: aut propter vehemētiā caliditatis ventris:et q̄n̄q̧ retentio fecis est ꝓpter paruitatē effusionis colere ad intestina:aut q̄m sup ea est flegma viscosum plurimū inuestitum sup ea:et hoc est illud qd̄ plurimū fit:aut propter siccitatē ipsoꝝ intestinorum aut ꝓpter ap̄a eorum:aut ꝓpter destructionē sensus eorū. ¶ Uentositatis autē retentio fit:aut propter multitudinē q̄titatis ei⁹. ⁊ fit multitudo vētositatis:aut cibos īflatiuos quoꝝ q̄titas est multa:aut ꝓpter superfluitatē cibi nimiā aut debilitatē caliditatis vētris:aut ꝓpter coartationē vētositatis īter duas tunicas intestinoꝝ:aut ꝓpter adherētiā flātis plurimi ⁊ lapidationē ei⁹.s.alicui⁹ ꝑtis post aliā aut ꝓpter colerā nig. effusam ad ventrē:quare inflat ipsum. ¶ Et retentio fecis ꝓpter siccitatem ciboꝝ accidit post comestionē glandiū et rizi et alcasab et similia. Et cura eius est vt sumat ī potu syr.viol'. aut iulep:aut decoctionē ficuū aut rob dulce:aut oleū sisaminum in quo dissolutum est de zuccaro rubeo q̄tum ipsuȝ est super ignem:aut penidiarum:et superponatur collirium ex salgēma:⁊ cibi sunt vnctuosi dulces et mollificatiui.

¶ Illius autem qui fit ex multitudine exuberãtie vrine si-gna sunt ꝙ fit post multitudinē vrine. ¶ Et cura eius est co medere carnes: passularum et arietis et dactilos ⁊ si sami nos factos cū amilo. et butirū coctū et butyrum crudū: et penidias ⁊ assiduare acceptiōe in medulle cassiefi. ⁊ syrup. vio. et pruna infusa in iulep: et similia de illis que mouent ventrē cū opilatione meatum.

¶ Illius vero que est ꝑpter vehementiā caliditatis vētris signa sunt vehemētia: sitis et siccitas fecis ventris semper ¶ Et cura eius est acceptio fructuū lubricantiū infrigidā-tiū añ cibū sicut sūt pruna ficus hūide: ⁊ vue et crisomila: ⁊ similia. de illis que infrigidant et humectant ventrē.

¶ Illius qui fit ꝑpter vehemētiā caliditatis aeris aut pro pter vehementiā laboris: aut propter multitudinē sudoris in balneo: aut alia: signa sunt ꝙ retinetur fex: et exiccatur post cibos sicut post istos. ¶ Et cura eius est sumere cibos lubricatiuos vnctuosos multe quātitatis et fructus humi dos et alterare aerem: et dimittere laborē et inungere cor pus cū cera et oleo et intrare aquā frigidam.

¶ Illius vero q̄ fit ꝑpter raritatē corporis signa sunt par-uitas fecis in oībus dieb⁹ sanitatis et siccitas eius sꝫ plu rima ⁊ ml'titudo famis: et vehemētia appetit⁹. Et cura ei⁹ est assumptio ciboꝝ grossoꝝ vnctuosoꝝ: ⁊ inungere manife stum corpis cū cera et ol'o ro. et introitus in aquā frigidā.

¶ Illius vō qui fit propť siccitatē intestini signa sunt exte nuatio mirac vētris ⁊ subtilitas ei⁹: et vt nō inueniať sicci tatis fecis causa ⁊ difficultas exitus fecis: ⁊ est cū eis sitis ¶ Et cura eius est potus olei ante cibū et introit⁹ in aquā calidā: et administratio vini dulcis et vnctuosorum.

¶ Illius qui est ex flegmate grosso aggregato in itestinis ⁊ stomacho: ⁊ est illa q̄ pl'imū fit: signa sunt ꝙ fit post satie tatem nauseatiuā plurimū: et retineť fex ex ventositas om nino. et multiplicať: et fetet eructuatio desuꝑ ⁊ multiplica tur nausea. et fortis fit dolor. et sudat sudore frigido. Et cu ra eius est vt in hora quidē paroxismi succurratur cū cliste ri solutiuo leni. Si ergo sufficit bene est et si non: cuꝫ solu-tiuo medio: et si sufficit bene est: ⁊ si non: cū acuto solutiuo et deť electuariū: de dactilis. electuariū diacitonitē soluti-

uum:ꝛ pillule de margaritis:ꝛ pillule albe.ipse eñ pillule veloces sunt in soluēdo ventrē. ¶ In die autē qua nō sunt paroxismi: caueat sibi a satietate nauseatiua. et assiduet comestionē el'arij diacimini:ꝛ vtat in cibo suo alburi ana bati.ꝛ dimittat fructus hūidos:ꝛ euomat cū aqua ꝛ melle cū repletꝰ cibo:ꝛ sit eius secūda mēsa ex ficubꝰ siccis nucibus ꝛ fisticis ꝛ penidijs ꝛ nuce inda:ꝛ vinū eius sit vetus purū amarū:ꝛ decoctio eius sit ex caulibꝰ et aqua salsa et sicla.ꝛ oībus que soluūt ventrē:ꝛ dimittat sumach ꝛ lētes ꝛ granata cū granis suis:ꝛ agresta:ꝛ similia illis: et deuitet multitudinē potus aq̄ fride ꝑprie ꝛ vinū acetosuꝫ ꝛ nouum:ꝛ assiduet infusionē aloes cū oleo de cherua:ꝛ aq̄ radicū ſm qꝺ narrabo vt securꝰ fiat a reditōe si deꝰ voluerit. ¶ Illius qui fit ꝑpter paucitatē effusiōis colere ad intestina:ꝛ accidit ex ea difficultas exitus fecis signa sunt albedo egestionis cū difficultate exitꝰ eius et inflatio ventris. ¶ Et cura eius est qꝺ diximꝰ in ycteritia ex opilatiōe meatus inferioris:et vt ponatꝰ in cibo almuri:et sinapis:et ficus immature:aut distillentꝰ in eo de lacte fici stille alique et sumat ante cibū oliuas aque ꝛ siclas cū sinapi et cōterat medullā cartami cū ficubus:ꝛ sumat inde ante cibū. ¶ Illa que est ex apostemate in intestinis fit ex aꝑate calido tm̄:ꝛ signa eius sunt sitis ꝛ febris ꝛ vomitus colere:ꝛ flatio maxima in superioribus vētris:ꝛ pulsatio in ventre: et si sit fortior euomit infirmus fecē:et fit anhelitus eiꝰ fetidus:et qn̄qꝫ est eructuatio eius fetida:et totū corpus sil'r et est colica q̄ noīatur yleos:cuius expō est:dn̄e miserere:ꝛ o q̄ꝫ parua est eius cura si ꝯfirmetꝰ:in initio aūt rei oportet vt flobotometꝰ basilica:deinde saphena:deinde detꝰ aqua endiuie:ꝛ aqua folioꝝ aneti:aque folioꝝ altee:cuscute humide:et aque foliorū malue in qua dissoluta est medulla cassiefistule.et fundatꝰ desuꝑ oleū amigdalarū dulciū:et liniatur locus cum oleo anetino et camomillino:et sorbeat ex iuribus herbarū leniū:et ex decoctione ciceris et aneti et cōfortetꝰ cum odoriferis:et aqua pulloꝝ:ꝛ clysterizetꝰ cū aqua ordei ꝛ altee et rob:et si fortior sit inflāmatio clysterizetur cū aqua ordei:ꝛ albumīe oui.et mucillagine psilij et clysteri infrigidāte qꝺ narrabo:et sumat in potu mucil=

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

laginem psilii:et aquã citroli:⁊ similia de his q̃ extinguũt donec sedet̃ inflãmatio:deinde redeat ad leniendũ a p̃a cũ lenitiuis:sicut sunt mucillago fenugreci:et semis lini et rob et altea et oleum sisaminum et oleum amigdalinũ.
¶ Et fit etiã ab humorib⁹ malis adherẽtib⁹:⁊ fit cũ ea vomit⁹ freq̃uẽs:⁊ nõ quiescit qd̃ est in ꝯcauitate vẽtris:⁊ inueniũt pũctura ⁊ dolor:⁊ aq̃ i supiorib⁹ vẽtris ei⁹:⁊ cõmouetur post comestionẽ.⁊ nõ sedat̃ nisi cũ vomitu:⁊ sunt cũ ea tristitia ⁊ frigus extremitatũ q̃nq̃ʒ.¶ Et cura ei⁹ est cura yleos et trocisci stelle ẜm ꝙ diximus in cura stõi.¶ Et fit etiã ex tortiõe intestinoꝝ supioꝝ ⁊ exiccatiõe stercoris in eis.Et cura ei⁹ est syru.vio.cũ scamonea et oleũ amigdal̃.
¶ Colica aũt vẽtosa est sicut illa que accidit ex cibis inflatiuis:cui⁹ signa sunt ꝙ est rugitus in vẽtre:aut augmentũ qd̃ non sanat̃ nisi cũ desup̃ vehementer cõprimit̃:⁊ dolor difficilis ledens in vmbilico:⁊ eructuatio difficilis pl̃ime q̃titatis ⁊ retẽtio ventositatis:⁊ si egerũt ex ea aliq̃d non egredit̃ cũ q̃titate q̃ sedet dolorẽ vehementẽ ⁊ q̃nq̃ʒ est cũ hoc lenitas.cũ ergo inueneris ventrẽ lenem aut equalẽ et dolorẽ vehementẽ:tunc colica erit vẽtosa fortis. Si ergo fuerit post multũ vsum fructuũ ⁊ herbarũ:tũc cura ei⁹ erit vt in potu detur de el̃ario diaciminũ cũ aqua in qua bulita sunt ciminũ ⁊ carui.¶ Si ergo sufficit bñ est.si nõ.tunc detur ei confectio de granis lauri. et si fortior sit dolor in dispõne:tunc detur ei philoniũ.et detur ei in potu vinũ purum vet⁹ dũ est ieiun⁹.⁊ sit calefactũ:⁊ calefiat mirac eius et ligetur super ip̃m pãnus.et ꝓlonget somnũ:⁊ nõ comedat aliq̃d tribus dieb⁹ si põt illud tolerare:⁊ si non põt tolerare comedat bucellã pãnis infusi in vino veteri:⁊ nõ bibat aquã frigidã:dolor nãq̃ʒ cõmouet̃ post potũ eius et si iam sedata fuerit:tũc ingrediat̃ tinã q̃ñ cõmouet̃ dolor.⁊ exeat quãdo debilitat̃.⁊ inũgatur vẽter cũ oleo qd̃ exugit ventositatẽ ex eis que diximus.⁊ suspendat̃ sup̃ eũ ollula parua cum igne.et clysterizet̃ cũ clysteri qd̃ exugit ventositatem ⁊ superponat̃ suppositoriũ quod exugit vẽtositatẽ ex eis que dicemus:ita vt cũ sedeat̃ dolor totus redeat ad cibum paulatim.⁊ comedat ex iure alifedẽbegi et deuitet aquã frigidã dieb⁹ multis.et ponat in vino suo galliam ⁊

sit purū vinū suū. ⁊ caueat ab herbis ⁊ fructib⁹ hūidis. et granis inflatiuis: ⁊ pcipue a piris et moris rubi. ⁊ cucurbitis ⁊ citrolis. ⁊ grisomil'. et similibus. et caueat plurimam comestionē vini colati et adusti. et similiter est cura ei⁹ qui ex multitudine cibi est. ¶ Illa vero que fit ex coartatiōe vētositatis inter duas tunicas intestinoꝝ. Signa sunt vehementia doloris. et ꝙ non egreditur vētositas ex ea oīno: et ꝙ non rugit per cōpressionē factā desuper. et ꝯfert huic cura tota: et precipue abstinentia a cibo et appensio ventosarum et vaporatio super locū doloris et vinum purum. ¶ Illius qui fit ex flegmate qd paulatim resoluitur ⁊ inflat signa sunt ꝙ sedatur dolor quādoqꝫ ⁊ cōmouetur post duas horas aut tres. et qñqꝫ cōmouet eam vaporatio. cū ergo vides dolorem vehementē post vaporationē. tunc dimitte vaporationē. et precipue infirmo vt prolonget somnum ⁊ calefaciat mirach: dimittat cibū dievna. deinde vaporetur: et suspendatur ollula cum igne. Si ergo sedatur dolor, tunc illud est cōueniens. et si cōmouetur administretur somnus et minoretur cibus vt et digeratur id flegma totū. et exiccet ⁊ resoluat paulatī: et non redeat. ¶ Illius vero qui fit ex mel'ia que effundit ad ventrē ⁊ inflat ipsum signa sunt acetositas eructationis ⁊ inflatio vētris subito cū dolore vehementi. Et cura eius est in hora paroxismi: ꝙ decoquātur cū forti aceto calamentū et ciperi: ruta origanum: grana nigra et fiat vaporatio cum eis: ⁊ traiiciat aquam calidā in qua decocta sunt ciminū et carui. et clysterizetur cū clysterib⁹ exiccatiuis vētositatis in hora aūt in qua non est paroxismus fac eū assiduare potū decoctionis epithimi. et omnium que educunt melancoliam.

¶ Et quandoqꝫ fit a multitudine serpentiū et vermium in ventre et transuersentur in eo et inuoluuntur in stercore et generantur a continuatiōe satietatis nauseatiue ⁊ comestione ciborum putrefactorum et sunt trium specierū longi qui sunt in intestinis superiorib⁹ gracilibus. et lati qui sunt in intestinis grossis inferiorib⁹ ⁊ noiantur semina cucurbite et vermes parui q̄ sunt plurimi in intestino recto qd sequit anus. ⁊ significatio eoꝝ est multiplicatio cibi: et qū non comedit: mordicant: ⁊ accidūt a multitudine eorum

in ventre accidentia mala timorosa. Et cura illoꝝ est edu-
ctio ipsoꝝ cū eis que interficiūt ipsos ex medicinis ama-
ris. longos vero interficit absinthiū: latos vero interficiūt
sceha et lupini amari ꝛ narciscus et alebrengi et decoctio
eiꝰ cū bibit. Illa vero q̄ sunt in ano curant cū inuoluit lana
ī felle taurino ꝛ supponit. ¶ De egritudinibꝰ renū. C. lxx.

Egritudines renū sunt apata: lapis caliditas: ma-
cies: debilitas eruptio sanguinis ꝛ difficultas vri
ne facta ex eis. ¶ Lapidis vero in renibꝰ signū est
q̄ dolor eius est similis dolori colice. et illud qm̄ natura
cum eo cōstringitur ꝛ cōmouetur nausea: et inuenit dolorē
in ylijs: et oportet vt distinguat inter ipsum et colicā per
vrinā. cum em̄ est in ea sicut arena. aut de consuetudine est
egri. vt migat post hmōi dolorē lapidē: aut iam minxerit
ante illud per aliquot mēses vrinā nigrā cū qua fuit dolor
in catin. tunc est lapis. et si non fuerit aliquot hoꝝ signoꝝ:
tunc dolor post satietatē nauseatiuā est signū colice: ꝛ nau
sea: cum colica plus est. et locus doloris in ventre in coli-
ca est amplior: et ad interiora decliuior. In lapide aūt qui
est in renibꝰ locus eiꝰ minor ad posteriora decliuior. ¶ Itē
dolor colice permutat: dolor vero renū non permutatur. ꝛ
iterū significatio lapidis renū est dolor in catin. et ylijs et
emunctorijs cū grauitate ꝛ opilatiōe. ita vt quasi sit suspē
sum in eis aliquid. Et cura lapidis in renibꝰ in hora come
stionis doloris est vt ingrediat eger tinā ꝛ inungat dorsuȝ
et ylia cum oleo alcheiri tpata inunctiōe et cōmoueat al-
chatim. et equiter aīal non suauiter incedens aut saliat su
per pedē vnū. et descendat de gradu in gradū donec descē-
dat lapis in vrinā. et si non sufficit hoc sumat in potu me-
dicinas frangentes lapidē in renibꝰ. et redeat ad regimē
in re sua qd̄ est aliud ab isto. et emplastret catin. ꝛ ylia cuȝ
artetica. et cartamo. et semine caul. corticibꝰ radicis cap-
paris decoctis. ꝛ dabis eis post ea in potu medicinas frā-
gentes lapides in renibus: et ante eas etiā oleum amig. et
aquā maluaꝝ. et p̄cipias ei vt saliat post illud: aut descen-
dat de gradu in gradū. ꝛ da ei in potu medullā cassiafi. cū
oleo amig. illd̄ ei lubricū facit lapidē. Cū ergo egredit la-
pis in vrinā et non sequit ipsum mictus sanguinis. tūc est

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

incolume.et plurimũ illius fit cum lapis est lenis paruus.
¶ Et qñqꝫ sequit ipm mictus sanguinis. cuius cura est vt detur infirmo de medicamine cõferēte excoriationib⁹ renum et emũctorioꝝ et flobotomet basilica vsqꝫquo sanet. et qñqꝫ peruenit lapis in meatu virge:et illud fit qñ est ei magnitudo.et accidit vt egrediat in latitudine. quare tũc ponat virga in aqua calida.aut embrocet cũ aqua ⁊ oleo calis.et infundat in meatu oleũ viol'. cum mucillagine altee.et fricetur locus in quo cõtinetur lapis et expellat ad interiora vice vna post aliã donec egrediat.qꝫ si dolor fortior fiat.et locus apostemet:et nõ egrediatur hac curatõe: tunc inferius scindat virga et extrahatur. ¶ Custodia vero a lapide ante generationẽ in renibus est ꝑpter dimissionẽ ciborũ viscosorũ sicut casei ꝑprie et panis azimi et dulciũ grossoꝝ:et assiduationẽ seminũ mundificantiũ renes.⁊ syrupi acetosi pluriũ seminũ et medicinarũ que frangũt lapidem. et lenificatiõe ex eis q̃ dicem⁹:et abstinẽtia a lõgo somno sup collũ ⁊ lõgitudine stricture cinguli ⁊ multitudine eq̃tatiõis ⁊ labore dorsi:et vtat vomitu cũ est repletio.
¶ Apostema autẽ in renibus sequũtur in principio sui febres permixte non habẽtes paroxismũ cum horripilatõe: et sentit infirmus cum iacet quasi grauitatẽ suspensam in catin suo. ¶ Et cura eius est si caliditas febris que est cum eo fuerit vehemẽtis fortitudinis quod fortasse non fit nisi raro:flobotomia basilice et dare in potu aquam ordei et medicamẽ de seminib⁹ frigidis:et sumere in potu aquam citrolorum et aquã melonũ indorum. ¶ Cum ergo feceris illud hebdomada vna et lenitur febris et non sanat infirmus:tunc incipe aliam curã. ¶ Et illa est que fit qñ cuꝫ eo non est febris caliditas plurima: et da ei in potu semina maturatiua ex eis q̃ dicemus: sicut seminis altee.se.lini ⁊ similia:et fac emplastrũ alchatim cũ fenugreco:et altea:⁊ emplastris maturatiuis ex eis que dicemus. ¶ Cũqꝫ sedat dolor totus et remanet grauitas:tunc ꝑcipue infirmo vt saliat et vt descẽdat a gradibus cũ velocitate ⁊ cõmoueat catin suum:et percute ipm si non incipit mingere saniem. Si vero mingit excusaberis ab hoc.Cum ergo mingit saniem tunc incũbe super ipsum cum seminibus mũdifican-

tibus vice vna et cõsolidatiuis vlcerũ renũ vice altera do=
nec sanetur. ¶ Apostema vero in renibus cõuertitur ad vnũ
triuz modoꝝ: aut eñi exiccatur ꝛ sanat eger: aut collectio=
nem facit saniei et mingit eam: aut fit apostema durũ qḋ
est deterius eorum: ꝛ signa eius sunt ꝙ remanet grauitas
cum aliquanto dolore in catin et minorat quãtitas vrine
et incipit venter inflari: et fit ydropicus secũda die. Et cu=
ra ei⁹ difficilis est: curat tamẽ ẜm dispositionẽ cũ assidua=
tione emplastroꝝ resolutiuoꝝ suppositorũ alchatim et dor
so: et sumat in potu semina lenientia ex eis que dicemus.
¶ Illius autem que fit ex caliditate renũ et est diaria vri=
ne signa sunt sitis fortis assidua: et non humectatur os cũ
ea hora aliqua: et mingit semper post potũ aqua et vrina
est alba subtilis quasi sit aqua: et extenuatur corpus ꝛ mi
noratur caro eius: et si non succurratur cõuertitur cito ad
ethicam. ¶ Cura est in principio sue inceptiõis vt sit in lo=
co frigido humidi aeris: et dormiat supinus super terrã et
super lectos frigidos et ingrediat ter in die in aquã frigi=
dam: et emplastrentur inferiora dorsi cũ psilio cõquassato
cũ aceto et sandal'. et aqua ro. ꝛ sumat in potu de trociscis
diabetis et aqua granatorũ acetosoꝝ: et sint cibi eius ex
sumach: agresta et sil'ibus. et sumat in potu aquã ordei cũ
oleo amigdal'. et dimittat omne quod vrinam prouocat et
sorbeat sorbitionẽ factã ex amilo et oleo amig. et zuccaro
et teneat in ore pillulas sitim sedantes: aut frustum masal
aut aliquid acetosum vt sedetur sitis eius.
¶ Maciei autẽ renum signa sunt dolor in dorso non fortis
cum extenuatione corporis et paruitas desiderij coitus ꝛ
multitudo vrine et albedo. ¶ Et cura ei⁹ est regimẽ impin
guans corpus et dilatatio in cibo et enemata vnctuosa et
comestio medullarũ cum zuccaro et omnes cibi et medici
ne que addunt in spermate ex eis que dicemus.
¶ Debilitatis autem renũ signa sunt ꝙ mingit sicut lotu=
ram carnis cuz dolore in dorso: paucitas appetitus coit⁹.
¶ Cura eius est flobotomia basilice in latere in quo senti=
tur dolor. ¶ Si vero dolor magnus sentitur tunc fiat in la
tere dextro: et dentur in potu medicine conferẽtes mictui
sanguinis et emplastretur alchatim cum medicinis infri=

gidantibus et cōfortantibus renes sicut rosis ⁊ sandalis et acatia: ⁊ ramich: ⁊ myrtho: et eoꝝ inunctio sit cum oleo roſ. et sisamino. ¶ Sanguinis aūt eruptionis ex renibus signū est ꝙ mingit subito infirm⁹ sanguinē plurimū exuberantē: aut post percussionē super locū renum: aut ꝓpinquū ei: aut post comestionē cibi acuti. ¶ Et cura eius est flōmia ex basilica: deinde medicina cōferens mictui sanguinis.

¶ De retentione vrine. Cap. lxxi.

Hoc fit propter egritudinē in emūctorijs aut propter egritudinē virge: et egritudo aut est lapis in meatu virge: aut caro nata: aut opilatio sanguīs aut saniei. ¶ Signa itaqꝫ eius qđ fit ex emunctorijs sunt grauitas in dorso: ⁊ repletio vesice ex vrina: cuius cura est sumere in potu medicinas que frangunt lapidem.

¶ Et signa eius q̄ fit ex opilatione meat⁹ virge sunt repletio vesice ⁊ inflatio ei⁹: tensio vt chorda ⁊ grauitas q̄dam in pectine ⁊ ancha cū dolore vehemēti ⁊ tēsione supfluа.

¶ Et fit aut ꝓpter lapidē obsessum: aut ꝓpṫ apostema: aut propter carnē natam: aut propter opilationē sanguis et saniei: et iam diximus signa lapidis et curam eius.

¶ Carnis autē orte signū est ꝙ fit ſm plurimuꝫ post vlcera accidentia in hoc meatu et non ꝓhibet totam vrinam: sed modicū eius: ⁊ quādoqꝫ est inceptio exitura similis veruce in hoc meatu. qđ ergo ex ea est in emunctorijs curationem non habet. et nō medicatur nisi cū tina et ex pillulis lenificantibus ex eis q̄ diximus in apostemate duro. ⁊ vt liniatur meatus et dilatetur: q̄re egreditur vrina cum facilitate ⁊ difficilis fit exitus vrine in hac dispōne quando spissatur et induratur: sed qđ est in meatu virge quādoqꝫ egreditur cū eis que mingere faciūt. ¶ Opilatio aūt sanguinis et saniei. si post mictum sanguinis et saniei.

¶ Et cura eius est si fuerit in duob⁹ emūctorijs vt sumat in potu medicinas que frangūt lapidem: et si fuerit in meatu virge euacuetur et moueatur cū facientib⁹ mingere.

¶ Apostematis autē in vesica signa sunt febris: valde fortis caliditatis adustiua et vehementia doloris et pūctura in vesica. ¶ Cuius cura est flōmia basilice et potus aque ordei et embrocatio vesice cum aqua tepida: et inunctio

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

cum oleo vio.tepido.Et quādoq3 fit difficultas vrine ex la:
pide cadente in ore meatus nō in meatu.τ signū eius est ꝙ
cū3 pieceris infirmū sup dorsuz suū τ leuaueris pedes eius
ad supiora et vehemēter eum cōmoueris egreditur vrina:τ
istud sine cessatiōe fiat:ita donec egredit lapis:aut frange
cum cū medicinis que frangūt lapidē in vesica.¶ Et qñq3
fit difficultas vrine ex mollificatiōe lacerti vesice:cuius si:
gnū est ꝙ habēs eam mingit cū facilitate: qñ sup vesicā fit
compressio:τ eius cura est inūctio eius cum oleo nardino:
τ costina τ castoreo.¶ Et qñq3 fit difficultas vrine post ve:
hemētem retētionēvrine:τ signū est ꝙ si fiat ꝯpressio super
vesicam egreditur vrina tunc.¶ Et confert quidē pluribus
modis difficultatisvrine introitus in quā calidam in aqua
decocta sunt folia cauliū humida.τ cartamū.fenugrecū:et
rubea tinctorū:τ emplastra pectem τ alchatim cum eis:et
conferunt quidem medicine ꝓuocantes cum vesica est va:
cua:et nocent vehementer cum estplena.

¶ De fluxu vrine inuoluntario. Cap.lxxij.

Fit autem ex multitudine humiditatis cū calidita
te aut frigiditate: et cursus vrine cum caliditate.
cura est hoc medicamen.℞.se.coriandri assati in:
fusi in aceto vini die τ nocte partem vnā:emblici:sticados:
boliar.glandiū siccarū: charabe lentium excorticatarum
partes equales cum coriādro sumat puluerē ex ea mane et
cero pondere.ʒ.iij.¶ Et curetur cursus vrine cū frigore hoc
medicamine.℞.glandiū siccarū.ʒ.l.thuris.ʒ.xxx.myrrhe.
ʒ.vi.granorū machaleb.acori.ciperi.ana.ʒ.x.sumatur pul:
uis ex eo mane et sero.ʒ.iij.cum rob.et inungatur pectem
cum oleo deben aut cū oleo in quo decocta est ruta in quo
diruptū est castoreū τ euforbiū.¶ In diaria vero vrine que
est diabetes iam diximꝰ curā in antidotario τ almāsore.

¶ De distillatione vrine. Cap.lxxiij.

Accidit exitus vrine inuolūtarius paulatim.τ est
duarū specierū aut cum adustiōe aut sine adustio
ne:τ est aut ex hūiditate cōplexionis:aut ex debi
litate vesice τ cōfert illi que est sine adustiōe retentor vrine
calidus τ comedere ficus τ vuas passas τ sazeneam confe:
ctā in trifera que sit in dosi pondus.ʒ.iij.trifere τ medie.ʒ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

sagzenee. ⁊ administret illud vsquequo sanet: ⁊ dimittat cibos frigidos ⁊ hũidos post euacuationẽ corpis a flegmate.
¶ Illius autem que est cum adustione confert retentor vrine frigidus compositus cũ eo quod glutinationẽ facit post euacuationem corporis ex colera ru. ⁊ dimittat cibos calidos ⁊ siccos. ¶ Illius autem que fit ex debilitate vesice cura est comedere electuaria aromatica calefacta et inungere pecten cum oleo nardino et oleo de costo: ⁊ emplastrare femur cum emplastro facto ex spica et cinamomo et gallia cum cera dissoluta cum aliquo oleo.

De adustione vrine. Cap. lxxiiij.

Quandoq; exit vrina sine distillatione et nõ egreditur sine voluntate sed voluntarie cum adustione vehementi: et est duarum specierũ aut cum sanie aut sine sanie. Illius que est cum sanie ⁊ est a renibus ⁊ partibus eorum iam diximus curam. Illius autem que est a vesica dicemus in capitulo vlcerum vesice.
¶ Adustioni autem vrine facte sine sanie conferunt illa que sunt similia auellanis facta ex seminib⁹ ⁊ iulep. ⁊ syru. vio. ⁊ mucillago psilij. ⁊ rob. ⁊ aqua alkisc. ⁊ cauere a salso: acetoso ⁊ acuto: ⁊ coitu. ⁊ labore. ⁊ assiduet introitũ in aquam tepidã: ⁊ sorbeat oua sorbilia leuta: ⁊ oleũ amigdalis: ⁊ comedat ius galline pinguis cum kisch ⁊ cucurbita.

¶ De lapide in vesica. Cap. lxxv.

Lapis in vesica fit infantibus plurimũ ⁊ cõsistentibus in renib⁹: ⁊ signa lapidis in vesica sunt albedo vrine ⁊ subtilitas eius: et fex arenosa post conturbationẽ eius: ⁊ erectio virge: ⁊ q̄ puer plurimũ scalpit ipsam: et laborat cum ea: ⁊ retentio vrine et difficultas exitus eius cum dolore vehementi ⁊ exitus ani: ⁊ huiusmodi sunt species diuerse substantie: et alius est qui frangitur cum medicinis: ⁊ alius est qui non frangitur. quapropter oportet vt experiaris ipsum cum medicinis longo tempore ante scissionem. ⁊ ex eis que frangunt eum est omnis cibus incisiuus sicut oliue immature ⁊ capparis humida: ⁊ ficus. et cicer nigrum. et alcorsif. et ex medicinis sunt costus. cassialig. spica. piper. ciperi corti. radic̄. capparis. amigdalis amar. cinis scorpionum adustorum. oleũ de scorpionibus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

sanguis hircinus.vitrum adustum: cancri adusti.et medicine frangentes lapidem ex eis que dicemus.Et hoc medicamen frangens lapidem sua proprietate mirabili.¶ R℞.cineris scorpionum adustorum: lapidis iudaici lapidis spongie.ana partem vnam: aggregentur cribellata.sitq3 dosis.ʒ.i.keel cum vino albo subtili: aut cũ aqua mell'.ꝛ tunc hec cura est fortior cum datur hec medicina: et sit cibus eius ex eis que diximus: et distillet in foramen virge oleu3 de scorpionibus: et inungatur.¶ Si ergo medicatus fuerit hac cura per mensem et non videris vrinam prouocari. ꝛ infirmus nõ inuenit alleuiationẽ: aut non ꝓgreditur arena in vrina: tunc scias q lapis est durus planus nõ obediẽs ad frangendũ: ꝛ dolor huius cum mingit est minor.tunc ergo curet cũ ferro: ꝛ nõ oportet vt dimittat cũ eo post mensem.quoniã producit egrum ad ethicam cum assiduatione doloris: ꝛ quandoq3 vulnerat vesicã cum hoc.tunc ergo incipe ad extrahendũ ipsum: ꝛ oportet qñ cõmouet dolor vt administretur introitus cum aqua calida: ꝛ emplastra vesicam ꝛ inunge ipsam cum eis que diximus in lapide renum vt alleuietur dolor et non prouocet egrum ad ethicam.

¶ De scabie vesice. Cap.lxxvi.

EJus signũ est adustio vrine cũ rebus similibus furfuri cum in ea extenuatiõe corpore: ꝛ cura eius est aqua ordei balneum leue post aquam ordei: ꝛ post cibum leuẽ: ꝛ iura pinguia ꝛ potus olei amigdal'.ꝛ fac enema vesice cum mucillagine granoru3 citoniorum: aut cum lacte mulieris et oleo rosato et omnia que diximus in cura adustionis vrine que est sine sanie ꝛ sanguine.

¶ De apostemate vesice. Cap.lxxvij.

APostema qđ in ea plurimũ accidit est calidũ.cuius signa sunt dolor vehemẽs cum pũctura in vesica: ꝛ retẽtio vrine cu3 febre calida adurẽte: alienatio et nigredo lingue.¶ Cura eius est flobothomia ꝛ oĩs cura birsen.ꝛ liniatur vesica semꝑ cu3 oleovio.vsq3 ad tres dies.deinde cum oleo camomillino: ꝛ nõ emplastret cum rebus frigidis: neq3 cum rebus stipticis: immo emplastret cum sisamo scorticato ꝛ lacte dulci: ꝛ pane simulagineo cũ lacte: cum ergo sedat dolor ꝛ preterit vna hebdomada em-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

plastret cum leuib⁹ resoluētibus ex eis que dicemus. sicut camomilla: semine lini farina fabarū cōfecta cū rob: ꝛ res in ipso post illud cōuertit: aut ad sanitatē: aut ad saniē: aut ad apostema duruz. Si ad saniē cura eius est quā diximus in cura renuz: ꝛ quam dicemus in vlceribus vesice: ꝛ si con uertit ad apostema durū: tunc cura eius est illud quod diximus ꝛ dicem⁹ nūc i apātib⁹ duris i vesica ꝛ signa ei⁹ sunt ꝙ fit post apostema caliduz: ꝛ post ꝑcussionē ꝛ casum: ꝛ appet tactui apud cōmissurā que est inter testiculos ꝛ anū cum est magnū: ꝛ difficil' est exit⁹ stercoris ꝛ vrine. Et cura eius est sumere in potu medullam cassiefi. et oleum amigdal' super aquam seminuz ꝓuocantiū vrinā: sicut melon. semen. feni. apij et capilli veneris: et sorbere aquaz caul'. ꝛ aquam ciceris cum oleo amig. ꝛ emplastretur locus apātis si apparet: ꝛ si non. emplastret commissura: ꝛ vesica ꝛ pectē cū empl'is que diximus in cura renū: et cum empl'o quod resoluit apā durū in vesica: ꝛ line ipm cum oleo calido: ꝛ inunge ipsum semp: ꝛ fac ipsum assiduare tinam in aqua decocta sunt radices capparis ꝛ camomilla: ꝛ radices vio. ꝛ altee.

¶ De vlcerib⁹ in vesica ꝛ intra virgā ꝛ renes. Cap. lxxviij.

Cum vlcera sunt i vesica egredit ante vrinā sanies: ꝛ inuenit eger dolorē cū mingit in loco vlceris: cū autē sunt apud vesicā egredit sanies ꝑmixta vrine et inest ei fetor. ¶ Cura amborū simul est sumere trociscos alkekengi: ꝛ aquā mellis vice aliqua: ꝛ medicamen. cōsolidatiuū vlcerū in vesica vice alia: ꝛ vt iniJciat in vesica collirīū albū cū lacte cum dolor est vehemēs: aut cuz aq̄ mellis ꝛ ficuū cumē sordities plurima: ꝛ cōfert ei quod est in meatu ꝓprie id qđ iniJcit in ipm plusꝗ id quod bibit. ¶ Et confert qdē vnguētū cōsolidatiuū ei cui⁹ vlcus ꝑuenit ad interiora: hoc naq; vnguētū cōfert cū deforis cū eo linitur vlceribus cōcauitatis vētris. ¶ Ulcerū aūt renū signū est dolor in dorso: vesice vero in pectine ꝛ difficultas vrine: ꝛ qđ egreditur ex vlcerib⁹ in renib⁹ est frustū carnis paruū: ꝛ ex vlcerib⁹ vesice cortices: ꝛ dolor in ea est vehementior dolore in renib⁹: et sentit in ambob⁹ laterib⁹ sil'e grauitati: ꝛ hec est dr̄ia inter vlc⁹ renū ꝛ vesice. ꝛ qn̄q; est vlcus in meatu q̄ est inter renes ꝛ vesicā. Et cura horum vlcerum est cura vna.

¶ De diminutione coytus. Cap. lxxix.

SIt propter desiderij debilitatem: aut propter mol-
lificationē instrumenti. Et desiderij quidem debili
tas fit: aut propter debilitatē in corpore ꝛ paucita
tē nutrimenti eiꝰ: aut absq; debilitate: et cū est sine debili-
tate corpis. et cū sufficiētia cibi est aut ꝑpter paruitatem
spermatis: et profunditatē eius: aut propter quietē eius: ꝛ
ipsiꝰ coagulationē: aut ꝑpter siccitatē instrumēti: aut ꝑpt
frigus: aut ꝑpter lōgitudinē abstinētie a coitu: aut ꝑpter
accidens aīale: sicut est pauida sollicitudo: timor: tristitia:
angustia: castitas. ¶ Et ista mollificatio fit aut ꝑpter cām
aīalem sicut extimatiōe et timore: et ꝓhibet illū erigi: aut
ꝑpter lōgitudinē abstinentie a coitu mēbrū enī contrahit
tūc et detumescit: aut ꝑpter paruitatē sanguis: aut ꝑpter
paruitatē vētositatis: aut ꝑpter aliqd qd est de genere pa-
ralisis in neruis qui veniūt ad virgā: ꝛ cū debilitas deside
rij coitus cū attritiōe corpis: ꝛ extenuatōe ꝛ debilitate eiꝰ
et citrinitate coloris ꝛ paucitate cibi. Tūc cura eiꝰ est ꝯfor
tare corpus cū regimine cōualescētiū ꝛ additiōe cibi et po
tus. ꝛ rebus odoriferis. ꝛ somno: ꝛ dimissiōe coitꝰ: et si la-
borat ꝗlibet labore dimittat quousq; corpꝰ redeat ad suā
dispositionē cū gaudio ꝛ exercitio equali tardo et similia.
¶ Si autē corpus cū hoc fuerit forte ꝛ abundantis carnis
et nō diminute: tūc illud erit: aut ꝑpter paucitatē sperma
tis: aut ꝑpter quietē spermatis ꝛ paruitatē mordicationis
eius. Et paruitas spmatis est aut ꝑpter siccitatem ī instrō
spermatis et extenuatione in ipso: aut propter frigus.
¶ Signa eius q̄ est ex siccitate: est paucitas exitꝰ spmatis
apud coitū et puitas eiꝰ. Et cura eiꝰ est iuuamētū qd fit cū
balneo: et introitꝰ in aquā calidā: ꝛ satiari cibis hūidis. si-
cut herbis lacte et vino plīme cōmixtionis: deīde dilatari
in cibo p̄cipue humectante: sic̄ pisces recentes cū comedū
tur assati et comedit cū eis cepe crudū: et pulli: et gallina:
ꝛ pulli colūbini pingues: vinū plurime cōmixtiōis: ꝛ come
dere dactilos: infusos in lacte: et bibat vinum dulce ꝛ sor-
beat vitella ouoꝝ sorbilium et medicamē de tereniabin ꝙ
addit in spermate etiā. Et qñ est ꝑpter frigus tūc signū est
ꝙ sperma est plīmū apud coitū et subtile difficilis exitus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Et cura ei⁹ est cū oi eo qđ calefacit: et assiduatio zinzib. ꝯditi: et macropiperis ꝯditi: et ꝯfectio cal'a q̄ addit in coy= tu et spmate. Et qn̄qꝫ fit ꝑpꝰ aggregationē ambarū inten tionū. scꝫ friditatis et siccitatis. ⁊ signa ei⁹ sunt paucitas spmatis: et difficultas exit⁹ eius et paucitas carnis et san guinis. Et cura eius sunt oēs cibi cū q̇bus sunt grossitudo et calefactio et inflatio sicut cicer et caro pinguis cū cepis et triticū coctū quousqꝫ sit q̄si plus ⁊ cerebella cuꝫ sunt cū zinzi. et pipere ꝯdita: et ꝓprie cerebella ꝑuarū auiū: et dia= spermatō qn̄ assiduaꝰ et se cacul et baucie ⁊ cicer infusum in aq̄ et fabe cū comeduntꝰ cum carne salita et altit. i. assa dulcis. ¶ Quietis v̾o spermatis et ꝯgelationis ei⁹: ⁊ pau citas mordicatiōis ipsi⁹ et signa ei⁹ sunt ꝙ est casu deside= rij: et egrediꝰ cū fit coitus spma plurimū ꝯgelatū grossum ¶ Et cura eius est oē qđ dixim⁹ ex eis q̄ calefaciūt sperma sicut medicamē cal'm addens in spmate: ⁊ clistere ipingua tiuū et calefactiuū ⁊ inunctiones cal'e et suppositoria cal'a ¶ Eius autē que fit ex estimatiōe: solicitudine: et angustia et timore: et ꝯsilio aīal: sicut castitas aut elōgationes assi duatiōis ⁊ dimissiōis coit⁹. ¶ Cura est cū expulsiōe illi⁹ cō silij aīa. Mollificatiōis aūt instrumēti q̄ est cū extenuatiōe corpis toti⁹ et debilitate eius. Cura est cura viuificās quā diximus cū illo instr̄o: et vnctio eius cū reb⁹ calidis q̄s di ximus. ¶ Et illi⁹ que est ꝓpter paruitatē inflationis et in inferioribus vētris. Signū est ꝑuitas erectionis cū priua= tione inflationis et v̾tute corpis. ¶ Cura eius est oē quod inflat sicut vua et fabe cū comeduntꝰ cū sale ⁊ altit ⁊ lac re cens qn̄ bibitur cum cinamomo et repleri ex cibo ⁊ medi= cine coitus nō calide ex illis q̄ dicemus. ¶ Illius v̾o q̄ est ꝓpter frigus in neruis virge: signū est ꝙ sperma abundās est subtile: et facile egrediēs et desideriū ꝯstans. Sed ere= ctio in seipsa est debilis. ¶ Et cura sunt clisteria calefaciē= tia virgā et suppositoria calefaciētia ipsaꝫ ex eis q̄ dicem⁹.

¶ De nocumento qđ fit ex multitudine desiderij coi= tus et spermatis. Capit. lxxx.

Fit illud propter multitudinē sanguinis: cuius si= gna sunt virtus corpis ⁊ rubedo coloris ⁊ pauci= tas debilitatis sup multitudinē coitus ⁊ pollutio

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

nis. Et cura eius est flómia et solutio ventris et minoratio cibi et facere ipm declinare ad acetositatē: et bibere aquā iuiubar et vti lentib⁹ et aggresta: et ḡnatis acetosis et comedere cipiū cōgelatū et lactucas: et intinctio in aceto: et pot⁹ syrupi acetosi: ⁊ admīstratio medicaminis frigidi minorātis sperma et emplo dorsi cū eis qb⁹ infrigidet et dormiat sup ea. ¶ Et fit ex acuitate spermatis: et signū ei⁹ est ꝙ ipsum debilitat hoīem cū ipsum egredit: et egredit cū velocitate et mordicatione et nocumēto et aduenit cum eo adustio in vrina. Et cura ei⁹ res humectātes et infrigidātes sicut cucurbita portul. lactu. bliti. lac acetosuꝫ. ⁊ administratio hui⁹ medicamenti frigidi qd diximus: et introitus in aquā frigidā et potare lac acetosum: ⁊ lac de quo extractū est butyrū etiā. ¶ Et fit ex multitudine humiditatū preparatarū vt fiat sperma. Et signa sunt exuberātia spermatis ⁊ subtilitas ei⁹ et albedo coloris et mltitudo inflationis. ¶ Et cura eius est medicamē calidū minorans sperma et cibi effugantes ventositatē sicut origanū: ruta calamentū: electuarium dyaciminū: et similia.

¶ De erectione assidua. Cap. lxxxi.

Quandoqꝫ accidit erectio assidua nocēs et perducens ad spasmū ⁊ egritudines assiduas. Cura ei⁹ est si est caliditas flōmia ⁊ q̄ diximus ex illis que minorant sperma qd est cum caliditate: et si adest albedo coloris et paucitas sanguinis adhibeatur medicamē calidum minorans sperma.

¶ De egritudinibus matricis. Cap. lxxxii.

De eis sunt retentio menstruorū: cursus eorū: apostema vlcera: difficultas partus: difficultas impregnationis: mola: prefocatio: vētositas grossa in ea: fissura diruptio: cancer. Et mēstrua quidē retinētur aut propter paucitatē sanguinis in corpore: aut grossam eius: aut ex multitudine ꝓuocationis lactis: aut ꝑpter egritudinē in matrice sicut apā. Si ex paucitate sanguis signa sunt extenuatio et citrinitas coloris: et q̄ fit post egritudinem et tristiciā: et ieiuniū: et vigilias: ⁊ laborē: et habitationem in locis calidis. ¶ Cura est dilatatio in cibo ⁊ potibus frigidis: et addentib⁹ in mēstruis: et somn⁹ ⁊ balneū.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Verū facte ex grossitie sanguinis et frigorem eius. signa sunt mollities corpis et multitudo pinguedinis.
¶ Et cura eius est medicamē subtilians et cibari aqua ciceris nigri et albi cū aneto:cimino:oleo:et dimittere medicinas stipticas ⁊ cibos acetosos ⁊ īgrossatiuos:⁊ vti medicinis prouocationibus menstrua.s.leuiore prius deinde media:deinde fortiore:et ventosis cruris aū horam egritudinis duob⁹ diebus et flobothomia safene est ex eis que prouocant menstrua:sed flobothomia manus abscindit ea et quandoq͂ prouocat menstrua positio ventosarum super fumen ⁊ suppositoria ꝓuocantia menstrua ex eis que dicemus et suffumigatiōes. ¶ De fluxu menstruoꝝ. Ca.lxxxiiū
Fit ex multitudine sanguinis in corpore et acuitate eius et subtilitate:et fit etiā post difficultatem partus:et ꝓpter emoroydas existētes in matrice et ex ragadijs ex vlceribus malis antiq̄s:et ꝓpter ꝑcussionem ex dominio hui⁹ humoris in corpore:⁊ apparet et id in exitu eius ex colere et substantia ei⁹ et qualitate ipsius. Et cura ei⁹ prima est cū eo qđ exhit chimū dominantē:deinde potū medicinarū restringentiū fluxū et cōuenientium ꝯplexioni et etati:et siccantiū corp⁹ absq͂ calitate manifesta ¶ Illius q̄ fit ex multitudine sanguis. Signa sunt q͂ corpus cū eo est forte:neq͂ debilitat̄ et color est cū sua dispositioue:neq͂ alterat̄:et nō opꝫ vt restringat̄ dū nō alterat̄ color et nō nocet:q͂ si nocet:flōmet̄ basilica:et strigantur radices mamillarū cū instincta.et ponant̄ sup pect⁹ vētose cū igne.et supponant̄ colliria retinētia mēstrua et medicie q̄s dicemus:ex illis q̄ retinēt menstrua:et sedeat in aq̄ frigida:⁊ sit cibus ex stipticis ⁊ acetosis:⁊ pot⁹ sit aq̄ veri frigoris ⁊ abstineat a vino. ¶ Illi⁹ aūt q̄ fit ꝓp̄ subtilitates ⁊ acuitatē sanguis sunt signa:debilitas corpis ⁊ alteratio coloris et tenuitas eius qđ dixit de sangunie. ¶ Cura regimen qđ est aū hoc p̄ter q͂ nō fiat flōmia:et ꝯfert admīstratio ciboꝝ:et potuū acetosoꝝ stipticoꝝ:et infrigidātiū:⁊ ingrossantiū sanguinē sicut granata acetosa:lētes: herberi. et silīa illis:et ribes:flos salicis de torrēte:⁊ aggresta:citonia ⁊ sumac:⁊ opilatiua faciētia glutinationē sicut alfelubegi facti cū amilo: ⁊ zuccaro:⁊ attriplices:ascanabegi ⁊

sumere in potu restringentia menstrua cum infrigidatione forti et dare in potu quedã rob que diximus.
¶ Illius qui fit post difficultatẽ partus cõferunt oĩa q̃ ingrossant sanguinẽ ex his q̃ dixim⁹: ⁊ sumere in potu trociscos de charabe: ⁊ trociscos valẽtes ad vlcera ⁊ ragadias in matrice et reliquũ regimen quod diximus.
¶ Illius qui fit ꝓpter emoroydas in matrice signa sunt qđ venit cũ periodis alijs a periodis mẽstruoꝝ: et cũ repletum est corpus. Et cura eius est flõmia basilice ⁊ sumere ĩ potu trociscos de charabe et clysterizare matricẽ cũ cõferẽtib⁹ emoroydibus in ea. ¶ Ex vlceribus malis signa sunt forte eius qđ currit magnus: et ꝙ est virus subtile nõ cõfirmatũ ¶ Cura est flõmia basilice: deinde clysterizare matricẽ cuꝫ aqua mellis vice vna: et cũ cõferẽtibus vlcerib⁹ matricis vice alia. ¶ Si ĝ vlcus est recẽs: ⁊ qđ currit ex eo ẽ sanguis cũ dolore pectinis: tũc medicet̃ medicamine incarnatiuo: et si qđ currit est fetidũ virus et vlcus antiquũ: tũc clysterizetur medicamĩe cal'o. ¶ Si ꝓpt̃ ꝑcussionẽ cura est flõmia basilice et sumere in potu trociscos de charabe: et clysterizare cũ medicamine incarnatiuo vlcerũ humidorum.
¶ De vlcerib⁹ matricis ⁊ge vesice ⁊ testiculi. Ca. lxxxiiij.
Cum sunt propinqui tp̃is ⁊ nõ est in eis humiditas tunc aloes tritum cũ puluerizat̃ in eis sanat ea: ⁊ tutia exiccat ea vehemẽter. Cũ aũt est in eis humiditas: cõfert cortex pini masculẽ ⁊ emathites ꝙ si in eis est ꝓfunditas: tunc misceat̃ eis thus minutũ: et si fuerit humida vehemẽtis humiditatis: tũc ꝯfert eis medicamẽ siccum factũ de cãcris cõbustis et cucurbita adusta ⁊ alumine adusto: et qñ sunt ĩ matrice ⁊ vesica: ꝯfert eis thus aloes ⁊ medicamẽ de chartis ꝯbustis qñ terunt̃ simul et singularit̃: ⁊ misceat̃ cũ succo arnaglosse: et q̃ sunt silĩa illi et clisterizet̃ cũ illis. ¶ Ragadijs aũt matricis ꝯferũt q̃ ⁊ ragadijs ani et silr̃ emoroydib⁹ accidẽtib⁹ in matrice cõferũt que emoroydib⁹ ani' ex epithimatib⁹: ⁊ vẽtositati grosse in matrice q̃ et ventositati grosse in colica ex suppositorijs ⁊ alijs disruptioni in matrice q̃let disruptioni in intestinis ⁊ mirach et testiculis. Illius qđ est ex apate curã dicemus post.
¶ De apostemate in matrice. Cap. lxxxv.

A Ccidit ex retentiõe menstruorꝫ:aut difficultate partus:aut pcussiõe sup matricẽ aut tẽsiõe i ea. ¶ Signa apatis calidi omnino signa sunt febris acuta sicut febris birsen:nigredo in lingua:dolor capitis et thimia ꝛ catin ꝛ illorꝫ:difficultas vrine ꝛ egestiõis: frequẽtia pulsus ꝛ anhelit⁹. ¶ Et cura eorꝫ simil' est flõmia basilice. ¶ Ex difficultate partus ꝛ pcussione principiũ medicatiõis eorꝫ est vnũ. ¶ Et signũ apatis acuti toti⁹ est febris acuta dũ non videt mulier plurimũ sanguinẽ. Et cura eius est flõmia:et clysterizet matrix cũ mucillagine psilii: aut oleo ro. cũ aqua arnoglo. et regat egra regimine patientis birsen dando in potu aquã ordei et siliã:et si dolor valde fortior sit et retinet egestio et vrina:sedeat egra in decoctiõe camomille:se. lini et fenugre. ꝛ nõ trãseat aqua vmblicũ:neqꝫ egra dimittat potare aquã ꝛ inungat locus cũ oleo camomillino:et oleo alkerti citrino:et si nõ fuerit id tunc nõ faciat id vsqꝫ ad hebdomadã vnã. ¶ Et cõuertitur apa acutũ in matrice aut ad sanitatẽ cũ resolutiõe: aut ad aggregãdã saniẽ:aut ad apa durũ. ¶ Signa collectionis sunt quies pulsatiõis sedatio febris. ꝛ dimissio horripilatiõis in dispositionib⁹ quibusdã. Et signa apatis duri sunt sedatio caliditatis febris cũ residuo grauitatis et magnitudinis in pectine ꝛ thimia. ita ꝙ qñqꝫ apparet tactui: si fuerit magna difficultas egestionis et vrine. ¶ Et cura collectiõis est vt emplastret locus matricis post diẽ. vii. a principio apatis acuti cũ reb⁹ lenificãtib⁹ ꝛ sedãtibus dolorem:sicut camomilla:altea:se. lini: fenugreci:et fundat in matrice ex mucillaginib⁹ eorꝫ assiduet sessionẽ in aqua calida:ꝛ vnctionẽ cũ oleo tepido moriat fetus. tũc da ei in potu trociscos de gũmis q̃ sunt in antidotario:ipsi eñ eiiciunt partũ statim:ꝛ suffumiget mulier etiã cũ eis ꝛ sedeat mulier in aqua in qua decoctũ est calamentũ campestre. ¶ Ex eis q̃ facilẽ efficiũt partũ cũ ꝓprietate que est in ipis est radix bothormariẽ sicca qñ ligat super coxã mulieris.

¶ De exitu matricis ani ꝛ vmblici. Cap. xciii.

C Onfert eis lesio in aq̃s stipticis sicut aqua cucumeris quã dicturi sumus ꝛ inungat cũ oleo ro. et puluerizetur desup medicamẽ stipticũ ꝛ infrigidẽ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

tur: et post illud sedeāt in aqua de cucuma ⁊ abluantur cū ea: cum autē matrix iam egressa est: tunc necessarius est cū hoc vt ponātur ventose: aut ollula super pectinem corā duobus inguibus ⁊ vt frequentet cura. ¶ Confectio medicaminis stringentis vmblicū cū egredit post partū sumat tenta ⁊ inuoluat sup ipsam pānus et accipiatur minutum thus et cōficiatur cum albugine oui. ⁊ liniatur cum eo sup vmblicū et impleat ipso. ¶ Medicaminis autē stiptici cōfectio. ℞. karabi thus. balaustias gallas antimoniū: acatiam et alumē cribellata et iūgant ⁊ puluerizent sup anū ⁊ vmblicū: ⁊ qñqꝫ addit i ipo cerusa ƒm mēsurā vni⁹ illoꝝ.

¶ De signis pregnationis. Cap. xciiii.

DE signis pregnatōis est ꝙ vulua post coitū est sicca in qua hūiditas nō est ⁊ ꝙ mulieri accidit pigritia ⁊ tarditas et declinatio ad somnū: ⁊ coartat os matric post illud adeo: vt in ipa nō egrediat stilus. ¶ Ista ergo sunt signa q̄ nō faciūt errare cū ergo pterierit dies retinēt mēstrua ⁊ pupilla mamille denigrat ⁊ cōmouentur mala desideria et nausea: et apparet malitia coloris et pannus. ¶ Signa masculi fetus ⁊ femine. Ca. xcv.

BOnitas coloris mulieris et puitas appetit⁹ coit⁹ et pāni paucitas sunt significatiōes ꝙ ē mascul⁹. ¶ Et multitudo pāni ⁊ malitia coloris ⁊ multitudo maloꝝ desiderioꝝ cū supfluitate significāt pregnationē femine. ¶ Inflatio pupille mamille dextre ⁊ nigredo eius significant masculum et sinistre feminam.

¶ Et euētus sanguis ad foramē naris dextre pri⁹ sigt masculū: ⁊ ecōuerso feminā. Et leuitas motuū sigt masculum. ¶ Et silr grauitas motuū significat fe. Et silr grauitas in latere dextro et rubedo maxillaꝝ significāt mas. et eaꝝ nigredo significat fe. ¶ De egritudinib⁹ ani. Ca. xcvi.

DE egritudinibus ani sunt emorroydes ⁊ fistule ⁊ inflatio venarū et mollificatio ani et ragadie et vermes parui: et exitus ani cum fit egestio.

¶ De emorroydib⁹ alie sunt eminētes: alie ꝓfunde. de eminētib⁹ q̄dā sunt veruce dure: ⁊ q̄dā sunt molles crudū emittētes hūorē ⁊ nōiant morales: ⁊ q̄dā sunt hūide sāguinee. ¶ Et cura quidē eaꝝ que de moralibus humide sunt: est vt

capiant cū instrumēto emorroydarū et incidātur radicitus: et si fuerint plures nūero nō incidant oēs vna vice: et proijciatur sup eas post īcisionē alumē: acatia et balaustie et pluis mo lēdini: postq̄ cucurrerit res ex sanguie magna nisi retineatur sanguis ex seipo obediēs. Si aūt accidāt apata inde et dolor difficilis: q̄ quidē plurimū fit cuz de eis incidit plīm et finitur et eleborat subtiliter in finiēdo: et nō descēdit sanguis q̄ currit post incisionē qm̄ accidit in illa dispositōe vt apatur anus adeo. vt retineātur vrina et stercus: et dolor fiat tūc oz vt fiat sessio ppt hāc egritudinē: in aq̄ cal'a in qua decocta sunt folia altee: et in qua piecta sunt semē lini et folia cauliū. ¶ Si vero sanguis q̄ ex eis currit nō fuerit plurimus: tūc flōmet basilica etiā et emplr̄etur emplr̄o de cepe: et emplr̄o vitelli oui qd̄ dicemus: fiat minoratio cibi et potus. ne multiplicet vrīa et egestio tribus diebus donec sedet apa. ¶ Et qñq3 curat ille q̄ incisionē cū ferro abhorret ita vt ligentur cū pilis aut filo forti subtili. Et oz si ex ligatiōe dolor cōmoueatur: aut apa vt administrent ea q̄ diximus. Et curātur cū medicamine acuto: ita vt puluerizet desup vna vice post aliā vicē donec denigrētur: deinde emplr̄etur cum caulibus elixatis: et butyro donec cedāt: et ferrū quidē cōuenētius est ei magis incolume: medicamē eñ acutū nō fortasse saluatur ex dolore vehemēti: aut apate. ¶ Et melius quidē cuz vis incidere emorroydas aut ligare et medicare eas cū medicamine acuto vt p̄mittas añ illud flōmiā basilice: et quidam suffumigant emorroydas cū anacardis: et assiduatur illud vsq3quo denigrētur et extenuētur et cadāt. ¶ Cōfectio medicamīs eradicātis emorroydas mirabilit ℞. iusq̄ami sicci nigri aure. ij. succi iusquiami albi aure. iiij. aluminis iameni: calcadis. añ. aure. ij. affius aure. i. ceruse tantūdem. terantur et misceantur cum cera dissoluta cum oleo ro. et liniatur super pānum et ponatur desuper. ¶ Qd̄ si fuerit emorroydes iteri' tūc admistret hoc colliri um qm̄ eradicat eas cū fortitudine cuius cōfectio. ℞. arsenici ru. et citri. alumis iameni: et alkali ptes eq̄les terāt et cōficiant cū aq̄ granatorū: et liniātur cū ea loca eminētia et liniat ī circuitu earū cū cera p̄pata cū oleo ro. et sedeat eger eleuatis coxis suis et expectet hora media: nā emorroys de:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

tumescit et cadit et eradicatur radicitus. Et oportet vt cu ratio fiat hoc medicamine in sole aut iuxta ignem.
¶ Confectio medicaminis qđ ponit̄ sup anū post incisionē emorroydarꝫ. ℞. acatie rubee pure: scorie plūbi āboꝫ. an. aure. iiij. coriādri sicci aure. ij. terant̄ et misceātur cribellata: et cōficiant̄ cum aqua et liniātur super pannū et ponat̄ super anum ⁊ ex eis quibus curantur morū ⁊ emorroys et abscindūt ea et faciunt ipa cadere cū facilitate in tp̄e longo est vt suffumiget̄ cū folijs mirti semp̄ et sedeat eger in decoctiōe eaꝫ extenuant̄ em̄ et denigrant̄. ¶ Et sil'r suffumigatio cū cortib⁹ capparis ⁊ radicib⁹ ei⁹ pulpa colloq̄ntide ⁊ myrra ⁊ nuce cyp̄ssi: et ista valet emorroydib⁹ p̄uis.
¶ Ad emorroydas ꝟo magnas fortes plenas cōfirmatas nō valet: nisi īcisio: aut medicamē acutū. aut ꝟo eis q̄ profunde sunt: ⁊ sunt sanguinee: nō est curatio nisi medicamē acutū de quo sup̄ eas puluerizat̄ donec denigrētur. deīde empl'ent̄ cū caulib⁹ ⁊ butyro: ⁊ iteret̄ istud donec finiat̄ caro mala tota: deinde curet̄ cū puluere ḡnatiuo carnis donec euertent̄ ⁊ ꝯsolident̄. ¶ Sāguinee aūt si nō sunt plene in q̄busdā haꝫ dispositionū et inflant̄ ⁊ dolorē faciāt vehementē: dimissio accidēdi ad eas est rectior. ¶ Si aūt inflate sunt. et replent̄ ⁊ dolorē faciūt: oꝫ vt liniant̄ cū succo cepe aut felle tauri: aut vnguēto viridi acuto: ⁊ toleret̄ id donec currat ex eis sanguis. q2 sic sedat̄ dolor: ⁊ p̄mittat̄ āte id flōmia basilice: ipsa em̄ ꝯfert oīb⁹ sp̄eb⁹ emorroydaꝫ: ⁊ cū emorroys est p̄funda sanguinea ⁊ caput ei⁹ intra anū: opꝫ vt ponas vētosam circa anū ⁊ extrahat̄: deinde curet̄.
¶ Et ꝯfert emorroydib⁹ abstinētia ciboꝫ qui generāt sanguinē crossuꝫ sicut lētes caro vaccina aluimasud: caro salita: fabe case⁹: ⁊ medicie: ⁊ cibi acuti calidi qui adurūt sanguinē ⁊ denigrāt eū: nā emorroydes nō ḡnant̄ nisi ex adustione ⁊ acuitate in sanguie. Sicut pip̄: allia: cepe: ⁊ cōdimenta cal'a. nā in illo in cui⁹ sangue nā est acuitas emorroydes necessario ḡnant̄. In h̄ūtib⁹ ꝟo sanguinē dulcē et carnes teneras h̄ūidas nō fortasse ḡnant̄ emorroyda: q̄re opꝫ vt ille in q̄ incipit emorroys p̄funda ⁊ sanguinea flōtometur ex basilica et solutiōe educat melancoliā multotiens et dimittat cibos crossos et acutos et vinum nigrū

crossum ⁊ oīa que inspissant sanguinē. ¶ De fistulis in ano et omnib⁹ locis que effundunt sanguinē. Ca.xcvij.

DE fistulis quedā sunt penetrātes quoꝝ signū est ꝙ ex eis egredit̄ vētositas ⁊ stercus ⁊ de eis sunt nō penetrātes ex quib⁹ nō egreditur vētositas: neqꝫ aliud et penetrātes quidē nō sanant̄ nisi cū ligatione et extractiōe cū falce. deinde curant̄ cū medicamie incarnatiuo: et ipm qnqꝫ cōficitur in vnguēto basilicon: ⁊ qnqꝫ generat̄ ex ligatura sup omentū ꝙ egredit̄ fex absqꝫ volūtate quoad vixerit post illud: quare oꝫ caueat̄ ligatura qđ est ꝑm hūc modū: ⁊ hoc quidē fit in eo ī quo caput fistule lōginquū est ab ano valde: in illa aūt q̄ ano ꝓpinquat nō est timor. nō penetrātes aūt oꝫ vt curent̄ cū medicamine acuto quod diximus precipue in capitulo fistule que est in lachrymali et medicamie qđ intromittit̄ in ea: deinde infundantur in ea butyrū recens: deinde infundatur in ea medicamen incarnatiuū quod subtiliatū sit sicut aqua mellis.

¶ Ad ragadias aūt si est febris ⁊ est apā antiquū ī q̄busdā dispositionib⁹ ꝯfert flōmia ⁊ vnguentū de cerusa. Si xo nō est apā: neqꝫ acuitas cōfert emplr̄m de vitellis ouorū et inūctio cū oleo de nucleis crisomilloꝝ in quo quidē ponit̄ bdelliū. Et silr̄ ꝯferūt radijs pectinis et matricis et virge ea q̄ cōferūt ragadijs ani ⁊ suffumigatio cū bdellio cui superiacit̄ adeps ⁊ ꝯfert eis qn sūt veteres vt fricent̄ donec currat ex eis sanguis plurim⁹: deinde curetur cū basilicō.

¶ Et conferūt ragadijs ⁊ specieb⁹ emorroydarū pillule de bdellio et suffumigatio spolij serpentis et cortices radicū capparis et bdellium et serapinum.

¶ Et ꝯfert ēt ragadijs adeps galline ⁊ adeps anatis qn terit̄ cū drag. ⁊ sedeat eger in aq̄ calīa: deide emplr̄t cū eis.

¶ Et cōfert eis vnguētū factū de litargiro ⁊ oleo ⁊ gūmi granoꝝ alkedra cū ex eo inūgunt̄. Illi xo qui ledit̄ eo qđ currit ex ragadijs confert sessio in aqua cucume. ⁊ adherere ano cotum vetus antiquū imbibitū in aq̄ anati siccatū post illđ ⁊ puluis molendini: ⁊ puluis vrceloꝝ abrasorum.

¶ De disruptiōe venaꝝ in ano. Cap.xcviij.

DIsruptio quidē venaruꝫ est qn currit sanguis ex ano cū distillatiōe aut ipulsiōe ꝯtinua: ⁊ nō opꝫ

vi abscindatur iste sanguis dū non debilitat et dum pmanet nigri coloris. Si aūt egredit̄ cū in pulsu etiā et dispositione aliqua et facit incurrere tremorē cordis et debilitatē ambor̄ geniculor̄ et nō retinet̄: opʒ vt in potu dētur in illa hora trocisci de karabe cū aq̄ sumach: et filoniū qd ego dicā cū aqua sumach ꝛ comedat cibū ꝯditū cū aq̄ sumach: aut cū agresta ꝛ assiduet añ poxismū flōmiā basilice et dimissionē cibor̄ q̄ acuūt sanguinē et multiplicāt ipm ꝛ siliā ꝺm qd diximꝰ qꝛ multiplicāt cursuʒ sanguis. Et si currit cū periodis in horis et nō debilitat̄ corpꝰ ꝑ ipsum nō opʒ vt abscindat̄. cursu nāqꝫ eius a pluribꝰ fit euasio egritudībꝰ. Cum aūt in sūmo abūdat: tūc oʒ vt nō sit negligētia i ipō: facit. n. icurrere ydropisim. ¶ De mollificatōe ani. C. xcix

Ex ea quidē fit exitus fecis sine volūtate. Si autē fuerit illud post ligationē fistularū: aut cum casu super dorsum: et mollificant̄ cū ea pedes: et accidit ei subito illud: tunc nō est ei curatio. ¶ Cum autē accidit illud ex ꝑcussione aut casu paulatī: tunc ꝯfert ei vt emplastret̄ et inungant̄ spōdiles inferiores q̄ sunt ex spōdilibus dorsi cū eis q̄ diximꝰ in cura paralisis: ꝛ sedeat eger in aqua cucume in qua decocta sunt cum cōmixtis nux cyp̄ssi: costus spica nardi. myrrha rosa: myrtus ꝛ capita grana tor̄ ꝛ siliā. Egressionē xͦo ani iā diximꝰ in exitu matricis.

¶ De vermibus ani. Capm. c.

Quidā sunt magni et quidā parui. Signa eor̄ sūt pruritus et cōmotio in ano et qñqꝫ sunt siles vermibus casei: quor̄ cura est supponere oleū de oliuis albis ꝛ oleū ablutū quousqꝫ fiat albū qd ponit̄ in aliis oleis aut oleū ꝺ nucleis crisomilor̄: aut oleū de kerua aut aquā rute: aut aliq̄d de aloe: aut fel vaccinū: aut aquā calamenti: aut aquā lupinor̄: aut pulpā colloq̄ntide et salē. Et sunt quidam eor̄ lōgi et lati. Et curātur potu medicine educeñtis eos ꝺm ꝙ narrabo: ꝛ opʒ in primis vt nō cibet̄ in matutinis: et toleret id donec laboret labore cōueniēti super famē. Deinde sorbeat aliq̄d lactis ita vt cum fecerit illud diebus aliquibus dissoluat medicamē in lacte. ꝛ addat in illa die in labore et fame: deinde bibat ipm post id: et cum expulsi fuerint vermes tunc abhorreat post id cibū

vnctuosum et cretã et fermentũ viscosum panẽ azimũ: ⁊ caseũ humidũ: et cibet tp̃e famis bucella panis cũ muri ⁊ sinapi: aut sumat aliq̃d ex oliuis amaris et immaturis aut chamich capparis: ꝓhibet eñi redire eos. ¶ Et signa vermis in ventre sunt citrinitas coloris et velocitas cõmotionis famis: puitas tolerãtie eius ⁊ vehemẽtia mordicationis: sincopis dolor in ventre tp̃e famis: sensibilitas eleuationis ipsoꝝ et inuolutionis eoꝝ in illa hora: et aq̃ currẽs ex ore et egressio ei⁹: aut ex inferiori regiõe: aut ex supiori cũ labor adest aut febris acuta. Cum ḡ accidit dolor in vẽtre vehemens facit incurrere rem similẽ epil'ie et sincopi ⁊ spasmo ꝓpter vehementiã suã. Si ergo videris id in hoĩe ex q̃ vermes egrediunt: tunc scias qđ est ex vermibus.

¶ Incipe ergo et line ventrẽ cũ pulpa colloquintide ⁊ aq̃ rute et felle vaccino. Qđ si dolor fuerit vehemẽs valde et eger iam incurrit epilepsiã ꝓpter vehemẽtiã ei⁹ tũc incipe et da ei in potu lac ita vt cũ sedat dolor paulatim line ventrẽ eius ex eis q̃ diximꝰ: si ḡ ceciderint tũc iam sufficit tibi: et si nõ cadũt da ei in potu medicamẽ extrahẽs: eos et nõ negligas tũc: qm̃ accidũt eis accidẽtia mala valde.

¶ De hernia ⁊ ruptura ⁊ ãpatibus que fiunt in testiculis. Capi. ci.

Fit propter egritudinẽ in mirac et est ruptura aneribatũ ſm ꝟtutẽ cui⁹ signa sunt: ꝙ qñ resupinat eger sup dorsuꝫ suũ ⁊ ponit manũ suã sup eã redit ad locũ suũ. Et curã quidẽ ei⁹ medici ꝑtermiserũt ⁊ nõ sũt ea vsi. qm̃ est in ea timor: ⁊ addit ⁊ nõ curat ⁊ medicat vt nõ addat hac curatione: opꝫ eñi ne ille q̃ rupturam hꝫ moueatur post cibũ oĩno ⁊ ꝓprie post potũ vini aut aq̃. ⁊ deuitet cibũ oẽm inflatiuũ: ⁊ ad sũmũ repleri ex cibo ⁊ potu: et medullas ⁊ olera ⁊ fruct⁹ humidos et ꝑficiat totũ qđ sibi necessariũ est añ comestionẽ deinde post comestionẽ adhereat resupinationi: si fuerit sedẽs: fit mirach ei⁹ strictum et nõ festinet ad surgẽdũ cito: imo postq̃ strinxerit ipaꝫ et posuerit manũ suã desup et cõpresserit ipaꝫ ad interiora: ⁊ nõ opꝫ vt ponat sup eã cũ cõstrinxerit pilã qm̃ ipsa dilatat eã imo inuolutionẽ q̃dratã refrenãtẽ eã: et ẽplet etiã cũ emplo rupture ex eis q̃ dicemꝰ: ⁊ assiduet stricturã. nã qñqꝫ sanat

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

omnino cũ istis emplis et strictura qñ ruptura est qua:au: est i corpe hũido: assiduet ꝫ medicias q̃ resoluũt inflationẽ ex eis q̃ diximꝰ in colica:ꝛ nõ coeat nisi cũ strictꝰ est vltima cõstrictione:ꝛ vẽter lenis vltie:ꝛ caueat sessionẽ in aq̃ ca.ꝛ longitudinẽ effusiõis aq̃ calẽ sup eã ꝛ luctamẽ ꝛ faltas ꝛ de ambulationẽ laborosam sup eã: ꝛ descẽsum ex gradibꝰ cũ velocitate:ꝛ onꝰ graue ꝛ vociferationẽ vehementẽ. Jsta.n. dilatãt rupturã immo faciũt ipsaȝ etiam accidere qñqꝫ.

¶ Et fit i testiculo:et qñqꝫ fit absqꝫ ruptura.s.ex dilatatiõe meatꝰ q̃ est i neribatũ ꝛ magnificaƚ cistis testiculoꝝ:et illḋ ad vltimũ aut ẽ ex ruptura aut est dilatatio huiꝰ meatꝰ.q̃re ad ip̃m descẽdit ꝛ cadit i ip̃m aut zirbũ aut itestia aut vẽto: sitas:aut aq̃:aut ap̃ata q̃ eueniũt icipiẽtia in testiculƚ et cisti eoꝝ.¶ Signũ itaqꝫ rupture ẽ ꝙ qñ tu ꝓieceris egruȝ super collũ suũ ꝛ eleuaueris pedes eiꝰ:ꝛ cõpresseris dorsuȝ eius: ꝛ posueris manũ tuã sup locũ:ꝛ presseris ip̃m redibit deor: sum aut totũ aut pars eius ꝛ cũ rugitu ꝛ sine rugitu:aut cũ facilitate:aut cũ difficultate. Jllud ergo qḋ redit cũ rugitu plurimo estvẽtositas:ꝛ id qḋ redit cũ rugitu minore illo est ex intestinis. Et illud qḋ redit sine rugitu plurimoꝛ cũ diffi cultate est zirbum:et zirbũ quidẽ et intestina redeũt cũ dif: ficultate. Et ventositas sine difficultate. ¶ Et cura eorũ siƚ est vt reducãtur cũ facilitate. Si aũt non redeat cũ cõpres: sione:tũc sedeat eger in aquã ca.ꝑ horã vnã post vacuitatẽ vẽtris ꝛ premaƚ desuper post illud.tũc si redierit bene erit: ꝛ si nõ redierit addatur in aqua calida donec redeat.

¶ Cum ergo redierit emplastrabis cum emplastro rupture adherente et ventositatẽ effugante et assiduet stricturam ꝛ non dissoluatur in minore spacio decem dierum et admini stra de cibo ꝛ regimine ea que diximus.

¶ Cum aũt magnitudo cistis testiculoꝝ est ex eo qḋ fundiƚ in ipsa:tũc signa eius sunt grauitas ꝛ qḋ est ap̃a splendidũ cũ paucitate vrine ꝛ magnificaƚ valde. Et cura eiꝰ integra cũ qua nũq̃ redit est vt cauterizeƚ et ꝑforeƚ ꝛ post ꝑfora: tionẽ euacueƚ qḋ in ea est:ꝛ ꝑforeƚ a duabus ꝑtibꝰ cõmissu re duoꝝ ouoꝝ cũ capite flobotomi ꝛ curret ex ea aqua sicut currit sanguis ex flobothomia. Qḋ si fuerit plĩma ꝛ magna valde:tunc nõ opꝫ vt euacueƚ in die vna sed i duobꝰ diebus

postq̄ egro datū fuerit aliq̄d quo confortet. fortasse eni faciet accidere sincopim: dū aūt nō cauterizat redit post dies et menses ꝛ indiget perforatione post menses.
¶ Que aūt hui⁹ gñis minor est curat sine pforatione: sꝫ cū medicinis q̄ exiccāt aquā ex eis quas diximus in ydropisi.
¶ Et fit apā cal'm in testiculis ex caliditate: cui⁹ signa sunt rubedo coloris ꝛ cailditas tactus vehemētia pulsationis.
¶ Cura ei⁹ ē flobothomia basilice ex latere apātis: ꝛ si ambo sint apōsi: tūc ex latere dextro. ꝛ ponant herbe desuper infrigidātes ꝛ sedeat in aq̄ frigida: ꝛ inuoluat sup ipm pannus imbibit⁹ aceto ꝛ aqua ro. ꝛ liniant cū quibusdā epithimatib⁹ q̄ cōueniūt apāti acuto. ita vt qñ sedat pulsatio incipias i resolutiōe apātis cū lenietib⁹ resoluētib⁹ in pmis: sic cū farifa. ꝛ ciceris albi ꝛ camomilla cōfectis cuꝫ mucillagine psilij ꝛ mucillagie lini ꝛ cū careno: deide cū eis q̄ sunt forti resolutiōis ꝛ lenificatiōis si idiget illis: sicut bdeliū armoniacū ꝛ myrrha ꝛ adeps subtilis ꝛ reliq̄ q̄ dicem⁹ in cura apātis duri: ꝛ empl'a q̄ resoluūt apāta crossa testiculorū.
¶ Et sunt ex eis frigida crossa et iam diximus curā eorum tamen cura apostematis frigidi.
¶ Apostema autē virge fit etiā ex ventositate vaporosa in qua est cal'itas parua replente ipsam ꝛ inflāte ꝛ tendēte ipsam vt chorda: et addēte in longitudie et latitudine ipsius. Et etiā ex apostemate molli: verū differētia istius ad predictum est q̄ inflatio ex vētositate nō cadit tactui cū tāgitur. Sed apostema molle cedit cum tangitur.
¶ Et cura apostematis mollis fit hoc medicamine. ℞. folia vitis recentia. xxx. numero: thuris aure. ij. cere aure. v. terantur et emplastretur cum eis virga.
¶ Cura inflatiōis ex ventositate vaporosa que plurimū accidit adolescentib⁹ est flobothomia: ꝛ vt liniat virga ꝛ testiculi cū ceroto huiusmodi. ℞. cere partē. i. olei ro. ptes tres: dissoluatur cera cum oleo et ponat in mortario et proijciatur desuper ex aqua frigida: et moueatur semper donec nō recipiat aquā et detur in potu ex aqua nenufaris aut semie eius. Si aūt nō fuerit caliditas manifesta: tūc da ei in potu semen agnicasti: aut rutam quoniam est sanitas eius.
¶ Ramici aūt infantiū cui⁹ color est alb⁹ cōfert vt distille-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

tur i forame virge sambacinu oleu: et emplastret cu bdellio dissoluto cu vino et ingeniet vt paru9 sit flet9 pueri et strigat ramex et minoret ex lacte: et si fuerit ruptura emplastret cu emplastro faciete adherere: qm multoties operat in ea.

¶ De podagra et doloribus iuncturarum. Cap. cij.

P Lurimu fiunt ex huore crudo cui pmixtu est aliqd colore et fm min9 ex sanguie indigesto: et qnqz est cu eis caliditas vehemes: et no noiat podagra: nisi qui est i iucturis pedu: qb9 ppriu est q apa eor no fit sanio sum et no facit collectione saniei: sicut reliq apata. Sed aut resoluitur aut incrossat et fit lapis et rumpunt ex eo digiti: et egrediuntur ex eis res diuerse ex sicco et humido.

¶ Et signa doloris iucturar ex caliditate sunt rubedo coloris loci et caliditas tactus. ¶ Cura ei9 est flomia ex sinistra manu si est in dextro et ecouerso. Et si est in pede sinistro ex manu dextra: et si in dextro ex manu sinistra: et no opz vt dimittat flomia in hac egritudie ppt ppinqtate tpis flomie. Sed opz vt fiat flomia cu incipit apa et dolor et pulsatio cum calitate in iucturis fm q diximo: et pcipue: si est apa quatitatis magne et rubei coloris. Si no e magne quatitatis neqz vehemetis caliditatis: sz est cu hoc caliditas: necessaria est flomia: veru extrahat sanguis min9 et sit cotet9 post illd eo quod educit colera ex eis q pprie sunt dolorib9 iucturaruz calidis ex decoctioib9 et pillulis qs dicem9 coueniētes dolori iucturar et calido et post id liniat cu epithimatib9 que dicem9: et declinet in apate magne quantitatis rubei coloris ad oe epithima in quo sunt frigiditas et stipticitas q dicem9 coueniētia apatib9 sanguineis et iucturis et in apatibus quor caliditas est magis augmetata q ipsoru rubedo et magnitudo: necessariu est declinare ad illa q infrigidat: preter q stipticitate faciut: aut si faciut stipticitatem plurima ex eis q medici noiant epithima apatu rubeor et apatu colericor. et silr fiat in cibo et assimilent cu sunt apata sanguinea quor signa sunt ea q dixim9. s. magnitudo quatitatis apatis et vehemetia rubedis coloris cu calitate tactus

¶ Colericor et caliditas e magna augmetata: sz quatitas diminuta: et eor tesio minor: et no est eis multitudo rubedinis: et fz plurimu sunt ista apata cala comixta ex cola et san

guie: et sunt signa cõmixta: q̄re oportet sit cura cõmixta. ¶ Sit cibus itaq; in apatibus sanguineis oẽ acetosum stipticũ sicut granata: agresta et ribes et sumac: et curatio fm illõ et in col'ico oẽ qd ingrossat sanguinẽ sic̃ id qd cõgelat̃ et almos et atrail et achiel: et ad summũ declinatio ad id qd hũectat cũ frigidatõe sicut cucurbita: citroli cucumeres: olera frigida et melones indi: sauic cũ zuccaro: et aq̃ ordei: et cũ flõmaueris et solutionẽ feceris in apate calido et emplastraueris cũ eis que diximus: et declinauerit dolor et apa tunc apata sanguinea magne quãtitatis indigebũt resolutione. Incipies ergo cum medicinis leuis resolutionis: sicut est mucillago psilij: mucillago seminis lini: camomilla: altea adeps galline: anatis: deinde cũ eis que sunt cõueniẽtiora et fortiora: sicut ea in quibus sunt bdelliũ et armoniacum: storax: myrrha: et adipes subtiles ex eis que dicemus et administrabis post illud si indigueris illa que scindãt. vesicas velociter et extrahant illud quod est in eis ex illis que dicemus.

¶ Apostema vero pauce tensionis colericum non indiget post declinationẽ resolutiuis et si indiget eis: indiget que sunt pauce resolutiõis. Sãguineũ aũt indiget illis fm quãtitatẽ magnitudinis sue capacitatis et paruitatẽ sue caliditatis: et inceptionẽ ad tenebrositatẽ et ad duritiẽ. Sit ergo tua operatio fm illud ne remaneat durities ĩ eo ex qua disrumpãtur iuncture: et accidit etiam disruptio multotiẽs ex supremo studio infrigidãdo apata cal'a: et non oportet quidem vt maximũ studiũ adhibeat̃ ad hoc et proprie in eo quod ex eis est magni spacij et pauce caliditatis. Sed dimitte in fractionem eius cum vides ipsum iam erigi et stare et non additur. ¶ Colericum vero infrigida quantum potes. non enim ex eo times disruptionẽ. Et quãdoq; accidit disruptio etiã ex eo quod infirmus vltime studet in acceptione medicinarum que sedãt dolores iuncturarũ sicut hermodactili et lentes: et ossa combusta et ea que dicemus ex istis. Sit ergo administratio tua istorum in apostematibus magne quantitatis qui nõ sunt vehemẽtis q̃liditatis minus et fm quãtitatẽ qua sedantur quidam dolores et post euacuationem.

¶ In apatibus vero colericis vtere eis post euacuationẽ colere fm quãtitatẽ multitudinis materiei et paucitatẽ eius et

vehemētiā doloris fm quātitatē magnitudinis eius et ten
sionis ei⁹ absq3 timore fm q̄titatē q̄ sedat dolor integre.
¶ Dolor autē iūcturarum facti ex humore crudo frigido signa
sunt dolor et apa absq3 rubedine in colore et sine cal'itate
in tactu et est magnitudo quātitatis ei⁹ et tensiōis ipsi⁹ et
fm q̄titatē multitudinis materiei et paucitas ipsi⁹ et vehe
mētia doloris ei⁹ fm q̄titatē magnitudis eius et tēsionis
ipsius. ¶ Cura ei⁹ est vt intētio tua sit in pncipio vomit⁹ cū
eis q̄ educunt flegma crossum: et sol'o que fit cū pillulis de
hermodactilis et pillulis de tapsia. et stōaticon et ad sūmū
cū eis in q̄bus cadūt pulpa colloq̄ntide et centaurea et su-
cus cucumeris asinini et se. vrtice et sil'ia ex eis q̄ dicemus.
¶ Cum ergo euacuaueris emplastra ip3 cū eis que sunt le
nis calefactiōis sicut vitella ouorum et rob et medulla panis
de sil'ia et sil'ia cū croco et lacte dulci et sil'ia ex eis q̄ dicem⁹
¶ Si autē fuerit vehemētis frigoris in tactu: tūc cura ip̄m
cū storace et sambuco et euforbio: et castoreo: et cū peruenit
ad statū: et incipit declinare: tūc incipe in resolutiōe et stu
de in ea valde vt nō fiat lapis: et nō oīmode vna vice stude-
as resoluere subito. Sed resolue ipsum dū3 non inueneris
ipsum addere duritiē. ¶ Cum autē videris ip̄m iam indura
ri: tūc cessa a resolutione et admīstra lenientia. donec vide-
as ipsum tā lenificū deinde redi ad resoluendū: isto nanq3
mō possibile est vt nō remaneat ex eo aliq̄d qđ fiat lapis: et
caue ne administres in hoc mō medicinas q̄ nominant se-
dantes dolorē: nisi forte post euacuationē fortē cū solutio
ne et vomitu: et subtilia ei cibū totum et caue in eo potum
aque frigide. In apatibus autem calidis non. ¶ Ex eis q̄
nocēt hoībus hn̄tibus dolorē iuncturarum sunt labor ppin-
quus paroxismo calciamēta stricta: ebrietas repletio ptran-
siens quantitatē cibi et vinū an̄ cibū est nociuū neruis et ē
magis adiuuans ad hoc vt fiat podagra: et digestio qn̄ nō
cōplet fm qđ op3 et coyt⁹ et balneū: et caueat a balneo iux
horā paroximi. et ꝯfert eis oīb⁹ exercitiū tēperatū post egri
tudinē et flōmiam et sol'onem et euacuationē et vomitū.
¶ Cautela autē a doloribus iuncturarum fit abstinēdo a reple
tione nauseatiua et dilatatiōe in comestiōe et potu et assi-
duādo flōmiā: et solutionē ante horā paroxismi. et minorādo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

cibū et dimittēdo vinū in istis horis et alleuiando laborez illaꝝ iuncturarū: et dimittēdo coitū. ꝛ fricādo iūcturas cū medicinis pꝛime subtiliationis ex eis quas dicemus post.
¶ Et qñq; eradicāt dolores iūcturaꝝ ꝛ podagre eradicatione aliqua medicine fortes in ꝓuocatione vrine vehement subtiliationis ex eis q̄ dicemus: verūtñ opꝫ vt administret ex his q̄bus accidit hoc ex humore crudo: aut ex humore cui⁹ plurimū est crudū et dimittant in illis q̄b⁹ accidūt cū eo apata calida inflāmata: et ille cui accidūt dolores iuncturaꝝ deinde recedūt ab eo aut ptrāseūt terminū poxismi preter qd em̄ eueniat malitia dispōnis in paruitate cibi: aut superfluitate laboris aut silibus ex eis q̄bus alleuiat corp⁹: euacuet in hora poximi. ex humore q̄ cōsuetus est.
¶ Si fuerit apa calidū cum flōmia: aut cū eo qd educit colerā. Et si fuerit frigidū: cū eo qd educit hūorem frigidū ex eis q̄ dixim⁹. ¶ Et nō obliuiscaris: qm̄ qñq; pducit ad mortem subitā aut asma. et signū illi⁹ est: qd incipit tremor cordis: aut strictura anhelitus. Et qñq; facit incurrere paralisim aut apoplexiam: et signū illi⁹ est qd incipit tremor cordis et aliq̄d ex pturbatiōe sensuū: et qñq; aduenit id subito q̄propter non dimittat quin euacuat cū sentitur poxism⁹.

¶ De sciatica et dolore iuncture anche. Capi.ciij.

Hec est species vna doloris iuncturarū. Sed qꝛ est in iunctura ꝓfunda sup quā est plurima caro sup quā non apparet signū apatis manifeste: diuersificatur cura eius in quibusdā horis a reliquoꝝ dolorū iuncturaꝝ cura. ¶ Cū ergo est dolor in ancha et non mouetur donec extendatur ad coxam tunc est dolor anche purus.
¶ Et qñ extenditur vsq; ad coxam et lacertū cruris ꝛ pedē tunc est sciatica: et qñq; est in vtroq; latere. Si ergo accidit in sinistra est vehementior q̄ in dextra.
¶ In dolore aūt anche opꝫ vt cōsideret illud qd p̄cessit de regimine egri: et cui⁹ humoris nec̄ria sit aggregatio ex cibo et potu et motu eius: et sigtur ex eis humor: ꝛ si demōstratur cū hoc in ancha et sentit aliquātus calor aut frig⁹ tūc verificatur signatio super qualitatē superfluitatis.
¶ Si est frigus curet cū vomitu forti vltimo multotiens: deinde clisterib⁹ que educūt viscositatē: ꝛ faciunt excoria-

tionem ex eis que dicemus:et cũ suppositoriis illis simili-
bus:τ cũ suppositoriis q̃ calefaciũt cũ supponunt:τ emple
tur ancha cũ sedãtibus dolores:sicut empl'm de camomil-
la et altea et semine lini et ex eis que narrabo vt sedet do
lor anche in principio rei sue:deinde empl'a rubificãtia fa
cientia vesicas:si illa necessaria sint;et qñqz sedantur dolo
res anche frigidi cum vomitu et clysterib⁹ educẽtib⁹ visco
sitates:et inunctione cũ oleo de euforbio et castoreo qd̃ di
cemus ſm similitudinẽ illoꝝ τ ex pillulis calidis:q̃ si diffi
cilis fiat in dispõne sanitatis ei⁹ necessaria ẽ iteratio cure
et facere hoiez pati famẽ vt minorent hũores ei⁹:τ empl'a
rubificãtia q̃ sunt sicut hoc.¶ ℞.sinapis qd̃ teratur et ad-
misceatur ei quantũ ipsum est de fimo colũbino et cõficiã-
tur cũ decoctione ficuum τ dimittat :vt vesicetur et curat
id qd̃ est in vesicis ex aqua deinde vapora ipz cum aqua ca
lida:et si nõ sedatur reitera illud.¶ Si vo vetus fiat: et ti-
meatur q̃ dislocetur caput iũcture anche.Cui⁹ signũ est q̃
assidu⁹ est color:et rorat vlcus qñqz:et exiccat qñqz caute
rizet.et opz vt cauterizatio ei⁹ fiat cũ cauterio minuto sup
qd̃ fit circulus anuli quãtitatis doloris et cũ quantitate q̃
capiat caput granati anche:vt fiat in vna vice circul⁹ ma-
gnus in cui⁹ medio sint duo circuli:hoc eñ est qd̃ est veri⁹
τ nõ dimittat ꝯsolidari vsqz in tpe lõgo cũ eo qd̃ desup po
nit,de cepe ꝑfecto cũ butyro vt curat totũ qd̃ est in iũctura
et redeat iunctura ad dispõnem suã.¶ In illo aũt qui ẽ ex
caliditate flõmet basilica ex latere illi⁹ τ si fuerit in vtroqz
latere flõment vtreqz basilice:et si sedet bñ:et si non flobo
thomet sciatica curuature geniculi ex ipsa latere et nõ di-
mittas iuncturã in illa dispõne anche cũ empl'is fridis:sed
pone desup in hac dispõne etiã ea q̃ sunt leuis calefactiõis
τ sunt sedãtia dolores de his q̃ dixim⁹ sic caõmilla τ se.li.
¶ Et si habẽti illud sunt emorroydes fluẽtes sanguinẽ sup
pone eis ex colliriis q̃ excoriationẽ faciũt sine calefactiõe
et flõmia post id de vena q̃ est in curuatura poplitis τ vẽto
sa crura τ coxas et anchã ipsam ventosatione cũ incisione
ꝓfunda vt currat ex ea sanguis plurim⁹:et cũ eger vtitur
in dolore anche medicinis cal'is añ euacuationẽ putrescit
supfluitas:et fit egritudo difficilis sanatiõis valde qñ ma

teria inspissat.et fit sicut res sup igne cocta et incrossat et indurat: cui⁹ cura est vt ponat sup ancha ventosa q̄ maxia deinde administrent clysteria acuta. ¶ Sciatica vo fit aut cū caliditate aut frigiditate: consideretur ergo regimen et dispositio pedū.ꝛ curetur frigida cū eis q̄ diximus de cura tione anche ex vomitu cibo: solutiōe clysterib⁹: calefactiōe exiccatione corpis.ꝛ ex vnctione pedis toti⁹ cū oleo ī quo sint contrita castoreū: euforb.et oleo de costo et oleo cucumeris asinini: oleo laurino cū quocūq; possibile est et impleretur hoc emplastro cui⁹ cōfectio. ¶ ℞.farinā lupinoꝝ amaroꝝ que decoquatur cū aceto et melle et administret. ¶ In calido vo flobothomet basilica in primis: deide succedat ei flobothomia sciatice. Si ḡ sedatur bn̄: et si nō iteretur flōmia basilice: ꝛ administrentur cibi minorātes sanguinē et subtiliantes ipsum.

¶ De dolori dorsi. Cap.ciiij.

Fit fm plimū ex frigore ꝛ hūore crudo: cui⁹ signa sunt assiduatio ei⁹ ꝛ ꝙ fit paulatim: ꝛ sedatio ipi⁹ cū hō ambulat ꝛ mouet parūp. Et ꝯfert ei vomit⁹ ꝛ solo cū pil.fetidis et pil.de hermodactill.ꝛ pil.ð tapsia: ꝛ inūctio cū olo qð dixim⁹: in q̄ disrupta sūt castorec.euforb.ꝛ silia. ¶ Et fit qn̄q; ex labore. Cui⁹ cura est trāquillitas ꝛ balneū ꝛ inunctio dorsi cū oleo de keiri ꝛ viol.ꝯmixtis. ꝛ pot⁹ vini ꝯmixtionis bone et silr etiā cū est ex multitudine coit⁹. ¶ Et qn̄q; ex debilitate renū est: aut ex egritudinib⁹ in eis aut apatib⁹ et alijs: ꝛ signa ei⁹ sunt ꝙ est in catin: ꝛ ꝙ debilitatur cū eo coyt⁹. Cui⁹ cura est id qð dixim⁹ in cura renū. ¶ Et fit sed raro ex repletione vene magne posite sup dorsum cū extendit: cuius signū est dolor in toto dorso cū pulsatione et caliditate in ipso cū reliqs signis multitudinis sanguinis in corpore. ¶ Et cura eius est flōmia basilice: et potus aq̄ granatoꝝ: et introit⁹ in aquā frigidā: et dormire sup locū madidū.

¶ De gibbositate ꝛ vētositatib⁹. Ca.cv.

Cum cōpletur et ꝯfirmat non curat. Sed cū incipit curat: et fiant aut ꝓpter exiturā extēdentē interi⁹ cū qua egrediunt spondiles dorsi: aut ꝓpter vētositatē crossam. Et signa facte ex exitura sunt dolores p̄cedentes in dorso cū febribus acutis: sicut febres apata

et magnitudo pulsus et vehemētia caliditatis et ɔtinuitatis ⁊ adherētie: deīde post sedationē febris p̄ spaciū aliq̄d remanet dolor et grauitas in dorso: et incipit gibbositas.
¶ Et cura illi⁹ est positio rerū fortis lenificationis ex eis q̄ similes sunt illis q̄bus durū curat̄ apa: et linire cū oleo calido: et clysterizet̄ eger cū oleo in quo decocte sunt radices altee: et seminis lini: et sumat in potu medullas cassiefi. cū oleo amigda. ⁊ flobothomet̄ basilica ante curationem.
¶ Facte ex vētositate signa sūt q̄ accidit post dolorē dorsi sine febre. Et cura est potare pillulas de hermodactilis et oleū de kerua cū aqua seminū fugantiū ventositatē. ⁊ emplastret̄ locus cū eis que sunt fort; cal'itatis: sicut castoreū et emplastrū q̄d diximus ad ventositatē equinā: postq̄ embrocat̄ cū aq̄ in qua decocta sunt sisimbriū: sansuc⁹ schea. ambrotanū: alcuel: et suspēdatur ventose super locum qui vult egredi extra cū igne et liniatur cum medicinis rubificantibus. ¶ De varicibus. Cap. cvi.

Iste sunt vene crosse inuolute virides apparētes super crus et accidūt plurimū portātib⁹ in dorso onera ⁊ viatoribus ⁊ cursorib⁹: quarum cura est flobothomia basilice ⁊ incisio ipsa⁊ aut inunctio ea⁊. q̄ si detumescant oēs p̄ flōmiā loci vni⁹ et inunctionē sup̄ eas oīno est bn̄: et si non flobothomet̄ ex duob⁹ aut trib⁹ aut pluribus illis: et qn̄q̄ eleuant̄ subtiliter ⁊ est illud magis rectū postq̄ ligat̄ q̄d est sup̄ eas ⁊ fuerit vena magna valde: ⁊ assiduet̄ post illud flobothomia basilice ⁊ eductione si supra eas mel'ie cū solutione: ⁊ dimissio m'ltitudinis cibi ⁊ cibo⁊ crosso⁊ ⁊ vini et p̄cipue nigri crossi et dactilo⁊ p̄prie: laboris pedū et ambulationis. ¶ De elefantia. Capi. cvii.

Istud accidit in pede et crure ita q̄ qn̄ ɔfirmat̄ valde et magnificat̄ et fiunt ibi eminētie non h₃ curationē in principio vero sui cū incipiat crus et pes magnificari et incurrit apa q̄d ē difficilis resolutiōis ⁊ cronicum: tunc aut̄ fit ex sanguine crosso nigro s̄m plurimum aut ex flegmate crosso vehemētis crossitiei.
¶ Signa q̄ est ex sanguine crosso sunt q̄ est cū eo cal'itas in tactu ⁊ tenebrositas in colore et aliq̄d ex eminētijs. Incipe ergo cum flōmia basilice lateris oppositi deinde cum

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

ventosatione cruris ꝛ flobotomia curuature poplitis ꝛ so lutione cū eis que educunt humorem nigrū vna vice post aliam:et deuitet cibos multi nutrimēti ꝛ generatiōis melancolie:sicut sunt carnes vaccine et q̄ venādo capiunt cōfectiōes de melle:lentes:caules: melōgene:almescud:triticum coctū cū aqua sicut plus panis azimus:vinū crossuz dulce:ꝛ sit cōtentus cibis subtilibus pauci nutrimēti qui generāt sanguinē subtilē sicut carnes pulloꝝ:edoꝝ:pulloꝝ columborū olera subtilia ꝛ vitella ouorum sorbiliū vinum subtile albū:panis fermentatus bene cōfectus et liniatur pedes ꝛ crus ex eis que diximus in podagra ex rebus nutrientibus ꝛ infrigidantibus ꝛ caueat deambulationem. ¶ Eius ℣o que est ex flegmate vehementis crossitiei. Signa sunt crossitudo pedis ꝛ cruris sine rubedine coloris ꝛ sine calore tact⁹:imo q̄n꜒ est frigidus ꝛ nō habet eminētias. Et cura eius est vomit⁹ ꝛ paucitas cibi post id vt minoretur flegma:et assiduet vomituz post id oī hebdomada semel:ꝛ ꝓprie sup̱ repletiōe vtatur trifera minore sumēdo ex ea pōdus.ʒ.ij.ꝛ thuris.ʒ.ß.ꝛ zinziberis tm̄dē:ꝛ misceat̄ totū et bibat̄.ꝛ liniat pedē cum aloe myrrha:ꝛ acatia ꝛ vino puro stiptico et aqua folioꝝ cypressi aut nucis eius et ligentur cum panno:ꝛ stringatur ꝛ minoretur labor eius.

¶ De decoratione et egritudinibus que sunt in manifesto corporis. Capitulū cviij.

Primum eorū est de decoratiōe capilloꝝ et ipoꝝ ornamentū:et sunt aut denigratio ipsorum aut eorum albificatio aut rubificatio eorū et facere eos subalbidos:aut ipsorū crispatio:aut eorū applanatio aut abrasio eoꝝ aut eorū euulsio vel extractione renascantur:aut facere eos fortes:aut prohibitio casus eorum:aut scissionis extremitatū eorum aut canitiei. ¶ Et illum qui vult ne ei velociter aueniat canities opꝫ dimittere cibos humectantes:et sit contentus frixis et eis que in patellis preparantur et assuris et aqua ciceris.ꝛ assiduet vomituz cum replet̄ et assiduet acceptionē triferre minoris q̄ est cū mirab.nigris:et emblicis ꝛ belliricis:et medine tardātes canitiem:et minoret vinū:qm̄ ex eis que faciunt canitiem festinare:et alter aquā cum melle. ¶ Et ad summū ex eius

que tardant canitiē oīa que faciunt declinare sanguinē ad colerā ꝛ inspissant ipsum ꝛ vincunt flegma ex medicinis ꝛ cibis: caueat effusionē aque rosa. plurimā super capillos: ꝛ silr̄ cāphore: ꝛ multitudinē suffumigatōis ꝛ insugat cū olīs expellentib⁹ canitiē. ¶ Denigratio vō eorū fit cū linimētis ꝛ oleis denigrātibus ex eis q̄ dicenus in antidotario: ꝛ opꝫ etiā vt vtatur vel iuuetur regimine qđ diximus. ꝛ caueat aquā ro. plurimā: et ablutionē plurimā cum aqua dulci et camphora et precipue cum aqua ro. vel oleo sambacino: et odoramentū ancsrin et adhere et odorem sulphuris et fumi eius et arsenici et argenti viui: et habitationem in regionibus frigidis valde et humidis: ista enim omnia festinare faciunt canitiē ꝛ adiuuāt ad albedinē capillorum.

¶ Albificationē vō iam diximus eorum totā: ꝛ medicine quas narrauim⁹ ad albificādos capillos in antidotario.

¶ Rubificationis autē eorum medicinas narrabo et similiter que eos crispant et que eos abradunt ꝛ que auferunt non permittentes eos renasci et reliqua que diximus.

¶ Eoꝝ vō applanatio ꝛ ꝓhibitio scissiōis eoꝝ fit cū inunctione assidua ꝛ multitudie effusiōis aq̄: ꝛ assidua infictiōe cū oleo ꝛ aq̄ cōquassatis et multitudie ablutiōis ī balneo: ꝛ tōsione eoꝝ ꝛ rasione eoꝝ ꝛ ligatōe ſm eq̄litatē assidue.

¶ Eorum autē casus qui fit ex egritudine sicut alopitia et tiria: quarū curatio est vna: ꝛ opꝫ vt euacuetur corpus ꝛ caput in primis: deinde curet̄ exterius cū eis q̄ conueniunt.

¶ De furfure in capite. Cap. cix.

Aut est dominans plurimus antiquus: aut est infra illam: ꝛ sufficit quidem in curando illum qui non est superfluus abrasio capitis ſm assiduationem: et vt inungatur omni nocte cū oleo tepido: ꝛ abluat̄ in mane cum aqua calida et fricetur in balneo cum draga gantis: aut cum mucillagine psilij et mucillagine seminis citoniorum et altee albe.

¶ Ille autem qui dominans est antiquus plurimus indiget solutione cū aliquibus pillulis: quas diximus de illis in quibus ponuntur aloes: ꝛ pulpa colloquintide: deinde post id assiduet radere caput: ꝛ inūgere: et balneū. et ablue re ipsuꝫ cum medicinis que habēt fortē abstersionē semel:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

et cū eis que habēt viscositatē iterū sicut medicamē forte in remouēdo furfures ex eis que dicem⁹:τ medicine lenes narrate ad furfures ex eis q̄ dicem⁹ τ caueat ab oīb⁹ qb⁹ inest vapor et ascensio quo vaporē faciūt et eleuationē ad caput:τ ꝓprie cepis:alleis:τ porris:et siībus ex eis:et ex illis que iam diximus in egritudinib⁹ capitis:τ multiplicet cōmixtionē vini.et potationē olei alicuius sup expressionem vue.

¶ De paruis pustulis in capite. Ca.cx.

Est ex genere apostematū in quibus est paruū foramen et valde subtile plenū humorositate subtili τ humiditate viscosa pauca. Et eius apparitio similis est apparitioni egritudinis que dicit͛ fauus et accidit in cute capitis et eius quidē foramen est latius et maius foramine sahafati:et in foramine eius est humiditas similis mellifaui:et iste aut sunt recentes aut antiq̄:τ vnaqueq; eoꝝ aut est humida aut sicca est. Cum sunt sicce:cura eoꝝ est siīs cure furfuris. Verūtamē oportet vt confortetur τ addatur inunctiōe cum cera et oleo τ mucilla.adipibus fricatiōe cū sinape τ rasione ante inunctionem.

¶ Et cum non est antiqua:sufficit fricatio:cum vo est antiqua tūc eget vt fricetur τ abradatur donec recedat ab ea asperitas:et currat ex ea sanguis:deinde fricetur cū oleis et adipibus et mucillaginibus τ embrocetur cum aqua calida:τ vaporetur donec rubeat locus eius:deinde liniatur cum oleis et adipibus et mucillaginibus et cera et adipe galline et anatis τ dragagantis.

¶ Humide vero que non est antiqua: sufficit vnguentum rubeum sine fricatione et oleum ro.cum corticibus granatorum et merdasengi cum aceto.

¶ Antiqua vo īdiget vt fiat flobotomia cephalice:aut ex venis q̄ apparēt in capite:τ vt fricet͛ τ radatur ꝭm quantitatē sue necessitatis donec resoluatur caro mala cocta: et currat ex ea sanguis plurimus:τ ponant͛ super ipsam sanguisuge post fricationē:deinde liniatur cū epithimate sahafati fortis exiccationis. Et confert etiā ei assidue linire cum psilotro abradente pilos vsq;quo exiccentur decēter. deinde liniatur cū eis que diximus in sahafati sicca.

¶ De rectificatione coloris. Cap̄.cxi.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Corruptio coloris aut fit egritudine: aut successio ne egritudinis vt in ycteritia citrina et nigra et in cõualescentia: aut fit ꝓpter corruptionem cõplexionis. Et cura eius est curatio illaꝝ egritudinū. ¶ Illius autẽ q̄ fit in cõualescẽtia cura est cõfortatio ꝛ cibatio. ¶ In sanis fit pallor ex sole: vẽto: frigore: ꝛ qñqꝫ rubet facies valde: ꝛ icipit hr̃e eminẽtias: ꝛ qñqꝫ ẽ citrinitas absqꝫ egritudine. Cura palloris est assiduatio introitus balnei: ꝛ iclinatio sup̱ vaporẽ aq̄ dulcis cal'e: ꝛ si tũc sufficit illud bene est: et si non: administra gumerã quam dicemus.

¶ Rubedinis aũt que sup̱ faciẽ ꝺ̄fiatur ꝛ eminentiarũ: opꝫ ne cura tardetur: qm̃ est mala. et cõfert ei vẽtosatio cruris et flõmia vtriusqꝫ cephalice. ꝛ dilatatio eoꝝ quibꝰ strictura fit in capillis vel in cute: et dimissio vociferatiõis et dimissio oĩm q̄ ꝓuocãt sanguinẽ in facie ex lectiõe alicuiꝰ rei et retentiõe anhelitus: ꝛ lõgitudine iacendi super faciem.

¶ Cura quidẽ eius est flõmia frontis post flõmiã cephali. ꝛ extremitatis nasi: ꝛ vt liniat̃ cũ sapone: ꝛ dimittat̃ donec ipsum sugat: deinde abluatur cũ aqua calida multotiẽs et apponant̃ sanguisuge post id sup̱ locũ eminentiã habentẽ et deuitet oĩa que multiplicãt sanguinẽ vt vinũ: carnes: et cõfectiones de melle ꝓprie et vtat̃ balneo assidue ꝛ inclinatione sup̱ vaporẽ aque calide: cũ nõ est presens balneuꝫ aliquotiẽs: et liniatur cũ epithimate asahafati forti cum humectat̃ ex ea aliquid: et abluat faciẽ suã post balneuꝫ ꝛ inclinationẽ super aquã calidã hora vna cũ aqua frigida: et caueat ne obuiet frigori ꝛ vẽto vehemẽti cũ facie sua: et cum illud acciderit ei: succurrat ei eundo ad balneum.

¶ Citrinitati aũt sine egritudine cõfert vt comedat oĩ die gallinã assatã pinguẽ: ꝛ bibat vinũ dulce ꝛ comedat ficus ꝛ granata dulcia: ꝛ sorbeat vitella ouoꝝ sorbiliũ: ꝛ comedat cicer albũ ꝛ sumat altih in quibusdã horis et ex cibario in quo sunt allia ꝛ ꝯferũt ei scoria ferri ꝛ ꝯfecta ꝛ assiduatio balnei ꝛ fricatio faciei ꝛ gumera cũ rubificantibꝰ que dicam.

¶ Pannus faciei. Cap. cxij.

Est autem antiquus ꝛ nõ antiquꝰ: niger et minꝰ niger: cui quidẽ cõfert flõmia cephali. ꝛ decoctio epithima ꝛ dimissio omniũ que in facie sanguinẽ

prestant ex eis que iam diximus: deinde epithimare cum semine rafani ꝛ amigdalis excorticatis: et farina fabarũ: et semine melonis: ꝛ embrocetur cũ aqua croci hortulani et cum aqua mellis. ¶ Antiquus vo niger indiget medicinis fortib⁹ cum hoc: sicut simine eruce: terra argẽti viui: pipere: baurach: et qñqꝫ nõ valet ĩ eo nisi epithima cũ arsenico citrino et qñqꝫ necessariũ est in ipso semẽ almezeriõ: et ponere sanguisugas super ipsum: et staphisagria delet pannum et vestigia que assimilentur.

¶ De lentiginibus ꝛ baras. Capm. cxiij.

Quedã sunt nigre: et quedã rubee ꝛ oẽs sunt difficilis curatiõis ꝛ ꝑprie nigre. Et cura eoꝝ est sicut curatio pãni. Uerũtñ opꝫ vt fortior fiat: et multiplicet solutio vẽtris cũ eis q̄ educũt mel'iã: ꝛ supponatur gumera locis punctoꝝ tñ cũ medicinis fortibus ex medicinis pãni. ¶ De vestigijs variolarũ. Cap. cxiiij.

Uestigia variolarũ indigent eis q̄ impinguãt corpus: ꝛ balnea assiduet donec deleat earũ ꝓfundatio: cũ autẽ equant liniant cũ litargiro albificato cũ oleo ro. ꝛ radicib⁹ cãne siccis ꝛ semine melonis: ꝛ farina rizi et ossib⁹ antiq̃s cũ aqua ordei. ¶ Et si vestigia decliuia fuerint ad nigredinẽ: admĩstrabis epithima post balneũ: aut post vaporationẽ cũ aqua ca. et addes ĩ eis medicinas fortes: sicut semen eruce: semen rafani ꝛ grana de ben: ꝛ costum. Si vo sunt sil'es granis lupinoꝝ: tũc fac eis adherere leniẽtia: sicut medicamẽ de dactilis qd̕ est hoc: cõterãtur dactili carnes cũ medulla panis simulaginei: et fiat vt adhereãt desup: et cõterant ficus plurimi mellis cũ semine lini: ꝛ mucillagine eius cũ quo cõficiatur farina simile: ꝛ emplastretur cũ eis et embrocent cum aqua calida plurimũ et inungant cũ cera ꝛ oleo de keiri: ꝛ adipe gallime: et anatis. ¶ Uestigia percussionis. Cap. cxv.

Cum sunt rubea cõferunt eis oĩa epithimata lenta remouẽtia pannũ: et cũ sunt nigra aut violacea: confert epithima de arsenico citrino cũ aqua coriãdri humidi ponẽdo epithima: sup epithima multotiẽs ꝛ liniant cũ lapide piperis: et semĩe eruce post inclinationem super aquã calidam.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Algosim. Capm.cxvi.

ERadicant algosim omnia que vlcerant cutem velociter sicut vnguentū de anacardis: sapo: allia et similia: liniatur desuper donec vlceretur: deinde curentur vlcera ꝛ eradicentur cum lenitate tēpore longo: aut abluatur cum aqua ꝛ sale: deinde dissoluat gluten albotin cum pice humida: deinde liniat desuper et dimittatur tribus diebus. deinde fricetur et scapelletur cum sapone et liniatur donec videat quod iam deletū est: deinde curetur cum vnguento consolidatiuo.

¶ Impetigo. Capm.cxvij.

EST res similis sahafati sicce: cui confert assiduatio inunctionis: ꝛ vt fricetur vehementer: deinde liniatur cum oleo ꝛ omnibus lenificātibus. et cōfert etiam vt fricetur cum acetositate citri: ꝛ liniatur cum acatia et aceto ꝛ armoniaco aut cum mugath et aceto. et confert ei oleum de tritico et oleum de corticibus nucum viridium. Cum autē antiquatur et fit sahafati indiget sanguisugis et fricatione ꝛ omni cura a sahafati antique.

¶ Morphea. Cap.cxviij.

ALia est alba alia nigra: alba cum est antiqua: deterior est nigra. ¶ Et cura morphee dum non est antiqua: est vomitus et abstinere a cibis humectatiuis: sudare in balneo: et assiduatio trifere minoris et zuccari ro. confecti cum mastice et thure et solutio cū medicinis quibusdam in quibus est turbith et colloquintide pulpa: et frigare donec rubeat. Si ergo sufficit bene: et si non: liniatur cum cepe aut tapsia: aut cum rubea tincture cum aceto forti.

¶ In antiqua autē oportet vt incipiatur cū flobotomia ꝛ assiduetur iunctio cum medicinis quas narrabo ad hanc egritudinem et ad albaras. Et similiter epithima.

¶ Nigre cōfert flobotomia ꝛ solutio ventris cum eis que educunt melancoliam: deinde liniatur cum omnibus epithimatibus fortibus panni. Et prohibet ipsam valde: aut destruitur ꝑ id si impinguatio corporis fiat: et assiduatio balnei et vinum album subtile.

¶ Baras. Capitulum cxix.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Alia est aspera et est facilioris' sanatiõis lenis autem et antiqua ꝓfunda in carne valde et est illa que non rubet propter fricationẽ et de qua non egreditur sanguis cũ acus figitur in ea: imo egredit ex ea humiditas aquosa: nisi vltimatio fiat in figẽdo sup superficiem corporis est difficilis sanationis. Cuius cura est cura morphee albe. Uerũtamen cũ fortiorib9 epithimatibus ⁊ medicinis bibitis quas dicã: et tingit et alterat cũ colore tincture: et fit similis colori cutis et dicam eam.

¶ Lepra. Capi. cxx.

Hec egritudo aut est incipiẽs: aut iã inuasit ex corpore aliq̃d aut iam ꝑuenit ad vltimũ finium eoꝝ. ¶ Signa incipiẽtis sunt raucedo vocis: et strictura anhelitus et ꝯturbatio albedinis oculoꝝ: et rubedo faciei ⁊ tuberositas eius: ⁊ paucitas piloꝝ ⁊ subtilitas eoꝝ: ⁊ casus eoꝝ Et in hui9 hora opꝫ vt curetur flõmia omni mense ꝑter qđ vltimatio fiat in extractione sanguinis et solutione vẽtris in oĩ hebdomada cũ eis q̃ educũt colerã ni. preter qđ illud fortiter fiat ⁊ perueniat in aliis dieb9 ad balneũ et caputpurgiũ cũ oleo viol. et de cucurbita ⁊ de nenufare et inunctione cũ eo ⁊ ad cibos leues ⁊ humidos ⁊ dulces velocis penetrationis qui tenerũ faciũt corpus et ĩpinguant ipm: et ad potãdũ lac qđ est ex aĩalibus iuuenibus sanis: et sorbeat sorbitiões factas ex eo ⁊ zuccaro albo: et ol'o amigđ. et ad vinũ subtile albũ cũ cõmixtione aq̃ que est ad multitudinem q̃ est maior et ad trãquillitatẽ et somnũ vsq3 q̃ pñs sit hora flõmie: et medicamine scđo. Sanat enĩ hac cura. ¶ Caueat oẽs cibos incrossantes sanguinẽ et calefaciẽtes ipsum de his q̃ diximus in cura melie: et sumat omia que multiplicant prouocationẽ vrine.

¶ Cũ ergo hec egritudo inuadit corpus et fortior fit raucedo: et facies tuberosa: et curuantur digiti: et deturpatur forma et spasmãtur iuncture ⁊ tuborose fiunt iuncture: tũc hec cura quã diximus cõuenit ei et non additur.

¶ Et antiqui quidẽ iam cõuenerunt ꝙ carnes vipere ⁊ tyriaca facta cũ ea sanat: nobis aũt non est experiẽtia in ea. Sed est auditum ⁊ creditum.

¶ Et dixerũt etiã ꝙ ꝯfectio noiata alburachil sanat ex ea.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Et ego quidē narrabo qualiter preparet vipera ad hāc egritudinē: et que pparatio sit ei⁹ in iure cū decoctiōe et q̄ preparatio sit ei⁹ in vino: et que preparatio sit ei⁹ in medicina cōfecta preparata ad hanc egritudinē ꝓprie: qñ aūt vlcerat corpus et currit virus: et fetet corpus. tūc cura ei⁹ est vt iūcture cauterizent vt indurent loca earū: vt nō cadāt mēbra tm̄: et assiduet flōmia basilice et duarū guidegi: vt nō prefocet et cū tina vt liniat pect⁹ eius et inspisset anhelit⁹ et cū caputpurgio et hūectatione quā diximus: et ꝓlonget tēpus eius et minoret corruptio vlcerū eius et putrefactio et corrosio eorū: et vt permutetur ad regionem aeris humidi valde: non superflui frigoris neq; caloris: et assidue vtat potu lactis outum: quoniā prolongat permanētiam eius.

¶ Pruritus et scabies. Cap̄. cxxi.

Alia est hūida alia est sicca. et sicca q̄dē fit ex multitudine vsus salis: et alcaugamic et reliquorum que adurūt sanguinē ex cibis et medicinis sicut allia: cepe vinū purū: amarū: calidū mel et silia: et ex paucitate balneorū et mutatiōis pannorū: et ablutionis corporis assidue. Cum ergo aqua est citrina et alba et reliqua signa sunt in dispositione sanitatis corpis. sufficiūt in cura eius balneū et fricatio corporis cū furfure et farina ciceris cum baurac: et quādo est crossior abluatur cum aqua dulci et cōfricet cum ace. et oleo ro. cum aqua apij expressi: aut aqua camomille: deide abluat iterū cū aqua dulci cal'a et oleo ro. vngat: fiat id dieb⁹ aliquot. Si aūt est res crossior ista indiget epithimate scabiei sicce: q; si cū ea vrina nō est citrina: aut minus q̄ citrina: sed est in ea cal'itas: et apparēt in ea signa dñij colere rubee incēse: necessariū est q; fiat flōmia i primis: deinde purgetur cum decoctione mirab. et epithimi sene et fumi terre ex eis que dicemus. deinde vtatur balneo et omnibus que diximus: et vitet omnes cibos salsos et acutos et dulces: et comedat insipidos et acetosos.

¶ Humida vero indiget flobothomia et sol'one ventris s̄m crossitudinē rei eius: et indiget fortitudine epithimatū s̄m humiditatem suam: et quanto est humidior: tanto fortiori medicina indiget in desiccatione. Reliquum aūt regimen eius in cibis et medicinis est vinum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Saro. Cap.cxxij.

Fit ex calidō vapore p̄rimo accidēte in corpe subi-
to:cuius cura est flōmia ꝛ lenificatio ventris cum
aqua prunorū:et sumat in potu aquam agreste et
aquā granatorū acetosorū et ribes et lac acetosum ꝛ cibet
cum talsil ꝛ cibis cōgelatiuis et stipticis ꝛ frigidis ꝛ aqua
agreste et lacte acetoso:et confert ei infusis grisomilorum
acetosorum et est necessariū vt in hora commotiōis eius.et
euentus angustie et tristitie vt ingrediatur eger in aquam
calidam : quoniā alleuiatur ab ea et tumescit corpus eius:
nam aer frigidus cōmouet eam cum ei associatur.

¶ De asaphati. Cap.cxxiij.

Non cōmonet nisi in iūturis ex multitudine sudo
ris ꝛ negligētia ablutiōis eius.cū ergo multipli
catur sudor.opꝫ vt abluat ip̄m ille cui assidua fit
alasafi in die ad min⁹ semel cū aqua frida:ꝛ cū addit est re-
cti⁹,ꝛ abluat loca in qb⁹ ē assueta alasafi:ꝛ post illō opꝫ vt
liniat ea cū aq̄ ro.ꝛ aliquātulū cāphoreꝛ aceto.id nāqꝫ pro
hibet ipsam gn̄ari:cū ergo egredit curet cura asahafati.

¶ Veruce. Cap.cxxiiij.

Cum multiplicant in homīe necessariū est extrahe
re sanguinē ꝛ soluere vētrē cū eis que educūt melā
coliā:ꝛ adhibere regimē qd̄ gn̄at flegma recēs et
hūectet corp⁹ ꝛ impinguet:sicut est dilatari in cibis lauda
bilis humoris ꝛ pauce crossitiei:et assiduatio balnei calidi
temperati ꝛ multitudo ociositatis et vini subtile p̄rime cō-
mixtiōis .¶ Cū aūt sunt pauce tunc nō curant ipsemet nisi
cum eis que ipsas incidūt ꝛ ex eis quib⁹ delētur est vt frice
tur cū folijs capparis humide aut cum xilocaractis nabati
humidis:est enim forte experimentū:aut rascētur ꝛ linian-
tur cū vnguēto anacardino:aut cū sapone:aut cum medica
mine acuto:qm̄ facit eas cadere : et delentur eo:aut ligen-
tur radices earum cū capillis donec cadant:aut comburan
tur radices earū cum virgis mirti humide.

¶ Ragadie in facie labijs pedib⁹ ꝛ palmis. Cap.cxxv.

Cum nō sunt fortes antique curant cū eis q̄ liniun
tur:ꝛ inūguntur super eas.qm̄ xo sunt fortes anti
que est necessariū vt infirmo det in potu oleū die-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

bus aliquot ꝛ impinguet cibus ei⁹ ꝛ multiplicet ꝯmixtio in vino ꝛ administret aqua ca. ꝛ detur in potu de oleo super expressionē vue ꝛ super decoctionē passularū: de quo sumatur omni die quātitas. ℥. ij. cum. ℥. ß. olei sisami excorticati ꝛ fricetur palma cū vua alba fricatione bona: ꝛ sil'r pedes: ꝛ cōfert vt ponatur mēbrum in aqua calida donec intumescat: deinde fricetur cū dragagāto cōtrito: ꝛ si suppuratio fiat in carne donec currat ex ea sanguis: tunc curetur cuꝫ vnguento quod noiatur anacardinum: aut vnguento squilliti co: et confert ad ragadias proprie in labio: vt insigatur labium: ꝛ fiat vt adhereat ei pellis oui ꝛ canne super labium.

¶ Et qñq; curant cū adipe galline cū gallis contritis sicut alcohol: ꝛ dragagātum: quib⁹ inungat inunctiōe bona ꝛ inuoluat super eas pellis oui: aut inungat cum cera auris.

¶ Apostemata calida. Cap. cxxvi.

Alia sunt sanguinea: alia colerica: ꝛ cōicat eis simil' caliditas loci. Verūtamē rubedo ꝛ extēsio sunt ī sanguineo plus. Et curatiōi eorū inest terminus: necessariū. n. est in inceptiōe ꝙ ꝓhibeat eorū gñationē: aut faciat ea minora ꝙ̄ sint. Et illud quidē fit in sanguieo cum flōmia ex latere cōtrario. Sed in colerico cū solutiōe colere ex eis q̄ nō plūmā faciūt calefactionē sicut syrup⁹ de prunis: ꝛ syrup⁹ ro. pdict⁹ ꝛ syrup⁹ viol. ꝛ lac acetosuꝫ: ꝛ aqua casei cū scamonī. deinde cuꝫ epithimatib⁹ super locū. sed in sanguieo cū illis q̄ infrigidāt ꝛ stipticitatē faciūt: sicut sunt sandali rose: si ēt memite: camphora: aqua ro. acetum.

¶ In colerico cū eis in qb⁹ est ifrigidatio ꝛ hūectatio sicut psiliū cōquassatū cū aqua citrolox: ꝛ sicut rasura cucurbite ꝛ citroli ꝛ portulaca cōtrita ꝛ sil'ia ex herbis frigidis: ita vt cum stat apa ꝛ nō addit: sint necessaria illa que resoluūt cū facilitate de quib⁹ aliquid misceatur cū medicinis primis: ita vt cū quieuerit pulsatio tota ꝛ dolor singulariter apponantur resolutiua. Sed colerica parū indigent resolutiuis quoniā resoluuntur per seipsa post statum ipsorum.

¶ Sanguinea indigent vt adiuuētur cum eis que resoluunt ꝟm debilitatē temporū ipsorum: ꝛ perueniūt sanguinea ad vnam trium rerum aut sanant cū resolutione cuius signum est ꝙ minoratur apostema cum diminutione pulsationis et

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

doloris. Aut collectionē faciunt saniei: cuius signum est ꝙ assiduatio est pulsationis et nullam excusationem facit infrigidatio: deinde sedatur pulsatio: ⁊ lenitur apostema
¶ Aut fit apostema durum: cuiꝰ signū est ꝙ sedat̄ dolor: et minorat̄ apa: ⁊ additur eius durities. Indigēt itaq₃ primū eis que aduuāt materiā ad resolutionē ꝭm quātitatē calidi tatis sue ⁊ sui tēporis. ⁊ scđo indigent eis que iuuant materiā vt maturet̄ velociter ⁊ sanies cōgreget̄. ⁊ aperiatur tertiū indiget vt studiose cōsideretur. qm̄ ipm quādoq₃ fit apa durum quod nō sanat̄: cuius cura est lenificatio qn̄q₃: et resolutio ipsius qn̄q₃. et nō fiat opatio in ipso cum medicinis que resoluunt et remanet ex eo aliquid quod in lapidē conuertatur. Sed cum vides indurari a resolutiōe dimitte resolutiua et cura ipsum lenitiuis donec liniatur. deinde reitera resolutiua donec resoluat̄ a postremo suo. Hec ergo est cura apostematis calidi.
¶ Apostema autem frigidum est apostema molle. flegmaticum ⁊ durū: scrofule. ⁊ nodi ⁊ adememil et cancer. et ignis alferisiati et formica et vestia vlcerū et vulneruȝ. et percussionis et casus et herisipilla et restauratio ⁊ exiture ⁊ summe eorum et cause difficultatis incarnationis vlcerū ⁊ reliqua que necessaria sunt in regimine viatorū ⁊ cura venenorum et animaliū venenosorū non diuidūtur addendo super illud quod est in almansore iungātur ergo cum hoc libro.
¶ Apostema frigida. Cap̄. cxxvij.
Hoc est quattuor generum ex flegmate subtili: aut ex flegmate crosso: aut ex colera nigra: aut ex ventositate signa eius qđ fit ex vētositate sunt qđ est lene molle leue sicut vter inflatꝰ: quod cū ponitur sup ipm digiti cōprimit̄ ⁊ non remanēt vestigia. Et cura eius est vaporatio cū farina ordei calefacta: aut cum farina milij: aut cū cinere: ⁊ melior est cinis quercus: deīde iungat̄ cū aliquibus oleis calidis: sicut sambacino et de ben. si ergo sufficit bene: et si nō sufficit cū emplastris que sunt de cinere quercus ⁊ cinere ligni vitis cōfecto cū aqua iuniperi ⁊ cipressi ⁊ tamarisci et ligetur et caueatur repletio ex vino et cibo et aqua et olere ⁊ granis. et fac eum pati famen et sitim.
¶ Ex flegmate subtili signum est ꝙ est molle. Sed est cum
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

eo aliquantulū spissitudinis ⁊ est ei grauitas et cōmunicat istis tribus albedo coloris: ⁊ omnibus istis quattuor generibus horum apostematū cōmunicat frigus in tactu.

¶ Et cura eius est siłis cure apātis ventosi. Et cōfert ei qñ fricatur oleo et sale: deinde imbibit pannus aqua ciceris quercus vel vitis et ponit sup ipsum: et ligat cū panno. et ꝯfert ei liniri ex oībus emplastris q̄ administrant apātibꝰ calidis i fine eorum: et ꝯfert ei epithima de fausel qđ dicemꝰ.

¶ Ex flegmate crosso est albi coloris frigidi tactꝰ. Sed cū eo durities. Si ḡ est magnū necessariū est vt eger euomat et soluat. deinde curet ſm ꝙ diximus in podagra frigida.

¶ Ex colera nig. est frigidi tactus. Sed est cū eo multa durities. et ſm quātitatē duritiei ipsius est difficilis sanationis: et est ex ipso qđ cum indurat non sanat: ⁊ in colore eiꝰ est tenebrositas: et si cum hoc super ipm̄ apparent vene rubee: et est in ipso pulsatio: ⁊ aliquantulū caliditatis tūc est cancer: et non sanatur: et opꝫ vt ei succurratur blādiendo: ne vlceret: et quādoqꝫ estimat stolidus ꝙ sit nodus et perforat ipsum: et fluit sanguis. Et differentia inter nodum et cancrum est: q: cancer pulsat: nodus vo non.

¶ Et eius cura purgatio est corpis cū catartico et subtiliatio cibi cum eis que diximus in fine apostematis calidi ex lenificatione qñqꝫ et resolutione alia vice: cum leniētibus et resolutiuis que dicemus in antidotario. ⁊ iam diximus de eis aliquid in cura podagre. ¶ Cancer. Cap. cxxviij.

Istud est apostema et quandoqꝫ accidit incipiēdo ⁊ quandoqꝫ post alia apāta calida: q̄ indurātur qñ est incipiens cū cura succurrit ei qñqꝫ stat ⁊ sanat.

¶ Et sigua eius sunt ꝙ incipit apostema simile auellane ⁊ minus: deinde augmentat ſm dies cū duritie vehemēti et tenebrositate in colore: et rotūditate in figura et aliquātulo caliditatis in tactu: et qñ incipit magnificari: apparent in eo vene virides ⁊ sunt ei radix et penetratio in corpore.

¶ Et cura eius est cura quā diximus in capitulo melẽe ⁊ cura lepre. et flobothomia et assiduatione eorum que educunt melancoliā et permutatione sanguinis totius corpis cum sanguine nouo subtili aquoso tēperato per cibos humectātes laudabilis humoris ⁊ boni. deforis aūt non est species

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

in resolutione eius. ¶ Verũ cum nõ est in eo caliditas neqꝫ pulsatio: tũc non opꝫ nisi vt curet corpus eiꝰ: vt non augeatur tantũ. ¶ Si autẽ cum eo sunt cal'itas ꝛ pulsatio: tũc oꝫ vt blandiẽdo succurrat ne vlceretur ita vt infrigidet et nõ permittat egrum dormire sup ipsum: neqꝫ calefaciat ipm. ¶ Et ꝯfert ad id vt liniatur ex mucillagine psilij et cerusa plurima: aut aceto ꝛ luto. ¶ Si autẽ vlcerat: tunc vlcus est turpe malũ valde habens labia rubea et viridia et inuersa ex quo currit sanies mala fetida: et si fuerit in loco ꝑparato eius abscisioni omnimode sicut mamillis ꝛ pedibus et extremitatibꝰ oportebit vt incidat et in vltimo auferat: ꝛ cauterizet post illud cauterio ꝓfundo: deinde consolidet. Et si nõ est in loco ꝑparato in quo radicitꝰ auferat: tũc curet cũ vnguẽto leniẽte sicut dicemꝰ ad cancrũ vulneratũ.

¶ Scrophule. Cap. cxxix.

SUnt in collo ſm plurimũ: et quãdoqꝫ sunt in inguinibus et in oibus locis in quibꝰ sunt glandes: et eaꝝ signũ est apostema duꝝ rotundũ albi coloris: qd mouet cũ moues ipsum. et qñqꝫ sunt tres aut q̃ttuor similes nuci in cisti. Cũ ergo ꝯprehendis eas in pricipio: fac egrũ pati famẽ et fac eũ cauere a cena ꝛ facietate nauseatiua: et fac ipsum vomere et solue cum eis q̃ educunt flegma grossuꝫ ex eis q̃ diximꝰ et empl'a locũ cum resolutiuis sicut dyaquilon et myrrha: qñ soluitur cũ vino: et ꝯficit in ipso farina fabarũ et amigdalaꝝ amararũ: et bdelliũ cũ aggregatur cuꝫ aceto vini antiqui: aut cũ mucillagine fenugreci et stercus antiquũ qd fit ex stercore antiquo caprino rubeo cum aggregatur cũ aqua caulis aut cũ separino: aut cum oximelle: omnia ista resoluunt scrofulas. ¶ Si autem iam incrossantur aut vlcerãtur: est necesse vt extrahantur: ꝛ nõ remaneat ex eis aliq̃d. nã si remaneat aliq̃d redit: et nõ est ei cura. deinde curetur locus donec sanetur ꝛ cõsolidetur. Et fortasse magnificãtur scrofule donec fiant sicut melon aut maiores et capiunt caput et collum.

¶ Nodi. Capi. cxxx.

ISti sunt plurimi modoꝝ quibus omnibus cõmunicat qd separãtur a carne corpis ꝛ mouent cum moues eos sicut res in cisti et tollerat vt super eos fiat

constrictio: et curantur cum extractione: opꝫ ergo vt super eos scindat̄ cū facilitate ꝛ subtilitate: nec in seipsis scindatur: immo scindatur cutis ab eis: deinde excorientur ita vt egrediant̄ cum cisti sua: si autem aliqñ findantur cū diligētissime perquirit̄ extractio eius qđ in ipsis est redeunt ꝛ si remanet ex eis aliquid redeūt. Et de istis nodis est q̄ est sicut glans apparēs in manifesto palme ꝛ pedis inter focilē et rachetā: et super caput dura: cū premis eā compressione vehementi: fit plana: cuius cura est vt prematur aut conteratur cū ligno donec plana fiat: et ponat̄ sup ipsum frustū pergamene cum alo e litio et myrrha et acatia ꝛ glutine piscis: et stringatur sup ipsum valde cū frusto sue magnitudinis de ligno aut de plumbo. ¶ Adememil. Cap. cxxxi.

Adememil est genus apostematis calidi: qđ multiplicat̄ in eo qui multum vtitur cibis generantibus sanguinē plurimū minoret ergo cibū ꝓprie carnē: et ↄfectiones de melle: ꝛ lac et vinū: et declinet cibū suum ad acetositatē. fortasse eñ faciunt saniei collectionē et fit ex eis malitia maxima ledēs aut interficiens. Cui ergo accidūt post adememil plīma: aut post exiturā tremor in corde: aut nausea: aut sudor frigidus: tūc illud signuꝫ est malū et cura adememil est vt in initio sue inceptionis regatur cū eis quibus regitur apostema calidū. ¶ Si autē ptrāseant tres dies: et nō extenuentur sed ꝑmaneat eoꝝ pulsatio et febris ipsoꝝ tunc necessariū est vt saniei collectionē faciant. q̄re iuuetur vt velox fiat eoꝝ maturatio et apertio ex eis que diximus in illis q̄ aggregant saniē de q̄bus sunt semen almaru: aut lac aut ficus carnose contrite cū melle aut massa tritici cum aliquanto baurac: et assiduet regimē ipsius: deinde extrahat̄ qđ in ipsis est ꝛ consolidet̄ locus.

¶ Exitura. Cap. cxxxii.

Cum aggregat̄ materia ad locū vnuꝫ fit ex ea exitura magna valde. ꝛ multotiēs accidit in subascellis: et in inguinibus: ꝛ illa que accidit in subascellis ē sicca ledēs. Et illa q̄ est in inguinibꝰ est magna quieta parūper: et qñqꝫ nō facit collectionē saniei. ¶ Illa autem que est in subascellis fortasse nō euacuatur a collectione. Et confert ei in principio rei flobothomia. ¶ Illi xᵒ que

est in inguinibus confert flobothomia in basilica ex manu opposita. ¶ Illi vero q̄ est in subascellis in safena pedis oppositi: aut basilica manus alteri⁹: aut ambaꝝ si fuerit res suꝑflua: deinde perueniat ad illā q̄ est in inguinib⁹ inungēdo cum oleo tepido: resoluet eā et delebit ſm plurimum. ¶ Illa q̄ est in subascellis si non sedat ei⁹ rubor ꝛ pulsatio ipsi⁹ post flōmiā: tūc scias ꝙ collectionē faciet. ponatur ergo super ipsam illud qd̓ saniei colľonem facit: deīde ꝑforet cū maturat et curet: et nō opꝫ vt approximet hn̄s exiturā in subascellis vino omnino: qm̄ timentur suꝑ ipsum ex eo accidentia mala. ¶ De balchiati vesicis formica miliari igni persico. Cap. cxxxiij.

Albachiati quidē est vlcus cū bothor et crustis ꝛ cursu virus et est similis sahafati male: cui⁹ cura est sahafati male ſm qd̓ diximus ex flobothomia et fricatione: donec tota illa mala caro vlceret et appositione sanguisugarū: deinde ex medicinis ꝑdictis ad sahafati. Et confert ei ꝓprie lutū et acetū cū liniuntur super ipam assidue et excorticet qn̄ exiccant et fricet donec sanguinē emittat: deīde iteret suꝑ ipsaꝫ: ipsa eñ nō cessat exiccare vnū corticē post aliū donec ꝑueniat ad carnem sanā: quare subtiliatur cortex: tunc et sequitur eū sanitas.

¶ Exeunt in corꝑe vesice inter q̄s est aqua subtilis similis eis que accidunt ex adustione ignis. quaꝝ cura est flōmia si corp⁹ est plenū: et detur egro assidue aq̄ prunoꝝ ꝛ aq̄ granatoꝝ acetosoꝝ et taxil: ꝛ oīa q̄ extinguūt sanguinē: et rūpant vesice ꝛ currat ex eis totū qd̓ est in eis et liniat cū cerusa plūbi litargiro: myrtho cū aq̄ rof. ꝛ aq̄ myrthi hūide.

¶ Exeunt in corꝑe bothor parue: vna aut plures numero. et apostemat locus apate paruo et qn̄qꝫ scinditur et icipit vulnerari ꝛ vadit de loco ad locū. ¶ Cuius cura est cum eis que educūt coleram: ꝛ linire ipsam cū luto armeno dissoluto cū aceto aut cum epithimate herisipille cum aceto.

¶ Egrediūtur bothor parue similes milio cū q̄bus est mordicatio vehemēs: et apostema et cursus virus et color bothor est albus: et qd̓ est super eas ꝛ in circuitu eaꝝ de carne est rubeū. Cui quidem confert flobothomia et solutio ventris cum aqua fructuū. ꝛ eis que educūt coleram cū humi-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

ditatibus sicut sunt mirabloani citrini: et scamo. deinde liniatur locus cũ gallis et cortice granatorum et carmesich et sandalis: et luto armeno soluto cũ aceto et aqua ros. et aqua clara secundum mẽsurã qua nõ mordicet acetũ et cõferũt ei trocisci andiaron et mesion et silia. ex illis q̃ sunt forti stipticitatis.

¶ Quandoq; in corpore egrediuntur bothor et incipiunt velociter peruenire ad hoc vt fiant cruste nigre aut virides aut fiat illud qd est in circuitu eorum rubeũ: aut coloris pauonis: tunc id nominatur erisipila et ignis persicus cum quo est inflãmatio vehemẽs valde. et oportet quidẽ vt extrahatur sanguis cũ flobothomia ex loco opposito eductione plurima donec accidat sincopis. verbi gratia. et perueniatur ad infirmum cũ eis que subtiliant sanguinẽ absq; acuitate: immo humectant ipsum. et addunt in aquositatẽ eius. sicut aqua ordei. et aqua melonis indi et aqua cucurbite assate et mucillago psilij. et nõ dentur in hac egritudine ea que incrossant sanguinẽ penitus. Sanguis nãq; cũ eo est crossus in seipso. et ponãtur super locum vlceris medicine fortis stipticitatis cũ aliquãtulo acuitatis: sicut sunt trocisci andaton cũ ponitur in eis calcadis: aut flos eris aut hoc medicamẽ quod est propriũ ad hãc egritudinẽ cuius cõfectio. ℞. gallas immaturas q̃ terantur cũ aceto aut liniatur ex albumine cũ aceto: aut sumatur alumen et quãtũ est decima eius floris eris et liniatur cũ eo: cũ vlcus est malũ et mouetur et ambulat paulatim. Si autẽ incipit perambulare: tunc oportet vt proijciatur super ipsum medicamen acutum aut cauterizetur.

¶ De herpete estiomeno. Cap. cxxxiiij.

Herpes estiomenus cũ accidit ab vlcere malo: aut bothor nigra: aut viridi: aut ea que habet colorẽ pauonis incipiens ambulare et dilatari velociter: tunc oportet vt festinetur ad cauterizandũ ipsum: aut proijciatur super ipsum medicamẽ acutum et liniatur in circuitu eius cũ luto et aceto. Cum ergo denigratur et mollescit ingredo. tũc ponatur super ipsum sulphur cõtritũ confectũ cum butyro vna vice post aliã donec cadat nigredo: et iteretur illud donec cadat caro corrosa mala tota. deinde abluatur cum aceto et aqua et curetur cũ medicamine generatiuo carnis. et nõ sit negligẽtia in ipso: quia occupabit ex corpore locum plurimũ.

¶ De antrace. Capm.cxxxv.

Hoc aliud est rubeū.et aliud viride.ꝛ aliud nigrū. et vnūquodqȝ est malū.et signa eius sunt bothoꝛ et apostema cū quibus egredit̄ inflāmatio vehemens ledens valde pertransiens mensurā in hoc:et fit qd̄ est in circuitu eius velociter nigrū aut viride:et accidit cū eo vomitus et pulsus cordis et sincopis et si supfluunt iste intentiões cū eo est mortiferū cito ſm plurimū:et nō opȝ vt flōmia fiat cū hac egritudine. Sed festinet̄ et dent̄ infirmo oīa q̄ confortāt coꝛ cū infrigidatiõe ex eis q̄ diximꝰ in caplo calefactiõis cordis:ꝛ conferunt ad illud granata acetosa:et acetositas citri:ꝛ odoramentū redolentiū frigidorū. ¶ Si aūt in aere fuerit pestilētia:tūc erit malū:et cōferūt ei illud qd̄ sumit̄ ex cibis cū lentibꝰ excorticatis ꝛ aceto et cibis cōgelatis:et omne qd̄ incrossant sanguineȝ confortat coꝛ et extinguit superfluitatē caliditatis: ꝛ conferunt ei vt aggregetur in circuitu eius nix plurima.ꝛ hoc quidē plurimū accidit in autumno et in fine estatis.

¶ Intēde ergo in curatiõe eius cū medicinis cōfortātibꝰ coꝛ cū infrigidatiõe:locū autē scalpella ꝛ ablue sanguineȝ eius cū aqua ca.ne cōgeletur ꝛ nō currat ꝛ sugatur suctione leni:vt egrediatur paulatim:et non liniatur epithimate frigido:īmo cum vides ꝙ iam accidit ab epithimate et aqua frigida pulsus cordis additus tunc incipe et embroca ipsum cū aqua calida:et calefac ipm: ꝛ pone super locū cum infirmus est sedens in domo:et in circuitu eius quod ꝓhibeat̄ frigus ꝓuenire ad corpus ꝛ subleua plurimū intētionis tue ad conseruandū virtutē ꝛ infrigidandū coꝛ:loci vero ipsius curatio non est possibilis:nisi post illud.

¶ Cum ergo alleuiat̄ pulsus cordis et deletur:ꝛ virtus est fortis:tūc ꝯsidera.ꝛ si est ꝑambulās:cura ipm cuȝ eis q̄ diximus.et si iam denigratū est:tūc cū eis q̄ diximꝰ etiā ꝛ si indiget vt cauterizet̄ cum incipiens malū: cauteriza ipm: deinde consolida.

¶ De adustione ignis. Cap.cxxxvi.

Confert adustioni ignis vnguentū de calce.et vnguentū ceruse.et magis vltimū ꝙ experti sumus ad hoc est vnguentū albū. et cū est res magna et plurima īdiget flobotomia ex latere diuerso:aut opposito

deinde curetur cum vnguēto albo. volo ꝙ intelligatur per vnguentū albū: illud quod est factū de cerusa et oleo ro. et cera ꝛ nō de pluribꝰ. ¶ De panaritijs. Ca. cxxxvij.

Confert huic vt igniaꝛ oleū ne aduraꝛ taliter: et imprimaꝛ in ipo. Si ergo sedaꝛ pulsatio: ꝛ sanat tūc illud sufficit. ꝛ si nō: tūc ponaꝛ super ipꝫ qđ sa niei faciat collectionē. ¶ Cū ergo colligiꝛ sanies et maturatur perforeꝛ foramine puo ꝛ exprimaꝛ: deide cureꝛ illđ: vt nō capiat radicē vnguis totius: et cureꝛ cū medicamine gñatiuo carnis et qñqꝫ confert ei in principio vt liniaꝛ cū erugine ferri ꝛ aceto. ꝛ ponaꝛ in niuevsqꝫquo obstupescat.

¶ Cura vlcerꝫ vulnerꝫ recētiū ꝛ putridorꝫ ꝛ antiqꝫ. cxxxviij

In curatōe quidē vulneris recētis: cū nō est magne quātitatis ꝛ ꝓfunditatis sufficit vt cōiungāꝛ extremitates eius decēter et ligentur: ꝛ caueatur ne oleū cōtingat ipm aut cadat inter labia eius pilus: qm̄ illud ꝓhibet incarnationē. ¶ Si autē ꝓfundū fuerit tūc necessariū erit tibi: vt sup ipm ponas vngm̄ carnis gñatiuū. ꝛ sufferas et liges: ꝛ si declinat labiū vulneris vnū ꝛ elongatur ab altero ad aliquā partiū tūc ligeꝛ ab illa parte: et declineꝛ ad partē oppositā: ꝛ si declināt labia eiꝰ ad duas partes simꝉ ꝛ elōgaꝛ vnū labiū vulneris ab alio tūc ligeꝛ vtrūqꝫ. ꝛ si ex magnitudie vulneris ꝯsequaꝛ vt nō cōiūgat ipm ligatura cū ipm decēter ꝯstringimꝰ tūc opꝫ vt suatur in vno loco aut in duobꝰ aut in tribꝰ ſm quātitatē q̄ non permittat labia vulneris disiūgi. ꝛ si fuerit i eo virus ꝓhibēs ipm ꝯglutinari erit necessariū medicamē exiccatiuū ꝛ abstersiuū virus ꝛ ꝓhibēs currere ad ipm virꝰ aliud. ¶ Cū ergo ꝑforaꝛ hubo vel vulnꝰ vꝉ excitura oꝫ ꝑforet ipm in inferiore loco eiꝰ vt nō retineaꝛ in eo aliqđ de sanie: sꝫ effundaꝛ totū qđ est in his: ꝛ ꝯstringe ipm in supiori pte eiꝰ fortius q̄ꝫ inferiori: ita vt effundaꝛ sanies cū facilitate. ꝛ minora cibū vulnerati in primis diebꝰ ꝓpꝛe si nō egrediꝛ ex sanguis plurimꝰ. ꝛ fac ipm inclinare ad acetositatē ꝛ si rubet qđ est in circuitu vulneris ꝛ incipit apari tūc flōma ipꝫ ex latere diuerso: ita vt postq̄ꝫ trāsierit tres dies: aut septimana vna. ꝛ ei securitas fuerit apatis: fac dilationē super ipm in cibo paulatim: in principio ꝟo nō: ꝛ ꝓpꝛie: si nō cur

ierit ex vulnere sanguis plurim⁹: etiā qñ vuln⁹ est in latere iūcture aut in loco neruoso ꝓpinꝗ ossi: aut corde: tūc icipe pforare ipꝫ ne sanies corrūpat mēbrū aut os aut chordā. ꝛ qñ ē in loco carnoso: tūc dimitte ipꝫ dōec ꝯfirmet ei⁹ maturatio: ꝛ qñ sup vulnus ponit vngm̄ ꝛ calefacit ipm ꝛ rubeū facit. tūc icipe ꝛ pmuta ipm cū frigidiore eo: ꝛ qñ detumescere ipm facit: ꝛ facit ipsuꝫ albū. tūc cura ipsuꝫ cum vngtō calidiore eo paulati: ꝛ fiat incisio semp fm lōgitudinē corpis nō in latitudine in oīb⁹ locis equaliter q̄ eminētiā nō habēt. in locis aūt q̄ sunt flexibilia ꝓcedat cū flexibilitate accidēte in illo loco. ¶ Et cū videris sup vlcus pus aut albedinē: tūc adde i acuitatē vnguēti. ꝛ qñ vides ꝙ currit ex eo virus ꝛ dolor est cū mordicatiōe tūc seda ex acuitate ei⁹ aliq̄d: ꝛ ꝓhibe subtilitatē ei⁹. ¶ Et i vlcerib⁹ quidem difficilis sanatiōis ꝛ malis. indiget hūs ea flōmia et solutiōe vētris. deinde curatiōe cū vngtō. et in illis q̄ sunt putride carnis est necessariū vt curatio fiat cū vngtō viridi. ꝛ qñ sunt vehemētioris putrefactiōis cum medicamine acuto. deinde cū butiro. vsqꝫquo cadat cortex. deide curet vsqꝫquo sanet. ¶ De fluxu sanguis ex vulnere. Ca. cxxxix.

Oportet vt pparet locus ad supiora et stringat et infridet cū niue. et sumat sanguis dra. ꝛ aloes et sarcocolla ꝛ thus trita sicut puluis: ꝛ sumant pili leporis aut gazel. aut tela aranee. ꝛ fiāt inde tēte q̄ madefiant in albumine oui. ꝛ inuoluant in medicamīe ꝛ ipleat inde vulnus: ꝛ puluerizet desup hoc medicamē: ꝛ ligamīe cōstringat. ¶ Et qñqꝫ ꝯfert ei hoc medicamē cui⁹ ꝯfectio ℞. atramētū ꝛ sanguinē dra. ꝛ aloē ꝛ calcē nō extictā ꝛ albumē oui qd̄ administret cū pilis leporis: aut gazel. aut tela aranee. ¶ Et si sanguis fluat ex vena icisa tūc signa⁹ eius sunt exuberātia ipsius: ꝛ multitudo ei⁹: ꝛ tūc quidē est necessariū apire vuln⁹ paulatim cū subtilitate: ita vt ꝯsequatur orificiū vene. ꝛ stringat cū filo lini subtili firmo. deide curetur ita vt stringat qd̄ est supra vuln⁹ cū ligatura donec ascindat sanguis. deinde puluerizet sup vuln⁹ ex medicamine. postq̄ ꝯglutinant labia eius ꝛ suunt et ponant desuper etiā ex medicamine et albumine oui. et non soluatur diebus primis. ¶ Qd̄ si fluxus sanguinis est ex artaria

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

est magis difficile cõstringere ipm: et signũ est eius: qd sanguis eius ipetuose egredit vna vice: et abscindat alia: tũc ergo ẽ necessariũ vt stringat et cauterizet si ẽ magna: aut adhibeat ferrũ quo incidat: et incidat: deide curet locus. ¶ Fluxũ xo sanguis q est ex venis labiorum: abscidit retẽtio niuis in ore. ¶ Sz flux⁹ sanguis q est ex sãguisugis abscinditur cũ sup ipm inuiscat fabe medietas. et abscidit ipsum etiã vt pulverizet desup puluis molẽdini: aut ĩfrigidet cũ niue.

¶ Cura algebre et dislocatiõis et fracture. Ca.cxl.

Maior error cũ accidit percussio et casus et dislocatio et fractura et cõtorsio est vt addatur dolor loci per cõpressionẽ factã desup: aut per ligaturam strictã. ¶ Cum ergo accidit casus aut pcussio et nõ aduenit cũ ea dislocatio: tũc nõ indiget cõpressione: neqz extẽsione oĩno. Sed vngat subtiliter si nõ est fractura. et emplastretur emplastro algebre sedãte dolorẽ. et stringat leuiter ligando et caueat ne fatigetur membrũ illud in laborãdo. ¶ Et si est fractura: tunc opz vt vngat et tendatur et prematur fm quãtitatẽ qua eget vt redeat os ad locũ suuz cũ maiore facilitate q possibilis est ei: et signũ quidẽ hui⁹ fracture est qꝫ apparet eminẽtia ossis. et expulsio eius fissura vero et cõtritio in longitudine et latitudine in osse nõ indiget etiã vnctione: neqz equatione. ¶ Verũ dislocationi necessariũ est vt extẽdatur donec sit possibile vt redeat ad locum suũ. Verũtñ oz vt fiat in summo cũ facilitate et subtilitate et cũ minore quãtitate doloris q nobis possibilis est. et minoret cibus egri in primis dieb⁹ vsqz ad septimanam. donec securitas sit ab apãte in loco. Cũqz securitas sit ab apãte: tunc absoluat ei cib⁹ paulatim. ¶ Si aũt tardatur incarnatio fracture. et corpus est extenuatũ cibetur tũc frumẽto cocto vsqzquo fit quasi puls: et pultib⁹ et cibis crossis: et capitib⁹: et qñ cõmouet ex strictura ligamẽti dolor mollifica ipm paulatim: et non dimittas neqz tolleres dolorẽ ei⁹: qz facit incurrere apã et putrefactionẽ et corruptionẽ mẽbri. et qñ cõmouet sub ligatura pruritus solue. et embroca cũ aqua calĩ. et dimitte hora vna donec exuget: et reitera. et qñ nõ succurrit dislocatiõi donec apostemet tunc nõ extẽdat. qm nõ fortasse saluabit a spasmo: et opz

vt cirurgici assidue caueāt ne cadat super locū nisi planū fiat dolor fortis:et cōprimat ad latus nisi ad illud ad qd opꝫ vt cōprimat.et si fuerit vulnus cū ea dimitte orificiū vulneris discoopertū:vt currat ex eo virus:nā si illud nō fit in ea apostemat. ¶ Et si in fractura fuerit frustū ossis pungens cuius signū est q videbis ipm cadere in carne sicut spinā altā eminentē.et qn pertrāsierit man⁹ tua desup fortior fit dolor et pulsatio.tūc oportebit vt apiat ⁊ extrahatur frustū si fuerit separatū.aut separet si fuerit adherens. deinde curet cū ligatura.et nō liget ante illud: qm cōmouetur inde putrefactio mēbri totius ⁊ leni durities q̄ remanent ex algebra cū cera et adipib⁹ et medullis et reliquis lenificatiuis ex eis q̄ dicem⁹. ¶ Et cōfert casui ⁊ pcussioni et sedat dolorē si resoluat mumia in oleo et bibat posita sup vinū pauce quātitatis:aut sup aquā ciceris. ¶ Et confert ei cui accidit sputū sanguis vt sumat in potu bolū armenū et trociscos de charabe ⁊ flōmet ex latere diuerso. et cōfert ei q̄ cadit sup ventrē vt sumat in potu charabe et boli ar. et sanguis dra.oim.ā.ʒ.i. ⁊ opū cheratū.i.cū hꝫ fluxū sanguis:aut vomitū.retinet.n.ipm subito p⁹ flōmiā.

¶ De aīalib⁹ pūgētib⁹ ⁊ mordētib⁹ ⁊ de venenis. C.cxli.

Confert ei qui in potu sumit venenū vniuersaliter vt dētur ei in potu aqua calida et oleū et euomat vna vice post aliā cum vtrisqꝫ.deinde bibat lac et oleū amigdal.et butyrū pprie.illud em sedat de malitia vel acuitate veneni.et cōsideret post illud q̄ accidētia eueniunt in corpore.qꝛ si accidūt febris et rubedo faciei ⁊ malus odor oris et fetor eius. ⁊ citrinitas coloris ⁊ oculorū dentur in potu res infrigidātes ⁊ extinguētes.et si apparent pigritia ⁊ somnus ⁊ cōgelatio ⁊ stupor dentur in potu res calide sicut medicamē de assa:⁊ ei similia. ¶ Et confert ei qui timet q in potu sumat venenū assiduatio comedendi ficus ⁊ nuces:aut sumat oī mane de tiriaca de terra sigillata.qm pprietas eius est facere illud. pprietas nāqꝫ huius medicine est:vt cū cōtingit venenū esse in cibo educat ipsum vomitu:⁊ qn accidunt ex potu veneni sincopis cui subuenire pōt:et debilitas: et dissolutio virtutis: tunc ipsum est ex eis venenis malis cōtrariis cōplexioni cordis

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

a tota substãtia: ꝛ o ꝙ parũ cõfert in eo cura nisi sumatur bezahar resistẽs ei: et ego quidẽ iam vidi ꝙ resistit napello qui est ex venenis q̃ sunt deteriora. et q̃nqꝫ ꝯfert ei diasmuscũ recens: et tiriaca diaciminos: licet nõ viderim ei in expulsiõe napelli magnũ iuuamentũ. in pũctura ỽo vipere est mirabilis valde. cũ autẽ morsus sine punctura aĩalium ignoratur cui⁹ sit tũc stringat̃ qđ est supra puncturã: ꝛ ponantur desup vẽtose ꝛ sugat̃: et scindãtur pulli calidi ꝛ ponantur desup. deinde ponãtur desuper ventose ꝛ sugatur ꝛ vaporetur cũ eis: et ponãtur cancri cõtriti. ¶ Qđ si locus incipit peruenire ad corruptionẽ abscindat̃ locus si fuerit in loco ꝑparato incisioni aut cauterizet̃. Incipiens enim peruenire ad corruptionẽ et putrefactionẽ est significatio ꝙ est punctura aĩalis pernitiosi. Dum autẽ non incipit tẽdere ad corruptionẽ ꝛ putrefactionẽ: q̃uis sit vehementis doloris: cum nondũ sit ei velox perambulatio in corpore non est malum egro ex eo. ꝛ tunc est deterius cũ cadit punctura iuxta cor. Aut vbi est artaria magna.

¶ Illud vero quod confert pũcture vipere est tiriaca magna. et quãdoqꝫ confert ei metridatũ magnum et medicamen de assa et butyrum vetus et medicamen de erbo et comestio alliorum et potus vini puri.

¶ Mordicatiõi autẽ scorpionũ cõferunt vaporatio et assa et allia et medicamen de assa: et tiriaca diatessaron: epithima cum euforb. et oleum antiquũ.

¶ Ad gerarat autem puncturã confert tiriaca alcifarui. i. exercitualis ꝛ poma acetosa ꝛ folia eorum: et tarassacõ. i. trocis. mel agreste et absinthium nabatium et scalpellatio in loco mordicationis et suctio.

¶ Rutele autem mordicatiõi confert balneũ calidũ valde et tina et sepeliri in arena ꝛ cinere calido. et accipe puluerem de nigella. et semen apij. et medicamen de assa.

¶ Uespe autẽ et apis pũcture cõfert epithima de bolo arme. et aceto etiam ꝛ cãphora. ꝛ supponere frustũ grãdinis in ano: et emplastrare cũ maluis et portulaca aut solatro.

¶ Mordentia autẽ si dentes suos dimittant in loco morsure: oportet vt fricetur cum oleo aliquo. deinde cinere lini. deinde emplastretur cum eo donec egrediantur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Canis autem rabiosi morsus est maximũ nocumentũ. et eius signa sunt rubebo oculoꝝ: ꝛ ꝓiectio lingue ex̄ et intromissio caude inter crura ꝛ spuma currens ex ore ꝛ raucedo vocis ꝛ abhorrere socios ꝛ notos: et inuadere oẽm cui obuiat: et fugiũt canes ab eo. et dr̄ ꝙ si liniatur ex sanguine currẽte ex morsu ei⁹ panis nõ comedunt eũ reliqui canes. et ꝙ si emplr̄etur vulnus cũ massa et ꝓijciatur galline: non comedit ipsam. ꝛ suꝑuenit egro timor aque ad minus a. xl. diebus vsq; ad. iiij. menses. Cũ ergo sentit infirmus ꝙ canis q̃ eũ momordit est rabiosus: tũc oꝫ vt ponanr̄ suꝑ locũ morsus ventose et sugar̄: et ponar̄ desuꝑ erura elixata ꝯfecta cũ butyro vaccino: ꝛ sumat in potu medicamen de cancris ꝛ rege ip̃m regimine melr̄icoꝝ ex humectatione corporis ꝛ eductione melãcolie: de medicinis q̃ interficiunt.

¶ Ille autẽ qui cãtarides in potu sumit: iuuar̄ potu lactis et oleo amigd̄. et signum eius est ꝙ mingit sanguinẽ et dolet vesica eius: deinde curer̄ cura vlceris vesice: et ꝯfert ad potũ medicamen de assa: et tiriaca dyatessaron.

¶ Et confert ei qui bibit iusquiamũ albũ lac proprie post vomitũ si succurritur ei velociter.

¶ Et cõfert fungis ꝛ tuberibus pernitiosis vomitus ꝛ medicamẽ de asa: et medicamẽ diapipereõ et sumere in potu piper cũ vino veteri: ꝛ vt vomat cũ nitro salso et baurach.

¶ Illi autẽ qui bibit lac et adueniũt ei post ipsuꝫ mollificatio et nausea ꝛ sudor frigidis bibat acetũ forte. deinde sumat ex asa: aut ex calamento syr. ace. ʒ. i. vna vice post aliã vicem. ¶ Et ille cui psilium facit accidere simile huic euomat et sumat in potu post medicamẽ de asa. et tyriacã diatessaron. ¶ Et similiter fiat si accidant homini hmõi accidentia a comestione coriãdri plurimi humidi: cuius signũ est q̃d odorar̄ super corpus eius odor coriandri. et cõferũt ei illa que diximus cõferre ei qui bibit psilium.

¶ Et qñ accidit ex comestione assature que inuoluitur cum extrahitur a furno in aliqua re: et nõ permittir̄ euaporare parumꝑ: vertigo similis epilẽe: euomat ergo. deĩde sumat ĩ potu rob fructuũ acetosoꝝ. deinde detur ĩ potu rob fructuum stipticoꝝ ꝛ miua: deinde ʒuccarũ ro. cum xiloaloes ido et mastice et querat somnũ et ingrediatur balneum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Et pisces frigidi cũ sup̄uenit eis vn⁹ dies aut duo: et sunt
assati faciũt sĩl'e illi: ⁊ cũ dimittunt ĩ loco hũoroso frigido ⁊
sunt suffocati. accidit. n. ex eis illud qđ accidit ex comestio
ne fungorũ p̄nitiosoꝝ suffocãtiũ. ⁊ cura eius est: vt euomat
⁊ sumat in potu vinũ purũ cũ pipere: ⁊ curet̃ cura fungorum
¶ Et sĩlr̃ nuces ⁊ auellane cũ fuerint rancide ⁊ comedũtur
qñqȝ. n. accidũt ex eis accidẽtia mala: quib⁹ cõfert rob cito
niorũ ⁊ rob pomorũ. Et lac habẽs odorẽ lini putrefacti: et
malũ etiã quare opȝ vt curet̃ cuȝ vomitu: ⁊ detur post illud
diaciminũ: ⁊ diapipereon. et detur in potu vinum purum: ⁊
fomentetur stomachus cum oleo nardino.

¶ Que accidentia mala qñqȝ accidũt ex laxatiuis et vomi
tiuis ⁊ qđ habeãt purgare ⁊ quib⁹ sit vtendũ. Ca. cxlij.

Quandoqȝ accidũt ex potu medicinarũ solutiuaꝝ
⁊ vomere facientiũ malarũ sicut mezereon ⁊ deri
dre ⁊ sabrẽ: ⁊ spẽs lacticinioꝝ aliorũ: ⁊ medicine
plures ignote: sicut elleborus niger: ⁊ gilbernech: ⁊ cõdisi:
⁊ sĩl'a accidẽtia mala valde. quapropter opȝ vt sint cõtenti
ex solutiuis eis q̃ sunt faciliora. sic̃ mirob. ⁊ viol'. ⁊ pruna: et
syrupus ro. dict⁹: et syrupus viol'. et q̃ sunt sĩl'a illis. Et sint
contẽti turbit: ⁊ aloe: ⁊ epithimo: ⁊ polipodio. ⁊ pulpa col-
loquĩtide ⁊ agarico ⁊ sene ⁊ fumoterre; cass. f. ⁊ tereniabin:
⁊ tamarindis ⁊ scamon. antiochena bona. ⁊ deuitetur cora
scena qm̃ est p̄nitiosa: ⁊ euomãt oĩa que necesse est vomere:
⁊ sint cõtenti ex vomitiuis: syru. acetoso: et raffano: ⁊ semie
aneti: ⁊ eruca: ⁊ alchotar: ⁊ medicamine habẽte valde parũ
condisi: cũ necessarius est vomitus fortis: ⁊ nuce vomica ⁊
granis alracha. alia meuia q̃ sunt vt existimo nux vomica ⁊
similib⁹ ex illis q̃ experti fuerũt ⁊ tentauerũt. de quib⁹ iam
diximus in hoc libro. ¶ Et deuitent vomitũ ⁊ solutionẽ ven
tris cũ medicina ignota: ⁊ qñ accidit sup̄fluitas solutionis
ventris da in potu medicinas in quib⁹ ponit̃ aliquid opij: ⁊
iusquiami: ⁊ fac egrum ingredi balneũ: ⁊ da ei ad potãdum
sauich de nabac: ⁊ sauich de algobera. et puluis de granis
granatorũ: ⁊ non des in potu medicias in quib⁹ est iusquia
mum et opiũ: nisi cũ iste nõ operãtur. et vbi vides solutionẽ
infestare vehementer: et timetur ꝙ cadat virtus: cum ergo
indiges eis incipe et da eas in potu. ¶ Et cura eius in quo

superabūdat vomitus est cura colirice passionis. ¶ Et non des in potu catarticum bis in die vna: et nō soluas in vehementia caloris neqꝫ in vehementia frigoris: qm̄ non fit securitas quin solutio fortiter superfluat in parte frigoris et caloris. neqꝫ soluas ī febribus fortis caliditatis: ꝛ cum debilitas virtutis adest. ¶ Et illis quibus ex cōsuetudine vlcera in intestinis solēt fieri: ꝛ quibꝰ velociter aduenit excoriatio: ꝛ illū cuius natura facilitatē ignoras: ꝛ difficultatē ſm medicinā solutiuā nō soluas. Quere ergo ab ipso quātū ex medicinis solutiuis potare cōsueuit ꝛ quantū ex ea soluere solitus est: ꝛ quot assellationes habere: vt inde significetur mēsura quā necesse sit te in potu ei tribuere. ¶ Et si tibi necesse est: vt alicui in potu medicinā solutiuā incipiendo tribuas scꝫ qui nunquā antea medicinā sumpsit. in primis da ei. i. leuiorē medicinarꝫ. ꝛ que ex medicinis leuior sit: aut ex forti quātitatē minorē. deinde post illud adde in illa donec cognoscas mēsuram ei equalē. ¶ Et scias ꝙ multi hominū quorū nature solutiue velociter obediūt medicine: sunt macilēti. pingues vero diuersi sunt ad hoc. Cap. cxliij.

Aloes solutiōe educit colerā ꝛ etiā hūiditates et est de sublimibꝰ medicis solutiuis cōgruū stomacho. sed aperit orificia emorroydarum: qui ergo emorroydas patit̄: ꝛ eius eget acceptiōe. ipsum cū bdellio ꝛ draga. sumat: si ipꝫ sumere ei necessariū fuerit. ꝛ post ipsius acceptionem in aqua cucume sedeat: sitqꝫ dosis ex aloe ab aureo. i. vsqꝫ ad. ij. aure. eius autē solutio est tarda: quapropter oportet vt consideretur: ꝛ non fiat post ipsum ad comedendum preparatio. Capitulum. cxliiij.

Turbit est medicīa sublimis parue malitie. at Ꝯo quod albū est recens: gūmosum nō plurima indiget rectificatiōe et ipsum quidē solutione educit humiditates: et flegma quod non est plurime viscositatis: cuius dosis est a. ʒ. iij. vsqꝫ ad. iiij. cuꝫ decoquitur: et si sumitur ſm modum suum: est a. ʒ. i. vsqꝫ ad aure. i.

¶ Pulpa colloquintide educit flegma et extrahit ipsum ex profundo corporis et ille qui consuetus est pati excoriationem: opꝫ vt misceat eam cum drag. aut bdellio: cuius dosis est a quarta. ʒ. vnius vsqꝫ ad. ʒ. ß.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Algaricum autem educit melancoliam et flegma grossum cuius dosis est.ʒ.iiij.et est tarde solutionis.

¶ Scamonea soluit colerã ⁊ hũiditates fortivirtute:⁊ cum ex ea ponit̃ cũ aloe ⁊ mirobol'.rectificat̃ ex eis ⁊ sil'r rectificat ipsam rob citoniorũ ⁊ aqua ipsa citoniorũ:⁊ qñ citonia ipsa cũ ea ponunt̃ in cõfectionib⁹ sicut electuariũ de citoniis ⁊ silibus est velocioris operatiõis et minoris malitie: cuius dosis sit a.viij.granis.et.ß.vsq₃ ad quartam.ʒ.i.

¶ Polipodiũ vo educit melancoliã ⁊ flegma salsum et sanat scissuras fortiter q̃ fiunt ĩ manib⁹: ⁊ ponit̃ in decoctiõibus cũ epithimo:cuius dosis sit a duabus.ʒ.vsq₃ ad.iij.ʒ.

¶ Epithimi vero dosis sit a.ʒ.iiij.vsq₃ ad.viij.ʒ.et non indiget rectificatione:⁊ soluit melancoliam.

¶ Mirobol'.citri solũt colerã:⁊ nigri indi soluũt melãcoliã:nigri vo in quib⁹ est ponticitas nõ sunt cõueniẽtes ad solutionẽ faciendã:immo ad stomachi p̃parationẽ:et nõ op₃ vt de mirob.bibat̃ ad soluẽdum. Sed aqua eorũ cũ zuc.et tereniabin.quorum dosis sit a.ʒ.x.vsq₃ ad.xx.

¶ Sene autem ⁊ fumus terre cõferunt prurituі ⁊ bothor ⁊ educunt coleram cum facilitate.sitq₃ dosis a.ʒ.iiij.vsq₃ ad vi.ʒ.in decoctione cum accidit.et similiter viole.

¶ Aqua vo casei colerã cum facilitate educit.de qua necesse est calefactos et qui medicinas nõ tolerant calidas diebus multis in potu sumere. Que quidẽ prurituі conferunt sicco ⁊ malis vlcerib⁹ siccis sicut sahafati ⁊ impetigini ⁊ melancolie et lepre ⁊ egritudinibus que illis sunt similes.ipsa namq₃ coleram educit et adustam simul.

¶ De febribus effimeris. Cap.cxlv.

SPecies febriũ p̃me tres sunt:alie.n.sunt q̃ fiunt in spiritib⁹:sicut feb.effimera:⁊ alie sunt q̃ fiũt in mẽbris radicalib⁹ sicut febris ethica:⁊ tertia fit in humorib⁹ sicut febris putrida.¶ De febre aũt effimera signa sunt.q̄ ipsa semper accidit ab alteratiõe eueniẽte:sicut vigiliis ⁊ labore sup̃fluo aut fame aut sitivehemẽti:aut aceptione medicie:aut acceptiõe ciboꝝ calidoꝝ:aut ex ira sup̃flua: aut cogitatiõe vehemẽti:aut caliditate aeris:aut p̲pter stationẽ in sole:aut p̲pter frigus aeris ĩ itinere:aut natationẽ in aqua frigida:aut in aq̃ aluminosa:aut casu:aut p̲cussio-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

ne:aut ꝑpter potũ vini puri plurimi fortis:aut ꝑpter satietatẽ nauseatiuã ex multitudine comestiõis:aut ꝑpter famẽ vehementẽ:aut ꝑpter catarrũ: aut corizã:aut fluxũ vẽtris aut lõgitudinẽ more in aere balnei:et nõ mutat̃ ex ea color vrine:neq̧ tingit̃ ex ea plurimũ:neq̧ pulsus fit velox.neq̧ frequẽs vehemẽter:neq̧ corpis tactus in ea est adurẽs mordicans:neq̧ anhelitus est vehementer cõsecutiuus neq̧ lingua est vehementis asperitatis et siccitatis : et non fit quidem in initio ipsius horripilatio:et post eius declinationẽ sudor:aut humorositas proculdubio. In eo igit̃ qui hac febricitat febre nõ ẽ necessariũ nisi vt ꝯsideret̃ ei⁹ declinatio: deĩde mittat̃ in balneũ.ꝛ sup ip̃z aq̃ tepida fundat̃:ꝛ ipsius corp⁹ tẽperate fricet̃.balneũ ꝟo nõ sit superflue calidũ nisi illis qui frigore febriũt superfluo:qđ eis aduenit in via.

¶ In illo aũt cui aduenit ex labore ꝛ lassitudĩe ꝛ fatigatiõe plĩma:mł̃tiplica iũcturaꝝ inunctionẽ cũ oleo aliquo ꝛ super ipsum aquã effunde tepidã in loco balnei nõ calido:deinde educ eum de balneo:ꝛ ciba ip̃m cibo facili humido et potã ip̃m vino ꝑmixto mixtiõe subtili ꝛ prolõget somnũ. ¶ Ille vero cui hec febris ex cõtritiõe accidit:aut obuiatiõe ꝛ apostemat̃ locus apostemate calido:balneũ non ingrediat̃ sed flobotoma ip̃m : ꝛ locũ apostematis infrigida:et ad locum apostematis singulariter intende:ꝛ cura ip̃m donec sedet̃.

¶ Illũ vero cui hec febris ex potu vini puri plurimi accidit balneũ ingredi nõ facias. Sed in potu aquã granatorũ acetosorũ ei retribue ꝛ aquam agreste et similia illis ex rebus infrigidantibus donec sedetur in eo febris integre:deinde fac eum ingredi balneũ cum facilitate et lenitate.

¶ Ille vero qui ex longitudine stationis in sole frebrit.in aqua dulci recenti balneetur:et super caput ipsius acetum de vino et aquam ro.pone:et in potu sauich de ordeo ei tribue cum zuccharo et aqua niuis.

¶ Illũ aũt qui ex aquis termaꝝ febrit:in balneũ semel mitte:et ipsum cũ oleo bene inunge:ꝛ super ip̃m tepidã aquam infunde:donec corpus ipsius crescat ꝛ inflet̃ et rubeat.

¶ Illi vero qui ꝑpter cibi supfluitatẽ febrit:precipe vt somnum ꝓlonget:ꝛ flobothoma ip̃m si coloris eius rubedo vehemens fit:neq̧ tribuas ei aliq̃d duob⁹ diebus nisi sauich.

¶ In illo xᵒ qui ex fame febrit:non ꝯsideres febris decli
natione͂:sed in potu sauich de ordeo ei cū zuccaro:et aqua
niuis tribue:et ip̄z cibis ifrigidātibꝰ ⁊ humectātibꝰ ciba.
¶ Illū autē q̄ ex fluxu vētris febrit qui ei supuenit balneū
ingredi fac:deinde ipsum ciba frigidis vētrē retinētibus.
¶ Illū autē qui ex catarro vel coriza febrit: flōmia deide
viol.conditas et aquā ordei ei in potu tribue.
¶ Si ꝓpter lōgā morā in balneo febrit:in domo vēti dor-
mire fac:aut in loco frigido:⁊ da ei in potu aquaz cū niue
et super ipsius corpus sandalos et aquam rof.et campho-
ram cum rosis contritis pone.
¶ Et plīme q̄dē hax febrium finiunt die et nocte ⁊ sunt de
his q̄ vsq ad.iij.aut.iiij.extēdunt dies:cū aūt tres ptrāse-
unt dies:tūc iam egrediunt a gn̄e feb.effi. ¶ Huius q̄z fe-
bris plīmū nō fit nisi ex repletione ⁊ ex opilatiōe pororum
et rubēt cū ea facies ⁊ oculi:et ꝯfert ei flōmia:⁊ cal̄itas hu
ius febris effimere quātitatē non ptransit.Cum g̃ febrē effi
merā in p̄mo die vides:demū in scd̄a die eā inuenis acutā
et vrina iam tingit:et pulsus fit velox ⁊ anhelitꝰ: ⁊ rubent
facies et oculi:tunc estima ꝙ est de gn̄e.huius feb. Incipe
g̃ succurrere flōmando egrum et soluādo cū aq̄ de fructibꝰ
et si febris in die tertio addet caliditatē et pulsus et anhe-
litus velocitatē et frequētiā tūc nō dubites quin sit hec fe-
bris. Incipe g̃ cum flōmia et solutione cū aq̄ de fructibus
et si est rubedo manifesta et pulsus plenꝰ et corpus carno-
sum et in tactu cū caliditate hūorositas. Incipe cū flōmia
et si in colore nō est rubedo plurima et corpꝰ est:extenuatū
lene ac lacertosum et pulsus frequēs est et velox et latus ⁊
caliditas mordicatiua:et cutis obscura sicca cū tangit cor
pus tunc cū aqua de fructibꝰ faciēda est solutio.deinde sy
rupū acetosum purū ei in potu tribue:et ip̄m in ea ex aqua
ordei ciba cū aqua duox granatox. Cū ergo alleuiat: fac
ipsum ingredi balneū:preter qd̄ sit cal̄m et in ipso cū furfu
re tritici frica ip̄m.et eiꝰ fricationes multiplica ⁊ ablutio
nem cū aqua tepida. deide ip̄m extrahe et fac eū dormi-
re in denudatorio vt sudet:tūc em̄ cū hoc regimine eum a
febre continua euadere facies.

¶ De febre putrida. Cap̄.cxlvi.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

SUnt separabilis ꝛ ꝯtinua: de quibus sunt tertiana q̄terna: flegmatica. Sinocha causon: ꝯposita: ꝛ febris apati. Putridarū aūt febrium signa sunt. ꝙ incipiūt sine alteratiōe corpi extrīsec⁹ adueniēte ex causis extrīsecis q̄s diximus in effimera. Sꝫ eueniūt incipiūt et est cū eis oīb⁹ horripilatio aut tremor: nisi cū sinocha que est ex eis: ꝛ quibusdā febribus apostematū. et caliditas earuꝫ oīm est fortior caliditate febris effimere. et pulsus et anhelitus ꝛ vrina sunt vehementioris alterationis. vn̄ vnicuiqꝫ sunt earū signa propria. Cap. cxlij.

SIgna tertiane ꝓpria sunt q̄ incipit cum horripilatione simili pūcture acus ꝛ nō ꝓlongat̄ spaciū horripilationis neqꝫ cōcutiunt̄ in ea dentes. et nō est in ea frigus ad calefactionē vel ad caliditatē declinans. ꝛ festinat eius inflāmatio. q̄re magnificatur pulsus et anhelitus et frequens fit valde: et vehemēs fit inquietudo: caliditas: sitis et angustia. et q̄nꝫ accidūt alienatio ꝛ vomit⁹ colere et egestio eius: et fit in ꝯplexionibus etatib⁹ et corporibus calidis. et qui plurimū vtunt̄ labore. et plurimum abundant humorib⁹: et cibis calidis gn̄antib⁹ colerā. et si fuerit cū istis signis aut q̄busdā eoꝝ: et iam febricitauerūt plures hoīes febre tertiana: tūc iudica ꝙ est feb. tertiana.

¶ Cuius q̄deꝫ cura est solutio vētris cū aqua fructuū sicut syr. de prunis: syru. ro. puro: aut decoctione leui. ꝛ fac illud die nō periodi. et da ei post illud aquā ordei: ꝛ aquā citruli et ciba ipsum sauic et aceto: et oleo amigd. et aqua ei⁹ sit aqua herbaꝝ frigidaꝝ et oīm q̄ extinguūt calorē: et infrigidant. et sit studiū tuū ad extinguendū ſm quantitatē vehemētie caliditatis ꝛ tepiditatis ei⁹. ¶ Si aūt exiccatur natura: tunc premitte aquā prunoꝝ anteq̄ cibes ꝑ duas horas et si soluitur tūc aqua granatoꝝ musoꝝ contritoꝝ cuꝫ granis suis et sua pulpa. ¶ Si ergo nō erraueris hoc regimine: tūc resoluet̄ feb. vsqꝫ ad q̄rtū periodū aut min⁹. ꝛ hec q̄dem febris plurimū stat in periodo q̄rto: et q̄nꝫ sepat̄ in ipso. et plurimū quo extēdit̄ est vsqꝫ ad ꝑiodū. vij. Que autē pertrāsit. vij. ꝑiodos nō est tertiana pura simplex sed est ꝯposita in qua est cōmixtio flegmatis et loquemur in ea.

¶ De signis inseparabilis tertiane. Cap. cxlviij.

SIgna tertiane inseparabilis sunt signa febris ter tiane pter horripilationē et sudorē nō eñ est cū ea nisi cū est crisis: et cal'itas febris et alienatio in ea sunt vehemētiores: ꝛ sunt in ea asperitas lingue: et citrinitas aut nigredo ipsius. et cū lingua est nigra est malignior et qñ est alba est melior ꝛ leuior. et qñ est citrina est inter illas in malitia. ¶ Et differētia qdem est inter febrē tertianam et cōtinuā. et cōtinua q̄ fit ex sanguine est. qm̄ hec fit fortior in tertio: et nō sunt in ea rubedo supflua. ꝛ extensio in corpe et dispositio similis asmati et ꝯstrictio anhelitus qm̄ cū febre sanguinea sunt ista accidētia. Intēde ergo in curatione ei⁹ ita vt des in potu infirmo syrupū de prunis in mane et aquā ordei cū eleuatiōe solis ꝛ aquā citruli. aut aquā cucurbite. aut aquā melonis indi in meridie. ꝛ mucillaginē psilij apud somnū. ¶ Qd si natura fuerit obediēs ꝛ assellauerit oī die plus duab⁹ vicib⁹ reduc diuersitatē. da ḡ ei loco aque prunoꝝ aquā granatoꝝ muzorū cōtritoꝝ cum suis interioribus. et intēde in extinguēdo quantū potes. et nō attēdas. neqꝫ auscultes illd qd dr̄ a stultis medicine: ꝗ multitudo extinctionis tardat crisim ego eñ iā expertus sum ambas vias: ꝛ inueni hāc viā in columiorē et securiorem ꝛ minoris timoris: et q̄ mortui sunt ex hñtib⁹ hanc febrē cū hoc regimie mlto pauciores sunt eis q̄ mortui sunt cū regimine pmo oīno. dimittere eñ extinctionē ꝛ subtiliationē regiminis appropīquet crisis est dimittere egruꝫ ad mortē pculdubio: nisi separet̄ ei supfluitas humiditatis in corpe: aut inobediat medico ꝛ bibat aquā fri. plurimā: aut comedat cibū quē desiderat plurimū: et si nō plurimū eorū cerebrū assatur et stōacus ita vt spasmet̄. quare dissoluunt̄ oculus et mādibula. et accidit eis tortura ab assatione cerebri: et spasmant̄ nerui: et non phibet̄ in hac febre quin in potu sumat eger aquā fri. cū vult. ꝛ qd appetit de fructibus frigidis humidis.

¶ De sinocho. Capi. cxlix.

INcipit calida sine tremore: ꝛ rubēt cū ea facies ꝛ oculi valde et ꝯstringit̄ anhelit⁹: et tact⁹ ei⁹ sicut tactus balneati: et fuit regimen cū eis q̄ precesserūt. regimē multiplicatiuū sanguis e: et est añ cōmotionem

eius grauitas in corpe et additio in somno ⁊ pulsus est cuz ea magn⁹ ⁊ plen⁹ ⁊ vrina est rubea ⁊ spissa. Et cura ei⁹ est vt succurras ei in pncipio rei. et añq̄ vt⁹ cadat valde cum flōmia ⁊ dimitte sanguinem currere donec egro supueniat sincopis: ⁊ si fuerit debilis: ciba ipm medulla panis cū aq̄ granati muzi et aq̄ aggreste: deīde dimitte eū: ⁊ ad vltimū nō dimittas quin pcedat egressio sanguis vsq₃ ad sincopiz et post illud da ei i potu aquā granati muzi: et ciba ipm aq̄ ordei. et rege ipm regimine hñtiū causon febrē. Sed sit cū extinctione minori ⁊ si tardat flōmia in dispōne sua: stude ad dādū illi in potu aquā fri. plurimā: ⁊ da ei i potu ex illa vsq₃quo satiet aut infrigidet et tremat Si ḡ declinat iam sufficit tibi ⁊ si redit: ⁊ tu itera vsq₃quo declinet: ⁊ fiat feb. leuis adherēs: ⁊ tūc quidē rege ipz regimine febris ētice hoc eñ regimē ɔfert in hac febre: ⁊ ego iā expertus sum ⁊ pbaui ipsum: ⁊ liberata est p ipm gens plīma q̄ erat iuxta mortem a timore magno. non sis ḡ piger in dādo in potu aquā fri. cū vehemēs est necessitas. neq₃ dimittas eaz nisi qñ hec febris sinocha est ex apate in stōacho: aut in epate aut matrice: aut renib⁹: aut vesica: aut diafragmate ⁊ pulmone et pprie in diafragmate ⁊ pulmone ⁊ pectore.

¶ Signa necessitatis dādi in potu aquā frigidā. Cap. cl.

In stomacho vo ⁊ epate est timor in dimissiōe tribuēdi in potu aquā. f. cū ipa vehemēter est nec̄aria magis q̄ sit timor i eo qd̄ gñat ex malitia sua. nō ḡ dimittas ipaz tribuere in potu: cū vehemēter est necessaria Et signa vehemētie necessitatis ei⁹ sunt vehemētia inflāmationis febris ⁊ q̄ pulsat cor ⁊ tremit post assiduationē feb. fm illā dispōnē difficilē duob⁹ dieb⁹ aut trib⁹: ⁊ nō extinguūt eā extiguētia: et nō valēt in ea: cū ḡ pulsat cor cū hoc tūc iā bullit sanguis ebullitiōe ⁊ nō liberat ipm tūc: nisi in potu ei det aq̄ fri. et det ex ea in potu subito tm̄ q̄ satiet..

¶ Res eñ fride fortes tūc nō pueniūt ad id qd̄ est nec̄ariū nā si non potant isti aquā. f. supuenit eis sincopis post paululū et findunt vene in vētrib⁹ eoꝝ: q̄re emittūt sanguinē p nares: ⁊ large expellitur sanguis: ⁊ moriuntur: et illud qm̄ artarie pprie frangunt. et qñq₃ bene sunt posite ⁊ fortes: quare non accidit eis hoc accidēs. Sed ɔstringuntur eoꝝ

anhelitus ꝛ prefocant subito: quare opꝫ vt fiat q̃tenus vincat qđ accidit ex malitia sumēdi in potu aquā vel hūc timorem magnū: fortasse eñ nō accidit ex ea nisi debilitas feb. et ꝓlōgatio spatij eiꝰ et aduētus aptis duri in viscuribꝰ: et illud est ex eis qbꝰ expellit mors cito: ꝛ qñqꝫ est possibil' ēt vt succurrat cura huiꝰ feb. cū ea. Cū ḡ admīstraueris flōmiā et dederis in potu aquā .f. tūc rege febrē post illud fm' q̃ntitatē quā vider residue cal'itatis eiꝰ cū aq̄ granatoꝝ: aut cū aq̄ zuccari rosati aut aq̄ ordei aut syr. acetoso: aut trocisci de rosis ꝛ sil'ibus. ¶ De flegmatica febre periodica. ca. cli.

Ipsa incipit cū horripilatione veri frigoris et tardatur in calefaciēdo: et est horripilatio lōgi spacij et facit paroxismū oī die: ꝛ fortasse nō calefit: ꝛ nō est vehemētis inflāmationis: et est cū ea vomitꝰ flegmatis et hūiditas in ore ꝛ debilitas appetitꝰ. et paucitas sitis: et plurimū accidit mulieribꝰ et flegmaticis ꝛ pueris ꝛ eunuchis: et in eis q̄ assiduant cibos ꝛ regimina humectātia: ꝛ q̄ multū vtitur fructibꝰ hūidis ꝛ mollescit corpꝰ et inflant palpebre inferiores ꝛ albescit facies ꝛ citrinat. cuiꝰ cura ē vomitꝰ cū syr. ace. et aq̄ calida. in horis horripilationis: ꝛ vaporatio cū aq̄ cal'. et cū videris ꝙ fl'a est crossiꝰ. qđ scies ex crossitie eiꝰ qđ egredit cū vomitu et difficilitate eius et ex pigritia feb. ꝛ lōgitudine sui tpis et sui ꝑoxismi: et difficultate calefactiōi ipsius tūc ciba eū illis q̄ incidūt fl'a añ vomitū: ꝛ da ei in matutinis zuccarū ro. ꝛ syr. ace. dū ꝑmanet in eo cal'itas sup̄flua. Cū aūt nō fuerit cal'itas eius caliditas sup̄flua: tūc da ei trociscos de eupatorio ꝛ medicinas fortes ex ꝓuocātibꝰ vrinā sicut anisi: ameos ꝛ semē apij: ꝛ administra balneū et euacua corpꝰ cū catartico forti: ꝛ nō dimittas in hoc toto quin ꝯfortes stomachū ꝓprie cū mastice et olibano ꝛ ciperis ꝛ similibus: ꝓijciendo ea cū illis q̄bus curatio fit. Cū hac eñ febre debilitat stomachus.

¶ Flegmatice continue signa. Cap. clij.

Cum hac febre sunt oīa signa q̄ sunt cū flegmatica preter ꝙ horripilatio non est cū ea. immo sil'itudo horripilationis in corpe et cal'itas eius est addita ꝛ sudor in ea etiā nō fortasse est nisi cū totaliter separat: īmo plurimū est separatio .i. recessio huiꝰ febris ꝛ flegmatice ꝑiodice

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

vtriusq; quartane:ꝛ oīm febriū,plixarū tardaꝝ absq; crisi: immo cū resolutiōe alicui⁹ rei post aliā rē. ¶ Si aūt est in dispōne aliqū:tūc cū vomitu ꝛ solutiōe vētris: ꝛ cura eius est sicut cura flatice piodice. Uerūtn̄ oꝫ vt sit intētio tua in hac ſm ea q̄ calefaciūt cū cautela plus:ꝛ ꝓprie cū caput ē debile:ꝛ eger est ex illis in quib⁹ ꝯsuete fiūt egritudines: multotiēs.n. fit in eleuatiōe hui⁹ febris birsen frigidū:et peruent ad ꝯfortādūꝫ stomachū cū zuccaro ro.ꝛ trocis. de ros.ꝛ sīlib⁹:et si caput fuerit debile ꝛ feb.fuerit tarda tepida tunc da ei,in potu fortia in ꝓuocādo vrinā et euacuādo flegma cū eis q̄ sunt vt trocisci de eupatorio:ꝛ pill'e i q̄b⁹ est pulpa colloq̄ntide ꝛaquā seminū ꝛ radicū:ꝛ aquā mell' et cimini et diapipeō et nō dimittas vomitū cū eis q̄ incidunt:nō.n.ꝓlongat̄ plurimū cū hoc regimīe et multotiēs quidē ꝓuenit hec febris ad ydropisim ꝛ ꝓprie ad yposarcā: cū ergo videris inceptionē corruptiōis cōplxionis:tunc incipe succurrere ei cum eis q̄ diximus in caplo ydropisis et elige ex illis medicinis cōueniētiores eaꝝ ſm caliditatem feb.et tarditatē eius. ¶ De quartana periodica. Ca.cliij.

Horripilatio difficilis vehemēs cōsequēs ꝓfunditatē ossiū et debilitat̄ pulsus in principio ei⁹ valde:ita q̄ si tu assiduas illū q̄ hanc febrē hꝫ:nō indiges cum eo significatiōe alia.licꝫ eīn pulsus minoret̄ in inceptiōe oīm aliaꝝ febriū:nō tn̄ minorat̄ sicut i hac ꝛ plurimum quidē accidit hec post febres cū permiscētur eorūꝫ paroxismi. In inceptiōe v̄o o q̄ parū accidit ꝛ plurimum quidē accidit in autūno et in hyeme: et in eo in quo dn̄at̄ colera:et habētib⁹ splenes crossos:ꝛ q̄ multum vtit̄ cibis mīcis:et caliditas eius cum calefit est infra caliditatē tertiane et causonidis vere.caliditatis sicce valde mordicās palmā. ¶ Et caliditas sanguinee ꝯtinue est acuta. Sed est cum humorositate sicut dispositio vaporis cum aqua cali. ¶ Et caliditas flegmatice diuersa est sicut dispositio caliditatis ꝓueniētis ad manuꝫ retro rē perforatā. Et quartane caliditas est infra calītatē tertiane. Sed nō est in siccitate etlasperitate infra illā. ¶ Et cura hui⁹ feb. est semp si aqua cū ea est rubea ꝛ crossa:et qn̄ accidit post febres calidas:cum flōmia basilice ex latere sinistro:deinde soluere

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

ventrē egri multis vicibus cōtinuis. Et si nō est caliditas febris vehemētis fortitudinis cū decoctione epithimi fm modū suū: ꝛ si est fortis caliditatis: tunc cū syru. ace. ꝛ epithimo ꝛ aqua casei in qua infusuȝ est epithimū: ꝛ cū decoctione mirobol. nigroꝝ: ꝛ infusiōe eoꝝ: ꝛ si fuerit caliditas ei⁹ sicut fortior caliditas q̄ est febriū quartanaꝝ tūc aquā casei solā: ꝛ si fuerit post febres flegmaticas aut ꝯmixtas: tūc admīstra vomitū post incisiua subtiliatiua cū quib⁹ nō nō est p̄ima calefactio: sicut sicla cū parua quātitate sinapis ꝛ syru. ace. ꝛ rafan⁹: et fac ip̄m vomere: ꝛ da ei in potu qn̄ antiquaꝫ et alleuiaꝫ horripilatio illud qđ sudare facit: sicut cardamomū ꝛ medicamē de asa est meli⁹ ea ꝛ veloci⁹ ipso: ꝛ pone corā eo: et post ip̄m duo vasa in quib⁹ sit aqua bullita cū camomilla et sceha: ꝛ calamentū: et cooperi eū cum pannis in hora paroxismi. et horripilatiōis vt velox fit eius calefactio: et ꝓuoceꝫ sudor et mitte eū in hmōi hora in balneū inter oēs duos dies: aut oī die: nō i die paroxismi.

¶ Si autē febris fuerit tepida: nō subtilies regimen eius: sed da ei cibos leues sicut caro arietuȝ: ꝛ assidua lenificationē eius nature: ita vt des ei semꝑ aquā sicle: et aquam caul. et ficus infusas in aq̄ mell. ꝛ ius galli vetusti decocti cū aqua et sale in quo ꝓiectū fuit aliquātulū polipodij: de quo sorbeat parū āte cibū suū: et itera solutionē ꝛ flōmiā: si nō videris ei plurimā diminutionē: ip̄a eñ nō ꝓlōgabiꝫ fm hoc regimē.

¶ Signa quartane cōtinue. Cap. cliiij.

Signa sunt signa quartane periodice: verūtñ nōn est horripilatio: et fit fortis in quarto et tepescit in alijs dieb⁹. et o q̄ꝑ parum est eius euentus: et ei quidē ꝯfert flōmia basilice ꝓprie: deinde flōmia saphene: deinde ꝓuocatio vrine si fuerit pigre cal'itatis: et fiunt cū ea in ore lenitas et humiditas p̄ima: et solutio melācolie cum non fuerit istud et accidit post febrem acutam.

¶ Febres q̄ faciūt paroxismū in. v. dieb⁹. vi. ꝛ plus. Cap. clv.

Quā parū euenit paroxismus ꝑtransiens quartā: vero tamen ego iam vidi paroxismos trāseuntes multotiēs: ꝛ sunt iste febres oīno ex hūorib⁹ crossis: ꝛ est cura eaꝝ sicut cura quartane.

¶ Feb. composita. Cap. clvi.

SPecies febrium cōpositarum sunt plures valde: et in oī cōpositiōe earum faciunt accidere periodos siles periodis febris simplicis: quāobrē nō opz vt cōsidas in cognoscēda febre ex periodis eius: imo sm acciden tia eius ppria: qñq3 eñ euenit ex cōpositiōe duarum tertiana rum paroxism⁹ oī die: et iste est periodus febris statice. Sz cū vides paroxismū oī die cū accidentib⁹ tertiane: scias q3 sūt due tertiane: vni⁹ quarum poxism⁹ accidit cū recedit alia tertiana. ¶ Et plures febres cōposite accidētes sunt ille q̄ fiunt ex colera et flegmate: et iste febres plixe sunt et male. quarum signa sunt pmixta ex signis tertiane et faciente paroxismū oī die. quare in vna die erit calida ppter vehemētiam inflāmatiōis: et in alia die pigra et sepulta debilis caliditatis plixe eleuatōis: q̄ forsitā nō calefacit nisi cū labore: et iterat in eo horripilatio post calefactionē semel aut bis: et inflat cū hac febre facies. et corrūpunt viscera et debilitant et infrigidant stomach⁹ et epar. Cura ei⁹ feb. est vt admistret in ea purgatio cū medicinis sm paucitatē caliditatis ei⁹ et multitudīs ipi⁹: et intēdas in ea sicut cū syr. ace. puro et illo q̄ est cū seminib⁹ et sicut cuz zuccaro. Cūq3 dies ptrāsierit: tūc da eis trocis. de ros. cum zuccaro ro. et mastic. et aq̄ feniculi: et trocis. de eupatorio et silib⁹ ex eis que dixim⁹. ¶ De horripilatiōe sine feb. Cap. clvij.

QUādo accidit hoc horripilatio postq̄ nō calefit corp⁹: tūc icipe mūdificare egrū ex stāte: et da ei medicinas fortes ad puocandū vrinā et miora cibum et potū ei⁹ et fac eū sudare in balneo et p̄cipe vt moueatur et laboret. ¶ De febre ex pestilētia. Cap. clviij.

ESt quiete calitatis cū tangit. verūtñ anhelit⁹ cū ea fetidus et frequēs: et adherēt ei tristitia et sitis et vomit⁹: cū ergo videris nauseam frequentē cū febre tepida: tūc scias q3 ipa est febris pestilētialis: et pprie qñ cōicat et multiplicat: et sunt pestilētie manifeste i aere circūdāte eos ex eis q̄ dicem⁹: stude ḡ tota intētiōe in cofortādo cor istorum et tēperādo aerē cōtinentē eos. et adhibe eis bñ redolētia: et itromitte eos i domos odoriferas mūdas: et sterne eas plātis bñ redolētib⁹ et aspectu viridib⁹ et suffumiga eas cū sandal' et cāphora: et aspge eas aq̄ ros. et ace

to:et asperge ex eis super frustū luti antiqui:aut super lateres domorꝫ si sunt antiqui veteres.et pone supꝫ tpa aquā ro.et camphorā.ꝛ sandal'.cum pāno mūdo in eis infuso.et fac eos odorare res odoriferas sempꝫ.et da ei ī potu aquā fri.veri frigoris valde:et rob granati acetosi ꝛ rob agreste:et acetositatē citri:ꝛ lac acetosum:et aquā mixtā cum aceto qñ nō presto est aliud:ꝛ ciba eos pullis assatis:et vitello ouorꝫ:et da eis in potu vinum albū boni odoris odoriferū cui admixtū sit quantū est quicuplū ei⁹ aque dulcis.

¶ De variolis et morbilis. Cap.clix.

SIgna gñationis variolarꝫ sunt feb.acute caliditatis cōclusa:et vehemētia doloris dorsi:ꝛ pruritus nasi et timor in somno.¶ Si autē febris est vehementioris caliditatis et angustia est maior:tunc portēdit morbillus. ¶ Et cura variolarū cū' incipiunt signa est flobotomia.sed postea nō:sed attēde.et si fuerit eger bon⁹ in paruipendēda egritudine ꝛ nō habuerit angustiā vehemētem et variole iam inceperint exire.tunc rege eum eis que festinare faciunt exitum variolarū:et non des ei potu aliquid frigidū cum frigiditate plurima:vt nō stet exitus variolarum et supueniat ei tarditas et difficultas. ¶ Si aūt videris variolas pigri exitus:tunc da ei decoctionē ficuū cum iurgis lacce ꝛ aliquātulū croci vt festinare faciat exitus illarꝫ.¶ Cum ergo exierint oēs:tūc adiuua eas ad maturandū cum regimine ꝛ vaporatione cum vapore aque:si nō ceperint ꝓuenire ad maturationē ꝛ rege eos regimine habentiū apata calida tribuēdo in potu aquā ordei:ꝛ alia ꝭm quātitatē vehemētie calīditatis:ꝛ nō multū intēdas ad soluendū naturā:ꝛ precipue in morbillo et in fine rei sue. Nā nō forsitā saluabit habēs ipm a ventre in fine rei sue. et qñ tu facis vaporē et maturas:tunc adiuua ad exiccandum eas cum suffumigatiōe foliorꝫ mirti ꝛ foliorꝫ ro.ꝛ fumo tamarisci ꝛ decoq̄ ista ꝛ ablue eas cū aquis eorꝫ si tardatur earꝫ exiccatio.¶ Cū ergo exiccant.si remanet in eis aliq̄d difficilis exiccatiōis:degutta desupꝫ aquā ꝛ salem:et cū cōfirmat earꝫ exiccatio:ꝛ cōplet:tunc degutta desuper oleū tepidū multotiēs donec cadāt cruste oēs ¶ Et incipe quando apparent variole ꝛ signa eius ꝛ distilla in oculos

aquã ro. in qua infusum sit aliq̃d sumach: ⁊ semiñ. rubei et qñ in albedine oculi accidit locus rube⁹ ⁊ pruritus. aut albus in nigredĩe ei⁹. ⁊ si nõ accidit istud: ⁊ videris variolas paucas: tũc indigebis hoc. ¶ Qđ si inueneris prurit⁹ qui est in oc͡lo nõ sedari ꝑ illđ: imo reddit̃ fortior q̃ꝫ fuit. tũc distilla in eũ ex almuri ⁊ sale ⁊ vapora ip̃ꝫ vapore aq̃ calide. ¶ Morbillus autem est maioris timoris q̃ꝫ variole nisi in oculo. Intẽde ergo ĩ illo cũ eis q̃ educũt colerã cũ facilitate absq̃ꝫ calefactiõe sicut aqua prunoꝝ ⁊ granati contriti cum suis interiorib⁹ cum zuccaro ⁊ aqua ordei ⁊ aqua melonis indi ⁊ citroli: ⁊ cucurbite ⁊ mucillagine psilij. ¶ Si autẽ inueneris infirmo post hãc medicinã aduenire tristitiam ⁊ angustiã ⁊ fortasse cooperiet eũ sincopis: tũc fac eũ sorbere aquã frigidã: ⁊ fac eam sedere in ea parũ: et frica corpus eius ⁊ cooperi eũ donec sedet̃ qđ in ipso est: ⁊ egrediatur morbillus ad exteriora corpis: deinde redi cũ exierit ad extinguendũ et serua naturã in fine rei: vt nõ fit causa ad solutionẽ nequissimã: et si inueneris in infirmo resudationẽ sanguinis ex locis morbilli: fac eũ sedere in aquã frigida. ¶ Et scias q̃ꝫ est morbillus malus ⁊ rube⁹ ⁊ violaceus hui⁹ egritudinis est malus ⁊ ꝑnitiosus: ⁊ variole citrine dure ꝓpinque inuolute multe ⁊ rubee vehemẽtis rubedinis ⁊ violacee: ⁊ ille q̃ ambulãt vt formica. ⁊ q̃ faciũt superficiẽ corporis sicut spasmata oẽs male sunt ⁊ mortales et oportet etiã vt cum senseris variolas vt precipias egro gargarizare cum aqua ro. etiã vt minoretur qđ egredit̃ in gutture suo: ⁊ effunde in aurem eius sief memithe cũ aceto et aqua vt minoretur qđ egreditur in aure ei⁹. ⁊ fac ip̃m in naribus surgere oleũ mirtinũ: vt minoretur qđ egredit̃ ex eis in naso: nam cum hoc feceris qui scit ex lesione magna. ¶ Et si conqueritur de punctura in plantis pedum ⁊ manuũ assiduet ⁊ positionẽ eoꝝ in aqua calida: ⁊ nõ cibes eum in his duabus egritudinibus pullis: donec cadãt cortices: et recedat sitis ⁊ malitia anhelitus. postq̃ꝫ ergo ceciderint cortices: tunc assiduatio balnei ⁊ regimen impinguatiuũ corporis implebũt foramina eaꝝ: ⁊ medicine que eradicant pannũ delent vestigia earum.

¶ Explicit libri diuisionum practica.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Finis tabule.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Abubetri filij zacharie: filij arazi libri diuisionum antidotariū in quo ponūtur ad vnāquāq3 egritudinem medicine appropriate ꝯm diuisionem earum.

¶ Uerba abubetri filij zacharie arazi.

Dixi in hoc meo libro medicinas quarū necessitas est inseparabilis: et posui illas que ex eis sunt preclare ꝛ electe: et ꝓieci totū in quo erat superfluitas et dilatatio: ꝛ fui contentus eo tātum quod medico est necessarium: ꝛ declaraui illud et abbreuiaui: et posui illud per capitula.

¶ Uerba abubetri.

Iam quidem perueniemus ad expositionem resolutionis egritudinū que sunt a summitate capitis vsq3 ad pedes et reliquarū egritudinū: ꝛ eaꝝ quibus indiget medicus in libro nostro magno in arte medicine qui interp̄tatur alaugui: et in libro nr̄o qui est minor isto libro: et fui content⁹ in eo ꝯm tertiū qui est almāsor quē posui.x.tractatus: et feci ipsum regi almansori dn̄o corasceni: a cuius nomīe nominati librū: et in libro nr̄o edito de ꝟtutibus quē feci ad hely: et in libro atybal muluchi quē feci ad hely dominū trabestem: ꝛ in lib.poloꝝ qui est liber maior quē ego ꝯposui propter amplā expositionē quā ego explanaui in arte medicine: et ad iuuamentū naturaꝝ et quē didici de sciētijs philosophie exceptis his q̄ dicem⁹ ex libris nostris cū ipsi euigilent inquisitorē ad locū vtilitatis: quāuis intētio nō sit cōprehensa: qm̄ defectus ꝓhibet a ꝯprehensione: iam igitur in nr̄o libro isto diximus q̄ in ipso intendimus de oībus medicinis quarū rememorationē premisimus in eis que precesserunt de nominatione capitulorum et intentione eorum quacunq3 medicinarum non dixit in hoc libro nostro: queratur in antidotario hu-maim.al'.Joanutij filij ysaac et illic inuenietur.

¶ Medicine tincture capillorum. Cap.i.

Confectio tincture denigrātis capillos.℞.gall'.rosarū rubearū.librā ꝛ inūgantur oleo et fricātur in frixorio donec scindant ꝛ calcecaumenon: alumi-

nis:dragãti.ana.ʒ.xv. Salis gemme.ʒ.vij.conterant sicut alcohol:conficiant in aqua calida: et humectentur tribus horis et tingantur cum eis et dimittantur tribus horis ligati:et innoluti folijs sicle:deinde leuentur in mane.

¶ Alia litargiri:calis nõ extiĉte.añ.pars.i.crete ptes.ij.cõficiant cũ aq̃ ⁊ tingant cũ eis.⁊ dimittant quattuor hor.

¶ Cõfec.tincture dealbãtis capillos:sterc⁹ yrũdinis:enula sicca:mes: semẽ rafani:nefrin:sulfur:cortic̃.radicis capparis aggregẽtur cũ felle vaccino et aceto vini:vngat cũ eis: postq̃ suffumigatio fit cũ sulfure:⁊ iteret illð mltotiẽs. Si albificent assiduetur eorum inunctio cũ oleo sambucino.

¶ Ad faciẽdũ capillos flauos. ℞.lupino℞.myrrhe.añ.ʒ.x. stafisagrie:fecis vini al.añ.ʒ.iij.aggrega cũ aq̃ in qua infusus est cinis ligni vitis ⁊ line cũ eis in nocte ⁊ fient flaui.

¶ Ad crispandum capillos: farina fenugreci:se.iusquiami contritum:galle:sidra:calix: litargirũ et liniatur cum eis.

¶ Medicamen faciẽs nasci capillos vbi volueris. ℞.cineris abrota.ℨ.x.vẽtris cantaridũ.ʒ.ij.laudani.ʒ.iij.auellane cõbuste.ʒ.ij.terant cũ oleo veteri ⁊ aromatizẽtur cũ aliquãtulo gallie:et fricetur locus et inũgatur cum eis omni nocte et abluatur cum euigilat:et quando incipit vesicari:dimittatur vna die:deinde iteretur donec nascantur.

¶ Confectio medicaminis corrũpantis pilos et subtiliãtis eos:sumãtur oua formicarũ:se.iusquiami:alumen:psilium: opiũ liniatur post deopilationẽ cum aceto sublimato,⁊ assiduetur:quoniã subtiliat eos adeo vt non nascantur.

¶ Confectio medicaminis ꝓhibẽtis capillos cadere.⁊ prohibẽtis initiũ caluitie:gallie mirabola.nig.folia mirti decoquãtur in vino:donec dissoluant:postea in vna libra olei onfacini ꝓijciatur.ℨ.i.laudani:⁊.ℨ.i.masticis et decoquat illud vinũ postq̃ colatũ est donec inspicet paulatim:deinde proijciat super oleũ aque põdus sui:⁊ decoquat donec cõsumatur aqua:⁊ remaneat oleum ⁊ ingrosset:deinde liniatur cum eo in nocte:⁊ lauetur in die cum decoctione mirti.

¶ Medicamen ad caluitiũ in non suo tempore:laudani.ℨ.i.euforbij: gumme rute agrestis.añ.quarta.ℨ.i.mirte.ℨ.ß. storacis liquide quartã.ℨ.i.⁊ quãtũ est totũ bis ceroti cõfecti cum oleo de keiri:⁊ liniatur cum eo:⁊ abluatur in die.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Confectio medicaminis ad capillos cadentes confortantis eos et prohibētis a casu suo. ℞. laudani. ℥. iij. gallarum myrrhe: et masticis: thuris. añ. ʒ. i. cordumeni. ʒ. ij. dissoluantur cum oleo ros. et liniantur cum eis radices capillorum: est enim mirabiliter constringens et retinens.

¶ Medicine ad alopitiā. Cap. ij.

Spume maris. ʒ. x. baurac: zedarac: sulfuris gūme rute agrestis: euforbij. añ. ℥. ij. stafisagrie: et cantaridum. ana. ʒ. i. terantur oīa: deinde fricetur caput cum cepe donec rubeat. et qñ mordicat inungatur cū adipe vrsi et liniatur cū oleo antiquo et liniatur cū hoc medicamine duabus vicibus aut tribus cū vino veteri post fricationem cū cepe donec rubeat: et qñ mordicat inungatur cum adipe vrsi: deinde iteretur. ¶ Medicine ad furfures. Cap. iij.

Confectio medicaminis ad furfures fortis farine ciceris. ʒ. c. farine fenugr. baurac: panis et furfuris eius nitri contriti: sinapis. añ. ʒ. xv. altee. ʒ. x. conquassentur cū aceto vini pauco: et aq̄ et fricetur cū eis caput bñ et lauetur oī hebdomada semel: et assiduet inunctionē cum oleis: et abrasionē et balneum.

¶ Medicine ad sahafati. Cap. iiij.

Epithima ad sahafati recentē et in corpibus teneris: alcanna: arist. litarg. cortex granati: terantur et cribrentur et liniantur cū aceto vini et oleo ros.

¶ Cōfectio epithimatis ad sahafati antiquā: sal et atramentū adusta: sulfur terra argenti viui: galle vene: litargirū aristo. teratur totum et administretur sicut primum.

¶ Medicine ad scabiem humidam. Cap. v.

Epithima ad scabiē humidā argentū viuū extinctū: climia argēti sulphur albū: folia oleādri ꝯdisti calidi: litargirū misceantur cū aceto vini et pauca aq̄ et oleo ro. plurimo et dormiat sup ipsum et ingrediatur balneū et lauetur cū vsnem viridi: deīde inungatur cū oleo ro. postq̄ effunditur sup ipsum aqua calida: deinde frigida plurima.

¶ Medicine ad scabiem siccam. Capi. vi.

Confectio epithimatis boni ad scabiem siccā: floris eris attramenti. añ. terantur et cribellētur: et terantur cū aceto bene: et ponantur in vrceolo vitreato

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

⁊ dimittantur in stercore.lx.diebus: extrahatur et teratur bene et administretur ex eo quantitas.ʒ.ij. et liniatur cum aceto forti commixto.
¶ Confectio epithimatis ad scabiē siccam et pruritus: baurac: venarum: salis: myrrhe: costi dulcis: condisi.añ.ʒ.ij.storacis liquide.ʒ.i.liniatur ex eo cum oleo rosato.corpus totum et dimittatur tribus horis: deinde abluatur.
¶ Cōfec.pill'.ad scabiē q̄ sumunt̄ oi hebdomada semel aut bis: mirab.citri.ʒ.xxx.aloes.ʒ.xv.scamo.ʒ.v.q̄rū dos̄.ʒ.iij.
¶ Modus ꝯfectiōis alkesines ad scabiē ⁊ ad sahafati: ⁊ est trifera: mirab.citri.ʒ.x.sene fumi terre.añ.ʒ.xxx.kesisnes quantum aggreget ea et bibatur ex ea omni die quantum est nux mane et sero.

¶ Medicine ad morpheam albam Cap̄.vij.

Epithima ad morpheam albam tassia ⁊ rubea se. rafani condisi: sinap̄.terantur cum aceto forti et liniatur in sole.

¶ Baras. Capitulum.viij.

Confectio epithimatis ad baras: tassie blitis stafisagrie: ventris cantaridum ana liniatur cum decoctione rubee facta ex aceto vini.

¶ Medicīe ad morpheā nigrā ad pānū ⁊ lētigies. Cap̄.ix.

Epithima farine lupinoruꝫ.ʒ.x.se.rafani se.eruce: costi.amig.amare.sal'. armoniaci pipis.ana.ʒ.ij. armoniaci.ʒ.ij.⁊.f.dissoluat̄ armoniacū cū adipe ⁊ cōiūgat̄ cū eo ⁊ fiāt ex eis forme auellanaꝝ ⁊ dissoluatur cum necesse est: ⁊ liniat̄ cū aqua acedarach in nocte bn̄ epithimando ⁊ abluat̄ in mane cū aqua se.melo.⁊ furfuris: et violarū sicca.⁊ vaporet̄ locus anteq̄ epithimet̄ cum aqua ca.⁊ inclinet̄ super ea donec rubeat: ⁊ fit post balneum.
¶ Cōfec.epithimatis alterius ad pannum ꝓpriū expertuꝫ: liniat̄ cū sarcocolla dissoluta cū aqua aut felle vaccino.

¶ Medine ad impetiginem. Cap̄.x.

Confectio epithimatis ad impetiginē siccā in vltimo siccitatis: oleū de crisomilis.ʒ.ij.in quo dissoluatur bdelliij ⁊ picis.ana.ʒ.iij.moueat̄ cū aqua in mortario: donec sit sicut vnguentū ⁊ annectatur loco.
¶ Medicine ad sanguinē mortuū ex ꝑcussiōe ⁊ alijs. Ca.xi.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

ARsenici rubei:lapidis alkahal.ana thuris quarta partis.i.fiant inde colliria: et liniantur cum necesse est:cum aqua coriandri.

¶ Medicine q̄ delent vestigia variolarū ꝛ vlcerꝫ. Cap.xij.

LItargirum conditū:radices canne sicce:farina ciceris:ossa vetusta:farina rizi maturi:grana alben:costus aggregentur et terantur et liniantur cum eis in nocte:et abluatur cum eis in die in balneo.

¶ Medicine ad clarificandū faciem. Cap.xiij.

COnfectio gumere clarificātis faciē.amigdal̄.dulciū draga.farine ciceris ꝛ fabarū cōficiat̄ cū aqua ord.ꝛ liniat̄ in nocte abluat̄ in mane cū aqua furfuris. ¶ Gumera clarificās faciē ꝛ rubificās eā experta:crocus:rubea:thus:myrrha mastix.ana.aggregent̄ cum aqua bulbiꝫ ꝛ liniant̄:ꝛ fiāt colliria:ꝛ liniātur cū aqua:ꝛ dimittatur.iij.horis:deīde lauētur cū aqua calida: ꝛ multū vtatur in mane cicer̄.ꝛ aqua ciceris etiam:et sumant pondus.ʒ.ij. pulueris yso.ꝛtertia.ʒ.i.de croco aliquot diebus.

¶ Cōfec.gumere rubificāt̄ faciē.Sinap̄.albā.ꝛ arsenic̄.ru. cōterant̄ sil̄ cū lacte ꝛ fiat faciei gumera cū eis.vij.diebus.

¶ Medicine ad melancoliam lepram et egritudines melancolicas. Cap.xiiij.

COnfectio pill̄.valētiū ad leprā ꝛ meliam ꝛ egritudines meli̇cas experta.℞.epithimi.ʒ.x.pulpe colloquint.centauree.ʒ.v.yerep̄.aga.salis idi.ana.ʒ.v.elli̇.ni. ʒ.iij.et tertiā:sticados.ʒ.vij.polipodij.ʒ.x.dosis eius.ʒ.iiij.

¶ Confectio pill̄.educentiū meli̇am conferentiū egritudinibus melancolie ꝛ timoris.℞.epithimi.ʒ.xx.elli̇.ni.ʒ.v.magnetis.ʒ.iij.salis indi.ʒ.v.sticados.ʒ.vij.dosis.ʒ.iij.

¶ Decoctio epithimi educētis meli̇am bona melie ꝛ ipetigini scabiei ꝛ morphee.ni.℞.mirab.nig.ʒ.x.polipo.ʒ.v.sene.ʒ.vij.turbith.ʒ.quattuor.passularꝫ enucleatarꝫ.ʒ.vij.herbe eupa⁹.ʒ.v.sticados:epithimi ana.ʒ.x.decoquant̄ omnia preter epithimū: donec dissoluant̄:deinde ꝓijciatur super ea epithimū ꝛ compleatur decoctio eius ꝛ coler̄ ꝛ sumatur ex ea in potu:post pill̄.quarum rememoratio precessit:aut cum agarico ꝛ aloe et sale indo et elleboro nigro.

¶ Cōfec.medicaminis ad illum cui aduenit epili̇a et com=

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

motio cerebri. ℞.sticad.ʒ.x.aga.ʒ.ij.⁊.ß.sisele.ʒ.iij.vio.siccarum.ʒ.v.conficiantur cum kesmes et comedatur tantum quãtum sunt.ij.nuces aut tres.

¶ Medicine ad mel'iam ⁊ timorem. Cap̃.xv.

Mirabola.ʒ.xx.kesmes ĩmaturi:scesabrã marui albi.añ.ʒ.v.epithimi.ʒ.xv.sticad.ʒ.x.aga.ʒ.v. ell'ini.ʒ.v.gario.ʒ.ij.melisse.ʒ.iij. feleimisch.ʒ.v.cortic.citri.lingue bouine.ana.tãtundẽ:nucis musc.gallic.añ.ʒ.i.aggregent᷑ post cõtinuationẽ cum kesmes ⁊ melle.

¶ Modus cõfictiõis letificantis ad timorẽ et tristitiam et impinguat ⁊ facit colorẽ bonũ et odoriferũ oris et sudoris odorem et cõfert pulsui cordis:et si assiduetur letificat animam:ita vt extrahat eam ad egritudinẽ sil'em haronati ex multitudine risus ⁊ bonitate aĩe:cuius cõmixtio.℞.rosaꝝ rubearũ.ʒ.vi.ciperi.ʒ.v.gario.masti. spice:asari.ana.ʒ.iij.cinamo.croci.ana.ʒ.ij.macis cardamo.heil nucis musc.añ ʒ.i.terantur et optime misceant᷑ et decoquat᷑ libra emblicorum cum lib.vij.aque donec remaneat tertia:deinde coletur ⁊ proijciatur super ipsam lib.mell'.⁊ decoquatur donec inspisset᷑ et pulverizet᷑ desuper cõmixto:⁊ moueat᷑ cum ligno salicis:aut ligno citri lato:donec ꝑmisceat᷑ et sumat᷑ sicut sumitur trifera:et ponatur in ipsa sexta.ʒ.i.de musco:quoniã est magna cõueniẽs:quidam vero homines ponunt in ea berengesemisch et mellisse et margaritarũ:et folij.indi.ana.ʒ.ij.et in descriptiõe alia macis gario.nucis musc.ana.ʒ.ij.et non sumatur nisi in hyeme.

¶ Facientia subeth et somnum. Cap̃.xvi.

Seminis aneti.ʒ.ij.croci:myrrhe.ana.tertia.ʒ.i.iusquiami sexta.ʒ.i.mandragore kerat.i.opij.℥gra.ij.⁊.ß.aggregentur cum mucilla.fenug. ¶ Confectio somnifera.℞.se.lactu.corticis papaueris:fabarum excorticatarum:se.portulace:kekengi.ana.ʒ.ij.opij.gr.ij.⁊.ß.aggregentur cum mucil.psilij.⁊ est doß.i.

¶ Medicine ad dolorem capitis. Cap̃.xvij.

Confectio yere magne in loco pillulaꝝ cochiarum conferentis ad dolorem capitis et epileptiam et vertiginem capitis ex repletione et tenebrositate visus ex humiditate ⁊ initiuz aque:cuius commixtio.℞.

yerepigre.ʒ.x.pulpe colloquintide.ʒ.iij.et tertiam.scamo. ʒ.ij.ꝛ.ß.turbith:sticados.ana.ʒ.v.et est dosis.x.

¶ Confectio embroce ad dolorem capitis cal.ꝛ vigilias et birsen vio.sic ordeum excorticatum sem̄ cucurbite:se.lini. psilium contritum : cortices papaueris semen altee :semen lactuce:semen portulace : rosa.decoquantur donec dissoluantur:et rubea fiat aqua ꝛ fiat embroca cum ea.

¶ Cōfectio embroce ad dolorē capitis frigidū ꝛ vētositatē grossam in capite:camomilla:sceha:sisimbriū sansucus:be rengesif.origanū:ordeū:folia lauri fiat vt proxime supra.

¶ Confectio epithimatis ad dolorem capitis frigidum et emigraneam ex ventositate grossa:et dolorem auris frigidum.℞.castor.euforbij.opij.storacis liquide.piperis foliorum rute.calamēti:sinapis.ana.fiant trocisci.ꝛ embrocentur : et dissoluantur in oleo : et sit oleum costinum aut nardinum et dissoluatur cum aliquo de illis et distillentur in aurem que est in latere doloris.

¶ Confectio epithimitatis ad emigraneam et dol.capitis calidum.℞.se.iusquia.se.lactuce.sief.memithe ros.sandal. saufel.radic̄ mandragore:opiū fiant ex eis colliria et distilletur ex eo in aurem cū oleo rosato et aceto vini pauco.

¶ Confectio caputpurgij ad dol.capitis et emigraneam calidam ad dolorez aurium cum caliditate et pulsatione.℞. opij camphore .ana.fiant inde colliria similia lenti et dissoluatur.i.aut.ij.in oleo vio.ꝛ.distilletur in aurem ꝛ nasum et est bonum expertū. ¶ Caputpurgiū ad dol.capitis ffm: fiant collīa ex euforb.ꝛ castor.ān.et dissoluātur cū oleo ro. in quo decoctus est costus et distilletur ex eo in nasum.

¶ Medicine ad tremorem. Cap̄.xviij.

Confectio pillularum conferentium tremori.proprie mirabil̄r.℞.piretri : casto.cassie:ana.ʒ.iij.serapini:pulpe : colloquin.ana.ʒ.iiij.yerep̄.ʒ.i.et.ß.

¶ Modus confectionis ad tremorē.℞.mirab.nigr.ʒ.xxx. sauine.ʒ.x.thuris.ʒ.vij.ciperi : acori.ana.ʒ.v.et ponantur loco sauine et erit magis vltima et melior.

¶ Confec.trocisco.sedantiū sitim ꝛ faciētiū subeth ꝛ detrahunt alienationē ꝛ feb.ꝛ dolorē capitis.℞.se.lactu.se.papa.se.cucur.excorticate : se.portu.ana.ʒ.x.succi liq.simili.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

drag.opij.añ.ʒ.iij.terant et cõficiant cũ mucil.psilij:et fiãt ex eis trocisci.xx.dos.est trociscus.i. ⁊ isti quidẽ magis necessarij sunt patientibꝰ vigilans et alienationẽ:⁊ qñ fit fortior et superflua detur in potu aq̃ coriandri humidi : aut cũ aqua lactu.aut citruli: aut cucurbite ⁊ similia.

¶ Medicine ad torturam. Caplm.xix.

Confectio caputpurgij ad torturã et paralisim : et dolorẽ capitꝭ:et egritudies flegmaticas.℞.casto. ʒ.i.condisi pipis:ciclaminis gilbenee : pulpe colloquinti. baurac.ru.eufor.fellis bouini exiccati.ã.ʒ.iij.fiãt colliria. et fiat ex eis caputpurg.cũ auricula murꝭ:aut aq̃ sansuci.

¶ Confect.pillularum fetidarũ maiorꝝ:que dantur in potu ad paralisim ⁊ torturã ⁊ podagram frigidã:⁊ anteq̃ icidũt humorẽ grossum iuncturaꝝ: ⁊ stant loco maioris yere:q̃rũ commixtio.℞.yerap̃.ʒ.x.pulpe coll.ʒ.v.cebrã.ʒ.i.centauree minoris plãtaginis.añ.ʒ.v.eufor.ʒ.ij.⁊.ß.casto.ʒʒ. asse fetide serapini:opponacis:tapsie inde:sinap̃.piperis. ana. ʒ.i.dissoluatur serapinũ et assa fetida cũ aqua rute ex quibus cõficiantur medicine:et fiant inde pillule que erũt. x. doses.dos.ʒ.iij.et tertia.

¶ Medicine ad paralisim. Cap̃.xx.

Confectio anacardi que est tyriaca paralisis ⁊ torture et appoplexie:et hec q̃dẽ medicina sanat corpus statim:⁊ sudare facit: opꝫ itaq̃ʒ vt cooperiat vt sudet.cuius cõmixtio.℞.ʒinʒi.piretri:nigel.costi.pipis macropiperis : acori.añ.ʒ.x.myrrhe:folioꝝ ruthe:asse:gẽtiane:aristo.baccaꝝ lauri:castor.tapsie.sina.añ.ʒ.v.mellis anacardi.ʒ.v. et tertia inuoluatur cũ oleo de nucibꝰ et cõficiat cũ melle:et detur sicut nabaca et ipsum q̃deʒ stat loco alpheresefin in oĩbus egritudinibus fratris:et inflammat corpus statim et attrahit feb.bonũ spasmo humido: ⁊ grauedini lingue qñ fricatur cũ eo:et destructioni sensus mẽbroꝝ:qñ cũ eo emplatur et fricat: et est magne bonitatis.

¶ Confectio anacardi minoris ad morpheã et baras et canitiẽ ⁊ obliuionem.℞.mirab.ni.belliricorũ emblicorum. añ.ʒ.xxx.olibani ysopi.ʒiʒi.piperis .mell. anacardi.añ.ʒ. v.mellis apum:quo cõficiatur:dosis eius vt primi: et qñq̃ʒ adduntur in ipso acori ciperi:spice.ana.ʒ.v.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Medicine ad epliam. Capitulum.xx.

Confectio ad epliam valde bona. ℞. piretri: siseleos: qđ est aniudē romanū stica. aā.ʒ.x. aga.ʒ.v. cordumeni recētis: asse bone aristo.ro.afodili: radicum liquiri.carpobalsami ligni peonie.aā.ʒ.ij. ꝛ exprimatur aqua squille ꝛ fundatur super tm̄ mel.q̄tū ipa est: ꝛ cum eo coquat ꝛ cōficiant inde medicine est eñ bona vltima: et cōfert ei iuuamentū vltimū yere hermetis: ꝛ anacardinū minus. ꝛ yerap.cum eo assidue vtitur ꝭm quātitatem virtutis et etatis ꝛ tpis. ¶ Medicine ad corizam. Ca.xxij.

Confectio formarū similiū auellanis ad corizam ℞.thuris: storac.liquir.costi sandarace.aā. fiant inde p̄dicte forme ꝛ suffumigentur ex vna earum in traiectorio: quia abscindit fluxum nasi statim.

¶ Medicine ad apostema flāmaticum. Ca.xxiij.

Epithima. ℞.ciperū alumen farina ordei: lentes frixas: liniant cū aqua granatoꝝ ꝛ aceto ꝛ ligeꝛ

Medicīe ad serpētes.i.lūbricos lōgos. Ca.xxiiij.

Confectio medicaminis ad lūbricos: citri excortica, sirasch turbith se.nil.partes equales lupinoꝝ pars.i.cambil.pars.ß.et bibat ante ipsum lac caprinū.iij. diebus in mane et fatigetur in quarto die post bibat parum lactis: deinde incipiat bibere hoc medicamen dissolutum cum aceto cōmixto cum lacte quantitate ʒ.vi.et bibatur cum est magna fames.

¶ Medicine ad scissuram arteriarum. Capm̄.xxv.

Confectio medicamīs: flos eris ꝛ albugo oui ponantur desuper: quia retinent sanguinem. Alias ciminum: et calx viua ponatur super ea.

¶ Medicine ad vesicas. Cap̄.xxvi.

Confectio medicaminis: cerusa plūbi vsti: cathimia argenti: litargirum bolum ar. et cāpho.aggregentur cum mucillagine psilij.

¶ Medicine ad adustionem ignis. Cap̄.xxvij.

Cerusa et aqua solatri et aqua atarascō: super que pulverizetur cāphora ꝛ opium: ꝛ sit in eis parum olei ro.et liniantur ꝭm dies aliquot.

¶ Medicīe ꝯsolidātes vlcera: ꝛ faciūt nasci carnē.c.xxviij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Litargirum tritum imbibatur pauco ace. et oleo et terātur ita vt coequātur et administretur.

¶ Medicine oculorum. Capm. xxix.

Confectio colliriȷ al. ℞. ceruse plumbi ablute. ʒ. x. sarcocolle grosse. ʒ. iiȷ. amili. ʒ. iȷ. draga. ʒ. i. opiȷ ʒ. ß. fiant colliria. et administrentur.

¶ Cōfectio colliriȷ rubei lenis floris eris: qđ fit in minera eris. ʒ. iiȷ. colborat adusti. ʒ. iiȷ. eris vsti. ʒ. iȷ. myrrhe. ʒʒ. añ. ʒ. i. piperis. ʒ. ß. fiant ex eis colliria cum vino bono.

¶ Fistula in lachrymali oculi: cura est cauteriū: qꝫ si nō fit cauteriū fac hoc medicamen: aloes: sarcocolle: sang. drac. myrrhe: thuris. ana. ʒ. v. climie argēti. ʒ. x. balaustie. boli ar. ana. ʒ. v. floris eris. ʒ. i. et. ß. terantur et humectetur locus saliua: et puluerizetur desuper.

¶ Confectio colliriȷ viridis de flore eris ad scabiē et sebel: et albuginē ad tenebrositatē et ad vngulā. ℞. floris eris. ʒ. iiȷ. colcotar rub. adusti. ʒ. vi. arsenici rubei. ʒ. i. baurac spuma maris. añ. ʒ. i. salis armoniaci. ʒ. ß. armoniaci myrrhe. ʒ. i. resoluatur armoniacū cum aqua rute: et fiant colliria.

¶ Confectio colliriȷ facientis ad libar nasi: carnem faciētis in vlceribus oculi et prohibens almusaragi et subtiliās bothor. ℞. climie ablute ceruse tuthie: alcohol olibāi. añ. ʒ. i. opiȷ tantūdem fiant inde colliria: et est bonum ad vlcera et almusaragi: et exiccat ea: et facit nasci carnem et non remanent eis vestigia.

¶ Confectio colliriȷ de thure maturans vlcera. ℞. thuris ʒ. x. armoniaci: sarcocolle. ana. ʒ. v. croci. ʒ. iȷ. fiant inde colliria cum mucillagine fenugreci.

¶ Cōfectio colliriȷ ad albuginē. ℞. massacume. ʒ. x. spume maris. ʒ. iiiȷ. floris eris. ʒ. i. et. ß. baurac: serapini: armoniaci. ana. ʒ. i. fiant colliria cum decoctione acori et fricentur in eo: et fiat alcohol: deinde puluerizetur iste puluis.

¶ Confectio pulueris ad albuginem. ℞. massacume. ʒ. iȷ. spume mariȷ: baurac zuccari: albosir. ā. ʒ. i. pl'uerizeť cū eo.

¶ Confectio mirabilis pulueris alb. ad obtalmiam calidam et dol'. super sarcocollaȝ grossam fundatur lac et exiccetur in sole: et terantur ad omnes. ʒ. x. ex ea. ʒ. iiȷ. amili. ʒ. i. et. ß. opiȷ. et. ß. camphore et est conueniens ad vehemen-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

tiam doloris et caloris.
¶ Confectio pulueris magis abscindens lippitudinē: ꝛ est bonus quādo non fuerit sanies multa. ℞. sarcocolle. ʒ. x. spume maris. ʒ. i. zuccari. ʒ. iij. terantur et aggregentur.
¶ Cōfectio pl'ueris citrini fortis q̄ admīstret in fine obtalmie. ℞. sarcocolle. ʒ. x. sief memithe. ʒ. iij. litij. aloes. an̄. ʒ. ij. croci. ʒ. i. ꝛ. ß. spume maris. ʒ. ß. aggregentur et terātur.
¶ Confe. iefram. i. iesirim ꝯseruās almusargi ꝛ faciēs nasci carnē. ℞. antimonij. ʒ. x. floris eris de minera tantūdē acatie. ʒ. iij. sang. dra. aloes. an̄. ʒ. i. terantur ꝛ admīstrent.
¶ Confe. collirij de fellibus ad pannū ꝛ ad inceptionē aq̄ ꝛ dilationē pupille: qđ est bonū ꝛ exptū exiccet fel yrci in vase eneo: de quo sumātur. ʒ. x. collodn. interioris. ʒ. i. et. ß. serapini. ʒ. ij. euforbium tantūdem: fiant ex eis colliria cū aqua ruthe: aut aqua feniculi: et fiat alcohol cum eo.
¶ Confe. alcohol faciētis nasci palpebras. ℞. dactilorum adustorum. ʒ. v. fumi thuris. ʒ. iiij. carpobalsami. ʒ. iij. spice inde. ʒ. i. azuli. ʒ. x. fiat alcohol: ꝛ trāseat sup palpebras.
¶ Cōfe. collirij ad garab in ocl'o qđ distillet ī eo. ℞. aloes thuris. an̄. ʒ. i. sarcocolle. balaustie: san. dra. antimonij: aluminis. ana. ʒ. ß. floris eris quartā. ʒ. fiāt ex eis colliria ꝛ distillent in oculū in ipso lachrymali ꝛ post expressionē eiꝰ.
¶ Cōfectio collirij de mirrha ad punctū sanguis. ℞. croci thuris: myrrhe: armoniaci. an̄. ʒ. i. arsenici rub. ʒ. ß. fiāt colliria ꝛ distillentur in oculū cum aqua coriandri humidi.
¶ Confec. collirij de calcanto ad vngulā. ℞. calcecaumenō. ʒ. v. floris eris. ʒ. ij. calcāti salis armoniaci: baurac. arsenici rubei. an̄. ʒ. i. terantur ꝛ conficiantur: et dimittātur donec fiant vt flos eris: et fiant inde colliria: ꝛ administrētur sitq; arsenicum eius sublimatū: fricetur cum eū vngula: deinde puluerizetur cum radice liquiritie.
¶ Confectio collirij ad madicō ad venas rubeas que sunt in oculo ex obtalmia antiqua et sebel ꝛ vngula ꝛ alijs. ℞. vzifur: calcecaumenō: arsenicū rubeum: zuccarū tabarzet. an̄. ʒ. i. myrrhe: croci: vcnarū. an̄. quartā. ʒ. armoniaci: thuris. ana. ʒ. i. fiant inde colliria et administrentur.
¶ Confectio alcohol cōseruātis sanitatē oculi tuthic. ʒ. x. sief memithe. ʒ. iij. aloes litij. ana. ʒ. i. cāphore sextā. ʒ. i. te-

rantur cum aqua agreste:aut cum aqua sumach:et exiccẽtur et administrentur.

¶ Confectio alcohol ad lachrymas tuthie.ʒ.x:coralli:mirabola. fricatorum:aloes. ana.ʒ.ij.piperis.ʒ.ß.macro piperis.ʒ.ij.fiat alcohol et administretur.

¶ Confectio alcohol acuentis visum.℞.tuthiã nutritam cum aqua sansuci tribus vicibꝰ:qđ fit hoc mõ. ponderent de ea.ʒ.x.⁊ cõdiant postq̃ perueniũt ad hoc tribꝰ vicibꝰ: deinde de ea.ʒ.x.zinziberis:pipis:macropipis: celidonie: venaꝝ.ana.ʒ.i.salis ar.ʒ.ß.nutriant cuz aqua sansuci aut cũ aqua fenu.tribusvicibꝰ:deinde exiccent ⁊ admĩstrent.

¶ Confectio emplastroꝝ ⁊ epithimatũ ad oculos.Emplastrum ad cursum et guardenigi:cortices granatorũ: ⁊ lentes excorticate conferunt.

¶ Confectio empli ad corrosionẽ lachrymalis: endiuia teratur et super faciẽ suã ponat,oleũ ro.⁊ emplet̃ur cum ea.

¶ Confectio emplastri ad percussionem ⁊ vulnus in oculo ouum absq; cortice suo aqua coria.et oleum ro. et aggregentur et ponantur super ipsum cum coto.

¶ Confectio emplastri ad dolorẽ vehementẽ in obtalmia coriandri:melli:croci:sem̃.lini:tortellas: vinum:terãtur ⁊ conficiantur et emplastretur cum eis palpebra.

¶ Confectio epithimatis prohibentis fluxum ex oculo:aloes acathia sief memithe licium boli ar.etꝰ gummi ar.liniantur super frontem cum albumine oui.

¶ Cõfectio epithimatis ad iflationẽ ⁊ ad ap̃a i palpeb.rose sief memithe litiũ:bolũ ar.⁊ gũmi ara.liniant sup frontem cũ albumĩe oui:⁊ croci ⁊ vene ⁊ aloe ⁊ sandal'ru.⁊ fau fel:⁊ aggregent et terant ⁊ liniant cũ aqua coriãdri ⁊ endiuie et aqua rosata.

¶ Medicine aurium. Cap.xxx.

Ad vlcera in aurẽ. Sumant sarcocolle: sanguis thus:myrrha:spuma maris:baurac:bolũ ar.scoria ferri:flos eris ⁊ aloes deinde abluatur auris cum aqua et aceto tribus vicibꝰ post inuoluat licinũ cum melle in medicamĩe ⁊ ponat in ea:⁊ de medicamine fiant collіria:⁊ cũ necesse fuerit distillet in eam semel cuz aqua mellis:deinde administretur licinium.

¶ Cõfectio medicamis ad grauitatẽ auditus ⁊ tinnitũ va

poretur vapore sansuci ꝛ absinthij ꝛ sceha: deinde distilletur in eā hoc colliriū: pulpe colloq̄n.ʒ.i.baurac.ʒ.i. tertiā: castor.ʒ.ß.aristo.rotū.ʒ.ß.succi absinthij tm̄dē.eufor.sextā ʒ.i.costi.ʒ.quartā: fiāt coll'ia ꝛ distillent cū oleo amigdal'. amaro: sunt em̄ ad dolorē frigidū et ventositatē ꝛ difficultatē auditus: que cōficiant cū melle vaccino: ꝛ fiāt coll'ia.

¶ Medicine dentium. Cap.xxxi.

Medicamē dentiū eradicationē facilē faciens piretrū radix colloq̄ntide ꝛ cortex eius: cortex radicis capparis cortex mori: semen mezereō ꝛ folia eius: vene: arsenicū citrinū: lac sebram aut lignuꝫ eius: aggregent et terātur piretrū ꝛ colloq̄n. ꝛ relique medicine cū aceto in sole trib⁹ dieb⁹ ꝛ moueant in dieb⁹ multis vicibus cū aceto: ꝛ dimittant per reliquū diē infuse ī ipso et ꝓijciant desuꝑ assa et bdelliū ꝛ fiāt ex eis trocisci: ꝛ cuꝫ necesse fuerit: terant et liniātur cū eis radix dentis in die aliquotiēs: ꝛ hoc per aliquot dies: postq̄ scarpellationem factā in circuitu dentis: facit em̄ eradicationē facilem.

¶ Cōfec. medicamis de q̄ iplet dēs corrosus ꝛ frāgit ip̄m semē mezereō. lac febrē ꝯficiāt cū kitrā ꝛ ipleat inde dēs.

¶ Confectio medicaminis sedātis dolorē gingiue et dētis qd̄ administret cū gingiua nō est aposa: neq̄ calida: piper sinapis: piretrū tapsia. ʒinʒi. baurac: ꝛ fricet cuꝫ eis radix eius multotiēs. bene tamē prius fricet cū pāno. deinde fricetur cum hoc medicamine. deinde ꝓijciatur ex eo in aceto et teneatur in ore. deinde vaporēt. mandibule ꝛ distillentur in aurem que est in illo latere. De collirio doloris capitis frigidi: cuius confectio. castor. asse. storac. myrrhe. aristo. opij. piperis. ʒinʒi. sem̄. iusquia. ana. conficiantur cū melle aut kitrā: et liniatur cum eo dens corrosus: sicut linitur cum tiriaca ꝛ suffumigetur in traiectorio cum sem̄. iusquia. et storacis: de quib⁹ facte sunt forme similes auellanis: et teneat in ore oleuꝫ calefactū in quo decocte sunt radices altee: et stringat super rem calidā aliquotiens.

¶ Confectio tiriace ad dentes experta: asse: opij: myrrhe: castor. ana. conficiantur cum melle.

¶ Confectio medicaminis dol'. dentis calidi quādo est cū apostemate gingiue. se. portula. coriandri: sumac: lentium

excortica.sandal.citri.ru.piretri. cāphore.añ.teneat acetum in ore cum aqua ro.et inuiscetur de hoc medicamine super gingiuā post contritionē eius:ꝛ non deglutiat aquā eius:et administrentur ante ipsum flobotomia et vētose.

¶ Confectio dentrifici mundificātis:ꝛ abscindentis erugtinem.℞.sal gēme ꝛ se.iusquia.teste cane vel catin viridis cambil.Spume maris calli.añ.terantur ꝛ fiat dentrificiū cum eis et caueat sibi a sacietate nauseatiua.

¶ Confectio dentrificij stringentis gingiuas et dentes:cōferens rubedini eorum:balaustie:spodij:rose contrite:carmesich.alumen.ana.fiat vt super gingiuam adhereant.

¶ Confectio dentrificij odorem oris faciens redolere cortic.citri:ciperis:spice aromatice.gariofi.nucis musca.gallie:xiloaloes crudi cinami.macis heilhaugue:cubebe.añ.ʒ.i.musci kiratē.i.fiant ex eis pillule cū aq̄ maloꝝ ꝛteneat in ore suꝑ cibum suum:et deglutiat ex eis duas aut tres.

¶ Confectio medicaminis faciens stare dentes ne corrodantur impleantur corallo et mastice.

¶ Confectio medicaminis ad corrosionē in gingiua quādo dolor fit fortis et denigratur:vtriusq; arsenici:gallarum:calcis: aluminis.ana. terantur: et fundatur desuper aliquid aceti fortis ꝛ conquassetur in mortario donec fiat sicut vnguentum: deinde dimittatur in eo donec exiccetur:et teratur secundo et tertio donec fiat puluis:ꝛ sumatur ex eo quantitas granorum.ij.et.ß. et minus et magis in die semel:et sumatur super caput tente: et ponatur super egritudinem et dimittatur vna hora:deinde sumat in ore oleum ro.donec sedetur dolor:fiat istud.vi.dieb⁹ cūq; rubet: ponatur in eo de medicamine generationis carnis de pulueribus qui sunt in almansore ꝛ alijs ex eis que generant carnem:est enim bonum et expertum.

¶ Medicine ad fetorem oris. Cap.xxxij.

RΕcipe extremitatū mirti humide:cinamomi embli.ciperis:spice corticis citri:foliorum squinantis:masticis.ana.gallie:gariof.nucis musc.cubebe heilhaugue.zinzi.ana.pars.ß.aggregentur cum passis enucliatis q̄ sint duplū totius.et sumat ex eo qd sit sicut nux cumvino odorifero:aut cū mesmes antiquo:ꝛ fit illud

post vomitum et solutionem ventris aliquotiens et absti-
neat a cibis viscosis ⁊ pinguibus.
¶ Confectio ad cola.ro.spodium:amilū:coriandrū:sumac
lentes excortic.semi.portul'.alcanna de mecha: vene pire-
trum.añ.camphore pars.ß.zuccari q̄tuz est medietas om
nium teratur et teneatur in ore.
¶ Confectio trociscoꝝ de arsenico ad herpestiomenū arse
nici citrini.calcis.ana.ʒ.x.floris eris.ʒ. v. colcotar tantū-
dem:aluminis:acatie:balaustie.ana.ʒ.iij.terantur cuz ace
to per hebdomadam vnam:et informentur ex eis trocisci:
sunt enim conuenientes ad clysteria vlcerū antiquorū pu-
tridorū et herpestiomeno: et proijcitur cū eis: cum clyste-
ria fiunt opium:et qñ teruntur in sole plus cuz aceto. tunc
sunt magis vltimi:et reponantur in loco:vbi non sit ros:⁊
in fece aceti vt non debilitentur.
¶ Confec.medicaminis ad grauitatē lingue. Sal armoni
cus piretrū:stafisagria:sinapis:piper:acorus.añ.terant̄ et
fricetur cū eis sub lingua:et supra ipsam in die multotiēs.
¶ Confectio medicine ad vuluā cadentē:galle balaus. sal.
ar. añ. et sufflentur super ipsam:et ponantur super coclea-
rium et eleuetur cum ea.
¶ Confectio med.ad sinantiā:armel:sinap.piretri:se.rafa
ni:myrrhe:asse:nitri:salis ar.pipis:calamēti:stercoris ca-
nis albi sicci:stercoris humani sicci:cineris yrūdinis.ana.
terant̄ et suffletur in gutture ex eis:et ɔficiat̄ cum melle:⁊
fiat grargarismus ex eo sumpto quātū est galla cum aqua
mellis et qñq; proijcitur ex eis stercus canis et hois:et po
nit̄ loco ei⁹ fim⁹ colūbinus:et qñ fit res fortior et nō descē
dit in guttur aliquid.gargarizet cū sinapi cōtrita et aqua
et melle et ponātur ventose super locum dol.

¶ Medicine nasi. Capi.xxxiij.

Confectio medicaminis auferētis dolorem nasi:
myrrha:gallia:colcotar corti. granatoꝝ:calam⁹
aromaticus:gario.nefrin. et terantur ⁊ humecte
tur nasus cū licinio infuso in vino odorifero:deinde suffle-
tur in eū:et inuoluatur liciniū et intromittat̄ in nasum.
¶ Confectio medicaminis alaisim:collogn.ciclamē:nigel
la.baurac.terant̄ cū aceto tribus vicibus et informentur

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

colliria cū aliquanto fellis vaccini: et cū necesse fuerit dissoluatur vnū: et distilletur post balneationē aut inclinationem super aquā calidā: et naribus sugatur aer ad interiora cum tota fortitudine egro resupino: cumq; vehemētem inuenerit mordicationē distilletur in eo oleum rosatum.

¶ Confectio medicaminis ad fluxū sanguinis ex naribus aloes: thus: balaustie calx viua: colcotar: puluis molendini: gipsum galle: terantur cum alcohol: et suffletur in nasum et mittatur in nasum licinium.

¶ Medicine tussi asmati et saniei. Cap. xxxiiij.

Confectio decoctiōis ysopi minor ad tussim cū caliditate et aspitate pectoris. ℞. ficus albas. x. nūero iuiube. x. sebesten. xxx. passulaꝝ sine interioribus. ʒ. x. se. altee. se. citoniorū: ysopi: vio. siccarum. ana. ʒ. v. decoquant cum. iij. lib. aque donec remaneat libr. ß. de qua bibātur. ℥. iij. cum violarum conditarum pondere. ℥. vij.

¶ Confectio decoctiōis maior ysopi: ad tussim plurime humiditatis disniam: saniem et humorē in pectore. ℞. ficus albas. x. nūero dactiloꝝ mūdatoꝝ tm̄dē. fenugr. ʒ. v. radic. liqritie. ʒ. x. capil. vener. ʒ. vij. radicē apij. fenicu. se. vtriusq; se. vrtice. ana. ʒ. v. ysopi sicci. ʒ. x. calamēti. yreos: prassij. an̄. ʒ. v. decoquant ſm q̄ diximus: et sumant in potu.

¶ Modus confectionis ad tusses que indigent sputo: faciens spuere ex stomacho humorē grossum cum quo est sonitus in pectore: aut saniem et venter cum ea est lenis valde capilli veneris. ʒ. v. amigdale amare. ʒ. v. yreos. ʒ. iij. corticē. radicis capparis: faria herbi. ana. ʒ. ij. se. apij. se. feni. ana. tantundem: gentiane: aristolo. ana. ʒ. v. conficiantur cum melle dispumato. dosis. ana. ʒ. ij. vsq; ad tres.

¶ Confectio silis illi ad eū qui est cū caliditate vehementi. lapilloꝝ. vene. ʒ. x. se. melo. se. citruli. ana. ʒ. v. dosis. ʒ. iij.

¶ Cōfectio ad asma educēs hūores grossos et saniē ex pectore. ℞. succi liqritie. ysopi sicci. ana. ʒ. x. capill. ve. ʒ. vij. se. vrtice: yreos: cordumeni: pipis: aristol. ro. baurac nasturtij: carui cāpestris: amigdal. amar. ana. ʒ. v. cōficiant cum melle quātū ipsa sunt et detur in potu cū decoctione ysopi maiori.

¶ Confectio trociscoꝝ de papauere ad tussim siccam que non indiget vt spuat et ad locū catarri. ℞. papaueris al. ʒ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

xxx.se.cucurbite:se.citrul'.se.iusquiami al.ana.ʒ.xxx.amili draga.gūmi ar.ana.ʒ.xv.conficiātur cū mucil.psilij.⁊ fiant ex eis trocisci et trium.ʒ.dosis.i.eorum cum sy.de papauere aut cum aqua ordei que est bona ad tussim que est cum caliditate ⁊ sputo citrino subtili et ad tussim calidam.

¶ Cōfectio pill'.de storace ad tussim que inquietat ī nocte et facit euigilare absq₃ cal'itate.℞.myrrhe:stora.liq.opij.ana.fiant pillule sicut cicer.⁊ sumant.iij.in hora dormiēdi

¶ Confectio pill'.que tenētur in ore. Succi liquiri.piperis zuccari.ana informentur pillule.

¶ Confectio pill'.quibus soluuntur habentes disniam frigidā : pulpe collo.ʒ.i.tertia.aga.ʒ.ß.baurac.tertia.ʒ.i.succi liqr.ʒ.i.se.vrtice:yreos.aā.ʒ.ß.terāt:⁊ fiāt pill'.⁊ ē doß.i.

¶ Confectio pil'.ad tussim que est cum febre:succi liq.vio.ana.ʒ.i.agarici quarta.ʒ.i.fiant pillule.

¶ Cōfectio pil'.de papauere ad tussim siccā infestantē.⁊ prohibet.catarrū qñ ē cū cal'itate:opij:amili:gūmi ara.succi liquiri.papa.ana.fiant pillu.sic̄ cicer:doß.a.ʒ.iij.vsq₃ ad.iiij. ⁊ sunt conuenientes pueris qui vomūt ex vehemētia tussis.

¶ Confectio pil.ad tussim que noiantur lenes succi liquiri. amili:draga.amig.excorticatarū:gūmi ara.ana.zuccari: tabarzet: quātū est medietas eorū terantur ⁊ cōficiant cum mucil.seminis citoniorū et fiant pillule compresse ⁊ teneantur in die et nocte:auferunt enim asperitatem pectoris.

¶ Cōfectio trocisco℞ q̄ in potu sumunt in pleuresi festinās maturationē⁊ faciēs facile sputū. Succi liqri.vio.ana.ʒ.x. amili:draga.se.altee se.feni.ā.ʒ.iij.ↄficiāt cū mucillagie seminis lini ⁊ se.citonio℞:⁊ sumat in potu cū syrupo violato.

¶ Confectio trociscorū de arsenico ad tussim plurime humiditatis ⁊ ptisim malā ⁊ asma:et dilatat anhelitum ilico cum fit suffumigatio ex eis sup locū⁊ bibit etiā aristol.myrrhe storacis liquide : galbanū.ana.arsenici quātū ipsa:aggregentur cū butyro vaccino:⁊ fiant inde pillule sicut auellane:⁊ fiat suffumigatio cū vna earū per traiectorium.

¶ Confectio pil.que potantur omni hebdomada semel aut bis:et mundificaut pectus ab asmate : agari.ʒ.i.pulpe collo q̄n.quarta.ʒ.i.ysopi.ʒ.iij.succi liquiritie:prassij:sinapis. ana.tertiam.ʒ.i.dentur in potu cum aqua mellis ⁊ est do-

ſis.i.et quandoq; ſumitur ex eis in potu omni die.ʒ.i.
¶ Confectio ſyrupi de papauere conueniens ad tuſſim ſic-
cam ⁊ ptiſim:⁊ cõfert ſputo ⁊ catarrro et tuſſi que vigilare
facit in nocte ⁊ infeſtat.℞.papa.al.⁊ ni.ã.ʒ.c.ſe.lactu.quã
tum oĩa ſe.iuſqui.al.ʒ.xxx.coquant̃ cũ q̃ngẽtis.ʒ.aque do-
nec fiant.ʒ.cc.deinde colet̃ et ꝓijciat̃ deſup.ʒ.i.mucillagi.
pſilij.cũ.ʒ.i.rob.⁊ decoquat̃ donec inſpiſſet̃ ⁊ adminiſtret̃.
¶ Confectio emplaſtri ad ſoſati.i.apoſtema in velamine ſe
parãte inteſtina ſedãtis dolorẽ ⁊ maturãtis apoſtema val-
de:viole ſicce:camomilla:anetum:fulfur vel fulfur altea fa
rina ſe.lini:farina fenugre.farina ordei decoquat̃ in aqua
donec diſſoluant̃ ⁊ effundat̃ aqua deĩde cõficiant̃ cũ oleo:
⁊ fiat ex eo emplaſtrũ dũ eſt tepidũ:⁊ q̃ñq; addunt̃ in eo ci-
nis cauliũ ⁊ adeps antiquus:cũ non eſt caliditas plurima.
¶ Confectio vnguenti lenientis ſputum ⁊ lenificantis pe-
ctus ⁊ adminiſtretur in tuſſi ſicca et ptiſi.℞.cere citrine.ʒ.
x.olei de keiri citrina.li.i.ſtoracis.ʒ.xv.adipis anatis.ʒ.x.
aggregentur et inungatur cum eis pectus et latus.
¶ Confectio trociſcorũ ad tuſſim ſiccam cũ caliditate vehe
menti ⁊ ſiti. Succi liq̃ri.vio.ſic.ana.ʒ.x.ſe.citruli.ſe.cucur
bite:tereniabin.ana.ʒ.v.conficiãtur cum mucillagine:ſe.ci
toniorꝫ ⁊ fiãt troci.ʒ.iij.⁊ ſumãt̃ in potu cũ aqua or.⁊ ſy.vio.
¶ Confec.troc.de terra ſigil.ad ſputũ ſanguis:thuris:ſan.
dra.ana.ʒ.iij.⁊ tertia.karabe.ʒ.v.ematitis:terre ſigil.ana.
ʒ̂.x.aluminis.ʒ.ij.⁊.ß.balauſtie.ʒ.iij.⁊ tertia:opij:cinamo.
ana.ʒ.ij.aggregentur ⁊ terant̃:⁊ fiant troci.ʒ.x.ſitq; doſis
i.⁊ ſumatur in potu cũ aqua albedarogi:aut aq̃ portulace.
¶ Confectio epithimatis ꝓhibẽtis fluxũ ſanguis.ex matri
ce:veſica ⁊ naſo:acatie:ſucci enfiſtides:thuris:gallarũ ba-
lauſtie.c̃c̃.gũmi.myrrhe.boli arme.opij.ana.fiant trociſci
et liniat̃ cuꝫ eſt neceſſe pectus:ſtomachus et ſumẽ:in hora
fluxus ſang.ex veſica ⁊ matrice.⁊ liniant̃ ſuper membra in
oĩbꝰ vlcera magna ſuper fiſtulas ⁊ paſſarizet̃ vulua de qua
fluit ſanguis ⁊ cis liniantur ſuper pectinem ⁊ akatim.

¶ Medicine ſtomachi. Cap.xxxv.

CONfectio trociſ.ſtelle ſedantiũ dolorẽ ſtomachi:⁊
remouentiũ acetoſam eructuationẽ.⁊ difficultatẽ
anhelitꝰ.⁊ pũcturã ⁊ cõſtrictionẽ vẽtris ⁊ inflatio

nem τ dolorē capitis antecedentē cū bibunt: aut linit cum eis frons dissolutis cuz aceto. τ dolorē auris: cū distillatur dissoluti cū aqua sansuci: aut succo calamēti. τ ꝓhibent corrosionē dentiū cū replent ex eis: τ ipsi cōferūt sputo sanguinis τ corize τ tussi antecedēti et vlcerib⁹ intestinoꝝ. morsui animaliū venenosoꝝ. febri cōmixte τ sunt de libro. almesia: quorū cōmixtio. ℞. casto. myrrhe. cass. li. terre sigil. cortic. radic. mādragore. ana. ʒ. iiij. cc. costi. pipis. ana. ʒ. vi. anisi. se. apij. se. keiri: siseleos: se. iusquiami albi: stora. ana. ʒ. iij. tere medicinas siccas. et dissolue gummas in vino odorifero demum adiunge eas reliquis medicinis et confice cū aqua et informa ex eis trociscos vnumquēq; ʒ. i. τ detur in potu cum eo quod conuenit egritudini ex potibus.
¶ Confectio trociscorū de ros. ad dolorē stomachi τ febres flegmaticas. in quibus est humor colericus: τ ad inflammationem anhelitus τ malitiam digestionis. ℞. ros. ru. tritarū. ʒ. x. spice aromatice: masti. ań. ʒ. i. τ. ß. fiāt troc. dos. ʒ. ij.
¶ Confectio trociscorū de ros. maior. conferentium doloribus stomachi τ malitie digestōis τ inflationi et inceptioni ydropisis. τ febrib⁹ antiqs. ℞. ro. ʒ. iij. xiloaloes: spice masticis cassi. floris. squināti. cinamomi. absinthij romani. ań. ʒ. i. fiāt trocisci cū vino veteri: τ det i potu aq̄ radi. dos. ʒ. ij.
¶ Confectio trocisci stelle ad dolorē stomachi profundum: spice masticis: cinamomi: thuris: squinanti: castorei: myrrhe: piperis. mandragore: se. iusquiami absinthij vel apij. aloes. ana. ʒ. x. fiant trocisci: dentur in potu. ʒ. ij. cum vino.
¶ Confectio trociscorū ad eum qui cibum euomit cū significationibus caliditatis: rose. spodij. cumini infusi. ana. ʒ. i. sumac. ʒ. iij. coriandri infusi cum aceto τ assati. ʒ. ij. sauic de granis granatoruz. ʒ. ij. cortic. fiistcorum superiorū. ʒ. ß. mastic. tantum deinde fiant trocisci: et sumantur ad malitiam digestionis ex caliditate cum syrupo acetoso.
¶ Mod⁹ cōfectiōis ad eū q̄ euomit cū significationib⁹ frigiditatis. ¶ Radic. squināti. ʒ. i. pipis. ʒ. ß. thuris. ana. ʒ. i. vsnee. ʒ. ß. zizziberis: cinamōi: cass. calamēti. ā. q̄rtā. ʒ. i. bdellij. ʒ. ß. ameos tm̄dē: deinde interiora passularū terant cum aqua: τ exprimant τ decoquant aq̄ donec fiat grossa. τ cōficiat cū ea τ bibat de ea ad magnitudinē nucis omni die.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Confectio trocisci. de spica ad apostema durū in stomacho iuuatiui valde. floris squinātis: tapsie. reubarba. calami aromatici: spic. nardi. añ. ʒ. iij. cc. myrrhe. opij. anisi. pipis. costi. añ. ʒ. i. bdellij subalbidi. ʒ. ij. masti. stora. liquide. añ. ʒ. ij. armoniaci. ʒ. ß. informent trocisci: et detur in potu ad apostoma stomachi. cū miua. aut cū triplicato et ad apostema epatis cū syr. aceto. dosis aur. i.

¶ Confectio diacimini bona ad frigus stomachi. et ad eructuationē acetosaꝫ: ventositates spargit. lenit naturā: aperit opilationē epatis et calefacit ipsum et eradicat colicaꝫ ℞. cimini carmeni. ʒ. c. zinzi. ʒ. xx. piperis. ʒ. x. ameos. ʒ. ij. folioꝝ ruthe sicce. baurach rubei. añ. ʒ. xx. epithimi. ʒ. xxx. conficiantur cū melle et administrentur.

¶ Confectio electuarij solutiui mūdificantis stomachū et expellētis ab eo supfluitates humiditatū remanētiū in eo ex fructibus humidis et cibis grossis. ℞. turbith vt cāna albi. ʒ. x. zinzi. ʒ. ij. zuccari al. ʒ. xv. aggregent oia et cribellētur. doß. ʒ. iij. et plus vel minus ƒm necessitatis quātitatē.

¶ Confec. diaolibani ad frigus stomachi et destructionem appetitus. et ad festinādū penetrationē cibi in corpe: et retinet fluxum vētris accidentē ex frigore stomachi et epatis. ℞. cipi. calamēti. spic. keisim. ameos anisi. nigelle. thuris. balaustie. añ. conficiantur cum melle exquisitissime dispumato. dosis. ʒ. ij.

¶ Confectio fenonis ad debilitatē stomachi et corruptionē forme exuberationē menstruoꝝ et sanguinē emorroydarū mirabol. nigroꝝ emblicoꝝ carmesich. squinanti. ciperi. zinziberis. ameos. pipis. olibani. scorie ferri. infuse i aceto vini hebdomada. i. postq̄ cōtrita est sic alcohol. et asate. ā. ʒ. xv. cōficiantur cū melle: et ipsum quidē abscindit sanguinem mēstruoꝝ: fluxū ventris et multitudinē vrine.

¶ Confectio de scoria ferri cū lacte acetoso ad debilitateꝫ stomachi et extenuationē. Scorie ferri ꝯtrite sicut alcohol pugillus vnus nigelle ameos. keisim. cimini. fenugreci. añ. pugillus vnus. ruthe. apij. mente fundant desuper lib. vij. lactis acetosi et dimittant. ij. dibus: deinde coletur ex eo lib. i. et bibat summo mane et comedat post. iiij. horas cibū bonū multum. et non appropinquat acetū neq̄ oleri neq̄

salito. et bibat super ipsum vini veteris parum. et bibat ex eo lacte quādo sitit paulatim. donec integre compleat. ij. libr. diebus aliquot.

¶ Confectio de scoria ferri cū vino faciens colorē bonū et calefacit corpus. Semē apij. se. fenic. anisi: cimini: ameos: anudē. i. radix herbe de qua fit assa fetida: origani. keisim carui. coriandri: pipis: macropiperis: cinamo. thuris: spic. garū. nucis musc. ciperi. se. ruthe. se. eruce. se. cepe. anā. auf. i. scoria ferri. ℥. x. decoquātur cū sexcuplo sui vini donec remaneat medietas: et colet et bibātur omni die. ℥. xxx. illi9 vini vsqꝫ ad. xl. calefacit eni fortiter illū cuius corpus iam infrigidatū est. et cui9 color valde malus est.

¶ Cōfec. medicaminis ad impinguēdū corpus: cinamomi zinzib. galange. cimini. ameos. ana. ℥. v. nasturtij albi. ℥. x. sarcocolle. zedoarie. anā. ℥. iij. seminis iusquiami. nuc. deide anā. ℥. vij. granorum impinguādi. ℥. x. granoꝝ de kerui. ℥. xv. papauers. ℥. x. testiculoꝝ vulpis hermodactil. been vtriusqꝫ anā. ℥. x. salis aluminis. ℥. x. scorie ferri. ℥. x. sumat ex eo puluere quantū tribus vicibus digitus tenere potest. in mane et sero postqꝫ contritū est et cribellatū. ⁊ sorbeat post sorbitionem factā ex farina ciceris et rizi et fabarum et tritici. et amigdal. ⁊ lacte ⁊ zuccaro. ⁊ nō comedat acetosuꝫ. neqꝫ salsum: neqꝫ laboret labore vehementi superfluo neqꝫ ꝓlōget morā in balneo. et assiduet comedere supꝫ vinum.

¶ Confectio medicine extenuātis corp9 pingue: lacce sandarace. ana. ℥. i. tertias duas sansuci sicci. ℥. ß. attramenti arist. ro. gētiane. anā. ℥. quartā: dosis sit tertia. ℥. i. et studeat in hoc ad prouocandū vrinā: et tolerandum sitim.

¶ Confectio emplastri confortātis stomachū: et epar ⁊ calefacientis ea: absinthij romani: costi. piperis: zinziberis. anā. ℥. v. olibani. ℥. iij. masti. ℥. v. calami aromati. gallie squinanti: gariofi. cinamomi. anā. ℥. ij. miue facte ex vino veteri et aqua citonioꝝ: quod aggreget ea post ipsorum cōtritionem et liniatur desuper.

¶ Confectio emplastri fortis resoluentis apostema duruꝫ stomachi ⁊ epatis et administret vbi nō est caliditas ⁊ vbi apā non est antiquū: semen lini: fenugreci: se. cauliū carpobalsami. anā. ℥. x. cordumeni: yreos: amigdale amare: costi:

myrrhe:spice:ciperi.añ.ʒ.v.bdellij subalbidi.ʒ.vij.masti.ʒ.i.storacis liquide.ʒ.iij.armoniaci:cere citrine: adipis anatis.añ.ʒ.iij.olei camomillini.ʒ.xx.dissoluant gũme in.xx.ʒ.vini.deinde aggregetur et emplꝫetur cum eo.

¶ Cõfec.emplastri ad apa in eis:cũ nõ est antiquũ:fenugr. sem̃.li.aneti sicci:violarũ siccaꝝ:camomille sicce altee sicce mastic.añ.ʒ.v.spic.ciperi.squināti calami aro. ana.ʒ.ij. cc.ʒ.iij.olei camomille.ʒ.xv.aggregentur cũ eo.

¶ Confec.ad idē bona:decoquant in oleo sisamino:costus ciper.spica de vnoquoqꝫ trib⁹ vicibus.ꝛ sumat mucillago fenugreci:et se.li.ꝛ decoquat donec inspisset et sumat de ea.ʒ.i.et ceroto facti cũ hoc oleo tantũdem et mastic.ʒ.v. aggregentur et terantur et emplꝫetur cum eis.

¶ Medicine cordis. Cap. xxxvi.

Confectio trocisci ad pulsum cordis.℞.thuris.ʒ.v.enule sic.ʒ.iij.succi calamēti:folioꝝ ruthe.añ.ʒ.ij.sisimbrij.ʒ.iij.origani.ʒ.i.et.ß.ameos tantũdē: detur in potu ex eo aur.i.cũ decoctione cimini. Sunt em̃ boni ad inflationē in ventre et puncturā venenosam.

¶ Confectio trocisci de musco ad pulsum cordis sincopim ydropisim et extenuationē masticis xiloaloes crudi cinamomi:gariofilo.gallie spice nuc.musca:cubebe cardamomi:heilague.olei de citro.añ.aur.i.musci.ambre.añ.sextā ʒ.vnius fiant trocisci cum kesmes.

¶ Confectio alia ad pulsum cordis:coriādri.ʒ.x.semen bedarogi:semē felengemisse.añ.ʒ.iij.spodij.ʒ.iiij.rof.ʒ.i.charabe:margaritarũ.coralli.añ.ʒ.i.semi.portul.ʒ.iij.sem̃.lactu.ʒ.i.sandal.albi.ʒ.ij.cāphore.ʒ.ß.musci kerat.i.

¶ Cõfec.de xiloaloes ad sincopim ꝛvomitũ ꝛ colericā passionē:thuris.ʒ.iij.rof.ʒ.vi.xiloaloes:gallie: gariofi. spice crete que comeditur de corascent:spodij. añ.ʒ.i.cubebe.ʒ.i.fiant trocisci.

¶ Confectio medicaminis de musco ad pulsum cordis et sincopim masticis:cinamomi:xiloaloes crudi:gariofi.gallie:spice:nucis musc.cubebe:cardamomi:heilhague:cipi: squinanti folioꝝ citri.semen albedarogi : semen felengemisch: sansuci: sisimbrij: zinziberis:macropiperis:margaritaꝝ:coralli:karabe:sete crude:folij indi been.ã.ʒ.x.musci

ʒ.i.tertiã boni puri:aggregentur oĩa cum melle mirabolanorum kebulorꝫ cõditorꝫ. ¶ Medicine epatis. cap.xxxvij.

Confectio trociscorꝫ ꝺe berberis valentiũ ad epar inflãmatum et debile ꝛ corruptionẽ complexiõis cuz caliditate. ℞.carnis berberis.ʒ.x.ro.tritarũ.ʒ.v.se.endi.portul.se.citruli.aũ.ʒ.iij.seminis apij.ʒ.i.spi.masti.aũ.ʒ.v.lacce:reubarbari.aũ.ʒ.i.fiant trocisci aureorũ duorum.et detur.i.in potu cũ syrupo acetoso puro.

¶ Confectio trociscorꝫ:de reubarbaro ad malitiã cõplexionis:et dantur in potu post febres lõgas et cũ corrumpitur forma.℞.reubarbari.ʒ.x.spice mastic:sem.apij.squinãti ameos sauine:amigdalarꝫ amararꝫ:costi amari:cinamomi aũ.ʒ.vnius sextam.succi eupatorij:sem.fenicu.anisi:asari:aristologie:gẽtiane.aũ.ʒ.ij.pipis zinziberis.aũ.ʒ.i. absinthij romani.ʒ.ij.fiant trocisci aurei vni⁹ et potet vnus.

¶ Confectio trocis.de lacca ꝯferentiũ ydropisi yposarce:q̃ ꝓuocant vrinã:aperiũt opilationes in epate ꝛ calefaciunt ipm.lacce reubarb.aũ.ʒ.iij.spice aromatice:mastic.se.apij squinãti:absinthij:ameos:sauie:amigdalarũ amararũ:costi amari:myrrhe:ruthe.ana.ʒ.vnius sexta:succi:eupatorij absinthij:sem.feniculi anisi:asari aristo.gentiane.aũ.ʒ.ij.pipis zinzib.aũ.ʒ.i.fiant trocis.de q̃b⁹ in potu dent aur.ij.

¶ Confec.trocis.de mezerion solutiuorꝫ ꝯferentiũ ydropisi asciti et dantur in potu oĩ die.et faciunt ipsum asellare semel et alleuiant ꝛ aperiũt opilationes epatis:sem.endiuie ʒ.x.se.mezeriõ.ʒ.i.ꝛ duastertias si volueris foliorꝫ ei⁹ agarici tantũdẽ rosarꝫ tritarꝫ.ʒ.ij.ꝛ.ß.succi eupatorij.ʒ.ij.ꝛ duas tertias se.citruli.ʒ.ij.ꝛ.ß.fiãt ex eis trocisc.x.ꝛ ipsi sunt trocis.mirabiles vltimi.de quibus bibatur vnus.

¶ Cõfectio medicaminis ad ydropisim timpanitem cũ nõ est caliditas anisi petrosell.costi myrrhe pipis baccarũ lauri:nigelle keisim:castorei:ase:aniudẽ:asari.cc.aũ.ʒ.i. serapini:acori:amigdalarꝫ amararꝫ:ruthe.sicce:cimini:carmeni:ameos:origani:ysopi:dauci:carui:galange:calamenti:sicci:foliorũ argarab:calcanei vituli: aut baurach adusti:amomi:polij:zinzib.agari.ã.ʒ.ij.mell. dispumati qꝺ suffic ad cõficiendũ. ¶ Modus ꝯfectiõis de enula valẽtis ad apãdurũ eueniẽs ĩ epate aut stõacho:ex percussiõe:aristologie

zinziberis sicce enule:astirgar.eruce:seminis apij: feniculi anisi:ameos.ān.pars media.terentur et aggregentur cū melle:et detur in potu ex ea q̄titas auellane.
¶ Modus medicaminis de curcuma maior cōferens egritudinib⁹ epatis cum fiunt cronice:⁊ plongant̄ et indurāt̄ ⁊ eradicat eas.vt ita nihil dimittat ex eis.fu.azari. dauci se.apij.ana.ʒ.iiij.meisus:spice celtice.ān.ʒ.vi.costi myrhe. cassi.lig.squināti carpobalsami.rubee qua tingitur. ān.ʒ. ij.polij succi eupatorij olei de balsamo:scordeon:scolopendrie.succi liquiritie.ān.ʒ.iij.calami aromatici. camomille albe et rubee:assari.ān.ʒ.i.⁊ ß.c̄c̄.dragagā.ān.ʒ.i. terātur et ɔficiantur cū melle.dosis sit sicut nux.
¶ Cōfectio troci.ad ydropisim q̄ est cū calore ⁊ corruptione epatis et splenis:cū solutione vētris. Spodij.carmesic. gallie.balaustie:sumac.se.tamarisci.se.acetose.ana.ʒ.i.ciperis floris squināti:anisi:spice:reubarb.lacce:cortic.radici capparis.ān.ʒ.ß.agnicasti:se.portulace.ān.ʒ.i.endiuie. ʒ.ß.opij.ʒ.ß.camphore.ʒ.sextā:fiant trocisci.ʒ.iij.
¶ Confectio pillular̄ facientiū asellare aliquotiens et alleuiantium egrum:mirabolonoruʒ citri.ʒ.x. serapini.ʒ.v. dosis a.ij.ʒ.vsq̄ ad.iij.
¶ Confec.pillu.de reubarbaro ad ydropisim timpanitem ℞.mezereon.ʒ.x.succi eupatorij:sem̄.endiuie.ān.ʒ.iij.agaric.ʒ.v.reubarba.ʒ.iij.se.apij.ʒ.i.⁊.ß.dos.ʒ.i.⁊.ß.
¶ Confectio aliar̄ pillular̄ soluentiū aquā per egestioneʒ cū fortitudine se. mezereō excorticati.ʒ.ß.zucca.tabarzet ʒ.i.amigd.excorticatarū dragag.ān.ʒ.ß.et est dos.i.
¶ Confectio aliarum pillularū que sunt vltime mezereon. ʒ.ß.eris vsti.ʒ.tertiā.serapini.ʒ.i.euforbij.q̄rtā.ʒ. Sal'indi armo.folior̄ ru.ān.ʒ.sextā.fimi colūbi.ʒ.sextā.⁊ ē dos.ʒ.i.
¶ Confe. medicaminis de lacca:florū squinanti:spice:asari:petrosellini.ān.ʒ.iij.eupatorie:lacce:aristol.ān.ʒ.i.⁊.ß. seminis endiuie seminis citruli.ān.ʒ.iij.masticis:succi liq̄ritie.ana.ʒ.i.c̄c̄.ʒ.ß.dos.aur.ij.
¶ Confec.pillular̄.de q̄bus dat̄ omni nocte qn̄ est cū siccitate nature:⁊ leniūt eā et alleuiāt egrum.q̄ noīantur pillule de agarico. Agarici.ʒ.x.succi eupatorij reub.arist.ān.ʒ. ij.zuccari.tabarzet.ʒ.v.fiant pill.similes ciceribꝰ et potest

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

de eis vna die vsqꝫquo ad vltimā ꝑueniat nature lenitas: soluendo eīn faciūt assellare:ꝛ peruenit alleuiatio ab eis: et ipse cum hoc cōferunt epati et aperiūt opilationē eius.
¶ Cōfec.trociscoꝝ ꝺ reub.floris sqñ.ʒ.v.spice:asa.petros. anisi:eupat.lacce.reub.añ.ʒ.i.se.endi.se.citru.añ.aur.iiij. masticis:succi liquiri.añ.croci.zinzib.ana.ʒ.v.dos.aur.ij.
¶ Confec.trociscoꝝ de cāphora ad epar inflāmatū:ycteritie:ꝛ febrib⁹ adurētib⁹. Ros.ʒ.x.rose.s.carnis ei⁹ tm̄.ʒ.xx. se.citru.ʒ.x.seis endi.se.lact.port.añ.ʒ.iij. spoꝺ.ʒ.x.sandali citri.ʒ.ij.cāphore.ʒ.i.fiāt troc.ʒ.ij.cū mucilla.psilij:ꝛ potes vn⁹ cū rob citri ad epar inflāmatū ꝛ cor:aut cum lacte ace.ꝺ capris:aut cū lacte de q̄ extractū ē butyꝝ:ꝛ sūt boni ad pulsū cordis ex cal'itate:ꝛ ycte.cū sy.ace.ꝛ i febre ex ca.
¶ Confectio emplastri de sandal.ad epar inflammatum: vtriusqꝫ sandal.rose faufel:sief memithe:cāphore:ꝛ liniat cum aqua solatri et modico aceto vini.
¶ Confectio emplastri ad ydropisim:asclitē absqꝫ caliditate:et quando emplastrat cū eo añ aquā:et est expertū:farina ordei ciperi:stercus ouinū siccū:ciminū:baurac:bolum ar.liniatur desuꝑ.quoniā exiccat aquam virtute forti.
¶ Confec.kelekēgi:ydropisi cal'e:folioꝝ mezereō infusoꝝ in aceto exiccatoꝝ tritoꝝ.ʒ.v.aga.turbith.ā.ʒ.v.succi absinthij.ʒ.iij.mirab.citri.ʒ.v.rosaꝝ rubeaꝝ.se.endi.citr.añ. ʒ.ij.tereniabi.ʒ.x.succi liq.ʒ.ij. decoq̄t tereniabi ꝺōec fiat sic mel ꝛ ꝯficiat cū eo ꝛ det i potu ex eo.ā.ʒ.ij.vsqꝫ ad.iiij
¶ Confec.kelekēgi ad ydropisim cū qua non est caliditas: foliorū mezereō trito.agarici: mirabol.citri. serapini.añ. ʒ.v.yreos.ʒ.iij.reubar.succi eupatorij:spice:anisi.ana.ʒ.ij. conficiantur cum melle:dosis.añ.ʒ.iij.vsqꝫ ad.iiij.
¶ Confec.pil.almezereō ad asclitē: qñ nō est cal'itas neqꝫ vētris solutio:mizereō calcecumenō:nō stercoris colūbini añ.euforbiū q̄rta vni⁹ illoꝝ ꝯficiant cū iulep.dos.ʒ.ij.ꝛ.s. cū aqua passulaꝝ de corasceni:sitqꝫ cib⁹ ei⁹ carisca:aut cibus cū sumac:aut acetū cū oleo:aut cum syrupo acetoso.
¶ Cōfec.trocis.azeresch frigidoꝝ ad dolorē epatꝭ azerscik ʒ.v.se.citruli excorticati:se.endiuie: se.por.se. fenic.añ.ʒ. ij.ꝛ.s.succi liq̄ri.ʒ.i.ꝛ.s.ros.ʒ.i.fiant cū aqua ro.ꝛ dentur in potu cum syrupo acetoso et aqua endiuie et aq̄ solatri.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Confectio troc. azerisciek: calidorũ: azerisciek. ʒ. v. lacce reubar. succi eupat. anisi spic. masti. ana. ʒ. i. dent cũ decoctione radicũ. ¶ Medicine splenis. Cap. xxxviij.

CONfectio troci. de capparib⁹ ad splenẽ durũ ⁊ vẽtositatẽ. ℞. corti. radic. capparis q̃ sunt aleph. se. alfagradi. añ. ʒ. x. scolopẽdrie: ciperi. ana. ʒ. i. aristolo. foliorũ ruthe: armoniaci: nasturtij: acori: nigelle. añ. ʒ. iij. resoluat armoniacũ cum acetovini: ⁊ conficiantur cũ eo cetera: sintq; trocis. ʒ. ij. dosis est. i.

¶ Cõfectio tro. alcarmesic. ad splenẽ cũ cal'itate ⁊ duritie se. alfagradi: se. tamarisci: se. enduie. añ. scolopẽdrie q̃rtã vnius: fiant trocis. aur. ij. et sumãtur cum syrupo acetoso.

¶ Trocisci Ꝙo de karabe cum aqua de radicibus: ⁊ syrup. ace. aut cum aqua illa que de eo pura est: quando dubitat de ventositate sub splene conferunt.

¶ Confectio empl'i ad duritiẽ splenis: foliorum ruthe. ʒ. x. bau. ʒ. iij. calamẽti sicci. ʒ. iij. ar. ʒ. vij. dissoluãt cũ ace. vini

¶ Confectio pil. expellentiũ icteritiã fortiter: aloes scam̃. ana. ʒ. iiij. agari. ʒ. ij. tertia: succi: eupatorij. ʒ. tertia fiant pillule cum succo enduie: et est dosis. i.

¶ Confectio empl'i ad splenẽ cũ caliditate: lignũ salicis et folia ei⁹: ⁊ ipsius extremitates tamarisci: corticis radicis capparis: extremitates mirti. et cypressi et acetum vini.

¶ Medicine colice. Cap. xxxix.

CONfectio pillularũ soluentiũ colicã velociter. ℞. aloes. x. scamo. ʒ. ij. ⁊. ß. interioris colloq̃ntide. ʒ. iij. tertiã salis gẽme. ʒ. ij. serapini. ʒ. iij. sebrã tm̃dẽ ⁊ sunt. x. doses. ¶ Cõfec. serabezen: resoluẽs ventrẽ fortiter ⁊ educẽs sup̃fluitates: scam̃. pipis: zin. cimini: folio℞ rute: bau. galã. cimami: garũ. ã. ʒ. x. mell'. xl. doß. a. ʒ. ij. ⁊. ß. vsq; ad. iij. ¶ Confectio el'arij diacitõiten solutiui: q̃d admĩstratur in colica cuz nausea fortior fit: ⁊ euomit eger id q̃d bibit. scamo. ʒ. x. masti. gariof. gallie: zinzi. piperis: macropiperis: nucis mus. cimami. ana. succi citoniorũ acetosoruz. mellis apũ. ana. cõmisceãtur ⁊ decoquant donec inspissentur. ⁊ cõficiãtur medicine cũ eis: dosis a. ʒ. i. vsq; ad. i. ⁊. ß.

¶ Confectio pil'. que sumũtur ante cibũ et post: ⁊ exiccant eiectionẽ cibi paulatim: ⁊ destruunt satietatẽ nauseatiuã

et soluunt ventrē et resoluūt colicā.zinzi. melano. piperis macropipis gallie.gario.τ neremisc. ana.ʒ.x.zuccari tabarzet.ʒ.x.dos.ʒ.ß. et faciunt asellare a.ij.sell.vsq3 ad.v. omnem hominē ſm quantitatē sue nature et virtutis.
¶ Confectio clysteris ad febricitantes τ patientes birsen cum retinētur eorū nature.℞.sacraiati aque sicle in qua bulliat.ʒ.i.baurac et fundatur desuper oleū vio.℥.τ fiat clystere.et quando non est febris sumatur pugillus furfuris zuccari ru.ʒ.xxx.baurac.ʒ.ij.et olei sisamini.ʒ.i.
¶ Confectio pil.resoluens satietatē nauseatiuā et ventositatē τ digerit:τ ꝓuocat appetitū masti. zinzi. cinamomi: gariof.neremisc.pipis macropipis.aā.ʒ.x.scam̄.tantūdē3 zuccari tantūdem fiant pill' sicut cicer.pōderantes tertia3 ℥.i.que quidem vtiles existunt colicā assidue patientibus.
¶ Confectio medicaminis ad colicā frigidā cimini:anisi: ameos.ana.pugillus vnus.bulliant bene τ in colatura resoluantur penidiorū.ʒ.v.et medulle cassiefi.ʒ.v.et fundat desuper oleum amigdalarum dulcium.ʒ.iij.
¶ Confectio medicamīs:qđ datur cū dolor vehemēs commouet.τ sedat dolorē qñ timetur qđ egro supueniat sincopis ꝓpter vehementiā doloris:zinzi.macropipis:storacis liquide croci:se.iusq̄a.ana.castorei.opij.ana. pars.ß.fiant pillule sicut cicer:dosis ab aur.ß.vsq3 ad aur.i.
¶ Confe.tro.de vio.q̄ sunt cū scam̄.cōferētes colice cū caliditate.et vtiles in febrib⁹ antiq̄s cū īdigēt solutiōe ac vomitu.aut insosati.τ sunt in vltimo infrigidantes. vio.ʒ.x. scam̄.ʒ.ij.τ.ß.mucillag.psilij.qđ ea aggreget.fiāt.x.troci. et sumatur vn⁹ in potu cū.ʒ.v.zuccari.aut cū.℥.i.iulep.aut tereniabin.¶ Modus cōfectiōis ad colicā mirabil' valde cartami.ʒ.i.serapini.ʒ.x.cōficiātur cū penidijs dosis.ʒ.v.
¶ Cōfectio trocis.de viol.q̄ infrigidāt et potātur in mane cū medulla:cassiefi.optimi ad eradicandū colicam que est cum caliditare τ siccitate:violaꝝ siccarū.ʒ.x.turbith tantūdem:succi liquir.ʒ.v.fiant.x.trocis.τ sumant oī die: q̄ſi x.ficus citrine:τ.ʒ.x.passularū enucleatarū:et decoquantur in.ij.lib.aque:donec perueniāt ad lib.i.colentur τ dissoluātur.ʒ.x.medulle cassiefi.τ.i.ex his troicis.τ distillētur desuper.ʒ.ij.olei amigd.dulcis:et potētur in mane.

¶ Cõfec. trocis. de epithimo q̃ dant in potu cũ aqua de radicibus ad eradicãdũ colicã & vẽtositatẽ. ℞. turbith epithimi. añ. ʒ. x. serapi. ʒ. v. fiãt ex eis trocis. x. deide radicẽ apij: fenicu. añ. ʒ. x. se. vtriusq; ameos: zin. galãge. añ. ʒ. v. decoquant in lib. aq̃ dõec remanet lib. i. colet & dissoluat in ea ex istis trocis. & p̃ijciat desup aur. i. olei de kerua: & sumat in potu: & q̃nq; p̃ijciat in decoctiõe passulaꝝ & ficuũ: & q̃n datur in potu cũ eo castoreũ ſm mensurã que visa fuerit.

¶ Modus ꝯfectiõis de bacis lauri spargẽtis ventositatẽ fortiter: q̃ dat ad bibẽdũ in itestinoꝝ & costaꝝ dolore. Ruthe sicle. ʒ. x. ameos: cimini: nigel. siseleos: keisim: origani carui: petrof. amig. ama. pipis: calamẽti: macropipis: dauci: acori. ã. ʒ. ij. bacaꝝ lauri: castor. serap̃. ã. ʒ. iij. oppopõaci ʒ. iij. cõficiantur cũ melle de qua sumat q̃titas auellane cũ vino veteri. nõ est ei epar in dispargẽdo ad ventositatẽ.

¶ Modus ꝯfec. spgentis vẽtositatẽ: leniẽtis ventrẽ & sedãtis dolorẽ: & ẽ fortior i hac dispõne q̃ filoniũ: & ego nõ nomino ip̃m filoniũ. ℞. pipis: ameos folioꝝ ruthe: cala. cast. cimi: bacaꝝ lauri. añ. ℥. i. opij: iusq̃. corti. mãdrag. ana. ʒ. ß. scam̃. tertiã. ʒ. i. ꝯficiant cũ melle eiusdẽ quãtitatis: & si vis fiãt inde trocisci sine melle: cuius dosis cum non conficit sit. ʒ. i. et quando conficit sit a. ʒ. ij. vsq; ad. iiij. ¶ Cõfect. medicamĩs: qđ supponit ad aspgẽdũ vẽtositatẽ & educens eã: et soluit cimini: folioꝝ rutheviridis. añ. pugil. i. bothomariẽ. ʒ. ij. conficiantur cũ melle & intromittat cũ lana.

¶ Confectio supositorij qđ soluit ventrẽ. conteritur em̃ et proijcitur i clysteri solutio & noiant suppositoriũ albũ. ℞. baurac panis. ʒ. x. colloq̃n. interioris: bdelliũ: serapini. añ. ʒ. v. scam̃. ʒ. ij. & ß. dissoluantur: & fiat collirium eis.

¶ Confect. clysteris solutiui lenis. ℞. ficus citrinas. v. furfuris pugillũ: altee ligate in panno pugillũ vnũ: folia sicle decẽ decoquant in duab⁹ lib. aq̃ dõec p̃ueniat ad. i. lib. colet & p̃ijciat sup̃ eã. ℥. i. baurach. &. ℥. i. olei sisamini: & fiat clystere: cũ aũt vis ip̃m acuere: p̃ijce i eo de coll'io al. aur. i.

¶ Cõfec. clysteris solutiui fortis: colloq̃n. ʒ. x. cẽtauree minoris. ʒ. xv. buchumariẽ. ʒ. ij. ruthe calamẽti baccarũ: p̃uã origani manipul⁹ decoquant: deide dissoluant in ea. ʒ. iij. kitrã & tm̃dẽ mell'. &. ʒ. ij. castor. serapi. ʒ. i. oppoponacis. ʒ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

ß.suppositoriū albi aur.i. et fundatur desup.ʒ.ß.olei de kerua:et fiat clistere cū ē colica fortis:⁊ yleos:q̄ si dolor fuerit fortis:ponat̄ i ipo q̄titas ciceris de opio. ¶ Cōfe.medicie sedātis dolorē colice:⁊ ē filoniū qd dispgit vētositatē grossā piperis:ameos:nigelle:baccarū lauri:cimini:castorei.añ. ʒ.i.opij:se.iusquia.mādrago.ana.ʒ.i.aggregent̄ cū melle. ¶ Cōfe.formarū siliū auellani sedātiū dolorē:casto.ameos cimi:nigel.añ.opij q̄tū oīa:sit q̄libet forma tertia.ʒ. vni⁹. ¶ Confec.formarū siliū auellanis:sedantiū dolorem colice difficilē vehementē q̄ est cū colera ⁊ pūctura:se.lactuce:se. portula.opij.añ.ↄficiātur cū mucil.psilij:sitq; forma q̄libꝫ tertia.ʒ.vnius. ¶ Confec.clysteris dispargētis ventositatem valde rutha tribus vicibus decoquat̄ in oleo et in.ʒ. xx.ex eo dissoluit̄ castorei:oppoponacis: serapini.añ.ʒ.ß. vsq; ad.i.ʒ.et clisterizetur cum eo:et si dolor fortis est: ponatur in eo q̄tum est granū ciceris de opio. ¶ Cōfect.olei quo vngit̄ venter:⁊ spargit ventositatē olei rutacei.ʒ.x.cū quo dissoluant̄ castorei.ʒ.ij.eufor.ʒ.i.et fiat inūctio cū eo. ¶ Confectio trocis.ad yleos conferentiū vomitui sup̄fluo seminis apij:anisi. ana.ʒ.ij.⁊.ß.fiant trocisci:quorum pondus sit ab aure.i.vsq; ad.ij.

¶ Confec.medicine ad vomitū leuē.℞.cācer nucis vomice:nigel.se. rafani:anati.ā.baurach sal' indi.añ.ps media dosis.ʒ.iiij.et quādoq; additur in eo quarta.ʒ. de condisi. ¶ Cōfectio medicamis tēperati ↄsequēs finē medicinarū fortium ⁊ nō est timor in eo:cancer:condisi nucis vomice: baurach.ana.fiant trocis.aur.i.dosis ab. aur̄. vsq; ad.ij. ¶ Cōfectio syrigi de granis ḡnatorū sedās vomitū: ḡnorū granati acetosi lib.ß.sumach mūdificati q̄rta lib.vni⁹ fundant̄ desup aq̄ lib.iiij.⁊ coquat̄ donec p̄ueniat ad.ij.libr.et colet̄ ⁊ sumāt̄ folia citri.x.folia mēte.x.gariof. aur.ij.gallie aur.i.thuris.ʒ.i.corticis fisticiviridis.ʒ.iij.sumant̄ d eo in potu cū adest vomit⁹ vehemēs ↄturbās ⁊ colerica passio et melius quidē est cū sumit̄ cū aq̄ ro.⁊ si nō inueniunt̄ folia citri ⁊ mēte nisi sicca:⁊ sumant̄ de vnoquoq; eorū.ʒ.ij. ¶ Confec.trocis.ad vomitū vehementē dolorosum qui est ꝑpter effusiōes malorū hūorū ad stomachū gariof.ʒ.x.gallie.ʒ.i.cinami.ʒ.ij.enule.ʒ.i.⁊.ß.masti.ʒ.i.⁊.ß.opij: mādra

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

gore.añ.ʒ.i.z.ϐ.resoluātur z fiāt decē trocis.dosis est vn⁹: z admīstrent in colica passiōe:qm̄ sedant vomituʒ z ꝓuocāt somnū z stupefaciūt stōi sensū:ita vt nō opprimat ip̄m illud qđ ei obuiat:et noiant trocis.de enula. ¶ Confectio trociscoꝝ ad colicā passionē supfluā:z supfluitatē opatōis catartici:q̄ ꝯfortāt aiam z stringūt ventrē et retinēt vomitum z faciūt dormire:gallie.cc.gariof.cipi.añ.ʒ.x.gallaꝝ balaustie:camesie:corticis ḡnatoꝝ thuris.añ.ʒ.x. opij:mādrago.añ.ʒ.v.fiant trocisci.ʒ.ij.¶ Confec.epithimatis ad colicā passionē catartici supfluitatē z tenasmō: gallia:acatia tortelle sandali:ciperi z rose thus myrrha:liniat cū aq̄ mirti z citōioꝝ z vino.¶ De medicis solutōis vētris.c.xl.

C Onfectio trociscoꝝ de spodio cū acetosa ꝯstrictiuorū q̄ dant in potu ad fluxū cū febre z acuitate. Rosaꝝ spodij.añ.ʒ.x.se.ace.ʒ.v.sumach.se. port. añ.ʒ.iij.balaust.ʒ.ij.gūmi.ʒ.i.z.ϐ.et fiāt troc̄.tertie.ʒ.vni⁹ et addūt i dosi kerat opij. ¶ Cōfec.pulueris q̄ ꝓijcit in os et deglutit bibēdo aliq̄d post ip̄m ad solutionē vētris cū tussi granoꝝ mirti:castaneaꝝ tritarū papaueris:siliquarū sceni.añ.gūmi.ʒ.ϐ.terant oīa et sumātur in potu ex eis.ʒ. iij.cū aqua ro. ¶ Cōfec.plueris q̄ in ore ꝓijcit de ḡnis granatoꝝ ad fluxū vētris cū cal'itate: z casum appetit⁹: ḡnoꝝ granati acetosi assatoꝝ:parūper ꝯtritorū sicut alcohol.ʒ. c.carui infusi in aceto et assati.ʒ.xx. coriādri infusi i aceto et assati.ʒ.xx.fructus tamarisci.ʒ.x.siliquarū nahabati.ʒ. xx.sumach:balaust.ā.ʒ.xv.fiat eoꝝ ꝯtritio bona:z misceātur dosis.ʒ.iij. ¶ Cōfec. pulueris q̄ in ore ꝓijcit leuis ad solutionē vētris cū tussi:ḡnoꝝ mirti ꝯtritoꝝ.ʒ.i. castaneaꝝ ʒ.ϐ.papaueris sicut alcohol:siliquaꝝ sceni spodij gūmi.ā. ʒ.ϐ.terātur dosis.ʒ.iij.cū aq̄ fri.z p̄cipiat vt i mane comedat vitella ouoꝝ bū elixatoꝝ:z sumat puluerē de papauere in ore.¶ Confec.miue ꝯstrictiue q̄ est syrup⁹ de citonijs aq̄ citonioꝝ acetosoꝝ lib.i.vini veteris tm̄dē. decoquat dōec spissitudiuē habeat:z ꝓijciat in eo quasi aur.gallie.

¶ Cōfec.elec.alcauzi:ꝯueniētis ꝯstringētis valde ventrē. ꝓuocātis appetitū.z spgētis vētositatē:ḡnoꝝ passularū cōtritorū sicut alcohol.lib.i.ḡnoꝝ mirti ꝯtritorū.sic̄ alcohol lib.ϐ.siliquaꝝ de spina:balaustie.thuris.fruct⁹ tamarisci.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

ana.ʒ.x.ameos.ʒ.xvi.aggregentur cum melle canne.
¶ Cōfec.pl'ueris q̄ in ore ꝓijcit de bolo ad excoriationē:psi lij assati.ʒ.xx.arnoglosse.ʒ.x.gūmi boliarmeni. añ.ʒ.xx.se. portulace se.fumiter.assari.añ.ʒ.x.aggregent ista:ꝛ cōtritio boli nō vltime fiat:ꝛ nō separent ꝛ hūectent semia.propterea qḋ adheret ei bolū:dos.ʒ.iij.in mane ꝛ tm̄dē in sero cū rob de citonijs puro. ¶ Confec.trocisci de spodio q̄ sunt fortes. Spodij rof.sumach:semis enduie.añ.ʒ.i.tamaridi: seminis portulace.semis papauerꝭ seminis acetose.ʒ.i.ꝛ.ß. balaustie:opij sandali:añ.ʒ.ß.cāphore.sexta.ʒ.vni⁹:ꝯferūt ad solutionē vētris cū cal'itate supflua:qui in potu dant cū aq̄ sauich:infundat sauich:ꝛ sumat aq̄ eius. ¶ Cōfec.trocisci de spodio:rosaꝝ rubeaꝝ.ʒ.iij.semis lactuce.semis citroli. cucurb.añ.ʒ.ß.succi liq̄ritie.ʒ.ß.spodij.ʒ.v.dos.integra.ʒ.ß.
¶ Cōfec.pl'ueris q̄ in ore ꝓijcit de ḡnis granatorū assatorū cōueniēs ad fluxū vētris:qñ ꝓlongat:trociscoꝝ ypoq̄sti.corticū medianoꝝ glādiū.castaneaꝝ:balaus.capitū granatoꝝ assatorū ꝓijciatur sup istas ꝯmixta quātū ipse sunt pl'ueris granorū granatoꝝ:ꝛ cōmisceant cū istis ꝛ sumant in potu. ʒ.iij.aut.iiij.cū aq̄ frigida aut cū rob citonioꝝ puro:qm̄ est cōfortatiuus ꝛ expertus. ¶ Cōfec.trocisci ad tenasmō experti:seminis iusq̄.semis aneti : semis feniculi.añ.ʒ.v.ameos. ʒ.ij.ꝛ.ß.opij.ʒ.iij.semis apij.ʒ.i.fiāt trocisci:auf.i.det.i.et administret cū nō est cal'itas. ¶ Modus ꝛ ꝯfectōis de storace cū est fluxus vētris supfluitas et tenasmon qñ nō est caliditas:castorei:opij:asari:storacis liquide.semis iusquiami albi thuris.añ.mellis quantū omnia dosis.ʒ.ij.
¶ Cōfectio pulueris qui in ore ꝓijcitur:ꝛ noīatur gluten et administrat cum supfluit catarticum et vehemēs est gallarum corticis granatorū.ana.ʒ.i.thuris.ʒ.ß.tortellarum.ʒ. ij.seminis iusquiami quartam.ʒ.vnius : admīstretur quando multiplicatur tenasmon: et vehemens fit dolor et vigilie potetur cum miua hoc est cum syrupo de citonijs.
¶ Modus licinij quo vtunt qñ dolor sit fortis ꝛ vigilie ꝛ est alex.mirabil'.ēē.myrrhe:litij : olibani: opij.ana.ꝑtes due. fiat liciniū ꝛ supponat:dicit alex.fiat liciniū de pāno nouo: ꝛ torqueat bñ ꝛ dissoluat opiū cū vino:ꝛ in eo ꝯficiāt al'as medicinas ꝛ inuoluant licinium in medicamine ꝛ vtātur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Cōfectio enemat⁹ retētiui: rizi excorticati: milij medulle glādis: lētis excorticate. ro. ana. pugill'. i. tres galle: τ funde desup. ij. lib. aque τ coquat̃ donec redeat ad lib. i. collētur de ea. ℨ. ij. τ dissoluat̃ i ea de troč. lētib⁹: τ fortib⁹ τ fundat̃ desup olei ros. ℨ. ß. τ vitelli assati oui. τ clisterizet̃ cū ea.
¶ Cōfectio trociscoꝝ leuiū boliar. ceruse de plūbo gummi sanguinis draco. acatie. ana. fiant ex eis trocisci: pōdere. ʒ. iij. τ dissoluatur vnus eorum et clisterizetur cum eo.
¶ Confectio trociscorum fortium proijciatur cū trociscis. ex istis. ʒ. i. carte combuste: opij tertiam vnius.
¶ Cōfectio clisteris de arsenico: cū quo clisterizat̃ qñ ꝓlongat̃ mora excoriatiōis τ putrefactiōis. ℞. medicamis herperis estiomeni: qd est i caplo oris aut. ij. opij. ʒ. ß. dissoluat̃ in decoctiōe lētis τ bal'. cū aceto pauco τ aq̃ aut cū aq̃ sicle postq̃ clisterizat̃ ante ipm cū aqua mellis: aut cū aq̃ τ sale.
¶ Confectio trociscoꝝ de alumie qui administrant̃ qñ fluxus vētris est valde sanguis plurimi: aut clisterizat̃ cū ea in vulua etiā ꝓpter istud: gallaꝝ alumis: balau. cortič. ğnatoꝝ succi⁹ ypoquistidos: ana. terant̃ τ clisterizet̃ cū eis: τ cū decoctione mediane corticis glandium balaustie et ro.
¶ Confectio clisteris ad egestionem sanguinis sine mucillagine intestinorum. ℞. gallas tres: rosa. ʒ. v. balaustia. corticum granatoꝝ. ana. ʒ. v. lentiū excorticatarū. ʒ. x. corticis mediani glandium. ʒ. v. decoquantur: et in colatura eorum fricet̃. ʒ. i. acatie. τ. ʒ. i. τ. ß. ypoquistidos. τ. ʒ. ij. boli. τ gūmi tantūdem clisterizetur cū ea. ¶ Confectio clisteris ad vlcera intestinorū in quib⁹ est sanies grossa: τ fetida: τ i quibus est sič lotura. sumat̃ mel et subtiliet̃ cū aq̃ τ clisterizet̃ cum eo bis aut ter in die: τ post ipsum clisterezetur cū hoc clisteri. eupatoriū: succ⁹ barbe yrcine: cortex median⁹ glandiū: rizi abluti: sitq; de rizi plus: decoquat̃ bñ et in colatura eorū dissoluat̃ de hoc medicamie. thuris sanguis draco. ceruse de plūbo litargiri albi. añ. ʒ. i. opij ex tertia. ʒ. i. vsq; ad. ʒ. ß. terant̃ iste medicine cū vitellis duorū ouorū cōtritis: τ dissoluatur in aqua illa τ clisterizetur cū ea.
¶ Unguentū laxatiuum: cere. ℨ. ij. olei cataputie. ℨ. iij. salis pistati. ℨ. ij. bulliāt in vino quousq; cera liquet̃ τ vētri τ vmblico imponas: τ si supponat̃ nimiū laxat. ¶ Alia cere cata

putie lactis titimalli.ana.ʒ.ij.opij. sal.marini.ʒ.i. oleum qd.s.bulliat in vino:et super ventrē pone vel suppone.
¶ Aliud lactis anabule et titimalli succi laureole:cucu.agrestis:fel bouis succi elli.ana fiat emplastrū cū farina ordei et stomacho suppone et similia multa de discretiōe propria poteris hmōi satis optima pro loco et tempore inuenire.

¶ Medicine vrine. Ca.xli.

Confectio vindach ad ardorē et difficultatē vrine et vlcera renū:et cū est caliditas vehemētior addat in eis sumach:et abijciat opiū. ℞.semis melonis excorticati.ʒ.x.semis citroli.ʒ.v.semis cucurbite dulcis.semis portu.semis iusq.al.boliar. semis apij.ana.ʒ.ij.aggregentur postq̄ contrita fuerint:et fiant inde pillule:similes auellanis:et dentur in potu ex eis.ʒ.iij.cum syrupo violato.
¶ Cōfectio ad vlcera renū et vesice se.citro.excorticati.ʒ.x. amigdal.dulces:pini granorum alkekengi.an.ʒ.iij.se.apij canab.boliar.gūmi ara.sanguis draco.thuris:semis iusq.albi opij.ā..ʒ.ij.informent trocisci ponderātes tertiā.ʒ.vnius.
¶ Cōfectio troc.vltimorum ad vlcera i renib9 et vesica cū qbus est confortatio et leuitas et icarnatio vlceris.i.sedatio doloris: et noiant troc.alkekēgi:qm̄ sunt loco eorum:sz sunt fortiores ad vehemētiā vlceris et doloris cū vrina mingit:se.citroli.ʒ. x.boliar.gūmi thuris : sanguis dra.se.papaueris al.amig. ama.excortica.succi liq.draga.amili.ā.ʒ.x.se.apij.ʒ.ij.granorū alkekēgi.ʒ.iij.opij.ʒ.x.et det.i.cū nō est acuitas cū sirupo vio.aut iulep.sintq3 trocisci ex tribus.ʒ.¶ Confectio collirij qd inijcit in vesicā sedans dolorē.ceruse sarcocolle: thuris:gūmi:amili:opij sanguis draco.an.fiāt ex eis colliria:et inijciat in ea i p̄mis aq̄ mellis et dent ea q̄ puocāt vrinā:deide dissoluat hoc in lacte et inijciat in eā p siringiam.
¶ Cōfectio puocās vrinā : se.apij meu.fu.dauci.rubee qua tingitur.petroselini:sauine:asari:ameos:se.feniculi gallie costi.amigdalarū ama.excorticatarū ana.ʒ.xx.se.melonis ʒ.x.cātaridarum.ʒ.ij.armoniaci aur.i.dissoluant cūvino et fiāt pill.siles auellanis:dos.ʒ.iij.ē eni bona ad difficultatē vrine:mollitiē in corpe:ydropisim yposarcā.et egritudines in quib9 necessaria est subtiliatio corpis:et qn̄ est caliditas addat in ea se.melonis:et detur de ea.ʒ.i.et plus vel minus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Confec.emplastri quo emplr̃atur pectē:et ꝓuocaꝛ vrinā:
se.sule:ruta calamētū:berēgesif.sansucꝰspica:balsamita.al
tea:folia rafani:napi:sceha:camomil.anetū ⁊ caul.coquā-
tur ī aq̄ ⁊ sedeat eger ī ea ⁊ fiat emplm̃ cū fece sup pectinem.
¶ Cōfec.epithimatꝭ fortis ad difficultatē vrīe:piretrū bau-
rach:sinapis:⁊ mastix.liniaꝛ cū melle in balneo:⁊ dimit-
taꝛ:donec mltiplicet sudor:⁊ balneeꝛ cū eo anꝰ:et alkatim
⁊ pecten ⁊ ylia. ¶ Cōfec.q̄ retinet vrinā valde: glandiū.ʒ.l.
thuris masculi.ʒ.xxx.coriādri infusi in aceto:mirabol.ni.
boliarme.ā.ʒ.x.fiat pluis:⁊ sumaꝛ ex eo oī sero ⁊ māe.ʒ.iij.
¶ Cōfectio q̄ retinet vrinā:glandiū.ʒ.xx.ros.mirtilloꝝ. aū.
ʒ.iij.acatie.ʒ.ij.amili:gūmi ara.boliar.ana.ʒ.i. lentiū ex-
corticatarū.ʒ.x. ¶ Cōfectio ad distillationē vrine sine ardo
re glandium thuris.ana.ʒ.c.granorum mahaleb:cipi:myr
the:galāge:cinami:enule:acori.ana.ʒ.v.terantur ⁊ suman
tur de puluere eorum.ʒ.iij.

¶ Confec.troc̃.diabetis.spodij succi liquiritie.ana.ʒ.x.se.
lactuce.ʒ.x.se. portulace.ʒ.xxv.ros. coriandri sicci.aū.ʒ.v.
acatie:gummi.sandali citri:lentiū excorticatarū:balaustie
boliar.ana.ʒ.ij.cāphore.ʒ.ß.fiant trocisci.ʒ.iij.et deꝛ vnus
in potu cū aq̄ rosarū:⁊ aq̄ ꝗnatorū acetosoꝝ. ¶ Confec.em-
plastri ad diabeten:⁊ dicit ꝙ ē nomen viri:⁊ dr ꝙ est nomē
exuberatiōis vrine:⁊ mltitudis eiꝰ ⁊ cōparaꝛ circino quod
incipit ab vno pūcto et redit ad idē:seminis portulace:sola
trū:caro porci semis melonis:citroli:aut rasura cucurbite:
quodcūq; presto fuerit:⁊ emplet cū eo et ꝑmutaꝛ qū fuerit
tepidū:sitq; cibus eius:lentes excorticate:acetū agresta:et
oīa que ingrossant sanguinē. ¶ Confec.trocisco.ad diariā:
malitiā cōplexiōis inflationē in stomacho calorē ⁊ tussim.
spodij.ʒ.ij. carnis berberis. ʒ.v. boliarmeni. ʒ.iij. thuris.
ʒ.ij.seminis portulace.ʒ.vi.sandalis.ʒ.ij.ypoquistidos.ʒ.v.
camphore.ʒ.i.lacce.ʒ.iij.teranꝛ ⁊ fiant troc̃.quorum quili-
bet sit.ʒ.iij.⁊ detur in potu vnus cum rob de papauere.
¶ Cōfec. ad rupturaꝫ experta acatie:cipressi nucis:sansuci
rute sicce.ꝗnoruꝫ lauri:gallaꝝ mugat:gūmi ara.aū.ʒ.xx.te
ranꝛ ⁊ cribellenꝛ:⁊ eliqueꝛ glutē pisciū cū ace.⁊ aggregen
tur cū eo oīa ⁊ fiat emplm̃ ⁊ coquāꝛ nuces cipssi cū aq̄:⁊ mi-
sceatur in vino ⁊ bibaꝛ:⁊ infantibꝰ fiat emplastrū cū psilio.

¶ Confectio trocis.bonorum ad mictu sanguinis:boliar.karabe.an.ʒ.x.acatie balau.gumi ypoqsti.an.ʒ.iij.sem.apij:iusqa.an.ʒ.ij.fiat.x.trocis.et dent i potu cu robub stiptics et dex.i. ¶ Cofe.empli ad ruptura experti:nucis cypssi ptes.ij.cipi sansuci gallarum:acatie thurs gumi ara.an.ptes eqles dissoluatur gumi in vino et aggregetur cu eo et fiat emplz. ¶ Confe.ad apa duru i testiculis:farine fabarum.ʒ.x. cimini farine ciceris coriadri sicci.an.ʒ.iij.bdellij.ʒ.v. dissoluant cu rob.et fiat empl'm testicul.Cofectio olei de scorpionib⁹ aristo.getiane:cipi:corticu radicis cappars.an.ʒ.i.pjiciat in lib.i.olei amigd.amararum:et dimittant hebdomada vna deinde colet:et ponant in eo scorpiones.x.et stet sub sole trib⁹ hebdomadis:deinde colet et admistretur. ¶ Cofect. medicamis ad lapide in renib⁹ se.melonis:carpobal.sem. rafani:dauci:petrosel.a.corticis radics cappa. corticis radicu oppo.amig.ama.baccaru lauri:sqna.cipi:spice:cassie lig.bdellij:armoniaci:serap.myrrhe pipis acori.an. ps. f. soluat bdelliu:armoniacu et serap.invino subtili:aut in aq mellis et aggregent pill.et dent in potu oi die.an.ʒ.f.vsqz ad.ʒ.i.cum aq se.apij et aqua seis fenicu.et capilli veneris et nutriatur patiens cu aqua ciceris nigri et oleo amigd. et qnqz cofortat hoc medicame:qnqz inuoluit oleo balsami talr humectet:dein pficit cu gumis et dat in potu oi die sexta.ʒ.i.de cinere scorpionu:et puers medietas sexte q parum adusti sunt fm qtitate qua teruntur.

¶ Medicine lactis. Capi.xlij.

Confectio medicine mltiplicats lac. R. se.baucie. napi:sulle:rafani:porris:cepe:fenicu. farine cice. an.sumat ex eo puluis mane et sero coedat post ipsum cicer infusum in lacte et potet sup ipm lac. ¶ Cofec. medica.abscindetis lac ex mamilla:farine fabarum.ʒ.x.sem. albedarogi farine rute.an.ʒ.v.liniant cu aq albedarogi. ¶ Confec.alia abscindes lac:semis albedarogi:se.agnicasti.an.ʒ.x.sauie ruthe sicce.an.ʒ. v.sumat pluis ex eo.ʒ. iij. ¶ Emplastru abscindens lac qd multiplicatu est in mamilla:se.albedarogi:farina ordei farina faba.meta calametu ruta.fiat emplastru et emplastretur cu camomilla.

¶ Medicine spermatis. Capi. xliij.

C Onfectio medicaminis addētis in spmate. ℞. se. baucie:napi:cepe:rafani granorũ pini:sparagi. granoꝝ alkikil granoꝝ alzelē:secacul: satiriō beē vtriusqꝫ tātūdē granoꝝ assenati:ligue auis. añ. ʒ. x. zinzib. macropi. cinamo. ã. ʒ. xv. altit bōi nasturtij:pipis se. eruce. añ. ʒ. xv. olei nucis idice:olei gnoꝝ alcodrātidā oīm eqlr. s. tm̄ in q̄ inuoluant oīa iuolutiōe hūorosa:ɔficiant cū melle sumāt ex eo. ʒ. v. mane ꝛ sero cū. ℥. i. lact cū tātūdē de zuc.
¶ Confectio ad minorandū sperma:et destruendū erectionē virge:se. agnicasti. ʒ. x. se. portul. tātūdē: folioꝝ calamēti exiccatoꝝ foliorũ ruthe. añ. ʒ. v. cimini ciperi balaustie. añ. ʒ. iij. sumant indē i pl'uere. ʒ. iij. ꝛ noiat sector gñatiōis.
¶ Cōfec. abscindēs sperma cū est cal'itas:se. lactuc. ʒ. x. ro. ʒ. ij. se. portul. psilij carui. añ. ʒ. iij. balau. folioꝝ nenufar. ã. ʒ. ij. sumant ex eo. ʒ. iij. cū q̄rta. ʒ. vni⁹ cāphore i hebdōada.
¶ Confec. clysteris addētis in coitu et calefacientis renes sem. eruce baucie:cinami:zinzib. macropipis. se. sulle: rafani:se. cepe ꝛ porri. añ. partē. i. ciceris ɔtriti tribuloꝝ frumēti decocti cū aq̄ sicut plus:fenugreci. añ. ptes. ij. caput arietis pigue et frustū anatis ei⁹ medulla ipsi⁹ et testiculi ipsi⁹ aggreget totū in vase cū. x. cepis ꝛ coopiat aq̄ et dimittat in furno hñte caput stricte opilatū:ꝛ approximet ius i cibo ex pte. i. ꝛ ex duab⁹. ℥. iuris:ꝛ ex vnctuoso. ℥. i. ꝛ ex olo d̄ nuce indica:ꝛ de gnis alcadra. ã. ℥. ß. ꝛ fiat eoꝝ ɔquassatio bona:donec ingrosset p eā et clisterizet cū eo in nocte cuz deberet dormire:postq̄ est clysterizatus añ ipsum cū aqua sicle et baurac. et purgatus fuerit a fece. et fiat cū eo clistere in nocte a prima vigilia ꝛ in medio eius. ꝛ in fine ipsi⁹ ꝛ regat cū regimie in q̄ est grossitudo:ꝛ incipiat ille q̄ addit in coitu:ludere cū mulierib⁹:ꝛ dimittat mulieres:ꝛ bibat vinū faciens delectationē. qm̄ multiplicat desideriū valde.

Medicine menstruoꝝ et emorroydarū. cap. xliiij.

C Onfectio trocis. de karabe abscindentiū sanguinē mēstruoꝝ nimis fluentē:et ad emor. ℞. karabe gūmi nuc lacte balaus. succi barbe yrcine. añ. ʒ. v thuris. ʒ. ij. opij. ʒ. iij. aggregent cū mucil. psilij dot. ʒ. ij. cū ʒ. i. succi sumac. ¶ Cōfectio ad emorroidas ꝛ lubricitatem intestinoꝝ:se. li. ʒ. x. granoꝝ nigelle. ʒ. v. bdellij. ʒ. vij. thur

masculi cipi:ameos.ā.ʒ.i.ꝛ.ß.sandal.de thei.ʒ.ij.ꝛ.ß.terā tur et dent in potu.ʒ.iij.cum aq̄. ¶ Confectio suppositorij abscindendū sanguinē emorroidaꝝ et ad exitū ani:thuris balau.gallaꝝ antimonij acatie:alumis fiāt colliria: ꝛ supponant:ad exitū vo ani terant et puluerizent sup anū et reducat intus ꝛ sedeat eger in decoctiōe myrthi: mediorū corticū glādiū ꝛ cordicū ḡnatoꝝ:et addit in collico cerusa.

¶ Confec.licinij ꝓuocātis sanguinē mēstruoꝝ ꝛ emorroid. ciclamen:ellebor⁹ al.calamētū:serap̄.euforb.resoluant cū aq̄ sauine recētis ꝛ fiāt suppositoria. ¶ Cōfec.troci.de myrrha alleuiās ptū et ꝓuocās mēstrua cinamo.myrr.ā̄.ʒ.ij. ꝛ.ß.folioꝝ ruthe exiccatoꝝ: cala.cordumeni:pulegij rubee asse serap̄.oppopo.ʒ.ij.fiāt trocis.pōdere.ʒ.ij.et det i potu vnus cū decoct.sauine. ¶ Cōfectio suppositorij ad ap̄a durū in matrice ꝛ dolorē frigidū:thuris bdellij iudaici:galb. ā̄.ʒ.ij.c̄c.oppop.armoniacij.ana.ʒ.i.mastic.castor.storac. liq̄de olei de lilio adipis anatis:olei camomill.ā̄.ʒ.iij.leniantur ḡme cum vino et melle:et eliquetur adeps et aggregentur oīa et fiant suppositoria et administrentur.

¶ Cōfec.decoctōis in aq̄ sedeat ad dolorē mricis. Sāsuc⁹ balsamita:schea:abrotanū se.caulīū fenugr.sem.li. camo. mellilotū.decoquātur oīa et sedeat in eis. ¶ Cōfectio q̄ ꝓuocat mēstrua:tertia.ʒ.i.euforbij.terat bene: et supponat sexta.ʒ.i.i lana hora vna:et nō dimittat plꝰ:q̄m fac̄ fluere sanguinē plurimū fortiter.cūq3 mltiplicat fluxus sanguis tūc succurre ei cibando cū rebus stipticis sicut vescit:et ponant i eo lētes excorticate et ex carnib⁹caro alduragi:ꝛ si nō inueniunt carnes alcubugi:et pulloꝝ etvinū stipticum.

¶ Confectio pessarij ad suffumigandū qd calefacit et adiuuat ad imp̄gnandū custor.storax:galbanū:euforbiū oppoponacū carpobal.grana albē costos:bdelliū:spica resoluātur cū vino:ꝛ fiāt pessaria noctib⁹ plib⁹ et sumat in potu oi die diamart.deinde approximet socio:ꝛ suffumiget cū eis etiā mltotiēs. ¶ Cōfe.trocisco.de ḡmis qui dant in potu q̄n difficilis est ptus valde ꝛ morit fetus:extrahūt em̄ fetū statim.℞.myrrhe oppop.galbani:serap̄.ā̄.asse ps.ß.dentur in potn.ʒ.iij.cū sacraiati decoctionis fenugr. ꝛ dactilorum ꝛ aqua ruthe:et suffumiget cum eis vna vice post aliā.

¶ Confectio vnguenti ad ragadias in matrice ꝛ ano et adustionē ignis cere colate.ʒ.ij.olei rosati.ʒ.x.ceruse plūbi.ʒ.x.plūbi adusti cōditi.ʒ.ij.amili.dragag.opij.aā.ʒ.i.albuginis vnius oui calidi:aggregentur oīa sicut vnguentū:est eñ bonū ad ragadias cū caliditate et ad ignis adustionē et ad oēm acuitatē. ¶ Confectio pill'.de bdellio ad emoroydas:mirabolanoꝝ nigrorum.keb.aā.ʒ.x.serap̄.ʒ.iij.nasturtij albi.ʒ.ij.bdellij pinguis.ʒ.xvi.dissoluant gūme cuȝ aqua caulīū et aggrega cū eis et fiant pillule.

¶ Confectio empl'i sedātis dolorē emorroidaꝝ: apostemosaꝝ et apatū ani:mellilotī:camomille decocte donec dissoluatur.aā.℥.i.cc.ʒ.i.vitelli oui elixati.ʒ.ij.opij:farine:sem̄.lini.myrrhe fenugreci:altee albe.aā.ʒ.v. aggregentur cuȝ rob.et ponatur sup faciē eius oleū sisaminū: et fiat empl'm cū eo et ꝯficiatur cū butiro et empl'etur cū eo:et qñqȝ addūtur in eo bdelliū pingue.et pinguedo gibbi cameli.

¶ Confec.emplastri alteri⁹ elixetur cepe et ꝯficiatur cū butyro et empl'et cū eo.est eñ valde vltimū:et sit cepe albū.

¶ Cōfectio al'.ad dol'.matricū ex apate se.li.contriti:altee ana.ʒ.v.vitelli oui elixati.cc.ʒ.ij.opij semi.iusquiami.ana.ʒ.i.adipis galline.ʒ.ij.rob cum quo aggregentur.

¶ Confectio suppositorij sedantis dolorē matricis.cc.olei camomille:adipis anatis opij.aā.supponatur cū lana.

¶ Confectio medicaminis emorroydarum sedantis dolorē olei de nucleis crisomiloꝝ.ʒ.x.storacis liq̄de.ʒ.i. bdellij ʒ.ij.dissoluātur in eo:et inungātur cum eo.

¶ Confectio vnguēti boni bdellij subalbidi:pinguedo gibbi cameli:medulla cruꝝ vaccini:nuclei crisomiloꝝ excorticati:storax liquida:vitella:duorū ouoꝝ liniantur cum oleo in quo decoctum est cepe et inungantur cū eo est eñ mirabile in leniendo.

¶ Medicine podagre. Cap.xlv.

Epithima ad podagram cū cali.℞.lupini armeni sandali citri:faufel. ros.rubeaꝝ sief.memithe radicem mādragore:apij:cāphore ana fiant trocisci.et liniantur cū aceto pauco ꝛ aqua ro.aut coriandri aut endiuie:aut solatri ꝛ qñqȝ addatur in eo cerusa ꝛ bolum ar.

¶ Confec.emplastri soluētis residuū podagre calide:mucilago psilij:mucillago se.lini ꝛ fenugreci: ꝛ farina amborū

et cerotū factū cū oleo camill'. aggregent̄ ⁊ liniant̄ cū eis. ¶ Cōfe. epithimatis ad podagrā frigidā: storacis liq̄de castorei: mirrhe: aloes acatie. an̄. ⁊ liniant̄ desup. ¶ Cōfec. de hermodac. ad podagrā: hermodactilo⁊ albo⁊. ʒ. i. aloes. ʒ. iij. scam̄. q̄rta. ʒ. vni⁹: semis apij sextā. ʒ. vni⁹. ⁊ est dos̄ vna. ¶ Confec. pill'. de hermodac. ad podagrā frig. ⁊ dol'. anche antiquū. hermodac. satirion: mezereō. an̄. ʒ. ß. colloq̄n. interioris: bdellij. ā. tertiā. ʒ. vni⁹ cētauree mioꝛ. ʒ. ß. euforb. castorei oppopo. asse galbani. an̄. ʒ. vnius q̄rtā scam̄. zinzib. pipis: sinapis: tapsie inde. an̄. ʒ. vnius sextā. yerap̄. ʒ. i. et ipsa est potio vna fortis: ⁊ media est medietas ei⁹ aut tertia. ¶ Confectio medica. albeseth minoꝛ eradicans podagraꝫ flegmaticā: camedreos: camepith. aristo. gētiane. fo. meu. dauci. petrosell'. folio⁊ ruthe cucur. rubee qua tingit̄ asari sauine ameos. an̄. sumat i potu ex eo oi die. ʒ. i. ⁊ nō cōedat sex hoꝛis hyeme tota. ¶ Cōfect. clysteris ad sciaticū fortis corticis radicū cappis. corticis radicū coll'oq̄n. pulpe ipi⁹ cētauree minoꝛ almezeriō: hermodac. satirō: nasturtij: azahasem. sesnedē tapsie se. rafani baucie eruce. ā. pugill'. i. coquāt̄ cuꝫ aq̄ et misceat̄ colatura eo⁊ muri nabati ⁊ ol'm de kerua: ⁊ fiat clistere de ea totiēs donec excoꝛiationē faciat deinde clisterizet̄ hoc clistere: q. ℞. casto. galbani: bdelliū storac̄. oppo. cū eufoꝛ. bezard: resoluāt̄ in ol'o costino ⁊ fiat clystere. ¶ Confec. collirij q suppositū excoꝛiationē facit ⁊ sedat doloꝛē. pulpe colloq̄n. ciclamē. baurac: armoni. fiant coll'ia lōga. ⁊ supponant̄ et pmutet̄. ¶ Cōfec. empl'i ad anchā foꝛtis: stupefaciēt dol'. calamē. exiccatū tapsia sinapis cortic radicū cappis lac ficus cū q̄ aggregent̄ et adiūgat̄ loco doloꝛis q̄usq̄ cadat. ¶ Cōfe. empl'i resoluētis duritiē et lapideitatē ex iūcturis. fenug. amigd. amara⁊ armoni. bdelliū resolnant̄ cū ol'o de alchāna: aut oleo de lilio ⁊ aggregent̄ ⁊ fiat empl'ꝫ. ¶ Et cū tu clisterizas clisteri acuto ⁊ currit sāguis: tūc clisteriza ip̄m cū adipe poꝛcino ⁊ rizi q̄m sedabit̄ moꝛdicatio vehemēs: ⁊ clisterizet̄ an̄ ip̄ꝫ cū clisteri educēte fecē et mūdificāta itestia. ¶ Medi. algebꝛe. ca. xlvi

Emplastrum de algebꝛa. ℞. mes. excoꝛticatos acatiam mugath: bolū arme. fiat sicut alcohol et applicetur loco ita vt ei adhereat.

¶ Confec. emplastri linie̅tis duritie̅ cere citrine.ʒ.i.olei de lilio.ʒ.i.adipis galline aut anatis medulle cruriū vaccine mucillag.psilij: se.li.añ.ʒ.i.aggregētur et empl'ent cū eis.

¶ Cōfectio medicaminis sedātis dolorē quousq̧ fiat algebra.i.restauratio in potu dent̄ cuȝ casus acciderit mumie grana.ij.⁊.f.in vino stiptico:aut oleo ros.sedat eñ dolorē vsq̧quo fiat algebra. ¶ Vnguentū egyptiacum.

Vnguentum egyptiacum:floris eris.ʒ.iij.mellis ʒ.viij.aceti.ʒ.iiij.tere permisce bulliat donec inspissetur:reserua vsui et repone.

¶ Libri diuisionum rasis finis.

¶ Rubrice libri diuisionum antidotariū rasis.

Finis tabule.

¶ Sequuntur nouē capitula que nondū impressa fuere sed semper omissa que etiā derelicta in presenti volumine fuerant propter mendosum exemplar.

¶ De apostemate matricis. Capitulū.xc.

Quandoqꝫ accidit ex retentiōe mēstruoꝝ aut diffi cultate ꝑtus: aut ex percussiōe sup matricē: aut tēsione in ea. Et signa quidē apātis calidi oīno sunt fe. acuta sicut fe. birsen et nigredo in lingua et dolor capitis ꝛ timie et catin ꝛ ylioꝝ: et difficultas vrine ꝛ ege- stionis ꝛ frequētia pulsus et anhelit⁹. Et cura eoꝝ est sil'r flōmia basilice. In illo vo qꝺ accidit post difficultatē par tus aut ex ꝑcussiōe sup matricē: principiū medicatōis eoꝝ est vnū. Et signū apostematicis acuti est vnuꝫ totius est fe. acuta dū nō videt mulier sanguinē pl'm. Et cura ei⁹ est flo- botomia. et clysterizet matrix cū mucillagine psilij aut ex oleo ro. cū aq̄ arnoglo. Et regat patiēs regimine patiētis birsen: dādo in potu aquā ordei ꝛ alia: ꝛ si dolor valde sit fortior ꝛ retinent egestio ꝛ vrina: sedeat egra in decoctiōe camomille et fenugre. ꝛ se. lini et non transeat aqua vmbi licū. neqꝫ egram dimittat potare aquā. et inungat hic lo- cus ꝛ cū oleo camo. ꝛ oleo de keri citrina. et si nō fuerit il- lud: tunc non facias illud vsqꝫ ad ebdomadā vnā. ¶ Et con uertitur apā acutū in matrice aut ad sanitatē cū resolutio ne: aut ad aggregationē saniei: aut ad apostema durū. Et signa collectiōis saniei sunt quies pulsatiōis. ꝛ sedatio fe. et dimissio horripilatiōis in dispositionibus quibusdā. Et signa apostematis duri sunt sedatio caliditatis fe. ꝛ acui- tatis eius cum residuo grauitatis et magnitudinis in pe- ctine ꝛ in timia ita ꝙ quādoqꝫ apparet tactui si fuerit ma- gna difficultas egestionis et vrine. ¶ Et cura collectionis saniei est vt emplastret locus matricis post diem septimū a principio apostematis acuti cū rebus lenificantib⁹ ꝛ se- dantibus dolorē sicut camomilla et altea. et se. lini et fe- nugre. et fundatur in matrice ex mucillaginibus eoꝝ. et assiduet sessionē in aqua calida ꝛ inūctōe cum oleo aliquo tepi. tādiu donec appareāt signa digestionis saniei. Dein- de moueatur ita vt descendat a gradu cum facilitate: aut salliat: aut fiat cōpressio super locum apostematis tandiu

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

donec egrediatur sanies.et quādo cōmouetur: ꝓcedit hor ripilatio et sedatur grauitas ⁊ egra inungit sanguinem. quare tunc oportet vt in potu sumat semina ꝓuocātia vrinam.⁊ mūdificantia matricē tot donec minoretur sanies. deinde curetur cū medicamine incarnatiuo per clystere.et dentur in potu trocisc.de karabe incarnatiui.⁊ ponat̄ vnguentum incarnatiuū cuius virtus profundatur super locum vel membrum in quo fuerit dolor.

¶ De cura apostematis duri in matrice. Cap̄.xci.

Cuiusquidā signa sunt vt dictū est quies caloris fe. et acuitatis eius cum reliquijs grauitatis et magnitudo in pectine ita vt appareat tactui si fiunt plurima ⁊ difficultas digestiōis ⁊ vrine.Et cura collectionis saniei est vt emplastretur locus matricis quare oportet vt succurrat̄ cū lenificantibus et resoluentibus velociter.et non negligat̄.cum eñ antiquatur et non lenitur: non est possibilis eius resolutio et fit cancer.Et eius cura est assidue emplastrū superponere loco doloris cū bdellio ⁊ storace et armoniaco et reliquis q̄ dicemꝰ ex medicinis et emplastris que resoluunt ap̄ata tam dura cū clisteribus et cum mucillagine fenugreci.et mucillagine se.lini et cū oleo aneti.et oleo camo.et oleo de lilio.⁊ de narciso ⁊ storace liquida.et reliquis que narrabo ex illis quibꝰ clisterizatur matrix ꝓpter ap̄a durum.et si pertransit spaciū mēsis vnius vel duorū et non sedatur dolor oīno:et remanet grauitas et magnitudo:tunc iam incurrit duritiēque non resoluit̄.quare tunc oportet vt medicetur egra cū tinis et inunctione cū oleis lenibus.si autē cum hac magnitudine antiquatur dolor:tunc ipsum iam factū est cancer.

¶ De cancro matricis. Cap̄.xcij.

Cum induratur apostema accidens in matrice et non resoluitur et remanēt in ipso cū duritie caliditas pauca.et dolor et pulsatio non fortis: tunc apostema durum factū est cācer.Et cura eius est sĩlis cure apostematis duri.tamē in principio.nam cū antiquat̄: nō sanatur.Uex nō tolerat cācer ap̄a.emplastra ⁊ clysterizia et suppositoria in quibꝰ sit de caliditate tm̄ quantū est in illis quibꝰ medicat̄ apostema durū cū quo dolor penitus

non est. quapropter oportet vt curetur cum oleo de keri. ⁊ oleo camo. ⁊ adipe galline et anatis in quibusdã dispositionibus ita vt cũ augmentat pulsatio: curet cum oleo ro. et mucillagine psilij et emplastris infrigidãtib⁹ tãdiu donec sedetur pulsatio paulatim. deinde redeat ad calefaciẽtia cum facilitate et lenientia. nã si tu nõ feceris illud: vlcerabitur etiã cancer vlceratus deterior est q̃ põt esse. ⁊ signum quidẽ vlceratiõis eius est q̄ currit ex matrice virus nigrũ fetidũ. tunc ergo cura egrã faciẽdo ipsam sedere in tina. et clisteriza cũ lacte mulieris: cũ collirio al. ⁊ aliquãtulo opij: ⁊. cc. vt sedetur dolor. et da in potu de medulla cassiefistu. ⁊ oleo amigd. super decoctionẽ ficuũ ⁊ passularꝫ et iuiubarum ⁊ sebesten. ¶ De mola mricis. Cap. xciij.

Ex hac egritudine inflat vẽter et magnificat sicut dispositio impregnate: et retinẽtur menstrua. ita vt nõ dubitetur in ea quin sit impregnatio ⁊ ꝓlõgetur tẽpus eius: ⁊ dr̃ia quidẽ inter ipsam et inter impregnationẽ est vehemẽtia magnitudinis vẽtris. et mollities mamillarũ. In al. pedum ⁊ q̄ pertrãsit horã in qua mouetur embrio. ⁊ non mouet in ea oĩno immo qñq3 permutat a loco post cõpressionẽ vehementẽ. deinde parit post laborem vehemẽtẽ frustrũ carnis cui nõ est forma: et qñq3 egreditur ex ea ventositas grossa: et humiditates plurime tm̃. et detumescit venter: et destruũtur accidẽtia: et accidit mulieri hic dolor ex retentiõe spermatis per naturã et est cõsueta viro. deĩde abscinditur ab ea illud subito sicut dicit G. in retentiõe mẽstruoꝝ. ¶ Et eius cura est vt in potu tribuas aquam radicis cũ oleo de kerua et yerap̃. et medicinas fortes in ꝓuocatiõe menstruoꝝ. et dyamarthe ⁊ dyacucurma magnũ: et tyriaca dyatessarõ. et sit cibus aqua ciceris et alisidabegeth. ⁊ ea q̃ sunt frixa in patella. ⁊ da in potu ex pil. fetidis solutiuis doses continuas. ⁊ suppone in matrice colliria fortia in ꝓuocatiõe ai. et bibat aquam ruthe. et decoctionẽ fenugre. et dactil. ſm q̄ diximꝰ in capitulo ꝓuocatiõis animi: et euaporet ventrẽ cũ pãno ca. ⁊ inunge cũ oleo in quo decocta est rutha ⁊ da in potu post illud medicinas que expellant embrionem.

¶ De prefocatione matricis Cap. xciiij

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

HEc egritudo accidit mulieris ꝑpꝛie ſiĺis epileptie vel apoplexie: ſed differentia inter eā ⁊ epileptiaꝫ eſt ꝙ mulieri in hac egritudine non deficit ratio ſua neqꝫ currit ex oꝛe eius ſpuma: et ſentit quiddam eleuari ex parte pectinis vſqꝫ quo perueniat ad os ſtomaci: deinde cadit et ſuperuenit ei ſincopis. et quaſi moꝛtua cadit. ⁊ tūc nō ſentitur ei pulſus neqꝫ anhelitus. ⁊ qn̄qꝫ pꝛefocatur et moꝛit. et quandoqꝫ ſanat poſt laboꝛē et deſperationem quare opꝫ vt fricent pedes eius vehemēter et ligētur ⁊ ponatur ſuꝑ inguina. inde aĺ. ſument eius vētoſa magna ſine inciſione. et abſtergat obſtetrix digitos ſuos ex coloc ⁊ fricet cū eis os matricis et ſufffletur in naſum ei⁹ condiſi ⁊ vociferetur in aurem eius et nō facias ip̄aꝫ odoꝛare res odoꝛiferas. imo line os matricis et ſumen eius cū odoꝛiferis. Et fit aut ꝑpter retentionē menſtruoꝝ: aut ꝑpter retentionē ſpermatis. cū ergo menſtrua ſunt currentia ⁊ mulier eſt innupta: tūc cura eius eſt vt nubat. ſi ꝟo illd nō ꝑperat et ſꝑma nō mīoꝛat ſumat egra in potu medicinas minoꝛātes ſperma ex eis q̄ diximus. ⁊ inungat obſtetrix digitos ſuos quibuſdā oleis odoꝛiferis et imittat eos ī matrice et fricet eam: et ſupponat ſibi ſiſimbꝛium cū oleo ſambucino. Et ſi mulier ledit: tunc cā eius eſt cū oleo ſambu. ⁊ appꝛoximet naribus ei⁹ pān̄us aduſtus et ſulphur. et ponātur ventoſe ſuper inguina. et fricent pedes et cōpꝛimant. in hoꝛa autē dimiſſionis paroxiſmi dent medicine que minoꝛant ſꝑma Et qn̄qꝫ ſequitur ex deſtructione anhelit⁹ et pulſus in hac egritudīe in hoꝛa ꝑoxiſmi quiddā per qđ timet ꝙ egra iā ſit moꝛtua. et qn̄qꝫ remanet die ac nocte et duob⁹ diebus ſm̄ illud. tūc ergo opꝫ vt aſſiduet fricatio oꝛis matricis. et odoꝛet res fetidas. et ponant res odoꝛifere ſuꝑ matricē et veſicā et ſumē donec cōualeſcat. ¶ Cum aūt illud eſt ex retentione menſtruoꝝ: opꝫ vt flobothometur ſophena et ventoſentur crura et ponantur ventoſe ſuꝑ inferioꝛa ventris: et dentur in potu ea que pꝛouocant aī. ex eis que diximus in diſpōne autē paroxiſmi cā vtriuſqꝫ ſpeciei eſt vna.

¶ De difficultate impregnationis. Cap. xcv.

FIt aūt ꝑpter multitudinē adipis aut ꝑpter paruitatē virge aut quia ligamētū capitꝭ virge abꝛeuia

tum est ⁊ spasmatum quare non impellit sperma ad inte=
riora: aut quia mulier cito surgit post coitum et ambulat et
mouetur quare cadit sperma: aut ꝓpter ventositatē grossam
in matrice: aut quia matrix est frigida ⁊ lubrica in qua sunt hu=
miditates plurime superflue cōmixtiōis infrigidate et hūidi=
tate: aut ꝓpter malitiā cōplexiōis i multitudine caliditatis
⁊ siccitatis: aut est cōplexio spermatis mala. ¶ Et fit ꝓpter
emorroydes etiā ⁊ vlcera mala existētia in ipsa: aut ꝓpter
cōueniētiā ꝯplectiōis viri ꝯplexiōi mulieris in malicia: aut
ꝓpter opilationē meatus ⁊ illud fit ꝓpter adipē aut carnē ortā.
¶ Illius aūt q̄ fit ex multitudie adipis signa sunt manifesta
at vo qm̄ nō est sup pectus mulieris ⁊ scapulas eius ⁊ adiutoria
eius ⁊ coxas eius plurimū carnis ⁊ adipis. ¶ Et signū eius est
descēsio vētris vltra mēsurā. ⁊ frequētia anhelitus cōmouetur
⁊ ledi q̄liter vētositate aut stercore: aut vētositate aggrega
ta i vētre. ⁊ cōstrictio recipiētis. Et cura eius est illud qd exte=
nuat ⁊ destruit adipē ex eis q̄ dicemus in capitulo extenuatiōs
pinguedis. deide suppositoria adiuuātia ad impregnationē
⁊ similr suffumigatiōes adiuuātes ad illud. ¶ Cū aūt est opila=
tio ꝓꝑ carnē q̄ est sic verruca i meatu: aut collū eius strictum
est. tūc cura eius ē timorosa qm̄ idiget medicis ꝯsumētibus il=
lā carnē vñ oio fit securitas qn̄ ꝯmoueātur postea vlcera ma=
la i matrice q̄ est difficilis. sanatiōis. ¶ Illius aūt q̄ est ꝓꝑ par
uitatē virge: cura est eligere ex mulieribus ꝑuas. ⁊ erigere ca
put eius cū coitus fit: ad iferiora et eleuare anchas ad supiora
quātumcūqꝫ possibile est ⁊ vehemētia ꝯtinuatiōis vel adhe=
rentie apud euacuationē ⁊ vt nō moueat se. ¶ Illius aūt que
fit ex abreuiatiōe ligamēti capitis virge: signū eius ꝙ caput
virge est arcuatū curuatū ad partē testiculorū. Et cura eius
est vt incidatur ligamētū illud paulati ⁊ ponatur sup aliq̄d eq̄le
⁊ extēdatur sup illud ⁊ ligetur aut leniatur cū aliq̄bus lenificātibus
⁊ ligetur desup deide extēdatur ⁊ equetur ⁊ ligetur. ¶ In illa aūt
que fit ꝓpter velocitatē erectiōis mulieris ⁊ velocitatē mo=
tus eius post coitū quare cadit ex ea sperma: opꝫ vt dormiat
post coitū quare cadit ex ea sperma: opꝫ vt dormiat post coi
tuꝫ anchis eleuatis ⁊ capite eleuato apud coitū ⁊ post ipm
post horā vnā: ⁊ nō ꝓperetur subito. s. ad surgēdū: ⁊ ponan
tur sup matricē ventose cū igne. ⁊ emplastretur cū emplis ca=

lefaciētibus ꝛ clisterizetur cū eis que calefaciūt matricē ex eis que dixemꝰ. ¶ Cū autē matrix est frida: tunc signa eius sunt subtilitas mēstruoꝝ: ꝛ paruitas rubedis sanguis: ꝛ paucitas piloꝝ ī pectine: ꝛ paruitas mēstruoꝝ: et elōgatio tp̄is eorū. Et cura eiꝰ sunt pessaria calefaciēcia ꝛ suffūigatiōes ꝛ epithimata calefaciētia matricē: et q̄ adiuuant ad partū ex eis q̄ dicemꝰ: ꝛ decliatio cibi ad ea q̄ calefaciūt et acceptio elcioꝝ ca. ¶ Illiꝰ vō q̄ fit ex lubricitate matricꝭ ꝛ ex debilitate ipsiꝰ signa sunt ꝙ aborsus fit embriōis anteq̄ꝫ magnificeꝛ ꝛ currūt assidue ex matrice hūiditates plurie q̄re opꝫ vt admīstreꝛ vomitꝰ cū eis q̄ educūt flegma deīde supponatur collirisī de īteriorībꝰ collo q̄n. ꝛ sarco. recipiēte: deīde clisterizeꝛ cū aliq̄bꝰ odoriferꝭ stipticis ex illis q̄ ꝯfortāt mr̄icē de illis q̄ dicemꝰ. ꝛ ponanꝛ sup ipsaꝫ ex illis: ꝛ sint cibi eiꝰ frixi: ꝛ ī patella p̄paratī: ꝛ admīstreꝛ regimē exsiccatiuū ¶ Illius aūt q̄ fit pp̄ grossaꝫ ī matrice vētositatē: signa sunt inflōsumis semp: ꝛ noceri a cibis īflatiuis: ꝛ aborsus anteq̄ꝫ magnificeꝛ embrio. Et cura eiꝰ ē aq̄ radicis: ꝛ oleū de kerua in hora in q̄ nō est īpregnatio: ꝛ oīa q̄ exiccāt vētositatē: ꝛ illa quibꝰ matrices fride curanꝛ ex suffumigatiōībꝰ aliis. ¶ Illius vō q̄ est pp̄ caliditatꝭ sup̄fluitatē: eiꝰ signa sunt extenuatio mulierꝭ: ꝛ ml̄titudo piloꝝ ī sumine ꝛ paucitas mēstruoꝝ: ꝛ grossitudo eoꝝ: ꝛ nigredo eoꝝ. Et cura eiꝰ ē regimē impinguatiuū qđ eq̄t ꝯplexionē eiꝰ cū cibis īfrigidatiuis in aliis: ꝛ admīstratio illiꝰ spacio aliq̄ ꝛ cibi infridatiui tp̄ati: tp̄atꝭ vsq̄ꝫ quo corpꝰ eiꝰ impigueꝛ ꝛ mioreꝛ eiꝰ īflāmatio. ¶ Illiꝰ aūt q̄ fit ex friditate matricis signa sunt ēt extenuatio animi ꝛ paucitas mēstruoꝝ ꝛ siccitas vulue assidua. Et cura eiꝰ est dilatatio ī cibo ꝛ assiduatio balnei: et viuū plurie cōmixtiōis: ꝛ assiduatio coitꝰ: ꝛ admīstratio oli ꝛ adipis ꝛ pessaria liniētia. ¶ Illiꝰ aūt q̄ fit ex emoroidibꝰ et ex vlceribus malis existētibꝰ ī matrice cura ē illđ qđ diximꝰ aū: nā pregnatio nō fit nisi ex sanitate ī matrice ¶ Illius aūt que fit propter maliciā cōplexiōis spermatis ita vt sit vehementis caliditatis aut vehementis frigiditatꝭ signa sunt signa cōplexionis corp̄is calidi et corp̄is frigidi. ꝛ citrinitas sp̄matis et paucitas eius. ꝛ fetor odoris stercoris eiꝰ est significatio exitus eius ab eq̄litate ad calorē. et exuberatio eius et

ſubtilitas ip ſiꝰ:eſt ſignificatio exitus eiꝰ ab equalitate ad fridatē.et non ꝑuenit malitia ꝯplxionis ſpermatis in hūidi tate et ſiccitate ad hoc vt ꝓhibeat generationem niſi ꝯtin gat vt inueniat parē cōuenientē vt fiat fortis tūc. Et cura iſtoꝝ eſt cū declinatione ꝯplexionis calide ad fritatē.ꝛ fri giditate ad caliditatē cū cibis et medicinis ꝛ regimis ſub tilitate et vt apponat̄ vir ca.cōplexionis mulieri fride cō plexionis et ecōtrario.¶ Et ꝓhibet etiā ab impregnatiōe vt ſit ꝯplxio viri conueniens ꝯplexioni mulieris in malitia cū ſint ambo ſimul male ꝯplexionis. Et ꝯfert omni impre gnationi vt cū opponit̄ omni cōplxoni cū eo eſt qꝺ eſt i ipſa ꝯtrariū.Ei vero qui eſt equalis ꝯplexionis:cōuenit que eſt equalis cōplexionis.et multiplicat̄ eoꝝ generatio cū ag gregatione ipſoꝝ.plures nāq; viroꝝ non generant ex mu liere et permutāt eam ꝓ alia cuius cōplexio eſt ꝯ̄ria cōple xioni illius et generāt.Et ſimiliter ſe h̄ȝ res in mulieribꝰ. cōſideretur ergo illud prius in capitulo cognitionis ꝯple xionū:et fiat ſm̄ ſuum eſſe.¶ Et ad impḡnationē quidē iu uat ſe.baucie qn̄ potatur et radix eius qn̄ comedit̄.et ex re bus q̄ ſupponunt̄:eſt ameos qn̄ teritur et miſcetur cū me dulla oſſis cerui vel vituli.ꝛ ſupponitur cū lana ante horā coitus. Et ſimiliter coagulū leporis qn̄ cōmiſcet̄ cum bu tyro cocto.aut ſtercus vulpis cū oleo ro. et ſupponitur cuȝ lana.et ex eis que faciunt illud cum proprietate ſua:eſt vt mulieri ſupponatur ſuccus alhulbub maſculi cū lana.et ſi militer eſt ſem̄.alhulbub maſculi cū ſupponitur poſt cōce ptionem:parit mulier maſculū.et qn̄ ſupponitur.℞. ſe.fe mine:parit feminā.

¶ De ſterilitate. Cap̄. xcvi.

Fit ſterilitas aut in viris aut in mulieribus abſq; aliqua cauſarū quas diximus. immo ꝑ ꝓprietatē que eſt in ſpermate.ſicut eſt diſpoſitio arboris nō fructificantis.ꝛ primi quidē dixerūt ad cognoſcendū illud capitula plīma que nos nō dicemus amantes breuitatē.

¶ De his que prohibent impregnationē. Cap̄.xcvij.

PRohibet illud erectio mulieris poſt coitū veloci ter.et ſaltꝰ eius poſt coitū ad poſteriora ꝛ ad ptē ẏlioꝝ.et ſaltꝰ frequēs et deſcēſus a gradibꝰ cum velocitate et ſupponere alkitrā et aquā ruthe an̄ coytum ꝛ

post ipm̄. et suffumigatio in traiectorio ex nuce cypressi et serapinū et myrrha. et comestio ex rutha ⁊ cepa: et oleribꝰ acutis et vt supponat̄ fel vaccinū. et frustrū sal'gem. et eleuatio pedū sup̱ parietes hora vna. et vt bibat radices narcisi et qđ est superius algarab et folia eius. et qđ est supius vitis qñ bibunt̄ simul aut singulariter. et si biberit ista añ horam partus: iuuabunt ad partum.

¶ De his que partū facilē efficiūt et educūt secūdinā et egredi faciunt partum. Capit. xcviij.

Facilis fit partus si assiduet mulier introitū in tinam ⁊ balneū in die aliquotiēs ante horā partus post mēsem ⁊ non ꝓlonget sessionē in ea. ⁊ vt vngat dorsuȝ de oleo narcisi ⁊ de been ⁊ de lilio. et silr̄ qđ est inferius totū et comedere ex iuribꝰ pinguibus et cum pñs est hora ꝑtus: nō ꝑmutationē multiplicet de latere ad latꝰ imo extendat pedes suos. deinde erigatur sup̱ eos subito aliquotiens: ⁊ humefaciat os matricis cū oleo sisamino. aut oleo de been aut de narciso aut de lilio aut fundat in ipm̄ muscillagiēs fenugreci aut muscillagines altee si fiunt vehemētis siccitatis. et nō videris humiditatē oīno. Et si difficilis scissionis fiunt secundina: findat obstetrix vnguibus suis aut cutello paruo: ⁊ si difficili sit partꝰ: sumat in potu troci de myrrha ⁊ decoctionē fenugr. et dactilis cū rutha ⁊ ꝯfortet̄ cum aq̄ carnis et soluat̄ de gallia quātitas sexte ꝑtis. ℥. i. in vino et sumat ex eo in potu vice vna post aliam vel suffumiget̄ cū myrrha et oppop. aut castoreo ⁊ bezard per traiectoriū. et eijcit fetum et secūdinā sternutatio cum cōdisi ⁊ detur in potu myrrha cū aqua ruthe de q̄ det̄ aur. cū. ℥. ß. aque ruthe aut ꝯdisi ⁊ detur in potu. si autē partus difficilis fiat et moriat̄ fetus: tūc dent̄ in potu troci. de generis qui sunt in antidotario. ipsi enim eijciunt partū statim et suffumigetur etiā mulier cum eis. et sedeat mulier in aqua in qua coctū est calamentū campestre. et ex eis q̄ facile eijciunt partū cum ꝓprietate que est in ipsis: est radix bothormarien sicca. i. herba thuris et est similis feniculo: quando ligatur super coxam mulieris.

Finis.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Incipit breuiarium Constātini dictum viaticum.

¶ Prohemium Constantini.

Uoniam quidē vt in rhetoricis ait Tullius. omne inquit expetenduꝫ vel ꝓpter se vel aliud vel ꝓpter vtrūqꝫ expetitur. Quidā vero medicinā ꝓpter sese expetendam autumant: vtpote qui principaliter expetūt theoricam. Quidā etiam ꝓpter aliud: vt qui artē nō ꝓpter artem: sed propter secularē dignitatē insectātur. A quibuscūqꝫ studētibꝰ sibi ꝓpter vtrūqꝫ in ea laboramus: vnde ego Constātinus africanꝰ mōtis cassianēsis monachus cōmuni vtilitati inseruiēs studui vnicuiqꝫ hoꝝ ad velle suū satagere: ꝓpter se enim: ꝛ ꝓpter vtrūqꝫ arteꝫ querētibꝰ litteratioribus ꝛ ꝓuectioribꝰ liber pātegni a nobis est ꝓpositꝰ in quo primi theoricā secūdi ꝛ practicam habeāt. verūetiā ꝓpter aliud ad ꝓficuū questus festinātibus: q2 in illius magnitudine forsan tediosuꝫ esse videtur hmōi cōpatiēs quoquo modo me vix exinanitū formā serui accipiēs simplicitatis. Qui tñ si hoc libro studiose acquieuerit nō male succedet eoꝝ exercitibus. Infirmitates eniꝫ hic primitus diffiniūtur. Signa eoꝝ postmodū adhibētur. Curationes ilico subsequētur. Sapiētiā inter ꝑfectos loqui destinauimꝰ: lac etiaꝫ suggētibꝰ fomēcula nō crustam subministramus. Quem nostrū laborē si qui dente canino corroserint i nugis suis inueterati torpescere ꝛ dormitare sunt dimittēdi. Nostrū autem nomē hoc opusculo apponi censui: q2 quidā hoꝝ alieno emulātes labori cum in eoꝝ manus labor alienus venerit sua furtim: ꝛ quasi ex latrocinio supponūt nomina Uiaticum intitulaui: ꝛ pre paruitate sui neqꝫ laborio sus neqꝫ tediosus est intuēti. Liber totus in. vij. libros diuiditur: quoꝝ in principio posui capl'a: vnicuiqꝫ tñ postea libro ꝓponenda: vt cū quis querēs aliqua per sui singula allaboraturus esset volumina: modo in initio habeat in quo libro inueniatur.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ De allopitia. Capitulū.i.

Capillus ex grosso fumo et calido nascitur qui ex igneis et incēsiuis est humoribus quo crescente fumo: crescūt capilli: vtpote ab ipo nutriti: hunc fumum qui perdiderint et capillos perdunt. p q̄litate q̄ fumi erunt capilli: vtpote in herbis videm⁹ ex terre hūore vel siccitate arescētibus ꝛ peūtib⁹ vel augmētātib⁹. Qui fum⁹ si oino nō fuerit peunt oino capilli ꝛ fiunt calui: q̄b⁹ qꝛ nulle medicine cōueniūt iā nō amplius come crescere pūt. ¶ Si autē fumus nō ex toto amittat: sed solū ex aliquo humore inficiat: infirmitas quedam nascitur q̄ allopitia nominat. hic autē morbus: ideo allopitia dr: qꝛ vulpes que grece allopide nuncupant hoc sepe patiunt. ¶ Ex colore cutis loci ipsius cognoscere poterimus ex q̄ humore hec passio oriat. Si em̄ cutis citrina ꝛ calida ꝛ sicca sit nō dubitamus ex colera ortā esse rubea. Proinde huic humori medicabim⁹ ex subscriptis. s. viol. mirabol. citrin. scamon. absinthio coctis in aqua: ꝛ his similib⁹. ¶ Si rubei coloris ex infectione sanguinis esse cognoscimus. Deinde si etas tēpus vel virt⁹ patientis pmiserint venā cephalicam dextri brachij minuimus ꝛ sanguinem extrahimus fm vires patientis. post hoc potiones refrigeratiuas damus ꝛ sanguinē euacuātes vt sunt hec: māna: oxifenicia: pruna: iuiube: viole: sebesten: cassiafist. et similia. ¶ At si niger locus fuerit et velut plūbeas squāmas emiserit: ex colera nigra ortam esse credimus. hūc humorē expellim⁹ aq̄ cocta epithimo pill. stomaticō: yeraruf. yera. G. yeralogo. ꝛ his silibus. hec oia bibe cū aqua epithimi. ¶ Si xo loc⁹ erit alb⁹: ꝛ mollis: ꝛ ex eo humor velut oleū exierit: cogscim⁹ ex flegmate infecto nasci. cui medendū est ex subscript. aq̄ cocta: agarico. stomaticō. yera fortissima. G. theodoricō in q̄ nux muscata sit ꝛ ceteris silibus. ¶ Gargarismos faciamus ex oximelle ꝛ aq̄ calida puluerē yerepigre adiūgētes. vomitū puocem⁹ cū oximelle: cui admisceamus aquā cū aneto ꝛ sal gēma: et silibus. his em̄. G. pigrā pdesse se expertū testatur: adiūgēs ibi medicamina ad deponēdos malos humores: ex q̄b⁹ orit allopitia. ¶ Postq̄ humorē ablatum cōperiemus ad excludendā putredinem

porris inclusam allaboremus. vnguenta igitur lenia adhibeamus et radamus caput cū nouacula vel psilotro: diligēter cauentes ne per hec cutis rūpatur. In primis igit̄ nisi caput dolet radimus. postea illud pānis. extergim⁹ nimia asperitate vel mollitie carentib⁹. G. testat̄ si post fricationē cutis mediocrēʒ citius rubuerit celerius posse sanari. si ꝟo non tardius. ¶ Medicabimur autē sic. si ex calido sit humore totū caput ꝑ loca scarificem⁹ ita ꝙ sanguis exeat: et ex auellanarū assatarum et castanea⁊ et amigdal. testis puluerē superaspergentes leniter inducamus: ex similibus loco prius illinito cū melle: sicut ex puluere caprini stercoris et vngularum caprino⁊ cum aceto. Deinde caput cum hmōi rebus lauet̄ q̄bus furfura ex calore nascētia purgētur. ¶ Si ex frigido humore patiatur: silr̄ caput radimus: et scarificatur vsq̄ ad sanguinē simul cū sanguīe et allio pistato inungim⁹: quo adhibito euforbiū cū oleo laurino vel simplici distēperantes illinimus. Radix quoq̄ canne vel nasturtiū in puluerē redacta et oleo mixta prosunt vel spuma marina. Quibus q̄dā admiscent sal nitrum : et cū oleo amigdalino amaro: vel ficus folia : pulueriʒata cū oleo et aceto mixta ꝓ vnguento adhibeam⁹: vel fimum colūbinū simul distēperatū. Amigdalas quoq̄ amaras cū corticib⁹ suis incensas melli admiscem⁹ et caput inungim⁹ pigam̄. cum aceto vel eius sperma elleborū album vel nigrum: vel nitrū pulueriʒatū ⁊ cum horū puluerībus locū illum aspergito: prius tamen panno aspero fricato colloquintide pulpas: staphisagriā fimum soricū: et thus: quodlibet horū et cū aceto forti mixtū pro vnguento illiniendū est. Alij admiscent elleborū album. Sinapis quoq̄ vel nasturtij semen. añ. ʒ. i. cū aceto tēperatis line ⁊ inunge. Diascorides dixit castanearū teste incense: et cū vino mixte ꝓsunt infantibus vt capita mundent̄ et capilli nascant̄: neq̄ allopitia oriat̄. D. testatur superciliis ꝓdesse si laudano cum vino et oleo myrthino distēperato inungant̄. Similiter condisi pulueriʒatus et cū aceto temperatus eisdē superciliis prodesse videt̄. omne fel prodesse isti passioni videtur. idē Dyascor. testatur. ¶ Super oīa hic considera oībus supradictis vnguētis propter austeritatem mitigandaʒ ceram vel cepum seu

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

aliquod vnctuose humectatū vel oleum callidum anetinum siue laurinū est inungendū ⁊ oleū pentadacti: aut oleū de camomilla: ⁊ vt barbe libere nascātur supradictis est vtendum vnguentū ad has res ꝓbatum. ℞. euforbij spume marine. fimi colūbini. añ. ℥. iij. ellebori al. semis ruthe agrestis corticis auell'. spicenar. tapsie: nasturcij. añ. ℥. i. ⁊. ß. fac puluerem et cum vino coque vel oleo ro. vel anetino: vel cum oleo laurino distempera ⁊ caput inūge tota nocte inunctū dimitte. Sequenti vero die memineris cum aqua lauādū vbi fabe vel blete sint cocte vel lauatura furfuris quod sepius est faciendum.

¶ De capillis cadentibus. Cap. ij.

Apillorꝝ amissio non eadem passio est que ⁊ superior: est enim minor ⁊ non sic subita: est autē multiplex: fit enim aliquādo ꝓpter abstinētiā cibi cum fumus ad sua loca transire nō possit ex quo fumo capilli dicti sunt vegetari. Aliqñ ꝓpter infectos humores: sicut solet euenire diu patientibꝰ infirmis siue leprosis: aliquādo fit ex poris clausis ꝓpter soliditatem cutis: aliqñ ex eisdē apertis. ¶ Qđ si ꝓpter abstinētiam cibi eueniat deducēdus est ad balnea temperata: et cibi mediocriter dandi: ⁊ ab oībus salsis abstinēdus: cui iniungēdum est vt oībus vtatur his quibus humor tēperatus radices attrahat pilorꝝ. Sepius ergo vngamus oleo laudanino ⁊ yrino. Si sit ꝓpter poros ex soliditate cutis clausos vngamus oleo ex amigdalis incēsis amaris vel ex oleo ex semine radicū oleo laurino vel camomellino. Si vero ceciderint incessanter: scimus quia ꝓpter apertionē pororꝝ est. vnde oleo quod stringat vngimꝰ. s. rosaceo: myrtino: folijs oliue puluerizatis succoq; foliorꝝ eiusdē arboris cum oleo rosaceo vel myrtino tēperatis. Item folia myrte incensa tēpera cū oleo rosaceo ⁊ caput vnge velociter crescunt capilli ⁊ stringit porros. Aliud. tolle folia de albetal cadra incende ⁊ pista ⁊ tempera cum oleo myrtino ⁊ vnge caput inde capilli nascūtur ⁊ crescūt. Item succus myrrhe ꝓdest si caput ex eo lauet lini semen cū radice sua incēsū: ⁊ sisameleon admixtū iuuat si caput vngat: simil'r nigelle vste ⁊ cū aqua mixte ꝓficiūt. Item folia capparis pistētur

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

et cum femineo lacte ꝓsunt. Item cutis radicis cãne cõbu stus & cum oleo myrtino temperatus iuuat. Jo. dam̃. ꝙ di cturi sumus ꝓdesse testatur. ℞. corticũ auellane incense. ʒ. iiij. absinthij galle. añ. ʒ. ij. aluminis. fu. folior̄ canne. sicco rum. añ. ʒ. iij. semis myrte. ʒ. v. fac puluerem & tolle. ℥. ij. de oleo mytino coque & vnge. Aliud tolle laudanũ. absinthiũ ossa dactilor̄: & his omnibus incensis omnibus equaliter fac puluerẽ: & in pãno leniter colligens impone in oleo per dies. viij. Inde locum sepe inũge supradictũ. Aliud radicẽ celsi. ossa dactilor̄ incensã et puluerisata cum succo myrte tempera & locum vnge.

¶ De ꝑssura & asperitate capillor̄. Cap. iij.

Ascitur & alia passio in capillis id est siccitas que iuuenibus calidi corporis ꝓpter calidum fumũ & siccũ caput ascendẽtẽ euenit aliqñ etiã ex capillor̄ negligẽtia: si nõ vngãtur vel pecti nẽtur. ¶ Unde medicamina frigida q̃ ascendẽ tem fumũ reprimere possint adhibeãtur vt sunt ℞. aqua co cta de oxifenicia viole. mirabol. citrini. pruna iuiube: vel aqua de cassiafis. & similibus. ¶ Si tẽpus vel etas permise rint venaꝫ cephalicã incide: aut detur de syrupis frigidis vt extinguat calor: frigidis & optimis cibis pasce. s. cucur bita: portula: attriplice: pullis galline: ꝑdicib⁹ vl̃ similib⁹. Calore extincto locũ inũge psilio aque infuso & moto vt ad spissitudinẽ veniat. Inũge oleo viol. aut ros. aut nenufar. & suppone loco inducẽs ꝑ vnam noctẽ pãno: postea laua cũ aqua cocta: silr̃ facies ex citonior̄ semib⁹: vt psiliũ: si succo cucurbite infuderis frigidius erit. Silr̃ & aqua ĩ qua ordeũ ꝑ noctẽ missuꝫ fuerit ꝓdest. Sepius quoq̧ oleo rosaceo vel violaceo vngatur & pectinet: folia sisami viridis pistata et cocta cũ aqua caput inde lauetur & pectinet: aut cũ supra dicto oleo misce: & caput ĩde laua. Capilli quoq̧ qui ex fu mo colere. ru. scindũtur sic medẽtur. semen lini. ℥. iij. coctũ in. iij. lib. aque quousq̧ ad. ij. libr. redigantur & optime co latum: caput inde lotum: deinde balneo purgatum & oleo violaceo perunctũ prodest.

¶ De canis & ipsis tingendis pillis. Cap. iiij.

Cani ante tēpus nascunt ex flegmate qd ex sto
maco exit vel capite. Inde phisici monēt. Si
cauere velis ne nascantur tibi pili cani flegma
purgantib⁹ vtaris: sic̄ yerapigra: yera fortissi-
ma. G. theodoricon pillulis cochijs ꝛ pillulis
his. ℞. pulpe colloq̄ntide turbith: sticados: absinthij aloe:
salis gēme: scamōee pōdus equale: feniculi: se. anisi petrosi
lini: se. ellebori nig. ʒʒ. piperis nigri. ana. ʒ. ß. vel. ʒ. i. pulue-
riza ꝛ tēpera cum succo absinthij: daq₃ pōdus. i. solidi: vel
theodoricō vl' pill'. ex aloe: mastice: ꝛ sil'ib⁹ cōfice: vomitum
prouoca: freq̄nter ieiunes. frequēter balnea: et sil'r garga-
rismata valēt de syrupo acetoso ꝛ sil'ib⁹ ¶ Si iā nati fuerit
subueniem⁹ vnguētis: si vero nigros facere volueri de alcā
na ꝛ cortice fabe atq₃ galla puluerē fac ꝛ cū succo blete tē-
pera. Aliud. tolle galle. ʒ. v. cum oleo ro. incēse alcāne. ʒ. iij.
eris vsti. ʒ. ij. salis armoniaci pēsi. ʒ. i. fac puluerē tēpera cū
aqua calida vnge ꝛ folia blete suppone. Alid pone alcānā
recentē in aqua calida ꝛ postq̄ emollierit moue: vnāq₃ fialā
aceti ex vino nigro appone sup ipsa₃ alcānā ꝛ cū aq̄ rof. co
que p triduū vnge: alid pile cypressi ꝛ cortices eiusdē arbo-
ris in vino seu i aceto coquāt ꝛ inde caput lauet. Si volue-
ris facere rubeos: lupinos. nitrum in puluerem redige ꝛ in
aqua calida repone: ꝛ p. v. dies ibi dimitte: ꝛ laua caput in-
de. Alid feces vini cocti incēde ꝛ gūmi hedere fac puluere₃
tēperās cū oleo squinātico ꝛ vnge. ¶ Si molles ꝛ subtiles
facere volueris ex puluere nitri ꝛ orobi ꝛ spume marine cō
fice ꝛ cū aqua calida laua: aut cū succo malue aut blete: aut
cū nitro: aut cū farina ciceris vel lupini: aut cū apozimate:
colloquītide: aut cū felle taurino vel aloe cū succo myrthe.
Sed tñ pri⁹ lauet caput cū oleo violaceo. Cōfectio valens
ad capillos subtiliādos. Accipe cucumeri agrestis vsti ꝛ tē
perati cū oleo nigelle vste cu₃ sepo lupino vel vrsino tempe
rate capillis credūtur ꝓficere. ¶ Qd si volueris n e pili ma
li nascātur in capite vel in alijs locis: vngātur sanguie te-
studinis aut rane vel de ouis formicarū cū oleo cōfectis in
quo coct⁹ est heriti⁹ vngēdi sunt: sil'r vngēd⁹ ē cū iusq̄amo
opio: ꝛ similib⁹. ¶ Aliud ad faciēdū crispos. ℞. calcis. ʒ. i.
litargiri emblici: galle. añ. ʒ. ij. fac puluerē: ꝛ tp̄a cū succo

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

myrthe.deide vngant ꝛ ligent cū filo. deiñ scda die vngāt et trib⁹ dieb⁹ dimitte eos. deide lauent cū aq̄ vbi alcāna ꝛ hmōi cocta sint. ¶ De furfurib⁹ i capite nascētib⁹. Cap.v

Urfura capilloꝝ ꝟissima faciūt dāna:ita vt ex capite eos eruāt:sunt aūt albe squāme grani furfurib⁹ simillime:que ex duab⁹ causis fiūt. vna ꝑprie ex cerebro exit.altera ex fumo cuiuslibet humoris caput ascendētis. ¶ Curentur aūt sic ex ꝯtrariis. Si ex calidis sint dam⁹ frigida. Si ex frigidis calida. Deiñ ex his capita sūt lauāda.s.farina ciceris cū succo blete ꝛ folia,sisami pistata tꝑata cū succo blete purgāt furfura capitꝭ.malue succ⁹ cū aceto idē facit. Itē myrthasi coquat cū succo blete purgat furfura capitꝭ. D.dixit succo folioꝝ sisami si caput laueris furfura eiicis. mollescūt: ꝛ elōgant capilli.succ⁹ malue ꝛ blete idē facit: silr fenugrecū i aq̄ coctū iuuat si capillos ide laues. Aliud mitte.ij.lib.furfuris in aq̄ cali. ꝑ diē ꝛ noctē itegrā vt furfur tm̄ operiat : ꝛ fortiter cū manu motū in manu collige. cuius succū exprimēs tātundē aceti iūges. Deinde coque ꝛ laua.al᷑. ℞.mirabol᷑.citri.corticis.ʒ.x.pulueriza.ꝛ cuz succo solatri tēpera ꝛ inde laua. Si patiēs frigide nature fuerit pulueres lupini ꝛ fenugreci accipiant : ꝛ hec oīa simul cum aceto pistent:ꝛ caput inde lauet. Item aqua lupini ꝛ fenugreci cuz succo blete tꝑa:ꝛ cū oleo yrino vnge. Aliud. nitrū fel caprinū et succus blete cōmixta iuuāt.fel arietꝭ vl᷑ bouis cū nitro ꝛ fel caprinū cū nitro mūdificāt caput ex furfure si ex frigida fuerit nā. ¶ De pustulis capitꝭ. Cap.vi.

Ustule i capite nascunt ex nimis calidis hūoribus vel ex infecto flate. Necesse ē ergo vt primū humorē eiiciamus.post raso capite vnguēta adhibeam⁹ : frōdes cypssi ꝛ eiusdē arboris pillas.frōdes tamarisci.bellirici : emblici:de quocūq₃ hoꝝ volueris fac puluerē ꝛ tēperās cū oleo ꝛ aceto vnge. Aliō. ℞.litargiri ceruse : succi hypoquistidos.ana. ʒ.iiij.zuccari.ʒ.iij.gallie muscate.ʒ.i.gūmi arab.dragagāti.aā.ʒ.ij.puluerizata tēpa cū forti aceto postea iūge cerā albā oleū ro.ꝛ fac vnguētū. Aliud.ceruse.ʒ.vi.litargi. cere al.aā.ʒ.iiij.sulfuris viui et nitri.aā.ʒ.vij.oleū ro.q̄tū suffi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

cit. Alis ꝙ aritõ affirmauit valere si nascant ex flegmate. ℞. litargirũ rutã siccã vl' viridẽ pulueriza ⁊ tempa cũ oleo ⁊ vnge Alis. ℞. corticũ mali granati. acatia. galla pulueriza ta tẽperentur cũ aceto ⁊ vngat. Aliud. tolle ramos ficus ⁊ frõdes virides: ⁊ cũ aq̃ pista quousq₃ efficiat: sicut medulla ⁊ vnge. Si passio fuerit diuturna vice aque acetum pone. Si noua aqua loco aceti vtere. ¶ Si fuerint vulnera oleũ rosatum: ⁊ albumen oui apponas. Aliud. tolle amigdalas amaras. mũdifica cum aqua calida ⁊ pista vt vnguẽtũ fiat: rasumq₃ caput inde inungas. ¶ De fauis. Cap. vij.

Aliud genus scabiei sustinet cutis capitis foramina habens minuta vñ lues egreditur quasi mel: ⁊ ideo iste morb⁹ appellat fauus: q̄r sicut mel ex fauo ita lues exprimit. Nascit vero ex fl'ate salso. ¶ Optimũ vero est primũ humorẽ purgare cũ yerapigra cũ yerafortissima galieni: yerarufi. nõatico: theodorico: gargarismũ ex calidis facies q̄ flegma depellat. lauetur caput cũ aqua in q̃ cocte sint lẽtes. ros. mẽta. al's myrtha. post hoc vnguẽto subueniam⁹. ℞. litargir vel cartã incensaȝ bõbicinã cũ aceto tpa ⁊ vnge vel olibanũ cũ aceto pone. Alis. ℞. tartari. i. fecis vini icẽsi. ʒ. cũ calcis viue. ʒ. ij. ⁊ cũ aceto tẽpera. Subtrahe cibũ q̄ flegma faciat crescere. Aliud litargirũ ypoq̄stidos tpa cũ aceto. Nã acetũ forte flegma necat. caput radat ⁊ scarificet ⁊ lauetur cũ aq̃ vbi cocta sit mẽta. al's myrtha ros. ⁊ vngat supradictis vnguẽtis. Alis litargir: cathiniã auri tpa cũ aceto. flegma purgat herba vitri cũ aceto pistata. loca inungant.

¶ De tinea. Cap. viij.

Emotim in cute capitis scabies vel carbunculi nascuntur ⁊ nata immiscent. al's nimis crescũt vel inuiscant. Nascunt aũt ex colerib⁹ incensis ⁊ ex putrido sanguine. fit aũt prurit⁹ nõ modicus de quo pruritu quasi squãme nõ modice sed maiores nascunt siue delabunt. hoc sepe euenit infantibus ꝓpter superabũdantiã sanguinis ⁊ molliciem cutis. ¶ His vero primum cibos noxios ⁊ calidos subtrahimus ⁊ humore nociuo sublato vnguenta adhibemus. Si lactẽs fuerit qui nõ possit recipere medicinã incidimus re=

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

trorsum auriculis ambas venas et ex sanguine subtracto sic calido vngimus: nutrici vero malos auferimus cibos: et succos scariole et feniculi atque zuccari potandos damus: infanti quoque caput radentes tali vngimus vnguento. ℞. litargiri ceruse. ana. ℥. iii. pulueris sarmenti trocisci: memitte: gummi arabi. Galle pondus equale. pulueriza: et cum oleo ro. et aceto tempera et vnge. Item tolle galle non perforate. ℥. x. amigdalarum amararum cum corticibus. ℥. v. tempera cum aceto et vnge. Item galle non pertusate. ℥. v. vrine tauri: aceti. ana. fialam. i. fac coquere vsque quo spissentur et facias vnguentum et inde vnges illud. Aliud medullam seminis bombacis pista et cum aqua ro. tempera aut cum aceto et mitte ad solem et vnge caput. Item litargiri boli. ceruse. ana. ℥. ii. achatie. i. succus prunorum immaturorum: sulphuris argenti viui: ana. ℥. i. fac puluerem et cum oleo ro. et aceto tempera et vnge. postea cum aqua calida laua. ¶ Sternutamenta infantibus tribus diebus facies ex oleo amigdalino amaro binas guttas per vtrasque infundens. nariculas: et caput vngamus cum litargiro seu cum cinere argentali tempera cum oleo rosato: et vino. huncque puluerem potandum dabis. ℞. spodii: zuccari rosati. ana. ℥. ii. gariofili: cardamomi: iuiube. ana. ℥. i. gallie muscate. ꝯꝯ. orientalis cathime argentalis: camphore ana. ℥. ß. fac puluerem: da infantibus pondus medii exagii: cum aqua frigida vel cum lacte nutricis. ¶ De pediculis et lendinibus. Ca. ix.

Epe pediculi et lendines nascuntur in capite vel in toto corpore ex purgationibus quas natura eiiciens cum sudore facit inter cutem et carnem. ¶ Quod si fit in calido corpore hoc vnguento innunge. argentum viuum et cinerem filtri cum aceto et oleo tempera vel litargirum et argentum viuum cum aceto et oleo tempera sicque innunge. ¶ In frigido corpore hoc vnguento vtere. Stafisagriam nitrum. auripigmentum ru. cum aceto et oleo tempera et caput innunge in balneo. Aliud. Elleborum album: staphisagariam nitrum cum aceto tempera et caput inungito in balneo. Item auripigmento ru. caput innunge cum oleo temperato. in balneo. Similiter acetum cum aqua marina occidit pediculos: et si deest aqua marina sal et aqua cum modico aceto mixta idem facit: et si post infirmitatem nascuntur pediculi fac vnguentum de nitro. i. seminis. ꝯꝯ. orientalis et quoti die inunge et laua cum aqua marina vbi cocte sunt rose et myrte.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Aliud tolle folia pini et tere ꝛ succum exprime et vnge.

¶ De cephalea. Cap̄.x.

Dolor capitis duobus modis prouenit vel ex se proprie vel ex alijs membris: sicut a stomaco. Qui si modo presens modo recedēs sit: aliūde proculdubio venit. vnde. G. si dolor est in capite nulla certa causa extinsecus veniēte hūores collecti pregrauāt stomacū: ꝛ maxīe acuti. dolor aūt est in summitate capitis ex regione stomaci. ¶ Qui si sine intermissiōe fuerit ꝓprie a capite venit: ꝛ ex quolibet hūoꝝ quattuor. Si sit ex sanguie calorē patit̄ in capite grauitatem in frōte: oculoꝝ rubescūt vene cū tota facie: ꝛ vene faciei sunt plene. vrina rub. ꝛ pinguis: ꝛ corpꝰ molle: ꝛ pulsus mollis. Si ex colera rub. infra nares nimiū hꝫ calorē ꝛ ī ligua siccitatē. vigilie ꝛ sitis nō desunt: ꝛ maior dolor est ī dextra p̄te. Si ex colera nigra ī sinistra parte erit dolor cū frigore: vigilijs ꝛ grauitate. Si de flegmate sustinet grauedinē ꝛ spiritꝰ grauē retētionē cū q̄rela: ꝛ dolorē in occipitio. ¶ G. in libro institutionum. Nosse oportet caput diuidi ī quattuor partes. Sanguis in fronte dn̄atur colera rubea in dextra parte. flegma ī occipite. colera nigra in sinistra: in q̄bꝰ modis cognoscēdis medicus operam dabit. ¶ Aliquādo tn̄ ex calore solis vel aeris dolor est in capite. vn̄. G. in libro de accidēte ꝛ morbo. si caput ex aere friguerit ꝑ q̄sdā venas: quasi cataractas intrat que frigoris illiꝰ sunt cā frigus per totū ꝓpellit̄ corpꝰ. Si ex calore solis vel aeris patiat̄ cerebrū humores ad se: sicut ventosa attrahit: postq̄ in vicina mēbra debilia proijcit. ¶ Iste dolor euenit pluribus ex nimio vini potu: vel capitis occasionibꝰ: sicut vulnere apate: vel percussiōe vel casu. Opꝫ aūt intueri etatē ꝛ egrotantis cōsuetudinē ꝛ vnde dolor natus sit. ¶ Si ꝓprie sit ex capite cōsiderādum est ex quo sit humore. Si ex sanguine vel col'a ru. incidat̄ cephalica: nisi etatis cōtrarietas vel tēporis. cōsuetudinis ꝛ virtutis occurrāt. Si ergo ad flobotomandū non sufficiat scarificemus plena palma ab vtriusq̄ pedis calcaneo. Que vero ꝓsunt colere ru. ꝓsunt ꝛ sanguini. Que vero flegmati ꝛ col'e nigre proderūt. Singulis tn̄ per se sua medicamenta melius adhibeantur. ¶ Coleram

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

ru.medicabimur si plusq̄ sanguis dn̄etur.Cassiafi.iniubis prunis:viol.manna:mirabo.citrinis:ꝛ silibus.Si vero febris non fuerit catartica de mirabol.citri. danda sunt cū ʒ.i.de yerapigra:que ex aloe loto cōficitur. In febribus syrupū violaceū vel acetosū ꝛ maligranati demus succū:et postq̄ corp⁹ interius mūdificatū esse certificabitur:caput.manus.pedes aqua tepida infundamus:in qua habeat violas:camomillā:ordeū decoriatū atq; rosas.Nō si vigilias patit papauer adiūgimus.Incipiēte vero infirmitate oleū ros.cum aceto damus : vel aquā ros.cum aceto:vel oleum violaceū:ꝛ portul.succū:vel cucurbite succū sup caput infundamus.Vnges prorā capitis cū sandalis albis:rosa.camphora:ordeo:que tēperabis cū succo psilij:ꝛ aqua ro.D.dixit.Si cum oleo ros.frōtem ꝛ timpora vnxeris ꝛ opio vel papauere simplicē dolorē ex calore refrigerabit ꝛ dormire facis.Item dicit si folia ꝛ capriolos vitis tollas ꝛ fortiter pistes ꝛ caput vngas.valet ad depellēdos hūores.Sternutamēta ꝓuocemus cū succo lactuce ꝛ portulace cucur.oleo viol.cum lacte mulieris mixto quod fugat puella vel cum succo zuccari.Si vigilias patitur sternutamenta prouocamus cum oleo viol.opio:vel papaueris oleo:vel violaceo:ꝛ similibus.¶ Si dolor capitis cum coriza fuerit nullū cathaplasma vel epithima apponēdum erit : neq; aqua capiti infundat nisi rosacea vel salicis vel portulace vel cucurbite:quod auctorizat. G. in libro cathaplasmatum : nec sternutamenta nec emplastra recipiat nisi humor prius decidat. cibi sint cucurbita : atriplices portulaca bleta . Si non habuit febres pullos comedat columbarū perdices:ꝛ similia.¶ Si ex frigido sit humore dolor.s.ex flegmate vel melācolia ꝓspicimus que iā diximus signa ꝛ dam⁹ yeram fortissimā.G.ꝛ logodiō ꝛ theodoricō.pill.Io.Dam.vl stomaticō.pillulas de yerapigra:vel faciam⁹ vomitum de radice cū oximelle:ꝛ gargarismū cum yerapigra:sinapi:piretro ꝛ cum oximelle:ꝛ distempera cum aqua vbi maiorana:camomilla:ꝛ similia sunt decocta.debet lauare caput cum aqua vbi coctum sit anetum : rosmarinus : vbi maiorana:camomilla : ꝛ similia sint cocta.vngimus caput melancolicum cum oleo cheiri:cum oximelle : amigdalis amaris:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

cucurbita amara: flegmaticum vngamus cum oleo sam-bucino vel nardino: camomillino vl' muscellino. emplastrū imponimus ex gummi arabico: euforbio: myrrha. &c. orientali. vbi humores defecerint. sternutamēta prouocemus cū succo caulis. blete. camomille. oleo. & similib9. Si post sternutamenta in naribus ardorē sentiat inungimus lacte mulieris puerū lactātis. Si non senserit nitrū naribus imponimus: et nigellam fumum aut condisi. G. confirmat prodesse capiti. Idem facit menthe succus si nares & timpora vngamus: sepius ad balnea ire cogantur: cibi sint volatilia calida: cicer coctum. ¶ Hoc modo medicandi sunt qui dolorē capitis ex ventositate grossa incurrunt a parte opposita si materia nondū sit collecta: si sit mafia collecta. a pte infirma. ¶ In dolore ex pcussione vel ruina: vel apostemate cephalicā incide: et fm vires bis vel ter subtrahes si vires negauerint potui damus oxifeniciam. prunas: iuiubas: violas: vuas: passas: cassiāfistulā: mannā: et similia. de his singulis bibat. ℥. iiij. singulis diebus. Aliud. solatri cocti & colati. cassiefistule mundate. añ. ℥. iiij. cū yerapigra: vl' aloe epatico. ℥. ß. tale cathaplasma capiti imponimus. de sandal'. rub. succis solatri. salicis: viol'. farina ordei: & similibus. Sternutamenta damus cum succo solatri & lacte mulieris puellam nutrientis. Aliud de saldal'. ru. &c. bolo. temperatis cum succo solatri: ad bibendū detur ptisana cū succo mali granati: in aqua salicis bibenda syrupum violatū vel iulep: idest sirupus fact9 de sola aqua et zuccaro vel gileni. immisceas. Si tumor siue plaga ex supradictis euenerit aqua cocta vtere in qua decocte sint lētes: rosa: myrtha: lana vnge cū oleo rosato: & albumīe oui: odoret cāphoram: rosam: violā: & myrthā: cibos damus cucurbitas atriplices: gallinaꝝ pullos: vitella ouorū. ¶ Si dolor capitis ex stomacho sit et ex humorib9 ibi collectis sic colligitur. Si nauseauerit et torturā in ventre vel pcordijs passus fuerit vomitū ꝓuocabis. fieri aūt non pōt quin colera vel flegma ꝓijciatur. Si ꝯo vomitū pro tpe vel ꝓpter dolorem ꝓuocare nequiueris potiōes de yerapigra vel aloes & mastices insimul dabis vel stomaticon et sit'ia. vnges stōm ex oleo ros. aq̄ ros. myrthe succo. ¶ Si ex calore solis vnguē-

dũ est caput oleo ros. aqua frigida vel aceto. Si venter vehementer doluerit et ardor fuerit vnguendus est oleo ro. portulace succo vel cucurbite vel sempuiue. pot⁹ erit illi syrupus viol. maligranati succus. i aqua cal'a pedes imponant ¶ In dolore ex frigore aeris capiti aqua calida in qua decocta sint anetũ: ros marinus: sansucus: mellilotũ per fistulam infundemus vrceoli et caput oleo nardino inungim⁹. Sapientis industrie tanta sufficiant. ¶ Deinde ordinem⁹ antidota ad hoc vtilia: yera. Joã. Dama. iuuat dolorẽ capitis qui vel ex fl'ate vel colera nascit. nigra stomacũ mundificat: epar confortat: da fortioribus. ℥. v. imbecillioribus ℥. ij. cũ aqua calida. cibi postea sint pulli perdices: vinũ leue ¶ Antidotũ. ℞. carpobalsa. cassielignee: cinamomi alitimi spice assari: mastic. iuiube: cubebe: macis: nucis muscate: squinanti: gariofili. añ. ℥. v. cc. ℥. iij. aloes epatice lib. i. fac puluerẽ tẽpera cũ melle. ¶ Aliud antidot. Joã. Dam̃. facit ventositati grosse. visus obscuritati grauitati totius corporis ppt vẽtositatẽ ex fl'ate et colera nigra. ℞. aloe. ℥. xv. epithimi: costi. añ. ℥. v. euforbij. cc. spice camedreos. añ. ℥. vi gariofili. ℥. x. acori: calami: aromatici mastic. añ. ℥. viij. cassielignee. ℥. viij. xilobal. ℥. iiij. piperis albi et ni. gentiane amomi. añ. ℥. iij. aloes: epatic. dyagridij cocti. añ. ℥. ij. mellis qd sufficit. da pensum. iij. sol. cum aqua calida. ¶ Pill. S. ad flegma deponendũ et ad oẽm grauem fumum caput ascendentẽ. oculos purgat et stomacũ. ℞. aloes: dyagridij colloquintide interioris: absinthij: mastic. añ. ℥. iij. tẽpera cũ succo solatri: vel scariol. fac Pill. in modũ ciceris: dabis. vij. vel. ix. ante cibũ vel post. ¶ Pill. Joã. Dam̃. valent ad mundificationẽ capitis et stomaci. accipiãtur oi tpe. ℞. aloes. ℥. vij. masticis. ℥. iiij. turbith. ℥. x. ros. ℥. iiij. fac pill'as in modũ ciceris. Da. xi. vel. xiij. ante somnũ cũ aqua cal'a. ¶ Stomaticon mũdificans caput et stomacũ valet arthetico dolori ex grosso fl'ate. ℞. aloes: turbith: mirabolani citrini et indi: et absinthij. añ. ℥. iij. scamonee: colloquintidẽ bdellij: anisi epithimi: masticis. añ. ℥. ij. tẽpera cũ succo maratri fac pillulas in modũ piperis. da. ℥. iij. cum aqua calida: et sm tpa laxatiuũ celebra. ¶ Aliud stomaticũ Joan. Dam̃. purgans colerã rub. et nig. et fl'a sine aliqua mole

stratiõe. ℞. yerepigre: mirabol. citri. añ. ʒ. iij. nitri. agarici. añ. ʒ. ij. turbith. ʒ. vi. salis gẽme: epithimi: ameos anisi. añ. ʒ. ij. scamonee. ʒ. i. tẽpera cũ succo scariole: et fac pill. q. piperis grana: bibe cũ aqua cal. ¶ yera. G. de libro decalogi. stomacũ mundat atq caput: imo totũ corpus etiã de colera rub. et flate. ℞. cc. spice viol. absinthij: squinãti: xilocassie: assari: masticis: carpobal. xilobal. cynamomi: alitimi: pondus equale: aloes quantum sunt cetere species: fac Pill. cũ succo scariole: sicut pip. da vt laxatiuũ: sicut stomaticõ si flegmatico addat colloqntidas: turbith agaricũ appone eqli põdere. ¶ Pillule aureevalẽtes ad easdẽ infirmitates: sʒ tñ leuiores. ℞. aloes. ʒ. iij. scamonee. ʒ. iiij. colloquitide iterioris agarici: feniculi: petrosilini: masticis: rose. añ. ʒ. i. z. f. fac pill. i modũ ciceri. ¶ De emigranea. Ca. xi.

Erebrũ diuidit i. iiij. ptes: i lõgitudinẽ z breuitatẽ: i dextrã z in sinistrã partẽ: hʒ q̃ lineã mediã: qua vẽtriculi mediũ differũt. Si in capite aliquorũ humorũ ascẽdat fum⁹: et a natura in dextra parte ꝑpellat dolor ibi generatur. Si in sinistra idẽ patitur: z emigranea vocatur. Quã passionẽ sic curare disponimus. videndũ est vtrum sit de calidis humoribus vel de frigidis. qd quidẽ intelligit vt in caplo de cephalea diximus. Si de ca. sit humore flõmanda est cephalica vena ex ea parte in qua patit: et cũ catartico purgabitur quo acuta cola rub. deponit: sternutatiões sunt faciende cũ oleo ros. vel viol. et lacte mulieris puellã nutriẽtis: sternutatio infirmo apponetur loco de coriãdri succo vlr purgatio adhibenda est eadẽ ratione q̃ dedimus de cephalea. Si de frigidis patiat humorib⁹ cũ yera fortissima. G. yeralogod. theodoricon et similibus purgabitur. Sternutatio fiet cum oleo nardino vel camomil. et de hoc oleo in ipsa aure vbi dolor est parum iacta.

¶ De dolore cranei. Cap. xij.

Liquando craneuʒ cum molestatione magna dolorẽ patitur nimiumvt q̃si malleationẽ quãdam infirmus in capite sentiat. necvocẽ nec sonitũ aliquẽ pati possit neq lumẽ neq splẽdorẽ. Et ex cola ru. cõtigit vel ex vẽtositate gros

sa. Si caput debilitatū inueniat. si ex cole. rub. nimiā percussionē sentit. calidā si ex grossa vētositate grauitatē ꝛ thetinositatē. ¶ Si ex colera ru. eē certificabit: opꝫ vt ea purgetur et caput lauet cū aqua vbi papaueris cortices: viole ordeū psilij frondes et silia sint cocta. Sternutatio fiat cū oleo ros. et viol. Si ex nimijs vigilijs patiat cū oleo violato et succo papauerꝭ et lact. sternutatio cōficiat. Epithima capiti est apponendū. Sandali qꝫ. cuꝫ aqua ros. et oleo ro. et similia. Nutriat cum crisolocāna. portulaca: cucurbita: et similibus. ¶ Si dolor sit ex grossa vētositate damꝰ theodoricon. yera. G. vel ruffini yera pusidos dabis vnaqꝫ nocte. ʒ.i. et. s. de yerapigra vel. G. pill. vel archige. yera. danda est. ʒ.i. ꝛ. s. damus sambuceleon cuꝫ anetino catartico. demus ꝛ pillulas cochias. caput lauanduꝫ est cū aqua vbi camomilla: sansucus: mellilota sint cocta. damus et epithima de aloe: myrrha. ꝛc. et similibꝰ. Gargarisma de yerapi. cū aqua ca. et melle fiat. Sternutatiões de musceleō: anetileō: camomileō: nardileō: balneū fiat freqnter a cibis malis abstineat: cimino: aromatibus et aniso vtantur. in potibus vtantur vino odorifero et veteri.

¶ De vertigine et scothomia. Cap. xiij.

Ertigo et scothomia visus ē corruptela ꝛ subito apparent patiētibꝰ omnia qsi volubilia nebulosa seu tenebrosa. ¶ Causa istoꝝ nimia ē humorū abundantia cū ventositate mixta: humores isti cū vētositate mouent vel fumo in capite de quolibet mēbro sicut stō ascendente. ¶ Si hec passio in solo sit cerebro sentit grauitatē in capite ascendentem: et sonitū in auditu: corruptionē in odoratu: vertigo est durabilis neqꝫ dimittit. Si est ex stomaco sentit abhominationē et in ore stomaci dolorē ad tēpꝰ: scothomiā habent siue vertiginē ad tēpus dimittentē. hic fit cū fumus a stōaco ascendit: dimittit cum fumus a stomaco non ascendit. ¶ Vertigo ꝓprie certificata a cerebro cephalicā innuit debere flobothomari venā ꝛ sanguinē minui quantū sufficit. Si nō oberit defectio ꝟtutis vel frigiditas aeris. consuetudo tempus et etas. Damus his in cura yerāpigram. G. in qua due partes aloe et vna aromatica: sicut pillulas au

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

reas vel que diximus cerebrum mundificantia: sicut yera. Johan. Dam̄. stomaticum. pedes infirmi in aqua calida sunt ponendi: a vino abstineant: caulibus: lentibus lactucis & sil'ib⁹. Si sit ex stomaco scothomia catarticū de agarico damus. Sirupū de absinthio cū yerapigra et vomitū ꝓuocam⁹: a cibis abstineāt in stōaco inflationē faciētib⁹.

¶ De litargia. Cap. xiiij.

Erfectio memorie et facilitas recordationis aīe substātialē cerebri pupis stabilitatē et ei⁹ iuuit perfectionē. Ecōtra hoīem obliuiosum et dure intelligentē necesse est faciat. Qđ fit cum in pupi cerebri humores nascunt̄ flegmatici: q̄ fere nihil horū pretermittūt memorie. Si ex vicino sit tpe cū multa oscitatione et oris apertiōe: neqꝫ meminerint os claudere: ex multa flegmatis frigiditate et hūiditate cum in pupi cerebri superat et aīatum spiritū suffocat. hec infirmitas vocat̄ litargia. G. tñ. vocat frigidā frenesim que sepius contingit senibus in frigidis & humidis regionibus.
¶ Si hanc curare velimus potionē damus caput mundifficantē ex frigidis & grossis humoribus: sicut theodoricon. Pill'. cochias: stomaticō et sil'ia. he quoqꝫ pillule sunt sil'r iuuatiue et valētes ad grossos et flegmaticos hūores dolorē capitis faciētes: et ad litargiā. ℞. aloe. ʒ. x. agarici: sticados: an̄. ʒ. iij. colloquitide: masticis: cassie: spice cinamomi gariofili: squinanti. ʒʒ. anisi. an̄. ʒ. i. & ß. fac pillulas ī modū piperis. da. ʒ. iij. cū aqua cal'a. post hanc mundificationē capitis epithima faciendū est in eadē pupi calidū & dissolutiuū: sicut nardileon: castoreleon et piretrileon: sisamileon: sambuceleon: laurinū: sambucinum: et similia. Sil'r cathaplasma de sinapi et euforbio tēperatis cū succo ruthe: vel de castoreo & cinere hūanoꝝ capilloꝝ cū aceto distēperatꝭ: cathaplasma Jo. Dam̄. vꝫ litargicismētē acuit. ℞ sinapis piretri affodilli. an̄. ʒ. xv. castorei euforbij. an̄. ʒ. vij. tēpa cū sansuci succo: pupiꝫ cerebri sepe vngito īde. Sternutatio cū selithe fiat vt̄ cū condi si vel castoreo. Gargarismū cū sinapi: origano: piretro: staphisagria: galanga: & sil'r cū yerapigra & oximelle squillitico et aq̄ ca. ꝓp̄a hui⁹ morbi medicina potio est anacardina vnaq̄qꝫ die. ʒ. i. & ß. ieiun⁹ bibat

si solū sit anacardinū.ʒ.f.accipiat.vtatur dyatrionpipereō dyagalanga:dyaciminū:trifera magna et sil'ia. Si inuete rata fuerit īfirmitas de castoreo detur q̄tidie.ʒ.i.cū aq̄ ca. Inungat̄ pupis capitis.narib⁹ q̄q̄ idē castoreū apponat̄. Sternutatio similiter fiat cū castoreo condisi nigella pipere ꝛ similibus:mastice thure cū piretro vel origano:staphisagria:vel cortice radicis capparis:accipiat oximel:mellicratū aromaticū:abstineat a scarificatiōe: et in pupi capitꝭ maxime: et a fructib⁹ et cibis hūidis et frigidis oībus.

¶ De expergefactiōe a somno. Cap.xv.

SI patiat̄ pupis cerebri de flegmate ꝛ de colera ru.ↄmixtis reddit̄ infirm⁹ quasi mortuus: oculos tn̄ hꝫ apertos:aīa nullā molestationē tolerat. Quiescit cum flegma infrigidet̄ ꝛ humectet̄.expgiscit̄ ex siccitate ac acredine colere ru. ¶ Unde.G.intētio nr̄a in hac infirmitate medicanda est mūdificatio cerebri ex his duob⁹ humorib⁹ sibi substātialiter oppositis:dāda sunt catartica vel qd̄libet aliud ſm ea que magis dn̄ari videbunt̄. Sed si sunt eq̄les equaliter fiat medicīa:post mūdificationē pupis cerebri:lauet̄ caput cū aqua vbi camomilla:anetū ꝛ mellilota:sansuc⁹:ꝛ similia sint decocta:sicut viola rosa:ꝛ sil'ia. Ungatur pupis capitis vnguento de myrhra facto:aloe:croco rosa.et sandalis:memite cum albugine oui: ꝛ oleo ro.cum aceto temperatis : vngat̄ esset cum camomileon : nardino:anetino: costo: nigella : ꝛ similibus.misceātur his alia genera olei frigida:sicut oleum ro.viol'.ꝛ nenufar̄.

¶ De stupore mentis. Cap.xvi.

STupor mētis est quasi somnus oculis clausis qd̄ fit duob⁹ modis: vel.n.infirmus nimiū est somniculosus vel parū. Nimia somniculositas trib⁹ modis cōstat:vel de sola humiditate:sicut ebriosi patiūtur: vel de sola frigiditate:sicut in niuē vel glaciē cadētes sustinēt:vl' de vtroq̄:sicut in appopleticꝭ videm⁹ ꝛ litargicis. Scd̄a pua.s.somniculositas nō est somn⁹:ſꝫ q̄si pigritātis dormitio:qd̄ nō ↄtingit nisi ex defectiōe ꝛ dissol'one virtutis. ¶ Hec infirmitas vix aut nunq̄ curat̄.vtrū aūt sit ex frigiditate aut ex hūiditate

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

fit cerebri preuideat. Si ex hũiditate pedes infirmi in aq̃ cali. imponant ⁊ cũ sale fricẽtur: camomilla: mellilota: rosa: in aqua decocta ĩfirmo apponant vt p nares fum⁹ eoꝝ ingrediat. ꝑra capitis illa aqua lauet: ⁊ deide cũ oleo ro. et aceto vngat. ¶ Si ex frigiditate sit sola opꝫ vt prora cerebri calefiat cũ aqua vbi camomilla: cẽtaurea: mellilota: calamentũ: ruta: ⁊ sil'ia sint decocta. Deinceps vngat ex muscelino: nardino oleo ⁊ similib⁹. ¶ Si ex frigiditate et hũiditate infirmo adiũgat exercitiũ: sternutatio cũ castoreo fiat cũ cõdiso: nigella: ⁊ pipere quib⁹ cerebrũ moueat ⁊ calefiat. Sternutatio alia cũ selithe et musceleo: et oleo nardino odoret castoreũ et ruta. fumigatio fiat cũ lichino bõbacino prius accẽso et extincto. Mellicratũ aromaticũ ⁊ oximel dent ad bibẽdũ cũ syrupo calamẽtino. Medicatur hec ĩfirmitas itidẽ vt litargia. Sed tñ in litargia pupis et in hoc morbo ꝑra cerebri curet. ¶ Si ex defectiõe ⁊ dissolutiõe ꝟtutis cũ camomilla: rosa: viola: in aqua coctis vngat cũ sandalis quoq; ⁊ oleo rof. ⁊ aqua ro. ante infirmũ dulcis sonit⁹ fiat de musicoꝝ gñib⁹: sicut cãpanula rota: ⁊ sil'ib⁹: his. n. oĩbus aĩa delectat et ex delectatiõe excitatur natura.

¶ De vigiliis. Cap. xvii.

Vigilare est duob⁹ modis. vnũ naturale ⁊ vocatur expgefactio somni. vel extra naturã ⁊ vigilie vocant. ¶ Uigilie sunt ex nimio motu cerebri ⁊ ex siccitate colere ru. seu ni. vl' ex nõ tẽperato calore vel ex salsis hũoribus: vel ex his oĩbus in cerebro nascẽtib⁹. ¶ Si ex siccitate sint vigilie sequent angustie ⁊ siccitas ⁊ mutatio coloris ĩ cute: ⁊ ianitio. Si ex colera ru. sic fit color citrin⁹: q2 vigilie colerã ru. mouẽtes ĩ exteriora ꝓpellũt corpis. Si ex colera nigra fit color liuidus. Si cũ calore fit succedũt ãgustie: sollicitudo alienatiões: cogitatiões. Si ex salso hũore flegmatico fit quies ⁊ mẽtis suspitiões: vigilie: hec ꝓprie agũt vt subalia desiccẽt mẽbra corpis et pfectionẽ corrũpant digestiue virtutis. Cũ aũt cibus in corpe nõ bñ coctus pmaneat tot⁹ vl' plurie ei⁹ ptes malos chimos gñant: vñ et eorũ palpebre vel facies tumescũt colores mutant sil'esq; hũorib⁹ cõcreãtur. ¶ Opꝫ ergo festinãter medicari has ĩfirmitates: quia

magnaꝝ sunt cā passionū. Cōuenit tñ prius cognoscere si ex colˀ.ru.sint vigilie: i his .n. caput lauādū est cū aq̄ vbi papauer lactu.semē viole sint ꝺcocte. Sternutatio faciēda ē cū oleo violˀ.vel lactuce succo ꝛ oleo iusqami: cū succo portulˀ.in frōte ei⁹ opiū: zuccarū: lactuce se.iusqam⁹ sunt ponēda q̄ oia debēt pistari ꝛ cū suco portulace tempari et vngi. Mulgeam⁹ suꝑ caput eius lac mulieris puellā nutrientis. Dya.dixit si suppositurā facias ex opio vlˀ oleo violato oiꝫ sñat: dāda etiā sunt catartica co.ru.extiguētia dāda sunt etiā seia lactu.papauer.iusq̄ami semē: ꝛ his siliˀa. in aq̄ cocta si sint necessaria. ¶ Si vigilie ex siccitate sunt co.rub. aquā iuuat capiti īfundi vbi camomilla: mellilotū: anetū: cortices papaueris: semē malue cocta sint: post rasum caput lac mulieris vel pecorinū asꝑgim⁹: sternutationē faciamus de lacte mulieris cū oleo de cucurbite seie. ¶ Si vigilie sint de salso flegmate sternutatōes ꝺ oleo rosˀ.crocino: anetino: vlˀ camomellino sunt faciēde: lauādū est caput cū aq̄ vbi camomilla: sansucus: anetū: sint cocta. ¶ Si vigilie ex calido sint cibo siue ca.potiōe medicabiꝉ ꝓut medico disponēdū eē videbiꝉ cū reb⁹ sōnū faciētib⁹: quaꝝ vna. ℞.opiū: castoreū.ćc.iusqamū: elleboꝝ nig.mādragorā: papaueris semē oclˀos bouis eq̄li pōdere: vñ fctō pluere cū succo mādragore debes distēpare: q̄b⁹ supponēdū ē oleū sambucinū ꝓut sufficiat ꝛ missuꝫ ītravas vitreū ī sole ꝑ dies.x. dimittēdū: ꝛ cū baculo quotidie mouēdū: post colatū opiū: quātū sufficit pistatū cū supradicto oleo ē apponēdū: ꝛ iterū soli ꝑ alios.x.dies ponēdū: ꝛ cū baclˀo reuoluendū: fece colata: ꝛ ita liq̄ri redacta: ꝑ dies.x.iteꝝ soli sunt reddēda: postea ꝑti de isto ꝑti de muscellino nares ꝛ frontē illinies. ¶ Aliˀd. ℞. opij.ʒ.x.seis lactuce: tñ idē.iusqami: mādragore: añ.ʒ.v.q̄ pistata i libra succi mādragore sūt apponēda: ꝛ ita silˀ īposita cū īpo vase cū aq̄ bulliēti sūt ponēda: ꝛ ibi excoquēda ē. Quib⁹ deiñ.c.ʒ.olei siricini sūt adiūgēda ꝛ tādiu excoquēda q̄ ad solū oleū videaꝉ venisse. Inde frōtē et caput vnge. ¶ Aliˀd. ℞.opij: iusqami: mādragore pōd⁹ eq̄le.factū puluerē aq̄ admisce ꝛ soli ꝑ dies.xv.īpone ꝛ frōtē vnge. ¶ Trocisci silˀr ad idē valēt. ℞.iusqami lactuce seie. papauerꝭ albi seis.añ.ʒ.v.cucurbite se. seis portulace.añ.

ʒ.ij.⁊.k.opij.cc.ana.ʒ.i.fctm in pluere cu succo lactuc. distē pera: fac trociscos: vnumquodqꝫ.ʒ.i.patienti dabis bibere.i.cum ierit dormitu. Similiter alteru cum lacte femine distempera inde caput vngi pcipe ¶.De frenesi.Ca.xviij.

Renesis vt absolute diffiniat calidu est apa in quibusda cerebri pelliculis qua semper sequuntur vigilie: alienationes: aliquado etiaꝫ apa est in cerebri substatia qd pessimu est et molestissimu. ¶ Nascit duobus modis vel ex incensione co.ru.cerebru ascendētis: vel de sanguinis ebullitione in corde cuius fumus cu ascenderit cerebru fit apa deinde vigilie et alienationes comitant et dolores. Cu autem morbus augmentat et ad statum pertingat passio: terribilia infirmus accidētia patitur: sicut sitim nimiam oris siccitatem nigredinē lingue: asperitatem: molestationē: angustia nimia defectionē et sincopim mutationē cutis natiue faciei in non natiua: siue ruboreꝫ si sanguis cordis sit in causa: vel in citrinitatē.si co.ru. ¶ Ex maxima vero pte hec infirmitas solet contingere his qui magno et subito exercitantur labore: et qn est complexio calida et sicca: ⁊ maxime tēpore estiuo. ¶ Frenesis que ex qualibet alia passione nascitur vel est ex dyafragmatis apostemate vl ex stomaci passione: siue ex matrice: ex quoru colligantia per neruos cerebru patitur. Mēbris quoqꝫ his in pristinu statu redeuntibus: et cerebru sanatur et alienatio illa que ex stoaci contingit vitio paulatim augmentat postqꝫ quiescit dolor febris extinguitur: morbus tn non dimittit: qꝛ in cerebri substantia esse certificat: vnde eoꝝ flatus debilis est et rarus. ¶ Alienatio autē illa que in augmento febris acute est ex fumo est caput ascendente acuto et pungente febre quiescēte: ⁊ alienatio quiescit. Si eƺrio certificatur apostema esse in cerebro vel in ipsius pelliculis. G.enī inquit. alienationē sequunt acuti hūores pungitiui pter mania vel meliam que tribus modis est vel in cerebri substantia: vel in stomaco: ⁊ sibi pertinētibus: sicut ypocūdria cu inflant ex co.enī ni.in fantasmatibꝰ: et in alijs accidētibus est diuersa: si tn in quoda comitatur: vt hypo.in affo.testat. Si timor alicui immoret sine causa passio eius est melica: vn oēs hanc

passionē hn̄tes sine cā:semꝑ sunt tristes:ꝗ interrogati cur tristātur non hn̄t quid respōdeant. Alij mortē timent vel quālibet aliā rem patiunt irrationabilē. Alij mortē amāt et nimiū eandē desiderant. G.in lib.passionū.non est inqt mirandū si colera nigra in fundamento rationabilis aīme dn̄etur vt timorē et tristitiā aut mortis suspitionē patiant: cū in corporibus exteriorib⁹ nihil obscuritate sit timidi⁹: vnde sit aliquid obscurū rationalis aīe partem cooperiat: necesse est vt patiēs timeat:qr secū portat:vn̄ timeat. Qd ergo nos exterius ex obscuritate huiuscemodi aeris patimutur necesse est vt ex colera ni.cū ad cerebrum veniat melancolici patiantur:vel cum ascendat eius fumus: sicut in hypocūdriatis videmus. ¶ Sufficit ergo nobis dixisse de frenesis cā et mentis alienatione nunc ad medicinā transeamus:opȝ ergo ante morbi dn̄ium flōmari freneticos:vt sanguis extrahat ſm ꝙ virtus patitur. Si non aliqua nobis euenient ꝯria post minutionē cū catartico est subueniēdus. ℞.oxifenitia:pruna iuiubas:viol.cassiāfi. manna ⁊ similia:quotidie digestio est augmentāda incēsio co.ru. extinguēda:sicut hoc facit catarticū. ℞.māne violati mell. cassiefis.afi.ʒ.v.ꝗ colata ieiuno dam⁹in aqua cucurbitina. vespere cū aqua maligranati dulcis et acidi:cū sirupo violato vel zuccaro.nutriendus est cū ptisana zuccaro vel de pane lauato cū amigdal.et zuccaro:muscet autem semper aquā cū sirupo viola.vl de prunis vl oxizacara. Mittam⁹ oleū ros.super caput ei⁹ cū aceto vel portul.succo vel semperuiue et cucurbite cū oleo ros.vel viol.ponamus sup caput eius frondes salic.vel portul.caput vngamus cū succo apij:sivociferet. Si habeant vigilias vngamus frontez ⁊ timpora cum lacuc.et papaueris succo et oleo viol.sternutatio fiat cū lacte mulieris et oleo ro.vel viol. ¶ Si siccitas oris crescat et lingue asperitas:lauetur os cū aq̄ psilij et oleo viol.et similiter lingua in domo vbi iacet mittam⁹ frondes herbaꝝ virides:sicut salic.myrthe:rose. ¶ Si potionē bibere non possit quā sumus dicturi:clistere mandamus fieri de malua:viol.vel de ordeo mundato.iuiub.furfure in aqua coctis .ʒ.ij.apponantur de nitro.ℨ.i. de oleo viol.zucca.ʒ.x.et fiat quotidie. ¶ Melancolicorum cere:

bum opz de nigra colera mundificari sm suas qualitates cum catartico de epithimo et agarico : et sicut yeralogo: dion:theodoricon.yera.G.⁊ similibus.Si morbus sit molestus virtutē leuioribus prius regamus:postea catarticū damus et abstinentia ei iniungatur de cibarijs colerā generantibus.¶ G.oportet inquit in omni morbo considerare que medicina fortior siue debilior in initio debeat dari. Item dixit si morbus non adeo sit molestus nec suspitio habeatur a debilibus ad fortiora ascendatur : et econtrario contrarijs.Idem et ypo.sentit.

¶ De ebrietate. Cap.xix.

Portet vinum bibentes quantitatē vel qualitatem cauere que eos valeat inebriare. consideret ergo quilibet sui corporis qualitates et membra motū volūtariū habentia:memoriaz et rationē suā. Que si videat cito immutari et debilitari caueat et puideat vt viuat dominet et nō vinum sibi. ¶ Si ex grosso ebrietas nascit fumo et indigesto:qui cū cerebrū ascendit ipm operit sicut nebula operimentū est sol.et interstitium mentis est et sue splēdide intētionis : vñ oīa membra debilitant et emolliunt.Simul'r nerui ac sensus et memoria turbant et intellectus. Incipiant igit medicari si ebriosus calide nature fuerit mittat sibi oleū ros. in capite ⁊ viol.cū succo cucurbite et portul. cū aqua viol. detur ad bibendū mali granati succus cū syrupo.Ingenietur medic⁹ in somno reducēdo vt vini fiat digestio : postea balneū tēperatū paretur:et cū aqua ca.pedes fricemus cū sale et oleo viol.que fumū a capite deponant et trahant inferius:ebrioso vomitū prouocem⁹:deinde bibat absinthiū cum aqua frigida vel mentā et absinthiū cum syrupo ros. ¶ Si quis aūt causa ebrietatis dolorē patiatur circa precordia:vomitū prouocet ⁊ psilium cū aqua ro.potet.coitū euitet:et añ saturitatē et potū et post refocillandus est cuz perdicibus:pull.et portul.et aceto mali gra.vtatur malis gra.mespul.malis citonijs:et similibus.¶ Si ebriosus frigide fuerit nature oximel ei det:ante balneū et post dormiat:pedes fricet cū sale et aq̄ ca.optimū est absinthiū ebriosis:si flegmatici sint:ꝓprietate eīm sua dissoluit ebrietas:

vñ si ante vinũ vel cũ vino bibatur ꝫ ebrietatẽ certificatꝫ valere: nutriendi sunt cũ frixis et assatis rebus. caulibus cum carne crassa vel carnibꝰ in aqua coctis cũ ossomogaro et oleo: est eñ propriũ caulibꝰ vt ebrietas per eos remoueatꝫ: qꝛ fumũ vini grossum ascẽdere nõ permittũt ad cerebrũ.

¶ De amore qui dicitur hereos. Cap.xx.

AMor qui dicitꝫ hereos morbus est cerebro cõtiguus. est autẽ magnũ desideriũ cum magna cõcupiscẽtia et afflictione cogitationũ: vñ qdẽ phi dicunt: hereos eñ est nomen magne dilectionis. al. delectatiõis designatiuũ: sicut eñ fidelitas est dilectionis vltimitas: ita et hereos dilectiõis. al. delectationis est qdã extremitas. Aliqñ huius amoris cã nimia nature est necessitas in multa humoꝝ supfluitate expellẽda: vñ ruffus coitus inqt valere videtꝫ qbꝰ ni. colˀa ꝛ melˀia dñantꝫ: eis sensus redditꝫ et molestatio hereosis tollitur si cũ dilectis loquantꝫ. al. locantꝫ: aliqñ etiã hereos cã pulchra est formositas cõsiderata. Quã si in sibi forma cõsimili cõspiciat q̃si insanit aia eiꝰ in ea advolũtatẽ explẽdã et adipiscendã. cum hec infirmitas fortiora aie subsequentia habeat. i. cogitatiões nimias fiunt eoꝝ oculi sp cõcaui cito mobiles ꝑpter aie cogitatiões: sollicitudines ad inueniẽda et habẽda ea q̃ desiderãt palpebre eoꝝ g̃ues: citrini sunt ipsorũ colores: hoc ex caloris fit motu q̃ ex vigilijs ꝯsequitꝫ. pulsus induratꝰ: neqꝫ nãliter dilatatꝫ: neqꝫ sua percussio ꝭm qꝛ opꝫ custoditꝫ. Si in cogitationibꝰ ꝓfundatur actio aie et corpis corrũpitꝫ: qꝛ corpꝰ aiam in sua actiõe cõsequitꝫ aia corpus in sua passione comitatꝫ. G. aie inqt xtꝰ cõplˀonẽ sequitꝫ corpis: vñ si nõ hereosis succurratꝫ: vt cogitatiõ eiꝰ auferatꝫ ꝛ aia leuigetꝫ in passionẽ melˀicam necesse est vt incidant: et sicut ex nimio labore corpis in passionẽ laboriosam incidũt hoies: vt in ethicã: ita ex labore aie in melˀicam. Quid meliꝰ hereosos adiuuat ne in cogitatiões ꝓfundentꝫ nimias: vinũ temperatũ et odoriferũ dãdũ est: ꝛ audire gña musicorũ: colloqui dilectꝭ amicis: versuũ recitatio: luciferos videre ortos: odoriferos ꝛ fructiferos: currẽtes hñtes aquã et clarã: spatiari: seu deducere cũ femia seu maribꝰ: pulchre ꝑsone. ¶ Ruffus vinũ inqt: ẽ medicia fortꝭ tri

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

stib⁹ et timidis ⁊ hereosis. ¶ Gal. q̃cũq̃ primo vinũ est mo lit⁹ ducere de vitib⁹ īter sapiētissimos est cõputād⁹. Zenõ dicit: sicut lupinorũ amaritudo tollit si in aq̃ infundant sic animi asperitas ebibito vino in dulcedinē est mutata. Itē ruffus nõ solũ modo vinũ tēpate bibitũ aufert tristitiā: sꝫ ⁊ alia quidem sibi similia: sicut balneũ tēperatũ: vñ fit vt e quidam balneũ ingrediant ad cãtandũ aiantur. Quidam vero phi dicũt sonitũ esse quasi spũm: vinum quasi corpus quorum alterũ ab altero adiuuat. Dicunt alij: ꝙ Orpheus dixit. impatores me inuitãt ad ꝯuiuia: vt ex me se delectēt: ⁊ ego quidem cõdelector ex ipsis: cũ quo velim animos eo rũ flectere possim: sicut de ira ad mãsuetudinem: de tristitia ad letitiā: de auaritia ad largitatē: de timore ad audaciaꝫ: hic est ordinatio organicorũ musicorũ atq̃ vini circa sani tatem aie. Qd̃ perfectissimũ sibi esse dignoscit: si boni con sotij aggregētur: qui et in pulchrytudine valeant sciētia et moribus: dicunt enim ꝙ hoc est maxima delectatio: scꝫ vt vinum bibatur: ⁊ colloqui cum sapiētibus. G. colloqui inquit sapientibus se amãtibus laborem eijcit ex mēbris interiorib⁹: ꝙ si fiat in ortis lucētibus odoriferis seu fructi feris optimũ ⁊ iocũdissimũ fit: sin aũt eorum caminata vbi sessuri sunt mũda fit ⁊ lucidia apponãtur rosa ⁊ myrta: sali ces basilicõ: ⁊ similia: ab ebrietate caueãt ⁊ cum oporteat dormiãt: post somnũ vero in balneũ delectētur cum aqua ⁊ aere tēperato ⁊ lucido: neq̃ eis accedat q̃d animus abhor reat. Interrogat⁹ autē quidã e philosophis quare horribi lis homo eis grauior esset q̃ quodlibet pondus: taliter re spõdisse fertur: homo inquit horribilis pondus est solius animi: alia xo pondera corporis ⁊ anime sunt cõia: hec est via medicine circa hereseos exercenda.

¶ De sternutatione. Cap. xxi.

Sternutatio de diuersis nascitur humoribus. aliquãdo enim natura operatur cuꝫ humores adunatos siue fumos expellere satagit a cere bro qui iam vel sunt morbi vel sunt causa fu turi vitij. humanũ enim cerebrũ humidius est cerebris ceterorũ aiantiũ. vnde humores adunant. qui co operãte natura expellunt cũ sternutatiõib⁹. aliquãdo enim

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

fit sternutatio vi morbi: nõ nature expulsione: sicut in coriza videtur ꝛ in peripleumonia. aliquando quoq; magis fit aliũde ꝙ ex qualibȝ infirmitate. canales enim nariũ humanarũ curte sunt. vñ cito extrisecus nocitiua ad cerebrũ veniũt: sicut puluis: frigiditas aeris splendor solis: ꝛ similia. Que cum ad cerebrũ veniũt: a cerebro motu suo expellunť continuo: ꝛ inde fit sternutatio. ¶ Que si dies permaneat postꝙ cerebri expulsa sit sufluitas succurrať lauatiõe capitis cũ aqua vbi camomilla rosa ordeũ mundum sisimbriũ ꝛ silia cocta sint: apponať narib⁹ basilici succus cui⁹ ꝓprietate sternutatio auferť. Si sternutãtis caput calide fuerit nature cũ oleo ro. viol. ꝛ aqua ro. vngať. Si frigide oleum yreos ꝛ nigelle: cameleon ꝛ similia capiti appone.

¶ De epilepsia. Cap. xxij.

Passionẽ qua subito hoĩes cadũt antiq̃ habuerũt ꝛ pessimũ morbũ vocauerũt. vulgus xo dicit acubatũ ꝛ iraȝ dei esse: vñ opȝ vt diffinitio subiũgať ꝛ diuisio ꝛ medicia sui ex auctoritate. G. hec inqt passio q̃ epil'ia vocať humor est frigidus hũidus quo vẽtriculi cerebri nõ ꝑfecte opilantur: prohibẽs aĩam ad declarandã actionẽ quoad natura vias cerebri ex illo hũore exopilauerit. ¶ Est autẽ epil'ia: appoplexie vicina. locus. n. est idẽ: ꝛ materia vñ nascunť frigida est ꝛ grossa. Sed tñ appoplexia toti⁹ virtutis ꝑ mẽbra discurrẽtis ablatiua est. Epilepsia xo cũ motu est disturbatio vñ medici epil'iaȝ vocãt appoplexiã paruã. ¶ Que trib⁹ ex causis est: vel ex fl'aticis humorib⁹: vel mel'icis nascẽtibus in prora cerebri: vel ex vẽtositate frida ꝛ grossa dñante cerebro: vel ex hũorib⁹ cuilȝ aliĳ mẽbro dñantib⁹: sic̃ stõ. cũ. n. hũor aliqs nascit̃ ĩ his mẽbris fum⁹ ei⁹ ꝑ neruos ascẽdit ad cerebꝛ: grossitudie cui⁹ vie opilanť spũs aĩalis: vñ caducus morb⁹ ꝯcreať sine vllis accñtib⁹ añcedẽtib⁹ ꝛ ore spumãt. Epil'iaȝ ex hũorib⁹ ĩ ꝓra cerebri fit. timor ꝛ grauitas capitis p̃cedũt ꝛ pigricia atq; tenebrositas ĩ oculis. Accñtia vltima sensus ablatiua ꝛ voluntarĳ mot⁹ sunt hec. mens cito corrũpiť: ꝛ patiẽs spasmať: sȝ tñ cito sanať. Aliqñ ꝛ egestio ꝛ pollutio hanc passionẽ comitanť ꝛ vrina preter volũtatẽ emittiť. ¶ Hec passio semꝑ tꝛib⁹ venit determiatis: vñ. G.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

epileptia q̄ crescēte luna venit suā māın signat hūidissimā. Omne eñ hūidū luna crescēte hȝ incremētū. Que vo venit deficiēte luna frigidissima qdē est:sȝ pax hūida. ¶ Cū ergo magna hui⁹ morbi gña:vł accidētia ītelligant:opȝ vt taliter medicent. Incipiēdū vo a calefactoriis dissoluentib⁹ ꝛ purgātib⁹ hūores cerebri:cū yera. G. theodoricon:yeralogodiō:ꝛ silib⁹. Stomaticō ī quo sint colloqntide ꝛ q̄ cerebrū a grossis hūorib⁹ purgāt. Gargarisınū faciem⁹ cū calidis potionib⁹vel yerapigra. sternutationē cū calidis oleis: caput lauandū cū eisdē q̄ in litargia dixim⁹. Cū purgatū eē caput pfectissime certificabit:cū sulphurea vł salsa aq̄ balneet. nimia exercitatiōe vtat. bibat vinū. postq̄ exierit balneū dormiat. post somnū vo in balneū delectet cū aqua tepida ꝛ aere lucido:neq; eis accedat q̄ animus abhorreat. Si clysterizare oportuerit faciendū est cū camomilla:aneto:cētaurea:melliloto : colloqntida ꝛ silibus. Interuallatim vo det tyriaca maior:dyatesserō ꝛ cal'a antidota:sicut anacardū dyatrionpipereon: ꝛ silia. ¶ Diasco. dixit si epileptic⁹ bibat coagulūȝ leporis iuuat. Silıter asininū epar si assatur ꝛ bibatnr:ꝛ eius vngule incēse da. ʒ. ij. ꝛ. f. quotidie. Caprinū epar si detur epileptico epilepsia apparet ꝑut idem dixit:piretrū accipiat ꝛ cum melle temperet. Quod si naribus apponat ꝛ collo suspēdatur valde iuuat:cerebrum ceruinū cū oleo ros. accipiat ꝛ frōs epileptici vngatur:pili quoq; canis albi nullā nigredinē habentes collo si fuerint suspēsi valēt:fel vrsinū silr suspēde. ¶ Epilepticus cum calidis est nutriendus qbus grossi humores dissoluent. bis vel ter in die mādu cet:vinū vetustissimū bibat subtile atq; clarū:abstineat a somno ꝓlixo ꝛ a nocturno. a lacte:caseo:lentib⁹:caulibus:apio:bletis : ꝛ silibus. ¶ Si ex stomaco esse certificabit vomit⁹ ei det cū yerapigra. stomac⁹ mūdificet: ꝛ cū aqua cal'a vel melle aromatico:ꝛ cū erit ab hūoribus mūdificat⁹ a debiliorib⁹ ad maiora fm ordinē ascendatur. ¶ Si puero hec ꝯtingat vel adolescētulo:qꝛ his sepi⁹ cōtingit ꝓpter hūiditatē corꝑis. duobusq; fit modis:vel de frigida ꝛ hūida cōplōne dñante cerebro:vel ex mala ordinatione diete. Si inq̄ in vicio natiuitatis fuerit vel mala cōplō dñans cerebro cā fuerit ꝛ ipsa frigida ꝛ hūida vel vtrūq; sit

hmõi sanant i pueritia vel adolescẽtia mutatiõib⁹:qr hoꝝ cõplõnes mutãt i sicciores ꝛ calidiores. Si vo ab initio natiuitatis incepit vel a malo nutrimẽto icipit fieri:vl a q̃libꝫ alia extranea cã. hmõi oportet medicari:sic diximus:ꝛ fꝫ q eoꝝ etas ꝛ virt⁹ patiunt. vñ. G. peonia si collo pueri suspẽdat ab epilẽia iuuat. testat aũt se vidisse puerũ. viij. annoꝝ habẽtẽ hũc morbũ ꝛ tñ peonia ei⁹ collo erat suspẽsa:q̃ cũ a collo caderet ilico hac ĩfirmitate vexat⁹ est:q̃ cũ eẽt apposita liberat⁹ ẽ. G. scdo inq̃t a collo sustuli ꝛ itidẽ vt pri⁹ cecidit. Deide reddita collo sanauit cũ tertio: vñ intellexit qr ex hac medicina minorat:ꝛ si minima pars p odoratuꝫ intrat loca sanat infirma. Iterum percepi qr aerem in nãm sui mutat medicina ꝛ intrãs per nares infirmos sanat.

¶ De appoplexia. Cap. xxiiij.

I omnes vẽtriculi cerebri impleãtur humiditate soli⁹ sanguis siue flẽatis:seu mixtorũ cum alijs hũorib⁹ ꝛ ex hac mã opilent vẽtriculi cerebri toti⁹ corporis sensus atqꝫ mot⁹ auferuntur ꝛ est quasi nõ intelligẽs:nõ vidẽs neqꝫ audiẽs:ꝛ q̃si exanimat⁹:oẽs eñi sensus aie corrũpunt nisi solũ mot⁹ thoracis i anhelitu q̃ si auferat efficit infirmitas molestior ꝛ peior:hãc infirmitatẽ vocãt phi appoplexiã magnã:cui⁹ magnitudo siue pũitas ex q̃litate anhelit⁹ ẽ intelligẽda. Si.n. appopletici cũ maiori angustia:ꝛ q̃si cũ impossibilitate suspirãt. morbũ q̃dẽ eẽ grauissimũ autumant. Cũ vo sine angustia:sꝫ tñ sine ordinatiõe suspirãt:ꝛ aliqñ quiescũt morb⁹ q̃dẽ fortis est sꝫ tñ nõ est pori silis. Si suspiria sunt ordinata ꝛ nõ angustiosa parua est ĩfirmitas. vnde in affo. Hyppo. appoplexia si sit fortis impossibile ẽ curari. In pua vo nõ facilis ẽ cura. ¶ Si aũt hũores descẽdentes a capite veniãt in quãlibꝫ partẽ dextrã seu sinistrã. appoplexiã minorem vocant:ꝛ fm locum vbi est sicut in ore vel lingua sibi nomẽ datur:ꝛ si cõstipatio illa in vnũ tñ descẽdat neruũ:fit mollicies in illo mẽbro cui neru⁹ ille seruit. Si opilatio in neruis spõdiliũ est in initio aufert sensus ꝛ volũtarius motus a cerebro venientes:ꝛ omnia spondilia supposita sunt sensu ꝛ motu carẽtia:facies vo sana. Si faciei tortura vel mollicies i toto corpe vel aliqua pte fuerit:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

necesse est intelligi cerebrũ opilatũ esse. hic minor appo-
plexia aliqñ est lenis. aliquãdo est dura. Dura sermonem
aufert ⁊ virtutẽ ⁊ voluntariũ motũ totius illius lateris: et
maxime si in dextro latere sit. Lenis quidem habet sermo
nem ſm virtutem paruam sensus quibusdã mẽbris immo
et toti lateri illi aufert ⁊ lenis intelligitur ⁊ maxime si sen
sus ⁊ motus in pedes descendant post dies. iij. vel. iiij. in
manus post dies. xx. seu in loca vicina in eodem neruo.
¶ Cum hic morbus ex humoribus grossis seu viscosis na-
scitur preceperũt antecessores nostri ante oĩa a purgatio-
nibus humorũ incipi cũ maiorib⁹ antidotis ⁊ catarticis:
sicut theodoricõ: yera. G. yeralog. yerapigr. blãca: ⁊ siĩib⁹.
Itẽ tapsie cũ pill. de tapsia seu pill. euforbij: pill. fetidis cũ
interuallo: cũ nullũ antidotũ dabit: tyriacã vl' sucgenã da
bimus ⁊ antidot. anacardinõ: et similia. Si oporteat cly-
sterizari cũ reb⁹ fiat calidis. Gargarismus cum sinapi vel
melle cũ piretro: staphisagria: yerapigra ⁊ oximelle fiat.
In capite faciam⁹ epithima de anetileõ: de oleo castoreĩ:
vel euforbij: ⁊ similib⁹. lauandũ est caput collũ: ⁊ spõdilia
si morbus in illis est cum aqua vbi cocta sint camomilla:
anetũ: mellilotũ: sãsucus: semẽ iuniperi: epithima ponam⁹
in loca non sentiẽtia ⁊ in locis calis. Sternutatiões dan-
de sunt similiter vt cerebrũ moueat. Cibi eo⁊ sint calidissi
mi. vinũ forte ⁊ vet⁹. post. xxi. diẽ balneent: ⁊ post balneũ
vinũ detur. Si ex nostra medicina infirmus febrẽ incidat:
febris ipsa fit sibi perfecta medicina: q̃ cũ corpus calefacit
dissoluit humores. Si virtus custodiat ⁊ plen⁹ esse videat
est flõmãdus. Si in etate magna ⁊ virtute defecta cauẽda
est flõmia: sufficit eñi altera medicina. ¶ Pill. fetide valẽ
tes appopleticis: epilepticis: paraleticis: artheticis: poda
gricis: grosse vẽtositati: ylij dolori: nefreticis: neruo⁊ dolo
ri ⁊ mollicie: mẽstrua ꝓuocãt. ℞. aloes: bdellij: colloquin
tide: serapini: armoniaci: oppopõacis: cicute seminis. añ.
ʒ. i. ⁊. ß. fiãt inde paruissime pillule cũ succo porri. dentur
ʒ. ij. ⁊. ß. cũ aqua ca. q̃ si plus volueris calefacere ⁊ desicca
ri iungẽdũ est euforbiũ ⁊ castoreũ. ¶ Tapsie. pill. similiter
valẽt. ℞. aloes. ʒ. x. mirabolani citrini. ʒ. v. tapsie: calami
aromatici. ʒʒ. sinap. añ. ʒ. i. ⁊. ß. piperis ni. ⁊ lon. coloquiti.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

penis.an.ʒ.ij.tempera cũ succo porri: ꝛ daut supra. ¶ Alie pill'. Jo. Dam. ℞. yerapig.ʒ.xv.ʒʒ. pirecti.sinap.an.ʒ.i.et ß.salis gẽme.ʒ.i.ꝛ.ß.piperis ni. ꝛ lõ.an.ʒ.ij.tapsie: calami aromatici.an.ʒ.i.ꝛ.ß.salis indici.ʒ.i.ꝛ.ß .penidij.ʒ.iij.tpa cũ succo bdellij.ꝛ fac pill'.dãs.ʒ.ij . ¶ Alie pill'.euforbice. ℞.euforbij.colloqui.scãonee:bdellij.an.ʒ.ij.armoniaci:serapini:oppopõacis :turbith.an.ʒ.i.castorei:sarcocolle: aloes anisi:masticis:apij seis: cicute seminis.an.ʒ.ß.cũ succo apij vel porri tẽpera dabis.ʒ.ij. ¶ Yera. Jo. Dam.valet ad mũdificandũ caput de flegmate et appoplexie:sciatice: generate paralitici:molliciei: passionibꝫ oculoꝝ: catarractis. ℞.turbith.ʒ.x.camedreos:sticados:ell'i nig.an.ʒ.iiij aloes colloquiti.an.ʒ.iij.ꝛ.ß.piperis: piretri: mãdragore: sq̃nãti.ʒʒ.an.ʒ.iiij.ꝛ.ß.cinãomi:spice:polij: petrosilini.cc. euforbij.an.ʒ.ij.piperis alb.ꝛ nig.ꝛ lõ. cardamomi:mac. an.ʒ.iij.agarici:polipodij:epithimi. ana.ʒ. iiij.ꝛ.ß. absinthij.ʒ.xv.pẽidij.ʒ.vi. nigelle: castorei.an.ʒ.iiij. aristologie longe ꝛ rotũde.an.ʒ.iij.fac puluerẽ adiungẽs mellis quod sufficit. Dande sunt.ʒ.ij.ieiuno cũ aqua cali. ¶ Aliud. ℞. turbith.ʒ.vi.scamonee:tapsie:masticis.ʒʒ.galãge:spice:cinamomi:aristotel'.lon.an.ʒ.iij.assari: carpobalsami: xilobalsa.costi.myrrhe.cc.squinãti:nucꝫ musca. an.ʒ.ij.mellis quodsufficit:da vt supra. ¶ Puluis valẽs similiter. ℞.turbith:serapini: hermod. titimalli:colloq̃ntide:seis cicute: apij:anisi: sticados acori:dyagridij.ʒʒ.an.ʒ.i.ꝛ.ß.fac puluerẽ tẽpera cũ amigdaleõ:da.ʒ.ij.cũ aqua calida. ¶ Oleũ. Jo. Dam.valet paliticis:appopleticis:epilepticis: si fiat inde vnguentũ vel sternutatio. ℞.nigelle.ʒ.ij.super laterẽ assate ꝛ pistate sicut medulle.deinde accipe aquã vbi infusum fuerit fenugrecũ per noctẽ et diẽ:atqꝫ cola:postea calefac mittẽs nigellã fac bullire.hoc aũt deinde deponẽs a foco permitte q̃escere quousqꝫ oleũ super aquã appareat: postea accipies vasculũ. Deinde repone castoreũ: ꝛ galangam in aqua.fac coquere ꝛ cola et mitte.ʒ.v. prioris olei in aquã istã ꝛ da bibere. ¶ Aliud valet paraliticis: appopleticis ꝛ oĩbus morbis fris. ℞. omfacileõ.ʒ.xi.euforb.ʒ. vij.castorei.ʒ.xi.fac pistare ꝛ in oleo coque fortiter.postq̃ resederit da bibere aquã: i qua anisuꝫ ꝛ mastix cocta sint.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Aliud oleũ valẽs frigidis passionib⁹ ꝛ gibbositati: arthetico dolori: ꝛ epilepticis: et epaticis: spleneticis: ex frigiditate ꝯ̄pastib⁹ duris frigidis ꝛ grossis. ℞. sambuceleõ: laurinũ: sisameleõ. añ. ʒ. iiij. olei sisamini. ʒ. iij. oĩa cõmisce cum. ij. lib. aque. ꝛ post accipe celidonie: costi: mastic. añ. ʒ. iiij. piretri: bdellij: thuris masculi: cicute seis. añ. ʒ. ij. pista omnia et cõmisce: coque quoad aqua pereat ꝛ solũ oleũ remaneat. ¶ Aliud. Recipe olei lẽtiscini: sambucini. añ. ʒ. iiij. sigie: galbani: storacis liquide. añ. ʒ. ij. omnia cõmisce in lib. i. succi calamẽti: aneti: camomille ꝛ coque quousqꝫ aqua annihiletur. ¶ Unguentũ valet silr. ℞. piretri: olei laurini: sansuci: staphisagrie. añ. ℥. i. nitri: sinapis. añ. ʒ. ij. piperis. ℥. ij. euforbij. ℥. i. castorei. ℥. iiij. olei ꝛ cere quantũ sufficit. ¶ Sternutatio fiat valẽs appoplecticis: epilepticis eo ꝙ mũdat cerebrũ a grossis humoribus. ℞. condisi: castorei: piperis: nigelle: equali põdere. fac puluerẽ cũ succo oculi licij: tẽpera ꝛ fac pill. in modũ lentis ꝛ dimitte siccari vna die. in oleo sambucino distẽpa: ꝛ sternutatio fiat. ¶ Aliud similiter. ℞. cõdisi. ʒ. vij. piperis al. ꝛ nig. castorei añ. ʒ. i. ruthe: sinapis. añ. ʒ. ij. aloes: nigelle. añ. ʒ. ij. ꝛ. ß. fac puluerẽ ꝛ narib⁹ appõe. ¶ Gargarismũ. ℞. piretri: sinap. piperis: staphisagrie: galãge: calamenti. ʒʒ. añ. ℥. i. ꝛ. ß. fac puluerẽ ꝛ cũ melle tẽpera: facias inde gargarismũ cũ oximelle ĩ modũ auellane. ¶ Aliud valẽs silr. ℞. origani: sansuci: sinapis: piretri: calamẽti: yerepigre: piperis: ysopi: piperis lon. põdus eq̃le: fac pul. vt supra. distempera cũ oximelle i modũ auellane. ¶ De spasmo et thetano. Ca. xxiiij

Spasmus ꝛ thetan⁹ sunt nõ volũtarij mot⁹ q̃s mẽbra volũtariũ motũ habẽtia patiũt ꝓpter repletiões neruoꝝ vel ianitionẽ eoꝝ. est aũt triplex: vel eñ spasm⁹ est añrior: vel posterior: vl' tñ thetan⁹: qꝛ spasmus thetan⁹. G. thetanus a spasmo specificat: sꝫ tñ in mẽbris nõ appet spasm⁹: q' añ ꝛ retro equal'r nerui ꝯstrigunt: vñ hoc nomẽ ꝓprie sortit. ¶ Opꝫ ãt vt itelligam⁹ ꝙ si sano hoĩ subito euenerit spasmus ex plẽitudĩe nec̃e ẽ ꝙ efficiat. Si post acutã febrẽ fiat labor ꝛ vigilie ꝛ silr'a. añ cedãt ex ianitiõe eẽ ĩtelligim⁹ hãc speciem spasmi post acutissimã febrẽ nascentẽ scito esse in=

curabilē: qꝛ nerui vbi post lōgū tēpus nō curant: neqꝫ acu-
tus morbꝰ tunc tpis etiā eū dimittit: qꝛ ỽtus dissoluit. Sꝫ
si cū febꝛibꝰ vel i febꝛiū fit initiis spasmꝰ est curabilis. calo
re ei febꝛiū dissoluunt humores vñ spasmꝰ fieret ꝛ ꝑ mēbra
dispgit eos. Si spasmꝰ vel theātꝰ sit sine febꝛibꝰ maxime
tñ si febres succedūt quoq mō curātur. febꝛiū eñ ois hūoꝛ
dissoluit ꝛ a corpe expellitur. vñ Hyp. in affo: thetanū vel
spasmū si qs habuerit ꝛ post febris venerit quoquo mō mor
bus ille pōt dissolui maxie itelligamꝰ spasmū post febrē eē
incurabilē. cū febꝛibus dubiū est: sed sine febꝛibus curat.
¶ Cū ḡ spasmū sine febꝛibus viderimꝰ et hoies sanguineū
esse intellexerimus de media vena flōmandus erit. si nihil
ꝯuet. Si ex aliis sit fridis hūoꝛibꝰ tñ cū yerapig. theodo
ricon: yera. G. stomaticon: et silꝛibꝰ. Clysterizari vngi ꝛ bal
neari opꝫ et sternutationes fieri vel gargarismos sicut in
appoplexia diximus nutriendus est cibis subtilibꝰ. ¶ Si
ex inanitione fit spasmus capiti infirmo lac asininū mul-
geamus: qm̄ plurimū humectat et ouinū et mulieris puel-
lā nutrientis: lauandū est caput cū aqua vbi viole: malue:
oꝛdeū: sint cocte et stercꝰ caprinum. post inungamus oleo
violꝛ. infirmo medicina ac cibus dent: vñ humectatio cōfi-
ciatur: ꝛ sicut febꝛicitans infirmus regat. In aqua tepida
et dulci ponatur. aliquādo pueri spasmū patiunt ex neruo
rū ꝯtingente defectione. vnde ex qlibet leui occasiōe patiē
tis facile curant. ¶ De tremore et iectigatiōe. Ca. xxv.

Tremor et iectigatio sunt accidētia ex morbis
ꝛ natura ꝯposita: q duo morbi sic sunt sibi op
positi vt vnus sursum et aliꝰ deoꝛsum. Supioꝛ
rem nā opatur inferiorē morbus: sicqꝫ iectiga
tio ꝛ tremor cōcreant. Sed cā tremorꝭ incipiē
tis defectio ē ỽtutꝭ lacertos monētis q in semetipā deficit
cā male cōplꝛonis: vel ex accñtibꝰ aīe sicut timore vꝛ ex mo
tꝰ volūtarii ḡuitate vꝛ ex ḡuitate ponderꝭ ỽtutē vincētis.

¶ De stupore membroꝝ. Cap. xxvi.

Dormitatio mēbroꝝ ꝯposita est iter nāꝫ ꝛ mor
bū cuius causa est frigiditas subāꝫ neruoꝛum
coagulās infrigidās et cōpistās ne virtus sen-
sibilis eam penetrare possit. Quoꝛum omniū

medicina est vna: demus que calefaciant dissoluãt et sup-fluitatē minuant: sicut theodoricon: yeralog. et filia: olea vel vnguēta superiorib9 fiant similia. & de dissolutiuis: hec omnia fiant post balnea sulphurea & vitrea multe fiant fricationes cibos demus faciliores: et malas non habentes qualitates.

¶ Incipit secundus liber.

¶ De egritudinibus membroꝝ faciei.

¶ Prohemium.

Superior particula capitis et cerebri cōtinuit infirmitates et curas. consequēs est morbos in mēbris faciei factos nō esse pretermittendos. ¶ Incipiamus ergo ab oculis que dignior est pars faciei deinde quoqꝫ morbos breuiter destinauimus tangere frequentiores et sepius in oculis contingentes.

¶ De obtalmia. Capitulū primum.

Obtalmia est calidū apostema nascēs super pelliculas albuginis oculoꝝ: cui9 causa interior est vel exterior. exterior est maior vel minor: cā eni eius est fumus: calor solis: siue puluis. Interior est ex humoribus ad cōiunctiuā tunicaꝫ confluentibus: vnde oculi patiunt apostema: sicut et cetera corpis mēbra. ¶ Causa est defectio recipientiū mēbrorū. i. oculorū et abundātia humoꝝ a capite manātiū. Differētia horū duorū est ex causa exteriori: qꝛ aṗa exterius discedēte sua causa remanet salus oculoꝝ: alterius eē. exterior duas species hꝫ: maiorē scꝫ et minorē: minor differt a maiori: qꝛ nullā similitudinē apostematis videt habere in tumore et duritia: sꝫ alia dura ē et tumet. Interior tumet & dolet. dura est et lachrymosa et plenitudinē hꝫ venaꝝ. ¶ Signatio humoꝝ per venas ad cōiunctiuā descendentiū talis est. Si sanguinolenta sit materia oculoꝝ nimia est grauitas. Rubent oculi & fiunt tumidi et calent liquoꝝ emissiui: grauat frons. lachryme sunt nimie. si sit ex colera rub. sentiunt q̄si acubus pungerent: rubēt et calent asperitatē sentiunt. Si ex frigidis sit humorib9 vel grossis vel ex vētositatib9 te-

tinositas sentitur in oculis: nimiū sine multo labore gra-
uantur. in nocte inuiscant. humores nimij effluūt. ipsi sunt
viscosi. ¶ Hanc obtalmiā cum curare disponim⁹. si ex cau
sa sit qua discedente sanitas remaneat videam⁹. tunc tādē
infirmo p̄cipiam⁹ vt se non moueat ⁊ vt alto capite dor-
miat. luminis splendorē fugiat. nec vocē emittat: cib⁹ deſ
frigidus ⁊ facile digestiuus. potus sit aqua ca. neq̄ fumo-
neq̄ pulueri appropinquet siue soli. Sed vtaſ balneis ae-
reis ⁊ aqua dulci tēperatis: his obseruatis non opꝫ aliter
medicari. Sed si cōtingat ex humorib⁹ a capite descendē-
tibus: si sanguis abūdet videamus: ⁊ cephalicā venam vel
mediā flobotomemus. Si tū etas tēpus ⁊ cōsuetudo ⁊ vir
tus patiātur. Si non scarificemus in occipitio vel sub mē-
to cum ventosa. ¶ Qd si humores sint colerici ⁊ rubei de-
tur infirmo catarticū de mirabol. citri. viol. oxifenitia: ab
sinthio: cassia fis. māna: ⁊ silibus: colerā rubeā purgātib⁹:
precipiaſ quiescere nō mouere ⁊ in obscuro loco morari:
maxime pedes in aquā cali. ponanſ. caueat a coitu. paruo
cibo vtatur. Sepe post purgationē cū flobotomia seu ca-
tarticis balneeſ: in oculis album collirium cum aqua rosa.
mittamus: roseū ℞o collirium cum lacte asinino seu femini-
no apponendū est in initio. postea alie res apponantur a
quibus humor dissoluaſ ⁊ excoquaſ. Sed tū prius purge-
tur corpus: vnde ypo. in afforis. Dolores oculorū vinū purū
potatū: flobotomia. farmacia: ⁊ balneū curant. Intentio
ypo. talis fuit. vinū flegmaticis: flobotomia valet sangui-
nolētis ⁊ colericis: balneū melācolicis: farmacia his q̄ hu
moribus mixtis pleni sunt. ¶ Postea opꝫ inquiri an infir
mitas ꝓprie illius loci sit: an aliūde venerit. Si aliūde me
dicandū est prius membrū mandās: ⁊ postea illud cui man
datur: ⁊ incipiendū est a medicina oculorū ꝯfortatiua ⁊ hu
morū cōstrictiua. In declinatiōe dissoluendo. In augmēto
siue statu mediocriter inter ꝯfortatiuā ⁊ dissolutiuā agaſ.
¶ In dolore forti infundēdi sunt oculi cum aqua vbi co-
cta sint mellilotū: fenugre. Si dolor adeo sit magnus vt
pati nequeat īfirmus dolori repugnatiua dare cogimur:
sicut fomentationē opij ⁊ corticis papaueris cocti ⁊ simi-
lium: accipiamus scariolā pistatā ⁊ oleo roſ. mixtā ⁊ ocu-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

lis apponamus hāc. Si dolor sit nimius farina ordei cō-
misceatur. Similiter portul. cum oleo ros. psiliū quoqȝ in
aqua ros. oculis suppone: vitellū oui: oleū ros. atqȝ. c̄c̄. ocu
lis imposita valent. ¶ Ad ipsorum apata accipiat rosa viri-
dis ꝛ lenticula inatans aqua pōdere equali pistata oculis
superpone. ¶ Si calor oculorum fuerit nimius cuȝ modo bō-
bacino: oleo ro. ꝛ albugine oui infuso oculis iposito refri-
geremus ꝛ cum dōis colliriis medicent. ¶ Colliriū albuȝ
valens obtalmie cal. Si sit cum dolore. ℞. gūmi arabici
dragagāti. aā. ʒ. iiij. ceruse. ʒ. vi. opij. ʒ. i. fac pulueres distē-
pera cum albugine oui faciēs colliriū in modū piperis al.
ꝛ fiant pillule ꝛ resolue vnā in aqua pluuiali rosata ꝛ mit-
te in oculis. ¶ Aliud. ℞. sarcocolle tēperate in lacte asini-
no. ʒ. viij. amidi. ʒ. vi. gūmi arabici: dragagāti. aā. ʒ. vi. ca-
thimie argētee. ʒ. iiij. ceruse. ʒ. vi. thuris opij. ana. ʒ. ij. tem-
pera cū albugine oui. ¶ Aliud valens pustulis ꝛ vulneribus
℞. sarcocolle tēperate cum lacte asinino: dragagāti opij.
ana. ʒ. i. ceruse. ʒ. vij. gūmi arabici. ʒ. iiij. thuris. ʒ. i. ꝛ. ß. tē-
pera cuȝ aqua pluuiali. ¶ Aliud similiter valens ad opus
vnius diei: hec autē sanctus Paulus dixit. ℞. dragagāti
exagiū. i. c̄c̄. exagia. ij. sarcocolle. exagia. iiij. memithe: exa
gia. viij. tēpera cū aqua. ¶ Aliud valens in augmēto obtal
mie ad expellendū dolorē. ℞. ceruse. ʒ. ij. sarcocolle. ʒ. ij. ca
thimie exagia. ij. tutie: dragagāti. gūmi arabici: amidi. aā
ʒ. i. acatie: opij. aā. ʒ. ß. cum aq̄ plu. solue. ¶ Aliud roseū in
augmento dandū. ℞. cathimie: rose: gūmi. aā. exagia. iiij.
ceruse costi. ana. exagia. ij. opij: exag. ß. tēpera cum aq̄ plu.
¶ Aliud roseū. ℞. rose. exagia. iiij. costi. exagia. ij. acatia:
exag. i. opij: exagiū. i. tēpera cum aqua pluuiali. ¶ Puluis
cali. obtalmie valēs. ℞. memite. ʒ. i. sarcocolle. ʒ. ij. fac pul
uerem et in oculos mitte refrigerans cum albugine oui.
¶ Aliud. ℞. sarcocolle temperate cum lacte asinino. ʒ. v.
amidi. ʒ. ij. spume marine: zuccari. aā. ʒ. ij. costi. ʒ. i. ꝛ. ß. fac
puluerē ꝛ in oculos mitte. ¶ Aliud. ℞. sarcocolle. ʒ. v. opij
costi. ana. ʒ. i. fac pulueres. ¶ Aliud valēs calide obtalmie
ꝛ ventositati. ℞. sarcocolle. ʒ. vi. zuccari ceruse: amidi: aā.
ʒ. iiij. costi: opij: ana. ʒ. i. ¶ Aliud. ℞. sarcocolle tēperate cū
asinino lacte. ʒ. vi. amidi. ʒ. iij. zuccari. ʒ. ij. fac pulueres.

¶ De albugine siue de pãnis in oculis. Cap.ij.

Panni in oculis et albugines fiunt ex vulneribus vel pustulis: quorum vtrumqꝫ est curabilis. ¶ Fiunt autem ex humoribus inter vueam et cristallinũ se locantibus et coagulãtibus qui si sint subtiles: succus papaueris ruffi sufficit ad medicandum. Sed si grossus fortior medicina est necessaria. Puluis valens. ℞. zuccari.ʒ.i. spume marine.ʒ.ij. fac puluerem. ¶ Alius. ℞. zuccari.ʒ.i. amidi.ʒ.ij. ¶ Aliud. corticis oui spume marine pondus equale. ¶ Aliud valẽs obscuritati oculorum vngulis: et pãnis vngulas cõmunitã tibus. ℞. conculam marinã incensam et siccatam. Similiter valet veteribus pannis et prurigini limatura eris tẽperata cum aceto et post.vij. dies soli apposita postqꝫ desiccata. ¶ Collirium valens pannis oculorum. ℞. feruse cathimie auree incense et cum aqua pluuiali tribus diebus lote. ana. exag.ij. calcucecumenõ: piperis long. spume marine aloes myrrhe: oculi licij: opij. ana.ʒ.ß. tempera cum aqua rose. vbi costus fuerit incisus: fac pillulas in modum lentis: dissolue in lacte mulieris puellam nutrientis et impone in oculis. ¶ Alius pluis. ℞. amidi.ʒ.iij. ceruse cathimie: antimoni. ana.ʒ.i. ¶ Aliud collirium. ℞. ceruse.ʒ.iij. sarcocolle temperate.ʒ.ij. dragaganti gummi zuccari cãphore. aã.ʒ.ß. spume marnie.ʒ.i. gemme non perforate.ʒ.ß. tempera cum albumine oui. ¶ Dicunt etiaꝫ philosophi quidam sanguinem yrunpinũ calidum tantũ valere et sanguinem vpupe et cerebrum eiusdem siccatum. ¶ Aliud. ℞. vitrum rubeum cum oleo laurino similiter valet.

¶ De sanguine in oculis. Cap.iij.

Pustula est sanguis qui ad coniuctiuã a suis descendit arterijs cum ipse crepuerint: fit aũt duobus modis: scilicet ex oculi percussione et fissura coniunctiue vel ex apostemate in coniunctiua et nõ ex sui fissura. ¶ Medicina est lac muliebre calidum cum puluere thuris iniectum oculis: vel sanguis turturis siue pulli colũbini cum calidus sit.

fac flobotomari sub alis & istũ calidũ sanguinẽ pone oculis. ¶ Aliud. aqua fenugreci valet similit. ¶ Aliud. vitellum oui in aqua coctũ & cum vino temperatũ oculis impositum valet et lana succida oleo ros. infusa. ¶ Itẽ ysopum in aqua coctũ et pãno lineo aspersum pdesse fert vel acetum calidũ spõgie infusum oculis impositos. ¶ Ad dolorẽ oculoꝝ & sanguinẽ in eis coagulatũ thus: mastix: subtilissime trita cum succo apij et albumine oui tẽperata iuuãt si superponãtur. ¶ Si sanguis in oculis fuerit ex percussura ciminũ pistatum cum cera sepius calefac ad ignẽ et pone super oculos donec sanguis fugiat. ¶ Aliud. case⁹ mollis sine sale melle cõmixtus ad idem valet.

¶ De lachrymis. Cap. iiij.

Achryme causam exteriorẽ nõ habẽtes ex humoribus a capite descẽdentib⁹ ad oculos esse intelligunt hi humores per venas cranei descẽdẽtes subteriores siue supiores qui cũ sint sup craneũ infirmus patit tetinositatẽ in frontis venis & timporũ. Si ex venis sint subteriorib⁹ fiunt lachryme cum sternutationib⁹. ¶ Si vero videatur q̄ sint ex venis cranei superiorib⁹: vene in timporib⁹ vel post auriculas incidant & super frontẽ desiccatiuũ cataplasma apponamus. Si a venis sit subtiliorib⁹ pill. de yerapig. dam⁹ vel pill. cochias vł aureas: vel maiora antidota sicut theodoricon: et similia. In capite tale qđ sit cõfortatiuũ est ponendũ: vñ humectatiões desiccent. In oculis hoc colliriũ imponam⁹. ℞. ceruse dragagãti folij rose põd⁹ equale. tẽpera cum aqua plu. ¶ Aliud desiccãs lachrymas valẽs obscuritati: pruriginj: ardori. ℞. ematitis calchiteos. al. calchideas. añ. ʒ. ij. memite galãge. cathimie. ã. ʒ. i. costi opij: aloe spice. añ. ʒ. ß. factũ puluerẽ cum succo maratri distempera. ¶ Aliud. ℞. gũmi thuris ceruse. añ. ʒ. ij. amidi opij: añ. ʒ ß. dragag. ʒ. ß. tẽpa cum aq̄ plu. ¶ Aliud. ℞. aca. ʒ. x. opij. ʒ. i. & ß. ematitis. ʒ. ij. & ß. myrrhe aloes. añ. exag. i. fac puluerẽ: cum succo maratri distẽpera. ¶ Aliud. ℞. coculas incẽsas gẽme nõ pertusate. añ. ʒ. ij. amidi ãtimo. añ. ʒ. i. tutie indice. ʒ. iiij. cãphore. ʒ. ß.

¶ De amittentib⁹ visum ab occasu solis. Cap. v.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Sunt quidã avespere in añea nõvidentes quib⁹ vena cephalica est incidẽda:τ dãda yerapigr. vel pil'.stomaticõ:τ leui cibo nutriẽdi sunt.ab stineãt a cena in nocte.accipiãt epar caprinũ igne assatũ cui pip lon.apponat τ gariofi.humectationẽ inde effluentẽ mittãt in oculis.carnẽ illã manducẽt:silr in aqua coctũ iuuat si ocl'i suffumigent in coctura illa. ¶ De defectione visus. Cap.vi.

Visus defectio ex mala cõplexiõe est vel de fumo a stõaco ascẽdẽte.¶ Si sit a stõ. dãde sunt ℥.ij.yerapig.ifirmo. Si trãseat:a stõ esse intelligas. Si nõ:ex mala cõpl'one oculoꝝ est. In defectiõe a stõ vemẽte danda est yerapig.pill'. auree τ pill'.cochie:vtat assidue vomitu:leui cibo τ subtili ¶ Solet etiã cõtingere ex grosso hũore inter cristallinum hu.τ tunicã vueã se coadunãte:vñ cephaleavena est incidẽda.tñ auferendũ est sanguis quãtũ virtus expedit patiẽti. Maiores etiã yere sunt dãde cerebrũ mũdificãtes τ ex venis q̃ sunt in oculoꝝ angulis auferẽdus est sanguis. It tpoꝛib⁹ sanguisuge sunt ponẽde.deĩde colliria de fellicculis facta.oẽ aũt fellicculũ terreũ siue aereũ ad hoc ẽ bonũ:maxie aũt carnes cõedentiũ τ ex rapinaviuẽtiũ:q̃lecũq; hoꝝ inuenias cũ melle bñ cocto τ colato misceas τ ocl'is ipõnas. Colliriũvalẽs obscuritati ocl'oꝝ τ ad lachꝛymas:mũdificat ei putredinẽ τ clarificat visionẽ. ℞. ãtimo.tutie idice.añ.℥.iiij.sal' gẽme.℥.ij.succi mẽite.℥.ij.myrrhe costi.ʒʒ. ã.℈.i.cãphoꝛe.℥.ß.tutiã τ ãtimoniũ mirab.citri tpa cũ aq̃ et hoc trib⁹ vicib⁹ fac. De aliis oib⁹ puluis fiat τ misceat: et postea desiccet. ¶ Aliud valẽs obscuritati: lachꝛymis: pruriginі:siccitati palpebraꝝ ex colerico fumo. ℞. sarcocolle cũ lacte mulieris tpate.℥.ij.tutie exag.i.ceruse: amidi.℥.i.dꝛagagãti calciteos:thuri gẽme nõ ptusate. añ.℥.ß. spice cathimie auree et argẽtee spume marine acatie.ana. ℥.iiij.puluis fiat τ tpa cũ aq̃ ro.et acrumie succi mali gra. et cũ aqua vbi calam⁹ aromatic⁹ fuerit posit⁹ τ cum succo maratri.postq̃ p.iij.dies hec oia fuerit tpata mitte.℥.ß.cãphoꝛe.℥.ß.zucca. ¶ Alid. ℞.costi.℥.ij.pipis lõ.℥.i. piperis al.exga.i.galle.℥.iij.salis armõiaci.℥.ß. De oib⁹ his pul

nis efficiat. ¶ Aliud. R. ceruse. ʒ. ij. calcitheos exag. i. ema-
tite drag. gūmi arab. ā. ʒ. ß. cathimie auree acatie. ā. ʒ. i. spi
ce: opij. ā. ʒ. ß. cāphore. fac pl'uerē ꝛ tpa cū aq̄ ro. fac pill'. ī
sil'itudinē lētis vnāquāqꝫ cū aq̄ ro. vl' cū lacte feīno distēpa
vl' cū albugie oui ꝛ ipone. ¶ De ablatiōe auditus. Ca. vij.

Auditū obsurdari ex maiori pte est mentē au-
ferri: vn̄ quidā ph̄i auditū portā mētis vocaue
runt: passio xo audit⁹ triplex eē videtur: vel
ei ex toto auferf ꝛ surditas vocat: vel etiā ps
auferf: ꝛ audit⁹ fit grauitas: vel fit ex nām si-
cut cū audit molēdini sonus: siue cuiuslibꝫ rei sibilus. Qd̄
multis de causis ꝯtigit. ¶ Hec āt passio aliqñ sentif: aliqñ
nō: vñ ex toto vel pti opꝫ patiētis auriculas soli opponi: et
in die lucido vitro aspici: vñ si videam⁹ apa seu pustulas vl'
verucas: seu eas muscidas vel res exteriores aliquas: sicut
puluerē aquā lapidē seu xmē aliquē itelligēdū est esse cām
passionū: ꝛ sicut dicef medicādū ¶ Qd̄ si foramia videanf
sana esse nec aliq̄d hoꝝ habētia: itelligif: q2 neru⁹ audibil'
patif: ꝛ si sit ex grossis hūorib⁹ frigidis viscosis: vel ex vē-
tositate grossa seu pp frigidū apa patientiū xba ex audit⁹
grauitate nō sunt itelligibilia: aliqñ obliuionē hñt. opꝫ ḡ
cū medicia subuenire caput mūdificāte: sicut stōaticho et
yerapig. fumigāda sūt capita cū aq̄ ca. vbi herbe calide et
diuretice sint cocte: sternutatiōes ꝛ gargarismata ex cal'is
ꝛ diureticis faciēda sunt olea calida sunt ponēda i auricl'as:
sic anetileō: camomilleō. amig. amaꝝ ꝛ silia. ¶ Aliud. acci-
piat ell'. al. ꝛ castorei. ā. ʒ. i. nitri. ʒ. i. ꝛ. ß. in bono vino foz
tif coquat ꝛ i auricl'as iijciat vl' de radice ell'. fiat subtilissi
m⁹ puluis i aceto tpat⁹ in auricul' cū licinio ifuso mittat:
neqꝫ oꝫ medicinā diu morari itra auriculā cū sit neruosa:
neqꝫ diu tolerare. aliqñ auricl'a ex voce patif aspa magna
q̄ꝫ seu velocissima. vñ. G. vbicūqꝫ hec tria ꝯueniūt nēe ēvt
auferāt auditū sicut ꝛ tonitrū. ¶ De tinnitu auriū. Ca. viij

Si apate vel alijs supradictis careāt auricule
tū sonitū videanf retinere intelligendū est ex
grossa esse vētositate: vel ex viscosis hūorib⁹
vl' ex audit⁹ defectiōe: vel q̄libꝫ alia re incidē
te: aliqñ etiā patiūf ex acumie sui sēsus. ¶ Si
ex grossa sit vētositate ꝯtinuū erit: si ex grossis sit hūorib⁹

vel viscosis q̃uitas ĩfirmo gignit: nõ tñ tã grauis sic prior. ¶ Ex vẽtositate vel grossis hũorib⁹ itidẽ vt surditas medicabit cũ stõaticon.zerapyg.gargarismis et sternutationibus: ponent intra auriculas oleũ ro.cũ aceto: et castoreuz eodẽ mõ myrrha et nitrũ cũ oleo ro.distẽperata q̃ cuz pẽna infusa bis vl' ter infundant in auriculas. ¶ Succ⁹ radicis cũ oleo ro.valz. ¶ Succus folioꝝ porri cũ lacte mulieris ⁊ oleo ro.vz. Castoreũ valet cũ ol'is aliĩs cal'is. ¶ Si ex defectione nerui acetũ calidũ cũ succo absinthiĩ ꝓficit oleũ rafani cũ oleo ro.ꝓficit. ¶ Fel ouiũ cũ succo porri ꝓdest: oĩa ẽt modi cal'a in auricl'as ponẽda sũt. Spẽs nõ pure vl' sole sed optĩe sint colate ¶ Anguẽtũ valẽs ad q̃uitatẽ audit⁹ cũ sonitu ⁊ vocib⁹ ex vẽtositate grossa sine dolore vl' friditate veniẽtib⁹.ẽ aũt Jo.da.℞.ell'i al.castorei.costi.añ.ʒ.i.rute. myrrhe.nitri.pipis.lõ.añ.ʒ.ĩj.eufor.ʒ.i. fac pl'uerẽ ⁊ mitte. succi rute modicũ.⁊ amig.vl' anatileõ nard.camomil'.ʒ.iiĩj q̃lz hoꝝ coquant q̃ ad solũ oleũ rẽaneat: colent et ĩ auricul' ponant. ¶ De dolore auriũ ex ꝯpl'onis mutatione. Ca.ix.

Aliq̃n auricule ex ꝯpl'onis patiunt mutatiõe ĩ friditatẽ: siue calorẽ vel de reb⁹ interi⁹ nascẽtib⁹ sicut hũorib⁹: vel de exteriorib⁹: sic aeris friditate vel cal'itate. ex calore sentit ardorez nimiũ: ⁊ refrigerat frigore aeris et eõrio ĩ frigido. Si g̃ sit ex cal'itate oleũ ro.cũ albugine oui misce.vl' oleũ ro.cũ lacte mulierĩ siue cũ succo cucurbite vl' aceto vl' oleo viol'.si dolor sit nimi⁹ opiũ cũ ol'o ro.vl' vio.ĩponat.vl' opiũ cũ amig.myrrha.cẽ.amig.ama.nardiũ.rutacel'.aliq̃n bouinã vrinã admisce.si aures doluerĩt ex friditate: seu apate: seu vẽtositate: oleũ lauri.ane.camel'.amig.amaꝝ nardinũ: rutaceũ ⁊ sil'ia.ca.appõe olea.aliq̃n fel bouinũ: vl' ouinũ vel bouinã seu ouinã vrinã admisce. ¶ De sanie auriũ.ca.x.

Aliq̃n auricule patiunt ex sanie.si aũt doluerĩt nimis: a medicamĩb⁹ ĩcipiat dolorẽ extiguẽtib⁹: q̃d faciũt opiũ.oleũ ro.⁊ cera. solatri succ⁹ cũ oleo ro.⁊ vio.⁊ oui albugĩe coct⁹ q̃ cũ lichinio auricl'e ĩfundant. ¶ Extĩcto dolore tale q̃d apponatur.vnde sanies mũdificet sicut est nitrum myrrha mel ⁊ alumẽ mixta ⁊ in aceto cocta ⁊ sal cum lacte mulie-

ris silr fel ouinũ vl' bouinũ. hec oia simul cũ licinio iponēda sunt. ¶ Aliud. ℞. castorei. ℥. ij. thuris. mirrhe. alũinis. costi. ana. ℥. ij. fac puluerē. tēpera cũ vino al. ¶ Aliud. ℞. opiũ. memite: nitrũ cũ melle tēperatũ. absinthij succũ ponat. Si sit calidus corticis radicis succ⁹ cũ omfaceleõ coct⁹ ⁊ i auricula imissus iuuat. silr rutace⁹ succus. mirrha ⁊ opiũ ⁊ castoreum equaliter puluerizata ⁊ cum aceto mixta auribusq; cum licinio imposita iuuat. ¶ De sanguine aurię. Cap. xi.

I sanguis subito ⁊ sine dolore ab aurib⁹ exeat: nec aliqd aliud extrinsec⁹ siue intrinsecus antecedat: itelligit cā esse in capite: quā nã laborat expellere. ¶ Oportet igit auriculas mũdificare ne remanēte sanguīe nõ mũdificent: fiat autē ablutio cũ succo porri ⁊ aceto. galla simil'r cũ aceto cocta corticib⁹ mali granati cũ aceto coctis succi rauini cũ aceto ⁊ galla cocto. ¶ Si sanguis ex pcussura vel vulneribus ⁊ similib⁹ exeat: renes bouini sunt apponēdi cũ aqua ⁊ sale cocti ⁊ parũ assati quorũ hũiditas est i auriculas apponēda. si dolor ex percussura sit exteriori thus imponat cum licinio bõbicino. anisuz pistatũ ⁊ cũ oleo ro. coctũ. si dolor sit ex percussiõe vulnerosa iteriori. fel bouinũ pistatũ ⁊ cum oleo nardino mixtum auribus imponas.

¶ De omni re cadente in aure. Cap. xij.

I dolor sit in auriculis ꝓpter aliqd qd ibi ceciderit: siue lapis: siue puluis: oportet auriculam apponi soli vt videas qd intus habeat. si infirmus aliqd sentiat: qd ad sursum descēdat ad visuz significat: q2 ibi se aqua coadunat quaz oportet desiccari prout valeas. ¶ Si humor tãtus sit vt nõ possit desiccari: accipiat arũdo: ⁊ auricule imponat: cuius caput oleo vnctũ extrinsecus foco accēdat: vt sic saltē humor ille desiccet: vel cũ lana oleo calido infusa ⁊ auricule imposita. vel qõlibz bõbicinũ inuolutũ qd rotundum sit ⁊ subtilissimũ: ita vt sit in summo posita terebētina paulatiz auriculis iponas. Ille eñi interior humor inuiscabit illi rotũdo iuoluto: q; si ꝓpter hoc nõ exeat sternutatio naribus opilatis inijciēda est. ¶ Si reptile iciderit i aurib⁹ frondiũ persiccarũ succ⁹ calidus inijciat. ¶ Si xo ex vermib⁹ ibi:

dē nascētib⁹ dolor sit in aurib⁹ canula subtilis imponat̄ ꝛ suggat̄: si neq̄ sic exeant vinum in quo absinthiū vel absinthij succus cocta sint: similiter oleum persici vel succus calamenti siue radices infundatur.

¶ De fetore nariū ꝛ pustulis ꝛ carne sup̄flua. Cap̄. xiij.

Liquādo hoīes fetores in naribus patiuntur horrendos q̄ multipliciter eē vident: vel enim ex hūorib⁹ salsis ꝛ fetidis a capite descēdentibus: seu ex alijs nō salsis hūorib⁹: ex vulneribus pustulis: seu a p̄atib⁹ exn̄tibus fetētib⁹ generant̄. ¶ In narib⁹ aūt ꝯsiderātes nilq̄ hoꝝ ibi videntes perpēdim⁹ q̄ a capite egrediat̄: caput ergo mūdificem⁹ cū yerapig. yeralog. theodoricō ꝛ silibus: capite xo mūdificato ad nares ē redeūdum in q̄bus si calidi sint hūores designātur: q̄ꝛ nares sentiūtur ardētes ꝛ pūgētes: erit ergo ponendū aliq̄d vn̄ nares refrigerētur: sternutatiōes cum oleo ro. sunt faciēde ꝛ cū violato. In capite ponēda est aq̄ in qua mirtha. viola. ro. ꝛ cortices papaueris: sint cocta. ¶ Si ex pustulis vel vulnerib⁹ sint: cephalicaꝫ venā incidemus nisi quid cōtrariū sentiamus. Si flōmare nequeamus scarificemus: ꝛ a summitate nariū minuam⁹: neq̄ digitis: neq̄ manibus pustulā atractemus seu fricemus. Si pustula sit nimium humida vel liquida oleo mirtino vel ro. est perungēda. hoc vnguētum est iungēdum. ℞. litargir̄. ceruse. cathimie argentee. an̄. ℥. ij. acatie. galle. sandali. rose. gūme arabice. an̄. ℥. ß. fac vnguētum cum oleo rosa. ꝛ viol̄. ꝛ cera. Si pustule sint sicce cum ol̄o viol̄. ꝛ alijs visco sis sicut semine citonij. psilio. dragagan. cera ꝛ similib⁹ humectande sunt. ¶ Vnguētum Io. dama. vulnerib⁹ nariū vel pustulis labiorū carnib⁹ sup̄fluis valet ꝛ maxīe siccis. ℞. cere albe. ℥. iiij. medulle bouine. ℥. ij. dragagā. gumm arabici. an̄. ℥. ß. olei viol̄. sisami. amigda. quantū sufficit: ꝛ semen citonij ꝛ psilij: vnde vngēde sunt interi⁹ ꝛ exterius hoc vnguēto. ¶ Puluis calamēti narib⁹ in sufflatus succurrit fetentib⁹ pustulis si sint humide: vel ex flegmate: simil̄r iuuat alumen cuꝫ melle distēperatū: vnde liciniū vnctum est narib⁹ apponendū. ¶ Si narib⁹ pustule. pori. vel caro superflua nascantur: perfectior medicina est vt incidantur. Deinde mirte alumi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

nis. añ.ʒ.i.mittamus corticem coloquint.ʒ.i.nitr.ʒ.ß.fa[c] pulueres inde ⁊ liciniũ aceto i fundẽs narib⁹ i ponito pulu[e] rẽ super spargẽs. ¶ Qđ si opilatio q̃libʒ in narib⁹ innasca[n] tur: oculi lutij. nigelle cõdisi. costi. añ.ʒ.i. oĩa in sensuci suc co distẽperent ⁊ cũ oleo viola. sternutatio conficiatur.

¶ De coriza. Cap. xiiij.

Oriza est humiditas preter nãm descendens a prora capitis p nares q̃ semp frigore vel calore augmẽtat. sed multo magis ex frigore. ¶ Causa cuius est mutatio aeris assidua: q2 aũt aer est in autũno mutabilior ⁊ coriza est in hoc tẽpore frequẽtior si hoc sit ex calidis hũorib⁹ ⁊ acutis infirmus calorẽ ⁊ asperitatem in narib⁹ sentit quasi fumũ ignis. si ex frigiditate ecõtrario erit. ¶ Si ergo videamus stillã p nares exeũtem liquidã nimium vel acutissimã: perpẽdit in initio morbi hũores esse indigestos: si spissari incipiẽtes ⁊ ab acumine suo desistẽtes morbũ dant intelligi augmentari ⁊ incipiẽtem digeri: cũ augmẽtari desistat neqʒ declinari incipiat statũ medicus perpendeat. si hũiditas dimittat morbi declinatio est intelligẽda: ⁊ tunc medicina est incipiẽda: tñ intelligat vnde sit morbus. ¶ Si sit ex calore medicabitur cuʒ frigiditate: sicut sup aquã inclinari vbi camomilla. rosa. mirta sint cocta: silr super lapidẽ calidũ aceto infusuʒ: subfumiget cum zucca. ⁊ carta bõbicina caput coopiat vt cerebrũ pforet fumus: silr cum furfure ordeaceo aceto infuso est fumigãdus. Epithima in capite cum oleo ro. camomileon imponat: in naribus camphora oleũ ro. ⁊ aqua ro. sunt odorãda. lauãdum est caput cũ aqua vbi mirtha. balaustie rose sint cocte. precipiẽdũ ne temere hũores a naribus audeat extrahere: timẽdũ. n. ne in pulmonẽ a gutture descẽdãt: ⁊ causa peioris morbi fiat: neqʒ supini sed in lateribus iaceãt: balneũ in aere seu in aqua tẽperatũ habeãt: cibum leuem ⁊ facile digestibilẽ comedãt. ¶ Si coriza sit ex frigore cura calida ⁊ subtilis est adhibenda sicut inclinari super aquã: vbi camomilla. mellilotũ: anetũ: sansucus sint cocta: fumiganda sunt cum thure: ligno aloe. caput studiosissime coopiat: neqʒ nimio somno vtatur: somnus. n. cataractas aperit: vngat caput cum anetileon. camel. rutaceo. pigano

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

costileon: et mittat in narib⁹ nigellã: balneũ intret. aquã capiti nõ aspergat: si ex coriza sternutatio fiat: nigellã assam et subtilissimã cum oleo in aures mittat: cibum calidum comedat: plenitudinem caueat.

¶ De fluxu sanguinis a naribus. Cap.xv.

Anguis fluxus e narib⁹: aliqñ est vtil'r: aliqñ nõ vtilis. vt in causone. et frenesi cõtingit et in mẽstruis et catarris calidis. ex motu nature et sanguis: nõ bonus est fluxus. Si ex nimio est calore in corpe interiori qui cũ bulliat fumuz ascẽdere facit ad capitis superiora et implẽs venas crepat et eas currere fac: aliqñ invenis p se crepatis fluxus fit sanguinis. ¶ Si aũt sanguis i cursu augmẽtet cephalicã venã minuamus. si sanguis ex dextris sit naribus a dextris est minuẽdus: si a sinistris inde est flõthomandus. liget extremitas corpis cũ pãnis lineis. q si oib⁹ his sanguis nõ stringatur: cõstipatiuis et stipticis reb⁹ est medicãdus: cortices oui incẽsas narib⁹ insufflemus: vl' liciniũ incaustro infusuz. gallã nõ ptusatã et aceto ĩfusaz. Itẽ cãphora cum galla puluis inde fact⁹ cũ licinio narib⁹ imponat. sternutatio fiat cũ cãphora. oleo ros. cũ succo ypoquistidos. In frõte ponamus cretã cũ aceto distẽperatã. cathapl'a de sandal' faciam⁹. rosa. ordei farina mixta cũ succo portul'. aq̃. ro. et aceto tẽperata. infirm⁹ iaceat supinus et in faciẽ mittam⁹ aquã frigidã cum aceto mixtã: quidã dicunt q stercus asinũ aceto infusum: vl' stercus porcinũ et naribus odoratũ sanguinẽ strigit: si nõ stringatur: manus a summo vsq ad extrema ligemus. a parte naris effluẽtis ventosetur sine scarificatiõibus.

¶ De fissura labiorum. Cap.xvi.

Abia aliqñ fissuras: aliqñdo pustulas patiunt seu vulnera q ex acutis cõtingit humoribus ¶ His aũt sic ẽ subueniẽdũ cũ oleo ro. vel viol'. vel cũ cera et ol'o. ro. si pustule sint hũide rosa sicca cũ gũma tẽperata labia vnge cũ sandale ru. rosa. gũma arabica. cerusa tpata cũ aq̃ ros. ¶ Alid. ℞. rose. ceruse. añ. ʒ. io. cere. ʒ. iiij. litargi. cathie argẽtee. emathitis. añ. ʒ. ij. cc. ʒ. ß. olei ros. q̃tũ sufficit. Si ml'ta sit ocauitas assungia anseris caprevl' medulle bouie labia inũgat.

¶ De grauedine lingue. Cap.xvij.

Lingua aliquãdo motũ perdit. vnde et sensum amittit sermonis. cuius cã est ex defectiõe virtutis motiue a cerebro veniẽtis: vel ex neruo per quã virtus ipsa transit constipato ex apã te. vel qualibet alia in re. vel ꝓprie vicia in ipsa lingue suba sunt. sicut compl'o mala ex calorẽ. seu ex frigore: hũiditate: siccitate: vel apã tumor et similia. ¶ Qd si lingua nimiũ videat rubea: nimiũ calorem significat. alba frigiditatẽ. Si mollis humiditatẽ: si sicca et ɔtracta siccitatem: si sunt apãta vel vulnera. pustule siue tumores apte intelligimus: qꝛ his sermo impedit. ¶ Si lingua sit sana nullas hñs maculas. loquela tñ si ablata: ⁊ alia quedã corporis mẽbra laxata de cerebro erit infirmitas. Si ſmo auferatur nullis alijs mẽbris patientibꝰ: ex neruoꝝ est cõstipationibus: aliqñ perditio loq̃le est ex ꝑdita mẽte. ¶ Que omnia cũ disponamus curare in corpis vniuersali plenitudine: mediã vl' cephalicã venã debemus minuere nisi quid videamus ɔ̃rium obuiare: est autẽ faciendũ ſm ꝟtutes patientiũ: qꝛ hũores sunt mixti cũ sanguine. post tñ humoribus dominãtibꝰ insurgẽdũ est medicaminibꝰ. Si morbus est ex cerebro vel neruo per quẽ transit ꝟtus: dandũ est vñ cerebrũ mundificetur: sicut yera fortissima. G. yeralog. mẽphiton. theodoricõ. euperiston. yera archigeñ. yerap. et interuallis purget. cũ gargarismis et sternutationibꝰ cal'is ⁊ odoriferis. fumiget caput cũ aqua vbi camomilla anetũ mellilotũ. ⁊ sil'ia sint cocta: vngamus post caput vnguẽtis cal'is et dissolutiuis. ¶ Si sit in lingua cõpl'o mala et cal'a flõmande sunt ambe vene sub lingua. purgandũ est corpus cũ mirabo. citri. et cassiaf. ¶ In apãte cal'o gargarismũ faciamus cũ succo solat. boraginis. portul'. corian. succo malig. cũ aceto. Similiter gargarizãda est aqua. vbi ros. liq̃ricia. ordeũ. lentes sint cocta. si dura sint apã gargarismꝰ cũ lacte fiat et sapa et aq̃ vbi ficus sicca et maratr. sint cocta. ¶ In frigiditate ⁊ hũiditate apãtis qd mollicies protendit et albedo. demus yerã quã diximꝰ et tyriacã maiorẽ fricemus linguã cũ sacrogene. philonio sepe' balneãdus est calido aere sine aqua. gargarismꝰ fiat cũ sinapi ⁊ melle.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Aliud.gargarismus Jo.dam̄. qui dissoluēs flegma lingue valȝ ad dolorē capis ꝛ paralisim. ℞.origani piret.ȝȝ. piperis nig.et al.et lō.cinamo.ysopi:nigelle.sansuci.costi. pōdus equale.fac puluerē et tēpera cū sapa. facies gargarismū cū oximelle.¶ Si pustule vel vulnera sint in lingua. ꝑcipiatur vt succus celsi sub lingua teneat vl' arnoglosse ꝛ solatri cū q̄bus sandali admisceant ru.vl' aqua vbi sumac: balaustia.lentes myrtha et rosa sint decocta:q̄bꝰ est medicandū vtpote de bucca dicenduȝ est. si vulnera sint sub lingua farina lentiū.oleū rof.c̄c̄.oui albuginē.iudicamꝰ supponēda.hec conficientur:et vnguentū Jo.dam̄.fiat.

¶ De dolore dentium. Cap.xviij.

Entium magnū est iuuamentū: et cū iuuamento magnū ornamentū ipsoꝝ qui nō patiunt:qꝛ in patientibus actio corrūpitur: quoꝝ passio ē diuersa:cuius diuersitatis pars palā est visui: sicut putredines fetores rupture perforatiões motiones limositates:et similia:est et alia visui non apparens.sicut cū dolorē nimiū sentiunt:et tn̄ dētes sani apparent.Causa est nimij hu.a capite descēdētes seu a stomaco ascēdentes:vel hūores acuti pūgitiui mordificatiui in gingiuis vel paruitas cibi ex acutis humoribꝰ dolores nimij et pulsus sentiūtur ꝑpter acredinē humoꝝ.ex paruitate cibi dentes sunt sicci:gingiue quales videmus in decrepita etate.s.rugose.¶ Significant dentes cā capitis dolore qꝛ grauitas est in capite:rubor et calor in facie.q̄bus intelligant esse cause sanguis ꝛ colera descēdētes a capite ex stomaco:qꝛ calor et fumus ascēdentes ab eo:vel bucce amaritudo:portendunt morbū esse certū a stomacho. Jn dolore nō adeo magno facie inflata capite grauato hūores flegmatici seu mel'ici a capite designant egredi:dolor in stomacho et acida ructatio certificant morbū esse ex frigidis humoribus in eo.¶ Ex calore solis vel frigore si dētes patientur:nō tn̄ tantum dolent sicut ex humoribus.¶ Aliq̄n dolent ex cibo siue potu actualiter calidis siue frigidis.
¶ Si ergo dolēt ꝑpter humores equales sint opȝ inquirere:quia si a stomaco vel capite venientes:si humores calidi a capite et etiam acuti descenderint:flobothomāda ce=

phalica erit nisi aliquod obuiet contrariū sicut virtus et etas. Que si cōtraria sint minuentur ambe vene sub ligua dandū est catarticū: yerapig. cassiafis. Si sint ex stomacho et calidi pill'. de stomaticon: et auree sunt dande catarticū de mirabol'. et oxisenitia ⁊ vomitus insigatur. ¶ Dolores dentium ex grossis humoribus a capite descēdentibus cū theodoricon: et similibus purgari voluūt. et similiter dolores ex stomacho venientes gargarismos faciamus et sternutationes grossos humores capitis purgantes. ¶ Purgatis humoribus capitis siue stōaci redeundū est ad dētes curandos cū stipticis dentes confortantibus ⁊ humori repugnātibus curentur. Calori in bucca existēti succus solatri: portulac. scariole est apponēdus vl' myrtha cū aceto cocta. In dolore prouenienie ex frigore dentes fricemus cū zinzibere: et melle. In frigiditate ⁊ humectatione piretrū staphisagriā et ysopum puluerizatū et aceto tēperatū: acetum et sal in bucca ponito cappari radices et colloquintide cum aceto staphisagriā: piretr. ysopum ellebo. nigrum puluerizata: et cuz aceto sine melle tēperata sup dentes ponito. Aliud valens ad dentiū dolorem ꝓpter frigiditatem et grossam ventositatē. ℞. piretr. ysopi ellebori radices calamenti cucumeris siluestris radi. cappari. aā. ℥. i. coque cū oleo et aceto tādiu quo ad solū oleum remaneat: vnde fomentato dentes dolētes partē tū tollens cū oleo ro. mixtā ex parte dentiū dolentiū mitte in auricula. Si inde dolor non mitigetur philoniū super dentes ponamus vel succigenā vel tyriacā maiorē. Si nec dolor sic quiescit res aliq̄ ponatur. mitigatiua: sicut opium iusquiamū et similia. Si dolor ex frigiditate sit radix cucumeris siluestris elleborū euforb. sup dentes ponenda sunt. Quod in principio morbi vel i statu est obseruādū. ¶ De ruptura dentiū. Ca. xix.

Entes aliq̄n perforant̄: aliquādo rumpūtur aliquādo in colorē citrinum ex humoribus vel in colorē viridem seu nigrū mutant̄. Que oīa ex hūiditate putredinis nascunt̄ pessima Que ex malis cibis intra stōm generata per venas et per neruos currit ad ligamenta dentium. ¶ Quod cū medicari volumus corp⁹ infirmi consideremus: vt abundātes

humores purgemus: ꝛ post cū re cōfortatiua ꝛ mūdificatiua ad dentes curādos redeamꝰ. Si corpus hac abūdantia careat ad dentiū incipiat medicina. In dentiū radicibus si perforatio vel comestio esse videat: gallam nō perforatā puluerizemꝰ: et cū oculo litij vel terebētina: distēperemus et dētibus sup imponamus. Similr piretr. vel meu et nitrū cum melle tēperata valent: nigella assata et cum aceto tēpata. Similiter lac ficuū cū panno lineo et piculā videntes ponamus cū aceto misceamus: ꝛ buccā inde lauemus: silr prodesse vident. ¶ Si dentes sint perforati et dolores nimij vermes hr̄e sunt intelligēdi: vn̄ myrrha storace ipleātur foramina. Similr pipere piretro vel philonio: vel opio radicibus coloquintide et semine eiꝰ infirmus suffumiget os habeat aptū vel cū sinapi iusquiamo: vel cū dente canino vel caballino. hec eni dolorē mitigāt vermes expellūt. Aliud. ℞. iusquiamū se rose. se. porri: tēpera cū picula et dētium imple foramina. Aliud. ℞. arsenici: sandarace. ana. exag. i. aluminis galle. an̄. ʒ. i. spume marie: piretri myrrhe an̄. ʒ. ß. oculi litij gummi. an̄. ʒ. ß. tēpera cū vino et mitte in eadē foramina. ¶ Si per huiꝰ dolorem nō mitigas opꝫ vt dētes extrahant ferro: quos si ex aliquo ɔ̄rio extrahere nequeamꝰ ferro icidamꝰ radices dētiū et mittamꝰ hoc medicamentū. ℞. farine de frumēto. ʒ. i. tpa cū lacte titimali et ipone dolori dētiū. Que si dēti circūponant sine ferro eradicat: silr fecem olei cū melle coctā et inspissum mel redactā impone: et idē facit radix colloqntide cuꝫ aceto tēpata. Idē faciūt radic celsi cortices ꝛ piretri eq̄li pōdere tpata. cū aceto et sale faciunt his silia. hec non tangant a sanis dentibus.

¶ De dentibus commotis. Cap. xx.

Entes aliquādo mouent et causa motus sunt humores in dentiū radicibus descēdētes: qui si sint acuti necesse est in dentibus foramina et putredines effici. Quod si non sit erit ɔ̄riū. ¶ Si humoribus his infirmus sit plenus purgandus est et mūdificādus: et post cū re stiptica ꝛ desiccatiua ad dentes curandos redeamus. In acutis vero humoribus cephalica vena minuatur: aut in ceruice sacrificetur: deinde acatia accipiatur et dentibus imponatur gal-

lam cū aceto coctam gargariza cortices mali g. ꝛ sumac: balaustia stringūt dentes cū aceto cocte: libra galle in aceto posita ꝛ exiccata atq͡ʒ puluerizata super dentes est ponenda. Aliud. ℞. galle aluminis cataputie: cortices mali grana. equale pōdus tēpera puluerē mittens interius ꝛ exterius. ¶ Qđ si dentiū mot⁹ sit ex flegmaticis humoribus aluminis. ʒ. iiij. salis. ʒ. iij. puluerē factū super dentes ponamus cū alumine dentes suffumigemus. Aliud alumen incēsum cinerē tamarisci salē equali pondere puluerizabis. et super dentes pones. in auriculas proijcienda olea ca. dentes sunt fricandi de his que sumus dicturi.

¶ De dentibus putridis. Capi. xxi.

Dentes patiuntur ex ciborum acruminibus: in quibus pro medicina portulace succus cepe vel nuces vel nuclea vel amigdale sunt masticande.

¶ De dentibus fricādis. Cap. xxij.

Dentium colores aliqñ propter dentiū mutantur putredines et limositates. ¶ Quos opʒ vt fricem⁹. ℞. sulfuris combusti: spume. añ. ʒ. xv. salis gemme. ʒ. xxx. facto puluere inde fricato dentes. ¶ Aliud. dentes confortās et mūdificans. ℞. ordei farinā ꝛ salem: q̄ posita in carta bombicina cū melle prius distēperata et cū carta cōbusta distēpera cū sapa et cū sale exiccatis dentibus frica. ¶ Aliud dentes albificans: et sanguinē gingiuarū constringens bonū odorē faciens. ℞ gallie muscate spume marine sali incensi cornu ceruini similiter incensi. añ. ʒ. iiij. aluminis nitri corticis mali gra. galle: balaustie. añ. ʒ. ij. spodij: spice costi: cardamomi: ligni aloe. añ. ʒ. i. fac puluerē. ¶ Aliud mundificans dentes et bonū odorē faciēs vuam cadentē leuat dolorem gule oris et dentiū alleuiat. ℞: cornu ceruini incensi. ʒ. xij. ciperi piperis albi. ana. ʒ. iij. myrrhe exag. i. aluminis. ʒ. i. salis armoniaci. ʒ. i. fac pulueres cū sapa tēpera. super carbones assa: post iter pulueriza. ¶ Aliud. ℞. ordei farine et salis cū melle tēperati et incensi. añ. ʒ. xi. coclee marine incense spume marine. añ. ʒ. viij. spodij nitri cineris boli marmoris albi lateri veteris et albi. ana. ʒ. iij. sandal. rub. gal.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

lie musca.se.ro.spic.añ.exag.i.fac puluerē. ¶ Aliud. ℞.vngule caprine:ossium dactilorū:cornu caprini:coclee marine ossium mirabol.pondus equale.hec oīa prosunt incensa spuma marina:gallia muscata eq̄li pōdere pulueriza et impone.

¶ De egritudinib⁹ gingiuarū. Cap.xxiij.

Gingiua aliqñ patitur multiformiter ex putredine ꝛ mollitie:ex pustulis ex vulneribus ex apostematib⁹ gingiua patiēte ꝛ corpus pati necesse est:patiunt ex hūoribus corruptis et putrescētib⁹ ꝛ malū odorē facientib⁹. ¶ Mollities sanguinis facit fluxum.apostema ex calidis hūorib⁹ dolorē nimiū ꝛ pulsuꝫ ex frigidis neq̄ dolorē neq̄ pulsuꝫ facit:minorationē carnis ꝛ ei⁹ decisionē frustratim ex acutis hūorib⁹ dixit esse.Gal. ¶ Sunt aūt quattuor modi:vel eni ex toto cadit caro:vel interior vicina dentib⁹ vł extremitas vel inter dentes cōculcata. ¶ In mollitie curanda cephalica minuat:hoc si contrariū nō permittat fieri collum sacrificandū esse sciat.deinde bucca lauāda est cuꝫ re hūiditatis cōstrictiua:sicut cū succo arnoglose sumac myrte balaustie simul vel separatim coctoꝝ in aqua.Itē lauādum est os cū aqua ros.vel puro aceto. ¶ In apate calido opꝫ sacrificari ꝛ catarticū de cassiafistu.dari buccā cū succo solatri lauari:vel coriādri vel cū aceto vł arnoglose succo myrta vel lacte acido vel iusq̄amo in aceto cocto. ¶ In apostemate frigido si sit ex plenitudine buccā lauemus cū aqua ubi coquat mastix:vel cū aceto vbi cocta sit squilla vel vino in quo sumach vel aqua calida cū melle vel oliuarum iure. ¶ In pustulis ꝛ vulnerib⁹ aqua ros. buccā lauetur:vel cū aceto vbi rosa sit cocta vel balaustia.In vulnerib⁹ vel pustulis ex siccitate aqua ros.cū psilio vel semine citonij videt ꝓdesse. ¶ Si ex diminutiōe sit carnis detur medicina solidatiua ꝛ carnis cōpletiua:sicut sanguis draconis thus farina orobi:myrrha:mel: acetū:gallitricum aristotel.ro. et similia.

¶ De fetore oris. Cap.xxiiij.

Fetor in ore ex putredine nascitur gingiue et dentium.Si infirmus admotis digitis et in his duob⁹ nihil fetoris inuenerit intelligi po:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

terit quia ex putredine fit flegmatis in stomaco. Si autez inuenerit esse de gingiuis detur medicia humorẽ desiccãs ꝛ carnẽ comedens putridã: carnẽq; sanã reuocãs bucca lauetur cum aceto vbi myrtha coquaꝛ ꝛ balaustia. Studeat dentes lauare ꝛ gingiuas ne quid cibi ibi remaneat. fricationib⁹ vtatur superiorib⁹: cibuz humidũ caueat: maxime lac ꝛ ex lacte. facta medicina vtatur qua bucca prout diximus odorificeꝛ. ¶ Si non de gingiuis: sed de putredinib⁹ est flegmatis mũdificãdus est inde stomachus: hoc sepe cũ vomitu: ꝛ pill'. de yerapigra: ꝛ cochijs ꝛ aureis: ꝛ stomatico maiori: abstineant ab omni genere piscium: grossis carnibus herbis flegma generãtibus: gingiuas ꝛ os mundet cum panno aspero: ꝛ cũ vino lauet odorifero: masticet cortices citri. vtaꝛ pill'. Jo. Dam̃. odorando valentibus ori. ℞. gariofi. nuc. muscate. cinamomi macis. ana. ʒ. viij. sandali rose. ana. ʒ. x. cubebe. ʒ. vij. cardamõi. ʒ. vi. ligni alo. ʒ. i. gallie. ʒ. v. fac puluerem tꝑa cuz succo maloꝝ ꝛ aqua ro. postea pill'. in modum ciceris ꝛ sub lingua. i. vel. ij. teneas. ¶ Aliud euisdem simul. ℞. ciperi cinamomi: aluminis: cardamomi maioris: gariofil'. ana. ʒ. ij. galle non pertusate gũmi arabici galie musca. spice: nucis musca. rose. ana. ʒ. i. yerapigre. ʒ. iij. fac puluerem ꝛ cum succo apij tempera faciens pill'. da cum aqua roꝛ. ¶ Aliud. ℞. cinamomi aliti mi: gariofil'. nucis musca. mastic. ligni aloes: squinanti: rose. ana. exag. i. sandali alb. spice cubebe: cardamomi galle camphore. ana. ʒ. i. fac puluerem tẽpera cum vino odorifero: ꝛ fac pill'. ꝛ eas in bucca teneas os lauetur cũ aqua vbi anisum: mel myrthe succus ꝛ vinũ odoriferũ cõmisceãtur.

¶ De passionibus oris. Cap. xxv.

Os aliquãdo ĩfirmatur nullis alijs mẽbris sibi vicinis infirmãtibus. patitur autem pustulas vulnera: ꝛ similia que sequuntur ex corruptis humorib⁹ aliũde ad buccã defluentibus. ¶ Si rubeat ꝙ nigredinẽ fere attineat: caleat: doleat: ꝛ ardeat. Sanguis erit in causa vel co. ru. Si autẽ parum doleat: caleat: ardeat: intelligiꝛ esse flegma. Si i mul

tam nigredinem trāsducit: tanto est molestius ꝛ timidius ne ad sursum deueniat. ¶ Aliquando vlcera in ore nascuntur: quibus oleum ro. cum aqua calida gargarizatum iuuat. Succus quoqꝫ plantaginis eiusqꝫ folia in vino cocta si in ore teneantur: ꝛ radix sua si masticetur: oris vlcera: ꝛ similiter cancrum iuuat: ꝛ etiam stercus caprinū cum vino veteri ad idem prodest. ¶ Sunt autem vulnera in labris siue in lingua intima maxime lactantibus eueniētia de acumine lactis: quod salubre est eis: cum stiptica autē medicina in paruo tēpore sanant. In perfecta etate si nascantur pessimum est: quoniam de pessimis nascuntur humoribus: huiusmodi vulnera si lingue innascūtur pessima sunt. Si pars magna lingue auferatur. Inde eniꝫ omnes homines periclitantur. ¶ Intellectis oris infirmitatibus medicina repugnās humoribus incipiatur. Quod in principijs maxime debet fieri in medio repugnatiua: et etiam desiccatiua: neqꝫ dissolutiua iūgamus: vbi ex ordine: oportet ergo prout videbitur humores catartico vel flobotomia dissolui. ¶ Medicina repugnatiua in initio talis est danda. Sapa ex moris confecta. Sapa ex vino et aqua vbi coctum sit sumach: myrta: balaustia: vel solatr. humoribus minui incipientibus: sed non ex toto se dissoluentibus supradictis: myrrha: ꝛ crocus admisceātur. ¶ In oris apostemate non ex corporis humore in primis danda est causa dissolutiua: neqꝫ curandum est de repugnatiua. Si in solo ore sint vulnera vel pustule toto corpore plenitudinis carente. lauetur bucca cum succo solatri coriandri sandali rub. ꝛ croci. ꝛ sm̄ qꝫ dictum est in gingiuis medicemur: ¶ Hoc medicamentum Johan. Dama. est dandum valens pustulis oris vulneribus: ꝛ vlcerationibus. ℞. lentium mundatarū boli. ana. ʒ. v. coriandri memite: sandali ana. ʒ. iij. spodij. sem̄. rose. se. portul. boraginis. ana. ʒ. iiij. ēē. balaustie: nitri: arnaglose. ana. ʒ. i. fac puluerem et superpone: ꝛ cum aqua ros. laua: vel cum succo mali grana. vel cum succo coriandri. ¶ Aliud valens calori: pustulis: in gingiuis et palato: vuule ꝛ gule: et maxime in pueris et corpe delicatꝭ. ℞. amidi. ʒ. vi. spodij memite. ā. ʒ. ij. seis rose. ʒ. iij. ēē. ʒ. ß. zuccari. ʒ. iiij. cardamomi. ʒ. ß. cāphore. ʒ. ß.

fac sicut de prioribus. Jo. Dam̄. diximus. ¶ Aliud eiusdē. Joan. Dam̄. valet silr. ℞. se. rose liquiritie: amidi. spice: ci peri nucis muscate: cinamomi: alitimi. an̄. exag. i. caphore aluminis croci ortulani. an̄. ʒ. ij. folij. ʒ. i. deinde fac puluerem: sicut de alijs. ¶ Aliud. valēs similiter. ℞. zuccari ami di sem̄. portul'. se. rose. an̄. exag. i. galle nō pertusate: se. borag. se. cucumeris viridis: lentis mūde. an̄. ʒ. i. cāphore croci: spodij. ana. ʒ. i. al'. ℈. i. fac puluerē cum aqua ros. ⁊ succo maligrana. ablue: sicut superius. ¶ Si vlceratiōes lactantibus eueniāt: mater eius lentes ⁊ micam panis accipiat super vlceratiōes ponat amid. cum aqua ros. temperatū. croci. se. rose. detur ad mādūcandū res tantū stipica: sicut mala: pira citōia. ¶ De lentiginibus in facie. Cap. xxvi.

Lentigines in facie nascunt maxime: ⁊ tn̄ qn̄q̄ apparent in toto corpore. Sed tamē plus in facie: siue sana sit siue infirma. ¶ Aliquando he lentigines propter solis eueniūt ardores. Aliquādo puellis eueniunt cū mēstrua mekica non per locum suū exeunt. Sed cū egrediuntur per totum corpus se dispergūt: he solis vnguētis possunt sanari. Sʒ que masculis subito eueniūt: vl' causa morbi difficiles sunt curari: cum eñ ex colera nigra oriātur ea non putrescente qualitates cutis mutātur. ¶ Si autē in sola facie videant cephalica vena minuatur. Sed si totum corpus aspergit de media flobotometur. Qd si minuere nequeam⁹. humores cum catarticis ⁊ farmacia dissoluamus: deinde ad vnguenta redeam⁹. s. amigdalas amaras bene pistatas ⁊ eis imponam⁹ semen eruce: similiter farinā orobi cū melle distemperatā: vel cū succo mali citrini acidi farinā lupinorum in aqua coctā. lac ficuū. myrte fructū pistatū: soricum stercus vetus cū aqua distēperet. Dyascorides semē melonum cū carne ipsoꝝ ad hoc laudat. ¶ Aliud. Jo. Dam̄. ℞. farinā lupini ⁊ frumēti amig. amaraꝝ. mūda. zuccari. an̄. exag. i. liq̄r. gūmi aro. an̄. ʒ. ij. myrrhe: nitri costi. an̄. exag. i. tēpera cuʒ lacte ⁊ frica faciē. ¶ Aliud. ℞. farinā fabarū ⁊ frumenti. ana. ʒ. ij. cē. ʒ. i. tēpera cū aqua vbi fenugre. sit coctum. ¶ Aliud. pauli. ℞. lib. x. risi libani. ℥. ix. nitri lib. i. masti. ℥. iij. albugines ouorum. xx. cum corticibus eoꝝ car

nis melonū quantum sufficit. ¶ Aliud mundificans faciē. ℞. lupinorū fabe.se.melonis equali pōdere: lentiū medietatem. fac pulueres: vnge cū lacte mulieris vel asine. Aliud. ℞. farine lupini fabarū lentium amidi amigdale amare. aā. ʒ. iiij. semen michonis. al'. melonis: cucumeris: risi: dragaganti. aā. exag. i. mellilote condisi. cc. costi. aā. exag. x. fac puluerē temperans cum albugine. vngat autem in nocte. in die lauet. ¶ De pustulis in facie. Cap. xxvij.

Si in facie pustule nascūtur dure sicce atq; parue alumen gūmi lentes: pulverizentur: et inde facies lauetur. Similiter gummi arabicū et nitrum cum aceto tempera faciem de re omī mūdificat. Aliud. ℞. cathimie argētee. exag. i. chimolee boli terre armenice. ana. ʒ. i. sandarace. ʒ. ij. tēpera cum aqua ros. ꝛ lini faciem.

¶ Incipit liber tertius. de squinantia. Cap. i.

In duobus libris precedētib⁹ tm̄modo dictum est de infirmitatib⁹ capiti ꝛ faciei accūtibus: modo dicant morbi mēbrorum ministrantiū cordi: cor cm̄ lucerna est corporis: dicant ergo morbi ꝛ eorꝫ cause ꝛ significatōes subiungant ꝛ medicine. ꝛ incipiendū est a molestioribus ꝛ suspectiorib⁹: vt est squinantia. vn̄. G. qualiscūq; inqt morbus in gula venerit ꝛ inflatione sua spm̄ tenuerit: squinātia. i. suffocatio vocāda erit: sed tm̄ hic morbus a seinuicē diuersat. ¶ Squinātia eniꝫ passio aliqñ est ex humorib⁹ a capite ad guttur descendentibus. aliqñ eadē die mortificās: vl' scda: vel tertia: qꝛ em̄ est pacuta ꝛ mortifera ideo hoiem subito mortificat et suffocat. Inde squinātia est vocata qꝛ angustat flatū: vt ifirm⁹ neq; cibū possit: neq; totū recipere: vel si recipiat paruissimū ē: humores aūt descendētes sanguinolenti suut vel colerici: vel flātici: vel salsi: vel viscosi. ex melā em̄ nunq̄ hoc apparet: qꝛ hic morbus cito ꝑualet cū sit pacutissim⁹. Sꝫ melā per longū tēpus operat vnde īpossibile est esse de nigra colera. ¶ Flatus squinātico͛ꝝ ꝓprie est longus: causa sue lōgitudinis est strictura gutturis. Os cum quantū sibi suffi

ciat aerem in impetu trahere sibi non valeat: lõgo spacio necesse est vt expleat: anhelitus ergo breuis laudabile signũ est squinãticis: vnde fm. G. in cõmẽto. sup pnosti. ypocratis. pessimũ est gen⁹ squinãtie qđ infirmũ ad orthomiã insequit: neqꝫ nimiũ dolorẽ vel angustiã fecisse vr̃ exteri⁹. In gula siue in collo si tumor nõ appet neqꝫ rubor: minor in pessimitate est. al'. si non anhelitũ habet angustũ. illa q̃ non anhelitũ hꝫ angustũ. Si cũ tumore ꝛ rubore in gula ꝛ collo facit dolorẽ nimiũ: minor est in gradu tertio: cui⁹ nõ nimius dolor neqꝫ flatus angustiosus: hic ergo nõ in gutture: sed in collo: vel in gula vel in vtroqꝫ est. ¶ Opꝫ ergo vt signa humoꝝ dicant: vñ. s. hic morbus cõcreat: si sit ex sanguine infirmus appet plenus corpe. rubet in facie: vene faciei sunt plene sanguine: plenus pulsus: tumor calidus ꝛ rubeus: mõstrat eger quasi vinũ in gula saporet. Dieta sua multi sanguinis fuit gñatiua. ¶ Ex col'a ru. est fortis dolor. angustia nimia. calor atqꝫ sitis maxima. fumositas in gula. pulsus vacuus ꝛ fortis. ¶ Ex viscoso flegmate dolor non est nimius. neqꝫ p̃dicta signa in eo vident: tumet lingua ꝛ mollescit. dolet parũ. ¶ Ex salso flegmate saporat amarũ. salẽ sentit in gula: vox eius sicut catuloꝝ paruorum. ¶ In hmõi medicãdis perquirẽdi sunt hũores. In sanguine vena cephalica est minuẽda. Ypocras in epidimijs inq̃t in squinãtia vel orthomia opꝫ incidere venas. G. semp incidere p̃cepit venã fm q̄ oporteat. i. q̄tum virtus pati valeat: dat aũt intelligi duob⁹ debere incidi fm magnitudinem morbi vel quãtitatẽ v̄tutis. Squinãtia aũt est de maiorib⁹ morbis. ¶ Si sanguis cũ colera ru. esse mixtus perpendit ventrẽ humectare debem⁹ cũ catartico de cassiafi. oxifenitia iuiuba. viola. ꝛ semine malue. camomilleõ. iuiubis. prunis. viol'. ꝛ sil'ib⁹. extincto acumie colere ru. ꝛ egrediente cũ colerica egestionẽ. cephalica flobothometur vt exeat sanguis a colera ru. incensus post flobothomiã ꝛ purgationẽ redeundũ est ad mẽbra vbi maxime morb⁹ regnat. ¶ In principio morbi medicemur cũ his q̃ repugnãt hũoribus: ad guttur descendẽtib⁹ ꝛ ipsum guttur cõfortãtib⁹: sicut sapa de moris: cũ succo solatri vel arnoglose. Detur deinde gargarismus: furfur quoqꝫ ordei aceto infusum et

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

colatum & aqua vbi balaustia:sumac:galla.rosa sint cocta lentes:solatri succus:siue psilij:omnia sunt stiptica et repugnantia. Que cũ feecrimus et extenuauerimus ad humores dissoluẽdos in infirmis mẽbris clausos redeamus cum gargarismis de sapa mori.et sapa vini commixta et pauca myrrha:vel ptisana cũ zuccaro vel lacte caprino siue asinino cum zuccaro et pauco croco.vel cassiafistu.et sapa in aqua calida vel cum succo portul. Quecunq; horum inuenerimus : inde infirmo fiat gargarismus:quia ex his humores dissoluũtur. ¶ Cibum paruissimum demus qui sit solubilis:sicut iuscellũ aliquod vel succus detur mũdati seminis melonũ atq; cucumerũ vel medulla pistata.amidũ. dragagan. cum amigdaleo.de his oibus ius cõficiatur ieiuno detur:vel amid.cum lacte et penith. & amigdaleo.nutriendus est cum crisolocanna.blitis portul.que cum amigdaleo parata sint. ¶ Si apostema sit flegmaticũ : quod ex predictis signis intelligendum est cuz catartico flegmatis depositiuo erit purgandũ. Similiter cum clisteri & gargarismis:in morbi principio:fiet autẽ de sapa nucis cũ aceto:vel memite:vel vbi cortices nucum sint:vel vbi mora vt succus solatri:vel oculo litij vel aloe:humoribus his dissolutis ad membra curanda redeamus vbi mali humores includuntur:gargarismũ faciemus cum sapa nucum apposito piretro:vel sola sapa:vel oximelle:vel sapa mirtina: vel aqua vbi ficus sicce sint cocte:vel cum caprino lacte:& stercus canis albi pista subtiliter: et cuz melle distempera:his omnibus vngamus oris interiora cum pennis. ¶ G.dicit hic omnia esse vtilia:accipiamus iterum caninum stercus et puluerizatum in os proijciatur cum felle taurino: melle buccam vngamus.gargarismũ faciamus. ¶ Item. G.fel inquit taurinum suffocationi vue cadentis est adiutorium similiter fel ouinum:cineres radicis caulium.cũ melle faciamus gargarismum. Similiter succus radic.iuuat cum oximelle. ¶ Aliud gargarismus valẽs squinantico flegmatico. R:liquiricie.ʒ.iij.piretri.cassiefi.squinanti.cicute se. ana.ʒ.ij. fenugre.myrrhe. ana.exagi.i. cc. pipis.spice.sansuci.anã.ʒ.i.fac puluerẽ.distẽpa cũ mell.et ĩ modũ auellane accipiat:et cũ aq̃ : vbi cortex mali gra.sit coctus:tempe-

ra cuz vino odorifero forti:vel cũ oximelle. ¶ Aliud valẽs similr. ℞. rose. ʒ. ij. stercoris canini. cc. añ. exagi. i. tempera cum melle. Inde osvnge ꝛ fac gargarizari. ¶ Aliud. ℞. rose liquir. añ. exagi. i. cinamomi. aliptimi. piperis long. cc. añ. ʒ. i. alumis scissi. cardamomi. mirrhe. synapis. ʒʒ. costi. añ. ʒ. ij. fac puluerẽ. adde mel. quod scʒ accipe in modũ auella. vel cum sapa:vel aqua vbi cocta sit galla:vel cum succo solatri. vel cũ oximelle ꝛ aqua calida.

¶ De apostemate in gulla. Cap. ij.

Cum apostema decoctũ esse intelligim⁹ in gula ꝛ coadunatã saniẽ in ea:oportet vt cũ facilibus aperire illud moliamur:nõ eñi incipiẽduʒ est a fortib⁹ medicinis:fiat ergo gargarismus cũ lacte caprino:vel asinino:vel psilio. vel cuʒ yreos:vl' cũ fermẽto ꝛ oleo vio. vel butiro calido cũ farina. ¶ Alia cõfectio. ℞. semẽ citoniorũ:viscũ malue ꝛ frumẽtũ: lac caprinũ equali pondere: deinde liquir. acc. radicem:et radic. malue. vnde facto puluere cũ aliis oĩbus cõfice ꝛ da bibere vt gargarizet. ¶ Aliud Joãnes dama. valet ad apostema facile aperiẽdum in gula. ℞. dragagã. ʒ. iiij. amigdaleon. dul. olei viol'. quãtũ sufficit. aqua vbi ordeũ coctũ sit: liqritia. ꝛ malua. oĩa in aqua cocta:succusq; cucur. arnoglo. eq̃li põdere:aq̃ vbi cassiaf. sit cocta. oĩa sint cõmixta ꝛ bene cõfecta ꝛ infirmo dentur gargarizãda colata ꝛ cal'a. ¶ Si infirmus sit fortis ꝛ cito velimus aperire fiat gargarismus cũ aqua vbi ficus sint cocti ꝛ misceant cũ farina. vel stercore canino:ꝛ cũ lacte asinino. ¶ Fisso apostemate opʒ ei dare vitellũ oui nõ coctũ cũ amigda. ꝛ dragagan. ꝛ oleo viola. vel cũ succo se. citoniorũ ꝛ arnogl. vel aq̃ vbi ordeuʒ ꝛ liquiri. sint cocta. silr ficus sicce cassiaf. oleũ vio. sint apposita. ¶ Nutriẽdus est cũ iure facto de furfure ꝛ amigdale. oleo viol'. penid. vel cũ malua. crisolocanna. bliti. cucur. ¶ Ungamus gulã exterius cũ cera:vel cũ oleo viol'. dragagã. ꝛ crudi oui vitello. ꝛ hic vnguentũ valet ad aperienduʒ gule apostema facile. ¶ Aliud. ℞. cere al. olei viol'. añ. ʒ. xv. butiri. ʒ. viij. dragagan. ʒ. iij. se. lini. ʒ. vij. fac pistari in pul. subtilissime ꝛ commiscens fac vnguentum.

¶ De apostemate vuule. Cap. iij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Aliquando inflatio vel apostema nascit in partib⁹ gule: vt in vuula vel in partib⁹ gule intra vel extra que fit ex humorib⁹ capitis illuc descendentib⁹ vel a fumo a stomaco ascendente: vnde nimiũ dolorẽ patiuntur cũ cibus transglutitur: aliquãdo non glutiunt saliuã nisi cũ magno dolore. ¶ Oportet ergo vt perquiramus si adsit rubor calor. venarũ plenitudo pulsus nimius ꝛ plenus: vnde sanguis certificat esse in causa. De cephalica minuamus quantum patiẽtis virtus patiatur. ¶ Si ardor nimius sit ꝛ siccitas et nimia sitis. co. ru. erit purganda cum cassiaf. manna. viol. oxifenitia ꝛ similia. ¶ In dolore vero molli siue ardore et siccitate atq; siti intelligit morbus esse de flegmate: deinde precipiamus vt flegma purgetur ꝛ medicina repugnatiua ꝛ dissolutiua est danda: sicut galla cum aceto: vngatur intus cum digito vel cum penna. Idem faciũt ꝛ cortex mali grana. balausti. rosa. mirtha. ¶ Si hic ad salutẽ infirmi non sufficiunt de vuula est videndum. Vuula si sit subtilis in fundo ꝛ in extremitatib⁹ sit grossa ꝛ tumida: ꝛ quasi habens saniem albam cum ferro siue acuto medicamine erit incidenda. ¶ Ypo. in tertia ꝓnost. particula. vuula si sit rubea ꝛ magna ad incidẽdũ est molestissima quã sequunt apostemata ꝛ fluxus sanguis: vnde nimiũ est studendũ vt ad superius subtilizet ꝛ extrema ingrossent ꝛ liueãt: ꝛ tunc tandem incidet: vtilius tamen est nõ incidere ante purgationẽ ventris si tempus expectet: ꝛ si suffocationez non timetis: hic autẽ ex auctoritate ypocratis recepta esse innuũt qualiter tumida vuula sit medicãda. Qui cũ parum locut⁹ fuerit: auctoritatẽ tamen maximã inde dedit: opz ergo vt incidat: ꝛ si dolor nimius subsequat timet ne apostema calidũ succedat ꝛ fluxus nimi⁹. ¶ Aliquãdo quoq; cũ est rubea incidit causa squinãtie inde oritur: sed precipiendum est infirmo vti medicamine isto. ℞. cinerẽ palme ꝛ cãne que tẽpera fortiter cũ aqua postea cola. deinde accipe gallam. alumẽ. sumac. ꝛ pul. fac. quibus cum superiori aqua mixtis gargarismum. faciat. ¶ Aliud ad vuule casuz valet. ℞. mirrhe armoniaci sal. piperis ni. ꝛ lon. equaliter inde pul. in gula insuffletur. ¶ Si gule glandes aliquas habuerint: ꝛ coadu-

nationes gargarismus dandus est cum aqua vbi ficus: dactili. fenugreci. ꝛ similia sint cocta. Deinde vnguentis dissolutiuis exterius vngamus: sicut nitro. sal. armo. succo caulino ꝛ centaurea cum melle tẽpera omnia.

¶ De raucedine ꝛ vocis amissione. Cap. iiij.

Aucitas est ex humiditate instrumentũ vocis infundente: hic autẽ humiditas: vel est flegmatica vel sanguinea: que cũ a capite descẽderit ꝛ instrumentũ vocis infuderit: planitatẽ aufert loquendi: ꝛ aliquando voces oĩno extinguit. ¶ Si ex sanguine appeat esse ꝙ rubor ostendit ꝛ plenitudo in facie. cephalicam venam incide. ꝛ quãtum virtus patientis expetit minue purget cũ cassiaf. mãna. viol. oxisefi. ꝛ similia. has pillulas ponam⁹ sub lingua. ℞. gũmi arabi. dragag. liquiri. amid. se. cucumeris cucur. portul. ana. ʒ. iiij. cc. ʒ. i. penid. ʒ. ij. fac pillulas quas sub lingua teneat. Nutriat cũ iure ex farina facto cũ amigdaleo. ouis mollibus ꝛ ciuilib⁹. ¶ In hũorib⁹ flegmaticis gargarismũ cuꝫ yera pigra ꝛ mellevel mulsa est dandũ. et m. ℞. succũ cauliũ. mel bene coctũ ꝛ sit bñ spissum. Aliud valet sifr. ℞. liquir. dragag. pipis l. xilocas. mirrhe. gũmi. thuris. ana. ʒ. ij. spice exa gi. i. penid. ꝛ sapa ꝛ mel. quãtum sufficit. Aliud valꝫ sifr. ℞. se. lini assati. amigd. mũde dulces ꝛ amare. ana. ʒ. x. penid. ʒ. xviij. cc. cinamõi. pipis. ana. exagi. i. fac pul. adiunge mel. qr s. da cũ aqua vbi liquiri. sit cocta. Aliud itidẽ valet. ℞. ficus siccas. calamentum parũ dragagã. coquãtur in spissitudinẽ mellis. Aliud electuariuꝫ. ℞. fenugreci. amigda. dulces ꝛ amaras. ana. ʒ. iiij. se. lini assi. ʒ. viij. amigd. dragagan. liqritie. pymee. ana. ʒ. ij. tempera cum sapa.

¶ De asperitate vocis vel eius ablatione. Cap. v.

I instrm̃ vocis siccitateꝫ patiat: necesse est vt vox asperet vel auferat. ¶ Siccitas auteꝫ vel nascit ex frigiditate: vel ex puluere: vel aeris siccitate: vel cibi et potus aspitate. ¶ Diffinitio huius siccitatis diuersa est in corpe leni. i. est inequalitas in corpe leni. medicãdus est i aq̃ ca. ꝛ dulci sepe balneet: sub ligua se. citonij. liquiri. citrolij. psilij. dragagã. sunt ponẽda. Dam⁹ syrup. vio. cũ amigd. aqua cucur.

etiā iuiubinū accipiat semel iuscula de furfure cū amigda. ⁊ cum penid. ¶ Electuarium. Jo.dam̄.valens gule asperitati et raucitati. ℞. dragagan.ʒ.v.gumi. amigdalis dulciuȝ.amidi.se.cucu.an̄.ʒ.iiij.se.citonij.liquiri.se.citruli.an̄. ʒ.ij.penid.ʒ.xxx.mel'.quod sufficit. Similiter electuaria in tussi dominādā danda sunt.

¶ De tussi. Cap̄.vi.

Tussis est motus animate virtutis ⁊ naturalis iunctus ꝺm cursum nature circa instrumenta spūs operātis ad expellēdum superflua sibi nocentia: virtus enim naturalis causa sui nocumenti instrumēta spūs mouere incipit. Qd cum per se expellere non possit a virtute aīata adiuuari expetit: q2 cartilagines pulmonis ⁊ cannales ⁊ lacerti pectoris inobedientes sunt virtuti naturali. Si a virtute aīata moti lacerti pulmonis constrictiui aerem expellēdo a pulmone cogunt expellere que naturali virtuti videbant nocere ⁊ obuiare. ¶ Nascit tussis ex omni passione pectoris: vl'r tamē ex mala cōplexione calida ⁊ frigida que instrumētis spūs dn̄atur: vl' ex materia mala que intus est vel extra. Interiora a sursum descēdens: sicut a capite reuma in pectore: vel ab vno ascendēs superius sicut humorū supfluitas a gibbo epatis ad supiora pectoris. Aliqn̄ hec matia ꝑp2ie ꝑ spūs spargit īstrumēta: sicut in peripleumonicis ⁊ pleureticis videm⁹. Itē hec materia est calida ⁊ sanguinolēta.colerica. vel flegmatica. vel si sol'.futuruȝ sit apa.exterior q2 aer quē accepimus cum fumo vel puluere cōmiscet: vel cuȝ subito frigidus aer trahit. ¶ Seqtur aūt tussim dolor pectoris cuius causa est tussis. Aliqn̄ tn̄ dolor pectoris est sine tussi ꝙ duobus fit modis: vel ex vētositate grossa pectoris suspēsiua: vel cōstipatiōe pelliculaꝝ de posterioꝛib⁹ costis: que si opilentur non necesse est vt tussis sequatur. ¶ Opȝ autem intelligi: quia a capite descendens tussis: vel a vulneribus in spiritus instrumentis: vel ab apātibus: vel a pectoris coadunationibus.peior est omnibus aliijs passionibus tussis: non molesta ex instrumentorum spiritus conplexione mala vel gutturis et canalium pulmonis asperitate. Mala tussis non est sine screatu. ¶ Tussis sicca que

nihil' screat est triplex. vel enim est ex asperitate guttu-ris:vel ex mala cõplexione in spũs instrumẽtis : vel ex in-cõuenienti materia quam elaborat expellere natura. q̃ aut grossa est aut viscosa vt a cãnalibus pulmonis seiungi ne-queat:vl' mlta liquida vt anteq̃ coaguletur ⁊ coadunet se dissoluat. ¶ Cũ ergo tussim incipimus medicari.vñ fiat ne cesse est perquirere:si ex calore sit et signũ eius silr est cum asperitate pectoris dolore nimia.siti.et infirmus in frido aere trahẽdo delectetur.basilica vena minuat si nobis tẽ-pus.etas cõsuetudo ↄueniat. Qd si nõ:scarificem⁹ loca vi-cina morbo. deinde danda sunt ysopus iuiub. syrup⁹ viol'. post tres horas detur ptisana cũ amigdaleo.et penitħ. cuꝫ melle viol'. Itẽ detur cucur.succus marat.cũ melle viol'. et zucca.vel maligr.succus vel syrupus:vel semẽ citonij.et suc-cus malue cũ zucca.penid.et dragagã. Iura etiã sunt dau-da.sicut ptisana ꝺ furfure.⁊ de amido.cibi ei⁹ sint malua. bliti.et crisolocãna cucur.oĩa dentur cũ amigdaleon. Si comedãt pullos cũ quibuslibet supradictis herbis ↄdian-tur.pectus a foris vnge cũ cera alba ⁊ olea viol'.⁊ ordei fa rina. sano portul'. et cucur. Aliqñ cousorbilia sunt danda: si post hic calor nõ minuat cum catartico de cassiafi. pur-gemus:ħ electuaria ad hoc sunt vtilia.dyapapauer. ¶ Ele ctuariũ ad dolorẽ pectoris nimiũ bonum. ℞. succi liquiri. dragagan.gũmi arab.añ.ʒ.x.se.papaueris al.penid.añ.ʒ. xx.amig.dul.⁊ mun.ʒ.x.amidi.seminis cyto.se.portul'.añ. ʒ.xv.seis cucu.melo.citrili.cucur.lactuce. malue.an.ʒ. vij. fac pul.tẽpera cũ syrupo viol'.vel cũ sapa. Pill'. Io.dañ. valẽtes tussi. ℞.se.citonij.cucur.amig.dul.fabe se.malue. añ.ʒ.vi.tẽpera cũ succo psilij.fac pillulas in modum fabe. ¶ Si infirmus tussim ex vigilijs patit his pillulis vtat se. lactuce.papaueris iungam⁹.añ.ʒ.v. ¶ Alid pillu.ligue sup ponẽde. ℞.gũmi.draga.se.portul'.citonioꝝ. añ.ʒ.v. se.cu-cu.mund.ʒ.v.amidi.ʒ.iiij.amigdalaꝝ mũdataꝝ. ʒ.vi. fabe mũde dragag.añ.ʒ.ij.tpa cũ succo malue.fac pill'. ¶ Syru pus iuiubin⁹ vꝫ silr. ℞.iuiub.ʒ.ß.liqri. ʒ.xx. capil.ve.vio. se.malue.añ.ʒ.x.citonij se.melonis:papaueris:lactuc. dra gagan.ordei mundi.amid.ana.ʒ.vi.aqua.lib.x. penid. vel zucca.vel sape.lib.iiij.fac syrup. ¶ Syrup⁹ de ysopo ad tus

sim.colicā:dolorē:laterum:& anhelitus.℞.radic.maratr.
apij.liquiri.añ.ʒ.x.ysopi.capil'.vene.se.cito.se.malue.dra=
gagā.añ.ʒ.iij.ordei mund.ʒ.v.iuiub.ʒ.xxx.vue & passe al=
be & mund.ʒ.i.ficus.iij.coque in sex lib.aq̄ vsq₃quo in.ij.re
digant.deinde lib.i.penid.pone et confice syrupū.¶ Oleū
Jo.da.ad calidā tussim.℞.se.mal'.viol'.liquiri.vue passe.
añ.ʒ.xv.succi mali gra.dul.ʒ.cl.fac pistari.et olei viol'.ap=
pone.ʒ.lxxx.et fac oleum.¶ Si quis tussit ex dolore pecto
ris et ex frigiditate et humiditate:cui⁹ rei est signū paruit=
tas sitis.et leuitas dol'.et infirmus manifestat rem calidā
sibi ꝓdesse.mel ro.dandū est cū aqua prassij apij.maratri.
bū cocta et colata.Jura danda sunt ex frumēto.cū amig.
pineas:ficus amigd.demus comedēda.mellicratū bibant
cum aromatibus:ius cicerū cū vua passa comedāt:pect⁹vn
gamus cū cera sambuceleon.fenugreci coctum cū ficubus
dactili cū melle valēt.¶ Dyascor.dixit.ficus cocta cū yso=
po mundat pul.et ad frigidā valet tussim.Jtē myrrham in
modū fabe frigide vētositati et veteri tussi dixit prodesse.
¶ S.sygia ieiuno data valet frigide tussi & corize.similiter
se.lini coctū et pistatū cum melle:qd.s.valet.¶ Electuariū
qd valet frigide tussi.vētositati pectoris et anhelitui.℞.li
quiri.se.lini assi.amigd.dul.pinee.añ.ʒ.i.penid.ʒ.x.aneti.
maratri.ysopi.capil.ve.prassij.añ.ʒ.vi.cc.ʒʒ.calamēti.añ.
ʒ.iiij.fac pul.et adde mel.q.sufficit da.ʒ.ij.¶ Alid.℞.spo
dij.ʒ.vij.boli.exagi.i.nuc.musca.exagi.i.piper.long.ʒ.iij.
zucca.ʒ.xxx.mel et buti.qd sufficit.vnum cocle.valet sicce
tussi.¶ Pillul'.valentes frigiditati.vētositati.& anhelitui
in flegmaticis.℞.liquir.amigdal'.dul.et amar.se.lini.añ.
ʒ.iij.aneti.maratr.farine fabe:pinee.añ.ʒ.iij.myrrhe.oli=
bani.cc.cinamomi.alitū.añ.exagi.i.tēpera cum sapa.fac
pillul'.in modū fabe ponens sub lingua vnā.¶ Syrup⁹ de
prassio valet frigide tussi.de flegmate et vētositate et fasti
dio.et omni passioni pectoris senū.℞.prassij.ʒ.xx.liquiri.
ʒ.x.apij.rad.et maratri.aneti:calamēti:ysopi:capil.vene.
añ.ʒ.vi.fenugr.se.lini.añ.ʒ.iij.vue passe et mūde.ʒ.c.ficus
ʒ.xx.penid.ʒ.vi.mel.quod sufficit fac syrup.¶ Si tussis ex
humoribus a capite vel aliis mēbris venientibus sit.op₃ vt
festinemus q̄ hūores digerant:q̄ si nō fecerimus in ortho

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

miam labuntur: deinde humorum collectiones perquirātur: qui si sint liquidi vel grossi. aquosi vel viscosi colerici seu flegmatici. Si pectus infirmi. calidū sit et q̄si fumum sense rit: et asperitatē nimiā senserit et sitim et parum screat. color eius liuidus sit vel citrinus: sapor salsus. calidā et subtilem intelligimus māam esse laborandū tunc est vt ingrosse tur: si prout manifestat nullū horum sentiat. sed frigidū no cere: calidū vero adiuuare fateatur. intelligimus frigidam et viscosam esse materiā: est ergo subtiliādavt mediocris sit. Si sit multum liquida vel multum spissa in exitu est molesta atq; parua cum tussi multa. si sit calida et liquida dādus est syrupus viol. iuiub. Et syrupus papaueris. ℞. papauer. al. ℥. xi. liquir. ℥. xx. capil. veñ. malue. se. citon. cucu. añ. ℥. vi. iuiub. ℥. xi. coquantur in aqua. lib. viij. quoad redigant in tertiā. cola. et postea penid. zucca. sape pone. qd. s. vnaq; die semi. papaue. cū zucca. ℥. ij. tribue. Jus de amido detur cū penid. amigdaleon: similiter de furfure et penid. nutriēdus est infirmus cū amigdaleon. portul. blito. malua. atripli. et si'libus. vngatur exterius in pectore cū cera al. oleo; viola.

¶ Si ex flegmate grosso et viscoso fit: subtilietur cū syrupo de prassio. syrupo de radice feniculi et similiū. de aniso electuario de spodio tyriaca magna. trifera maiore. thus pistatum cū melle viol. pinea simil'r. Succus maratri bene colatus et coctus cū amigdaleo. dentur phasiani. perdices cū cimino. pipe. ruta. porris. amigdaleo amaro. vngamus caput cū calidis et cōfortatiuis et hūoribus repugnatiuis.

¶ Hoc electuariū recipiat. ℞. se. lini assi. amigd. dulces pinee. añ. ℥. x. liquir. ℥. x. maratr. ysopi. ℥℥. añ. ℥. iiij. piper. lon. calamē. thuris. c̄c̄. cinamomi. añ. ℥. iij. eq̄liter fac pul. et mitte mellis qd sufficit. ¶ Aliqñ suffumigādus est infirmus vt dissoluat flegma viscosum in pectore cū cala. aro. solo. vel terbentina. vel auripigmento cū sepo renum caprinorum: vel butiro.

¶ De ptisi et peripleumonia. Cap. viij.

Tisis est consumptio humectationis corporis et mutatio augmentationis in diminutionē: nascit enim multis modis: vel ex cōsumptiōe pulmonis: et hic est certa ptisis que fit tribus modis; vel ex humoribus colericis a capite descē

dentibus siue flegmaticis et nitrosis ꝛ salcis in substantia pulmonis existētibus vulnerātibus eū ꝛ putrefacientibus. Secundus modus est ex quibusdā passionibus in suba pulmonis nascētibus: hoc genus antecedit sanguinis screat⁹ ex venis aliquorꝫ instrumētorꝫ ruptis in pulmone in q̄ fissura nascuntur vulnera empica et ptisis postea. Tertius modus est ex humoribus ad pulmonē aliunde q̄ꝫ a capite currentibus. qḋ duobus modis ꝯtingit: vel ex mutatione vicinorꝫ locorū: sicut in pleuresi squinantia vel ex alijs locis nō vicinis: sicut epate corde: et similib⁹: humores hi si calidi et acuti sint patitur infirmus ruborē in maxillis strictu͏ram inflatiui sitim febres quiescit in trahēdo aerē frigidiorem. Si apostema peripleumonie sit de flegmate salso. strictus et angustus est anhelit⁹ cum grauitate neqꝫ dolorem sentit: pulmo em̄ non hꝫ neruū: vn̄ perfectū habeat sensum sed tn̄ tussim cū paruitate anhelitus screant in tussi cū apa se ruperit: et tunc tandem apa certificat̄ et febris adest: et etiā corpus minuit̄ vngues inclinātur maxille rubēt. Que oīa pulmonis vulnera designant: vnde ptisis est. ¶ G. inq̄t ptisis que ex vulnerib⁹ est pulmonis pessima est duob⁹ modis: vnus modus est pessimus: qꝛ ad perimendū est velocissimus. Alius tardior qꝛ leuior: primus cito mortificans: qꝛ pessimus nullū signū curationis ostendit in screatibus: ꝛ si aliq̄d videatur paruus erit screatus cū angustia et duritia. Si leuior sit: hūores in pulmone morēdo ex quo q̄d et leuiter emittit. ¶ Discordant̄ medici in vulnerib⁹ pulmonis. Alij incurabilia fatētur. G. tn̄ sic testatur. Si q̄s peripleumonicis vult succurrere succurrat anteq̄ꝫ apa marcescat ꝛ putrescat. ꝛ sanabitur apa. Si q̄s tam diu negligat q̄ ad saniem putridā vulnera colligāt sunt incurabilia: omne em̄ vuln⁹ difficiliter curat̄ nisi mundet̄: mūdari non pōt nisi ꝑ tussim: tussis inimica est solidādo vulneri: dilatat em̄ ꝛ aperit: vn̄ magis putredines colligit: cū em̄ partim purgat et ꝑtim colligat insanabile reddit apa: dū ita circinat. Cōstat igit̄ si peripleumonie succurrat̄ anq̄ꝫ apa marcescat. ꝑmuꝫ curabit̄: si nō eꝯrio. ¶ Medicina sic erit incipiēda: perq̄rēdū est: vn̄ fiat. Si ex caliditate flobothomāda erit basilica vl' vena q̄ int̄ auricularē ꝛ medicū ꝯstat: sanguis minuat̄ ꝑut

miam labuntur: deinde humorum collectiones perquirātur: qui si sint liquidi vel grossi. aquosi vel viscosi colerici seu flegmatici. Si pectus infirmi. calidū sit ꝛ q̄si fumum sense rit: et asperitatē nimiā senserit et sitim et parum screat. co lor eius liuidus sit vel citrinus: sapor salsus. calidā et subti lem intelligimus mām esse laborandū tunc est vt ingrosse tur: si prout manifestat nullū horum sentiat. sed frigidū no cere: calidū vero adiuuare fateatur. intelligimus frigidam ꝛ viscosam esse materiā: est ergo subtiliāda vt mediocris sit. Si sit multum liquida vel multum spissa in exitu est mole sta atqꝫ parua cum tussi multa. si sit calida ꝛ liquida dādus est syrupus viol. iuiub. Et syrupus papaueris. ℞. papauer. al. ʒ. xi. liquir. ʒ. xx. capil. veñ. malue. se. citon. cucu. añ. ʒ. vi. iuiub. ʒ. xi. coquantur in aqua. lib. viij. quoad rediganł in tertiā. cola. ꝛ postea penid. zucca. sape pone. qd. s. vnaq̄ die semi. papaue. cū zucca. ʒ. ij. tribue. Jus de amido detur cū penid. amigdaleon: similiter de furfure ꝛ penid. nutriēdus est infirmus cū amigdaleon. portul. blito. malua. atripli. ꝛ silibus. vngatur exterius in pectore cū cera al. oleo; viola.
¶ Si ex flegmate grosso et viscoso fit: subtilietur cū syru po de prassio. syrupo de radice feniculi et similiū. de aniso electuario de spodio tyriaca magna. trifera maiore. thus pistatum cū melle viol. pinea simil'r. Succus maratri bene colatus ꝛ coctus cū amigdaleo. dentur phasiani. perdices cū cimino. pipe. ruta. porris. amigdaleo amaro. vngamus caput cū calidis et cōfortatiuis ꝛ hūoribus repugnatiuis.
¶ Hoc electuariū recipiat. ℞. se. lini assi. amigd. dulces pi nee. añ. ʒ. x. liquir. ʒ. x. maratr. ysopi. ʒʒ. añ. ʒ. iiij. piper. lon. calamē. thuris. c̄c̄. cinamomi. añ. ʒ. iij. eq̄liter fac pul. ꝛ mit te mellis qd sufficit. ¶ Aliqñ suffumigādus est infirmus vt dissoluał flegma viscosum in pectore cū cala. aro. solo. vel terbentina. vel auripigmento cū sepo renum caprinorum: vel butiro.

¶ De ptisi ꝛ peripleumonia. Cap. vij.

Tisis est consumptio humectationis corporis et mutatio augmentationis in diminutionē: nascił eñ multi modis: vel ex cōsumptiōe pul monis: et hic est certa ptisis que fit tribus mo dis; vel ex humoribus colericis a capite descē

dentibus siue flegmaticis et nitrosis et salcis in substantia pulmonis existētibus vulnerātibus eū et putrefacientibus. Secundus modus est ex quibusdā passionibus in suba pulmonis nascētibus: hoc genus antecedit sanguinis screatus ex venis aliquorum instrumētorum ruptis in pulmone in q̄ fissura nascuntur vulnera empica et ptisis postea. Tertius modus est ex humoribus ad pulmonē aliunde q̄ a capite currentibus. qđ duobus modis ꝯtingit: vel ex mutatione viciniorum locorum: sicut in pleuresi squinantia vel ex aliis locis nō vicinis: sicut epate corde: et similibus: humores hi si calidi et acuti sint patitur infirmus ruborē in maxillis stricturam inflatiui sitim febres quiescit in trahēdo aerē frigidiorem. Si apostema peripleumonie sit de flegmate salso. strictus et angustus est anhelitus cum grauitate neq; dolorem sentit: pulmo enim non habet neruū: vn̄ perfectū habeat sensum sed tn̄ tussim cū paruitate anhelitus screant in tussi cū apa se ruperit: et tunc tandem apa certificatur et febris adest: et etiā corpus minuitur vngues inclinātur maxille rubēt. Que oia pulmonis vulnera designant: vnde ptisis est. ¶ G. inquit ptisis que ex vulneribus est pulmonis pessima est duobus modis: vnus modus est pessimus: quia ad perimendū est velocissimus. Alius tardior quia leuior: primus cito mortificans: quia pessimus nullū signū curationis ostendit in screatibus: et si aliquid videatur paruus erit screatus cū angustia et duritia. Si leuior sit: humores in pulmone morēdo ex quo quid et leuiter emittit. ¶ Discordant medici in vulneribus pulmonis. Alii incurabilia fatētur. G. tn̄ sic testatur. Si quis peripleumonicis vult succurrere succurrat anteq̄ apa marcescat et putrescat. et sanabitur apa. Si quis tam diu negligat q̄ ad saniem putridā vulnera colligāt sunt incurabilia: omne enim vulnus difficiliter curatur nisi mundetur: mūdari non pōt nisi per tussim: tussis inimica est solidādo vulneri: dilatat enim et aperit: vn̄ magis putredines colligit: cū enim partim purgat et partim colligat insanabile reddit apa: dū ita circinat. Cōstat igitur si peripleumonie succurratur anteq̄ apa marcescat. primum curabitur: si nō econtrario. ¶ Medicina sic erit incipiēda: perquirēdū est: vn̄ fiat. Si ex caliditate flobothomāda erit basilica vel vena q̄ inter auricularē et medicū ꝯstat: sanguis minuatur ꝓut

virtus patietur: cū sanguis infirmi quantitas intelligitur: si parua sit nutriendus erit cibis bonis generātibus bonū sanguinē post flobotomādus et iterū nutriēdus. Si tertia minuendi videat͛ vtilitas: et hic maxime si sanguis turbidus et grossus sit iterꝫ minuere incipias. Si ab initio morbi multa inuenitur quātitas sanguinis ab initio est minuēdū et auferendū quantū videat͛ nobis. nutriēdus est dieta que refrigerat et solidat: ꝛ cito sit digerenda: sicut ptisana ꝑfecta que cū cancris flumineis sit cocta: a q̄bus exteriora sint proiecta et interiora mundificata bis vel ter cū cinere et dulci aqua. deinde pistata et ptisana bene cocta. Que oīa dū colata fuerit circiter tertiā partē libre. dentur sepe et q̄tidie. Si infirm⁹ febricitet cū. ℥. i. succi maligra. dulcis dentur et nutriantur cum cucurbita: et bliti: citru: vel cum amigdaleo: et q̄ ab eo bibitur aqua cū syrupo vio. vł psilij syrupo misceatur. In sero psilium misceatur: et gummi ar. detur etiā dragagā. bolum cū succo arnoglose: bolum etiā valet ptiticis: humectationē eñ desiccat vulnerū pulmonis et carnē reducit: dentur aūt frigida caloris febriū desiccatiua. ¶ Si screare nō possit det͛ ysopus cū melle viol͛. coctus: vel electuariū istud. ℞. iuiube. ʒ. xl. vue passe mūde ʒ. xxx. seminis malue. ʒ. iiij. cancri fluminei. ʒ. xx. capillorū ve. virge pastoris arnoglose. ʒ. v. liquir. ℥. i. oīa coquātur in tribus libris aque vsqꝫ in. iij. partē redigantur. sape. iij. ꝑs libre adisigatur: zuccare. ij. partes excoquātur vsqꝫ ad spissitudinem mellis. deinde gūmi accipe dragagā. seminis citonioꝝ. aā. ʒ. viij. amidi seminis portul͛. ana. ʒ. vij. seminis papaueris. ʒ. v. fac puluerē tēpera cū supradictꝭ. Da tūc cuꝫ stomacus nō sit plenus cibis. ¶ Si patitur ꝯstipationē infirmus: natura ei⁹: non tñ cū impetu in molliciem mutetur cū syrupis et clisteribus mollientibus pectus cū oleo viol͛. et ro. vngat͛ quantū magis possum⁹: et ne venter soluatur multū studeam⁹: ptisici eñ et empici si ad solutionē deueniunt cito moriunt͛. Qđ si euenerit detur succus ordei et milij assatoꝝ: deinde bene decoctoꝝ cui adiungat͛ gūmi arab. et mica panis et amigdaleon et zucca. oībus assatis in aq̄ quā bibunt ponam⁹ gūmi arabi. bolum spodiū. Si perseueret solutio pul. istū dato. ℞. gūmi arabi. boli. se. myrthe

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

omniū assatorū. aā. ʒ. iij. amidi arsi. cancri incensi. se. portul. aā. ʒ. ij. spodij se. malue arsi. ana. exag. i. oia hec pulue rizentur ⁊ cū oleo ro. fricentur. dentur cū syrupo myrtino ⁊ aqua frigida quantū sufficit. ¶ Si screatus fetorē horribilem habeat cū superponatur carbonib⁹ mors denunciatur. Si capilli cadūt ad mortē appropinquāt. ablationē enim portendūt nutrimenti. ¶ Aliquādo etiā corruptionē hūoris ⁊ apostema pulmonis ex humoribus flegmaticis fieri intelligim⁹: vnde in initio morbi dāda est maturatiua medicina: sicut liquir. capill⁹. veñ. fenugre. lini se. vel cicer. cc. ficus: vue passe: oia cocta. Dandū est etiā dyanisum dyapinea dyafenugre. dyaprassiū. Si apostēa maturauerit aut crepuerit ysopus coctus cū melle ros. dandus erit. Si infirmus screare non possit: quia apostema indurauerit dentur calefactiua sanguinis ⁊ santem mūdificantia ⁊ tussim adducentia sicut orobi farina ⁊ aristolo. rotun. atq͂ long. piper lon. cinamomū: alitimū acorum: costū: cassialig. spica: et similia. ¶ Qd̄ si inueterauerit apostema vel pulmo indurescat q͂ ex parte substantie pulmonis monstrabitur cum screatu proiecta: desiccatiua dentur atq͂ subtiliantia que desiccent atq͂ subtilient vulneris humectationē: sicut tyriaca athanasia: omorosia: metridatū ⁊ silia: odoriferos flores adhibeant naribus: ⁊ sepe cū aere ⁊ aqua temperatis balneentur. cibentur cibis chimos laudabiles generantibus. mellicratū bibant: omnez medicinā cum melle mixtam ⁊ mundificatiuā demus. Si securi fuerimus q͂ humectatio apostematis desiccetur ⁊ materia auferatur. deinde vulneris desiccatiua ⁊ mundificatiua demus: sicut ro. balausti. acatiā gūmi dragagā. masti. cacabre. bolum. sanguinē drac. ematitē: myrte se. arnoglosaz ⁊ similia. G. inquit. Si peripleumonici ad febres deueniāt: vel ab īitio eas habeant: eos impossibile est curari posse: sed tamen si superiorē sequātur institutionē aliquandiu viuere possunt: hec eñ medicīa desiccat ⁊ indurat vt diu pmaneat. ¶ Trocisci. Jo. Dam. ad hec sunt pficui si vene in pectore vel pulmone rupte fuerint solidant. ℞. boli amo. aā. ʒ. iij. charabe se. myrrhe coralli spodij ematitis. ana. ʒ. v. gūmi ara. liquir. succi. aā. ʒ. vi. cancrorum incensoꝝ se. portul. aā. ʒ. x.

fac puluerē tēpera cum succo arnoglo. fiat trociscus exag. i. detur vnus cū succo cucu. ⁊ portul. ¶ Aliud. ℞. ℥. ʒ. iiij. myrthe cinamomi, gūmi lentisci: spice cassielig. dragagā. thuris carabe. an̄. exag. i. oībus puluerizatis mel sufficienter adiungatur ⁊ in modū ossis dactili pill. fiant ⁊ sub lingua ponantur. ¶ Alie valentes pustulis pulmonis ⁊ vulneribus mūdificātes ⁊ solidantes. ℞. balaustie ro. ana. ʒ. ij. sang. draco. amidi thuris. an̄. ʒ. i. charabe. ℥. an̄. ʒ. ß. tēpera cum succo citoniorum: ⁊ fac trociscos. exag. i. da bibere cū aqua frigida. ¶ Aliud. ℞. gūmi dragagan. mastic. ana. exag. i. acatie myrte: sangui. drac. ā. ʒ. ß. fac pul. tpa cū succo myrthe ⁊ fac trociscos. ¶ De reiectiōe sanguis. Ca. viij.

Sanguinis reiectio duob⁹ modis efficit̄ cū tussi ⁊ cū rascatione cum tussi a pectore exit et sibi adiacentibus mēbris cū rascatione ex gutture ⁊ ex adiacentibus mēbris vuule. ¶ Screare sanguinem est vel ex vulneribus pectoris siue pulmonis: siue dyafragmatis vel ex apertōe venaꝝ pectoris siue mēbrorū sui. Sanguis ex venarū aptiōe fit tripl'r: vel ex sui ꝯsumptiōe venarū ⁊ dr̄ dyābrosis vel ex oris eaꝝ aptiōe ⁊ anastomasis dr̄ vl' ex incisiōe ⁊ rixis appellat̄. Cōsumptio est ex hūorib⁹ acutis ⁊ colericis vel salsis vl' flegmaticis: in hoc gn̄e paꝝ exit de sanguie. Aptio oris eaꝝ ex nimio ē motu ꝟtutis. expulsiue: vel ex defectiōe ꝟtutis cōtētiue in venaꝝ ore vl' ex hūorū nimia quātitate: ꝟtus expulsiua nimiū mouetur ex acutis humoribus ⁊ pungentibus: vel ex salsis ⁊ putrescentib⁹. Defectio contētiue in venarum ore ex nimia est humiditatis emollitione. humorū eni quātitas venarū insequitur ora: vt ea coacta aperiat: sicut videmus mustū facere feruidū: qd̄ exit cum apertum vas inuenit: vel clausum vi aperit vt ebulliat. In hoc gn̄e nullus videtur esse dolor: ⁊ tamen multū videtur exire: venarum incisio vel interior fit vel exterior. exterior ex vulnerib⁹ vel eaꝝ extēsionib⁹: vulnera sunt ex ꝑcussiōe: vl' ex casu succedēte: distēsio vl' ex saltu vl' ex nimijs clamorib⁹. Interior ex quātitate hūoꝝ ē sicut dixim⁹ in quo gn̄e m'lto ceteris peiore sanguis mult⁹ exit sepissime ⁊ cū nimio dolore mult⁹ ei sanguis ex vena incisa egredit̄. ¶ Medicādo

ſanguinē ſcreāti oꝫ qͥetē iniūgi: neqꝫ multū flatū emittat. Qđ ſi ſit ꝟtuoſus ⁊ tꝑatū ſit tp̄s etas ꝯueīēs baſilica erit incidēda ⁊ bis vł ter erit minuēdꝰ ſāguis ꝗ ad totā ſupflui tatē exiſſe cōpiamꝰ:⁊ ī latere illo niſi erit doloꝛ de vena q̄ inter auricularē ⁊ medicū ē minuaꝛ:⁊ de eiuſdē lateris ba ſilica.Extractio āt ſanguis ſit quātū ſufficiat. Si īfirmꝰ ca leat:ſꝫ tn̄ fortiꝛ valeat digeſtio emolliaꝛ cū caſſiafi.māna iuiub.prunis:⁊ ſiłibꝰ:vt acumē ſanguis minuaꝛ ⁊ ſubtilie= tur:deīde medicīa deꝛ ꝯueniēs īfirmitati.Ħ faciamꝰ ſi ſcrea tuꝫ ex venaꝝ ꝯſūptiōe p̄ſenſerimꝰ medicinā viſcoſaꝫ demꝰ: ſicut portuł.mal.ptiſanā.cū caneris flumīs draga.pullos perdices:faſianos cū portuł.⁊ amigda.coctos:aq̄ quā bi= bit cū ſyrupo viol.⁊ iuiub.mixta ſit. ¶ Si ſit ex aꝑtiōe oris venaꝝ deꝛ ſtiptica medicina:ſicut balauſt.flores maligra. ſumach:cortices maligr.hypoqͥſti.ſanguis drac.flores cel ſi ⁊ ſiłia.Cibꝰ ſit granū coctū cū extremitatibꝰ aīaliū tri. vel oua:ptiſana de ſucco ordei vel de ordeo aſſo cū amido: gūmi arab.⁊ amigđ. In aq̄ quā bibit ſapa myrtina ponaꝛ cū gūmi arab.⁊ ſpodio. ¶ Si ex venaꝝ ſit inciſiōe deꝛ me= dicina parū ſtiptica:⁊ młtū ꝯſolidatiua ſicut bolū ar.ami= dum ſpodiū cacabre:ał.charabe ꝯcula incēſa:ſe.citōioꝝ:⁊ ſiłia.Nutriaꝛ cū tri.⁊ cū aīaliū extremitatibꝰ ouoꝝ vitel= lis aſſatis vł in aq̄ coctis.ī aq̄ mittamꝰ gūmi arab.draga. ſpodiū vt bibāt.¶ Medicīa deꝛ ꝯfecta q̄ ſibi valeat: ſicut trociſci ſcreātibꝰ ſanguinē valētes.⁊ ꝯſolidātes: q̄s.G.ī antidotꝭ.ſuo andromac̄.feciſſe teſtaꝛ. ℞.acatie.ʒ.iiij. roſe balauſt.añ.ʒ.ij.gūmi arab.ʒ.ij.draga.ʒ.i.tꝑa cū aq̄ pluui. ¶ Aliđ ſiłr valēs.℞.gūmi arab.draga.ſe.porꝛ.ā.ʒ.v. boli chimo terre arine.añ.ʒ.vi.hypo.acatie:cornu ceruini īcēſi balauſtie capulaꝝ celſi.añ.ʒʒ.cacabre.ał.charabe.ſe. roſe myrte.ā.ʒ.iiij.ematitꝭ loti.ʒ.iiij.papaue.ſe.ʒ.iiij. cācri in= cēſi.ʒ.xv.coriādri aſſi.ʒ.vij.fac pul.⁊ cū ſucco ro.vł aq̄ ro. vel arnoglo.tꝑa.da bibere cū ſucco arnoglo.vł cū aq̄ ro. ¶ Aliud pauli.trociſci ſolidantes ⁊ mitigantes.℞.hypo= quiſti.acatie:balauſt.florum maligra. añ.ʒ.xij. galle.ʒ.ij. opij.c̄c̄.ana.ʒ.vi.tempera cū aqua pluuiali ⁊ da bibere cū aqua frigida.Alij ꝯfortatiui ⁊ deſiccatiui.℞.gūmi arab. boli drag.ſe.por.ſpodij cācroꝝ īcēſoꝝ.añ.ʒ.iij.cornuꝰ ceruī

ni:concule marine corallí rub.hec omnia incensa confice. ¶ Aliud.℞.acatie.balaust.amid.assi.ematitis se.myrthe añ.ʒ.ij.se.accid.se.citoniorũ.se.arnoglo.cucurbi.cucu.añ. exag.i.psilij assi.ʒ.v.tẽpera cum succo arnoglo. fac trocis- scos. ¶ Alij similiter valẽtes.℞.rose gũmi arab.an.ʒ.iiij. amid.papaueris.se.balaust.añ.ʒ.ij.spodij.cc.añ.ʒ.ß.succi. liquir.succi arnoglo.añ.ʒ.ij.tẽpera cũ aq̃ pluuiali. ¶ Alid valens screatui sanguinis fissuris venarũ pectoris et epa- tis.℞.spodij.ʒ.iiij.se.citrul:portul᷑. cucurb.boli. cacabre. al᷑.charabe. añ.ʒ.ij.tẽpera cũ aqua virge pastoris. ¶ Alid ℞.gũmi dragagan.acatie:se.citoñ.añ.ʒ.iiij.boli.ʒ.v.can- cri incensi.ʒ.vi.amid.concule marine.añ.ʒ.iij.cornu cerui incensi spodij.añ.ʒ.ij.fac puluerẽ.da.ʒ.iiij. cũ syrupo myr tino. ¶ Puluis ad idẽ.℞.cõcule marine cornu cerui.añ.ʒ. x.cacabre.al᷑.karabe.coralli: añ.ʒ.x. boli.ʒ. xv. psilij assi. ʒ.xx.fac pul.⁊ da.ʒ.iij. ¶ Idẽ faciũt floris vitis.ʒ.i.cum aq̃ frigida mane ⁊ meridie. Similiter succus ros᷑.vel succ⁹ hy poquisti. Itẽ se.arnoglo.ʒ.ij. Itẽ aqua semptiue et virge pastoris:vbi sandali rose apponant᷑.ʒ.ij. cãphore.ʒ.ß. oĩa cõmisce ⁊ pãno lineo ĩfuso pectori suppone. Sil᷑r aq̃ agre- stium vuarũ valet:deinde sup pectus pone corticẽ maligra na. ¶ Electuariũ mundificans pectus de sanguine coagu- lato.℞.amidi.ʒ.v.farine fabarũ.ʒ. vij.se.melonũ: malue. añ.ʒ.vi.ordei mundati.ʒ.x.gũmi draga. añ.ʒ.iij. boli. se. citoñ.boragi.añ.ʒ.v.fac pul.adde mellis quantũ sufficit.

¶ De rascatione sanguinis. Cap.ix.

Anguinẽ cum rascatione de vuula ⁊ gutture diximus exire:quod aliquãdo cõtingit fieri ex sanguisugis in aqua trãsglutitis:que sangui- nem remanentẽ in gutture faciũt expuere. Ali quãdo multũ:aliqñ parũ:vnde decipiunt᷑ mul totiens medici:qui cũ de sanguisugis certificauerint esse opponãt infirmũ soli:⁊ os eius aperiatur. Si eas in pala- to vel in vicinis partibus:trahant eas cum forficibus. Si non viderint dent hanc medicinã:gargarismũ cũ ace- to ⁊ sale vinum alliũ ⁊ acetũ detur ad manducaudũ.phi- beatur aquã bibere.mittam⁹ vasa vitrea in sole aqua ple- na.moueamus ante os infirmi.dragagã.pul. insufflemus.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

ori.carbones:nigelle asse vel absinthiū:fiat ex sapa ꝛ aceto gargarismus sulphur ꝛ ysopū puluerizatū mittam⁹ gule:vel ysopū ꝛ sal cum vrina caprina misceam⁹ postq̄ exierint si sanguis superabūdauerit cū medicina quā diximus in reiectione sanguinis solidandus ꝛ restringendus erit ꝛ curandus. ¶ De screatu saniei. Cap.x.

Sanies screatur pluribus modis:vel ex apostemate in spūs instrumētis cuz crepuerit sanies a pulmone effluit:vel ex humoribus in vacuitate pectoris ꝛ pulmone collectis:vel post screatum sanguinis illa sanies subsequitur:sed tamē non omnem screatū sanguinis. Qd si subsequatur screat⁹ precessit molestissimus:vnde hypo.si post sanguinē sequatur sanies pessimū est. ¶ Festinetur ergo vt sanies pectoris mundificetur ne coagulet ꝛ spisset ꝛ vias spiritus opilet ꝛ mors subsequatur. Juuat electuariū. Jo.Damī.in veteri tussi ꝛ screatu saniei. ℞.piretri amigd.ama.lauri.ra. pondus equale fac puluerē.mellis quantū sufficit.da i modum auellane mane ꝛ sero. ¶ Aliud. ℞.fenugre.pinee.aā. ℥.ij.se.lini assi amigdal.dul.aā.℥.i.piperis.℥.ß.fac pulue. adde mellis quantū sufficit. ¶ Aliud. ℞.prassij orobi.aā. ℥.iij.cc.myrrhe.zinziberis ysopi piperis lō.anisi.aā.exag. i.fac pul.adde mellis quātū sufficit. ¶ Aliud. ℞.liquiri.℥. i.pinee se.lini assi amigdal.dul.ꝛ amararum.se.bōbicis.aā. ℨ.vij.fac pul.vuas pas.mundas speciebus alijs duplas: et sic medullas pistatas adiunge penit⁹.quantū omnes species alie:deinde sapa quantuz sufficit. ¶ Aliud. ℞.se.lini. assi amigdal.dul.pinee dragag.zinzib.aā.ℨ.x. piperis lō. liquirit.costi terebentine reubar.zinzib.ana.ℨ.iiij. mellis quod sufficit. ¶ De malitia anhelitus. Cap.xi.

Oportet intelligi cor nullatenus posse pati carentiam trahendi aeris. Si enim vno momento quiescat aerem trahere extinguitur a calore:quia ebullitionem sui caloris necesse est extra veniēte aere refrigidari ꝛ expellere ardorē prioris aeris.vnde motus duos habuit cōtrarios scilicet dilatandi ꝛ constringendi:dilatādo aerē frigidū trahit:cōstringendo aerem calidū expellit. Sanis ergo spiritus in-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

strumentis:ꝛ tēperata virtute sui anhelitus secundum cursum nature fit patiente eorū quolibet patitur anhelitus:ꝛ cursum nature egredit̄ quantitas passionis.secundū quātitatem fit patientis instrumēti.i.extra naturalem cursum exit anhelitus.¶ Impossibile est pati anhelitū sine dololore quorūlibet instrumentorū:dolor enim eorū vel est ex parte sui:vel ex coniunctis membris.Si doleat stomacus vl' meri vel gibbus epatis:vel caput splenis:vel si sub dyafragmate apostema vel dolor sit:anhelitus paruus ꝛ spissus fit:vniuersaliter est cum aliquod membrū patitur vitiū spiritus instrumentis cuius motu ipsum instrumentū moueatur:vel si apostema instrumentū cōprimat his duobus erit anhelitus paruus ꝛ spissus:anhelitu alto cogitur infirmus spisse mouere totū pectus:qui motus orthomia vocatur:fit autem modus triplex:vel ex necessitate nimia anhelandi sicut in sanis nimij exercitij:vl' ex angusto spacio pectoris:sicut in apostematibꝰ ꝛ in pectore vulneratis:vel ex angustia in capite viarū spiritus:sicut patiuntur qui in lacertis gutturis apostemantur que ex vtraqꝫ sunt pessima. hanc speciem ypo.orthomiā vocauit:quia homini in sanitate sua pectoris tantum mouentur inferiora.patienti alterutrū horum trium mouentur supiora ꝛ inferiora:ꝛ vsqꝫ ad spatulas.potest aliter ītelligi ꝛ orthomia vocari. Qui enim eam patiuntur erigi ꝛ stare coguntur cum infirmus anhelosus totū pectus vsqꝫ ad spatulas et a spatulis vsqꝫ ad cubitos moueat:ꝛ cubiti in motu laxentur tribꝰ ex causis intelligitur:sicut testatur.G.vel ex defectione virtutis lacertos pectoris mouentis:ꝛ in infirmitate sui vel ex cōstipatione instrumentorū spiritus:vel ex calore nimio cordi ꝛ pulmoni domināte.Defectio virtutis lacertos pectoris mouentis ex mala cōplexione calida vel frigida solet fieri.Constipatio instrumētorū spiritus ex grossis ꝛ viscosis humoribus est:vel ex grossa vētositate vias anhelitus opilante:vel ex apostemate in dyafragmate que aliquando omnia in vno loco adunātur:aliquādo duo insimul.raro euadūt:qui hec oīa coadunata incurrit. ¶ Opꝫ anteq̄ medicemur vt studiose discernamus si infirmus cū angustia ꝛ labore anhelauerit:ꝛ anhelitꝰ debilis et rarꝰ fuerit:

extremitates nariū graciles erunt: ⁊ quasi ad inferiora cō tracte sint: ex defectione ṽtutis est lacertos pectoris mouētis: si aer ex magno desiderio appetat̄ et spisse pectusq̄ infletur: constipatio instrumentoꝝ spiritus intelligit̄. Si sit ex apostemate cuꝫ tussi et screatu erit: siue screauerit timendū erit. Si cōstipatio ex humoribus fit orthomia fit ⁊ inflatio pectoris: appetitus maior spūꝫ emittendi q̄ꝫ attrahendi. Si anhelitus velox et cū maiori inflatione fit ⁊ magis trahere q̄ꝫ emittere velit: esse intelligimꝰ cū magno calore et cū incensione: maxime si eius tactus sit calidus: vel exiccatio et sitis lingue habeat̄: et caput incendatur. Qui anhelitus velox et paruus calorē alienū significat: qui virtutem suffocat et extinguit. anhelitus paruus et tardus calorem cito extinguit: iste ex necessitate semꝑ est frigidꝰ: vñ certum signum mortis est. Sufficit nobis dixisse de signis anhelitus nūc a medicina incipiamus. ¶ Si passio sit ex mēbris instrumentis spūs vicinis mēbra incipiamus medicari: vnde infirmitas oritur: et post anhelitus curetur. si ex defectu sit virtutis lacertos pectoris mouentis: et ex hūoribꝰ sit calidis refrigeremꝰ. Si ex frigiditate calefaciamꝰ prout dicturi sumus. Si ex ꝯstipatione instrumentoꝝ spūs sit: et hoc ex grossis humoribꝰ: medicina dissolutiua ⁊ subtiliatiua detur siue desiccationibus: sicut oximel cū squilla: vel solu. oximel. vel ysopus cū melle coctus vel syrupus prassicus semꝑ vinū subtile ⁊ clarū bibat̄. Electuariū semꝑ accipiat nisi sit ysopus yreos aristol. rof. orobus calamentum: cassia radix cētauree mi. costus spica: et sil'ia. pectꝰ cū anatileon vngamꝰ camomilla et sil'ibus. ¶ Si sit ex apāti bus vl' vulneribꝰ prout iā dicimꝰ medicent̄. ¶ Si ex ꝯpl'one sit cal'a ⁊ infirmo sit firmitas: atq̄ꝫ tp̄s ꝯueniēs basilicā minuat: et si tp̄s fuerit ꝯtrariū: scariole et maratri succꝰ cum melle viol'. coctꝰ det̄: et cū aq̄ cucurb. syrupꝰ vio. ⁊ cū zucc. malig̃. succꝰ. Cū hmōi rebꝰ nutriēdꝰ est: sic̄ ptisano: pul. ꝑdicibꝰ portul'. bliti: vngamꝰ pectꝰ cū ol'o vio. cucur. ⁊ portul'. succo. In ṽe vel autūno purget̄ cū cassia fi. viol'. liq̄. fe. mal ue: iuiub. manna et sil'ibus. ¶ Si ꝯpl'o pectorꝭ frigida sit ⁊ hūida demꝰ sucurgenā cū aq̄ cal'a: vel maiorē tyriacā: mellicratū cū arōatibꝰ aquā marat̄. ⁊ apij bñ coctā cū mel'. sim

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

plici vel melle ro. Silr mel ros. cū ysopo in aqua cocto nutriendus est cū cibis calidis: sicut iusculis calidis: ⁊ vngatur pectus cū camomilleō ⁊ anetileō: deni etiā syrupi anhelitui tussi ⁊ vulneribus in renibus vel vesica valentes. sunt autē Jo. dam. ℞. ficus siccas lib. i. iuiub. c. aque lib. ix. coque vsque ad tertiā. cola. adde sape. lib. ß. zucca. lib. i. ¶ Aliud. ℞. ficuum lib. i. aque quantū sufficit capil. ve. basilicō. an. ʒ. viij. ruthe prassij liqri. an. ʒ. iij. sape quod scz. fac syrupū. ¶ Aliud valet tussi anhelitui: et mūdat pect⁹ ⁊ pulmonē de grossis hūorib⁹. ℞. maratri rad. ⁊ apij. an. ʒ. x. liquiri. ʒ. vi. amigd. dul. ⁊ amar. an. ʒ. iiij. maratri ysopi anisi. se. malue. an. ʒ. iij. iuiub. xxx. ficus. vi. coque in. vi. lib. aque: ⁊ ad tertiā redige ⁊ da bibere. ¶ Alid. pauli. ℞. sauie. ʒ. i. butyri. ʒ. iiij. mellis. ʒ. ij. da bibere. ¶ Aliud eiusdez. ℞. cc. myrthe apij. an. ʒ. xiij. euforb. spice iusqamı: an. ʒ. v. boli: cassie. an. ʒ. iiij. carui. xviij. ʒ. sulphuris corticis mādrag. an. ʒ. iij. pipis. ʒ. v. fac pill. in modū orobi: da. iij. ¶ Aliud valet silr. ℞. thuris dragag. an. ʒ. ij. sarcocol. ʒ. i. pone in aqua vbi se dissoluant cola. ⁊ cum zucca. siue melle da bibere. ¶ Silr iuuat pulmo vulpin⁹: pulmo siccus pistat⁹ in pul. da exag. i. cum aq̄: silr oculaꝝ fluminariū iteriora icēsa cū mellē ⁊ pipe valēt mltū.

¶ De pleuresi. Cap. xij.

SAnguis augmētatus ⁊ cū interiori calore corporis feruidus capiti ascēdentē fumū mittit: qui cū inueniat clausurā capitis ⁊ poros opilatos non permittitur exire. deinde calefit morans in capite cū cerebri calore dissolutus redit ad inferiora corporis sicut videmus humectatione fumi balnei. qui fumus cū tecta penetrare nequeat redit ad inferiora. ¶ Si aq̄ a capite distillat ad dyafragma calidū apā gnat ⁊ ide fit pleuresis vera. si i lacertos veniat vel carnes q̄ sunt iter costas pleuresis nō vera dr. ¶ Pleuresis vera hz ꝓpria signa. sicut febris duritiē: eiusdē cōtinuationez pūcturā in latere ꝓhibentē de latere i latus se mouere: tussim ꝯtinuā ⁊ anhelit⁹ orthomiā quā facit pleuretic⁹ ꝓp nimiū dolorē lateris ⁊ morbi cordis vicinitas duriciei febris cām facit orthomiā. i. lōgaz respirationē facit pleureticus propter nimiū dolorē lateris. pūcturā lateris: qꝛ mēbrū ner

uosuz subtilē hz sensuz ꝑpter colligātiā cerebri ad neruos: cōtinuitas tussis: qꝛ mā apatis est in trahētib⁹ spūz membris cū aliqd opilat vias spūs: adiuuat se natura vt cū tussi quid impedit expellat. Magnitudo anhelitus est sibi: qꝛ instrumētū spūale dignius. i. dyafragma. morbus occupauit. ¶ Sepe pleuresis inuadit hoīes calide ꝛ hūide cōplexiōis: in vere nāliter: i hyeme accñtalr. ¶ Pleuresis nō vera hec habet signa. grauitatē lateris sine tussi: nullū screatū emittit: qꝛ morb⁹ extra spūs instrumētum existit. locus exterior manu tact⁹ dolorē parit ifirmo. Aliqñ extra appet tumor. ¶ Plurima pleuresis ex puritate nascit sanguis. Aliqñ ex sanguie calido ꝛ colerico. aliqñ grosso ꝛ melico. aliqñ hūido ꝛ flātico. aliqñ ex oīb⁹. aliqñ ex qbusdaz hūorib⁹. ¶ Intelligit ex colore screat⁹ ex quo hūore sit morb⁹. si sit rubeus signat sanguis. si citrinus signat. co. rubea q̄ sanguini dñatur. si niger sanguis incensiones vel co. ru. sigñat cōcremationes: ꝛ in coleram nigrā cōmutationes. si albus signatur esse flegmaticus: alijs adhuc modis hic possunt discerni: si materia sit solus sanguis: corpus plenum erit: humide tussit. paruz sitit. Si materia sit colerica corpus erit macidū: tussis sicca sitis nimia. si melācolica corpus asperū. pulsus subtilis ꝛ tardus: vrina plumbea. si flegmatica est tussis humida: parū sitit. si cōposita erit: screatus erit colorat⁹ ſm cōpositiones suas ꝛ simil'r infirmi qualitates erūt melancolice: ꝛ laudabilior est color subrubeus. i. sanguineus in screatu. sanguis enim esse signat: sanguis enim dignior est oībus ꝛ amabilior nature oīnibus alijs humorib⁹: obediētior enim est sue actioni: ꝛ ad digerēdum facilior. aliquādo screatus in initio morbi est sicut die. iij. vel. iiij. vel. vij. ꝛ leuitas materie signat: facile morb⁹ dissoluit: maxie si screatus sit paruus ꝛ leuis ꝛ iūctus: cito exiens. in vna tussi vel duab⁹. Aliquādo screare morat ex grossitudine materie: ꝛ sua duritia inobediēte nature: vnde morb⁹ designat grauis: ꝛ eiusdē diuturnitas. Qđ si huiusmōi screat⁹ qualitas cū mlta tussi exeat ꝛ angustia ꝛ fortiter infirmus tussierit: defectio ꝟtutis signat ꝛ pigritia sui. Nec ꝙ sum⁹ incerti qꝛ morbū virt⁹ infirmi pati nō possit. sufficiūt ergo signa pleuresis: opꝫ medicinā subsequi. ¶ Si ergo videam⁹ ꝙ aposte

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

ma dyafragmatis sit sanguineũ si sequant̃ tp̄s:etas:cõsue-
tudo:ꝛ virtus infirmi festinemus vt de basilicavena minua
mus de latere vbi infirmus patit̃ anteq̃ augmentet̃:maxi-
me si dolor ascendat vsq; ad furculas:qđ in periconoxeon
precipit hypo.cũ loca superiora lateri doloroso sint colli-
gata basilica vena incidẽda erit:si inferiora loca doloroso
lateri i dolore sint colligata farmacia est dãda:si infirmus
sit virtuosus nõ est cura alia adhibẽda q̃ que in flõmia pre
cepimus obseruãda.sed flobotomãdus est maxie si sit san-
guiea morbi species:vñ si virt⁹ defecerit nõ oportet flõma-
ri:sz quãto magis possum⁹ virtutez custodiri:flõmia eñi est
molestissima cũ defectiõe virtutis:oportet ergo epithima-
ta q̃ri ꝛ cathaplasmata acumẽ sanguis mitigãtia ꝛ dissol-
uẽtia:sicut sunt malue.viole radic̃.ordeuz mundũ in aq̃ co-
ctũ ꝛ colatũ cũ oleo viol̃.mirtũ.deide pãni linei subtiles in-
fundãtur ꝛ loco dolẽti superponãtur frigidi si tp̄s calidum
sit:tepidi si tempus frigidũ sit. Si febris nõ adeo sit fortis
parũ est admiscendũ camomileõ.cũ ptisana nutriẽdus est:
ꝛ cũ zucca.si febris sit fortis ꝛ dura egestio cũ syrupo viol̃.
si febris mollis sit ꝛ tussis fortis sit:dãde sunt iuiube.liqui
ri.se.cito.cocti. In fine diei demus micas panis lotas i aq̃
cũ amigdaleo ꝛ zucca.si infirm⁹ in consuetudine habuerit
multũ comedere dũ sanus fuerit:neq; hec dieta ei suffece-
rit:dent̃ sibi cucurbite malue.crisolocãna cũ amigdaleo:ꝛ
si dies sit prenũciata oĩa cibaria sunt retrahẽda p̄ter ptisa-
na:ꝛ micaz panis dãda tm̃.si tussis sit fortis detur syrupus
iuiubinus:ꝛ pill̃.quas i tussi ca.dixim⁹ sunt dãde. Si sit sti
pticus ei⁹ natura est humectãda cuz mãna.cassiaf.ꝛ simili-
bus.si materia sit acutissima ꝛ colerica cathaplasmata fri-
gida mollia parũ dissolutiua sunt facienda:sicut de radice
mal.vio.sandali al̃.ordei farina: corticib⁹ cucur.oĩbus pi-
statis ꝛ cũ succo semperuiue distẽperatis.vel cuz succo por-
tul̃.ꝛ oleo viol̃.si sit stipticus mollificanda natura est cum
succo cucur.manna.melle viol̃.cassiaf.multum cauenda est
mollicies nature in hoc morbo:nisi cuz multum sit necesse:
hunc enim morbum solet sequi semper solutio ventris que
vix potest constringi. ¶ Si tussis sit cum constipatione ven
tris:viola danda est ꝛ manna cum aqua vbi iuiube sint co-

te ꝛ ſyrupus viol. quē dicturi ſumus. ſi egeſtio temperata fuerit mane demus pſiliū cū ſucco maligrana. dul. ꝛ ſyrupo viol. ꝛ parum olei viol. poſt. ij. horas ptiſanā cum amigdaleo ꝛ zucca. In fine demus vuas ꝛ malagrana. ſugenda. vngatur locus cum oleo viol. ro. cera al. dragagan. ſimiliter facienda ſunt cathaplaſmata de pſilio ꝛ portul. ꝛ oleo viola. ¶ Syrupus viol. valet pleureticis: ꝛ calori pectoris: tuſſibus ſiccis: ꝛ in initijs ptiſicis. ℞. viol. dragagan. ſe. citonij: ordei mundi. ſe. mal. cucur. cucu. anā. ʒ. vi. iuiube. ʒ. xx. omnia in. iiij. lib. aque cucurbitine vſq; dum redigātur ad medium: cola pone zuccari lib. i. ꝛ fac ſyrupum. ¶ Si materia morbi ſit ex ſanguine humido ꝛ flegmatico vel groſſo ꝛ melācolico oportet ſuperponi loco h cathaplaſmata. ℞. ſe. lini. ʒ. iij. malue radi. ʒ. iij. fenugre. ordei mundi. anā. ʒ. ij. fortiter coquātur atq; colentur: ꝛ poſt camomileō apponat ꝛ ſpongia ibi infuſa dolenti loco ſuperponat: ꝛ milium ꝛ ſal aſſum ſuperponat in ſacculo vel camomileō. anetū. mellilotum. ſe. lini. fenugre. malua. ordeuz oia piſta. cathaplaſma facito cum camomileo. ſanſuceleo. ¶ Si tuſſis ſit fortis detur yſop⁹ cū melle ro. vel praſſicus ſyrup⁹. dent el'aria ꝛ medicina in frida tuſſi data. ¶ Si morb⁹ in declinatiōe ſit ſapā demus ꝛ mellicratū: vngat cū camomileo. ānetileo. danileo. Nutriendus eſt cum ciceris iure ꝛ amigdaleo.

¶ De tremore cordis. Cap. xiij.

Tremor cordis ex hūiditate eſt coadunata in circūdantibus corpelliculis. hec morb⁹ fit ſanis ꝛ infirmis ſubito cū hec humiditas influit cordi. ¶ Si humiditas ſanguinea vel colerica ſit fit cū tremore cordis ꝛ calor et ſitis ꝛ altus anhelitus ineſt. Si ex groſſo ſanguine ꝛ melancolico fit timor ꝛ triſtitia et pigritia ſine ſiti: aliqñ fit cardiac⁹ morb⁹ cum neceſſaria cordi minuātur: ſicut ſanguis ſubtilis ꝛ clarus ab epate egrediens: quod intelligimus in epate: vel in locis vicinis infirmantibus ſicut in ſtomaco. Aliquando humores coadunātur in ſtomaco acuti. pungentes fortiter vnde morbus cardiacus naſcitur. ¶ Cordi ergo medicemur cum hoc membrum ſit dignius: conſideretur ex quibus ſit humoribus. ſi ſit ex ſanguine vel co. baſilica vena eſt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

incidenda: si tempus etas. consuetudo conueniant &c. Si
non: scarificemus vicina loca. demus catarticũ ex cassiafi.
iuiub. prunis oxifenitia. viol. et similibus: detur; boragi-
nis succus. scariol. maligra. In aquã bibẽdã syrupuz iuleb
ponamus sapã maligrana. oxizaccaram. Nutriamus cum
cibis bonarũ qualitatũ: sicut edulorum pullorum cũ malisgra.
zucca. aceto. aqua ro. cũ camphora et sil'ia. ¶ Si cardiaca
sit ex malis hũoribus melãcolicis. electuaria purgãtia de
mus: quibus sanguis purificetur sicut yera. G. fortissima.
stomaticon maius catarticũ epidimac. Sepe dãtur epithi
mata et antidota odorifera. s. selithe muscate. Dyamarga
riton. socurgene. et sil'ia. vinũ odoriferũ: mellicraton aro-
maticũ: sepe tẽperato balneo vtantur. postea tyriaca ma-
ior detur vel muscata. vngatur pectus cũ calidis & odorife
ris oleis vel vnguentis volatilia cal'a & ad digerendũ faci
lia dẽtum cũ aromatibus cocta. ¶ Si cardiaca ex diminu
tione sit nutrimẽti ab epate cordi veniẽtis et epar inuenia
tur infirmum epati prius est medicandũ: vt in priorẽ redi-
gat sanitatẽ et virtutẽ. Sed si ex stomaco sit. purgãdus est
stomacus ex acutis hũoribus cum vomitu et catartico. scz
de aloe. vel absinthio mirabol. citri. vel succi vuarũ agre-
stiũ cũ mirabol. vel succi maligr. cũ mirabol. A foris vnga
mus cũ sandalis: farina ordei. cinere ferrarij corticibus cu-
curbite. aq̃ ro. & similia. ¶ Puluis Jo. dam. valz cardiacis
℞. floris orni. i. lingue oscelli. ʒ. xv. aluminis scissi. ʒ. v. ca-
cabre. al'. carabe. coralli. gẽme petre armenie. aã. ʒ. v. coriã
dri assi. ʒ. v. spodij. ro. gallie. ana. ʒ. iij. ligni aloes. ʒ. vij. fac
pul. dans exagi. i. cũ odorifero vino. vel oxizaccara. ¶ Aliud
℞. boragi. se. portul'. aã. ʒ. vij. coralli cacabre. vel carabe.
aã. ʒ. ij. gẽme. alumĩs ciperi. aã. exagi. i. se. basil'. sandali al.
et ru. gallie musca. terre armenice. serici puri. et crudi. aã.
ʒ. ij. et. seminis tãtũdem zuccari. quante sunt & alie species
fac pul. et da. ʒ. ij. cum succo maligr̃. vel odorifero vino: vel
oxizaccara. ¶ Aliud. ℞. rose spodij. aã. ʒ. v. se. portula. ʒ. x.
ameos. succi bedegar. zedoarie doronice: serici. masti. gem
me. cacabre. vel carabe: coralli. aã. ʒ. iiij. musci. q̃drantẽ. i.
zucca. quantum oẽs alie spẽs: fac puluerem et da exagi. i.
cum aqua frigida. valet in initio melãcolie et cor confortat.

¶ Aliud. ℞.berberis ro.spodij:se.portul. boragi. añ.ʒ.iij. terre armenice:se.basilico.añ.ʒ.ij.ligni aloes: gariof. añ. ʒ.i.olei rof.quod sufficit.zucca.quantum oẽs alie species: fac pul.da.ʒ.iij.cum succo maligr.accidi. ¶ Syrupus valz cardiacis cũ caliditate et siccitate.℞.succi prunoꝝ malig. accidi.mali citonij accidi.añ.lib.i.oxifenitie.lib.ß. fac syrup. ¶ Aliud valet cardiacis:timids.spleneticis propter stomacum et cor.℞.spice:cinamomi.alithei:zodoar. et deronice.añ.ʒ.ij.cortic.pomi citri.ʒ.ß.aneti.semi.exagiũ.i.fac pul.da.ʒ.i.cum vino.vbi boragines fuerint posite.per mẽsem vnum bibat.

¶ De sincopi. Cap.xiiij.

Sincopis est absolute defectio cordis et coadunatio totius sue virtutis in se.atq; ablatio fumi sui expellendi. Impossibile eñ est esse sincopim sine passione cordis. ¶ Fit ergo diuersis modis scz ex plenitudine nimia: vel multa inanitione:vel subita caloris mutatione in frigidũ:vel frigidi in nimia caloris mutatione plenitudo eñ fit vl' ex humoribus totius corporis vel solius stomaci vel intestinorũ vel matricis.Si sit ex toto corpe monstrat ex fatigatione: grauitate per oĩa membra corpis. Si de stõaco cum diuturna ymaginatione est añ oculos ructatio. vomitus dolor in prora capitis.Si de intestinis sit.grauitas et inflatio melancolicis dolor et punctura colericis:grauitas sine inflatione flegmaticis.Inanitio est ex nimia ventris solutione:vel fluxu sanguinis e naribus:vel vomitu : vel sudore. Mulieribus aũt a mẽstruis:vel emorroydis. Quecũq; harum nimia est et fortis.corp⁹ dissoluit.mẽbra aggrauat.calor naturalis extinguit:splẽdor deficit:vñ necesse est vt cor patiatur.Mutatio subita caloris in frigiditatẽ poros opilat.fumũ in interiori corpe claudit:et calorẽ naturalẽ suffocat:vnde cor patitur et sincopis cõcreatur. Mutatio subita frigoris in calidũ corpus rarificat:calorẽ naturalẽ dissoluit:vnde calor cordis minuit et deficit. ¶ Aliqñ sincopis ex anime accidẽtibus est:sicut subito timore vl' gaudio plurimũ hic patiuntur decrepiti vel defecti:multi eñ hoꝝ cum subito timeant vel gaudeant in sincopim tendũt. Cor eñ eorum cum timeat nimiũ constringit:et calor suus na-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

turalis coadunatur et nõ dilatatur: vñ patiuntur et deficiunt. In letitia dilatatur cor subito et aperitur et calor naturalis suus in exteriora exit corporis: et ita deficit dũ refrigeratur. ¶ Aliqñ dolor nimius sincopim sequitur: maxime si in membris sit sensibilibus: sicut in yleos videm⁹: he sunt sincopis cause ⁊ sigtiões sue. cui⁹ vnaqueqꝫ species suas medicinas habere videtur. vl'r sua medicina taliter erit facienda. sed vnde fiat morbus in primis videat: quo viso intẽdimus qd facere debeam⁹. ¶ Si sit ex plenitudine mitigando sincopim aquã mittimus frigidã in faciẽ infirmi. stõcus pfricet: nares teneam⁹: crura ligem⁹. pennã vel digitũ in os mittam⁹: vt vomitus puocet. Cũ defectio finierit hoc mõ medẽdũ erit. Si plenitudo ĩ corpe sit catarticũ, dãdũ erit: et pill'. et oẽ qd abundantiaꝫ illã sentiat deponere. Dabit oximel ⁊ mellicratũ. oximel laxatiuũ tyriaca. selite socugene cũ succo aneti ⁊ apij. Cibi dandi leuiores sic̃ iura ciceris cũ aneto. vinũ subtile ⁊ clarũ et purũ. Si plenitudo sit in stõaco: dãdus est vomit⁹ dyatrionpipereõ. et diacimi nũ si ex calidis sit hũorıbus refrigerem⁹ cũ syrupo ⁊ succis refrigerantib⁹: si plenitudo sit intestinis maxie in inferioribus clistere faciamus sepe. ¶ Si sincopis ex inanitione sit. aqua refrigeret in facie nares teneantur: stomacũ perfricemus: manus et pedes ligemus. Si ex superioribus sit mẽbris: sicut ex sanguine e narib⁹ et vomitu. inferiora mẽbra plus erunt ligãda: sicut crura. si in inferiorib⁹ sicut mẽstrua et emorroydes. superiora mẽbra ligent: sicut manus deinde vinũ subtile detur et claruꝫ cũ aqua frigida mixtũ. vnde. G. oẽm inquit defectionẽ ex inanitiõe mitigat vinũ aque frigide mixtũ maxime si ex acutis sit humorib⁹ a stomacho et a sui pertinentia descẽdentibus. si infirmus doleat caput vel nimiã febrem habeat: vl' calidũ sit apostema in viscerib⁹: vel mens sua alienet. vinũ nullatenus hic det multũ enĩ nocet. Itẽ sincopis ex inanitione iuuat odorifera in naribus habere: sicut ro. myrtha. mala citonia. vinum mixtũ cũ sandal'. et aqua ro. Syncopi trãseunte et infirmo in vigorẽ pristinũ redeũte cãm syncopis laborem⁹ curare. Medicabimur ꝫ medicaminib⁹ q̃ suo loco qbusdã iam dedim⁹ ⁊ qbusdã iã dabim⁹ suo loco. Precipiẽdũ est ex inani

tione sanguinis nõ balneari.similiter ꝛ in sudore. Intẽtio nr̃a est poros cõstipari et opilari et nõ rarificari.et mollificari.molienduꝫ est in loco vbi iacent stipticum et frigidum acrem curare vel attrahere:vt in domo aspergant̃ salices. myrthe.vitiũ extremitates rose.et fil'ia.vngamus cuꝫ oleo myrtino.ro.p̃cipiatur quiescere in pace. Nihil horũ iuuat hos oẽs quibus in stomaco acuti currũt humores:augmẽtatur corꝑ dissolutio.quãto magis eorũ claudimus poros. In huiusmõi dispõne syncopi subuemẽdũ est ex inanitiõe. ¶ Syncopis si ex calore sit nimio.vl' ex mora i balneo.vel ex aere intercluso:aqua frigida ponẽda est in facie. Sunt etiã iuiube dãde in aqua frigida. vinũ leue et subtile cum aqua eadẽ facies euoluenda in ꝑte illa: vñ ventus fiat.añ faciem eius cũ flabello faciamus ventũ.frigida et odorifera odorentur.demus mala grana.ꝛ medullas cucumeris. Dyascor. odores inquit cucumerũ syncopi vtilissimi sunt. ¶ Si ex nimio sit frigore opꝫ calefacere quantũ plus possumus:cũ vino muscatã demus.tyriacã maiorem:demus ꝛ mellicratũ aro.balnea odorifera ꝛ calida ꝛ aromatica adhibeamus. ¶ Si syncopis ex accidẽtibus aie sit odorifera sibi faciamus odorare.causam morbi ingeniemur auferre et mentẽ et intentionẽ suaꝫ in balneis occupare atq; in vinis odoriferis:et musicis instrumentis et similibus.

¶ De apostematibus mãmillarũ. Cap. xv.

IN mãmillis aliqñ nascuntur ap̃ata siue tumor que diuersis fiunt modis:vel ex corrupto ꝛ putrefacto sanguine: vel ex quolibꝫ alio humore vel ex lactis coagulatione et eius putredine. ¶ Ex colore saniei vñ fit ap̃a põt itelligi:si eñi albũ est et liuidũ ex coagulatiõe lactis fit:cui opꝫ subuenire cũ medicina ne sanies se ibi colligat. Si ex sanguine sit.vel co.loc⁹ rubet ꝛ calet:tũc fortiter gallia muscata al'.tũc frõs galle vel querc⁹ pistata.cũ oleo ro.desuꝑ est ponẽda:vel fabe cũ albugine oui diu pistate:vl' cũ succo solatri:vel memite: vl' bolũ et succũ coriãdri ꝛ oleũ ro. ¶ Si ex friditate sit:mica panis supponat̃ cũ apij frõde vl' sterc⁹ bouis:vl' fenugre.ꝛ mellitotũ:cũ sisamileõ:vl' crocus cũ lacte mulierꝭ. Si durũ sit ap̃a feres aceti suppone vel feres ferramẽtoꝝ molẽdini.

¶ Si ex coagulatione lactis lentes: et seminis lini farinā et oleū ro. et croci superponas atq; oua cū corticibus suis in oleo ro. insimul pistata et ciminū cum melle pistatum ꝛ tēperatū: caulium radices: menta. fabarū farina. hic apostemata dissoluunt et lac cōstringunt. similiter facit sal et faba. Item oportet in desiccando lacte siue extrahēdo allaborare. spongia africana vel marina infusa in aqua ꝛ aceto ꝯ omnia valet vitia. ¶ Aliud dolorē vl' tumorē māmillarū sanat. enule folia super ligata prius parum contusa.
¶ Aliud. farina fabarū cribrata ꝛ oui vitello cōmixta oēs dolores ꝛ tumores oīum locorum superimposita mitigat.
¶ Aliud. albū marubiū cū assungia veteri tritū dolorē sedat superimpositū. ¶ Aliud. stercus colūbinū cum melle ꝛ cera resolutū et tritū dolorē māmillarū et inflationē dissoluit: et q; ille non crescant idē facit. ¶ Aliud maratrū tritū cum assungia veteri et cū lintheo superpositū lactis coagulationē dissoluit.

¶ De fetore asselarum. Cap. xvi.

Multi patiuntur in calore vel coytu asselarū fetorem: vn̄ humores in corpore significant putridi esse. Cōuenit ergo prius purgare corpus deinde litargirū accipiam⁹ temperatū cū succo solatri. vel cū sola aqua. vl' aqua ro. et inde vngamus. Simil'r facit ro. cū aqua. Iterū alumē siue myrrha: siue yreos qđcūq; horum cū aqua tēperet: et locus ille vnctus adiuuat. ¶ Aliud. ℞. litargi. ʒ. ij. aluminis. ʒ. i. rot. myrthe. ana. exagi. i. myrrhe exagi. sufficit fac pul. laua asellam cum vino et pul. hunc inijcito. idem facit myrtha et puluerizata et sicca.

¶ Incipit quartus liber: de difficultate transgluttiendi in gutture. Capitulū primū.

Quoniam in tertio libro superiori morbos ꝛ medicinas dixim⁹ mēbroꝝ seruiētium spiritui. cōsequēs ordo expetit tractare de mēbris attinētibus cibarijs: ꝛ eoꝝ medicinis. ¶ Incipiamus ergo a meri qđ ab ore cibum ad stomacū ducit est autē totus liber iste. xx. capitulorū. Istud meri magnū iuuamētū est corpo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

ris cum oportet cibū ad stomachū ꝛ potū.hic autē patitur trib⁹ modis:vel ex mutatiōe cōplexionis:vel ex apate:vel vulnere:vnde eius actio mutat̃ ꝛ transglutiēdi.vsus aufertur.¶ Si ex mutatiōe cōtingat cōplexionis paulati ꝛ cū mora aliqua trāsglutit.ꝛ hic cū labore:cum nec grauetur: nec clausum sit. Si ex calida cōplexione sit.sitim ꝛ asperitatem patit̃ cum fumositate. Si ex frigiditate:neq sitit: neq est aspa. Si apa sit causa apatis loco dolor sentit̃ ꝛ angustia cum cibū trāsglutit. In apte cū dolore fit trāsglutatio cibi sed cū trāsierit dolor ꝛ angustia quiescit. Si apostema sit calidū:cū dolore sitim ꝛ calorē sentit nimiū. Si frigidū grauitatē ꝛ sine pulsatiōe ꝛ siti sentit dolorez. ¶ Si in gula sint vulnera puncturā cū dolore sentit:ꝛ maxime si salsa ꝛ acida comederit:quapropter intellecta causa:opz vt subsequat̃ cito medicina.¶ Si ex mutatiōe complexionis sit cum solo dolore vel calore ꝛ siccitate opz medicum intelligere:post solutio est procurāda ꝛ cū frigida causa:sicut cum syrupo viol'.prunorū syrupo. cucur. succo. cum zucca.ꝛ amigdaleo. Nutriatur cum portul'.cucur.crisolocāna bliti:lactuc.ꝛ similib⁹.Dāde sunt pillule ad hec valentes dolorē ꝛ siccitatem in meri ꝛ pectore mitigātes. ℞.gūmi arab.dragagan.se.portul'.ꝛ malue.se.citoniorū. aā.ʒ.x.liquiri.succi.exag.i.se.lactuce:gūmi cerasoruz.aā. ʒ.ß.fac pul.ꝛ cum syrupo viol'. tempera in modū fabe faciens pill'.ꝛ sub lingua ponat que cum dissoluūtur trāsglutiat:trociscos camphoratos ꝛ trociscos valentes contra calorē stomaci in libro stomaci inuenies.¶ Si impedimētum transglutiendi sit ex frigore ꝛ frigiditate cōplexionis dentur succi scariole ꝛ apij bene cocti cum melle ro. detur etiam dyanisum ꝛ pill'.quas in frigida tussi diximus. Nutriatur cum calidis ꝛ mollescētibus siue carne siue alia re. dentur iura cicerina bene cōdita. ¶ Si apostema trāsglutiendi morā fecerit an calidū sit videamus:ꝛ si sit calidū tunc cassiafist.ꝛ mannā cum oleo viol'.demus ꝛ succum solatri bene coctū ꝛ colatū.demus etiam pill'.quas sub lingua diximus tenēdas. Nutriamus eum cū iusculis ꝛ refrigerantibus:sicut cū ptisano cucurb.portul'.crisolocāna cū amigdaleo.¶ Si ex frigido sit apostemate demus ysopuz

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

coctum cum melle prassicũ syrupũ: ⁊ pill. quas fecimus in frigida tussi. si crepuerint interi⁹ apata ⁊ infirmus febriat detur ptisana cũ amigda. ⁊ zucca. si cibũ medicinalẽ querimus calamẽtũ ptisane cũ zuccaro demus ⁊ amigdaleo: si virtus deficiat detur lac caprinũ in quo petra innitiatur calidissima. ¶ Si apa sit exterius ⁊ calidũ esse videat cathaplasma de psilio faciamus: ⁊ lini se. cũ lacte caprino tẽperato: ⁊ si nõ sit ex calore fenugrecũ ⁊ se. bõbicinũ dem⁹. ¶ Si sit ex vulneribus demus quibus vulnera solidentur: sicut succũ arnoglo. cum bolo ⁊ terebẽtinã cũ melle: ⁊ maxime si vulnera sint vetera. Nutriamus cũ scariola ⁊ mica panis. si sit sine febribus mellicratũ demus. si sit cuz febribus ptisanã demus: ⁊ vulnera meri medicentur ⁊ cãnaliũ pulmonis atq; gutturis. ¶ Quecũq; in his mẽbris nascit infirmitas non subito: sed paulatim dãda est medicina: nõ eñi his dam⁹ vt maneat: sed vt trãseundo subueniat.

¶ De defectione appetitus. Cap. ij.

Esideriũ cibi ⁊ potus esse intelligim⁹ sensum stomaci exinaniti in venis recepta suggẽtib⁹. ¶ Corruptio desiderij fit trib⁹ modis. Ex humoribus crudis: vel colericis ori stomaci dominãtibus vel ex ablatione virtutis desiderabilis ⁊ sensibilis mortificatiõe sui vel ex corruptiõe mẽtis appetitũ nullius cibi necessariũ intelligẽtis. ¶ Si ex crudis sit humorib⁹ acida ructuatio sequit ⁊ stomachus sine siti inflatur ⁊ parũ digerit: si ex colericis sit humorib⁹ fumositatẽ sentit ructuationis cum ardore stomaci ⁊ siti: et cum velocitate grossum cibũ digerẽdi ⁊ difficultate subtilem cibũ emittẽdi. al. immutãdi. si ex defectiõe desiderabilis virtutis sit ⁊ mortificatiõe sui infirmus cibũ prius appetitum ⁊ amatũ abhorret saporandũ: neq; vult accipere eum: ⁊ qd peius est nullũ ciboruz habet desideriũ. ¶ Ablatio eñi desiderij cibor in omnib⁹ morbis diuturnis pessima est: maxime in dissinterijs. ¶ Qd si sit ex corruptione mentis palã fit visui cuius medicina mentis tñmodo erit cura. ¶ Si ex humorib⁹ sit crudis op; cum vomitu ⁊ solutione purgare. si non humores mali in bonas qualitates mutandi sunt. dandus est cibus ⁊ potus quibus humores

clausi purificent. ¶ Trifera.S.stomachū confortās dige-
stionem ⁊ appetitū adiuuās ventositatē dissoluēs colorem
malū ꝓpter frigiditatē stomachi siue emorroydarū existē-
tem emendās. ℞.mirab.ci.chebul.indo.embli:belli.ana.
ʒ.x.fac pul.cū amigdaleo fricandū:deinde mixtis pulueri
bus zinzib.masticis cinamomi ciperi gariof.añ.ʒ.vi. ga-
lange:apij maratri anisi ameos assari:spice.c̄c̄. ana.ʒ.vij.
costi piperis ni.⁊ lō.tapsie.añ.ʒ.iij.nucis musca.macis pe
nid.cardamomi:tūdē addat mel qd sufficit.in modū auel
lane detur ieiunis cū aqua cali. ¶ Aliud valens ad idē.℞.
mirabol.indo.belli.embli.añ.℥.ß.hec trita cū amigd. fri-
cabis.deinde puluerizatis anisi cimini:cinamomi gariof.
galāge carui masticis zinzib.añ.ʒ.iij.absinth.myrthe.se.
ro.ana.ʒ.iiij.calamenti orig.folij amidi. ana.ʒ.iij. acori:
stingui.i.morelle: yringorum radic. aristol.ro. sticados.
c̄c̄.ana.ʒ.ij.mell. quantum sufficit.in modum auellane.
vel castanee.cum aqua cali. ieiunis detur. ¶ Trifera ma-
gna detur his q̄ defectū patiunt ⁊ incendiū siue calorē in
stomacho.℞.mirab.ci.ʒ.x.chebul.embli.añ.ʒ.v.hec pul-
uerizata cū aqua ro.tēperent.deinde puluerizatis ro.spo-
dij.añ.ʒ.iiij.sandali albi ⁊ rub.se.myrthe.se. portul. galle
liquiri.ana.ʒ.ij.croci mastic̄.cacabre.al.charabe cāphore
añ.ʒ.i.priori cōfectōi admisce.ʒ.iij.cū syrupo ro.det. ¶ Si
ex defectione sit virtutis dyatriōpip. valet ad dissoluen-
dum humiditatez stomachi flegma calefacit ⁊ desiccat:⁊
oēs frigidas pas.viscerū curat.℞.piperis al.ni.⁊ lon.zin-
zib.cimini maratri apij.c̄c̄.gariofi.costi masti. añ.℥.iij. as-
sari.℥.i.xilobalsami carpobal.cassie spice amomi.añ.℥.ß.
mellis quantū sufficit. ¶ Valet etiā oleū lētiscinū ad pun-
ctionē ⁊ caliditatē stomachi:⁊ incēsionē q̄ fit de colera ru.
℞.rosarū sandali albi ⁊ rub.añ.ʒ.iiij.spodij:gallarū ma-
stic̄.añ.ʒ.i.oīa ista trita coq̄ in lib.i.succi solatri vsq₃ ad me
dietatē:quo colato mitte.ʒ.iiij.olei ro.Itē coquant q̄usq₃
solū oleū remaneat:deinde stomachū vnge.℞.rodostoma
tis.i.aque ro.succi solatri vue aggrestis:succi myrthe.añ.
℥.i.olei ro.violati.añ.℥.ij.sandali al. gal.añ.exag.i.omia
coq̄donec solū remaneat oleū ¶ Si ex colerici sit hūorib9
res frigida ⁊ stiptica detur ⁊ acida postq̄ purgabit:omne

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

enim refrigerans confortat appetitũ. calefaciens ecõtra: q2 frigiditas adiuuat ꝛ partes sanguinis dispersas per stomachũ: ꝛ venas coagulat ꝛ inanit loca anteą plena: que dum natura implere querat appetitũ generat replentium ciborum. calor enim facit econtra: cum enim calefaciat et dispergendo calefacta loca impleat exinanita necesse est vt fastidium faciat. Itẽ frigor pungit stomachũ dum exiccat eum sicut superius dictum est. ¶ Si sit ex defectione virtutis appetitiue queramus ex qua sit cõplexione membro appetitiuo ꝛ deficiẽte dominante: ꝙ ex contrarijs medicari contingit: oĩs eñ defectio virtutis naturalis ex mala est cõplexione membrũ cuius virtus est dominãte et superante ipsum. ¶ De bolismo. Cap. iij.

Frigiditatẽ stomaci maiorẽ habere appetitũ ꝙ calorẽ ĩtelligit quibusꝫ quilibet rem discernens: sicut eñ iã diximꝰ cum dispsa per stomachum in vnũ ex frigiditate coadunãtur: loca aũt plena euacuanť: ꝛ ita appetitꝰ efficiť: que frigiditas cũ augmentata naturalẽ modũ excedat: vltimitatem appetẽdi necesse est vt faciat: vnde non suo noĩe appellata vocať appetitio canina. Qð tribꝰ modis fit: vel ex frigida cõplexiõe oĩs stomaci dominãte: vel ex acidis humoribus ibidẽ coadunãtibꝰ: vel ex vltimitate exinaniendi quã patitur vis corporis ex frigida cõplexionẽ de aliquo acido hũore nimiã sequi solutionẽ est videre: vnde corpus debilitatur: ꝛ plusꝙ digerat mãducat: omnis eñ digestio ex calore fit tẽperato vel nimio: cum ergo aliquis hac laborat infirmitate: quia caret calore: plusꝙ digerat potest manducare. Cum enim ex defectione cõtingit virtutis cõtentiue qð manducať in stomacho non digeriť. Sed fere sicut intrat crudum ꝛ indigestũ itidẽ emittiť per secessum. ¶ Cum ergo certificať vnde hec infirmitas oriatur: tunc tandẽ allaborandũ est: vt mediceť. Si sit ex cõplexione frigida: vel ex acido humore stomaci infirmo precipiendũ est bibere vinũ purũ ꝛ forte ꝛ multis vicibus ꝛ multum: vnde Ypo. vinũ inqt ebibitũ ꝛ multũ famis ẽ expulsiuũ. oportet autẽ vinũ eẽ rubicũdissimũ: ꝙ in hac ĩfirmitate magis est iuuatiuũ caueať ab acerbo. Si volũtas appẽtat comedere

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

vnctuosa pdesset eis dare. In hoc est elaborādū vt quicqd comederit sit vnctuosum. post cibū dandū est qd precipimus vinū: neq; in cibo vel potu acida vel pontica demus. medicamina calida sunt dāda: sicut dyanisuz dyazinziber dyagalanga: dyatrionpipereon: maior trifera ⁊ similia: ⁊ coclerā naturalē ad digerendū iuuatiua: ⁊ a malis humoribus stomachū mūdificatiua. ¶ Si hec passio est ex defectione contētiue virtutis vnctuosa videnť nocere: oportet ergo medicinā dare odoriferā sicut cytoniatū. dyamilon: dyabasilicō electuariū malorū. ⁊ alia pōtica ⁊ ꝯfortatiua.

¶ De irrationabili appetitu. Cap.iiij.

Aliquando quidam homines appetunt irrationabiliter: sicut cretā: lateres carbones: et similia corpus non adiuuātia. hec sepius fiūt in mulieribus frigide nature: ⁊ pregnantibꝰ: maxime ꝙ fit ex malis ⁊ putridis humoribꝰ stomachū inuiscantibus: vel ex aliis mēbris ad ipsum con fluentibus: sicut mēstrua in mulieribus: que dū concipiunt ipsarū mēstrua ad stomachū veniunt. ¶ Diuersitas huius appetitus fm qualitates humorū in stomacho se coadunātium consideratur. Qd cū medicari velimus anetum cum melle coctū demus: vt sine labore euomāt pisces recentes sine sale dentur: ⁊ plures mādu cent radices coctas in oximelle: ⁊ post cibum vinū bonum bibant. Nutriantur cum bono pane ⁊ volatiliū iuscell'. ¶ Si cretam appetāt cicer demus ⁊ fabas ⁊ grana assata: vtiliter his medicabimur si humores nociuos expellere laboremus sine labore ⁊ angustia cum suauivomitu yerapig. ⁊ pillulis aureis: ⁊ stomachum exterius epithimate cōfortemus cū mastice: spicaro. absinthio: oleo nardino. masticēt anisuz ⁊ masticem: ⁊ ameos ciminū mentā ante cibū ⁊ post cibum de hac confectione oportet eum accipere. ℞. cardamomū maius ⁊ minus cub. equali pōdere zucca. quantū sunt oēs alie species fac puluerem ⁊ da quantū pati possit.

¶ De defectu appetendi potū. Cap.v.

Aliquādo rursus bibēdi aufertur appetitꝰ: qd similiter tribꝰ modis efficiť: vel ex nimiis et humidis hūoribꝰ stomacho dñantibꝰ: vel ex

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

defectione virtutis sensibilis:vel ex corruptione mentis. ¶ Cum velim⁹ medicari op3 cōsiderari hūores si hūores sint nimij in ore stōaci cum vomitu vl' solutiōe sunt purgādi ꝛ cū medicina cibi ꝛ potus dandi sunt qui maloꝝ hūoꝝ sunt mundificatiui:ꝛ malarū qualitatū in bonas mutatiui. Si ex frigiditate sint que dominētur ori stomaci calefaciendus est stomachus cum calidis medicaminibus et antidotis odoriferis ꝛ similibus cibis. ¶ Si sit ex mortificatione sensibilis virtutis in stomacho pessimū est ꝛ mortis designatiuū. ¶ De siti. Cap. vi.

Aliquando sitis augmētatur ex complexione calidorū humoꝝ mēbrorū pectoris dominatiua vel epatis:siue ex apatibus calidis in eis. ¶ Qui autem sitim habent esse ex membris pectoris plus adiuuātur in attrahendo frigiditatem aeris ꝙ si aquā biberint. ¶ Qd si ex epate sentiūt dolorē in dextro latere. post aquā ebibitā: maxime si ambulent. ¶ Plurimū desideriū potus inter mēbra est a stomacho. Sitis stomaci duobus modis augmentatur secūdum qualitatē si patiatur ebullitionē ꝛ ardorē sicut videmus in febricitantibus ꝛ cibum ꝛ potū potestatiue calidū accipientibus vel secundū quantitatē vtpote si stomachus multos hūores colericos habuit vel flegma salsum. ¶ Si mutatio stomaci ex solo calore sit bibendo aquam frigidā extinguitur sitis. Si ex coleribus interclusis infirmus in bucca sentit amaritudinē aqua ebibita ꝛ fumū gulam incendentē aqua ebibita cito calefit in stomacho. ¶ Si ex salso flegmate sentit salsedinē in sapore. si aqua calida bibatur sitis extinguitur. ¶ Cum ergo aliquē videam⁹ sitiētem vltra quantitatē naturalē oportet vt inquiratur si ex sola complexione calida sit. dabit̃ infirmo res refrigeratiua:sicut succus cucurbite cum zucca. ꝛ psilium ꝛ syrupus viol'. Nutriamus cū ptisana ꝛ portula. cucur. lactuc̃. bliti: detur paru⁹ cibus labor dimittatur. quies et taciturnitas ore clauso obseruētur. frigiditas aeris trahat̃. cathaplasma de foris ponat̃ de cucurbita corticib⁹ ꝛ portul'. ꝛ fil'b⁹. Sub lingua teneant trociscos hmōi' valentes ad sitim et calori febris:ꝛ viatoribus in estate euntibus per loca vbi

non inuenitur aqua. ℞. portul. semi. dragag. añ. ℥. iij. semi. melon. cucur. lactu. añ. ℥. ij. sandali gūmi arab. añ. ℥. ij. psilij. ℥. ij. cucu. ℥. iij. viol. ℥. ij. fac pul. et tēpera cū aq̄ ro. in modū fabe: et sub lingua pone. ¶ Si sitis fuerit ex colera ru. stō inclusa purgetur cū farmacia vomitu ptisano: et oxizac. detur cū succo malig. vel syrupo viol. syrup9 ad eandē sitim et ad extinguendū calorē digestionē humectans et sitim extinguens. ℞. viol. ℥. xx. prunoꝝ iuiub. oxifen. añ. ℥. c. spodij ℥. ij. omnia coquant in. ix. lib. aque quousq̧ deueniant ad tertiā colent: deinde succus maligrana. dul. accipiat lib. i. zuccar. lib. ij. fac syrupū dans. ℥. i. cum aq̄ frigida. ¶ Apozima valēs ad eadē. ℞. rose sicce. ℥. v. oxife. ℥. ij. cassief. ℥. iij. se. citonij. dragag. añ. ℥. ij. maratr. ℥. i. oīa ponant in. ij. lib. aque calidissime vna die et nocte postea cola: da ieiuno bibere lib. ß. ¶ Aliud. ℞. lactuce. ℥. i. lētisci rose sic. añ. ℥. iiij. oxifen. ℥. ij. oīa ponant in. i. lib. aque ca. die ac nocte. cola et da bibere. ¶ In siti ex salso flegmate in stomacho existēte vomitus vel farmacia erit purgatio: deinde succus maratri apij coctus et colatus: vel mellicratū cum aq̄ cal. vel oximel. vel apozima vbi maratrū et anisum coquant. Sola aq̄ cali. valet similiter vinū albū et subtile. nutriat cibis colatiuis et mūdificatiuis.

¶ De eructuatione. Capitu. vij.

Ructuatio si sit extra temperamentū nature nocet cibarijs intra stomachū cum prohibeat ad digerendū: cuius causa vētositas inflatiua est: quā per os expellit natura. ventositas hic est ex stomachi defectiōe. hic stōachi defectio est ex mala complexione: vel quorūdam humorū dominatione: si humores sint calidi fumose ructuabitur. si frigidi acide. ¶ Acida ructuatio. iiij. ex causis est. ex frigiditate stomachi: vel ex adunatione cibi: et multitudine sui: vel ex natura frigidissima: vniuersaliter causa ructuādi est ex defectione caloris in stomacho: ne cibo dominetur et digestioni sicut videmus in paruo foco si multa ligna et viridia apponamus. ¶ Unde cum vltra moduz ructuare videmus si sit ex calida complexione inquiramus: quia refrigerandus erit stomachus cum frigidis syrupis: sicut syrupo ros.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

vior. Si ex cacochimis sit: purgãdus est cũ apozimate absinthij: τ aloe vel oxifen. sero caprino sirupo acetoso: cũ oxizaca. seu ptisana cũ succo maligra. τ silia. ¶ Si ex frigida sit ɔplexiõe sine materia calefaciam⁹ cũ calidis reb⁹: sicut cũ corticib⁹ pomi citrini pipere gariofil. mastice carui: cinamomo alith. tyriaca magna: dyaniso: dyacimio: dyatriõ pipereon: dyagal. socrugene: τ similibus Si ex frigidis sit humorib⁹: demus yerãpigrã. yerã. Gal. oximel. mellicratũ: dyazinzib. dyagal. dyaspermaton: gariofilatum: dyacal. dyacarui. si stomacus infirmi ista vẽtositate impleat: neqꝫ eructuatio fiat: dentur vñ eũo fiat: sicut mastic. ciminum leuist. anisuꝫ squinãtũ. ʒʒ. carui: piper longum: τ similia.

¶ De singultu. Cap. viij.

Singultus est malus mot⁹ virtutis desiderantis expellere rem nociuam: qui multis modis fit. De repletiõe de inanitione. De corruptione cibi infra stomacum τ sui permutatione in pungitiuas qualitates. de frigiditate oris stomaci: de ventositate inflatiua stomaci ex repletiõe vel ex multis humorib⁹ humidis vel ex multitudine potus τ cibi. ¶ In singultu de repletione grauitas sentitur in stõaco: corporis repletio: digestiue virtutis defectio: plurimũ hec patiuntur seniores et quieti τ humidis cibis nutriti. Qui singultus ex inanitiõe efficiuntur: vel ex nimio vomitu: vel ex indigestione: vel ex febre acuta: τ hec plurimum patiuntur iuuenes τ laborantes in acuta febre. τ ex frigiditate sit oris stomaci: nihil horum sentitur que dixi: ex ventositate inflatur stomacus τ venter extẽditur. singultus autem difficile τ dure medetur: sicut qui ex inanitiõe cõcreatur. Sed hic est rarus. ¶ Qui cum medicabit videat si ex plenitudine sit: τ vnde plurimum venerit: purgetur repletio cum farmacia vel vomitu si virtus τ tempus cõuenerint. si nautem: demus rem dissoluentem atqꝫ calefacientem: sicqꝫ mundificantem os stomaci: castorei da. ʒ. ß. cum succo mente vel castor. τ mastic. añ. ʒ. ß. cum aqua vbi cocta sint carui τ ruta: ruta detur cum vino veteri: vel aqua vbi cocta sit ruta τ pauco melle: ex composita medicina omnes dentur tyriace τ odorifera antidota: sicut gariof. dyagal. dyazinzib.

dyaciminum: dyacastoreum dyapiretrum dyanisum dyatrioupipereon quodcunque horum inuenias da cum aqua ca. Calefaciamus a foris stomacum cum aqua calida.vbi cocta sint abrotanum origanum sansucum et similia:omnia hic in aqua pluuiali cocta calefaciunt Epithima imponamus cum oleo castorino:laurino camomill.et similibus. In repletione ex sanguine detur aqua ca.cum cassiafistu.vel succo solatri:vel maligrana.vel malorum succo galliaque muscata. ¶ Si vero sit ex inanitione cum acumine et calore timendum est et suspitiosum. danda est aqua frigida:rodostomacum cum rodoleon:demus ptisan.cum oleo viol.cathaplasma apponatur frigidum stomaco:et similiter epithima. ¶ In solutione ventris nutriamus cum lentibus et aceto agrestium vuarum et aliis his similibus. ¶ In singultu ex corruptione cibi in stomaco et mutatione sui in malas qualitates:vtilior est medicina.s.vomitus: quo singultus aufertur. ¶ In frigiditate oris stomaci vel ventositate dentur calefacientia: sicut vinum vbi cocta sint vel nitrum cum melle vel se.apii:ciminum:anisum:calamentum:abrotanum mastix:cinamomum:alith.reubarbar.carui zinzib.conditum vel aliquod antidotorum:in singultu ex repletione dictorum. Menta i singultu ex frigiditate iuuat. ¶ Succus maligra. qui muscidus est:et acrumen mali citri.iuuat singultum ex co. ru.epithima supponatur oleum anisinum anetinum laur.et myrtinum. ¶ In singultu ex cibis calidis et siccis incendentibus et nimiam siccitatem in stomaco facientibus aquam frigidam demus et amigdaleon cum aqua frigida:oleo ro.cum aceto oxizaca. cum aqua frigida syrupo viol.prunorum. Extinguitur omne genus singultuum:si infirmo timenda vel auxia nuncietur:natura enim ex cogitatione singultum impedit.sternutationes fiant cum gariof.rosa: pipere calamento condisi.sternutatio enim mouet stomacum et expellit ventositatem. Item iuuatur singultus manuum:pedumque cubitorum ligationibus. Iuuat tenere flatum ad singultum et oscitationem.anhelitus enim si stringitur: et longo tempore pectori includatur dissoluit: quia ex necessitate calefit:deinde perforans strictas vias in quibus si inueniat ventositatem expellit et eiicit.

¶ De fastidio. Cap.ix.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Uicūq; continuā vult custodire sanitatē. stomacū custodiat: ne cū sibi necessariū sit cibū prohibeat: neq; plus det ꝙ digerere valeat. Que situ enim fuit a Gal. quare parū manducaret. Respōdit. intendo enim manducare vt viuā: alij intendūt viuere vt mādučent. dixit Porphyrius. differentia inter me ⁊ vos est in vita hui⁹ mūdi. Ego em̄ non comedo nisi vt viuā: vos viuere mūdo amatis vt comedatis. Interrogauit iterū. Gal. quidā que medicina est perfecta. Respōdit. abstinētia. Plato dixit. Abstinētia est duobus modis: vel enim est vniuersalis vel particularis. vniuersalis vt nō māducet nisi cū vehemēs ⁊ magn⁹ fuerit appetitus. particularis. vt ꝯsideratis elementꝭ tibi dn̄antib⁹ vtaris sibi oppositꝭ cōuenientib⁹. Antiqui parū comedere p̄ceperūt vt calor naturalis dn̄etur sue digestiōi. Si em̄ comedamus hic que calor naturalis nequeat digerere: fastidiū gn̄atur: fastidiū magnū est nocumentū ad sanguinē corrūpendum ⁊ morbum generādum. Quod si sit ex malis cibis grossis generātibus chimos grossos: morbi duri ⁊ diuturni generant. ¶ Morbi nascētes ex fastidio. iiij. modis fiūt: vel ex magnitudine fastidioꝝ: vel ex mutatiōe quā in corpe faciūt: vel ex natura fastidientiū: vel ex virtutib⁹ singuloꝝ mēbrorū: ex magnitudine fastidioꝝ multa fient accūtia molestationū: si parua sunt ecōtrario. Diuersant in mutatiōe. Si cibi vnde fastidiū fit in flegma mutent: oxiremiā faciūt siue gignunt: si in colerā: fumosa eructuatio efficitur. ¶ Ex naturis fastidientiū: qr qui non bn̄ sensibilē habent stomacum: non puncturā neq; dolorē sentiūt: neq; multam solutionē: vel cordis tremorē: neq; capitis dolorē. si stomacus sit sensibilissimus omnia predicta sentit ⁊ patitur ex membrorum corporis virtutibus: qr debiliora membra de fastidio sentiūt dolorem. verbi. g. si caput est debile sentit dolorem. grauitatē. vigilias. alienationē mentis. Idē patiūtur singula membra debilia. si totū corpus debile sit magnam febrīū ⁊ rigoris passionē habebit. ¶ Unde oportet fastidiosos: ⁊ qui sanitatem custodire volūt vt caueant fastidiū: ⁊ cum sentiūt festinēt ad vomitū anteꝙ corrūpatur ⁊ mutet cibus. Si vomere nequeūt studeamus facere solutionnem

ventris in cibo mutato ꝛ corrupto optima est aqua calida: ꝛ vt omnes cibos corruptos euomāt. Quod si nec cū aqua calida euomuerint detur potio vomica. Certificati stomacum corruptis esse cibarijs mūdatū: demus citoniatur. dyamillon. Epithima superponatur stomaco cum oleo nardino: vel masticeleo. Si vomit⁹ nō possit dari: fiat clistere. et similiter de potu sicut ꝛ de cibo iudicamus.

¶ De abominatione. Cap. x.

Um homo anteq̄ cibum accipiat abominationem patiatꝛ: mali chimi in stomaco esse intelliguntur: qui si sint in spaciositatē stomaci facile cū vomitu possunt expelli. Si conclusi in suis pelliculis: abominatio fit inde: neq̄ vomitum facit: q2 hūores illi inclusi sunt ꝛ inuiscati ori stōi. si sint calidi generāt sitim ꝛ fumose faciunt ructuari. si sint frigidi appetit⁹ nimi⁹ fit sine siti. ¶ Medicina hoꝝ in stomaco inclusoꝝ triplex est: vna coctio humorū. secūda tēperamētum eorū. tertia purgatio eoꝝ. Coctio est flegmaticorū ꝑprie et crudorū quā adiuuat taciturnitas somn⁹: q̄es: abstinētia. ꝛ dari rē subtiliatiuā cōuenit ꝛ dissolutiuā: humores colerici: vel flegmatici: vel melācolici: quos natura nō potest immutare in sanguinē. si subtiles sint neq̄ multū in stomaco viscosi solo vomitu possunt emitti. cū ptisano. mellicrate. aliquādo cū aqua ca. si sint grossi ꝛ substātie stomaci nimiū inuiscati: abominationē faciūt nimiā: vnde oportet eos rem incidentē ꝛ subtiliātem dari: sicut radic. ꝛ oximel ꝛ similia postq̄ a pelliculis stomaci hūores extrahētur cū yerapigra purgabūtur que tertiā partē habeat. ꝛ duas aloes. pillule auree valent. ¶ Si stomacus de malis humoribus sit plenus purgabitur. deinde suam complexionem reficiamus ꝛ confortemus cum mastice. menta corticibus fistici. gallia. gariof. spica. cardamomo. ꝛ similibus aromaticis ꝛ cōfortatiuis: demus similiter trociscos confortātes. sicut trociscos rosa. camphoratos: de spodio. de sandalis. cum syrup. similiter confortatiuis: sicut ro. syrupo melle ro. syrupo de malis siue citonijs. de maligra. cum menta facto: ex omnibus que in vomitu dicentur abomminatio iuuatur.

De vomitu. Cap. xi.

Onum est corpori si vomitus non necessarius sibi sit: et si necesse habeat vt sm crisim fiat. ¶ Est autē vomitus cuz os stomaci moueatur in expellēdis eū grauātibus vel pungentibus cibis: siue humoribus: aliqñ fit vomitus ex stomaci defectionibus: cū retinere cibos vel humores nō valeat: qs natura sursum eleuat cū pars stomaci inferior ore sit fortior: vel inferius natura deprimat cuz os stomaci sit fortius pte inferiori. In vomitu sine multoꝝ vel maloꝝ ciboꝝ acceptionibus malos humores esse pungitiuos intelligimus in ore stomaci. Quoꝝ significationes perpēdūtur in his que euomuntur. si ex co. sicut cū calore inuenit in illius cibi digestione: si ex flegmate et frigiditate inueniat cibus non coctus et crudus. G. colera inquit facit abominationē et appetitiue virtutꝭ defectionē: sicut in flegmate salso abominationē faciente et sitis defectionē. ¶ Si sanguinem euomat rupturā alicuius vene in ysofago vel in stomaco significat vel incisionē: vel sui putrefactionē. Qd vel ex causa primitiua fit vel antecedēte: si sanguis sine dolore et vomitu exeat apertam venam in meri vel in stomaco signt. Qd si exit cū dolore et colore rubeo vel claro: ostēdit in meri incisionē vene vel in stomacho. qui preterito iam dolore egreditur et difficilis est in exitu: et color suus niger est: vulnera significat venā corrodentia et putrefaciētia: aliqñ sanguis euomitur: qui ab aliis mēbris ad stomachū confluit: et est malū signū: hic autē exit mixtus cū quibusdā humoribus stomaci. ¶ Si medicari velimus vomitū an ex causa sit os stomaci grauāte et pungente pquiramus: vñ non opz vomitū constringi: neqꝫ prohiberi ipsuz: nisi postq̄ stōacus de malis humorib⁹ mūdificatur: qui cū vomitu egrediunt sed si timeam⁹ vt vomit⁹ augmentet et deficiat īfirm⁹: opz vt digestionē inqramus: q̄ si sit mollis dem⁹ sapā citonioꝝ syrupū myrtinū: syrupū maloꝝ grañ. syrupū pomoꝝ: piroꝝ cū spodio. vel trociscos d balaustia: dent etiā galla. spodiū cū syrupo stiptico: mespil. dem⁹ ius milii. ordei. cū amigd. oia autem assentur: ponant in aqua quā bibant. spodiū cortices fistici. ponatur super stomacū cathaplasma stipticuz et odoriferū: si sint stiptici. demus cassiāfi. pruna. syrup. de

prunis. Clystere faciamus lene et suaue. ¶ Si de colera rubea sit vomitus et virtus custodiatur: cū oxifeni. et absinthio et viol. et silibus purgemus. si virtus. etas. ꝯsuetudo. tēpus nos adiuuent: flobothomem⁹ basilicā de dextra manu. ¶ Si de flegmate yerāpig. demus et apozima calamēti. tyriace. ʒ.i. cū succo mente. demus mentē. lignum aloes mastic. galliam. ¶ Si vomit⁹ de colera nigra fuerit: flobothomemus basilicā. si virtus. etas. ꝯsuetudo tēpus nos adiuuent: si nō possumus: vētosas in ambo latera ponamus: clystere faciamus de camomill. cc. se. succo aneti. furfure. melle. obsomogaro. sisameleo. et silibus: demus oximel. ¶ Si vomitus sit ex sanguine flobothomemus basilicam: si nō aliquod ꝯtrium impediat. si aliqͩ impedierit: vētosas in vtroqꝫ ponamus crure. medicinā illā ponam⁹. vel faciamus quā in sanguinis screatu dixim⁹. qui de pectore egreditur. G. cui inquit in stomaco cibus nō remanet: sed semꝑ vomit: accipiat sumac. ciminū. que insimul pistata cū aquaro. bibat: multū eñ iuuat. ¶ Si vomitus ex defectione stomaci sit: neqꝫ cibum cōuenientē retinere possit accipiat omne stipticum et odoriferꝫ medicamē seu cibum. Juuat mēta pistata cū oleo ros. tēperata: vñ inungatur et os et nares.

¶ De inflatione stomaci. Capit. xij.

Inflatio stomaci est aer non coctus frigidus et grossus nascens ꝓprie in stomaco de inordinata dieta. Aliqñ in capite fit ventositas: qꝛ vēti motio naturaliter petit superiora: nascitur et tunc in toto corꝑe: maxime in ydropicis. ¶ Est autē inflatio vel de humoribus crudis: vel melicis: sed differunt adinuicem: qꝛ de crudis humoribus mollis et humida: de melancolicis sicca et dura. ¶ Hec inflatio cuꝫ veniat opꝫ vt sibi succurratur cū medicina vētositatꝭ ventris dissolutiua: sicut cū cimino in oleo cocto inunge os stomaci. similiter maratrū apium dauc. petrosil. anisum valent: si stomacus fuerit infrigidatus cū oleo vbi coctū est ciminū: qꝺ facimus de. se. rute. et baccis lauri. vngimus: vl damnileo. masticeleo. oleo nardino. oleo nigelle. cicuta pistata cum melle tēperata detur ad bibendū in modū ciceris cū succo apij. castorei. ʒ. ß. similiter valet: dem⁹ etiā carui cū aq̄ cal.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

vel cum vino cocto: demus antidotũ. dyacimi. dyaspermaton dyanisum. socurgene. dyalaca. Itẽ polij montani. calamenti. añ. ʒ. v. fac coquere in. iij. lib. aque: vel cũ vino. ⁊ ad vnã redige cola et da bibere tertiã partẽ lib. cum oleo nardino. succus maratri cũ cas͞siafi. simil'r valet succus mente et sisimbrium. calamenť. camedreos simplex seu ꝯpositus coctus et colatus cũ amigdaleo valꝫ inflationi ypocũdrice et ventositati melancolice: vẽtosam in medio ventris ponamus: circũdemus vmbilicũ sine scarificatione multis videtur iuuare. Juuat iterũ somnus et balneũ. ¶ Epithima valens ad inflationẽ stomaci: ypocũdrie et vẽtositati frigide. ℞. anisi. maratri. cimini. añ. ʒ. vi. aristoľ. lon. squinãti. carpobaľ. añ. ʒ. iiij. calamẽ. ameos: spice: polij. ana. ʒ. ij. c̃c. mastic̃. gariof. añ. ʒ. i. oĩa ꝑistentur: et in. iiij. lib. succi maratri ponantur et ad. i. lib. coquanť. deinde accipe amigď. lib. i. omnia coque quousqꝫ ad oleũ redigantur. da bibere ʒ. iij. in succis herbarum supradictarum.

¶ De obuolutione intestinorum. Cap. xiiij.

Orturam sepe patitur intestinũ: vľ ex grossis chimis inuiscatis: vel colericis quandã faciẽtibus egriditudinẽ: sicut patiuntur qui sepe porris vtunť et similibus: ex grossis chimis esse intelligimus ex magno dolore in intestinis sentiẽte: vel ibi ꝑmanẽte cũ grauitate: si ex hũoribꝰ colericis sit dolor nimius sentiť cũ calore ⁊ siti. si ex vẽtositate grossa mutať dolor de loco ad locũ. gurgulatio est in inferioribꝰ ventris: aliqñ tortura cũ digestione est: aliqñ nõ. ¶ Si ex grossis sit chimis: qď ex sig͞tionibus intelligiť dictis: dãdũ est carpobaľ. et nemicha. ana. exagi. i. pistenť et demus. ʒ. ij. cũ aqua caľ. sil'r socrugene. ℈. ij. cuꝫ apozimate dauci ⁊ centauree. añ. exag. i. cũ sapa. sil'r valet. ¶ Si ex colera sit rubea: deť psilium lotũ cũ se. portuľ. oleo ro. aq̃ frigida. se. citruli et malue cũ syrupo aľ. et oleo ro. est aq̃ frigida. ¶ Si ex vẽtositate sit grossa demꝰ se. nasturtij assatũ. si solubilis sit nõ assatũ. si stipticꝰ: sil'r apij se. anisi. cũ aq̃ ca. ¶ Medicina valens inflatiue vẽtositati intestinoꝝ et emoroyď. ℞. anisi. acori carui eq̃le põdus: fac puluerẽ. frica cũ oleo amigdaleo. dans exagi. i. ieiuno. ¶ Trocisci valentes

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

colerice passioni.torture.et iflationi. vomitui angustie siti. ℞.apij.anisi.an̄.ʒ.iiij.absinthij.ʒ.vi. myrrhe.ʒ.iij. fac pul. tempera cum aqua faciens trociscos da bibere cum vino. ¶ Apozima valēs molliciei stomaci.et ventositati:torture dolori.℞.frondiū lauri.ʒ.i.piperis lō.ʒ.i.carpobal.carui. an̄.ʒ.i.reubar.ʒ.ß.fac coqui in aq̄ et da bibere. ¶ Aliud similiter valēs molliciei stomaci vētositati.dolori laterum torture:frigiditati renū.℞.carpobal.carui.an̄.exagi.i.ʒʒ. galange.ciperi.an̄.ʒ.i.oīa pistentur. et coquant in.i. libr. aque.colentur.et cū trociscis bibere dent de absinthio vl' aniso.vel lac. ¶ Si tortura sit cū passiōe colica medicabit: sicut in passiōe colerica dicet:et si cū pōdere:et solutio medicabit sicut in dissinteria dicetur. ¶ De liēteria. Cap.xiiij.

Ienteria est exire comesta vel bibita in eadem q̄litate qua sunt accepta.G.hanc passionē diffiniuit breuissime dicēs.Lienteria est digestionis ablatio cū cibus in stōacho nullaten⁹ mutetur in liquorē:nec in colorē:nec in odorem. ¶ Hec passio nascit ex defectiōe v̄tutis ↄtentiue in stōaco vel ex vulnerib⁹ in supficie stomachi et intestinoꝝ. Defectio contentiue est ex mala ↄplexione stōacho dn̄ante:vel intestinis:hec cōplo sic est perfecta et firmata vt exire nequeat:aliq̄n inter stōm et intestina humor ꝓprius vnde nascitur est flegma.patitur infirmus semꝑ oxiremiam.i.inseparabile accidens:exit cibus ilico cū ingredit sine vlla digestione vl' exp̄ssione v̄tutis:vulnera in supficie stōachi vl' intestinoꝝ causam hn̄t:humores acutos calidos pūgitiuos insequētes cōtentiuā virtutē velociter anteq̄ digerere incipiat:hoc mō infirmus sentit pūcturam et ardorē:et nisi festinem⁹ medicinā in dissinteriā mutatur:hec spēs liēterie nō hz oxiremiā in p̄ncipio:que si q̄nq̄ appareat cibū morari in stōacho tādiu ibi esse sigt donec natura aliquātulū mutat:vn̄ naturā intelligimus in suā actionē reuersam. ¶ Sed cū videat infirmus nihil tenere intra stōm:vnde hoc fiat inquirendū est:aut eni est ex defectiōe v̄tutis cōtētiue in stomacho:vel intestinis:vl' ex vulnerib⁹.si ex defectiōe v̄tutis cōtentiue:videndū est vn̄ defectio sit:aut ex mala ↄplexione sibi dominante:aut de materia ibi adunata.si sit ex ma

teria ibi coadunata: mundificandi sunt humores cū medicina que cū expressione deponat. si ex mala cōplexione sit sola: interrogemus infirmū vtrū ardorem sentiat intra stomacū et sitim et fumosam eructuationē: ex his eñ intelligimus: q2 ex incēsione caloris sit: si nō censerint ꝛ mltū comederint et parū digesserint ꝑpendimus ꝙ ex frigore sit: deinde medicāda sunt ꝯria cōtrariis. ¶ Si ex calore sit de mus se. citonioꝝ. ꝛ piroꝝ. syrupum ro. myrtinū. vel de mal. vel nespil. Quecūqꝫ hoꝝ volueris danda est. ʒ. i. cuꝫ spodio vel trociscis de sādal. vel de ro. dyamileō. dyacitonitē. Cathaplasmata ponamus frigida et odorifera. sicut sandal. ro. cāphora et silia. Nutriamus cū pill. ꝑdic. fasianis. ouorum vitell. que oīa conficiantur cū aceto vuarum agrestiū vel acidarum: cū maligrana. acidi succo. vel aceto vel succo pomi citri. si hec oīa habueris coquantur vt sumac ꝛ fit iuuantior medicina. sedeat infirmus in aqua vbi cocta sint ypoquistis. celsi cortices. castanee flores maligrana. cortices ꝛ silia. ¶ Si ex frigiditate sit def infirmo succus mali grana. cum mēta. dyacosim. dyamastic. cataplasma stōaco superponamus cū laudano. oleo nardino. oleo masticino. cibaria dem⁹ stiptica et aromatica stomaci ꝯfortatiua.
¶ Si solutionē contentiue virtutis ex defectione ex vulneribus habuerit: opꝫ dari infirmo mūdificatiua putredinis comestiua male carnis: de vulneribus: sicut tyriacam. mellicratum et silia. Cum vo certificetur: q2 vulnera sunt mūdificata. et materia eoꝝ purgata: dentur deinde stiptica et subtiliatiua: sicut ro. amidū. vel bolus armenicus dragag. mastix. sanguis draconis succus arnoglo. crocus spodium et silia. In sero demus psilium cū oleo ro. et aqua frigida. Nutriamus eos cū perdicibus: starnis: turturibus. Caueamus de cibis duris ad dirigendū. ¶ Cōpletis que voluim⁹ de curanda lienteria ꝺm curam medicinalē: et artificialem cognitionē: opꝫ hic medicinā dici cōpositam iuuantē omnimode genus solutionis: ꝛ intestinoꝝ lenitatis: ꝛ defectionis stomaci que recipit retinere nō valētis. Dicemus autēꝫ aliā medicinam ꝯpositā valentē ad vomitū et abominationē: huic enim loco pertinet. ¶ Trocisci valentes ad omnē solutionē ventris. lienterie: et lenitati intestinorū. ℞. ros.

spodij.añ.ʒ.iiij.berberis.se.herbe acide.añ.ʒ.vi. hypocist. gumi.thuris.se.myrthe.coriãdri.infusi aceto die ꝛ nocte: omnia assa ꝛ fac puluerẽ:tẽpera cum succo cytoniorũ: fac inde trociscos:da bibere cũ syrupo citonioꝝ. ¶ Alij quos similiter paulus dixit valere. ℞.cortic.maligra.galle.añ. ʒ.viij.se.myrthe.ʒ.iij.sumach.ʒ.xxiiij.fac inde puluerẽ:tẽpera cum vino acido:fac trociscos pẽsantes.ʒ.ij.ꝛ da cum aqua frigida. ¶ Alij valẽtes ad colericã passionẽ ꝛ stomachi defectionẽ:ꝛ ad vomitũ continuũ.℞.ro.se.herbe acide.añ.ʒ.iij.spodij balaustie.ana.ʒ.ij.se.portul.boli. amid. gumi arab.myrthe.se.añ.ʒ.ij.spodij.exag.i. oĩa coquãtur cum sumach.cẽ.añ.ʒ.ij.fac pul.tẽpera cuꝫ succo citonioꝝ. fac trociscos pensantes.ʒ.ß. ¶ Aliud. ℞.gumi.boli.coriãdri assati.ana.ʒ.i.tẽpera cũ succo myrthe fac trociscos.ʒ. i.da.i.cum syrupo stiptico. ¶ Puluis.Jo.Dam̃.valet fluxui sanguinis ꝛ defectioni stõachi de frigiditate.℞. mastic.cube.gariofi.ana.ʒ.v.ligni aloes puri.ʒ. xx. gallie.ʒ. iiij.zuccar.ʒ.xl.fiat pul.dentur ad bibendũ.ʒ.iij.cum odoriferis syrupis. ¶ Aliud.valet ad solutionẽ nimiã ꝛ vomitũ.stomachũ confortat.℞.ossium staphide.ʒ.i.vue pas. assate.sumach.ana.ʒ.x.celsi.castanee.hypoquisti.añ.ʒ.vij. coriandri sicci.cimini.alb.infusi in aceto ꝛ desiccati. atq3 cocti psilij cocti.añ.ʒ.iiij.se.acide.spodij.se. myrthe.cocte gallie.ana.ʒ.iiij.maligra.acidi cocti.ʒ.xv.fac pul.ꝛ da bibere.ʒ.iij.cũ aqua frigida vel cum quibusdã syrupis stipticis:vel succis. ¶ Alius syrupus valens ad defectionẽ stomachi:ꝛ debilitatẽ appetitiue virtutis: ad vomitũ:et ad defectionẽ virtutis digestiue que est cum fortitudine sensus stomachi:his etiã valet qui patiũtur aliquid post farmaciã:vel ebrietatẽ:vl' ingluuiã.℞.rose.spodij.masti. gallie:ana.ʒ.iij.se.portul.berberis.sumach.ana.ʒ.ij. gariofi. masti.cubebe.cardamomi.añ.ʒ.i.ꝛ.ß.ligni aloes puri.carabe.se.acide.coralli incensi.boli. ana. ʒ.i.spice. cinamomi.alithei.asari.ana.ʒ.i.ꝛ.ß.fac pul.frica cum oleo rosa. deinde pone zucca.ʒ.xx.da bibere.ʒ.iij.cuꝫ aqua frigida: vel cũ syrupis iã dictis.si quis velit tpare tẽperet cũ syru. ro. ¶ Syrupus valẽs ad stomachi defectionẽ:lienteriã.vomitũ:ardorẽ.℞.sumach.cortic.mali.se. mythe. ana.ʒ.xx.

omnia coquātur in.iij.lib.aque donec redigātur in.i.colē‑tur.deinde succ⁹ piroꝝ accipiatur:vel mespiloꝝ. citonioꝝ. misceantur cum ipsis equali pōdere:ꝛ zucca.lib.i.ꝛ.ß. fac syrupū.da bibere.℥.i.cum aqua frigida.¶ Aliud.valēs ad singultū ex frigidis humoribus:siue calidis. ad vomitum de co.ru.vel de flegmate:vel de colericis humorib⁹ꝛ visco sis:in ore.stōachi.melēcis:vel flegmaticis.℞.succi malig. cum pulpa sua interiori.lib.v.succi calamenti.lib.iiij.vini odoriferi.lib.iiij.omnia coquantur vsq ad medietatem: deinde colētur:mitte zucca.vel sape.lib.iij. postea coque donec fiat syrup.deinde pone in vase vitreo ad solem per dies.viij.orevasis bene opilato ne aer intus eat.postea da ℥.i.vel.ß.¶ Epithima valens stomacho molli ꝛ defecto.ꝛ ad vomitū de calore incensionis cū ardore stomachi:exte‑rius vnge inde:vel da bibere.ʒ.iij.cum succo maligra.vel syrupo stiptico.℞.sandal.al.ꝛ ru.an̄.ʒ.iiij. balaustie.ʒ.iij. terre sigillate.spodij.masti.an̄.ʒ.i.gariof.cardamomi.an̄. ʒ.i.omnia pistētur:ꝛ in oleo ro.ponātur.succi solatri.succi frondiū vitis.an̄.lib.i.cum suaui igne coquātur vt solum oleū remaneat.pone in vase.¶ Dyascorides dixit.ꝛ de flo re vitis accipias:ꝛ muscidū duobus dieb⁹ facias ꝛ in oleū onfacinū ponas ꝛ aliquantulum olei rosa.valet. et valet quantum oleum rosaceum.

¶ De dissinteria. Cap.xv.

Dissinteria est egestio sanguinis cū excoriatōe vel vulneratione sui.¶ Causa eius vł interior est vel exterior.Interior sicut digestio.al.ege stio colica.acuta pūgitiua quā patit infirmus cum per intestina colera acuta transeat perfo rans ꝛ excorians:vel ex suo acumine vulnerās:vel ex salsi flegmatis acumīe:ꝛ sua salsugine idē in intestino faciēte: sicut videm⁹ in vitri actiōe vel ī vitreo flegmate vel aquo‑sa humiditate. Exterior sicut de farmacia que ex virtute sua ꝛ acumine facit simile.Cum enī intestinū inueniat de‑fectum ꝛ discoopertum excoriat velociter ipsuz.¶ Alis si‑gnificatio dissinterie est tortura ꝛ angustia:ꝛ digestio san‑guinolēta.mixta cum colera rub.vel cū re alia coagulata alba ꝛ viscosa in īteriori quasi vestimētū intestini.¶ Par‑

ticularis significatio dissinterie est cū hic apparent in di-
gestione. si enī est colerica intelligimus esse ex colera rub.
Si flegmatica cognoscit esse ex flegmate salso. si exterior
sit causa ex inqsitiōe infirmi est intelligenda. ¶ Cum ergo
dissinteria sit in inferiori intestino. medio vel in supremo
necesse est vt intelligat significatio: vnde a seinuicē diffe-
rant: qđ intelligim⁹ ex loco doloroso: ꝛ ex qualitate rei cō
mixte digestiōi: ꝛ multitudine cōmixtionis: id est si sentit
infirmus dolorē in supiori stomacho ibi morbū esse intel
ligim⁹. Egestio in hmōi ifirmo mixta est cū subtili sangui
ne cuȝ quadā rasura abominabilis odoris: si in medio sit
intestino fit dolor in superiori vmbilico. egestio mixta est
cum illa re que dissinterie est causa. si in inferiori sit intesti
no: quasi sanguis vel rasura exit in initio cū pondere ꝛ tor
tura: ꝛ incisura. dolor sentit in īferiori vmbilico: ꝛ postea
stercus sanguineū a rasura mūdificatū egredit. ¶ Oȝ aūt
festinemus vt dissinterie medicemur: ne forte inueteret: ꝛ
in vulnera mutetur saniesq; eiiciatur: ꝛ intestinū findat et
mors sequatur. Cum autē medicari disposuimus: vnde et
vbi sit perquiram⁹. si sit in intestino superiori: demus me-
diciuam bibendā: fit enī ex propinquitate intestini ad sto-
machū ꝛ colligantia sui ad ipsum: si in inferiori sit intesti-
no medicandū est cum clisteri propter vicinitatē huius in-
testini ad anum. si in medio intestino medicabitur cū me-
dicina ꝛ cum clisteri. si in superiori perpenditur intestino:
perquirendū est vnde fuerit: siue de colericis humorib⁹: si-
ue de flegmaticis. ¶ Qđ si sit de colericis acutis: demus
omni mane infirmo. ʒ. iij. de gūmi arab. cum syrupo myr-
tino ꝛ aqua frigida vel. ʒ. ij. psilij assati. ꝛ. ℥. ß. de oleo roſ.
cum aqua frigida ꝛ succo portul. ꝛ arnoglose: cū quolibet
hoꝝ volueris da bibere. ℥. i. succi citonioꝝ gūmi ara. cū la-
cte capno. ʒ. ß. accipe lac caprinū ꝛ rizi eq̄li pōdere: et fac
coqui ad medietatē lactis. In aqua quā sunt bibituri po-
ne gūmi arab. assatū bolū ꝛ spodiū ꝛ da bibere cuȝ syrupo
de myrtha vel ro. ꝛ similib⁹ dem⁹ micā panis assi: ꝛ parū
gūmi ara. ꝛ amig. assatas dem⁹ iura de rizi: ꝛ amido asso
vel oua i aq̄ cocta vl accipiam⁹ amiđ. ꝛ micā panis assatā
faciam⁹ inde iura ad bibēdū dāda: si febres nō hūt pullos

perdices starnos comedāt fasianos: ⁊ similia. ¶Puluis valēs ad excoriationē ⁊ vlcerationē intestinoꝝ ex colera ru. ⁊ acuta ⁊ ad digestionē sanguinis ⁊ dolorē et pōdus ⁊ torturam. ℞. boli. ʒ. vi. gūmi. se. por. se. myrte. aā. ʒ. iiij. ⁊. ß. ⁊ oīa assata sint spodij. se. acide amidi assi. aā. ʒ. iiij. se. malue assi acatie. aā. ʒ. i. ⁊. ß. fac pul. fricās cū oleo roß. deinde mitte. ʒ. iiij. ⁊. ß. psilij assati. et da bibere. ʒ. ij. cum syrupo myrtino vel citonio. sicut cum aqua frigida.

¶ Si dissinteria sit de grossis humoribus: ⁊ flegmaticis: demus. ʒ. ij. nasturtij assati cū aqua ca. vel castaneaꝝ. ʒ. iij. cū aqua frigida. masti. ʒ. i. ⁊. ß. cū aqua frigida vel acidorū staphide assatoꝝ. ʒ. iij. cū aqua ca. ¶ Puluis valēs ad dissinteriā ꝺ salso flegmate. ℞. nasturtij assati. ʒ. vi. boli. ʒ. v. celsi. gūmi arab. amidi. se. basiliconis. aā. ʒ. iiij. oīa assata croci. sanguinis draco. balaust. aā. ʒ. i. fac pul. ⁊ da bibere. ʒ. iij. cū syrupo myrtino vel citonio. vespere ⁊ mane. ¶ Trocisci valētes similiter ad sanguinis fluxuꝫ a superiori: sicut a pectore pulmone: ⁊ ad fluxum menstruoꝝ. ℞. boli. se. portul. aā. ʒ. iiij. spodij. se. acide. ro. balaust. myrthe coriandri assi amidi. aā. ʒ. iij. acatie: hypoqui. coralli rub. assati. aā. ʒ. iij. sumach. ʒ. iij. ⁊. ß. dragagā. carabe: se. malue vtriusqꝫ assi. aā. ʒ. i. fac pul. tēpera cum succo arnoglose faciēs trociscos. ʒ. i. ⁊. ß. da bibere vnū cum succo citonioꝝ: vel syrupo aliquo stipticoꝝ. ¶ Aliud valet similiter. ℞. galle balaust. cortic. maligr. aā. ʒ. i. ⁊. ß. rose cubebe gallie. aā. ʒ. ij. gūmi opij. ℈. ana. ß. fac puluerē tēpera cum succo myrthe fac trociscos. ʒ. ß. da bibere vnū cū q̄busdā syrupis. ¶ Miclete valet ad dissinteriaꝫ dyariā pondus tenasmon excoriationē intestinoꝝ vulnera ⁊ confortationē stomachi. ℞. mirabo. chebul. indorū. aā. ʒ. vi. bellirici emblici. aā. ʒ. iiij. fac oīa frangi ⁊ cum oleo ro. frica deinde assa. postea accipe nasturtiū assum. ʒ. i. cimini maratri anisi ameos carui. ana. ʒ. ij. oīa infunde aceto. xxiiij. horis deinde frica ⁊ assa misceasqꝫ cum prioribus: fac pul. deinde accipe spodij balaust. masti. boli sumach gūmi. aā. ʒ. i. ⁊. ß. fac pulue. mitte omia priora ⁊ pista: ⁊ cum oleo rosa. fricans tempera cum syrupo citoniorum dans bibere. ʒ. iij. cum syrupo myrthe.

¶ Si vulnera ⁊ excoriatio in inferiori intestino sint videꝫ

dum erit: vnde sint. si enĩ ex materia colericca sint ⁊ acuta clistere est eis optima medicina propter propinquitatẽ loci. hoc in initio clistere est eis faciendũ. apozima de rosis vitellis ouoꝝ oleo ro. de his fac clistere ⁊ rãnõ appone portula. ordeum mundatũ oĩa coque in. ij. lib. aque: deide accipe lib. ß. ⁊ mitte oui vitell'. olei ro. ℥. i. fac clistere. ¶ Aliud ℞. succi portula. succi acide: succi virge pastoris succi arnoglose. añ. lib. i. olei ro. ʒ. v. vitell'. vnius oui terre sigillate ʒ. i. omnibus appatis fac clistere. ¶ Aliud. ℞. ordei mũdi lentium. ana. ʒ. vi. oĩa assentur balaust. ro. cortic. maligra. ana. ʒ. iiij. rizi lauati. ʒ. x. sepi de renibus caprinis. ʒ. vi. oĩa coquantur in trib⁹ libris aque quousqꝫ veniat vd vnam. cola ⁊ accipe bolum gũmi arab. acatiã cerusam oĩa pulueriza: deinde sume vitell'. oui. ⁊. ℥. ß. olei rosa. et fac clistere. ¶ Aliud iuuans vulnera intestini. ℞. ordei rizi lauati. añ. ℥. i. balaust. se. ro. ana. ʒ. v. copularũ glandiũ. ʒ. iij. arnoglose. boli gũmi. añ. ʒ. ij. oĩa coquantur in tribus libris aque quousqꝫ ad. i. veniãt. deide mitte vitell'. oui: olei ro. ℥. ß. coralli acatie. añ. ʒ. ß. omnibus assatis clistere facito. ¶ Nutriantur pull'. perdicibus starnis: omnia coque cum sumach demus milium rizi: et similia.

¶ Si excoriatio ĩtestinoꝝ vel vulnera ex hũorib⁹ sunt flegmaticis ꝑcipiam⁹ clistere fieri cũ rizo loto bõbicino vsto: alumine vitellis ouoꝝ assatis oleo nardino vino ⁊ silib⁹.

¶ Si tenasmon habeat: faciamus lauari anũ cum re stiptica: sicut sunt trocis. maligra. cupule glandiũ rosa galla in aqua cocta: ⁊ anus inde lauetur: vngamus ante anũ cum oleo ro. ponamus cathaplasma de cõcula marina assata litargiro cerusã oleo ro. ⁊ similia. ¶ Si exiens de vulneribus intestini grossum ⁊ albũ sit: vel grossa sanies cũ sanguine: oꝫ bene ꝑquiri. Si enĩ infirmus neqꝫ febres habeat neqꝫ sitim neqꝫ defectionem virtutis neqꝫ appetitus minoratur: faciam⁹ clistere cũ trociscis arsenici quos dicturi sum⁹ in fine hui⁹ capl'i. Si xtus defecerit ⁊ febris fortis fuerit ⁊ appetit⁹ auferꝉ: maxie si vsqꝫ in sui substãtiã intestinũ perforatũ patiaꝉ: ⁊ qđ exit est quasi corrigia subtilis siue pili: opꝫ maxime caueri trociscos arsenici. ¶ Clistere istud erit vtile. ℞. rizi lauati balaust. rose myrthe cupulaꝝ

glan.an.℥.ß.oia coquantur in.iiij.lib.aque.ꝛ ad.i.redige. colent ꝛ aufer.℥.v.deinde accipe de trociscis arsenici.ʒ.i. ꝛ.ß.vel.ij.scd̄m ꝙ virtus infirmi pati poterit ꝛ scd̄m albedinē exeūtis rei.si qđ exit sanguis fuerit ꝛ nec̄e fuerit hoc clistere fieri. Jūgamꝰ succi arnoglose.℥.iij.si augmētetur putredo vulneri ꝛ sanies opꝫ.ʒ.iij.arsenici accipi.ꝛ.ʒ.ij.rizi vitel.i.oui.℥.i.olei ro.medietatē de sapa: ꝛ faciamꝰ clistere. Si medicina exierit mūdificato vlcere de sanie festinemus subuenire cū altero supradictoꝝ clisterū. Si vero vulnus mūdificatū nō fuerit cū hmōi medicamie oꝫ aliud clistere fieri cū obsomogaro ꝛ melle statim sine mora. Mūdificato aūt vulnere ꝙ̄ citius possumꝰ clistere molle faciamus:qđ supra iā diximus anteꝙ̄ sanies illa in vulnere intestini adunet. ¶ Trocisci arsenici quos ꝓposuimꝰ.℞.arsenici sandarace.an.ʒ.i.ꝛ.ß.calcis viue.ʒ.iij.carte bōbicine assate acatie.an.ʒ.i.fac pul.tpa cū succo arnoglose faciēs īde trociscos. ¶ Alid.℞.arsenici sandarace fecis aceti:assate acatie:gūmi.an.ʒ.i.ꝛ fac pul.calic.viue.carte bōbicine incēse.an.ʒ.ij.aluis opij.an.ʒ.ij.ꝛ.ß.fac pul. tēpera cū vino ru.fac inde trociscos.

De dolore ylij. Ca.xvi.

Leos est dolor intestinorū prohibens stercus exire ab inferiori parte:ꝛ aliquando cogens manere:cuiꝰ causa est bifaria vł de calido apostemate in subtili intestino nascente vel de humoribꝰ frigidis grossis ꝛ crudis inuiscatis accidentia sua inseparabilia sunt vomitus spissus:oia que bibit euomit:dolor est nimius.tortura in ventre superiori. ¶ Jleos de apostemate habet tumorē in vētre extensionē febrem ꝛ sitim:qui de humoribus frigidis est neqꝫ tumorem:neqꝫ extensionē:neqꝫ sitim habet:neqꝫ febrē:sed accidentia post succedentia sunt frigiditas extremitatū corporis angustia vigilie instabilitas:vniuersaliter hic morbus est pestiferꝰ ꝛ mortalis aliquādo in secūda die interficiēs: aliqñ in tertia.raro sanantur. ¶ Cum patientē curare velimus an ex apostemate calido sit perquiramus ꝛ demꝰ catarticum:ꝛ cassiāfistuł.ꝛ mānam cum.ʒ.i.ꝛ.ß.de yerapigr. facta cum aloe loto:ꝛ oleo viola.ʒ.i.vel demus succum fo.

latri vel scariole: bene coctu͂ ꝛ colatum cassiafistu. mana cum.ʒ.i.de yerapig. Si alicuius sit virtutis ꝛ tempus temperatum fuerit:et etas iuuenilis:flobothometur de basilica vena:quantu͂ sufficit:deinde demus apozima cum viol. cassiafi.mana.Clysterizetur cu͂ malua ordeo lini se.viol. et similibus. ¶ Aliud.℞.succu͂ cucur. cu͂ amigdaleo et succo camomille post vngamus ventre͂ cu͂ oleis dissolutiuis:si de humoribus crudis sit et frigidis demus potionem q̄ eulogomenon vocant vel dyasenitiam vel ad apozima de sagapino vel pill.de yerapig.dissolutiuas.G.dicit cum solo vino medicasse.Clistere fiat de aniso camomil.fenugre.sambuceleo.¶ Aliud clystere de sisameleo fenugreco camomil. calamento et similib⁹:demus trociscos valētes ad yleon: de frigido humore.℞.absinthij apij:se.anisi cimini cassiefis.an.ʒ.iij.myrrhe castor.spice.an.ʒ.i.ꝛ.ß.piperis lōgi.opij. ꝯc.ana.ʒ.i. fac pul. et temperans fac trociscos: da.ʒ.i.ꝛ.ß. ¶ Si hec passio ꝯtingat puero qui potionē bibere nō valꝫ fel tauri cum vino distemperatu͂ et vmbilico appositu͂. huiusmodi egritudinem soluit:faciamus epithima et cathaplasma clystere ꝛ similia.

¶ De colica passione. Capi.xvij.

Colicam passionem multi patiuntur est autem passio nascens in quinto intestino qđ vocatur colon et interpretatur concauu͂: locus eius in dextra pte est inferioris ventris: circu͂cingens sicut zona vsqꝫ in partē sinistrā.hec intestinum est vnu͂ de grossis.¶ Causa huius passionis est septiformis Prima est cu͂ augmentaꝛ calor igneus ꝛ colericus sup stercus: vn͂ ꝛ humiditas stercoris desiccatur:ꝛ induraꝛ:ideoqꝫ non egreditur. ¶ Secunda cu͂ cibus in sua essentia est siccus et stipticus egestionē exire prohibens. ¶ Tertia est cu͂ flegma viscosum intra illud augmentatur intestinu͂ et inuiscatur:vt opilet vias eius et ꝓhibeat exire sterc⁹. ¶ Quarta cu͂ grossa vētositas in hoc intestino inuiscatur vel causa frigide ꝯplexionis vel ex defectione stomachi ad digerendu͂ vl' epatis vel ex cibo ī sua eēntia vētoso et inflatiuo.Qđ si inueniat intestinu͂ defectu͂ et ad hāc passionē patu͂ generat colicā passionē ꝓpꝫ ꝯstrictionē vētositatis i egestiōe ster

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

coris. ¶ Quinta cum nascitur apostema in hoc intestino prohibēs exire stercus. ¶ Sexta cū augmētant in vētre lūbrici τ ascarides qui inuiscati τ intorti stercora nō permittūt exire vnde in collicā incidūt passionē. ¶ Septima cum sensus intestini deficit neq; nocumentū stercoris sentit: vnde stercus in intestino remanēs nō exit. ¶ Multi antiquorꝫ dixerunt hanc passionē esse ex defectiōe in intestino expulsiue virtutis: vel ex defectiōe sensus intestini: q2 si expulsiua ad expellendū digestionē ab inferiori parte deficiat qualibet ex causa vel sensus intestinorū lacertorū innatus exire non permittat: neq; ex vtroq; latere intestinum opprimat: vt ad inferiora deponat necesse est prout diximus in yleon deueniat. ¶ Hec passio τ vniuersalia τ particularia accidētia habet. vniuersalia sunt vomitus. abominationes. nimius dolor. tortura magnā partem ventris tenens: hic dolor aliquando augmētatur in vtroq; latere τ in vtrisq; anchis: τ constipatio ventris fit vsq; ad tertiū diez passionis trāseuntis adeo magna: vt neq; sursum neq; deorsuz exeat penitus aliquid. Iterū propria habet accidētia: vnde a medicis sigillatim spēcies diuidūtur vel discernūtur. ¶ Si sit ex colera rub. sitis erit cōtinua: vomit⁹ colericus: acumen τ magnitudo doloris: vt sentiat vētrem quasi acu pungi. tēpus morbi breue: sed molestissimū erit: si infirmus sit iuuenis τ tēpus estatis. ¶ Si ex duritie τ stercoris siccitate fit dolor in intestino inferiori τ grauat: ac si grauis res cōprimeret intestinū: τ ipsuz finderet anū. Manifestatio sit ex calido cibo quē comedit anteq̄ hec passio euenerit. ¶ Si sit ex flegmate viscoso sitis aufert. pulsus tardus. morb⁹ diuturnus. leuis dolor. Si tñ nimiā habet grauitatez dolor et grauitas de loco vno nō mouent. Aliquādo in egestiōe eorū hūores apparēt flegmatici vitrei. ¶ Que passio cum ex grossa vētositate sit intelligit de dolore de loco ad locū mutato cū gurgulatione τ vētris inflatione: τ aliīs signis pertinentibus flegmati. ¶ Si sit ex apostemate ex tactu est intelligere: τ apparet extrinsecus in ventris inferiorib⁹. Qđ si in tactu est calidū τ color rube⁹ τ sitis adsit cum febre et asperitas in lingua cum magno dolore: apostema calidum τ incensiuum constat esse. si tactu frigidum sit; neq; sitim

vel febrem vel magnum dolorē habeat ex frigiditate apostema intelligēdū est esse. ¶ Si ex lūbricis vel ascaridibus infirmus dolorē vel torturā: et abominationem sentit: et aliquādo eos per os euomit. ¶ Si ex ablatione sensus intestini: oportet inquiri an vnq̄ egestionē vltra tēpus tenuerit: vel aliquid fecerit quod intestini pertineat defectiōi. ¶ Errant aliquādo medici in colica passiōe et renū dolore ꝓpter suorū accidētium cōmunionē putātes esse easdē: et medicantur renibus cū medicina colice passiōi attinēti: vnde peccatum incurrūt. Gal. tamen inter colicā veracē et renū dolorē differētiam facit: dicens dolor colicus in latera vētris mutatur dextrorsum sinistrorsum: añ et retro. dolor renū nūq̄ mutatur: sed eodem loco permanens et guttatim vrinam faciens: et vomitus dolorem mitigat. In colica vero passione vrine nulla passio est: neq̄ vomitus videtur prodesse hic sunt signa colicorum et cause quas a physicis canonibus et physicis monstrauimus auctoritatibus.

¶ Jam nūc incipiam⁹ curas: necesse est enim omni volenti curare aliquā passionem vt intendat auferre materiā morbi. et expellere: si tamē accidētia morbi sint molesta et timorosa et suspitiosa: necesse est: vt in antea a regimēto illorum magnorū accidentiū incipiat mitigādo refrigerando: et vt quiescāt extiguēdo deīde reuertat̄ ad mūdificandū corpus ¶ Cū autē aliq̄ passio maxīa habeat accidētia et nimiū dolorē: sicq̄ fiat timorosa: prius est medicāda vt cause doloris mitigent̄. dissoluātur et destruātur infusiōe aque dulcis et tepide et balneis tēperatis et calefactiōe cū camomill. aneto melliloto malua viol. furfure ordeo et sil'ibus. Si sit ex causa ca. post epithimata vngamus dissolutorio et liquefactorio: sicut anetileo yreleo et ydroleo camemeleo: et dāneleo castoreleo: et sil'ib⁹: h regimēta faciam⁹ vsq̄ ad tertiū diem: q2 hoc est minus tēpus in acuta egritudine. si his medicaminib⁹ molestatio nō mitiget̄ et tertia die trāseunte in quartaq̄ ingredit̄ oportet: vñ passio sit inquiri. ¶ Si ex co. ru. minuat̄ in dextra pte de basilica: et maxime si nimis calidū sit epar: vt ex basilice flobotomia dolor auferat̄ veniēs ad intestina: demus yerāpig. factā cū loto aloe: et catarticum de cassia fist. ℞. prunas iuiub. añ. ʒ. iij. vue pas. munde

māne.aā.ʒ.x.cassiefist.viol'.aā.ʒ.v.omnia in.ij.lib.aque co
que ad medietatē: cola et pone.ʒ.i.et.ß.de yerap.¶ Si infir
mus virtutē habeat iūgamus.ʒ.i.scamonee assate: et si de
mus cū.ʒ.x.huius olei meli⁹ valebit.℞.se.citonio℞ se.cu
curb.cc.ortul'.aā.ʒ.x.viol'.ʒ.x.psilij.℥.i.om̄ia ponant in.ij.
libr.aque cal'.die ac nocte: postea fricās et colans accipe.℥.
viij.sisameleō et coq̄ cū suaui foco vsq3quo deficiat aqua et
oleū remaneat.deinde sicut diximus dona.¶ Item demus
scariole succū cum.ʒ.x.cassiefis.et cū oleo musceam⁹ aquam
quā biberit; cum sirupo ro.viol'.et similibus: demus serum
caprini lactis cū aloe loto et scamonea assata: faciam⁹ sup
positoria de viol'.sale cōi melle et scamonea: hoc ordine pro
dest vētrem solui.¶ Si nō: clistere faciam⁹.℞.viol'.malue
ordei mūdi.liquiri.pruno.iuiub.camomill'.ficus sic pōdus
eq̄le oīa coq̄ in aqua et cocta cola.tolle inde.℥.iiij.et mitte.
℥.i.succi.sicle: viol'.aā.℥.ß.salis cōis.℈.ij.¶ Nutriat cū pti
sana crisolocāna blito: et malua cum amigdaleo oīa coque.
sedeat infirm⁹ in aqua vbi cocta sint viol'.malua: ordei fari
na camomilla et similia.¶ In passione colica frigida vel vē
tosa: vel stercorosa fortior eis detur medicina flegmatico
rū humorū purgatiua et grosse vētositatis dissolutiua: sicut
pill'.de serap.pill'.de assa fetid.pill'.de spermatibus.i.semi
nibus diuretic.pill'.de squinanto: pill'.de masti.et aloe: de
his da exag.i.vel.ij.fm virtutē infirmi.tribus dieb⁹ demus
de yerapig.ʒ.iij.cū aqua ca.G.dicit se sanasse hanc passio
nem cū sola yerapig.si necesse ē yeralogodiō detur: tamen
raro.si aliq̄d passiōis remāsisse in corpore dubitemus sepe
catarticū detur de yerapig.detur cū sirupo de absinthio.
Quod si nō valeat detur catarticū cum theod.et sambuce
leo cū apozimate rad.diuret.demus quoq3 de antidoto q̄
factū est de stercore lupino. Accipe stercus lupi da bibere
cū vino: hoc eīn stercus maximā habet ꝓprietatē circa hāc
passionē siue bibitum: siue fiat vnguentū in loco doloroso
cum yereleo vel musceleo.infirmi venter vnguat cum oleo
nardino anetileo camomeleo: his oleis vngamus cū sede
rit in aqua vbi cocta sint camomilla anetū frondes lauri
abrotañ.et similia: demus ad bibendū apozima de galāga
de spermatibus.demus tyriacam philonium eulogemerum

misceamus aquam bibendā cū sirupo yreos siue mellicra-
tum cum sirupo calamenti ꝛ aromatibus. Nutriamus cū
perdicibus in cicere coctis ꝛ aneto pull. columbinis gall.
veteribus plenis aneto cimino ruta sale gemma menta si-
sameleo. demus iterum spumam sinapis fracte cum ami-
gdaleo aceto squillitico. ponamus in cibariis eorū medul-
lam. se. cc. ortul. bibant prasium septies vel obsomogar. si
necesse sit post hec omnia clistere fac vel suppositoria ster-
cus emittētia ꝛ dissoluentia faciamus. ¶ Hoc clistere valet
ad colicā frigidā: ꝛ ex grossa vētositate: ꝛ ad omnē frigidā
passionē que in cōcathenatiōe corporis est. ℞. camomille
aneti. añ. ʒ. x. centauree liquiri. se. lini. fenugre. añ. ʒ. x. apii
calamēti. se. cc. ortul. ameos. añ. ʒ. iii. ꝛ. vii. ficus siccas om-
nia coquātur in. iiii. lib. aque vsqꝫ ad tertiā partem. cola ꝛ
accipe de illa aqua lib. ii. mittens mel ꝛ obsomagar oliue.
añ. ʒ. v. sambuceleo lentisceleo. añ. ℥. ß. nitri. ʒ. ß. omnia con
ficiant ꝛ clistere fiat. si venter a prima vice nō moueat fac
secūda ꝛ tertia. ¶ Aliud valēs ad stranguř. ꝛ frigidā colicā
ꝛ ventosam. ℞. succi apii. ʒ. iii. apozimatis de semine. cc. or
tul. ℥. iii. mellis ꝛ zucca. sisamelei obsomogari. añ. ℥. i. saga
pini. ℥. iii. nitri colloquint. salis gemme: litii. añ. ʒ. i. ꝛ. ß. fac
inde clistere. Quod si ꝓficiat ꝛ ventrē infirmi moueat ꝛ do
lorē quiescere faciat ꝛ ventositatē dissoluat adiuuat. si nau-
tem ꝛ infirmus fortis fuerit iungamus his clisteribus: sa-
gapiň. oppoponac. amoniac. litium: fel taurinum sileleon:
si hec non sufficiant iungamus coloquint. elacterium sca-
moneam castoř de his iungatur vel minuatur ſm ꝙ forti-
tudinem vel debilitatē viderit infirmorū medicus. ¶ Fiant
hec suppositoria. ℞. litii. ʒ. iii. nitri. ʒ. i. bdelii. ʒ. i. coloquin.
scamonee. añ. ʒ. ß. mellis quātum sufficit. ¶ Aliud. ℞. litii.
sagapini fellis tauri. añ. ʒ. i. ꝛ ß. bdelii nitri sarcocolle. añ.
ʒ. ii. colloquintide. scamonee salis gemme. añ. ʒ. ß. mellis
quantum sufficit. ¶ Cataplasma valens ad colicam passio-
nem frigidam et ventosam. ℞. elacterium scamoneam fel
tauri equali pondere cere ꝛ olei quod. s. ¶ Aliud vnguen-
tum vnde vngantur nates: et moueatur venter. ℞. staphi-
sag. nitri. fel tauri. equaliter. mellis quod sufficit. ¶ Si de
apostemate ca. colica fuerit passio sicut diximus. ꝛ si sit de

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

colera ru. flobothometur de vena basilica. Et de sanguine multotiẽs paulatim trahatur: sp tñ augendo quãtitatẽ: demus ad bibendũ solatri succum bene coctũ et colatũ: et cũ cassiafi. oleo viol'. vel admigdaleo. faciamus clystere mollificatiuũ sicut illud qđ in colica calida diximꝰ. Cathaplasma refrigatiuũ et mollitiuũ. Pullos demus ad manducandum cũ solatro. ptisanũ quoqꝫ demus: aquã quã bibunt misceamus cũ syrupo viol'. ¶ Qđ si sit apa frigidũ: demꝰ apozima de radicibus cũ sambucelleo. syrup. absinth. cũ amigdaleo et mellicrate aromatico. Nutriamus cũ pullis columb. cum sicla coctis. Clystere faciamus calidũ et dissolutiuũ: tñ temperatũ. ¶ De lũbricis si passio sit sicut dixim꜠ demus medicinã lumbricos occidentẽ et a ventre eijcientẽ quã dicturi sumus. ¶ Si aliqua accidẽtia euenerit de colica passione: sicut vomitus nimius: tortura. sitis stranguria. thenasmon et similia: opꝫ medicari accidentia ſm medicinam suo loco illis datam. ablatus illis accidentibꝰ ad colicam passionem redeamus.

¶ De ascaridibus et lumbricis. Cap. xviij.

Ascarides et lumbrici solent nasci in intestinis qui vniuersaliter ad rem extra naturã ptinent: vñ expelli opꝫ. ¶ Causa eoꝝ est saturitatis multitudo: et indigestibiliũ ciborum acceptio: de quibus in intestinis crudi adunantur chimi: quibus cuꝫ calor dominetur excoquant: et inde animalia illa generãtur. ¶ Sunt qui gñantur in subtili intestino superiori: hi vocantur lũbrici: qꝛ longi sunt: et qđã nascuntur in grosso intestino qđ est sub vmbilico: et ascarides vocant et cucurbitini. Qui hanc hñt speciẽ multum comedunt: et si non comedant sentiunt puncturã ⁊ incisionem sub vmbilico et in vẽtre. ¶ Sũt quidã nascẽtes in iferiori intestino qđ vicinũ est ano. hi sunt vermes minuti qui si ibi remaneant vt crescant patitur infirmus molestationẽ ceteris prioribus maiorẽ sicut ablationẽ desiderij cibi: stuporem: mẽtis alienationẽ: febrem: et aliqñ stridorẽ dentium in somno: maxime si nõ saturent cibo: aliqñ dormiẽtes garriunt: et cũ excitantur trementes surgunt: plurimi linguã emittunt ab ore: et q̃si masticant cuꝫ nihil in ore ha

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

beant. ¶ Oportet ergo vt festinemus ad eos emittendos: qꝛ si in visceribus remaneant corpus cõsumūt mēbra emolliunt: neqꝫ expellentur nisi prius interficiant. Dum enim viui inuiscati sunt in intestinis nõ exeūt: sed mortui cū egestione emittuntur: aliqñ tñ viui exeunt cū inebriant: et q̃si mortui efficiuntur: occiduntur aūt cū omni re amara: sicut absinthio et sil'ibus: ascaridib⁹ fortior medicina est necessaria sicut abrotanū et absinth. sichen armenicū menta. lupinū amarū. G. dicit propriū est maligra. cortex qui cū vino coctus occidit lūbricos et ascarides. Aliꝗ dicunt ꝙ dyascorides dixit. Os calcanei tauri cõbusti et pistati dati cuꝫ melle occidit lumbricos et ascarides. Aliꝗ dicūt ameos cū melle facere similiter. G. dixit succū frõdiū persici simil'r facere. Pueris medicandū de lumbricis et ascaridibus cū succo abrotani: vel sichen armenico cū pauco zuccaro. cētonica etiam valet precipue blita. ¶ Confectio valens sil'r lumbricis et ascaridibus vermibus vbicūqꝫ sint. ℞. lupini amari turbith. in alio. añ. ℨ. iiij. sichen ar. añ. ℨ. i. salis nitri. costi amari: calamenti: poliꝗ. añ. ℨ. i. fac pul. et da. ℨ. iij. cum lacte. ¶ Aliud. ℞. turb. costi. añ. ℨ. iiij. abrotani: lupini: absinthi. añ. ℨ. ij. nigelle. enule. anisi. añ. ℨ. i. ⁊. ß. fac pul. da bibere cū lacte. ¶ Aliud. ℞. absinth. sichen armeñ. calamēti añ. ℨ. iiij. poliꝗ. prassiꝗ. mente. añ. ℨ. i. opiꝗ. se. anisi. maratri. aloe. añ. ℨ. ij. fac pul. da bibere. ℨ. ij. cum lactis. ℥. iiij. vel cū apozimate de sticados: vel camepitheos vel camedreos: hanc medicinā simplicē ⁊ compositā si operatus sis ꝺm ꝙ opꝫ multū valet: et si aqua coquatur et detur bibere simil'r facit. si de aqua illa clystere facias cū nitro et melle similiter valet. Huic medicine si misceas fel taurinum et vngat subtus vmbilicū occidunt lumbrici ⁊ ascarides ⁊ vermes.

¶ De emoroydibus. Cap. xix.

Moroys est apertio oris illius vene que est in ano: vnde sanguis effluit: sicut videm⁹ in multis sanis tēporibus interpollatis. ¶ Causa huius humores sunt grossi et viscosi in intestinis quos virt⁹ expulsiua expellit et a natib⁹ eiꝗcit sicqꝫ fit emoroys apostema et vulnera. Aliqñ emoroys est propter acutos et pūgitiuos humores de potione acuta et

forti malos humores ad nates trahēti: et has passiones ef ficienti. ¶ Emoroydes semp sequunt ista accidentia: mutatio coloris in citrinitatem: et maxime si inueterascant: angustia in precordijs: dolor dorsi. grauitas in coxis et in cruribus: inflatio in lateribus. Que si sint ex grossis hūoribus et viscosis: nimiam gurgulationē: et inflationē in vētre hñt: si ex acutis humoribus sit: pruritus in natib⁹: ꝛ dolor tenasmus: putat infirmus se debere egerere cū nihil habeat. Uniuersaliter ad medicandū hec infirmitas dura est sed incipiamus a purgatione materiei et corporis mūdificatione: si videamus infirmū fortē purgemus cū medicina que cum expressione purgat: vt sunt mirabol. citri. et indi. chebuli. bell. emblici et similia. videamus ne acutā medicinam demus: sicut aloe. scam. coloquint. Dem⁹ triferam maiorē ꝛ minorē antidotū cū ferrugine factū vel apozima similiter: pill. de nuce mus. dyacosim. dyatapsiam. diagal. et si͠lia. Si de humoribus acutis sit: opꝫ eoꝝ acumen restringi cū flobothomia de basilica: vl de vtroqꝫ crure. Interiora medicantes ad exteriora vertamur cū medicina desiccatiua: sicut rubigine ferri plūbo vsto. fac pul. ꝛ superpone. si os eius dimittere velimus cū oleo yreos vngam⁹. Item si ꝯstringere velim⁹. acatie. ʒ. iij. ceruse. ʒ. ij. dragagā. ʒ. i. fac pul. tēpera cū aqua mirte in panū ponēs sup nates. cortic. quoqꝫ maligra. acidi fac pul. tēpera cū aceto simil͛r: si emoroys sit interior fac de his: lichinū intus pone assidue hac medicina ꝯposita vtat. ¶ Pill. de bdellio valētes ad emoroydas. ℞. chebuli: bellirici: emblici. añ. ʒ. ij. bdellij. ʒ. vi. tēpera cū succo porri faciēs pillul. in modū pipis. et da. ʒ. iij. quidā tamē iungunt. ʒ. i. de se. apij aliꝗ. ʒ. i. et. ß. de acoro dantes ei bibere cū aqua ca. ¶ Trifera vꝫ ad emoroyd. stomachū ꝯfortans. ℞. chebuli. bell. empli. pondus eq̄le. fac pul. frixa cuꝫ butiro: bouino. adde mell. qđ sufficit. dans. ʒ. iij. vel. v. si velis perfectā medicinam ad emorroides iunge partē bdellij: ꝛ si velis vt valeat ad fluxuꝫ sanguinis: gūmi arabi. assum et se. myrthe iunge. si velis vt stomachū debilem adiuuet. adde rosam masticē. añ. partē. i. anisi. gariof. añ. ptē. ß. si ꝓpter cardiacā mitte partē ligni aloes. si ꝓpt

melancoliã partẽ epithimi. ¶ Antidotũ valet ad emoroydes interiores de re frigida. ℞. carui. ʒ. i. ameos. anisi. añ. ʒ. vi. costi. cinamomi. galãge. ʒʒ. añ. ʒ. v. polipod. acori. añ. ʒ. iij. fac pul. adde. M. qd sufficit. dans in modũ auell. nuc.
¶ Aliud valet a ventositatẽ inflatiuaʒ intestinoꝝ et emoroyd. ℞. acori: carui. ana. ʒ. iiij. vel. vi. polij aristol. lon. et ro. añ. ʒ. iij. fac pul. fricans cũ amigdaleo et mell. qd sufficit da. ʒ. ij. vel. iij. cũ aqua ca. Quidã medici iungũt gallaʒ ʒʒ. cc. zucca. ana. ʒ. i. dant bibere: alij iungunt bdellium.
¶ Item accipe sticados. ʒ. v. prassij. ʒ. iij. ficus. x. oĩa coque in vino vel aqua vsqȝ ad medietatẽ. ¶ Aliud. ℞. sticad. ʒ. x. calamẽti. ʒ. v. tapsie. ʒ. iij. ysopi. prassij. añ. ʒ. i. ⁊. ß. ficus. x.
¶ Oportet vt clystere faciamꝰ de succo porri de butiro bo uis de damleos: post vicem tertiã fumigemus de bderonica. al. betonica. bdellio costo. capparis radice. ¶ Si medicina prout diximus nõ proficit: sed facti sunt attrici: intelligendũ est esse incurabiles: nisi cũ cirurgia: si infirmus in tali loco fuerit vbi nõ fuerit magister cirurgicus: acutam medicinam et incensiuã quasi ferrũ ponamus. S. attrici sunt: q̃si canne canales apertoriũ intꝰ ⁊ extra habentes: neqȝ sanantur nisi cirurgico ferro: opȝ ne hanc medicinã acutam ex locum patientẽ ponamus: qꝛ si fecerimus ꝯburit et incẽdit et maiorẽ morbũ q̃ antea fuerit adduc. sed opȝ accipere sarcocollam: et colofoniã: et puluerem facere tẽpera cuȝ aqua. inungens circũquaqȝ emoroydibus. ¶ Sed si in natibus alia passio q̃ emoroys nascitur: oportet quid ⁊ vnde sit intelligamus: si sit apostema ibi mittamus hoc cathaplasma. ℞. lentes. ros. tempera cum succo solatri. oleo ro. et inde fiat cathaplasma. ¶ Si apostema sit forte et incendens: vitellum oui assum cum syrupo ros. quia statim extinguitur dolor. ¶ Aliud. ℞. frondes iusquiami. portulac. micam panis vitellis oui. fac cathaplasma et pone desuper. ¶ Si in natibus habeat fissuram et arsuram mitte viscum de semine citoniorum dragagan. assungiam. galline anatis. oleum violatum ceram albam. medullam vituli. oleum rosa. et albumen oui: si dolor sit nimius: detur ad bibendum psilium cum syrupo ros. et oleo rosa.
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Si vulnera sint sine apostemate in natibus medicinam desiccatiuã faciamus de carta bõbicina assata. ⁊ alumine et coloquint. Similiter si humiditas sit nimia ponamus aloem cũ ematite pistato. si concauitas affuerit ponamus libanum: si sit corrosura ponamus lẽtes balaust. acatiam. sandal'. ro. ¶ Si in natibus sit dolor sine vulnere vel apostemate vngamus cũ hoc vnguẽto. ℞. cere. al'. ʒ. v. amigdaleos. ʒ. xx. medull'. bouine. ʒ. iij. olei ros. ʒ. x. ceruse. ʒ. ij. ¶ Aliud. ℞. litargi. ceruse. añ. ʒ. v. cc̃. ʒ. f. olei ro. qđ sufficit ¶ Aliud. ℞. cerusam plũbũ incensuꝫ. vitellũ oui iuuat emoroyđ. vbicũqꝫ habeantur ⁊ vulnera apostemata in natib⁹. ¶ Aliud. ℞. acatiam. litargi. cerusaꝫ petiam. i. de cucurbi. veteribus et viuarijs incensis: oĩa pistata in mortario plũbino cũ oleo ro. vt fiat quasi mel et vngatur. ¶ Si sanguinis fluxus de emoroyđ. augmentat medicemur sicut in dissintericis et fluxu sanguinis diximus.

¶ De exitu ani. Cap. xx.

Passiones ani sicut emoroys. apostema vulnera et fissura nocẽt ⁊ dolorẽ faciunt: nates infirmum exprimere cogentes quasi ex quadã suauitate: vñ exit anus: aliqñ quoqꝫ egregitur ex mobilis mollitie lacerti volũtarij. Ideoqꝫ stercus infirmi sine volũtate exit. ¶ Oportet ergo vt videatur vñ nascatur. Si ex depressione sunt dolorẽ nimiũ faciunt. Infirmus ergo sedeat in aqua vbi cocta sint stiptica. gall'. balaust. cortex. maligra. sumac. glãdes. ypoquist. ⁊ similia demus infirmo dyacosim ematitẽ. miclete. dyaxilocaracta dyacitonitẽ. triferam maiorẽ et minorẽ pill'. de bdellio. accipe viscum. malue et oleũ: vnge inde manus. redde anum intra. similiter cuꝫ vitello oui et visco psilij. qui postq̃ itus erit fomentemus cũ re stiptica iã dicta. Deinde accipe galle. concule marine incense. añ. ʒ. i. ⁊. f. nuc̃. cypressi. balau. corticem maligra. acatie. ypoquist. añ. ʒ. i. fac pul. pone sup anuꝫ: hora vna post aliã horã: fomentem⁹ cũ re stiptica iã dicta. accipe. cortices arboris lentisci. ʒ. iij. nuc̃. cypressi. ʒ. ij. ceruse. fac puluerẽ sup anum mittẽs: hi oẽs pulueres q̃s dixim⁹ ⁊ oẽs species post ani reuersionẽ. siue puluerizate sunt. siue epithimate: siue fomentationes multũ valent.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Incipit liber quītus de mala cōplexione epatis. Cap.i.

Ultis modis gloriosissimi medici digestibilem virtutē tria loca dixerunt corporis obtinere. primū in stomacho. secundum in epate. tertiū in omnibus mēbris corporis. Nos in quarta particula diximus: quos morbos prima digestibilitas pateretur. In hac quinta dicere disposuimus quos morbos in epate secunda patiatur: ⁊ significatiōes ⁊ curas ſm antiquoꝝ. auctoritates. ¶ Incipiamus ergo a mala cōplexiōe epatis: ⁊ dicamus epar duobus modis pati. s. ex sue essentie ꝓprietate: vel ex alioꝝ membrorū vicinitate: ex sui proprietate tribus morborū generibꝰ: sicut et omnia mēbra corporis patiuntur. Mutatione cōplexionis sicut si refrigescat: vel calefiat: humectetur: vel desiccetur: simpliciter seu composite. Scđm genus vero morbi officiales vocātur: sicut opilationes vel apostemata. Tertiū dissolutio imperitatis. i. separatio iūcture appellatur: sicut sunt vulnera. excoriationes. incisiones ⁊ similia: he autē passiōes generāt ydropisim: hos vero morbos in suis locis dicturi sumꝰ. In presenti autē a mala cōplexione incipiamus. ¶ Si epati diuersarum complexionū vna dominetur qua virtus sua naturalis superetur: duricies ⁊ tumores in ipso conficiūtur: hec mala cōplexio vel est sine materia: vel cum materia. Si vero cōplexio mutetur in calorē: infirmus nimiā sitim sentit: vel ardorē. colerā rubeā. vomit. calor eius in citrinitatem mutatur: siccitatē habet lingue. palati. ⁊ nariū. appetitus eius in cibis defectus: vrina citrina colerica. si in frigitudinem sit mutata. nihil habet hoꝝ que diximꝰ: sed famem nimiā patitur sine digestione. grauitatē in epate. color faciei corrūpitur ⁊ mutatur: labra ⁊ lingua inalbescunt: sanguis minuitur. Mutatiōe epatis in siccitatem: spasmus circūdans epar sentit̄: siccitas est in lingua. subtilis vrina. digestio parua ⁊ sicca. corpus macilentū: si mutetur in humiditatem. facies tumescit: ⁊ inflatur: neq̄ sitit propter humiditatē: vrina alba ⁊ clara sine tinctura aliqua: ⁊ quasi aqua intelligit̄. Itē mutatio cōplōnis epatis

intelligitur ex infirmi natura.etate.tempore et dieta ante infirmitatē habita. Itē si he cōplexiones dominātur composite sm naturā cōpositionis sue:oportet festinare in medicanda cōplexionis epatis mutatiōe vt ad suā naturalez proprietatē valeat redire anteq̄ induretur et intumuerit.
¶ Gal'.eūi in libr.iuuamenti membrox dixit. Intētio dei increandis aialiū mēbris fuit tribus modis: quedaz pars vt viuerent aialia per ipsam:sicut cerebrū:cor:epar:altera vt bene viuerēt per ipsaz:sicut oculi:auricule:manus ꝛ pedes:ꝛ similia:alia quibus generantur aialia vt testiculi.
¶ Cum ergo epar vnū sit de illis mēbris quibus aialia viuunt:cum corrumpit cōplexio sua videndū est vnde corruptio fiat:si ex calore sit oportet basilicā flobotomari:si tēpus:etas:consuetudo nos adiuuent. Qd si non: refrigeremus cuz spodio.zucca.psilio.syrupo albo.oxizaccara. Demus serū cum oxizacca.succū herbarū endiuie.i.scariole.solatri bene coctum ꝛ colatū. Demus trociscos compositos epatis refrigeratiuos quos in hac particula sumus dicturi cum frigidis syrupis demus suauia ꝛ leuia catartica sicut istud qd. ℞.succi cucurbite. maligra.ana.ʒ.ij. zucca.māne.aū.ʒ.vi.spodij.dragagāti.se.citōiox.aū.ʒ.iij.oīa pistata ponātur in succo illo die ac nocte:postea frica ꝛ cola dans ei bibere. Cibet crisolocāna.lactuc̄.blitis.portula.solatro.cucurbi. Si febrē nō habeat demus hec cocta cū pullis.perdicibus.fasianis.custodiat se de lacte et factis ab eo.melle.ꝛ de oībus grossis carnibus. In aqua bibenda misceatur syrupus frigidus. Cathaplasma faciam⁹ ponendo supra epar calorē extinguens:sicut portul'. cucurb. solatrū.psiliū.lentigines.lactucā.maluā.violam. oīa pistētentur cum oleo ro.ꝛ cathaplasma fiat. ¶ Si epar in frigitudinē mutetur:demus infirmo dyareubarb.ꝛ trociscos inde factos.dyalacca cū suis trocisc. dyacurcumā maiorē et minorē.omorisiā. athanasiā.dyacostū.quodcūq̄ horuz inueniat medicus.detur.ʒ.i.ꝛ.ß.cū succo diureticarū herbarū.sicut apij.maratri.cocto ꝛ colato cū oximelle. syrupo absinthij.syrupo radic̄.vel apozima calamenti cū apozimate de aniso.maratro.apio.mastic̄.spica.folio squinātо. Si medicus inuenerit simplex vel compositū.detur cū

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

amigdaleo. Demus dyagal'. dyaciminũ. dyanisum. dyaroma. De trociscis demus quos dicturi sumus. trociscos de anisó. maratro. apio. mastice. spica. folio. squinãto. vel de absinthio ꝛ similibꝰ. Cathaplasma superponamus epati quo calefiat. Similiꝶ epithima sicut oleũ nardinũ. anetileon. ꝛ similia. obseruet se de duris cibis ad digerendum. Nutriatur cũ subtili ꝛ leui dieta cum calidis aromatibus preparata. manducet vuas pas. habent enĩ propriũ iuuare epatis defectionẽ vbicũq; sit: similiter fistic. bibiꝶ. qđ valet frigido epati. Caueãt sibi ab omni dulcedine quod nocet epati ꝛ spleni faciẽs opilationẽ. amara bibãt maxime si sint cõposita ꝛ põtica: vt est absinthiũ tamariscus ꝛ scolopendria. ¶ Si epati hũiditas ꝛ frigiditas: vel caliditas ꝛ humiditas domineꝶ cũ frigidis medicemur refrigerãtibus vel calefacientibus: nos in hac particula dicemus de medicinis q̃tum sufficiat.

¶ De opil'one epatis. Cap. ij.

Epar opilatur multis modis vl' ex grosso sanguine ab epate ad membra currente cum non debet currere: vnde cũ non põt exire remanet clausus in viis epatis ꝛ eiꝰ venis opilatis claudit eas ex grossitie sua: vel ex humoribꝰ grossis ꝛ viscosis in venarũ extremitatibꝰ inuiscatis que de maiori vena egrediũtur: ꝛ ibi generaꝶ opilatio. Item epar opilatur de quorũdam membrorũ incisione. si enĩ manus vel pes incidatur permanet sanguis ille in epate solẽs membrũ illud nutrire: ꝛ ita epar opilaꝶ: silr opilatio in muliere nascitur cũ menstrua sua ante tẽpus auferãtur: sanguis enĩ solens exire cum menstruis opilaꝶ in eius viis ꝛ venis: vnde epar constipationẽ patitur: cũ succus cibi secundũ q᷑ oportet ab eo non recipiatur: vnde infirmus grauitatẽ nimiã sub hypocõdriis a p̃te dextra sentit. ¶ Si fumus in epate aduneтur: neq; exire possit non solũ grauitas sentitur: sed extensio ꝛ tetinatio ꝛ dolor sentiꝶ inter furculas ꝛ epar ꝛ cũ ambulãt vel saliãt: maxime post aquã ebibitã sentiũt puncturã: dolorem: grauitatẽ: furcule semꝑ mouentur: neq; a pulsione quiescunt. vrina eoꝝ subtilis et clara citrina vel glauca: si opilatio sit ex calore incẽsa:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

vel nigra vel alba: si ex frigitudine: et si opilatio sit ex menstruis ablatis vel membris incisis palam fit visui. ¶ In opilatione epatis ex calore basilicam in dextra manu minue: vel venam inter pollicem et indicem: et auferamus secundum virtutis possibilitatem: si in quantum tempus etas: consuetudo nos adiuuent: si non: leue demus catarticum: sicut est istud. ℞. mirabol. ci tri. viole cuscute absinth. fumiterre. ana. ʒ. xx. capill. ven. rose sicce succi rad. apii: maratri: endiuie. an. ʒ. x. se. scariole maratri anisi spice. mastic. sichen. ana. ʒ. iiii. prunor. iuiub. ana. ʒ. xx. omnia coque in. vii. lib. aque vsque ad tertiam partem et cola: deinde accipe manne. ʒ. xx. cassiefistu. ʒ. x. quas iterum cola et mitte lib. ii. zucca. coque foco suaui vsque quo fiat syrupus da. ℥. iii. vel. iiii. cum amigd. ℥. i. dyagridii. ℈. ß. secundum virtutem infirmi: si infirmus fuerit debilis: vt syrupum istum bibere non possit: nec alia tandem valentia: sicut apozima de absinthio vel de fumoterre vel de radice et similibus: precipiamus vt assuefaciat succum endiuie scariole et maratri coctum et colatum. ℥. vi. cum oxizaca. omni die. Quod si sit fortis bibat priorem syrupum cum intermissione. Item si debilis sit demus succum maligra. cum oxizaca. et succum solatri: et quinque nerue cum zucca. Demus dyarodon trociscos de berberis. Nutriatur cum cibis leuibus et subtilibus: sicut pullis perdicibus fasianis et similibus scariol. lactuc. solatro blito: et similibus. ptisanam demus vbi radices maratri et apii cocte sint cum oxizaca. ¶ Si opilatio sit de humoribus grossis et viscosis: detur infirmo yerapig. yeral. theod. stomaticum et similia grossos humores purgantia: maxime si sint in concauitate et profunditate epatis propter illius loci vicinitatem ad ventrem: si humores sint in superiori parte epatis demus infirmo diuretica vrinam purgantia aperientia epatis superiorem opilationem: vene enim superiores epatis iuncte sunt viis vrine. Diuretica autem sunt absinth. squinantum assar. spica costum ameos: et similia: horum simplicium siue compositorum da infirmo. ʒ. i. et. ß. cum oximelle et succo maratri apii ysopi absinthii qualecunque horum vel simplex vel compositum dabis cum oximelle vel cum amigd. si fuerit necesse plus aperiri et calefieri: quia nimis est frigidum: demus socrugene philonium: athanasiam: omorusiam: tyriacam:

dyareubar.dyacostũ:et similia. Apozimata demus de calamento de yreo de spermatibus cũ amigdꝰ.vel sambuceleo vel oleo nardino trociscos demus de lacca et similia. Nutriamus cũ sparagis:sicla ꝛ carnibus volatiliũ. ¶ Si opilatio epatis fit ex ablatis mẽstruis flobotomemꝰ ambas venas in cruribus ꝛ balneemus:succos herbaruꝫ coctos ꝛ colatos cũ amigdaleo demus et apozima de calamento ꝛ de radicibus de dyamarte ꝛ similibꝰ. ¶ Si ex incisione aliquorũ membroꝝ corporis sit precipiamus flobotomari et demus diuretica iam dicta.

¶ De apostemate in epate. Cap.iij.

Apostemata in epate nascentia duobus modis sunt:vł de causa exteriori:sicut percussione vel collisione ꝛ similibus: quibus sanguis in loco suo clauditur:ꝛ apostema efficitur:vel de interiori:sicut si in epate quidam humores includũtur:ꝛ de ipsis putrefactis generãtur apostemata. Qui si fuerint sanguinolenti generantur apostemata que flegmones appellãtur:si calidi sint ꝛ colerici generãt herisipillas:si melãcolici generãt dura apostemata q̃ in cancr. mutãtur. Si flegmatici apostemata faciũt tumida ꝛ mollia. Aliquando etiã apostema in epate nascitur ex grossa ventositate que ibi claudiꝶ:neq; inde exire poteſt:cuiꝰ causa est comestio nimia:ꝛ digestio parua. ¶ Apostema nascitur in epate duobus locis.s.in superiori parte:vel inferiori:si sit in superiori cum tactu sentiꝶ:maxime si sit magnũ: si in inferiori intelligiꝶ ex suis accidentibus. Accidentia quibus considerãtur in parte superiori epatis apostemata:talia sunt.infirmus sentit grauitatẽ nimiã in dextro latere:et dolorẽ nimiũ inter epar ꝛ furculas cum suspiret vł lugeat:vel cum cibũ ꝛ potũ recipiat:vel ex itineris festinãtia:ꝛ patitur i anhelitu angustias:epatis eñ superiora cũ dyafragmate sunt iuncta tussiunt sine screatu:quia mateteria extra spiritus est instrumẽta. ¶ Si calidũ sit apostema cũ his significationibꝰ febris iungitur ꝓpter nimiã vicinitatẽ cordis ad superiora epatis.augmentatur sitis in initio passiõis.lingua infirmi subrubicũda est ꝛ post in nigredineꝫ vertiꝶ. In initio co.rub.emitteꝶ:que post in virt:

ditatem et erugine mutat. ¶ Si sit apostema frigidū non sentit dolorē nimiū: neq; sitim. febris eorū est leuis. ¶ Si apostema sit in inferiori parte epatis sentit grauitatē cibi et parū digerit. dolor quē sentit cū suspirauerit minor est q̄ hic quem sentit in parte supiori. digestio est sicca et dura. abominatio est multa: ꝛ odor eius abominabilis. Qđ si apostema fuerit ex vētositate grauitatē sub ypocundrijs a dextra parte sentit et constrictionē: cum epar sit fundamentū sanguinis necesse est vt cū defecerit a mundificando sanguine secundū q̄ oportet ꝓpter apostema: vł ꝓpter opilationes vel malas cōplexiones sanguis perdat colorem. s. splendorē ꝛ suam pulchritudinē: vnde color faciei in citrinitatē mutat: ꝛ liuiditatē. ¶ Si aūt epatis apostemata disponamus medicāda: oportet vnde sint perquiram⁹. Si eñ ex calidis humoribus basilica est incidēda in manu dextra: ꝛ secūdū plenitudinē corporis trahēdus est sanguis: quia omne apostema in quolibet mēbro nascens est ex collectiōe sanguinis solētis ad membrū illud defluere. ¶ Qđ si sanguini minuēdo aliquid obuiauerit medicabimur ab initio apostematis vsq; ad statū sui cū causa repugnatiua ꝛ stiptica: siue bibenda siue extra ponēda: vt epati ꝓhibeat ne materiā illā accipiat vnde fit apostema. Cū apostema ad statū peruenerit oportet parū cōmisceri huic medicine rei dissolutiue ꝛ mitigatiue: et sic faciam⁹ sepi⁹ vt rem refrigerantē ꝛ repugnantē minuamus. dissoluentē et mitigantē augeamus: ꝛ cum ad finē passionis peruenerimus: medicamia nostra ab illis que fuerint in initio desiderant. Sic eñ precepit qui hanc artē nobis manifestauit. G. magister noster in libro illo. x. particulas continēte scȝ in megat. hanc auctoritatē ꝛ fundamentū nobis et similitudinē in medicādo omni apostemate dedit. Medicina refrigeratiua ꝛ repugnatiua in primis est dāda: hic. s. succus solatri endiuie arnoglose: virge pasto. coriādri ramorū vitis quodcūq; horū inueneris dabis bene coctuȝ et colatū cū quo miscēda est res aliqua epatis confortatiua: sicut spodiū sandali rose. oleum rosa. ꝛ similia cuȝ re dissolutiua erit incipiēda misceam⁹ stiptica ꝛ repugnatiua. In primis dāda sunt causam epatis dissoluētia: sicut cassiafi.

manna mel viol. redozacc. et similia: sicut fortitudo passio nis videbitur et qualitas infirmi: et similiter misceam⁹ de ɔposito medicamine calido apostemati valente: sicut sunt trocisci de berberis: et de camphora: de viol. et de sandal. et similia. ¶ Si calor augmentetur succum maligrañ. acetosi demus cum zucca. oxifenitia manna: et succũ cucurb. syrupum viol. cum amigdaleo et coriãdro. precipiatur infirmo vt obseruet se a melle ꝛ a melle factis ꝛ carne: vino: et ab omni re calida: si in initio cathaplasmate indigem⁹ rem refrigerantẽ demus sicut portul. cortices cucurb. lentigines aque virgam pastoris farinam ordei solatr. psiluꝫ et similia. postea cathaplasmata apponam⁹ odorifera cõfortatiua et dissolutiua: sicut de sandal. ℞. ros. ℥. v. cc. sandali al. et rub. añ. ℥. iiij. cãphore. ℥. ß. quidã medici sulphur: et maluas iungunt cere al. ℥. iij. olei ro. quantũ sufficit. Epithima faciamus qd. ℞. oleũ myrthinũ. citoñ. masti. et similia. hic sunt vtilia ad curandũ apostema cal'a. epatis scđm canones artificiales. ¶ Si apostema sit ex frigore demus apozima de radicibus calamenti ysopi cũ amigdaleo sambuceleo antidotũ dyagal. dyalacca dyareubarb. dyaciminũ qualecũq₃ inueneris. ℥. i. ꝛ. ß. dabis cũ succo solatri maratri vel apij cocto ꝛ colato: vel apozimate de rad. vel syrupo de squinato de absinthio vel oximelle. Si autem videmus in vrina ypostasim intelligitur apostẽa esse maturatũ deinde demus rem opilationũ aperitiuam ꝛ lauatiuã oris venarum. ¶ Si apostema in superiori gibbo epatis sit demus diuretica et vrine prouocatiua: sicut spicã apium anisum maratrum absinth. reubarb. squinantum ysopum ꝛ similia. ¶ Si apostema in inferiori parte epatis sit: purgemus corpus cum apozimate de agarico yerapig. ¶ Si inueterata sint apostemata et indurata et tumentia: de his. G. in libro ad glauc. inquit dura apostemata in epate si inueterascant ea nunq̃ potui curare: neq₃ alios facere vidi. Ois eñi hmõi patiens est futur⁹ ydropicus: ꝛ plurimi licet longũ tẽpus: post tñ inde moriunt: vidi eñi ml'tos in breui tẽpore: qui. s. breuem et nimiã habuerunt vẽtris solutionẽ. sed tñ opꝫ eoꝝ dicere curatiões. Duritiem epatis veterem iuuat omne aperiẽs: sicut spica eupatorium: lauri rad. suc:

cus apiũ:maratri endiuie ⁊ similia:spice.ʒ.ij.cũ succo maratri iuuãt:agarici.ʒ.i.⁊.ß.siĺr epar lupi siccũ cum vino iuuat:simiĺr costũ:simiĺr dyalacca: dyacucumer dyacostum philoniũ tyriaca ⁊ siĺia. De simplici medicina omne quod parũ est ponticũ iuuat cũ amaritudine sua duritiem epatis stomaci splenis:siue cocta sit in aqua ⁊ bibita siue cum vino.epithima faciamus cũ oleo nardi.yreleõ: castoroleon: masticeleo ⁊ similia. Cathaplasma de absinthio:spica:camomilla ⁊ siĺibus. Nutriamus cum leui cibo custodiamus a grauib⁹. ¶ Si apostema sit de vẽtositate grossa ⁊ fumosa epati inclusa demus succũ scariole maratri apij: cum amigdaleo ⁊ oxizaca.trocisco de absinthio sirupo de squinãto apozimate de radic̃. ¶ Si apostema sit de pcussiõe vel casu vel collisiõe detur reubarb.ʒ.ij.cũ vino vel lacte vel herba rubea añ.ʒ.i.⁊.ß.cũ vino vel aristol̃.lon.ʒ.i.cum aqua caĺ. Si infirmus cum apostemate patitur in epate calorem:demus balausti.bolum armeñ.cum aqua arnoglose vel solatri succo. Puluis valens ad percussionem epatis vel casum. ℞. balaust. rosa. viola. boli amidi. añ.ʒ.iiij. sanguinis dracoñ.reubar.lacce myrte.añ.ʒ.i.⁊.ß.fac pul.da.ʒ.i. cum apozimate de ro.mastic̃.⁊ arnoglose.

¶ De fluxu sanguinis ab epate. Cap.iiij.

Sanguinis fluxus multꝭ modis fit ab epate:sed sanguis exit diuersiformiter quãtũ ad causas: vel eñ ex separatiõe iũcture:sicut cũ substãtia sua est vulnerata: vel ex venarũ apertionibus que duo inter se differũt:quia sanguis de venis apertis purus est ⁊ rubicũdus. De vulnerib⁹ niger grossus putrefact⁹ exit vterqꝫ in intestinis:neqꝫ pũcturã:neqꝫ torturam facit.est ⁊ alia species.vñ sanguis purus emanat.verbi gratia.si de corpore manus vel pes incisa fuerint:sanguis vnde nutrita fuerant ad epar redit quẽ epar deficiens emittit:similiter si nimia sint soliti habere exercitia:⁊ post quietem longam fiat dissolutio longa sanguinez ex nimijs collectũ exercitijs ad naturã epatis transmittit:quem collectum emittit:⁊ cum egestione eijcit:hic species: sicut dixit.G.interpolatim venit:sicut epilepsia ⁊ febris peryodicus.est ⁊ alia species que a medicis dissinteria vocatur epa

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

tica. In qua dissinteria cū digestione nimius exit sanguis: ꝛ quasi lauatura carnis recentis. Causa est defectio digestiue virtutis que mutare debet in epate succū cibi in sanguinē. ¶ Est ꝛ alia species exiēs ab epate cū digestione: in qua sanguis est niger ꝛ liuidus. hec autem est cum epar in perfectum sanguinē cibum mutet: Sed tamen cōtrariū habet vt eū ad membra reijciat sicut cū sibi obuiāt opilationes ꝛ cōstipationes. Sanguis enim permanēs in epate longo tēpore: neq; diuisus per mēbra necesse est vt calore epatis incendatur ꝛ corrumpatur. Quem postea virtus expulsiua epatis ad intestina expellit: ꝛ cū egestiōe emittit. ¶ Cū ergo intellexerimus cuiusmodi fuerit fluxus sanguinis ꝑm suam oportunitatem erit medicandus: si ex apertione sit venarum: demus quod sanguinem stringat: epar cōfortet: sicut balaust. ro. spodiū acatiā bolū arme. terrā sigillatam charabe gūmi ypoquisti. ꝛ similia: quodcunq; horū inueneris. ℥. i. ꝛ. ß. demus cū succo arnoglose vel vitis frondiū medicemur prout in sanguinis fluxu de epate diximus. In bibenda aqua misceamus sirupum myrte sapam citon. maligrani. sirup. de composita medicina. demus hos troci. ℞. spodij ro. boli. añ. ℥. v. sang. draco. balaust. sumach conche marine incense cupularū glandium. añ. ℥. iiij. charabe gummi coralli incēsi acatie reubar. añ. ℥. ij. c̄c̄. spice cāphore ypoquisti. añ. ℥. i. fac pul. tempera cū succo arnoglose fac trociscos inde. ℥. i. da bibere cum aqua frigida. ¶ Si fluxus sanguinis sit ex mutatione ꝛ defectione mutabilis virtutis in epate: ꝛ defectio ex corruptione sue complexionis videamus eum si infirmus nimiam sitim habeat: ꝛ ablationē virtutis appetitiue ꝛ colorem citrinum ꝛ vrinam rubeam: de quibus intelligit ꝙ defectio sit ex calore: oportet ergo causam refrigerandi dare ꝛ stiptica: vnde calor extinguatur ꝛ epar confortetur: et maxime si sint odorifera: sicut est ro. sandali al. ꝛ rub. balausti. spod. ꝛ similia: similiter sapa de viol. et malgra. mixta cum trociscis de spodio. Cathaplasma faciamus de sandal. rosa. balaust. myrta succo solatri rodostoma. et similia. ¶ Si egestio erit quasi lauatura carnis sine tortura et dolore aliquo viscerum infirmi et color eius in albedinem mutetur vel in liuiditatem intelligen-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

da est epati dominari frigiditas: ꝛ ꝙ virtus eius sanguinē faciens deficiat: vnde medicandus est confortatiuis et parum habentibus caloris: sicut gallia musc. macis spic. reubarb. lacca gariof. ligno aloes cardamomo et sil'ibus: hic simplicia demus seu composita cū aqua vbi cortices fistici sint positi vel vbi aliqua harū specierum cocta fuerit valet huic speciei digestionis. Itē iuuāt anisi. ʒ. ij. ꝛ. f. paꝝ assati: ꝛ cū succo apij. Epithima faciamus epati. Rx. masticeleon nardileō. Nutriant̄ cū perdicib⁹ starnis, turdis fasianis pullis cum aromatib⁹ paratis. Custodiant̄ ab oi cibo ad digerendum duro: nocet enim multū si egestio sanguinis sit de crepatura apostematis: vel de maturatiōe vulneris ꝛ sanguis exiens sit turbidus ꝛ saniosus: quod intelligere possumus ꝙ apostema habuerit. oportet ergo dari q̄ de suis putredinibus mundificēt vulnera ꝛ cōfortent epar: sicut rof. balaust. sanguis draco. masti. charabe bolū. ār. arnoglose: ꝛ sil'ia: hec si simpla vel cōposita sint da. ʒ. ij. cū succo citoniorū vel arnoglose: quia mūdificant vulnera de putridine sua ꝛ solidant ea ꝛ cōfortāt ea ꝛ epar. Nutriātur cum iure amidi rizi: ꝛ vitellis oui: lentibus arnoglosa cocta.

¶ De ydropisi. Cap. v.

Dropisis est errare virtutē in epate naturalē: virtus eñi digestiua epatis cū mutare cibi succos in sanguinolētos humores deserit: cū quibus ꝛ tres humores: alij sunt: cū inquā hec virtus pigrescat in cōplenda actiōe sua necesse est sanguinē corrūpat: qui indigestus corpus male nutrit: vnde fit vt totū corpus tumescat. ydropisis ergo ex sola defectione virtutis est mutabilis: corruptio. n. sanguis ex infirmitate est hui⁹ virtutis. ¶ Nos aūt in principio hui⁹ libri diximus passiones epatis que ab ipso solo sunt: vel ex societate alteri⁹ mēbri: sicut stōi splenis intestinoꝝ renū. vel matricis. Item dixim⁹ ꝙ passiones ꝓprie epatis non exeūt tria gn̄a morboꝝ: quos dicūt medici omnia mēbra pati corporis. i. malā cōplōnē officiales morbos: iuncture sepationē. G. dixit. impoſſe est ydropisiꝫ sine passiōe epatis eē. Nō. n. nascitur nisi ex debilitate virtutis digestiue ꝛ sanguis gn̄atiue: qȝ propriū est epatis. Sed tn̄ non quandocūqȝ epar in sua

proprietate deficit: vel in aliorũ membrorum vicinitate deficit hec virtus: et nõ cessat a cõplemẽto sue actiõis Epar. n. aliquãdo patitur: et tñ hec virt⁹ actionem suã nãlem nõ pretergreditur: augmẽtata tamen ipsius passione et maxie dñante necesse est hanc deficere. Neqꝫ succum cibi mutat vt sanguinem inde faciat. Qui cum sit crudus et indigestus permanebit ydropisim faciet. ¶ Si humor ille aliquas virtutes aliquas inuenerit in digestiua virtute aliquãtulum mutatur. Sed tamen non incorruptissimũ fit: vnde quoddam genus ydropisis cõcreatur. quod et yposarcha vocatur. cuius timor eque per totũ corp⁹ diffunditur: hec spẽs facilis est ad curandũ. Causa sue facilitatis est materiei benignitas: et diuisio sua p oĩa corporis mẽbra: vnde vnũqꝫqꝫ mẽbrũ tãtam vim hꝫ quãta eidẽ sufficere possit. ¶ Sed si hũor digestiuã virtutẽ inuenerit pigerrimã i mutãdo sanguinẽ gñatur hũiditas citrina salsa atqꝫ mala. Que cũ grauet epar vt diuidere eã nequeat neqꝫ mũdificet: neqꝫ mãdet aliis mẽbris: necesse ẽ vt calor epatis tandẽ se dissoluat et fumũ faciat quez post ad vẽtris pelliculas eiiciat: vl' pelliculã circũdantẽ ventrẽ et intestina quã vocãt siphach vbi collecta supfluitas in hũiditatẽ aquosaz vertitur: vñ spatia ĩter intestina et pelliculam q̃ siphach dr implentur. ¶ Si hũiditas hui⁹ fumi maior q̃ vẽtositas sit gñatur spẽs q̃ ydropisis vocatur. Infirm⁹ commouetur et aq̃ illa vẽtris mouetur: sicut aq̃ vtre inclusa hec spẽs frigidior est ceteris. ¶ Si hũiditas minor sit ventositate et fumo gñatur spẽs illa que vocatur sicca pp siccitatẽ sue ventositatis: et dr tympanites. Si. n. ventrẽ infirmi percutias quasi tympanũ sonat: pos'e est. n. hãc spẽm ydropisis de minori frigiditate nasci: qꝛ hũiditas grossa: nõ põt fieri aerea. ¶ Si multa sit frigiditas hec spẽs ad curãdũ dura est et longa ad sanãdum. Sed tñ oportet vt duob⁹ modis intendamus ad curandũ ydropisiꝫ: sicut dixit. G. vna ẽ intẽtio nr̃a in virtute digestiua confortanda: vt auferantur sibi nocitura. Altera materie illius purgatio et ab ipso corpis mundificatio. Si calor sit causa vnde digestiua deficiat intelligitur ex siti infirmi febrisqꝫ velocitate pulsus: et citrinitate coloris corporis sui. precipiendum est: vt bibat quod calorem corporis refrigeret: sicut trocisci de camphora.

da est epati dominari frigiditas: ꝛ ꝙ virtus eius sanguinē faciens deficiat: vnde medicandus est confortatiuis et parum habentibus caloris: sicut gallia mus. macis spic. reubarb. lacca gariof. ligno aloes cardamomo et sil'ibus: hic simplicia demus seu composita cū aqua vbi cortices fistici sint positi vel vbi aliqua harū specierum cocta fuerit valet huic speciei digestionis. Itē iuuāt anisi. ʒ. ij. ꝛ. ß. paꝝ assati: ꝛ cū succo apij. Epithima faciamus epati. ℞. masticeleon nardileō. Nutriant̄ cū perdicibꝰ starnis, turdis fasianis pullis cum aromatibꝰ paratis. Custodiant̄ ab oī cibo ad digerendum duro: nocet enim multū si egestio sanguinis sit de crepatura apostematis: vel de maturatiōe vulneris ꝛ sanguis exiens sit turbidus ꝛ saniosus: quod intelligere possumus ꝙ apostema habuerit. oportet ergo dari q̄ de suis putredinibus mundificēt vulnera ꝛ cōfortent epar: sicut rof. balaust. sanguis draco. masti. charabe bolū. cc. arnoglose: ꝛ sil'ia: hec si simpla vel cōposita sint da. ʒ. ij. cū succo citoniorū vel arnoglose: quia mūdificant vulnera de putridine sua ꝛ solidant ea ꝛ cōfortāt ea ꝛ epar. Nutriātur cum iure amidi rizi: ꝛ vitellis oui: lentibus arnoglosa cocta.

¶ De ydropisi. Cap. v.

Dropisis est errare virtutē in epate naturalez: virtus eñi digestiua epatis cū mutare cibi succos in sanguinolētos humores deserit: cū quibus ꝛ tres humores: alij sunt: cū inquā hec virtus pigrescat in cōplenda actiōe sua necesse est sanguinē corrūpat: qui indigestus corpus male nutrit: vnde fit vt totū corpus tumescat. ydropisis ergo ex sola defectione virtutis est mutabilis: corruptio. n. sanguis ex infirmitate est huiꝰ virtutis. ¶ Nos aūt in principio huiꝰ libri diximus passiones epatis que ab ipso solo sunt: vel ex societate alteriꝰ mēbri: sicut stōi splenis intestinoꝝ renū. vel matricis. Item diximꝰ ꝙ passiones ꝓprie epatis non exeūt tria gña morboꝝ: quos dicūt medici omnia mēbra pati corporis. i. malā cōplōnē officiales morbos: iuncture sepationē. G. dixit. impolе est ydropisiꝫ sine passiōe epatis eē. Nō. n. nascitur nisi ex debilitate virtutis digestiue ꝛ sanguis gñatiue: qđ propriū est epatis. Sed tñ non quandocūꝗ epar in sua

proprietate deficit: vel in aliorũ membrorũ vicinitate deficit hec virtus: et nõ cessat a cõplemẽto sue actiõis Epar. n. aliquãdo patitur: et tñ hec virtus actionem suã nãlem nõ pretergreditur: augmẽtata tamen ipsius passione et maxie dñante necesse est hanc deficere. Neqꝫ succum cibi mutat vt sanguinem inde faciat. Qui cum sit crudus et indigestus permanebit ydropisim faciet. ¶ Si humor ille aliquas virtutes aliquas inuenerit in digestiua virtute aliquãtulum mutatur. Sed tamen non incorruptissimũ fit: vnde quoddam genus ydropisis cõcreatur. quod et yposarcha vocatur. cuius timor eque per totũ corpus diffunditur: hec spẽs facilis est ad curandũ. Causa sue facilitatis est materiei benignitas: et diuisio sua per oĩa corporis mẽbra: vnde vnũqdqꝫ mẽbrũ tãtam vim hꝫ quãta eidẽ sufficere possit. ¶ Sed si hũor digestiuã virtutẽ inuenerit pigerrimã i mutãdo sanguinẽ gñatur hũiditas citrina salsa atqꝫ mala. Que cũ grauet epar vt diuidere eã nequeat neqꝫ mũdificet: neqꝫ mãdet aliis mẽbris: necesse ẽ vt calor epatis tandẽ se dissoluat et fumũ faciat queꝫ post ad vẽtris pelliculas eiiciat: vel pelliculã circũdantẽ ventrẽ et intestina quã vocãt siphach vbi collecta superfluitas in hũiditatẽ aquosaꝫ vertitur: vñ spatia iter intestina et pelliculam q̃ siphach dicitur implentur. ¶ Si hũiditas huius fumi maior q̃ vẽtositas sit gñatur spẽs q̃ ydropisis vocatur. Infirmus commouetur et aq̃ illa vẽtris mouetur: sicut aq̃ vtre inclusa hec spẽs frigidior est ceteris. ¶ Si hũiditas minor sit ventositate et fumo gñatur spẽs illa que vocatur sicca propter siccitatẽ sue ventositatis: et dicitur tympanites. Si. n. ventrẽ infirmi percutias quasi tympanũ sonat: possibile est. n. hãc spẽm ydropisis de minori frigiditate nasci: quia hũiditas grossa: nõ põt fieri aerea. ¶ Si multa sit frigiditas hec spẽs ad curãdũ dura est et longa ad sanãdum. Sed tñ oportet vt duobus modis intendamus ad curandũ ydropisiꝫ: sicut dixit. G. vna ẽ intẽtio nr̃a in virtute digestiua confortanda: vt auferantur sibi nocitura. Altera materie illius purgatio et ab ipso corpis mundificatio. Si calor sit causa vnde digestiua deficiat intelligitur ex siti infirmi febrisqꝫ velocitate pulsus: et citrinitate coloris corporis sui. precipiendum est: vt bibat quod calorem corporis refrigeret: sicut trocisci de camphora.

de spodio de berberi cū succo solatri endiuie: ꝛ maratri et cassiefi. purgemus humiditatē cū succo cucurb. vł succo fu miterre: vel succo herbe memite arborem circundantis. Si frigor sit in causa vnde v̄tus eandē deficiat: qđ ex liui ditate coloris infirmi certificaꝛ: et sitis paruitate: ꝛ febriū ablatione: pulsus ablate velocitate: medicinā demus cali dam: sicut dyareub. dyacurcuma dyalacca dyacostū dyaro don tyriacam maiorē: trociscos de eupatorio: trociscos de aniso: de absinthio athanasia syr. de squinanto yreos ꝛ ab sinthio de rađ. ꝛ similia. ¶ Si aqua ꝛ humiditas dominet et multiplicetur et apparens v̄tutē grauet non in virtute ꝯfortanda impediamur: sed ad purgandū illā aquā festine mus: purgatur hec aq̄ modis. iiij. vel diureticis eam ꝑ vri nam expellentibus: sicut spica cassialig. assaro costo reub. aristoł. lon. ꝛ ro. squinanto. c̄c̄. aniso maratro apio myrrha dauco et similibꝰ: de simplici medicina: de ꝯpositis demꝰ: dyalaccā dyacurcumā dyacostū athanasiā omorusiam tro ciscos de aniso absinthio et similia. Secūda medicina ci trinā aquā purgans cū sudore et dissolutione eiicit: qđ cuꝫ balneis et suffumigationibus: sicut camomił. Accipiamus anetū mellilotum abrotanū sansucum cocta in aqua cum quibus ventrē infirmi suffumigemus: aliqñ sufficit aq̄ fur furea vel marina. Tertia que hāc eandē aquā purgat ē lac camelinū: vrina eoꝝ et sef. hec aquā istā que est humida ex similitudine ꝛ societate sua expellūt: vt hic aq̄ que est ex tranea: que est humida et fluida obuiet aque q̄ similiter est fluida et humida et ꝯpellat secū exire ex quadā sui similitu dine que purgat cū virtute trahēdi: similiter vt ē titimalł. cū lacte suo et succus coconiđ. serapini stercus palumbini rađ. elacterij: calchitheos yreos euforbij colloquintiđ. sca moñ. et similia. Quarta medicina est cū incisione vmbili ci: et perforatione sui: hoc autē est cū impleꝛ: et aq̄ augmē tatur: nec opꝫ temere de hac medicina se intromittere nisi cū maiore suspitiōe: ꝛ in illo genere solo qui vocaꝛ ydrops. ¶ Incensio nō valet nisi soli yposarche: ꝛ aliqñ ydropi: flo bothomia nulli generi ydropisis conuenit nisi tm̄ mulieri bus hic habētibus: qꝛ menstrua auferunꝛ hanc habentibꝰ passionē propter sanguinis ablationē qui de eorū corpori

bus solet egredi: vel cũ emoroyd. vel nariũ emissiõe minuã tur: neq; tñ semper nisi cũ virtus nõduz defecerit Dyascor. dixit vrina caprina vnaqueq; die in aqua calida cuz spica dissoluit yposarchã cum vrina et egestiõe. Alij dicũt vrina pecudis ruffe vel nigre cũ spica cocta ad spissitudinẽ: similiter facere. ¶ De antidotis epatis. Cap. vi.

Dictis passionibus quas epar patitur. et earuz causis: ꝛ quomodo ꝫm regulas artificiales curantur: placuit vt medicinã ꝯpositã posterius epatis passiones iuuantẽ diceremus. et sibi cõuicinantiũ sicut stomachi et viscerũ: et curationes non taceamus. Quoꝝ passiones in hac particula: ꝛ in quarta diximus. Iteꝝ ꝙ hec sunt maxime necessaria vulgo et maiorib⁹ propter cõmunionẽ iuuamenti in vijs oĩb⁹ epatis et viscerũ passionibus. Sunt autẽ in artificio diuersa: quedã enim sunt electuaria: quedã trocisci: quedã pillule: quedã pulueres. Alia ꝟo apozimata: vñ opz nos vniuscuiusq; artificiũ ꝓpo attribuere capitulo. ¶ Dyareubarb. valet defectioni epatis et sue opilationi ꝛ vẽtositati viscerũ: ꝛ indigestibilitati. ℞. c̃c̃. costi. cinamomi spice. ana. ʒ. i. reub. ʒ. iiij. cassie assari myrrhe. squinanti aristol'. lon. ꝛ ro. añ. ʒ. ß. fac puluerẽ: adde. M. qd̓ sufficit. dans. ʒ. ij. vel. iij. ꝛ ß. cum apozimate de aniso vel de radicibus. ¶ Dyacurcuma valet ad epatis passionẽ cũ frigitudine splenis et epatis: stomachi adaperiens ꝛ mũdificans ventositatẽ. ℞. c̃c̃. spice cinamomi assari cassie. añ. ʒ. iij. costi. squinã. myrrhe. añ. ʒ. i. et. ß. fac pul. adde mellis qd̓ sufficit dans. ʒ. i. vel. i. ꝛ ß. ꝫm virtutẽ patientis cum succo herbarum et oxizacca.
¶ Dyalacca valz ad opilationẽ epatis de frigitudine ꝛ duritie et apostemate in stomacho: vel epate: et ad dolorem splenis: et oẽm suspitionẽ hydropisis: et ad ventositatẽ hypocũdrie. ℞. lacce. ʒ. xv. costi spice carpobal'. xilobal. cassie. assari: cinamomi. c̃c̃. squinanti reubarb. mastic̃. aristol'. ro. et lon. añ. ʒ. ix. myrrhe gentiane maratri anisi apij polij gariofi. cimini eupatorij absinthij nucismus. cardamomi cube. añ. ʒ. iij. fac pul. adde mell'. qd̓ sufficit: dans. ʒ. i. vel. i. ꝛ. ß. cum succo herbarũ vel apozimate de radi. ¶ Dyarodõ valet dolori epatis et stomachi puncture colere rub. et fe=

bribus:corruptiōi digestibilis ꝟtutꝭ.℞.spice.c̄c̄.assari cassie costi.squinanti cinamomi spodij.mast.eq̄le pōdus rose quantū alie species.fac pul. confice cū syrupo: da ad modum auellane cū mellicrate.¶ Antidotū valēs dolori epatis de frigitudine cōplexionis:et ventris inflationi in initio ydropisis:et cōtra venenū.℞.myrrhe.ʒ.vij. cinamomi ʒ.iiij.et.ß.piperis albi.ʒ.ij.thuris costi.añ.ʒ.i.ꝛ.ß.fac pul. tēpera cum melle qđ sufficit dans in modū auellane cum mellicrate.¶ Aliud antidotū opomodosij ad dolorez epatis probatū cimini costi cassie.squinanti.ʒʒ.añ.ʒ.ij.carpobal'.c̄c̄.añ.ʒ.i.opij.ʒ.iij.mellis qđ sufficit.da cū aqua cali.
¶ Aliud valet grosse ventositati in stomacho et in visceribus:dolori epatꝭ ꝛ splenis:ꝛ est.℞.cassie amomi spice nardi apij maratri anisi assari castorei aristolog. lon. et rotū. thuris aneti se.carui.cimini.añ.ʒ.i.cardamomi minoris ꝛ maioris:cinamomi:gariof.ʒʒ.piperis alb.ꝛ nig.ꝛ lon. añ. ʒ.i.M.quod sufficit dans.ʒ.i.ꝛ.ß.cū puro vino. ¶ Dyachimenon.G.in libro cōplexionis.valet ad oēm dolorem ventris qui ex frigiditate est:stomachuz sanat:digerit cibum: opilationē epatis aperit:totum corpus calefacit:iuuat ad dol.splenis qui est de ventositate grossa et flegmatica.℞. cimini.ʒ.xxx.infusi in aceto die ac note:et post desiccati ꝛ assati.c̄c̄.galange:spice.amomi.assari.ʒʒ.gariofi. piperis lon.cinamomi.mac̄.masti.nucismus. cardamomi: ameos: cassie maratri apij carui.carpobal'.folij.ana.ʒ.vij.ꝛ.ß.fac pul.Mell'.qđ sufficit.da in modū auella.¶ Dyafidel'.Joā. dam̄.valet ad dolorem stomachi de flegmate ad ventositatē grossam:opilationem epatis aperiens.da.ʒ.i.ꝛ.ß.℞. ʒʒ.piperis al.et nig.et lon.spice cassie.carpobal'.piretri.folij cardamomi maioris gariofi.mastic.ameos.añ.ʒ.ij.apij anisi mente.añ.ʒ.iij.mel.qđ sufficit.¶ Dyacrisisvalet opilationi epatis.splenis:pūcture epatis in initio ydropisis: ꝛ vniuersaliter dolori viscerū de frigiditate.℞.c̄c̄.cinamomi:spice:assari:squinanti.añ.ʒ.vi.costi.aristol'.ro.et long. cassie folij:mastic̄.cinamomi maratri se.apij scariole:gentiane carpobal'.lacce.ana.ʒ.iiij.calam̄.aro.et gariofi. cardamomi maioris ꝛ minoris.mac̄.añ.ʒ.iij.fac pul.mell'.qđ sufficit.¶ Aliud similiter antidot.G.qđ vocatur dyatrion

pipereon valet ad vitreū flegma in stomacho dissoluendū vomitū flegmaticū aufert:stomachū frigidū et non digerē tem confortat:conuenit epil'icis podagricis de flegmate. senibus et putredinē in corpore habentibus collectaꝫ. ℞. piperis al.ꝛ nig.ꝛ long.ʒʒ.spice.xilobal.apij petrosi anisi. ameos maratr.añ.ʒ.i.amomi.liquiri.absinthij.cassie.añ. ʒ.vij.cardamomi gariofil'.cinamomi.c̄c̄.cyperi.ana.ʒ.v. anisi sisileos aristol'.long.ꝛ rotun.assari:mastic.ana.ʒ.iij. costi mac̄.ana.ʒ.ij.mell'. quod sufficit. ¶ Dyaroma valet ad grossitudinē flegmatis:stomachū indigestuꝫ confortat: inflationē aufert:clarificat colorem mentem acuit:ventositatem laterum tollit:ante cibum et post cibū da. ℞.spice: cassie:masti.gariofi.cinamomi:assari.ana.ʒ.i.cardamomi maioris et minoris.c̄c̄.sandal'.citri. cubebe costi mac̄.galliemusc.ʒʒ. maratri anisi. ana. ʒ.ß. nucismusc. ligni aloe. calami.aroma. ana. ʒ. iiij. fac pull'. accipiens mel despumatum:mitte tantūdem citoniorum : vel malorum muzorum coque ad spissitudinem mell'. tempera cum his species alias.

¶ De trocis cis. Cap.vij.

Rocisci de lacca valēt ad epatis ꝛ splenis passionem de calore et apostemate.℞.lacce:spodij ro.absinthij zucca.eupatorij.succi.añ.ʒ.iij. reubarba.ʒ.iiij.squinanti.ʒ.ij.tēpera cum succo maratri vel enduuie:fac trociscos. ʒ.i. et.ß. da bibere cum succo predictarum herbaruꝫ et oxizaccara. ¶ Trociscus de reubarba. valet ad constipationem epatis:splenis:stomachum confortat.℞.rotun. absinth. reubarb.ana.ʒ.iij.spodi:spice:squinanti lacce eupatorij succi. ana.ʒ.i.sandal'. citri.c̄c̄.cassie dragagan. mastic̄. ana. ʒ.ij. tempera cum succo maratri fac trociscos. ʒ.i. da cum succo herbarum predictarum et oxizaccara. ¶ Trocisci de aniso valent ad frigiditatem splenis: epatis: stomachi: et ventositati ypocundrie.℞.anisi ro.maratri.ana.ʒ.vij. liqri.ʒ.vi.succi liquiri.squinanti:lacce:masti.spice. añ.ʒ. viij. eupatorij.ʒ.iij.costi.cassie:assari:absinthij.spodij.ana.ʒ.ij. tēpera cū succo apij:fac trocis.ʒ.i.ꝛ.ß.da cū succo herbaꝝ.

bribus:corruptioi digestibilis xtuti.℞.spice.cc.assari cas-
sie costi.squinanti cinamomi spodij.mast.eqle podus rose
quantu alie species.fac pul. confice cu syrupo: da ad mo-
dum auellane cu mellicrate. ¶ Antidotu vales dolori epa
tis de frigitudine coplexionis:et ventris inflationi in ini-
tio ydropisis:et cotra venenu.℞.myrrhe.ʒ.vij. cinamomi
ʒ.iiij.et.ß.piperis albi.ʒ.ij.thuris costi.an.ʒ.i.ꝛ.ß.fac pul.
tepera cum melle qd sufficit dans in modu auellane cum
mellicrate.¶ Aliud antidotu opomodosij ad dolorez epa-
tis probatu cimini costi cassie.squinanti.ʒʒ.an.ʒ.ij.carpo-
bal.cc.an.ʒ.i.opij.ʒ.iij.mellis qd sufficit.da cu aqua cali.
¶ Aliud valet grosse ventositati in stomacho et in visceri-
bus:dolori epati ꝛ splenis:ꝛ est.℞.cassie amomi spice nar
di apij maratri anisi assari castorei aristolog. lon. et rotu.
thuris aneti se.carui.cimini.an.ʒ.i.cardamomi minoris ꝛ
maioris:cinamomi:gariof.ʒʒ.piperis alb.ꝛ nig.ꝛ lon. an.
ʒ.i.M.quod sufficit dans.ʒ.i.ꝛ.ß.cu puro vino. ¶ Dyachi
menon.S.in libro coplexionis.valet ad oem dolorem ven
tris qui ex frigiditate est:stomachuz sanat:digerit cibum:
opilatione epatis aperit:totum corpus calefacit:iuuat ad
dol.splenis qui est de ventositate grossa et flegmatica.℞.
cimini.ʒ.xxx.infusi in aceto die ac note:et post desiccati ꝛ
assati.cc.galange:spice.amomi.assari.ʒʒ.gariofi. piperis
lon.cinamomi.mac.masti.nucismus. cardamomi: ameos:
cassie maratri apij carui.carpobal.folij.ana.ʒ.vij.ꝛ.ß.fac
pul.Mell.qd sufficit.da in modu auella.¶ Dyafidel.Joa.
dam.valet ad dolorem stomachi de flegmate ad ventosi-
tate grossam:opilationem epatis aperiens.da.ʒ.i.ꝛ.ß.℞.
ʒʒ.piperis al.et nig.et lon.spice cassie.carpobal.piretri.fo
lij cardamomi maioris gariofi.mastic.ameos.an.ʒ.ij.apij
anisi mente.an.ʒ.iij.mel.qd sufficit.¶ Dyacrisis valet opi-
lationi epatis.splenis:puncture epatis in initio ydropisis:
ꝛ vniuersaliter dolori viscerum de frigiditate.℞.cc.cinamo
mi:spice:assari:squinanti.an.ʒ.vi.costi.aristol.ro.et long.
cassie folij:mastic.cinamomi maratri se.apij scariole:gen-
tiane carpobal.lacce.ana.ʒ.iiij.calami.aro.et gariofi. car-
damomi maioris ꝛ minoris.mac.an.ʒ.iij.fac pul.mell.qd
sufficit.¶ Aliud similiter antidot.S.qd vocatur dyatrion

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

pipereon valet ad vitreū flegma in stomacho dissoluendū vomitū flegmaticū aufert: stomachū frigidū et non digerētem confortat: conuenit epil'icis podagricis de flegmate. senibus et putredinē in corpore habentibus collectaʒ. ℞. piperis al. ꝛ nig. ꝛ long. ʒʒ. spice. xilobal. apii petrosi anisi. ameos maratr. añ. ʒ. i. amomi. liquiri. absinthii. cassie. añ. ʒ. vii. cardamomi gariofil'. cinamomi. c̄c̄. cyperi. ana. ʒ. v. anisi sisileos aristol'. long. ꝛ rotun. assari: mastic. ana. ʒ. iii. costi mac̄. ana. ʒ. ii. mell'. quod sufficit. ¶ Dyaroma valet ad grossitudinē flegmatis: stomachū indigestuʒ confortat: inflationē aufert: clarificat colorem mentem acuit: ventositatem laterum tollit: ante cibum et post cibū da. ℞. spice: cassie: masti. gariofi. cinamomi: assari. ana. ʒ. i. cardamomi maioris et minoris. c̄c̄. sandal'. citri. cubebe costi mac̄. galliemusc. ʒʒ. maratri anisi. ana. ʒ. ß. nucisinusc. ligni aloe. calami. aroma. ana. ʒ. iiii. fac pull'. accipiens mel despumatum: mitte tantūdem citoniorum: vel malorum muzorum coque ad spissitudinem mell'. tempera cum his species alias.

¶ De trociscis. Cap. viii.

Trocisci de lacca valēt ad epatis ꝛ splenis passionem de calore et apostemate. ℞. lacce: spodii ro. absinthii zucca. eupatorii. succi. añ. ʒ. iii. reubarba. ʒ. iiii. squinanti. ʒ. ii. tēpera cum succo maratri vel enduuie: fac trociscos. ʒ. i. et. ß. da bibere cum succo predictarum herbaruʒ et oxizaccara. ¶ Trociscus de reubarba. valet ad constipationem epatis: splenis: stomachum confortat. ℞. rotun. absinth. reubarb. ana. ʒ. iii. spodi: spice: squinanti lacce eupatorii succi. ana. ʒ. i. sandal'. citri. c̄c̄. cassie dragagan. mastic̄. ana. ʒ. ii. tempera cum succo maratri fac trociscos. ʒ. i. da cum succo herbarum predictarum et oxizaccara. ¶ Trocisci de aniso valent ad frigiditatem splenis: epatis: stomachi: et ventositati ypocundrie. ℞. anisi ro. maratri. ana. ʒ. vii. liqri. ʒ. vi. succi liquiri. squinanti: lacce: masti. spice. añ. ʒ. viii. eupatorii. ʒ. iii. costi. cassie: assari: absinthii. spodii. ana. ʒ. ii. tēpera cū succo apii: fac trocis. ʒ. i. ꝛ. ß. da cū succo herbaꝝ.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Trocisci de absinthio valent ad dolorez epatis et stomachi opilationē soluunt. Juuant febrē flegmaticā. ℞. absinthij maratri anisi rose. amigd. amar. ana. ʒ. iij. assari: spice: squinanti apij se. an̄. ʒ. ij. reubarba. succi eupatorij. ana. ʒ. i. tēpera cum succo endiuie: et fac trociscos. ʒ. i. et da cum succo herbarū. ¶ Trocis. de eupato. valent ad stomachū: epatis opilationē aperiunt: rigorē flegmatice febris mitigāt. ℞. absinthij squinanti succi eupatorij. rose maratri masti. an̄. ʒ. iij. anisi dragagā. sandali. cit. spodij. an̄. ʒ. i. et. ß. tēpera cū succo endiuie: fac trocis. ʒ. i. et. ß. da cū succo endiuie: et oxizacca. ¶ Trocisci de rosis confortant epar et stomacum. ℞. rosarū. ʒ. x. liquiri. ʒ. vi. squinā ti. spice maratri spodij dragagan. an̄. ʒ. ij. tēpera cū succo endiuie trocis. fac. ʒ. i. da bibere cū succo herbarū vel maligrañ. ¶ Trocisci de spodio valent febribus acutis de calore epatis: et ad continuam sitim. ℞. rose. ʒ. vi. spodij se. portul. succi liquiri. ana. ʒ. ij. dragagā. amidi. an̄. ʒ. i. zucca. ʒ. iiij. tēpera cū succo psilij. fac trocis. ʒ. i. da bibere cū succo maligra. ¶ Alij trocis. de spodio laxatiui. i. aperitiui valent ad veras tertianas: sitim: calorem epatis et stomachi: et sunt Joā. dam̄. et sunt in libro quē intitulauit properatū. ℞. spodij rose. cc. an̄. ʒ. iij. amidi. dragag. gūmi arab. scariole sem̄. citruli cucurbi. cucumeris mellonis: oīum mundatorꝝ sem̄. portul. an̄. ʒ. i. et ß. tēpera cum succo citoniorꝝ. et aqua ros. fac trocis. ʒ. i. et. ß. ¶ Trocisci de cāphora refrigerant incensionē epatis: calorem acutarum febriū. ℞. ro. ʒ. iij. gūmi arabi. dragaganti spodij. an̄. ʒ. iiij. semi. cucumeris citri: portul. et liquir. ana. ʒ. viij. cc. ligni aloes: camphore. an̄. ʒ. i. tempera cum succo psilij facto cum aqua ro. fac trocis. ʒ. i. ¶ Troci. de berberis valēt ad constipationē splenis: epatis in initio ydropisis cū calore. ℞. berberis. ʒ. vij. rose et spodij. lacce. cc. an. ʒ. v. sulphuris spice gariofi. squinanti. an̄. ʒ. iij. reubarb. maratri sandal. an̄. ʒ. iij. cuscute. ʒ. v. fac troci. ʒ. i. da bibere cū succo maratri et endiuie cū oxizacca. ¶ Alij similiter valēt febribus acutis: siti: apostematibus epatis et stomachi. ℞. berberis. ʒ. iiij. ros. ʒ. xij. māne liqri. se. cucumeris spodij spice masti. eupatorij. succi. an̄. ʒ. ij. reubarba. lacce. cc. an̄. ʒ. i. tēpa cū visco psilij. fac trocis. ʒ. i. da bibere cū succo marat.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Trocisci de viol. mitigātes incensionem de colera rub. vt neq3 epar: neq3 stomachū pungat: soluunt calidissimam naturā: ꝛ qui abominati sunt medicinā. ℞. viole. ʒ. iiij. rose. ʒʒ. zucca. añ. ʒ. ij. spodi. succi liquir. se. portul. sandal. citri. añ. ʒ. i. ꝛ. ß. draga. se. cucumeris. mastic. scamonee. añ. ʒ. ij. fac trocis. da bibere cū syrupo prunoꝝ: vel apozimate de māna cassiafi. vel oxifenitia. ¶ Trocisci de sandalis valent febribus ꝛ siti: nimio calori epatis: ꝛ stomachi: lingue siccitati. ℞. rose spodij. zuccare. añ. ʒ. iiij. sandal. citri. alb. et ru. se. portul. succi liquir. se. cucumeris. citruli. cāphore. dragagan. añ. ʒ. i. ꝛ. ß. tēpera cum visco psilij fac troci. cū aqua ro. da bibere cum succo maligra. vel cucumeris: vel apozimate oxifenitie: vel cassiefist. ꝛ māne. Qui sunt calidissimi ꝛ vētres eoꝝ propter calorē stiptici: accipe medietatem huius cōfectiōis et iunge scamonee assate. ʒ. ß. dās bibere cum succo prunorū vel viol. ¶. Alij trocis. laxatiui valent ad dolorem epatis et ycteritie: acumini colere rub. incensioni nimie: apostemati sanguinolēto. ℞. rose spodij sandali citri. absinthij. añ. ʒ. v. reubarb. squināti: spice. añ. ʒ. ij. scamonee: succi eupatorij: succi liquir. añ. ʒ. ij. tempera cum succo maratri: fac trocis. dans bibere. i. cū3 succo herbarum ꝛ oxizacca. et hic de trociscis sufficiant.

¶ De pillulis. Cap. viij.

PIllule de aromatibus Jo. Dama. valēt ad dolorem stomachi de flegmate: mundificāt stomachū de humorib⁹ grossis putridis a cerebro ad ipsu3 descendētibus da. ʒ. iij. ieiuno cū aqua ca. ℞. calami aromatici. cinami: cubeb. nucismusca. mac. cinamomi spice carpobal. sq̄nāti. masti. asari. gariof. añ. ℥. i. cc. ʒ. iiij. ꝛ. ß. fac coquere oēs illas species in. xij. libris aque vsq3 ad tertiā partē: cola supaddēs xxviij. ʒ. aloes. ꝛ. vi. ʒ. myrrhe: oīa pulueriza ꝛ ad solem dimitte: sempq3 moue donec possint formari pillule. ¶ Alie eiusdem valētes ad dolorē epatis: ꝛ ad ydropisim. ℞. yera pigr. succi eupatorij: mirabolano. citrino. añ. ʒ. iij. turbith ʒ. iiij. lacce. ʒ. ij. reubarba. carpobal. spice. añ. ʒ. i. ꝛ. ß. anisi. apij. squinanti. ana. ʒ. i. tempera cum succo solatri. da. ʒ. ij. cum aqua calida. ¶ Alie valent ycSHAPEtericis ꝛ eijciende pu

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

tredini de stomacho et epate: cōstipationē splenis aperiūt: caput mundificāt. ℞. yerepigr. ʒ. vij. absinthij. ʒ. v. reubar. ʒ. iiij. squināti. ʒ. iij. spice: scamonee. añ. ʒ. ij. cū succo apij tē pera dans. ʒ. ij. cū aqua cali. ieiuno. ¶ Alie de libro perfectionis. Joā. Dam. valent diuturnis febribus de diuersis materijs: dolori epatis in initio ydropisis. ℞. succi absinthij. miraobl'. citri. succi eupatorij. aloe. cc̄. mastic̄. reubar. lacce. anisi. fumi terre yerepigr. equale pōdus: tēpera cum succo solatri. da. ʒ. i. de nocte. ¶ Alie de euforbio valēt ad purgationē aque citrine: et oīu materie ydropisis. et ad dolorez dorsi et podagrā que de frigida fit materia. ℞. euforbij. ʒ. ij. fustis titimalli. ʒ. i. armoniaci. serapini. oppopōac̄. bdellij. apij. se. petrosili. meu. spice. cassie. anisi. mast. añ. ʒ. i. fac puluerē. et frica cum amigdaleo. tēpera cum succo solatri. vel maratri. dacꝫ. ʒ. i. ¶ Pillule de serapino purgantes aquam citrinā. valent ad dol'. stomachi. dorsi. ventositatem intestinoꝝ. yliacꝫ dolorē de frigore. ℞. serapini. turbith. fustis titimalli. ā. ʒ. ij. apij. bdellij. anisi. maratri. chebuli. añ. ʒ. in alio. ℈. ij. armoniaci. oppoponac̄. asc. cinamomi. ana. ʒ. i. tempera cum succo calamenti faciens pillulas da. ʒ. i. et ß. vel. iij.

¶ De pulueribus.

Puluis purgans aquā citrinā. apostemata dissoluēs: epar cōfortans. ℞. absinthij. turbith. serapini. ana. ʒ. v. apij. sem. petrosili. maratri. anisi. yreos. añ. ʒ. ij. scamonee. titimalli fustis. mastic̄. sq̄nāti. cinamomi. ana. ʒ. i. fac puluerē dans cum succo maratri. ¶ Puluis valens ad frigitudinem epatis. emoroydes. corruptionē stomachi: et ad mutationē coloris. ℞. mastic. gariofi. cassiefi. rose. asari. ana. ʒ. iij. cimini. maratri. anisi. absinthij. añ. ʒ. ij. cardamomi. cinamomi. māne. squinanti. se. basiliconis. ana. ʒ. i. et ß. fac puluerem frica cum amigdaleo. et zucca. quantū omnes alie species. da. ʒ. iij. cum aqua ca. ieiuno. ¶ Puluis purgans aquā citrinam: et valens humide nature passioni colice deviscoso flegmate et ventositati. ℞. serapini. titimalli fustis. apij se. equale pondus: fac puluerem: et da. ʒ. ij. vel. iij. cuz aqua calida. ¶ Puluis valens ad frigitudinē stomachi: et indigestibilitatem fastidium. oxiremiam: inflationē ventris: opi=

lationem epatis et splenis aperit. ℞.ʒʒ.ʒ.ß. origani. masticis thuris.carui.cimini.piperis.ana.ʒ.iij.maratri.apij. anisi.dauci.ameos.ana.ʒ.i.et.ß. fac puluerem. frica cum sisameleo.et zucca.quantuz alie species.da.ʒ.iiij. cū aqua calida.vel mellicrate. ¶ Pulvis confortans epar. opilationem epatis aperiens:valet in initio ydropisis.℞. myrrhe.costi.cassie.spice.asari.carpobal.equale pondus maratri.apij.scariole.se.aneti.dupl'.de puluere da.ʒ.i.ꝛ.ß.cū aqua calida.Si velis propter ycteritiam iunge.x. partes de yerapigra.da.ʒ.ij.cum aqua calida et oxizacca.Si velis propter aquam citrinam iunge.v.partes serapini.

¶ De apozimate. Cap.ix.

Apozima de radicibus confortādo valet epati spleni ꝛ renibus.splenis ꝛ epatis opilationē soluit:et renum humores grossos liquefacit. ℞.cortic.rad.apij.ʒ.x.radicū endiuie et maratri.ana.ʒ.vi. cuscute.ʒ.v.viol'. sichē. absinthij.liquiri.capilli.vene.ana.ʒ.iij.maratri.semi.anisi.apij. spice.eupatorij.ana.ʒ.i.omnia pistata coque in.iij. lib.aq̄ ad medietatem.cola.deinde mitte manne.ʒ.xx.cassiesist. ʒ.xv.Item coque ad tertiam partem cum.ʒ.iij.succi absinthij.deinde addito amigdal'.ʒ.iij.cola.et da.iij. diebus cōtinuis.¶ Alius de radicibus valet frigido epati:opilationem ipsius aperit:et splenis humores grossos cum vrina eijcit.cōtra quartanas iuuat.℞.apij.radicis maratri. ani. ʒ.x.absinthij.squinanti.ana.ʒ.viij.reubarb.ysopi.calamēti.ana.ʒ.iij.maratri.anisi.asari.cassiesist. ana.ʒ.iij. coque in.iiij.libr.aque vsq; ad.ij.ꝛ.ß.da.iij.℥.ꝛ.ß. cum quibusdā trocis.et amigdaleo.

¶ De syrupis.

Sirupus de squinanto valet opilationi epatis. splenis.vētositati ypocundrice in initio ydropisis.℞.squinan.absinthij.cuscute.ana.ʒ.xx. maratri. anisi.apij. ana.ʒ.x. omnia coque in. viij.lib. aque vsq; ad.iiij. deinde cola.et post fecē suā mitte in.vij.lib.aque ꝛ vsq; ad tertiā coq̄. ꝛ postea cola ꝛ aduna vtraq; calamēta:ꝛ pone tm̄dē zuccare coq̄ns ad pfectōez syrupi.da.ʒ.ij.cū succo ēdiuiez maf.bñ cocto ꝛ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

colato. ¶ Alius de oxizacca. valet ad calida corpora et febres sanguinolētas: atq; colericas: pdest epaticis. spleneticē. de calore. ℞. maratri radi. ⁊ endiuie. añ. ʒ. xx. ematitis ro. maratri. se. anisi. añ. ʒ. x. spice. apij. añ. ʒ. v. coque oīa in v. lib. aceti. ⁊. iiij. aque. ad medietatē. post cola mittens tātūdem zuccare. ⁊ coque ad perfectionē. da. ℥. i. cū aqua frigida. ¶ Oximelvalet ad frigiditatē epatis: stomachi. diuturnas febres. tumorē splenis: ⁊ duritiē viscerū. grossos chimos incidit: putredinē antiquā mundificat. ℞. rad. maratri. sq̄nāti. añ. ʒ. ij. se. anisi. apij. añ. ʒ. i. spice. masti. asari. cassie. calamēti aggrestis ⁊ domestici. petrosil. dauci. añ. ʒ. v. gariof. cardamomi. ʒʒ. añ. ʒ. iij. oīa in. ix. lib. aceti. ⁊. x. aque coque ad medietatē. cola ⁊ pone tm̄dem mel. cocti ⁊ despumati. coque vsq; ad perfectionē syrupi. ¶ Syrupus de absinthio valet epaticis. stomaticis. grossitudini splenis. ycteritie de calore. colice. similiter opilationē aperit. ℞. absinthij. ʒ. xx. cuscute. viol. liq̄r. añ. ʒ. x. capil. ve. squinanti. prassij. maratri. anisi. añ. ʒ. v. spice eupatorij. cassie. costi. apij. se. folij. calamēti. añ. ʒ. iij. coque oīa, in. vij. libr. aque vsq; ad quattuor. cola ⁊ mitte feces in. vij. libr. aque vsq; ad. iij. aduna ambo colamēta mittēs in. iij. lib. zucca. ⁊. iij. de sapa. deinde coque. accipe in initio coctionis. cardamomi. c̄c̄. mastic. cinamomi. asari. fac pul. de ominbus et mitte in rarū pannū: pone intravt coquant vsq; ad perfectionē da bibere. ℥. i. cum aqua cali. Qui vult laxatiuū accipiat. ʒ. iij. scam̄. ⁊ ponat ſm q̄ oportet da bibere laxatiuum. ¶ Syrupus de fumo terrre valet incensioni colere rub. scabiei pustul. opilatiōi epatis aperiēde. yctericos iuuat. colorē clarificat. ℞. mirab. citri viol. absinthij. cuscute. añ. ℥. ij. omnia coque in. viij. lib. aque vsq; ad. iij. deinde cola ⁊ accipe. fumi terre bene colati. zuccari. quantū colature aque fuerint: ⁊ iterū coque vsq; ad perfectionē dans ʒ. ij. vl. iij. vt laxatiuū sit. si vis adde. ʒ. i. scamonee ab igne cum amigdaleo. ¶ Syrupus de yreos valet ad frigiditatē epatis: splenis: ydropisis: ⁊ ad apostema. vētositatē nimiā dissoluit. ℞. yreos. ʒ. xxx. squināti. liquir. calamēti. prassij. añ. ʒ. xv. spodij. tamarisci. maratri. anisi. apij. petrosil. añ. ʒ. viij. dauci. ameos. eupatorij. asari. spice. añ. ʒ. iij. omnia

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

coque in.xx.lib.aque vsq3 ad mediã & cola.et oĩa calamẽta aduna: deinde pone sape.lib.x.mell'.v. mitte in prima coctione.mastic.piperis lõ.cinamomi. gariof.añ.ʒ.i.&.ß. oĩa pulueriza subtilissime in pãno raro pone: vsq3 ad perfectionem coque dans post bibere.ʒ.i.cum aqua cal'. ¶ Syrupus de calamẽto valet spleniti.stomaticis & vl'r habentib9 viscera frigida. ℞.calamẽti agrestis & domestici.añ.ʒ.xx.maratri. apij.anisi. petrosil'. capparis. radic. dauci. polij.prassi.squinãti.añ.ʒ.viij.oĩa coque in.x.lib.aque vsq3 ad med.cola & pone feces in.v.lib.aque.coque vsq3 ad medium.colamenta vtraq3 coaduna ponẽs tñdem mell' et in initio coquendi mitte spice.cassie.asari.gariof.cinamomi ʒʒ.mastic.c̃c̃.añ.ʒ.i.oĩa subtiliter puluerizata in pãnuz rarum pone: & vsq3 ad perfectionẽ coque.da.ʒ.i.cũ aqua cal'. ¶ Syrupus acetosus ꝓdest calidis corporibus & febriẽtib9 de sanguine vl' colera.cõstipationẽ stomachi & epatis aperit.℞.corticis radic̃.feniculi.apij.& scariole.añ.ʒ.xx.floꝝ rose.& se.feniculi.añ.ʒ.x.spice.squinãti.se.apij.añ.ʒ.v. oĩa contusa in.vi.lib.aceti.&.iiij.aque dulcis biduo maneant: deinde lento igne coquant' ad mediũ: & per saccũ guttatiz colentur iterũ ad focũ cuz zuccaro eiusdẽ quãtitatis reuertãtur: & sufficiẽter coqnãtur: sed vt frigidus fiat vice aque mitte aquã cucurbitinã: aquã granatoꝝ acetosoꝝ: vl' aquã melonis.ꝙ si.ʒ.ij.vel.iij.dyagridij puluerizati in pãno ligaueris: & in syrupũ bullientẽ deposueris: colerã rub.putridosq3 ab epate & stomacho eijciet hũores. ¶ Aliud mellicratum de aromatib9 valens ad frigidã & humidã complexionem: et quib9 flegma dominat': & frigidis temporibus vel regionibus stomachũ confortat. calorẽ naturalẽ excitat: vẽtositatẽ expellit: frigitudinẽ renũ & visceꝝ calefacit. ℞.mell'.perfecte cocti.lib.x.aque.xxx.coque cuz suaui foco et dispuma.mitte in initio coctionis.masti. c̃c̃.spice.cinamomi.ʒʒ.galange.cassie.gariof.cardamomi.costi. asari.piperis lon.añ.ʒ.i.&.ß. omnib9 simul pistatis pone in subtili pãno.et coquens ad perfectionẽ ad vltimum mittes.℈.i.vel.ij.de musco.de ꝗ da bibere.℥.i.vel.ij. cuz aq̃. ¶ Apozima.Jo.Dam̃.valet epaticis.℞.folij cuscute. absinthij. squinanti. capil'.vene. ana.ʒ.ij. prassij.ʒ. iij. came=

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

colato. ¶ Alius de oxizacca. valet ad calida corpora et febres sanguinolētas: atq; colericas: pdest epaticis. splenetic. de calore. ℞. maratri radi. τ endiuie. añ. ʒ. xx. ematitis ro. maratri. se. anisi. añ. ʒ. x. spice. apij. añ. ʒ. v. coque oīa in v. lib. aceti. τ. iiij. aque. ad medietatē. post cola mittens tātūdem zuccare. τ coque ad perfectionē. da. ℥. i. cū aqua frigida. ¶ Oximel valet ad frigiditatē epatis: stomachi. diuturnas febres. tumorē splenis: τ duritiē viscerū. grossos chimos incidit: putredinē antiquā mundificat. ℞. rad. maratri. sqnāti. añ. ʒ. ij. se. anisi. apij. añ. ʒ. i. spice. masti. asari. cassie. calamēti aggrestis τ domestici. petrosil. dauci. añ. ʒ. v. gariof. cardamomi. ʒʒ. añ. ʒ. iij. oīa in. ix. lib. aceti. τ. x. aque coque ad medietatē. cola τ pone tm̄dem mel. cocti τ despumati. coque vsq; ad perfectionē syrupi. ¶ Syrupus de absinthio valet epaticis. stomaticis. grossitudini splenis. ycteritie de calore. colice. similiter opilationē aperit. ℞. absinthij. ʒ. xx. cuscute. viol. liqr. añ. ʒ. x. capil. ve. squinanti. prassij. maratri. anisi. añ. ʒ. v. spice eupatorij. cassie. costi. apij. se. folij. calamēti. añ. ʒ. iij. coque oīa in. vij. libr. aque vsq; ad quattuor. cola τ mitte feces in. vij. libr. aque vsq; ad. iij. aduna ambo colamēta mittēs in. iij. lib. zucca. τ. iij. de sapa. deinde coque. accipe in initio coctionis. cardamomi. c̄c̄. mastic. cinamomi. asari. fac pul. de ominbus et mitte in rarū pannū: pone intra vt coquant vsq; ad perfectionē da bibere. ℥. i. cum aqua cali. Qui vult laxatiuū accipiat. ʒ. iij. scam̄. τ ponat ſm q; oportet da bibere laxatiuum. ¶ Syrupus de fumo terrre valet incensioni colere rub. scabiei pustul. opilatiōi epatis aperiēde. ycttericos iuuat. colorē clarificat. ℞. mirab. citri viol. absinthij. cuscute. añ. ℥. ij. omnia coque in. viij. lib. aque vsq; ad. iij. deinde cola τ accipe. fumi terre bene colati. zuccari. quantū colature aque fuerint: τ iterū coque vsq; ad perfectionē dans ʒ. ij. vl. iij. vt laxatiuū sit. si vis adde. ʒ. i. scamonee ab igne cum amigdaleo. ¶ Syrupus de yreos valet ad frigiditatē epatis: splenis: ydropisis: τ ad apostema. vētositatē nimiā dissoluit. ℞. yreos. ʒ. xxx. squināti. liquir. calamēti. prassij. añ. ʒ. xv. spodij. tamarisci. maratri. anisi. apij. petrosil. añ. ʒ. viij. dauci. ameos. eupatorij. asari. spice. añ. ʒ. iij. omnia

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

coque in.xx.lib.aque vsqꝫ ad mediã ꝛ cola.et oĩa calamẽ-
ta aduna: deinde pone sape.lib.x.mell'.v. mitte in prima
coctione.mastic.piperis lõ.cinamomi. gariof.añ.ʒ.i.ꝛ.ß.
oĩa pulueriza subtilissime in pãno raro pone: vsqꝫ ad perfe
ctionem coque dans post bibere.ʒ.i.cum aqua cal'. ¶ Sy-
rupus de calamẽto valet splenitic.stomaticis ꝛ vl'r haben
tib⁹ viscera frigida. ℞.calamẽti agrestis ꝛ domestici.añ.
ʒ.xx.maratri. apij.anisi. petrosil'. capparis. radic. dauci.
polij.prassi.squinãti.añ.ʒ.viij.oĩa coque in.x.lib.aque vsqꝫ
ad med.cola ꝛ pone feces in.v.lib.aque.coque vsqꝫ ad me-
dium.colamenta vtraqꝫ coaduna ponẽs tñdem mell' et in
initio coquendi mitte spice.cassie.asari.gariof.cinamomi
ʒʒ.mastic.cc.añ.ʒ.i.oĩa subtiliter puluerizata in pãnũ ra-
rum pone: ꝛ vsqꝫ ad perfectionẽ coque.da.ʒ.i.cũ aqua cal'.
¶ Syrupus acetosus ꝓdest calidis corporibus ꝛ febriẽtib⁹
de sanguine vl' colera.cõstipationẽ stomachi ꝛ epatis ape
rit.℞.corticis radic.feniculi.apij.ꝛ scariole.añ.ʒ.xx.floꝝ
rose.ꝛ se.feniculi.añ.ʒ.x.spice.squinãti.se.apij.añ.ʒ.v. oĩa
contusa in.vi.lib.aceti.ꝛ.iiij.aque dulcis biduo maneant:
deinde lento igne coquant̃ ad mediũ: ꝛ per saccũ guttatĩ
colentur iterũ ad focũ cuꝫ zuccaro eiusdẽ quãtitatis reuer
tãtur: ꝛ sufficiẽter coqnãtur: sed vt frigidius fiat vice aque
mitte aquã cucurbitinã: aquã granatoꝝ acetosoꝝ: vl' aquã
melonis.ꝙ si.ʒ.ij.vel.iij.dyagridij puluerizati in pãno li-
gaueris: ꝛ in syrupũ bullientẽ deposueris: colerã rub.putri
dosqꝫ ab epate ꝛ stomacho eijciet hũores. ¶ Aliud melli-
cratum de aromatib⁹ valens ad frigidã ꝛ humidã comple
xionem: et quib⁹ flegma dominat̃: ꝛ frigidis temporibus
vel regionibus stomachũ confortat. calorẽ naturalẽ exci-
tat: vẽtositatẽ expellit: frigitudinẽ renũ ꝛ visceꝝ calefacit.
℞.mell'.perfecte cocti.lib.x.aque.xxx.coque cuꝫ suaui fo
co et dispuma.mitte in initio coctionis.masti.cc.spice.ci-
namomi.ʒʒ.galange.cassie.gariof.cardamomi.costi.asa-
ri.piperis lon.añ.ʒ.i.ꝛ.ß. omnib⁹ simul pistatis pone in
subtili pãno.et coquens ad perfectionẽ ad vltimum mit-
tes.℈.i.vel.ij.de musco.de ꝗ da bibere.ℨ.i.vel.ij. cuꝫ aq̃.
¶ Apozima.Jo.Dam̃.valet epaticis.℞.folij cuscute. ab-
sinthij. squinanti. capil'.vene. ana.ʒ.ij. prassij.ʒ. iij. came-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

dreos ameos. ana.ʒ.i.&.ß.oia coque in aqua.& colata da bibere.¶ Aliud valet inflationi corporis.ydropic.frigiditati epatis & ei⁹ dolori.℞.camedreos.ʒ.iij.prassij.ʒ.ß.succi titimalli.ʒ.i.&.ß.cocomid.silr fumi terre.ʒ.i.&.ß. oia coquātur & colata bibere dentur. ¶ De ycteritia.Ca.x.

Omen ycteritie a simili sumptuz est a volucri s.aurei vel crocei coloris:que media estate solet esse in colore deserta.sed distictio ycteritie proprijs constās differētijs a sui essentia sumptis:& a complementis sue actionis talis erit. ¶ Ycteritia est cōmixtio colere & sanguinis diffundens se per oia mēbra corporis cū sanguine & apparēs in corpis superficie.Est aūt duob⁹ modis:aut de causa p̄senti & exteriori:aut de preterita & interiori:de presenti causa qñ corpus patitur exterius:sicut reptiliū terre venenosoꝝ morsus.venenosa potio.cōsuetudo cibi & potus calidissimi sanguinem incēdentis & colericū faciētis. Intelligimus hec ex inquisitiōe infirmi & manifestatiōe sui. ¶ Preterea cā multiplicit͛ diuidit͛:quedā fit a natura quādo ꝯfortat͛:& in subtilibus fecibus colericis diffundit͛:& in sup̄ficie corpis expellit͛:vnde generat͛ ycteritia:in febrib⁹ acutis nūciatiua salutis:& liberatiōis morbi:nisi cū ante septē dies euenerit:tūc eni apparitio sui nō ex actiōe est naturalis virtutis:sed potius de acumine morbi.& de p̄ualitudine ei⁹ nature q̄ʒtū persecutus est morbus vt res nūciatiua nō in suo tēpore ostēdat͛:vnde ypo.in afforis.ycteritia que in febribus acutis.aū.vij.dies appuit timorē portēdit:q̄ post.vij. dies salutē.¶ Itē ycteritia ex alia est causa.s.de cōplōne epatis corrupta ꝓpter quēlibet sui morbū in hac p̄ticula iam dictū.vnde ei⁹ virtutes deficiūt naturales in cōplendis actionib⁹ suis supradictis s͛m q̄ opꝫ. Jō necesse est vt pars colerica a sanguine diuisa & ad fel non missa permanet in epate clausa:ibiq̄ꝫ multiplicata tingit epar vt colericum faciat:hec species ycteritie premittit aliquā causaꝫ sui nunciatiuā:siue corruptionē actiōis naturalis epatis: maciē corporis: dolorem & grauitatē lateris dextri. Est & alia species in qua patitur fellis sub̄a & sua virtus deficiat solens ab epate co.rub.trahere.sicq̄ꝫ in ipso colera remā-

neat: vnde sanguis tingitur. ¶ Alia est de opilatione propter apostema in vijs per quas colera transit ad fel. vnde fit vt ad epar redeat: et inde per totum corpus cum sanguine se diffundat. Qd si inferior via opilata sit ascendit ad superiorem viã: que ad stomachũ tendit: vnde citrinitas faciei fit & amaritudo oris: saliue siccitas. in stomacho calor et sitis: vrine color albescit: et digestionis propter ablationem colere eas tingẽtis. si opilatio in superiori via sit que ad stomachũ tendit augmentatur cursus ad intestina colericus. vrina et digestio tingũtur: apparet in vrina lutũ ruffum: vel quasi cinnabriũ: et spuma superius citrina: et egestio corrupta et plurima: yctericia ex passione fellis est subita: neq; plus coleram corrumpit q̃uis citrinus sit: neq; epar ab actione sua contrahitur. ¶ Iterũ quarta est ycteritia. que ex cõplexione venarum est corrupta cuz vltra quãtitatem naturalem calefiant. Inde eius incendit sanguis qui ab epate ad ipsas tendit: & colericus fit: et sic ycteritiã gignit. ¶ Aliquando ycteritia in corpe apparet nigra que causa defectionis splenis euenit in trahẽda fece sanguinis et turbulentia sui. ¶ Uidentes ycteritiam et eius intelligẽtes causam videndũ est si habeat febres: quas si habuerit. et ycteritia. añ. vij. dies apparuerit: et anteq̃ emineat signum decoctionis & digestionis morbi pessima est: & timorem mortis nunciat neq; intromittendum est de curatione sua: et si in die cretica appareat sicut. vij. vel. ix. vel. xi. vel xiiij. & post apparitionẽ signum erit decoctionis: et leuitas morbi laudabilis est et salutẽ nunciat. ¶ Hec ycteritia opz vt medicetur cum mitigantibus coleram et refrigerantibus: sicut sunt apozimata de prunis. oxisacch. maligra. succo cucurb. et similia. Cum morbus autem incipit declinare & acumen febris extinguitur. coleram ru. purgemus cuz succo cuscute. vel solatri. vel cassiefi. & manna. demus ptisanũ cũ oxizacca. Nutriam⁹ cũ cucurb. lentibus: bliti. et silib⁹. cathaplasma ponam⁹ super epar de sandal. ros. ordei farina. cathaplasma tẽperam⁹ cũ succo solatri. portul. febrib⁹ cessantib⁹: et in corpore ycteritia permanente: demus infirmo succũ solatri. maratri: cuscute cũ oxizacca. Trociscos de cãphora. de spod. de sandal. de ro. de lacca. Nutriamus

perdicibus.fasianis.pullis.oia cū aceto coquant:⁊ zucca. lauemus oculos cū aceto ⁊ succo coriādri.vel aceto ⁊ lacte mulier.si febribus careat basilica minuat in dextra manu quātum sufficit:adiuuātib⁹ etate:⁊ cōsuetudine:deinde colerā purgemus cū cassiaf.mirabol'.citri.viol'.cuscute.absinthio.prunis.iuiub.oxisen.⁊ sil'ibus:⁊ cū syrupis.antidotis colere purgatiuis.si aliqd flobothomie obuiauerit ꝓpter virtutis defectionē:vel frigiditatē vel etatē:demus succuꝫ solatri.cuscute et endiuie:atq; maratri bene cocti ⁊ colati cum oxizacca.Itē demus succos herbarū cum trociscis de lacca.de absinth.de eupatorio.si calor sit nimi⁹ demus trocis.de spod.de cāphora cū oxizacca.Nutriamus cū crisolocanna portul'.bliti.cū amigdaleo.demus ptisan.pisces recentes:pullos cū aceto ⁊ zucca. ¶ Trocisci valēt ad ycteritiam.opilationē epatis.splenis.℞.yerepigre.absinthij.eupatorij succi.an.ʒ.ij.rose.spod.squinā.asari folij.an.ʒ.i.⁊ ß. lacce.reubar.an.ʒ.i.croci. scamonee.an.ʒ.ß.tēpera cū succo endiuie.fac trocis.ʒ.i.⁊.ß.⁊ da.i.cū succo endiuie ⁊ oxizacca. ¶ Alij trocis.valēt ycteritie.colerā naturalē purgantes.℞.rose.absinthij.spod. anisi.ʒ.iij.lacce.reubb.succi eupatorij.maratri.an. portul'.se. squinan. an.ʒ.i.⁊.ß.scamonea.dragagā.an.ʒ.ij.croci.ʒ.ß.māne.ʒ.ij.tēpera cum succo solatri.fac trociscos.ʒ.i.⁊.ß.dās cū succo endiuie ⁊ oxizacca.⁊ succo maratri.bn̄ cocto ⁊ colato. ¶ Cōfectio Jo.Da. sil'itervalet.℞.lacce.spod.an.ʒ.ij.croci.℈.i.reubar.quartā partez.i.ß.campho.ʒ.ß.omnia pulueriza dans bibere cum apozimate de prunis : vel oxisen.si ycteritia cesset de corpore citrinitate in oculis remanente.sternutationem faciamus cum succo sicle.vel cum nigella : vel cum lacte mulieris.aceto.vel oleo ro.⁊ similibus.

¶ De passionibus splenis. Cap.xi.

Passio splenis multū assimilat passioni epatis. patit aūt ex tribus morborū gn̄ibus:sicut diximus ⁊ alia mēbra corporis pati.idest ex mala cōplexione morbo officiali iūcture separatione plurima. ¶ Splenis passio durities est sui que in propatulo est sensui:quia facile potest tāgi:vnde fit vt non alia significatio necessaria sit : et cum splen magis

magnificat: multo plus corpus macerat. Aliquādo splenetici vomūt sanguinem: colere nigre pertinentē: ⁊ aliquādo emittit cuꝫ egestiōe: qñq; eorū appetitus ad comestionē augmentat: ⁊ aliquādo pigritia totius corporis cū tristitia ⁊ risus paruitate contingit ex sanguinis corruptiōe ⁊ paruitate eius in eorū corporibus: vñ fledius alexādrinus. Splē inquit est instrumentū risus cuius actio est turbulētiam sanguinis trahere sibi. Cum autē virtus deficit in turbulētiam trahendo sanguinis remanet in sanguine clausa: ⁊ obscuritatem cū nigredine prestat: vnde per totū corpus obscurus vadit ⁊ melancolicus ⁊ ideo color naturalis immutat ⁊ niger efficitur. Cū autem splen trahat sanguinis turbulētiā: ⁊ feces clarificet sui subiecti necesse est vt sit clarus ⁊ temperatus ⁊ per totū corpus dispergatur sanguis: cū huius temperamenti sit atq; clarificationis animā nō sollicitam ⁊ gaudentē reddit. qđ fledius intellexit cū splenē esse instrumentuꝫ risus dixit. ¶ Si splenis passio certificetur anteq̄ confortatior ⁊ durior sit: facilius fit in curatiōe ⁊ obediens in medicamine. Quod si neglexeris donec in opilationeꝫ ⁊ apostema indurauerit durus est ad curandū ⁊ longus ad sanandū: ⁊ cū splen habet duritiē medicari oportet cū cathaplasmate: ⁊ epithimate: ⁊ amplastris non solū exterius: sed fortis ad bibendū detur: q2 splen medicinam accipit epate fortiorē ⁊ grossioreꝫ. Oportet ergo cū curare inceperimus dolorem splenis perquiramus: si significatio caloris ibi videatur: tunc in sinistra manu venā basilicā flobotomemus: vel venā illam que inter medicū ⁊ auricularē continetur. si tamen etate tēpore ⁊c. adiuuemur: demus succū solatri maratri tamarisci: bene cocti ⁊ colati cū trocis. eupatoriȷ vel de lacca cū oxizac. si nobis significatio frigide complexionis apparuerit: sicut. Gal. dixit: q2 plurima passio splenis fit de frigiditate ⁊ hūoribus grossis oportet fortē medicinā dare ⁊ dieureticā: sicut epithimū agaricuꝫ sticados camepithecs camedreos prassiuꝫ poliū centaureā cappar. rad. absinth. ⁊ similiter apozima fac: ⁊ infirmo fm virtutē da. demus oximel. cum succis herbarum mente tamarisci rad. myrte salic. apiȷ: petrosilini ⁊ similia: demus etiam syrupū de yreos calamento antidot. dyareub. dyalaccam dyapusca: dyaco-

perdicibus.fasianis.pullis.oia cū aceto coquant:ꝛ zucca. lauemus oculos cū aceto ꝛ succo coriādri.vel aceto ꝛ lacte mulier.si febribus careat basilica minuat in dextra manu quātum sufficit:adiuuātib⁹ etate:ꝛ cōsuetudine:deinde colerā purgemus cū cassiaf.mirabol.citri.viol.cuscute.absinthio.prunis.iuinb.oxifeñ.ꝛ silibus:ꝛ cū syrupis.antidotis colere purgatiuis.si aliqd fiobothomie obuiauerit ꝓpter virtutis defectionē:vel frigiditatē vel etatē:demus succuꝫ solatri.cuscute et endiuie:atqꝫ maratri bene cocti ꝛ colati cum oxizacca.Itē demus succos herbarū cum trociscis de lacca.de absinth.de eupatorio.si calor sit nimi⁹ demus trocis.de spod.de cāphora cū oxizacca.Nutriamus cū crisolocanna portul.bliti.cū amigdaleo.demus ptisañ.pisces recentes:pullos cū aceto ꝛ zucca. ¶ Trocisci valēt ad ycteritiam.opilationē epatis.splenis.℞.yerepigre.absinthij.eupatorij succi.añ.ʒ.ij.rose.spod.squinā.asari folij.añ.ʒ.i.ꝛß. lacce.reubar.añ.ʒ.i.croci. scamonee.añ.ʒ.ß.tēpera cū succo endiuie.fac trocis.ʒ.i.ꝛ.ß.ꝛ da.i.cū succo endiuie ꝛ oxizacca. ¶ Alij trocis.valēt ycteritie.colerā naturalē purgantes.℞.rose.absinthij.spod. anisi.ʒ.iij.lacce.reubb.succi eupatorij.maratri.añ. portul.se. squinan. añ.ʒ.i.ꝛ.ß.scamonea.dragagā.añ.ʒ.ij.croci.ʒ.ß.māne.ʒ.ij.tēpera cum succo solatri.fac trociscos.ʒ.i.ꝛ.ß.dās cū succo endiuie ꝛ oxizacca.ꝛ succo maratri.bñ cocto ꝛ colato. ¶ Cōfectio Jo.Da. silitervalet.℞.lacce.spod.añ.ʒ.ij.croci.℈.i.reubar.quartā partez.i.ß.campho.ʒ.ß.omnia pulueriza dans bibere cum apozimate de prunis : vel oxifeñ.si ycteritia cesset de corpore citrinitate in oculis remanente.sternutationem faciamus cum succo sicle.vel cum nigella : vel cum lacte mulieris.aceto.vel oleo ro.ꝛ similibus.

¶ De passionibus splenis. Cap.xi.

Passio splenis multū assimilat passioni epatis. patit aūt ex tribus morborū gñibus:sicut diximus ꝛ alia mēbra corporis pati.idest ex mala cōplexione morbo officiali iūcture separatione plurima. ¶ Splenis passio durities est sui que in propatulo est sensui:quia facile potest tāgi:vnde fit vt non alia significatio necessaria sit : et cum splen magis

magnificat: multo plus corpus macerat. Aliquādo splenetici vomūt sanguinem: colere nigre pertinentē: ꝛ aliquādo emittit cū egestiōe: qñqꝫ eorū appetitus ad comestionē augmentat: ꝛ aliquādo pigritia totius corporis cū tristitia ꝛ risus paruitate contingit ex sanguinis corruptiōe ꝛ paruitate eius in eorū corporibus: vn̄ fledius alexādrinus. Splē inquit est instrumentū risus cuius actio est turbulētiam sanguinis trahere sibi. Cum autē virtus deficit in turbulētiam trahendo sanguinis remanet in sanguine clausa: ꝛ obscuritatem cū nigredine prestat: vnde per totū corpus obscurus vadit ꝛ melancolicus ꝛ ideo color naturalis immutat ꝛ niger efficitur. Cū autem splen trahat sanguinis turbulētiā: ꝛ feces clarificet sui subiecti necesse est vt sit clarus ꝛ temperatus ꝛ per totū corpus dispergatur sanguis: cū huius temperamenti sit atqꝫ clarificationis animā nō sollicitam ꝛ gaudentē reddit. qđ fledius intellexit cū splenē esse instrumentū risus dixit. ¶ Si splenis passio certificetur anteq̄ confortatior ꝛ durior sit: facilꝰ fit in curatiōe ꝛ obediens in medicamine. Quod si neglexeris donec in opilationē ꝛ apostema indurauerit durus est ad curandū ꝛ longus ad sanandū: ꝛ cū splen habet duritiē medicari oportet cū cathaplasmate: ꝛ epithimate: ꝛ amplastris non solū exterius: sed fortis ad bibendū detur: q꞉ splen medicinam accipit epate fortiorē ꝛ grossiorē. Oportet ergo cū curare inceperimus dolorem splenis perquiramus: si significatio caloris ibi videatur: tunc in sinistra manu venā basilicā flobotomemus: vel venā illam que inter medicū ꝛ auricularē continetur. si tamen etate tēpore ꝛc. adiuuemur: demus succū solatri maratri tamarisci: bene cocti ꝛ colati cū trocis. eupatorij vel de lacca cū oxizac. si nobis significatio frigide complexionis apparuerit: sicut. Gal. dixit: q꞉ plurima passio splenis fit de frigiditate ꝛ hūoribꝰ grossis oportet fortē medicinā dare ꝛ dieureticā: sicut epithimū agaricū sticados camepithees camedreos prassiū poliū centaureā cappar. rad. absinth. ꝛ similiter apozima fac: ꝛ infirmo sm̄ virtutē da. demus oximel. cum succis herbarum mente tamarisci rad. myrte salic. apij: petrosilini ꝛ similia: demus etiam syrupū de yreos calamento antidot. dyareub. dyalaccam dyapusca: dyaco-

perdicibus.fasianis.pullis.oia cū aceto coquantur:et zucca. lauemus oculos cū aceto et succo coriādri.vel aceto et lacte mulier.si febribus careat basilica minuatur in dextra manu quātum sufficit:adiuuātibus etate:et cōsuetudine:deinde colerā purgemus cū cassiaf.mirabol.citri.viol.cuscute.absinthio.prunis.iuiub.oxisacch.et similibus:et cū syrupis.antidotis colere purgatiuis.si aliqd flobothomie obuiauerit propter virtutis defectionē:vel frigiditatē vel etatē:demus succum solatri.cuscute et endiuie:atque maratri bene cocti et colati cum oxizacca. Itē demus succos herbarū cum trociscis de lacca.de absinth.de eupatorio.si calor sit nimius demus trocis.de spod.de cāphora cū oxizacca. Nutriamus cū crisolo canna portul.bliti.cū amigdaleo.demus ptisan.pisces recentes:pullos cū aceto et zucca. ¶ Trocisci valēt ad ycteritiam.opilationē epatis.splenis. ℞.yerepigre.absinthij.eupatorij succi.añ.ʒ.ij.rose.spod.squinā.asari folij.añ.ʒ.i.et ß.lacce.reubar.añ.ʒ.i.croci. scamonee.añ.ʒ.ß.tēpera cū succo endiuie.fac trocis.ʒ.i.et.ß.et da.i.cū succo endiuie et oxizacca. ¶ Alij trocis.valēt ycteritie.colerā naturalē purgantes. ℞.rose.absinthij.spod. anisi.ʒ.iij.lacce.reubb.succi eupatorij.maratri.añ. portul.se. squinan. añ.ʒ.i.et.ß.scamonea.dragagā.añ.ʒ.ij.croci.ʒ.ß.māne.ʒ.ij.tēpera cum succo solatri.fac trociscos.ʒ.i.et.ß.dās cū succo endiuie et oxizacca.et succo maratri.bñ cocto et colato. ¶ Cōfectio Jo. Da. sil.iter valet. ℞.lacce.spod.añ.ʒ.ij.croci.℈.i.reubar.quartā partem.i.ß.campho.ʒ.ß.omnia pulueriza dans bibere cum apozimate de prunis : vel oxisacch.si ycteritia cesset de corpore citrinitate in oculis remanente.sternutationem faciamus cum succo sicle.vel cum nigella : vel cum lacte mulieris.aceto.vel oleo ro.et similibus.

¶ De passionibus splenis. Cap.xi.

Passio splenis multū assimilatur passioni epatis. patitur aūt ex tribus morborū gñibus:sicut diximus et alia mēbra corporis pati.idest ex mala cōplexione morbo officiali iūcture separatione plurima. ¶ Splenis passio durities est sui que in propatulo est sensui:quia facile potest tāgi:vnde fit vt non alia significatio necessaria sit : et cum splen magis

magnificat: multo plus corpus macerat. Aliquādo splene-
tici vomūt sanguinem: colere nigre pertinentē: ꝛ aliquādo
emittit cuz egestiōe: qñq; eorū appetitus ad comestionē au
gmentat: ꝛ aliquādo pigritia totius corporis cū tristitia ꝛ
risus paruitate contingit ex sanguinis corruptiōe ꝛ parui-
tate eius in eorū corporibus: vñ fledius alexādrinus. Splē
inquit est instrumentū risus cuius actio est turbulētiam san
guinis trahere sibi. Cum autē virtus deficit in turbulētiam
trahendo sanguinis remanet in sanguine clausa: ꝛ obscuri-
tatem cū nigredine prestat: vnde per totū corpus obscurus
vadit ꝛ melancolicus ꝛ ideo color naturalis immutat ꝛ ni-
ger efficitur. Cū autem splen trahat sanguinis turbulētiā:
ꝛ feces clarificet sui subiecti necesse est vt sit clarus ꝛ tem-
peratus ꝛ per totū corpus dispergatur sanguis: cū huius
temperamenti sit atq; clarificationis animā nō sollicitam
ꝛ gaudentē reddit. qđ fledius intellexit cū splenē esse instru
mentuz risus dixit. ¶ Si splenis passio certificetur anteq̄
confortatior ꝛ durior sit: facilꝰ fit in curatiōe ꝛ obediens
in medicamine. Quod si neglexeris donec in opilationez ꝛ
apostema indurauerit durus est ad curandū ꝛ longus ad sa
nandū: ꝛ cū splen habet duritiē medicari oportet cū catha
plasmate: ꝛ epithimate: ꝛ amplastris non solū exterius: sed
fortis ad bibendū detur: q2 splen medicinam accipit epate
fortiorē ꝛ grossiorez. Oportet ergo cū curare inceperimus
dolorem splenis perquiramus: si significatio caloris ibi vi
deatur: tunc in sinistra manu venā basilicā flobotomemus:
vel venā illam que inter medicū ꝛ auricularē continetur. si
tamen etate tēpore ꝛc. adiuuemur: demus succū solatri ma
ratri tamarisci: bene cocti ꝛ colati cū trocis. eupatorij vel de
lacca cū oxizac. si nobis significatio frigide complexionis
apparuerit: sicut. Gal. dixit: q2 plurima passio splenis fit de
frigiditate ꝛ hūoribꝰ grossis oportet fortē medicinā dare ꝛ
dieureticā: sicut epithimū agaricuz sticados camepithecs
camedreos prassiuz poliū centaureā cappar. rad. absinth. ꝛ
similiter apozima fac: ꝛ infirmo ſm virtutē da. demus oxi
mel. cum succis herbarum mente tamarisci rad. myrte sa-
lic. apij: petrosilini ꝛ similia: demus etiam syrupū de yreos
calamento antidot. dyareub. dyalaccam dyapusca: dyaco-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

stum dyamorusiaz. ¶ Trocisci de cappar. valent ad duritiez splenis. ℞. cappar. rad. costi: lacce spice polij reupōtici aristol. longe et ro. cassie squinanti yerepig. añ. ℥. iij. tempera cum succo apij vel aceto fac trocis. ℥. i. et ß. da. i. cum succo abrotani vel oximellis. ¶ Alij similiter. ℞. rubee polij capparis rad. spermatis rad. squinãti nastur. sinap. yreos equale pondus tempera cum succo tamarisci. ¶ Alij ad dolorez et duritiem splenis. ℞. cappar. rad. absinthij assari aristol. ro. polij reupontici calamenti spice costi anisi tamarisci succi eupatorij. cc. scolopẽdrie lacce squinanti apij prassij cassie mastic. añ. ℥. i. et ß. tempera cum succo tamarisci. ¶ Epithima Jo. dama. et est oleum. valet ad splenis corruptionem et sui duritiem et humorum grossitudinẽ aperit opilationem epatis siue bibitum siue inunctum. ℞. cappar. radic. ℥. xx. cordumeni cinamomi. añ. ℥. xv. carui tamarisci. añ. ℥. x. aque. ℥. xxx. sambuceleon. ℥. lx. coque ad suauem focum donec remaneat oleum et cola. Deinde accipe armoniaci. ℥. ix. et ß. et mitte in forti aceto die ac nocte. post mitte in mortario moue vsq; quo fiat. q. medulla et misce cum supradicto oleo: et ibi mitte armoniacum coquens ad suauem focum donec admisceantur bibatur vel vnguentum fiat. ¶ Item valet ad dolorez splenis succus tamarisci cum aceto et oximelle: et si coquatur in aqua et misceatur cum vino valet similiter: vel accipe. ℥. i. et ß. de rad. et spermatibus cum aceto et da bibere: facit similiter aqua vbi ferrum calidum infundatur. da eam bibere siue solam: siue cum vino per vij. dies: quidam medici dicunt. splenetici si accipiant cifum tamarisci seu scutellam ad bibendum vel ad comedendum per. lx. dies splenis durities soluitur. Item dicunt si lac caprinum per. lx. dies in huiusmodi vase biberint vel comederint nil habebunt splenis: Dyasco. dixit. farina de fenugreco et vitro et aceto in cathaplasmate valet ad splenis duritiem. Iterum dixit. cinis ramorum vitis cum oleo rosato et aceto et rutha valet ad calidum apostema splenis. ¶ Electuarium valens ad splenem: et ad grossos humores ventositatem et emorroyd. viscerum frigiditatem arteriarum ventositatem. ℞. zinzib. cappar. rad. tapsie polipodij. piperis long. liquir. anisi. ana. ℥. vij. galange assari mastic.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

cinamomi acori squinanti costi ciminiana. ℥. iij. fac puluerem adde mellis quantum sufficit. ¶ Emplastrum valens ad duritiez splenis. ℞. bdelij armoniaci. an̄. ℥. x. pone in forti aceto: vt emolliatur. Deinde accipe sisameleon. ℥. iij. cere colate. ℥. i. myrrhe. c̄c̄. ana. ℥. v. oia cōmisce ꝛ emplastrum fiat. Si acceperi de armoniaco bdelio thure myrrhe. an̄. ℥. i. et posueris in forti aceto: deinde miscueris cū fenugreco ꝛ sinapi farinā ordei ꝛ facies emplastrū valet similiter.

¶ De passionibus renum. Cap. xij.

Renes tripliciter patiunt̄ sicut ꝛ alia mēbra corporis de mala complexione ꝛ morbo officiali iūcture separatione: quecūqꝫ horum patiuntur dolorem nimium sentit infirmus: sicut ylium propter societatem siphach. circundātem ventrē. ¶ Differentia est inter yliū ꝛ renū dolorē. dolor renum stabilis est: neqꝫ ab vno loco se mouet. ylij vero dolor per ventrem vagatur. Iterum qui dolorem habent in renibus sentiunt dormitationem pedis suppositi dolenti reni propter societatem dolentis renis ꝛ pedis ex pulsibus ꝛ venis supra dorsum positis. ¶ Si dolor renum ꝛ defectio eorum ex mala cōplexione sit videatur si sit de calore. Inde enim incensio fit spermatis ꝛ subtilitas sui ꝛ consumptio in renibus crassitiei: vrina rubea vel citrina: vnde oportet infirmo dari lac asininum vel caprinum cum dragagan. similiter detur et serum. Nutriatur cum cucurb. portul'. malua. Clistere faciamus cū succo cucurb. portul'. ordei psilio viol'. liquir. vel cum qualicunqꝫ horum volueris cum oleo viol'. sisameleo: amigdaleo. ¶ Si corruptio sit ex frigiditate sequitur ablatio concupiscētie libidinis defectio dorsi: femorum coxarum sicut in senioribus vrina alba est. Cum calidis ergo cathaplasmatibus: ꝛ epithimatibus medicemur ꝛ dissolutiuis ꝛ clysteribus: maxime cum oleis: sicut amigdaleo anetileo camomilleo: ꝛ similiter cum butyro bouino: ꝛ herbarum succis sicut calamenti maratri apij camomille. Galienus super epidimiam: dolor enim renum inquit facillime curatur exercitijs ꝛ abstinentia abundantium ciborū ꝛ acceptione diureticorum. Quod vniuersale est dolori renū. si contingat iuuenibus propria est floboto

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

mia de cruribus: et etiã fortis medicina. Qui morbus cuȝ inueterascat nõ debemus vti flobothomia. exercitia a. G. iniuncta sufficiant. purgant enĩ humorũ superfluitatem et flegmaticã digerunt humiditatẽ et membra ꝯfortant diuretica bibita flegma viscosum purgãt de renibus: vñ ypo. in afforis. dolorem renum post. l. annos patientes nunq̃ curantur: quia diuturne passiones senibus ꝯtingẽtes cũ ipsis diu permanebunt. ¶ De apostemate renum. Cap. xiij.

Apostemata in renibus fiunt ex humoribus ad ipsos descẽdentib⁹: vnde dolor in anchis sentitur et rigor cũ febribus. Jaceat ergo infirmus super sinistrũ latus si doleat in dextro et ecõuerso. Si quis suspẽsos ⁊ graues sentit renes ex apostemate est. si nimiũ grauatur sanies ibi colligitur: ⁊ cito aperitur: sanies ⁊ sanguis cũ vrina egrediũtur. ¶ Si apostema sit ex colericis humorib⁹ nimia sitis et dolores maximi sequuntur: vrina rubea: febris acuta. si ex frigidis humorib⁹ paruus dolor est in renibus: ⁊ febris leuis et vrina alba. ¶ Unde visus causis ⁊ significationibus in renib⁹ apostematũ ad medicandũ festinemus: q2 renes duri sunt ad sanandũ: neq3 virtus medicine nisi defecta ad ipos venit propter lõgã viam. videamus ꝙ si apostema sit ex calore: et tunc demus psilium cũ oleo ro. ⁊ iuiub. ⁊ zucc. sem. cucumeris mannã. demus etiã succũ solatri. enduuie maratri coctum ⁊ colatũ cũ cassiafi. ⁊ amigdaleo. si ventrẽ constrictũ habuerint iuuat facere clystere cũ vio. ordeo malua oleo ro. ⁊ similib⁹. Nutriamus cũ dieta humida ⁊ que cito digeri habeat: sicut ptisana. a coytu abstineãt: ab equitatione ⁊ labore. a calidis cibis: sicut mel ⁊ silibus. si venter infirmi solutus sit plusq̃ op3: demus psilium. se. papauer ʒ. i. ⁊ ß. cum syrupo ro. vel de myrtha. Dem⁹ hos trociscos qui valent in statu apostematũ. ℞. dragagã. papaueris cucumeris citrul. melonis cucurbi. portul. se. ana. ʒ. iij. amidi malue. se. boli. añ. ʒ. ⁊ ß. cc. ʒ. i. tẽpera cũ succo maratri. fac troci. ʒ. i. da bibere cũ aqua rosa. Cathaplasmata mollitiua pone exterius sup apostemata. ¶ Qd si de humoribus frigidis fuerint: dem⁹ amigdaleõ cũ apozimate fenugr. vel de ficub⁹ sicis cũ medicina digestibili ⁊ dissolubili. Catha

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

plasma exterius de fenugr. frondib⁹ caul. ⁊ similib⁹. ¶ Si aptū sit apostema ⁊ sanies inde fluxerit. opʒ festinare in solidatione vulneris. dem⁹ ergo trocis. iam supradictos solidatiuos vulneris cū lacte asinino. Calefaciamus de foris cū spongia vl' cathaplasmate de ordeo ⁊ ficub⁹ cū sapa: qꝛ ista sp maturāt apata et saniem eijciunt. si vulnus sit pessimū clysterizet cū ordeo lacte oleo rosa. Sedeat infirm⁹ in aqua vbi cocta sint malua et ordeū: quia ista medicina saniem subtiliat ⁊ currere facit: si sanies nimiū sit grossa demus succū absinthij: maratri bene coctū ⁊ colatum post detur lac asininum ⁊ iumenti: qꝛ habent in se vt mundificēt. Sanie lota et vulnere mūdificato permanēte arsura in vrina. demus lac vaccinū quia ml'tū ad hoc valet: siue vulnus sit interius siue exteri⁹. Nutriatur cū amido: gūmi arabi. vel cum rizi iure: si saniem ablatam videris ⁊ vulnus mundificatum quod intelliges ex febrium mitigationibus et ablationibus: vrine albedine: et eius leuitate ⁊ sui pudoris ablatione: opʒ infirmū nutrire cū cibis facile digestibilibus: sicut lacte: ⁊ iure facto de lacte ⁊ farina ⁊ amido: atqꝫ iuribus grossarū gallinarum cum herbis maluis acida portul. blita cucurb. cucumi. citrul. melle lactuc. omnibus coctis. hic cibaria ardorem vrine mitigāt plagas solidāt. Cum febris tota ablata fuerit: nutriatur cū carne arietis: edullorum pullorum piscibus fluuialibus et petrosis. abstineant a labore et assuetam quietem faciant.

¶ De vulneribus renum. Capi.xliij.

Aliquando humores calidi et acuti descēdunt ad renes et inuiscantur in eis facientes vulnera ex acuminibus suis. Idem faciūt humores ad vesicam descēdētes: medicina eoꝝ est equalis et dieta similis: sed tñ discernēda sunt vulnera in renibus vel vesica nascētia: qꝛ in renibus dolor sentitur in femoribus vrina cū sanie grossa est cōmixta: aliqñ cum ea exeunt minima frustula carnis et facile vrina exit. In vulneribus de vesica sentit dolor in pectine et peritoneon: et angustia in vrina. post horam vrina residet in vase vrinario: et in vrina quasi squāme et cortices sunt: et vrina est mali odoris. Sic intelligitur de vulnerib⁹ in vijs vrine

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

inter vesicam et penem: sicut de vulneribus illis que in re-
nib⁹ et vesica. ¶ Oportet festināter medicemur vulnera in
renibus. Qd si inueterauerint nō amplius poterūt curari.
Renes enī sunt tenere substātie in quib⁹ si sanies inuiscat
medicina non recipitur: quā medicinā incipere debem⁹ de
spongia aqua calida et oleo infuso: post fiat cathaplasma.
℞. rosas lentes myrrhā pul. molendini oleū ros. ⁊ similia.
Demus se. cucumeris bolū cū lacte asinino vniuersal'r om-
ne lac hāc passionē iuuat. demus se. melonis cucumeris ci-
truli cucurb. citoniȷ malue. Quodcūqȝ horuȝ inueneris da-
bis coctum cū iuiub. in ptisano vel in lacte asinino. Detur
et hic ꝯposita medicina. ℞. se. lini dragagā. an̄. ʒ. iij. amid.
ʒ. vi. boli gūmi arabi. an̄. ʒ. i. ⁊. ß. fac trociscos. Aliȷ trocisci
de papauere valēt ad caloris incensionē et vulnera in reni-
bus vel vesica. ℞. se. papaueris lini cucumeris dragag. me-
dulle tritici pōdus equale: fac trociscos. Aliȷ valent ad vul-
nera renū vel vesice. ℞. se. citruli cucumeris cucurb. melo-
nis portul'. amidi boli. an̄. ʒ. iȷ. lactuc̄. se. papaueris iusquia-
mi psiliȷ. an̄. ʒ. i. ⁊. ß. dragagā. gūmi arab. spodiȷ myrthe se.
citoniȷ malue. an̄. ʒ. iȷ. lactuc̄. se. papaueris iusquiami psiliȷ.
ana. ʒ. i. ⁊. ß. Nutriantur cū amido amigdaleo ptisano tri-
rizi: et similibus. ¶ Si in vesica sunt vulnera aquā mitta-
mus et lac ⁊ mel et se. citruli cū albumine oui ⁊ visco. sem̄.
citoniȷ: psilium iuuat: simil'r si in ergaliam cuȝ oleo viol'. et
cum lacte mulieris vel asini vel albumine oui epithima fa-
ciamus cum cera alba. ⁊ oleo ro. vel viol'. dragagan. sem̄.
malue et assungia vulturis. ¶ Aliud. ℞. cere albe: picis bu-
tyri: assungie anseris siche. pondus equale.

¶ De mictu sanguinis — Capi. xv.

Anguinis egressio cuȝ vrina quattuor modis
fit: vel de apertione vene epatis rupte: vel de
apertione epatis solū: vel de incisione venarū
in renibus: vel de incisione venaꝝ inter renes
et vesicā. ¶ Si sanguis sine dolore exit intelli-
ges ꝙ de epate fit. si rubeus fuerit ⁊ cito exierit et sine cā
p̄cedente intendas ꝙ de renibus vene vesice sunt rupte: vl'
ex forti saltu vel casu vel ꝑcussiōe: vl' ex sanguis multitudi

ne et suo acumine cuz exit purus et rubeus: sicut diximus: sed venarum ora cũ aperiantur non exit subito: maxime si parua sit earũ apertio paruus ꝛ subtilis exit: ꝛ vrina apparet quasi cũ sanguine mixta. Aliqñ sanguis egredit lapidem in renibus habentibus: cũ enim lapis transeat per vias inter renes et vesicam excoriat eas: vnde sanguis emanat maxie si lapis sit asper: aliqñ de venis grossis exit vesice: sed tamen antecedit signũ vulneris in vesica. dolet eñ vesica et sanguis quiescit. Aliquando exeunt frustra de vesice substantia. ¶ Que cũ medicari volueris videndũ est si ex epate sit. incidenduz est de basilica in manu dextra: demus subtilẽ dietã: precipiamus eũ a labore cauere ꝛ coytu medicina danda est in sanguinis fluxu ab epate iam dicta si sit de venis in renibus incisis: vel de vijs inter renes ꝛ vesicam: vel de aptione vene: similiter de basilica vena est minuendus: adiuuantibus tẽpore consuetudine ꝛc. precipiẽda est quies. prohibenda sunt exercitia motus ꝛ coytus. Regatur cibarijs et dieta quas dixim⁹ in sanguinis fluxu ab epate: dãdi sunt isti troscici q̃ valẽt ad sanguis micturã ꝛ saniei. ℞. circuli se. melonis cucumerꝫ portul'. spodij succi liquir. añ. ʒ. vi. se. lactuce et malue gummi arab. ro. amidi dragagan. se. papaueris. ana. ʒ. iij. siche. al'. michee vel endiuie semi. citonioꝝ ꝛ acide. añ. ʒ. ij. boli acatie. añ. ʒ. i. ꝛ. F. c̃c. ℈. ij. pulueriza tẽpera cũ succo arnog. da bibere. ¶ Alij valent similiter. ℞. medulle tritici balaust. ana. ʒ. ij. aluminis. ʒ. ij. dragagan. se. cucumeris. añ. ʒ. x. fac pul. tẽpera cũ aqua ro. ¶ Antidotũ valens ad sanguinis micturam et ad vulnera in renibus vel vesica. ℞. sem. cucu. portul'. cucurb. añ. ʒ. x. papaue. ʒ. xv. dragagan. boli gũmi se. malue. añ. ʒ. x. apij. c̃c. ana. ʒ. iij. pulueriza. et cum syrupo viol'. tempera dans in modũ nucis. ¶ Trocisci. G. liquefaciunt sanguinẽ coagulatũ de incisione venarũ epatis et renum qui fluit in vesice spacium et vrine prohibet exitum: et ad sanguinem intra stomachum coagulatum qui descendit de fluxu sanguinis narium. ℞. absinthij rad. maratri. semi. apij dauci michee sparagi melonis sem. frondium ranni põdus equale: fac trociscos dans bibere cum lacte asini et apozimate de radicibus vel cicere.

¶ De lapide in renibus ꝛ in vesica. Cap. xvi.

Eneratur lapis in renibus vel vesica duobus modis vt si coquant humores grossi et viscosi ex calore igneo in renibus in calorē extra naturā exeuntibꝫ vel si in renibꝫ nascant vulnera vñ sanies efficiat: neqꝫ purget sꝫ remanēs i renibꝫ coagulatur. lapisqꝫ efficiat. ¶ Plurimū iuuenibꝫ lapides nascūtur in renibus: pueris in vesica: cuius collū in eis strictū est: prohibēs materiā exire: vñ lapis concreat: et itē vesica eoꝝ calidior est. Maior cā lapidū in pueris est grossities vrine naturaliter grosse ꝛ ex grossitie viscose: qꝛ calor eoꝝ naturalis bene digerit et exquoquit. Res autē viscosa coagulat magis et conglutinat. In mulieribus xo raro nascit: qꝛ materia vñ lapis cōcreat non adunat multis ex causis in mulieribus: qꝛ colū vesice eaꝝ curtū est et foramina sunt larga et non multū tortuosa sunt: et minus bibunt aquā ꝙ pueri: lapis eñi maxie nascit qꝛ aq̄ diuersa ꝛ turbida bibitur: ex qua hūores grossi et viscosi ad concreandū lapidē coadunant. ¶ Quē hic accidētia inseparabilia sequent. s. febris ꝛ angustia vrine: dolor continuus: si in renibus ꝛ in anchis quasi punctura acus intolerabilis sentit: cuius certa sigtio in vrina ipsiꝰ lapidis visio. Si in vesica sit sentitur dolor in pectine: prurigo in virga: ita vt puer eā scalpere cogat et tenere in manibꝰ ꝙ facere dolorē cogit: et semꝑ virga erigit. ¶ Si lapidē medicamur: aut in vesica: aut in renibus sit perquiramꝰ: et an corꝑa acutis habūdent humoribꝰ: qui primū sunt purgādi: et postea infirmo balnea assidue faciēda: oī die bis vel ter: egrediētibꝰ a balneo apozima de aniso vel apio: vel scariola demus: ꝛ de lapide q̄ intra spongiā est. Ruffus etiā dicit lapidē qui intra spongiā inuenit puluerizari debere. et cū vino dari vel cū aqua qui lapidē frangit. Demus etiā prassium cū vino: vel apozimate de rāno: et calamentū cū caperis radic. qdcūqꝫ horū inueniatur cū vino vel aq̄ detur: dētur et oīa diuretica: sicut acoꝝ. spica. calamus aro. apij se. petrosil. cassiefis. xilobal. carpobal. calamentū. cyperū. assarū et silia: composita vel simplicia cū succo feniculi apij. vl apozimate ciceris nigri scorpionis cōbusti. ʒ. i. ꝛ. ß. cum vino prodest.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Antidotū Gal. ad idem valet. ℞. dauci. carpobal. spice assari. petrosil. anisi. ℥. cinamomi cassie amomi. cimini. pōdus equale. fac pul. adde mell. quod sufficit: abstineat se a grossis cibarijs: saturitate ꝛ multa comestione: assuefaciat post cenā vomere ꝛ corpꝰ mūdificare: ꝛ cū syrupo de absinthio: oīa cōsuescat diuretica: vinū nō bibat nisi subtile: saporatū ꝛ clarū: tyriacā maiorē raro demus: cōsuescat tēperata exercitia: neqꝫ ea negligat. ¶ Si dolor ꝑmaneat neqꝫ cesset calefaciamus cū aq̄ ca. ꝛ vino vbi coquant camomilla. ruta. pultes faciamus cū farina ꝛ vino coctas: ꝛ ponant super anchas ꝛ dorsū ꝛ pectinē: clistere faciamꝰ de malua camomilla furfure. fenugre. oleo viol. camomileo ꝛ similibus. Sedeāt in aqua ca. sulphurea. ¶ Si ī vesica sit lapis: sicut et de renibus debet medicari: q̄ si adeo sit magnꝰ vt vrina exire ꝓhibeat festinemꝰ lapidē illū de loco illo removere: nec sanabūtur nisi cyrurgica incisione: et lapidis eiectiōe: sicut Gal. in lib. megategni ait. lapid auferre de via cum enea argalia siue argētea satage que mittat per virgam ad auferendū de loco suo petrā. Si in ore sit vesice oportet infirmū supinū iacere: ꝛ pedes sursum exigere: ꝛ illos huc illucqꝫ mouere: vñ lapis de ore vesice remoueat.

¶ De passione dyabetica. Cap. xviij.

Passionem dybeticā habēt renes ex defectu cōtentiue virtutis: vnde semꝑ sitiūt infirmi: neqꝫ aqua possunt saturari: quā ꝛ quantū bibūt. similiter eam mingūt: sicut videmꝰ in camino appetitu: quicq̄d ei comedit cū ferre nequeat mouet natura ꝛ eijcit foras: silr cum cōtentiua in renibus deficiat non potest retineri: quā hꝫ aquosa humiditas: necesse est ergo ad vesicā effluat. Renes eñi cum humiditate exinaniūtur ꝛ mouent: et aquosa humiditas de venis sibi attrahitur: sanguis in venis desiccat: humiditas ab epate cū appetitiua trahit virtute: ꝛ epar silr sugit a stomacho: sicqꝫ pars a parte sibi sumit donec perueniat ad os stomachi vbi inde generat sitis: cum aquā biberit vene exeūtes epar a stomacho sibi eam appetunt: ꝛ sic vicina a vicinis quousqꝫ peruenerit ad renes: qui ex calore sui cito trahūt sibi ꝛ ex defectione sue cōtentiue expellūt eam ad vesicā:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

et inde exit cũ vrina: vnde fit vt aqua nequeat satiari: neqꝫ cesset sitis. ¶ Sed si ad medicandũ hanc passionẽ nõ festi- netur: infirmus nimiũ maceratur ꝛ corpore consumitur: ꝛ vẽ- ter constipatur: cito periclitatur: opꝫ ergo dare rem frigidã et stipticã renes confortantẽ ꝛ calorẽ extinguentẽ: sicut ptisa num cũ sapa myrtina: vel sapa citonioꝝ: ꝛ cũ psilio loto in aqua frigida: ꝛ oleo rosa. cũ oxifenitia: demus trocis. refri- geratiuos de sandal. de spodio. de cãphora. de ro. cũ syru- po frigido ꝛ stiptico. Nutriamꝰ cũ frigida dieta: sicut por tula. ordeo. mespil. carne edulina piris. Studeamꝰ vt su- det: ponamus cathaplasma super renes de solatro: fronde vitis: oleo ro. et similibus: vel laminã plumbeã minutissi- me perforatam superponamus.

¶ De distillatione vrine: siue guttatim emissiõe. Cap. xix.

Passio vesice in expellẽda vrina anteq̃ multa coadunetur quãtitas appellatur guttatavrina: qꝺ duobꝰ fit modis: vel qꝛ vesica qualitatẽ vrine non potuit pati: que acuta ꝛ pungitiua: vel qꝛ defecta sit vt grauetur anteq̃ vrina coadunetur sed q̃ ex acumine qualitatis cõtingit vrine: subsequitur ar- dor nimius: pũctura vesice qꝺ duobꝰ modis fit: vel de pas- sione renũ. vel ſm crisim in quã natura expellit materiam morbi: vnde morbus fuerat ꝛ transit per renes ꝛ vesicam. ¶ Quẽ morbũ medicari perquiramꝰ si ex acumine sit qua litatis: ꝛ demus frigida: sicut psiliũ cũ oleo rosa. ꝛ aqua fri gida: vel dragag. ꝛ se. cucumeris. añ. ʒ. i. cũ oleo ro. ꝛ aqua frigida: vel spoꝺ. ʒ. i. ꝛ. ſ. cũ aqua frigida. ꝛ syrupo rosa. In virgã mittamus oleũ ro. cũ lacte mulieris: similiter ener- galiã cũ oleo ro. ꝛ albugine oui. Confectio valet ad calorẽ vesice ꝛ ardorẽ vrine atqꝫ guttationẽ. ℞. dragagã. portul. se. cucumeris. meloñ. lactuce: cucurb. añ. ʒ. iij. fac pul. cum oleo ro. fricans. dãs. ʒ. ij. vel. iij. cũ syrupo ro. Nutriamꝰ cũ cucurb. portul. lactuc. ptisano. et similibꝰ. ¶ Si vrine gut- tatio ex defectione sit vesice: vel ex cõplexionis humidita- te: demus tyriacã maiorẽ athanasiã. dyaroma. ꝛ similia. epithima supponamꝰ pectini. ℞. oleũ nardinũ: castoꝛ oleõ et sil'ia. Misceamus cũ prãdiis suis aromaticas spẽs: vinũ bibant forte ꝛ odoriferũ. ¶ Antidotũ valẽs ad lubricã vri-

nam. ℞. gallie. gariofi. cubebe. assari. masti. thuris galange. añ. ʒ. ij. cinamomi. cassie. ciperi. ro. cardamomi maioris ⁊ minoris: piperis lō. ʒʒ. spice. cordumeni. pigre. pōdus equale. tēpera cum succo citoniorꝝ: ⁊ da. ʒ. ij. vel. iij. ¶ Alius similiter. ℞. mirabol. indo. ʒ. xx. bellic. papaueris al. emblici. ana. ʒ. x. cipi. sauine. rof. succi hypoqstid. opij. thuris masculi. bdellij. añ. ʒ. v. fac pul. accipe ferruȝ iudaicū ⁊ calefac. qđ in aqua extiguas in qua fac coquere xilocaracta vsqȝ ad consumptionem: deinde cola coquēs vsqȝ ad mell. spissitudinē: ⁊ cū ipso tēpera spēs dans. ʒ. v. cum aqua vbi infusuȝ fuerit illud ferrū. ¶ Aliud. ℞. interioris cortic. yecoris galline. thuris. ciperi. balaust. glādul. añ. ʒ. v. nuc. ʒ. iij. pulueriza. et cum oleo rof. frica ⁊ da bibere.

¶ De cōmingentibus in lecto. Cap. xx.

Uidam ignorāter lectos cōmingunt non sentientes: qđ pueri plurimū patiūtur ꝓpter grauitatē somni ⁊ multitudinē humiditatis: aliquando in maiori etate cōtingit cum cōplexio sit humida: maxime senioribus: qr vesice eorū molles sunt ꝓpter humiditatē corporū. ¶ Qđ cū me dicemur: tyriacā maiorē demus cū mēta ⁊ myrtha in odorifero vino: silr rupta agrestis ī vino cocta ⁊ bibita iuuat. Glandes. myrtha. thus equali pōdere in vino coquant: et vinū cum oleo myrtino detur. vesica apri vel tauri incensa detur bibere cum aceto ⁊ aqua cū ad dormiendū venerit. de terra chimolea accipiat: quā cum felle taurino tēperet: ⁊ virgā inūgat. assuefaciat electuaria calida ⁊ odorifera.

¶ De exitu vrine. Cap. xxi.

Rina aliquando impedit exire de vesica vel renib⁹: sed ī iuuenib⁹ plurimū de renib⁹ ꝓpter calorē cōplexionis sue: pueris ꝟo de vesica ex inordiata dieta. Qđ si sit de vesica vl ex toto aufert vel minorat vrina: totā auferri ex mortificatōe est expulsiue ꝟtutis ī vesica intelligit: qr neqȝ dolor: neqȝ morb⁹ alius in vesica sentit: vel ex cōstrictiōe vie vrine vñ exit: vel ex vtroqȝ sicut patiunt cōstringētes vrinā aliqñ diu de cā aliqua ⁊ postea mingere nō pñt. Strictio vie vñ vrina exit de vesica ex opilatōe est lapidis. sangui-

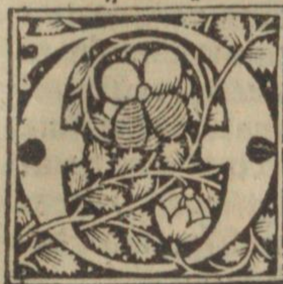
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

nisue coagulati: vel grossi hũoris: vel sanici: vel cuiuslibet in renibus nascentis: sicut veruce: vel carnis superflue. vel propter cõstrictionẽ in vesica ex apostemate. Quod si in collo sit vesice grauatur τ dolet infirmus in illo loco habet febrem incendentẽ: vigilias nimias: vrine stranguriã: duritiem super vesicã cum maiori dolore τ pulsatione. hic cito mortificat nisi succurrerint medici. ¶ Si ex via sit opilata nihil horũ est que sunt dicta intelligit ex preterito dolore in regnib⁹ vel vesica. verbi gra. si sanguinez vel saniẽ infirmus minxerit vel scabiem in vesica habuerit: τ postea vrina stricta fuerit intelligimus sanguinẽ vel saniẽ coagulatũ opilasse loca illa ablationis vrine minorate eadem causa qua τ totius. Sed tamen hic minorat᷑: illa ex toto aufertur: de qua vidẽdum est vnde nascat᷑. ¶ Si ex defectiõe expulsiũe virtutis in vesica infundatur in aqua ca. τ recte sedeat vt collum vesice in inferiora tendat: precipiat᷑ sibi vt super pectinez manu fricet: postea dentur sibi calida τ odorifera: sicut spica. cassia. cinamomuz: acorus. macis τ similia. De cõpositis tyriaca maior. athanasia. dyalacca τ similia. balneũ assuefaciat vbi sudet: pectinem vngat τ dorsum cuz oleo nardino: cameleo. musceleo calefiat de spica: squinanto. camomill᷑. ancto. τ similib⁹. ¶ Si stranguria ex sanguine coagulato sit. vel sanie. vel pustul᷑. medicãda sunt renum vulnera: sicut dictũ est: sedeat in aqua ca. dissolutiuis oleis se vngat. Clisterizetur in virga cum lacte mulieris τ oleo viol᷑. Si ex apostemate sit i initio basilica minuatur: succus solatri. endiuie. τ cassie de᷑. calefiat cum aq̃ cali. vbi cocta sint camomilla. malua. viol᷑. τ silia. cathaplasma fiat de solatro. oleo ro. farina ordei. Intelligit᷑ loc⁹ ex apostematis dolore grauitate isui quã ex tactu sentit. Si passio in fortitudĩe sit opz venã calcaneo vicinã flobotomari: calefaciam⁹ cũ spõgia aq̃ infusa: vbi cocta sint camomilla. anetũ τ silia: clistere faciam⁹ in virga cũ lacte mulieris: aq̃ ordei: assungia anat᷑: oleo ro. epithia faciam⁹ de cera. ysopo. oleo nardino. aut de malua: τ oleo ro. τ assungia anseris et galline: sedeat in aq̃ calida vbi mingat tpate: vesicã cõprimat. apostema cum crepuerit detur ad bibenđ. dragag. se. melõn. cucumeris medicemur sicut vulnera renũ τ aposte-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

mata: nec negligat aquam calidam vel epithima. Si ex lapide sit prout diximus debet medicari.

¶ De paucitate coytus. Cap.i.

Deus ad aialiũ gñia exñda creauit mẽbra: vnde essent ꝓcreanda: qb⁹ ꝓprie virtutẽ indidit naturalẽ ex qua multũ delectari possent: ꝛ opari in ipsis mẽbris. Aialib⁹ etiã amabile fecit cũ maxia cõcupiscẽtia ꝛ desiderijs ꝛ in coytu admirabilẽ dedit delectationẽ ꝛ inseparabilẽ vt gen⁹ eorũ repararet: ne forte abomiatione coytus ab animalibus gñatio amitteretur. Quod cuз fiat necesse est duo coyre animalia: masculos.s.ꝛ femias: quibus deus huiusmodi aptauit mẽbra: vt alterũ sperma emitteret: alterũ reciperet: taliter eñ formata sunt vt ad opus suum: neqꝫ meliora possent esse: neqꝫ ꝑfectiora. hec aliqñ diuersa patiũtur vt eoꝝ actiones ĩmutent: vnde in hac particula passiones eorũ cause ꝛ sigñatiões sunt dicende. ¶ Incipiam⁹ ergo de coytu defecto: cuius virtus posita fuit in veretro naturalis ꝛ ꝓpria actio quã ꝛ alia hñt mẽbra corpis ſm naturam sui. Cũ ergo hõ coyre cogitet: vel ymaginet: subito venit ad ventrẽ vẽtus ꝓpulsus q̇ sibi a corde iungit ꝛ ꝑ quendã neruũ intrat cõcauũ qui inflat ꝛ erigit vt actione suã explere possit: q꜡ erigere sibi venit a corde. cor eñ mãdat toti corpori ventũ spũalem veretrũ recipit sperma a cerebro: desideriũ ab epate. ¶ Inueniũtur etiã hoies multũ ventũ habentes: vñ fit vt sepe erigãtur: neqꝫ tamen sperma emittat. Inueniunt ꝛ multã hũiditatẽ hñtes: siue inflatiuã ventositatem: a qb⁹ sperma effluit sine volũtate ꝛ erectiõe. Reperiunt etiã nimiã hñtes cõcupiscentiã qui nec eriguntur: nec sperma ab eis emittitur. ¶ Quomodo autem a cerebro progrediũtur virtus sensibilis ꝛ motus volũtarius per neruos: ꝛ a corde virtus pulsatiua ꝛ vitalis per arterias. Similiter de testiculis ad totuз corpus exit virtus que in masculis ẽ causa masculinitatis: ꝛ in femis feminatiõis mouẽs ab ipsis nimiũ caloreз toti corpori: ꝛ propter hoc castrati non habent barbam: neqꝫ in multis locis pilos ꝛ vene eorum sunt sicut vene femine: neqꝫ concupiscẽtiam habent ad coy

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

nisue coagulati:vel grossi hũoris : vel sanici:vel cuiuslibet in renibus nascentis : sicut veruce:vel carnis superflue.vel propter cõstrictionẽ in vesica ex apostemate. Quod si in collo sit vesice grauatur ꝛ dolet infirmus in illo loco habet febrem incendentẽ : vigilias nimias:vrine stranguriã:duritiem super vesicã cum maiori dolore ꝛ pulsatione.hic cito mortificat nisi succurrerint medici.¶ Si ex via sit opilata nihil horũ est que sunt dicta intelligit ex preterito dolore in renib⁹ vel vesica.verbi gra.si sanguinez vel saniẽ infirmus minxerit vel scabiem in vesica habuerit:ꝛ postea vrina stricta fuerit intelligimus sanguinẽ vel saniẽ coagulatũ opilasse loca illa ablationis vrine minorate eadem causa qua ꝛ totius. Sed tamen hic minorat̃:illa ex toto aufertur:de qua vidẽdum est vnde nascat̃.¶ Si ex defectiõe expulsiue virtutis in vesica infundatur in aqua ca.ꝛ recte sedeat vt collum vesice in inferiora tendat : precipiat̃ sibi vt super pectinez manu fricet:postea dentur sibi calida ꝛ odorifera:sicut spica.cassia.cinamomuz: acorus.macis ꝛ similia.De cõpositis tyriaca maior.athanasia.dyalacca ꝛ similia.balneũ assuefaciat vbi sudet:pectinem vngat ꝛ dorsum cuz oleo nardino: cameleo.musceleo calefiat de spica:squinanto.camomill'.aneto.ꝛ similib⁹.¶ Si stranguria ex sanguine coagulato sit.vel sanie.vel pustul'.medicãda sunt renum vulnera:sicut dictũ est:sedeat in aqua ca.dissolutiuis oleis se vngat. Clisterizetur in virga cum lacte mulieris ꝛ oleo viol'. Si ex apostemate sit i initio basilica minuatur: succus solatri.endiuie.ꝛ cassie det̃.calefiat cum aq̃ cali.vbi cocta sint camomilla.malua.viol'.ꝛ sil'ia.cathaplasma fiat de solatro.oleo ro.farina ordei. Intelligit̃ loc⁹ ex apostematis dolore grauitate ifiui quã ex tactu sentit. Si passio in fortitudĩe sit op3 venã calcaneo vicinã flobotomari:calefaciam⁹ cũ spõgia aq̃ infusa:vbi cocta sint camomilla.anetũ ꝛ sil'ia:clistere faciam⁹ in virga cũ lacte mulieris:aq̃ ordei:assungia anat͡:oleo ro.epithia faciam⁹ de cera.ysopo. oleo nardino.aut de malua:ꝛ oleo ro.ꝛ assungia anseris et galline:sedeat in aq̃ calida vbi mingat tpate:vesicã cõprimat.apostema cum crepuerit detur ad bibenõ.dragag.se. melonũ.cucumeris medicemur sicut vulnera renũ ꝛ aposte=

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

mata: nec negligat aquam calidam vel epithima. Si ex lapide sit prout diximus debet medicari.

¶ De paucitate coytus. Cap.i.

Eus ad aialiũ gñã exñda creauit mẽbra: vnde essent pcreanda: qb⁹ pprie virtutẽ indidit naturalẽ ex qua multũ delectari possent: ꝛ opari in ipsis mẽbris. Aialib⁹ etiã amabile fecit cũ maxia cõcupiscẽtia ꝛ desiderijs ꝛ in coytu admirabilẽ dedit delectationẽ ꝛ inseparabilẽ vt gen⁹ eorũ repararet: ne forte abomiatione coytus ab animalibus gñatio amitteretur. Quod cuꝫ fiat necesse est duo coyre animalia: masculos.s.ꝛ femias: quibus deus huiusmodi aptauit mẽbra: vt alterũ sperma emitteret: alterũ reciperet: taliter eñ formata sunt vt ad opus suum: neqꝫ meliora possent esse: neqꝫ pfectiora. hec aliqñ diuersa patiũtur vt eoꝝ actiones imutent: vnde in hac particula passiones eorũ cause ꝛ sigñatiões sunt dicende. ¶ Incipiam⁹ ergo de coytu defecto: cuius virtus posita fuit in veretro naturalis ꝛ ppria actio quã ꝛ alia hñt mẽbra corpis ẜm naturam suii. Cũ ergo hõ coyre cogitet: vel ymaginet: subito venit ad ventrẽ vẽtus ppulsus q̃ sibi a corde iungit ꝛ p quendã neruũ intrat cõcauũ qui inflat ꝛ erigit vt actione suã explere possit: qꝛ erigere sibi venit a corde. cor eñ mãdat toti corpori ventũ spũalem veretrũ recipit sperma a cerebro: desideriũ ab epate. ¶ Inueniũtur etiã hoies multũ ventũ habentes: vñ fit vt sepe erigãtur: neqꝫ tamen sperma emittat. Inueniunt ꝛ multã hũiditatẽ hñtes: siue inflatiuã ventositatem: a qũb⁹ sperma effluit sine volũtate ꝛ erectiõe. Reperiunt etiã nimiã hñtes cõcupiscentiã qui nec eriguntur: nec sperma ab eis emittitur. ¶ Quomodo autem a cerebro progrediũtur virtus sensibilis ꝛ motus volũtarius per neruos: ꝛ a corde virtus pulsatiua ꝛ vitalis per arterias. Similiter de testiculis ad totuꝫ corpus exit virtus que in masculis ẽ causa masculinitatis: ꝛ in femis feminatiõis mouẽs ab ipsis nimiũ caloreꝫ toti corpori: ꝛ propter hoc castrati non habent barbam: neqꝫ in multis locis pilos ꝛ vene eorum sunt sicut vene femine: neqꝫ concupiscẽtiam habent ad coy

tum:quia testiculi nimium calorem et virtutem prestant corpori:et sunt cause generationis permanentis:quos Gal.de principalibus dixit esse membris:quia sperma ibi adunatur:et mutatur:et inde ad virgam emittitur:virtus vero coytus non est tẽperata:nisi cũ cõplexio eorũ sit calida et hu.scdm tẽperamẽta:quia cũ calore augmẽtatur cõcupiscẽtia:et cũ humiditate sperma. Si cõplexio testiculorum mutetur maxime virtus coytus non fit perfecta.si calor et siccitas eius dominentur:paruum sperma et magnam concupiscentiã habent si frigiditas et siccitas preualuerint fiet paruũ sperma et defecta cõcupiscẽtia:si dñent frigiditas et hũiditas multũ habẽt sperma:sed parua est concupiscẽtia. Arist.dixit quod si multos habent pilos viri in corpore: vel multas pennas volucres: quecunque sint animalia huiusmodi multum habent coytũ:quia multitudo pilorũ est ex nimio calore:et multa hũiditate:ex quibus duobus necesse est vt exercitetur coytus. ¶ Tertiũ est quod sua actio impleatur:scilicet inflatiuus ventus: vnde antiqui medici dixerũt: vbicũque hec tria adunant:siue in cibo:siue potu:siue in medicina sperma generãt:coytum augmẽtant.s.calor:hũiditas:et vẽtositas:quia si non omnia:sed tantũ duo adunẽtur melius est quam si vnũ solũ habeatur. Qui vero horũ virtutes agnouerit bene ex duabus siue tribus rebus cõponere poterit quibus sperma augmẽtetur et coytus confortetur.sicut est cicer in quo hec tria adunantur:quia calidũ est et humidũ et vẽtositatis gñatiuum:et multi nutrimenti:cui non necesse est aliud ad hoc opus cõmisceri:similiter frumentũ coctũ maxime cũ medulla ossium et similiter rape.fabe ventositatẽ faciunt multũ nutriũt. Sed tamẽ frigiditati pertinet eorũ nutrimentũ. Qui perfectus vult esse hoc officio mittat cũ ipsis calida frigiditatẽ eorum temperãtia:causa que sperma generat est cibus:sicut recẽs caro.cerebella.ouorũ vitella.ficus:pinee et talia. ¶ Medicina sperma generãs est satirion:stincus.℥.galanga.ben.album et ruffum.costũ.cc.nasturtium: vrtice semen.anisum:lini semen. Est etiam quoddam et cibus et medicina ad hec valens: sicut rapa.sparagi.eruca.semen.pastinaca baucia et talia: ex his simplicibus medicina tantundem valens componitur. ¶ Unguentum ad eos qui spermate indigent.

℞.baccarum lauri.se.eruce.stercoris columbi.piperis.satiriō.℥℥.terbentine.añ.ʒ.i.olei.lib.ij. omnia cōmisce.lumbos te inguinem perunge. ¶ Item piperis satirionis stinci.se.eruce ex equo trita ⁊ cum vino potata valde iuuat ante cibum. ¶ Electuarium.Jo.Dam̄.ad fortem coytum.℞.ʒʒ.piperis lon.añ.ʒ.viij.se.ceparum.dauci.eruce.se.vrtice.se.anisi.lingue auis.ocelli.añ.ʒ.viij.salis stinci ⁊ vmbilici eius.satirioñ.añ.ʒ.xv.pinee.ʒ.xvi.fac pul.mellis addēs q̄d sufficit. ¶ Aliud valet siḻr ⁊ ad frigiditatem renū:⁊ emoroydas.℞.ʒʒ.galange.yringi.rad. cinamomi:piperis lōg.se.lini.añ.ʒ.xv. penith.amigd.dulc̄.añ.ʒ.xx. eruce.se.dauci.anisi.añ.ʒ.vi.cardamomi .℥℥.gariof.piperis piretri.nucismus.mac̄ .añ.ʒ.iij.fac. pul.adde. Melḻ.quod sufficit.da ante cibū ⁊ post cibū in modū auellane. ¶ Aliud valꝫ siḻr.℞.cinamomi costi.spice.℥℥.maratri.ʒʒ.mēte.origani calamēti cassie.añ.ʒ.viij.polij. piperis lon.⁊ ni.⁊ albi.assari vrtice.semen carui gariof.galāge⁊ yringi.rad.piretri.cardamomi.spmatis rad.⁊ rapulaꝝ.añ.ʒ.iij.sisami.rad.nucis fistici.amig.pinee.mundatorum.penith.añ.ʒ.xv.melḻ.quod sufficit. ¶ Juuat iterum lac bouinū ⁊ consuetudo bibendi ipsum cum cinamo. gariof.galang.et similibus. ¶ Aliud valet similiter.℞.se.lini anisi.penith.sisami.anisi amigd.añ.ʒ.i.yringi.galan. calamēti.añ.ʒ.ß.fac pul.adde.mellis quantū sufficit. ¶ Syrupus valet siḻr.℞.maratri.anisi eruce.se.dauci cretici.mēte.calamēti.origāi.añ.ʒ.xx.vue pas.c.ʒ.oīa coque in.xx.lib. aque vsq̄ ad medietatē:deide cola mitte tantundē zuccari vel mellis:⁊ fac siḻiter in initio coctiōis: mitte.℥℥.ʒ.v.galange.gariof.piperis lō.cinamomi yringi.cardamomi.costi.mac̄. añ.ʒ.i.et oīa pulherizata in panno ligent̄. ¶ Si coytus ꝓpter calorē ⁊ siccitatē aufera tur prohibeat̄ medicina omnis ⁊ dieta supradicta ⁊ precipiatur:vt accipiat lac vacinum:pisces recētes.blitis.crisolocāna.cucurbi.⁊ talia.clistere cū frigidis ⁊ hu.oleis succo cucurb.vt hūectet̄ siccitas:⁊ calor refrigeret̄.

¶ De satyriasi. Cap.ij.

SI arterie ⁊ nerui virge impleant̄ vētositate necesse ē virgā erigere ⁊ erectā diu permanere q̄ si diu permaneat:neq̄ residea t:sine tamen vo-

luntate ꝛ concupiscentia coytus: passio est que porgesmos vocatur: cuius causa est ventositas inflatiua ꝛ grossa humiditas viscosa ꝛ calor moderatus. ¶ Galie. omnis inqt medicina vel dieta que coytum augmẽtat huic passioni est nocitiua: cui medicandũ est dando cõtraria ventositatẽ mitigantia ꝛ refrigerãtia: vngamus dorsum ꝛ virgam ꝛ anum ꝛ testiculos succo solatri portul'. lentiginis aque sempuiue iusquiamo lactuca oleo ro. cerusa acatia ꝛ similibꝰ. cingulum plumbeũ renibꝰ superponat. Accipe semen rute lactuce portul'. cum succo coriandri ꝛ parum cãphore agni casti sperma facit. Similiter assuefaciat semper sedere ꝛ dormire super frigidam culcitrã. ¶ Gal'. dixit. ꝙ mulieres athenienses in festis suis ponũt vbi sedent ꝛ dormiũt agnum herbã propter castitatẽ: quia nomẽ illius herbe denoĩatũ est a castitate. Jaceant in latere et non supini. dorsum enĩ cum calefiat arterie ꝛ nerui necesse est calefiant ꝛ calor ad virgam veniat: ꝛ ex desiderio coytus eam moueat. Item opiũ iuuat ꝛ cãphora cũ oleo ro. tẽpta ꝛ virga inde vncta.

¶ De gomorrea. Cap. iij.

Sperma sine volũtate ꝛ concupiscẽtia vel delectatione exiens ex defectiõe fit virtutis contentiue que in vasis est spermatis: et hic sine erectione fit vel ex passione vasorũ spermatis: sicut spasmo quo virtus expulsiua mouetur vt sperma foras eijciatur: sicut in epilepticis videmus quod cum erectione efficitur. ¶ Iterum vel est ex spermatis quãtitate: vel ex eius qualitate. ex quantitate si multiplicatuꝫ vel augmentatũ vasa impleat. ex qualitate si in calore quãtitatiue mutetur ꝛ in liquiditatẽ et aquositatẽ. ¶ In medicanda huiusmodi passione cum frigida nutriamus dieta: sicut lactuca portul'. crisolocãna bliti cucurb. citrulis cucumeribus melonibus ꝛ omnibus frigidis ꝛ humidis vel frigidis ꝛ siccis: vt sumach aceto ꝛc. vngamus dorsum ꝛ virgam frigidis rebus: sicut succo solatri iusquiamo oleo ro. portul'. litargiro cerusa. culcitra semper sit frigida. herbe frigide in domo ponende. Accipe farine glandiũ cuꝫ acerbo vino omni die: similiter lactuce se. cuꝫ succo portul'. accipiat. ¶ Aliud. ℞. se. balaustie se. portul'. se. lactuce. ana.

ʒ. iij. aneti se. rute. se. arnoglose. ana. ʒ. i. ꝛ. ß. fac puluerē da bibere ieiuno cum aqua frigida. rutha ꝛ iusquiamus cum syrupo de myrta ꝛ aceto ꝛ agni casti spermatis rute. ana. ʒ. ij. balaustie. ʒ. i. da bibere cū aqua. aqua semꝑ infundat̄ frigida. s. super virgam et super pudēda ꝛ a cibis ꝛ potib⁹ calidis sibi caueat.

¶ De effusione spermatis im somno. Cap. iiij.

Ueri non patiūtur pollutionē: quia vene eorū sunt stricte ꝛ humiditate plene: neq; calor est perfectus: sed cumveniunt ad etatem generat̄ materia spermatis: quia perfectior ꝛ augmentatior est calor eorum: vene q; largiores: vnde mouetur natura: vt materiā augmentatā expellat: et eam cum pollutione in somno emittat. sed tamen hec pollutio que venit ex abundātia spermatis non est similis ei que ex concupiscentia amoris procedit: in ea eñ que ex concupiscentia ymaginatur anima personā amatā quasi sit vicina: vnde ad coytum mouetur natura vt pollutionē faciat. Aliquando vero homo videt mulierē et concupiscit eam: quam cum dormiat ymaginatur sibi quasi cū ea dormiat: et inde pollutio venit: quia ymaginatio anime non est nisi ex cōplexione corporis: multa enim in somnis vident homines cum in corporibus eorum multiplicentur humores quasi in collo suo portent graues. si humoribus sint exinaniti videntur sibi volitare vel ambulare ꝛc̄. pollutio vero non est aliud nisi quā cum somnus elongetur ꝛ corpora sudent. ¶ Pollutionē sepe habentes cum frigida medicina siue cibarijs siue vnguentis: sicut diximus in sepe erigentibus curentur.

¶ De apostemate virge. Ca. v.

Apostemata ꝛ vulnera virge seu pustule sunt ex humoribus a corpore descendentib⁹: quod palam est sensui. cum hoc membrū in propatulo sit intelligendū vnde nascat̄: qm̄ ex infirmorum cōplexionibus. ¶ Si vulnera sint sine apostemate medicemur cū cerusa. litargir̄. añ. ʒ. iij. cucurb. pulueris memite. añ. ʒ. i. ꝛ. ß. cū oleo ros̄. si hūida sint vulnera mittamus cortices cypressi cōbustos ꝛ ematitē sed si virga pruriat mittam⁹. cc̄. ꝛ camphorā ex quo faciam⁹ cly-

stere in virga. ¶ Et si ibi apostema videamus cum hoc vnguēto medicemur. ℞. catinie argētee ceruse litargir. memite. añ. ʒ. i. ꝛ. ß. ꝯc. acatie balaust. añ. ʒ. ij. fac puluerē ꝛ cōfice cū oleo ros. ꝛ cera. ¶ Aliud. ℞. cineris frondiū vitis. thuris. añ. ʒ. i. ceruse. ʒ. iij. tēpera cū aqua: ꝛ inde se vngat ꝛ postea lauet cū aqua myrtina vl' marina. ¶ Aliud. ℞. albumen oui oleū ro. ꝯc. myrtā fac vnguētū. ¶ Aliud. ℞. nitrum cineres frondiū vitis. tēpera cū aqua ꝛ inde vngat.

¶ De apostemate testiculorum. Cap. vi.

Humores a corpore ad testiculos descendētes apostema ibi facere solent qui si sint acuti vel calidi color rubeus vel citrinus inde exit cum ardore dolore ꝛ pulsatione: si materia sit frigida color apostematis fit talis: qualis est color corporis ꝛ sine dolore. Si vo ex percussione vel scissura fuerit infirmus bene manifestabit. ¶ In medicādo apostema ex calore minuat de vena basilica vel saphena: et in dorso scarificetur ꝛ postea humores calidos cū farmacta purgemus. deinde ad apostema redeam⁹ cum epithimatibus ꝛ cathaplasmatibus puluerē de fronde rāni fac cum oleo ro. apostemati imponat vl' chimolea cū succo solatri ꝛ. ꝯc. vel farina ordei cocta cū melle ꝛ aqua: vel etiā fabe cū vino cocte. ¶ Cathaplasma valēs ad apostema calidū in testiculis. ℞. rose viole sandali rubei et albi. ana. ʒ. iiij. malue radic. ꝛ eius seminis. ʒ. v. memite. ʒ. iij. tēpera cū succo solatri ꝛ oleo ro. ¶ Si ex frigore sit apostema ponam⁹ vuam passam mundatā: ꝛ ciminū ꝛ fabas coctas vel mellilotū cum sapa cocta: vitellū oui farinā tritici. ¶ Cathaplasma valens similiter. ℞. balaustie fabe farinate ꝛ ciceris camomille. añ. ʒ. vi. thuris. ꝯc. myrrhe acatie cimini. ā. ʒ. i. ꝛ assungie renū caprioli cere sisameleos medulle bouine vitellū oui: fac vnguētū. farinā ordeaceā in melle coctā superpone. ¶ Si autē rubeāt nimiū testiculi chimolea cū aqua ro. liniant: qui cū desiccati fuerint abluātur cū aqua calida: ꝛ fiat emplastrū de absinthio ꝛ ficubus tritis insimul et in panno superpositis. valet ad hoc vua passa: cum cimino ꝛ melle. et farina fabe trita ꝛ sup lintheū inducta testiculorum tumorem in pueris maxime sanat.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ De vulneribus testiculorum. Capi.vij.

Ulnera in testiculis deuenientia si sint calida sic sunt medicãda. Accipiat chimolea cum aq̃ et acatia cerusa cũ oleo ro. litargir. catinia argentea oleũ ro. et supponant. ¶ Unguẽtũ valens ad pruriginẽ in testiculis ex colera rub. et sanguine adusto. ℞. medulle bouine. ʒ. ß. olei ro. ʒ. i. ceruse. ʒ. vi. sulphuris extincti. ʒ. i. cere. ʒ. ij. acatie. se. rosar. añ. ʒ. ij. fiat vnguentũ. ¶ Aliud valens similiter. ℞. ceruse. ʒ. vi. sulphuris viui. ʒ. ij. opij. ʒ. i. tempera cum aceto. ¶ Si testiculi ex sudore sint vulnerati fac vnguentũ de alumine et galla et desuper inijce. ¶ Si fissuram habuerint accipe thus minut. ẜrannũ cũ oleo ro. et oui vitello et fac vnguentũ.

¶ De ruptura siphach. Cap.viij.

Omnis crepatura in pelliculis ventris et testiculorum existens circũdatorijs est ex motu forti: sicut si post saturitatẽ graue tollatur pondus: vel fortiter tussiat: seu alte vociferetur: vl' post saturitatẽ coeat seu luctetur: vel ꝓpter lubricã humiditatẽ: vnde et membrũ lubricũ fit: et sic locum suũ dimittẽs: et aliũ non suũ accipiẽs: vñ et pellicula illi⁹ loci est fissa. s. ita ꝙ si neru⁹ crepuerit non solidat. ¶ Sed tñ q̃daꝫ crepatura est leuior altera que cũ incẽsione curat et ad dilatationẽ retardat propter colligantiã extremi nerui seu pellicule: qđ maxime ꝯtingit in pueris plusꝙ̃ in alijs etatibus. Itẽ precipiendũ est ne saturent se neqꝫ coeant vl' laborent seu se moueãt: et sup illã crepaturã plumbũ concauuꝫ cũ acatia semꝑ apponãt et ligẽt cũ plũbo bõbicino pleno. subtus plũbũ vngamus vnguẽtis dissolutiuis et expulsiuis vẽtositatis sicut aloe myrrha thure litio acatia succo ypoq̃stidos. bdellio vel talib⁹. ¶ Si xᵒ magnificet crepatura: et aliqđ vitiuꝫ illuc descẽdat erit molestissima adeo vt ĩfirm⁹ a motu et grauitate: retrahat etiã si sit ad medicãdũ dura: ita ꝙ aliq̃d nõ possint ꝑficere medici nisi cũ solutiõe vẽtris et dissolutiõe sue vẽtositatis: sicut sunt pillule de serapino vl' bdelio vl' dyaromate dyacimino succigene. trifera maiore vnguẽta fiãt stiptica. abstineãt se a grossis cibarijs et vẽtositatẽ faciẽtibus. Cathaplasma valẽs ad idẽ. ℞. masticem

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

thus nucem musc. cypressi frondem titimal. myrrhaz sarco-
collam equali pondere tēpera cum aceto. ¶ Aliud. ℞. aca
tie balausti. nuc. musc. cypressi titimali equali pondere ma
stic. thuris myrrhe. cc. sarcocolle dragagan. sansuc. draco.
ana. ʒ. f. tempera cum oleo ros. ⁊ aceto.

¶ De retentione menstruoꝝ. Cap. ix.

Menstrua mulieribus eueniunt cū etatem. xiiij. annoꝝ subeunt: sed tamē si festinauerint menstrua in. xij. hic faciet natura: que sic cōtingūt mulieribus: sicut pollutio masculis: causa eoꝝ est: quia corpora mulierum frigida et humida sunt: vnde multos humores colligunt qui cuz ad inferiora descēdent cū menstruis exeunt sicut in arboribus sepe videmus quarū humores cū gūmis egrediunt. Cum exeunt menstrua fm ꝙ oportet in quantitate et tēpore purgantur humorū superfluitates: ꝙ si fiat ꝯ in quantitate siue tēpore: vel si auferantur diuersitates passionū generant. ¶ Eorum ablatio aut est naturalis: aut nō naturalis que mulieribus post. l. annos cōtingit aliis in. xl. aliis in. xxxv. maxime multū pinguibus et carnosis. ablatio accidētalis ē vel ex ꝟtute: vel ex organis vel ex materia: ex virtute: vt si mēbris dominentur alique ꝯplexiones male. s. naturaliter vl accidentaliter: ex organis propter substantiā vulue vel venarū suarū ex substantia vulue vt si sit spissa et viscosa naturaliter vel accidentaliter ex venarū substātia si sint stricte: sicut pinguibus euenit quibus venarū ora sunt constricta naturaliter vel accidētaliter: sicut ex opilatione que innascitur eis ex humoribus grossis ⁊ viscosis. De materia fm quantitatē vel qualitatē vel ex motu suo. de quantitate si sit parua que paruitas vel ex subtili dieta vel ex magnis exercitiis. Rursus mulieres se exercentes et nimiū mouentes non multū habent mēstrua: sed que quiescūt et multū comedūt et suauiter viuunt multa indigent purgatione mēstruorum ex qualitate materie vel ex grossitudine et viscositate vel de frigiditate et siccitate: sanguis eñ ingrossat⁹ claudit vias: neqꝫ faciliter exit: similiter infrigidatus vel exiccatus non currit per venas facile ex motu materie in alia mēbra se mouentis: sicut ⁊ in anū et dicitur emoroys.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

vel in nares: et dicitur fluxus sanguinis. Rursus si quedaꝫ mulieres multū fluxum sanguinis habuerint: et quedā ab emoroydibus vel de pectore vel de venis q̄ crepuerint multum emiserint. he oēs et similes mēstrua descēdentia non habēt. Item menstrua auferunt et corrūpunt ex continua tristitia motu gemitu timore ira: et aliis talibus anime passionibus. ¶ Cū vero ablatio menstruoꝝ ab eis diu elongetur passionē in stomacho patiunt vtpote defectionē appetitiue virtutis et abominationē maluꝫ appetitum: sicut pulueris terre carbonū laterū et similiū. Alia adhuc passio sequitur maior: sicut colli dorsi capitis. et oculoꝝ dolor patiūtur etiā acutas febres vrina earū pertinet nigredini vel rubori. Aliqū est sicut lauatura carnis recentis: vl'r eñi earū corpora morbis maximis sunt apparata: sicut ptisi: ydropisi: manic morphee et talibus: flobothomemus ī vena media donec causa menstruorum ablata erit maior.

¶ Rursus si medicus bene intelligat causam menstruoruꝫ ablatoꝝ facilior erit curatio. opꝫ ergo vt nos medicemur auferendo res illas: vnde ablatio venire solebat: et incipiēdū est a curis. fiat ergo flobothomia de vena saphena. hoc autē in die tertia vel quarta anteq̄ veniant mēstrua: et scarificari calcaneū valet similiter. cū flobothomemus vl' scarificemus parum sanguinis auferat: et in alio die fiat similiter de alio pede. G. in epidimia. Femina cui per. vij. menses ablata sunt mēstrua facta multū macida: et appetitum iam perdiderat quā cū vidisset tribus dieb⁹ sanguinē purgaui. in die prima abstraxi lib. i. ꝛ. ß. in scđa lib. i. in tertia viij. ℥. q cum fecerim paulo post figura rediit prout fuerat. Similiter menstruis multū valet calamentū agreste ꝛ domesticū cū aqua mellis de qua aq̄ da bibere post balneum assuefaciāt balneare: ꝛ postea accipiāt. ʒ. ij. de dyatesseron et de castoreo. ʒ. i. cū aqua mellis. Aliqū dare ꝓdest yerap. maxime quod confectū est cū cynamomo alitimo. Demus etiā ea que vrinam prouocēt: sicut maratrū anisum ciminum apium anetū cassiam spicam squinātū ꝛ talia. demus apozima de absinthio: et de radicib⁹ vel apozimata de faseolo. ℥. iij. olei nardini. ʒ. i. galbani. ʒ. ß. vel dem⁹ dyamarte. ʒ. i. cum apozimate de sauina: ꝛ de aniso. ¶ Apozima

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

valens ad menstrua prouocanda. ℞. calamēti sticados petrosilini sauine prassij camedreos camepitheos: polij. añ. ʒ. iij. maratri anisi apij ameos dauci squinanti cuscute. añ. ʒ. ij. arthemisie ysopi nephite tutie. ana. ʒ. ij. cassie aristol. lō. gentiane bacce lauri reupontici. ana. ʒ. i. ꝛ. ß. oīa coque in aq̄ et da bibere. ʒ. iiij. ¶ Aliud apozima valet silr. ℞. rubee maioꝝ. ʒ. vi. marat. radic. apij. añ. ʒ. xv. anisi. ʒ. v. dauci ʒ. viij. faseoli rubei. ʒ. xv. mastic. ʒ. v. calamenti ameos. añ. ʒ. v. omnia coque in. v. lib. aque vsq; ad vnam da bibere. ʒ. iiij. cū amigdaleo amaro. ¶ Puluis valet similiter. ℞. sauine apij. añ. ʒ. x. cinamomi alitimi. ʒ. v. cassie spice absinthij. añ. ʒ. iij. squinanti maratri anisi. ana. ʒ. i. ꝛ. ß. turbith: quantum oēs alie species: fac puluerē cū amigdaleo amaro da bibere. ʒ. iij. ꝛ. ß. cū apozimate de calamēto. ¶ Pillule valēt similiter. ℞. serapini. ʒ. iij. absinthij. turbith. añ. ʒ. iij. scamonee armoniaci opoponacis seraphinos bdelij. añ. ʒ. i. ꝛ. ß. cassie sauine maratri anisi apij calamenti squinanti. ana. ʒ. ß. distēpera cum succo apij faciens pillulas da bibere. ʒ. iij. cū apozimate de calamento. ¶ Nascale faciamus de calamento centaurea gentiana et talibus. alumen myrrham tēpera cū yreleo: similiter valet nitrum absinthium ysopus lac ficuum oui vitellum yreleon: similiter facit elacteriū. myrrha nigella calamentū cum melle similiter facit: opꝫ vt mulier vngat vulue interiora cū oleo ro. vel yreleo: ne fortitudo medicine generet apostema vl vulnera. ¶ Calefactio vero nō minus est iuuamentū de camomilla sansuco melliloto cassia aneto calamo aromatico yreos calamēto rutha ꝛ similibꝰ ꝯpositis siue simplicibus fac coquere i aqua i qua spōgia infusa sit. calefactio cū ipa silr iuuat si his coctis in vase mulieri totꝰ medicine fumꝰ introeat vulue interiora.

¶ De fluxu mēstruoꝝ sup̄fluo. Cap. x.

Fluxus sanguinis exiens cuꝫ menstruis plusq̄ opꝫ: vel de organis erit: vel apertꝭ venis vulue s. crepatis: et tunc sanguis subito et velociter exit rubeus et clarus: vel ex mat̄ia cū augmētetur sua quātitas propter multā suauitatē et nimiā comestionē: vel propter qualitatē: vt si sit acuta cole

rica. vel salsa flegmatica: vel ex acumine sanguinis: quem vulua retinere nō pōt et festinat vt expellat. ¶ Si materia sit col'ica: color eius citrinus fit: si flegmatica albus: si sanguinea rubeus: hic fit cū totius corpis corrūpitur sanguis et descēdens ad vuluam effluit q͛d non possunt cōpati mēbra corporis propter corruptionē sui: et malignitatem sue qualitatis. ¶ Si augmētet fluxus iste: neq͛ cesset patiūtur mulieres colo͛ mutationes: fastidia: macillentiā: hydropisim: q͛ epar propter hic necesse est refrigescat et actio sua deficiat: vnde op͛ vt si augmentet͛: et eum extinguere velimus: mulieres in superioribus flobothomemus vt materia ad supiora trahat͛: hic fit si sanguis cā fuerit. Si colera rubea sit dandū est catarticū et antid͛. q͛d eā purgare debeat et similiter in flegmate: vel in colera nigra: faciam͛ catartica et antidota sibi cōuenietia. Deinde redeamus ad medicinā stringētē sanguinē: sicut acatiam. corall'. gūmi. myrthe se. balaust. sem̄. portul'. bolum. cornu ceruī. conculā marinam: et similia: vniuersaliter est itidem medicandū: sicut in fluxu sanguis de pectore: vel de aliis mēbris: cibos demus sicut perdices fasianos et similia: mulier sedeat in aq̄ vbi cocta sint tamariscus. cortex maligra. galla. myrtha. ro. et similia: ventosam ponam͛ mamill'. ꝛ sugamus cū scarificatiōe. ¶ Nascale faciam͛ de galla: alumine thure gallia. equali pōdere: tēpera cum aceto. ¶ Aliud. ℞. acatiam ypoq͛st. thus. ʒʒ. acetū. ¶ Trocisci valent sil'r: ℞. balausti. cōcule marine. acatie. an̄. ʒ. iii. san. dra. sumac. cupularum. gland͛. viol'. boli. gūmi. aluminis. an̄. ʒ. i. ꝛ. ß. succi ypoquis. ʒ. i. cāphore. canabi. an̄. ʒ. ß. fac trocis. cū succo virge pasto. da bibere. et sil'r fac nascale. ¶ Puluis valēs sil'r. ℞. cōcule marine cornu cerui. an̄. ʒ. vi. balaust. charab. coralli spodii. ro. an̄. ʒ. iii. facias puluerē et da bibere.

¶ De suffocatione matricis. Cap. xi.

Aliquando mulieres patiunt͛ suffocationē matricis: vnde earū appetitus deficit et corpus refrigescit: sepe mulieres inde deficiunt ꝛ subtiliant͛: pulsus earum paruissimus et debilissimus. Aliquando ex toto aufertur: aliquando mulieres adeo coartant͛ vt earuꝫ capita genibus impli

valens ad menstrua prouocanda. ℞. calamēti sticados petrosilini sauine prassij camedreos camepitheos: polij. añ. ℥. iij. maratri anisi apij ameos dauci squinanti cuscute. añ. ℥. ij. arthemisie ysopi nephite tutie. ana. ℥. ij. cassie aristol. lō. gentiane bacce lauri reupontici. ana. ℥. i. et ß. oīa coque in aq̄ et da bibere. ℥. iiij. ¶ Aliud apozima valet silr. ℞. rubee maior. ℥. vi. marat. radic. apij. añ. ℥. xv. anisi. ℥. v. dauci ℥. viij. faseoli rubei. ℥. xv. mastic. ℥. v. calamenti ameos. añ. ℥. v. omnia coque in. v. lib. aque vsq ad vnam da bibere. ℥. iiij. cū amigdaleo amaro. ¶ Puluis valet similiter. ℞. sauine apij. añ. ℥. x. cinamomi alitimi. ℥. v. cassie spice absinthij. añ. ℥. iij. squinanti maratri anisi. ana. ℥. i. et ß. turbith: quantum oēs alie species: fac puluerē cū amigdaleo amaro da bibere. ℥. iij. et ß. cū apozimate de calamēto. ¶ Pillule valēt similiter. ℞. serapini. ℥. iij. absinthij. turbith. añ. ℥. iij. scamonee armoniaci opoponacis seraphinos bdelij. añ. ℥. i. et ß. cassie sauine maratri anisi apij calamenti squinanti. ana. ℥. ß. distēpera cum succo apij faciens pillulas da bibere. ℥. iij. cū apozimate de calamento. ¶ Pascale faciamus de calamento centaurea gentiana et talibus. alumen myrrham tēpera cū yreleo: similiter valet nitrum absinthium ysopus lac ficuum oui vitellum yrcleon: similiter facit elacteriū. myrrha nigella calamentū cum melle similiter facit: opz vt mulier vngat vulue interiora cū oleo ro. vel yreleo: ne fortitudo medicine generet apostema vl vulnera. ¶ Calefactio vero nō minus est iuuamentū de camomilla sansuco melliloto cassia aneto calamo aromatico yreos calamēto rutha et similib9 ꝯpositis siue simplicibus fac coquere i aqua i qua spōgia infusa sit. calefactio cū ipa silr iuuat si his coctis in vase mulieri tot9 medicine fum9 introeat vulue interiora.

¶ De fluxu mēstruoꝝ suꝑfluo. Cap. x.

Luxus sanguinis exiens cuz menstruis plusq̄ opz: vel de organis erit: vel apertl venis vulue s. crepatis: et tunc sanguis subito et velociter exit rubeus et clarus: vel ex mafia cū augmētetur sua quātitas propter multā suauitatē et nimiā comestionē: vel propter qualitatē: vt si sit acuta cole

rica.vel salsa flegmatica:vel ex acumine sanguinis:quem vulua retinere nõ põt et festinat vt expellat. ¶ Si materia sit col'ica:color eius citrinus fit:si flegmatica albus:si sanguinea rubeus:hic fit cũ totius corpis corrũpitur sanguis et descẽdens ad vuluam effluit q̃d non possunt cõpati mẽbra corporis propter corruptionẽ sui:et malignitatem sue qualitatis. ¶ Si augmẽtet fluxus iste:neq; cesset patiũtur mulieres color mutationes:fastidia:macillentiã:hydropisim:q2 epar propter hic necesse est refrigescat et actio sua deficiat:vnde op3 vt si augmentet:et eum extinguere velimus:mulieres in superioribus flobothomemus vt materia ad supiora trahat:hic fit si sanguis cã fuerit. Si colera rubea sit dandũ est catarticũ et antid.q̃d ea3 purgare debeat et similiter in flegmate:vel in colera nigra:faciam9 catartica et antidota sibi cõueniẽtia. Deinde redeamus ad medicinã stringẽtẽ sanguinẽ:sicut acatiam.corall'.gũmi.myrrhe se.balaust.semĩ.portul'.bolum.cornu cerui. conculã marinam:et similia:vniuersaliter est itidem medicandũ: sicut in fluxu sanguis de pectore:vel de aliis mẽbris : cibos demus sicut perdices fasianos et similia:mulier sedeat in aq̃ vbi cocta sint tamariscus.cortex maligra. galla. myrtha. ro.et similia:ventosam ponam9 mamill'.et sugamus cũ scarificatiõe. ¶ Nascale faciam9 de galla:alumine thure gallia.equali põdere:tẽpera cum aceto. ¶ Aliud. ℞.acatiam ypoq̃st.thus.ʒʒ.acetũ. ¶ Trocisci valent silr: ℞.balausti. cõcule marine.acatie.añ.ʒ.iij.san.dra.sumac. cupularum. gland.viol'.boli.gũmi.aluminis.añ.ʒ.i.et.ß.succi ypoquis. ʒ.i.cãphore.canabi.añ.ʒ.ß.fac trocis.cũ succo virge pasto. da bibere.et sil'r fac nascale. ¶ Puluis valẽs sil'r. ℞.cõcule marine cornu cerui.añ.ʒ.vi.balaust.charab. coralli spodij.ro.añ.ʒ.iij.facias puluerẽ et da bibere.

¶ De suffocatione matricis. Cap.xi.

Aliquando mulieres patiunt suffocationẽ matricis : vnde earũ appetitus deficit et corpus refrigescit:sepe mulieres inde deficiunt et subtiliant:pulsus earum paruissimus et debilissimus. Aliquando ex toto aufertur : aliquando mulieres adeo coartant vt earu3 capita genibus impli

centũ:vñ.5.vidi mulierẽ huiusmodi patientẽ que et flatum perdiderat fere et pulsum.quasi mortua esset: neqꝫ distulit a mortua:nisi qꝛ paruꝫ erat in medio corporis calida:multi medicorꝫ eam mortuã esse putabãt. Qđ certificare volentes lanã carpinatã rarissime acceperũt ꝛ naribus apposuerunt:de cuius motu eam viuere certificati:qꝛ flatum habebat:et omne aial flatum hñs viuit. ¶ Causa cuius passiõis multitudo est spermatis vel corruptio sui: hec contingunt qꝛ diu remote fuerunt a virorum cõiunctione:vnde necesse est vt augmentetũ sperma et corrũpatur: et quasi venenum efficiatur:hic plurimũ vidue patiunt̃ maxime prius maritate et parturientes sepissime. Similiter puelle patiuntur cũ ad etatem veniunt:neqꝫ cohabitent cum masculis. sperma eñ coadunatur in ipsis:qđ expellere:sicut et masculis necesse est:hic enim nature actio expetit:cũ mulier habere masculũ nõ valeat adunatur in ea sperma:et ab ipso fact⁹ fumus ascẽdit ad dyafragma.quia dyafragma et vulua cõiuncta sunt:quia vero dyafragma cõiunctum est cum gula et instrumentis vocis: suffoccatio hic inde contingit.

¶ Iterum hic morbus est ex menstruorꝫ ablatioaibus:naꝫ si menstrua auferantur et sperma augmẽtetur multo plus peioratur ꝛ maxime in autũno et hyeme. ¶ Prima enim medicina huic morbo est machinanda vt manus et pedes mulieris fricemus:tamen moderatius est cum dãnileo naribus apponamus abominabilem odorem: sicut castorei: galbani.picule.lane combuste.licinij extincti.pilorũ fumi ꝛ similiũ. Inferi⁹ fumigem⁹ cũ odoriferis fumigationib⁹: sicut aloe ligno.musco.costo:ꝛ sil'ib⁹.odorifera olea ponamus in vulua:sicut yreleon.musceleon.cameleon.nardileõ vt sperma trahatur ad inferiora ventosas in pectine ponamus et in inguine:vngamus os vulue cuꝫ oleis odoriferis intrinsecus et extrinsecus:demus dyaciminũ:cum apij succo calamenti syrũp.yerapigra cum succo absinthij:demus ʒ.i.de agarico cum vino odorifero:lauemus vuluam de absinthio.camomilla.sansuco.aneto. calamento. Item valent ad suffocationem matricis.ʒ.ij. de succo iusquiami.castorei.piperis albi.costi.myrrhe.opij.añ.ʒ.i.et.ß. tempera cum vino dulci et da bibere.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ De apostemate matricis. Cap. xij.

Liquando apostemata nascunt in vulua multiformia. Si ergo adsit colera ru. calidū gn̄at apostema. qḋ tamē fit de ventositate grossa: vel de percussione: vel de menstruoꝝ ablatōe. ¶ Si eñ apostema in vulue sit prora sequit dolor cū stranguria: si in ore vulue vmbilici ⁊ natiuz aderit dolor: si in eius pupa sequit dolor dorsi: constipatio digestionis: dolorq̄ sub ypocūdrijs. ¶ Si apostema sit colericum: vl' sanguineū febres hȝ acutas: sitim ⁊ dolorē. Si de humoribus sit grossis: tumor ⁊ durities et grauitas in anchis ⁊ coxis: vnde opȝ succurri. ¶ Si apostema ī vulua sit perquirendū est vnde fit: qꝛ si ex calore basilica vel mediana erit incidenda ⁊ sanguinēda ꝺm virtutē patientis nisi aliquid sit contrarium. mulieri in vulua apostema habēti. Gal'. venā pedū cōuenit minuere: melius eñ iuuat hic q̄ si in alto loco fiat. Itē dixit. in vulue passione necesse est sup manū minuere. Menstrua eñ stringit sanguis detractus ad supiora corpis. Si mulier fortis sit bis in die attrahat sanguis. Si debilis semel: postea danda est medicina que in acuto apostemate valet: sicut succus solatri. cassiaf. māna. mel. ro. ⁊ similia. cathaplasmet in primis cū repugnātibus calori. ⁊ mēbra illius cōfortātib⁹: sicut portul'. solatro. semp̄uiua. psilio. arnoglo. endiuia. oleo ro. ⁊ similib⁹: postea dissolutiua ponamus: sicut endiuiā: oleū viol'. caules. se. lini. maluā. se. fenugr. assungiā anseris. galline. mel lilotū albumē oui ⁊ similia: de omnib⁹ nascarizemus siue simplicibus: siue cōpositis. Dyascori. dixit: spica nardi cocta in aq̄ valet si in ea sedeat mulier. ¶ Nascale pauli valet ad calidā vuluā ⁊ duritiē suā: ⁊ inuersationē suā ⁊ inflationē ⁊ ventositatē: accipe assungiā anseris: medullā vituli: medulā cerui. an̄. ℥. vi. anseris galline. c̄c̄. an̄. ℥. iiij. masti. mell'. an̄. ℥. ij. ysopi. ℥. ij. ⁊. ꝭ. tēpera cū lacte mulieris ⁊ oleo ro. ¶ Si apa sit frigidū ⁊ grossuȝ q̄ dissoluat erit faciendum: sicut fenugr. mellilotū: se. lini. mēta. sansucus. ⁊ silia sunt apponenda. epithima faciamus ⁊ nascale sil'r. demus apozima de radicib⁹ diur. ad bibendū. de squinat. ⁊ pill'. de serapino: balnea assidue ⁊ epithimata lenia. dāda sunt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

cibaria grossa humorẽ non generãtia. ¶ Si certificemur saniẽ ibi esse collectã ponenda sunt cathaplasmata maturatiua ⁊ aperitiua: sicut de fenugre. se. lini. farina tritici: farina ordei: ficub⁹ cũ fimo colũbino coctis. Si crepuerit apa et sanies inde effluxerit in eneã vesicã detur lac asini et capre. se. cucumeris ⁊ melonis. Clysterizemus cũ ptisano et melle in vulua: cõfectio vnguẽti ⁊ nascalis. ℞. assungie asseris ⁊ galline. vituli. cere. añ. ʒ. x. vitell'. oui. assi. ʒ. v. bdellij. myrrhe. ã. ʒ. i. cc. ʒ. ß. yreleos ⁊ olei nard. qd sufficit.

¶ De vulnere matricis. Cap. xiij.

Ulnera in vulua generantur de acutis apostematibus: ⁊ aliquãdo de acutis medicaminib⁹ vel de aborsu: que certificant ex sanie inde effluenti. ⁊ ex dolore et ex pulsatiõe in matrice. Si sit putrefacta sanies fit ex colera nigra cũ putredine horribili ⁊ ardore nimio: vnde mulieri est precipiendũ: vt in vuluã ponat illa quib⁹ vulnera mundificent: et calor extinguat et dolor mitigetur sicut succus solatri. arnoglo. oleũ ro. cum albumine oui: lacte mulieris: succo portul'. et similia. Demus mulieri ad bibendũ catarticum de iuiub. se. papaueris. liquir. ⁊ similia. Nutriamus cũ cucurb. portul'. ⁊ similib⁹. Sedeat in aqua vbi cocta sint myrtha. rose. fenugre. balaust. lentes: cortices: maligra. ¶ Si vene sint corrose dem⁹ san. dra. myrrhã. thus. bolũ. cc. aristotel'. lon. de quibus oĩbus clystere faciamus vel nascale. Siliter valet litiũ. acatia. vnde nascale fiat. valet ad pruriginem vulue. cc. cãpho. litargi. bacca lauri. albumẽ oui. oleũ ro. seu clystere. seu nasca[illegible] fiat. ¶ Jo. Da. dixit. farina fenugre. cum sanguine anse[illegible] valet ad dolores matricis: valet etiã lac ficuũ cum vitello oui si facias inde nascale.

¶ De mollitie matricis. Cap. xiiij.

Ulua aliqñ patit mollitiẽ ꝑpter humiditatẽ nimiã vel in loco frigido multã sessionem: seu aque frigide infusionẽ: his eni emollit ⁊ a suo loco egredit: aliqñ egredit ꝑpter nimiã expssionẽ in partu. ¶ Uñ in medicãdo hypoqsti. et balaust. in vulua sunt ponẽda. Sedeat in aq̃ vbi cocta sint stiptica. epithima fiat cũ oleo ro. ⁊ myrtino. cõmãdet ob:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

stetrici vt matricē reponat in interiora. Deinde faciamus puluerē de reb⁹ stipticis: ⁊ desup ponam⁹: sternutationes faciamus: q2 aliqñ reddūt vuluā in interioribus. Dyascor. merda bouina valet ad vuluā egressam si inde fumigetur mulier: eadem medicina prodest que ⁊ ano exeunti ꝓfuit.

¶ De dieta pregnantium. Cap. xv.

Rout Hal. in multis suis libris profitet: ligatio fetus in matrice est sicut ligatio fruct⁹ in arbore: fructus eñ in arbore cum generatur: primū debilis esse approbat: vnde facile labitur: si arbor quolibet vēto moueat: vel ꝗbusꝫ aliis similibus: cū autē iam in arbore firmat: vt iam tēpus suū medietur: ligatur firmiter: ⁊ a timore cadendi remouetur: cum autem iam ad maturitatē compleatur cadit sine vllo motu: et ab arbore separat. Similiter in vulua fetus cum sperma in vuluā incidit ligatio eiusdē debilis est: vnde si mulier patit in saltu vel in lubricatiōe: vel farmacia: vel flobotomia vel venarū fluxu in emoroyd. siue in collo: vel nimio corporis motu seu anime: ligatio fetus dissoluitur: ⁊ de vulua facile labit: similiter cū perfecte iam cōpletur tēpore horum medio fortior ⁊ solidior est eius ligatio: vnde que grauidat sine nocumēto fetus aliquo modo mouetur. ¶ Oportet ergo vt in principio cōceptus nullus femine ad memoriā reducat cibaria que in illo tempore inueniri nequeant: ne forte desiderāti ⁊ non inuenienti causa sit abortiendi: si desideret inueniēda que vis ad eam ducenda festinemus. ¶ Regatur autem stomachus grauide extrinsecus cum rebus confortatiuis: sicut oleo nardino: masticeleō. absintheleon et odoriferis cathaplasmatibus maxime in principio cōceptus: cū autē appropinquat partui assuefaciat balneari: ⁊ vngat se mollitiuis oleis et nutriatur cibis mollib⁹. ¶ Si inflatio pedum supuenit: oleo nardino: masticeleo. ro. vngat ⁊ aceto: fumigētur crura cū aqua: postea chimolea cum aceto tēperata est superponenda: pedes fumigemus cū apozimate de caulib⁹: vł de abrotano. ¶ Si habeat appetitū incompetentē iniūgatur moderatū exercitiū: odoriferum bibat vinū: tēperata sit dieta: post cibū accipiat malag. citonia. pira. si lutū vł carbo-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

nem quesierit: dentur cicer. fabe asse. epithimata et catha-
plasmata odorifera et aromatica sunt apponenda pectori
vel stomacho. ¶ Si humores furiosi grauant pectus oportet far
maciam dari postquam fetus .iiij. menses expleuerit: et vsque ad .vij.
peruenerit. hoc enim tempus est medium inter tempora concipiendi: fetus
etiam cum fortiter et perfecte in vulua ligatur tunc medicus in far-
macia danda non sit temerarius. Quam si dederit leuem et secu
ram dari oportet. ¶ Si grauide ventositatem stomachi pa-
tiantur siue vulue: oportet festinari ad solutionem ventosita-
tis: ne causa sit abortiendi. Erit autem ad hoc puluis iste vtilis
quia valet ad ventositatem matricis. ℞. zedoar. betonice. se.
apij. ana. ℥. ij. casto. ʒ. i. ameos. ℥. iij. zucca. ℥. xx. pulueriza. et
da. ʒ. i. ¶ Antidotum valens ad dolorem matricis et ventositatem
sui et grauitatem stomachi: grauidarum enim aborsum aufert.
℞. se. apij. maratri. ameos. ℥℥. ana. ℥. iij. masti. gariof. carda
momi. assari. ana. ℥. i. et. ß. cinamomi. nucismus. casto. zedoar.
doronice. acori. ana. ℥. ij. zucca. ℥. vi. pulueriza. et adde mel. quod
sufficit. da. ℥. i. cum vino. ¶ Aliud valens ad duritiem partus.
quod Gal. ad morsum aranee. scorpionisque que sunt vene-
nosa dixit valere. ℞. piperis al. grana. xxx. myrrhe. castorei
storac. ana. ℥. i. et. ß. opij. ℥. iij. galbani. se. apij. ameos. anisi.
sisameleos. ana. ℥. iiij. et. ß. fac puluerem tempera cum vino.
da bibere. ℥. i. et. ß. cum. ix. ʒ. vini.

¶ De difficultate partus. Cap. xvi.

Cum mulier tempus naturale pariendi expleue-
rit mouetur fetus motu fortiori: vnde vuluam
necesse est dilatari et virtute sua expulsiua fe-
tum de secundina emitti. ¶ Sed aliquando gra
uiter pariunt: neque etiam parere possunt: quod mul-
tis fit causis vel ex calore subito et extraneo ledente mulie-
res: vel ex angustijs viarum vulue: vel ex nimia mulierum pin
guedine: vel si sit fetus mortuus: neque se ad exeundum iuuerit:
aliquando si concipiat aliqua quam adhuc sit paruula: et si in hyeme
sit: aeris enim nimia frigiditas vulue vias constringit: si in
estate contigerit calor aeris ventrem dissoluit qui fetum solet
adiuuare egredi. ¶ Oportet ergo si viderimus mulierem in partu
laborantem precipiamus eam balneari in aqua vbi fenugre.
mal. se. lini. ordeum mundum cocta sint: vngamus coxas et ven-

tris inferiora cũ oleo & dissolutiuo epithimate. fricem⁹ latera & femora cũ oleis dissolutiuis: dem⁹ oxizaccarã ad bibendũ & capill'. veñ. mentã et absinthi. de quib⁹ puluere facto detur cũ vino. ʒ. i. sternutationes faciam⁹ cum thure: ambulet per decliuia loca suauiter.

¶ De exitu secundine. Cap. xvij.

Postquã mulier peperit si secũdina remanserit in ea expellẽda opȝ festinare cum sternutatõe tenẽdo os & nares. cinerẽ quoqȝ aqua infusuȝ: et postea colatũ cum. ʒ. i. puluerizati. se. malue demus ad bibendũ cum aqua ca. et post vomere faciamus: similiter. cc. puluerizatũ demus cũ aqua cal'. et vomere cogatur. Itẽ valent ad emittendũ secundinã et sanguinẽ a partu remanentẽ fumigationes vulue cũ oculis salsorũ piscium: vel vngulis equorum: vel stercore canino: siue cũ cicuta: siue sinapi. ¶ Si sanguis post partũ nõ exierit medicetur cum medicina prouocante menstrua.

¶ De sciatica passione. Cap. xviij.

Passio sciatica nascitur ex humorib⁹ in neruũ illum grossum descendẽtib⁹ qui scia vocatur. hec inter lacertos est coxe. ¶ Fit aũt plurimũ ex humoribus flegmaticis et viscosis in cõcauitate coxe se adunãtibus: aliqñ ex humorib⁹ sanguineis cũ colera ru. mixtis & ibidẽ collectis: vnde patiuntur dolorẽ in coxis: aliqñ descendit dolor vsqȝ ad crura et calcaneũ: & vsqȝ ad paruum pedis digitũ: aliqñ est in vna parte: aliqñ in vtraqȝ: si autẽ sit in sinistra peior et molestior est ꝙ in dextra. ¶ Si ex humorib⁹ sanguinolẽtis et colericis sequitur nimietas doloris & cõtinuatio pulsationis & ardor et incensio: quod maxime cõtingit iuuenibus. ¶ Si ex calidis certificet̃ esse humorib⁹ vena minuatur q̃ saphena vocat̃ de calcaneo si passio sit in vtraqȝ pte flobotoment̃ vtreqȝ vene. G. dixit. tñ valet hic flobotomia vt vna die infirm⁹ euadat: aliqñ etiã vena in medio brachio est flobotomãda de pte infirma: & maxĩe in initio hic fiat: si nos adiuuerint tp̃s: etas: cõsuetudo: & regio: postea danda est farmacia q̃ colerã rub. purgat: silr̃ clystere faciam⁹: nutriam⁹ cũ dieta caloris extinctiua sepe balneent̃ i aqua

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

dulci: demus pillulas de mastice ⁊ aloe. vngam⁹ epithima tibus frigidis. ¶ Si de hūorib⁹ frigidis sit ⁊ viscosis. demus farmaciā chimos illos malos purgantem: sicut pillule de hermodactil'. de tapsia vel fetidas: vl' demus de stomaticon pillule de collquintid. theodoricō: ⁊ similia: frigidos ⁊ viscosos humores purgantia: clystere faciamus de centaurea: se. lini. fenugre. colloquintid. ⁊ similiibus. Nutriamus cum cibis bonorum chimorum generatiuis caueant a plenitudine cibi ⁊ potus: maxime si grossi sint cibi: ⁊ ad digerendum duri: cautissime coytum vitent: maxime post cibū. cum purgabuntur farmacia: clysteri balneis: et corp⁹ mūdificatum de materia morbi īterioris certi fuerimus redeūdū est ad epithimata exteriora ⁊ cathaplasmata: vn̄ costus fili⁹ luce dixit. in lib. quē de iectigatiōe fecit: vbicūq3 inquit epithimata: emplastra seu cathaplasmata alicui morbo supponēda sunt: vn̄ mēbrū percipit esse calefaciēdū: vel materia grossa de illo dissoluēda: op3 p̄cessisse purgationē toti⁹ corpis cū farmacia ⁊ flobotomia: certificato ꝟo corpe ⁊ mūdificato ⁊ passiōe remanēte in vno solo mēbro ꝑpter hūores in ip̄o clausos. si mā alia nō fuerit que eos aliūde effluēs augmētauerit: tūc tm̄ apponāt epithimata ⁊ alia sil'ia. sed si corp⁹ plenū sit hūorib⁹ op3 vt caueāt: q2 multo magis attrahit ad mēbrū infirmū q̄ dissoluerit. ¶ .G. dixit. hec passio si inueterauerit op3 venas incidi: ⁊ post incēdi. ¶ Dyasco. dixit. vidi multotiēs incendi cū stercore pecudū ⁊ multū ꝓfuit. Iterū si calefaciamus locū infirmū cū merda bouina valet: medicina calida danda est infirmo ⁊ dissolutiua: sicut tyriaca philoniū socrugene dyatriōpiperō et sil'a. fumigem⁹ cum aqua calida vbi calamentū anetū camomilla origanū mellilotū sansucus frōdes lauri: ⁊ sil'ia sint cocta. ¶ Pillule valētes ad artheticū dolorē ex frigidis hūorib⁹ grossis ⁊ viscosis: ⁊ ad sciaticos podagricos ⁊ ad ventositatē neruorū. ℞. armoniaci serapini bdellij oppoponacis aloe sarcocolle asse se. cicute apij anisi. an̄. ʒ. i. colloq̄ntid. ʒ. ij. turbith. ʒ. iij. scamonee acori. an̄. ʒ. ij. tēpera cū succo porri: ⁊ factis pill'is. da. ʒ. i. ⁊ ß. vel. ij. vel. iij. ꝯm vires patientis. ¶ Pillule de serapino valent similiter. ℞. serap. turbih. an̄. ʒ. v. bdellij apij: sem.

acori.ana.ʒ.ij. sansuci calamēti cicute.ana.ʒ.i. scamonee castor.spice tapsie.an̄.ʒ.ß.tēpera cū succo apij: ꝛ da bibere ¶ Pillule alie valent simil'r. ℞.sene.ʒ.v.bdelij.ʒ.iij.serap̄. sarcocol'.armo.an̄.ʒ.ij.mastic̄.acori colloquint.scamonee. ana.ʒ.i.ꝛ.ß.calamēti apij:seminis anisi maratri cicute spice sticados salis armoniaci.ana.℈.i.ꝛ.ß.tempera cum succo apij:et da.ʒ.iij.cum apozimate de nigro cicere. ¶ Epithima Jo.dam̄.valet ad sciaticos podagricos de frigiditate vel flegmate. ℞.colloquintide.ʒ.lxxv.euforb.ʒ.lxv. lactis titimali.ʒ.xxxv.omnia terantur.ꝛ in.iij.libr. aque ponantur per triduū et in.iiij.die olei veteris libr.i. mitte et suauiter coque donec.ij.partes aque remaneāt.deinde cola ꝛ mitte ad focū coquens quoad solum remaneat oleum postea pone.ʒ.iiij.cere liquefacte et mitte euforbium bene pistatū et lac titimali et tēpera fortiter.deinde vnge infirma loca calcaneū.s.et plantas pedū. ¶ Si fortius operari volueris da infirmo sero.ʒ.i. de serap̄. in mane inunge.

¶ Suppositoria deponentia flegma viscosuꝫ valent ad dolorem dorsi:et ad colericam passionem de frigiditate. ℞. serap̄.ʒ.ij.bdelij sarcocolle colloqnt.scamone nitri litij fellis taurini myrrhe.ana.ʒ.i.tempera cuꝫ melle cocto:et fac in modū glanð.suppone vnam: et postq̄ exierit pone alteram vsq; ad tertiam. ¶ Stomaticon valet ad dolorem arthetice membra frigida calefacit:similiter vesicā et renes et dura apostemata destruit.℞.sisameleon caulium.an̄.ʒ. i.storacis.ʒ.iiij.coque suauiter vt dissoluatur storax: deīde cola et vnge.¶ Calida epithimata ventositatē dissoluunt in membris adunataꝫ.humores grossos digerūt et dissoluunt:membra calida faciunt frigida: fortius epithima est elacterion : post costileon : damnileon : cicuteleon : sambuceleon : anetileon: yreleon : pyganeleon: oleum de balsamita:et similia. ¶ Si aliqua velis ad dissoluendū grossos humores et ventositatem fortiora coque piretrum in quocunq; volueris horum anacardi.castor. euforbium cicutam storacem costum calamentum et similia. quantitas hoꝝ ponendorum in his oleis.ʒ.ij.vel.i.ꝛ.ß. neq; frequenter faciēda sunt ista.cauēda em̄ post mūdificationē interioris corporis ne passio peioretur et augmentet̄. ¶ Sed si ex

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

sola sit frigiditate vel membris inclusa ventositate: et sine materia valent quandoq; epithimata ibi imposita.

¶ De podagra. Cap. xix.

Podagra ē dolor calcanei: ꝛ plāte pedis cū distentiōe nerui ꝛ pulsatiōe sui nascens ex malis hūorib⁹ ad calcaneū descēdentib⁹. ¶ Qui si calidi sint ꝛ acuti dolor nimius erit ꝛ pulsatio cōtinua incidens calcaneū. si sint frigidi ꝛ grossi fit grauitas nimia ꝛ extensio ꝛ sine dolore acuto ꝛ pulsatione non est tumor. ¶ Apostemata autē podagrice ꝛ arthetice passionis nō sunt tumētia: q₂ tumor in solis mēbris carnosis nascitur: ꝛ multū sanguinis habentib⁹. horū mēbrorum humiditas viscosa ꝛ frigida est nutrimētum. Iterū q₂ sunt carne nuda non sunt tumentia. ¶ Plurimuz nascitur hec passio suauiter ꝛ quiete viuētibus ꝛ exercitia negligentibus vel purgationes ꝛ mūdificatiōes corporis nolētibus: maxime cū multū comedāt atq; bibant. he. n. res in corpore creant humores. ¶ Si autē materia. al'. natura pedes inuenerit debiles descendent ad eos humores: membra vero cum sint debilia: nō possunt eos expellere ex defectiōe sua: vnde hec passio venit maxime principib⁹ ꝛ suauiter viuentibus ꝛ corpora humida habētibus: maxime si multo coytu vtuntur: ꝛ cibis nimiis impleant. cōcatenatio mēbrorū calesit cū motus ad coytū fit ꝛ calor hūores sibi attrahit. Itē assuefactione coytus nerui laxantur ꝛ rumpuntur. Plante pedum ꝛ calcaneum membra neruosa esse videntur: vnde fit vt q₂ non coeunt eunuchi non patiūtur hunc morbū: ꝛ si habuerint tamen raro: quod fit eis ex multitudine humorum ꝑpter inordinationē diete. Sicut etiā pueri non fiunt podagrici nisi ex inordinatiōe diete ꝛ ciborū multitudine. Mulieres vero nō fiunt podagrice: q₂ non laborāt in coytu: sicut masculi: ꝛ omni mense purgant menstruis: quicq̄d diximus de podagricis illud intelligēdū est de artheticis. Gal'. podagra inquit est passio incipiens in vere ꝛ in estate sanatur in. lx. diebus vel antea. Si in autūno ꝛ vsq; ad hyemem durauerit durū est eā curari: ꝛ qū oportet nos eā curare flobotomem⁹ eos si multū sanguinez habuerint ꝛ maxime sup̄ manū si in eis sanguis abundātia vel colera sit cau

fa: q si humores sint flegmatici farmacia flegmatis purga tiua sunt purgãdi sicut pill. de tapsia vel hermodactil. vel de serap. cum certificetur q materia sit expulsa reuerta= mur ad pedes cũ cathaplasmate et epithimate cũ suffumiga tiõe et incipiẽdũ est cũ rebus repugnatiuis et illos humores a pede expellẽtibus. si calidi sint hũores psiliũ demus cum oleo ro. succum solatri portul. farina ordei lentigines aque cortices cucurbi. succũ coriãdri albumen oui. sandal. ro. cã= phora et silia sunt superponẽda. Si frigidi sint succ9 caul. cicute origani: et alia cathaplasmata sunt supponenda que adhuc sunt dicẽda calida demus antidota. sicut sirupuz so= crug. dyaciminũ dyatrionpipereõ philoniũ et silia. Nutria mus cũ leui dieta et temperata iniungamus exercitia. et de hac medicina demus quã experti sumus. ¶ Pillule de her modactil. valẽt ad artheticũ dolorẽ et podagricũ de frigi= ditate. ℞. aloe hermodactil. mirabol. citri. colloquinti= de turbith bdeliĳ serapini. añ. ʒ. iiĳ. sarcocolle castor. euforb. oppopona. cicute se. apiĳ. añ. ʒ. i. et ß. cc. ʒ. i. tẽpera cũ succo maratri. fac pill. ¶ Alie. ℞. hermodac. mirabol. citri. añ. ʒ. iiĳ. turbith. ʒ. i. et ß. aloe. ʒ. vi. tpa cũ succo porri. ¶ Alie. ℞. sisameleos anisi piperis al. et lon. tapsie. zinziberis. añ. ʒ. i. et ß. agarici. ʒ. iiiĳ. mastic. ʒ. vi. hermodactil. ʒ. xx. tẽpera cuz vino et fac pill. ¶ Alie. ℞. aloe zuc. añ. ʒ. x. serapi. mirabol. citri. bellirici hermod. añ. ʒ. v. piperis ni. et lon. añ. ʒ. iĳ. et ß. asse oppoponac. ã. ʒ. i. senecĳ. ʒ. iĳ. tapsie. ʒ. iĳ. tẽpera cũ suc= co porri. ¶ Alie. ℞. mirab. citri. bellirici et emblici zinzib. ana. ʒ. vi. origani. ʒ. xi. tapsie. ʒ. iiĳ. hermodactil. ʒ. xxxiiĳ. pe= nith. ʒ. xx. bdeliĳ. ʒ. xxi. tpa cũ succo solatri fac pill. ¶ Alie. ℞. hermodactil. yerepig. mirab. citri. turbith aquale pon= dus tẽpera cũ succo solatri. ¶ Alie. ℞. colloqntide. aloe sar cocolle serap. bdeliĳ euforb. scamõee turbith mastic. frond. basilicõ anisi. ana. ʒ. iiĳ. tẽpera cum succo caul. et fac pill. de oĩbus his da. ʒ. i. et ß. vel. iĳ. vl. iiĳ. ßm virtutẽ patientis cum aqua calida. ¶ Cathaplasma valens podagricis de calida causa. si vngantur manus et pedes atq genua et vbicunq sit podagra. ℞. farine ordei. ʒ. x. sandal. ru. ʒ. v. acatie. ʒ. iiĳ. myrrhe. cc. apiĳ. añ. ʒ. i. tempera cum succo solatri. ¶ Aliud valens sanguinolentis apostematibus et calide podagre.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

℞.malue farine ordei psilij.omnia pulverizentur cum suc=co portul.ꝛ oleo ro.temperētur.¶ Aliud.℞.citonia cū ace to cocta farinā ordei. ¶ Dyascorides dixit.opiū ꝛ crocum paruū cum lacte tēpera:q2 mitigāt dolorē calide podagri= ce apostematū.¶ Aliud.℞.sandal.al.ꝛ ru.memithe farine ordei.aā.ʒ.iij.opij acatie.cc.farine lentiū.aā.ʒ.i.tēpera cū succo solatri vel coriādri.¶ Frigidis podagricis valet scor deon cum aceto temperatum vue passe mundate ꝛ rutha in simul pistata ꝛ commixta valent assungia vulturis cuꝫ ster core pecud.valet similiter ꝛ assungia caprina radix elacte= rij aceto cocta valet: ꝛ omnia epithimata ꝛ vnguenta cali da valent similiter vt predicta.

¶ Prohemium.

Xpletis in superiori particula mēbrorūꝫ interiorūꝫ passionibus:ꝛ eorū expositis curationibꝰ ſm antiquorū nostrorū cano nes:ꝑut sufficiens expetebat breuiariū: cōsequit vt i hac septima particula:que fineꝫ nostro libello est impositura:dica= mus quid exterius corpus patit: ꝛ quid appareat sensibꝰ.Itē ꝙ cuꝫ sit exterius. acumē tn̄ nocet interioribꝰ:subsequent curatiōes eorū ſm auctoritatē.Hypo.ꝛ.G.q̄ fundatores extiterūt huiꝰ artis. Incipiēdū est aūt a febribꝰ effimeris.G.dixit.molestiores esse oibꝰ alijs passionibꝰ:q2 unde interiora ꝛ exteriora pa= tiunt:ꝛ nocēt spiritibꝰ ꝛ animatis virtutibꝰ ꝛ naturalibus actiōibus.Igit incipiamꝰ ab effimeris febribus que inna= scuntur spiritibus:he enim febres ex paruis nascuntur cau sis: ꝛ aliquando aliarū sunt cause febrium:ꝛ nulle alie sunt cause ipsarum: vt dicemus.

¶ De effimera. Cap.i.

Ffimera ergo febris ex calore nascit simplici sine materia:ꝛ spūs sine materia vel putredine calefacit:vn̄ fit vt nō duret nisi vna die. Spūs hi sunt.s.vitalis spūs qui fundamentū est ꝛ mā caloris nālis.aīalis qui fundamentū est sensus ꝛ volūtarij motꝰ.nālis aūt spūs q̄ fundamētū est.iiij.virtu= tū naturaliū: que sunt appetitiua retētiua digestiua expul=

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

siua. ¶ Hec febris duob⁹ modis diuiditur: vel enim ipsa est morbus vel accidens morbi. s. tale ꝙ ex alio morbo cōsequitur: si apostema est morbus fit ex causis tribus: vna est qua corpus patitur extrinsecus: sicut calorez solis estiui ⁊ venenum ⁊ frigus nimiū ⁊ balnea aquarū exteriora corporis viribus suis desiccantiū ⁊ opilantiū: sicut vitrea aqua ⁊ aluminosa vel sulphurea. Secūda est motus nimius corporis: sicut labor ⁊ exercitia ⁊ ambulatio nimia ⁊ similia. vel motus animatus: sicut ira: cogitatiōes: tristitia: angustia: ⁊ similia. Tertia est consuetudo ciborum ⁊ potuum calidorum sanguinem calefaciētium. Effimera febris que accidēs est morbi alterius est febris apostema sequēs inguinis ⁊ assellarum ⁊ colli ⁊ similiuz. Sanguis collectus in apostemate nisi cito dissoluatur necesse est vt calefiat. Deinde cor calescit ꝑpter cōiunctionē arteriarū ⁊ cordis: vnde generat̄ febris effimera: he sunt cāe effimere. ¶ Oportet ergo vt vniuscuiusq; causam dicamus et significationes et planissimas curationes. Intelligitur ergo febris effimera que est ex calore solis: quia capita corporibus sunt calidiora ⁊ nimium dolentia: ⁊ facies est rubicūdissima: aliquando patiuntur nimium reuma calidum ⁊ incendens. ¶ Febris propter venenum corpora magis q̄ꝫ capita calefacit: interiora desiccat ⁊ incendit: quia calor veneni desiccat humectationem corporis ex nimia frigiditate. mutat colorem ⁊ aufert pulchritudinem: mutat̄ enim in liuiditatem ⁊ obscuritatem: ⁊ sic corpus extrinsecus refrigerat ⁊ desiccat. In capitibus grauitas cū frigiditate sentitur. ¶ Febris ex balneis aque stiptice ⁊ desiccatiue cutem duriorem ⁊ sicciorem reddit: q̄ꝫ illa effimera que ex frigiditate fit: que cutis cū si manibus tangat̄ apparet quasi infusa aliquādiu i galla cū mali granati corticibus. Cum autē manus in locis immoretur aliquibus q̄ ex impositiōe man⁹ ipsius calefaciunt: sentit̄ fumus exiēs a corpore acutus. ¶ Febris ex cibis ⁊ potibus calidis incendit sanguinē calore sui ⁊ spiritum naturalem qui in epate habitat: ⁊ ita calor cordis impeditur: ⁊ a corde per totum corpus reliquum diuiditur: vnde rubicundior est vrina q̄ꝫ in aliis effimeris: q2 vrina est colamentū sanguinis ⁊ ceterorum humorum: ⁊ quia calor est in sanguine statim

sentiunt dolorē in epate. ¶ Febris ex labore corporis corpus fatigatum debile et siccum facit. in articulis nimiam debilitatē continuū dolorē. Sudor in statu minor est q̄ in ceteris effimeris: hic enī febris cum declinauerit dissoluit cū sudore humiditatē de superficie corporis: sicut in exeūtibus a balneis. Alij sudant sudore laudabili: et si non sudauerint fumus de interiori parte corporis ascēdit. ¶ Febris ex ira intelligit̄ ex facie rubicunda: et egressione oculorꝫ et velocitate motus eorꝫ ac desiccatione palpebrarum et fortitudine ⁊ magnitudine pulsuum: aliqn̄ color citrinatur et tremorem patiuntur: qđ fit si ira est cōmixta timori. ¶ Febris ex tristitia et angustia oculos cōcauat et inquietat: colorem aufert: corpus debilitat: pulsus subtiliat: vrina fit acuta: he significationes angustiose et tristes sunt in oībus angustijs qualescunqꝫ sint. ¶ Cum ergo medicus intellexerit: vnde febris effimera sit: ad curandū erit facilis: et si ex calore sit vel ex venenis balneādus erit in declinatione febris: neqꝫ tn̄ balneo debet immorari: et aqua tepida et dulcis sit. postq̄ balneū exierit lecto flores frigidi et fumorꝫ extinctiui sunt ante ponēdi: sicut viole rose salices: psilium et myrtha ⁊ similia. humectande sunt nares eorūꝫ sepe cū oleo viol'. timpora vnge cū oleo ro. ⁊ aceto. fumigāda sunt capita eorꝫ post declinationē febris cū tepida aqua vbi viole et camomille sint cocte. si inq̄ reuma non habuerit neqꝫ caput doleat. Si humores sint in capite nimium caueāt hec: et quādoqꝫ nares fumo huiusmodi apponant. Demus succū maligra. cū zuccaro et cucurb. et syrupū. al'. ro. et viol'. Nutriamus cū mica panis lota cuꝫ zucca. et cucurb. portul'. cucumere lactuc̄. malisgra. post ablationē febris perdicibus starnis: ⁊ similib⁹. Si ex frigiditate sit apponatur post declinationē febris aqua vbi camomill'. sansucus anetū basilicon sint cocta capite inclinaro suꝑ horuꝫ fumuꝫ. post balneetur in aqua tepida ⁊ dulci. Moret̄ plus in aere balnei q̄ in solio: quia calor huius aeris facit sudare humectationē dissoluit: poros aperit: si catarrū habuerint caueant fortiter balneari nisi postq̄ catarrus ad dissolutionē venerit vel maturauerit odoret odorifera: sicut sansucum sambucū abrotanū: et similia. calidis operiatur ve=

stimentis vicinos habeant carbones: focum sine fumo vt prohibeat frigiditatē vngamus corpus vnguentis tēperatis: sicut cameleo: anetileo yreleo et similib⁹. ¶ Si febris sit ex aquis stipticis et desiccatiuis corporis: opꝫ balneuꝫ prohiberi nisi post declinationē febris. crura imponamus in aq̄ vbi cocta sit camomilla anetū sansucus et similia: fumus horū odoret. post balnea faciamus vbi eū suauiter fricemus: et cū aqua dulci et tepida fumigemus: hoc eīn cutē emollit et poros aperit. caueant vnguenta in balneis: qꝛ poros corporis claudūt ⁊ fumum includūt in interiora sui. temperata hūc adiuuant exercitia corp⁹ dissoluentia ⁊ poros aperiētia: vitet cutis refrigeratiua. Nutriatur cū dieta facile digestiua. ¶ Si ex calidis sit cibariis et potibus oxizaccara: demus cū succo maligra. syrupus alb. et ro. dem⁹ post declinationē febris: dem⁹ trocis. de spodio vel cāphora cuꝫ syrupo viol. vel ros. cathaplasma superponas epati de portul. lētigine aque psilio cortice cucurb. farina ordei oleo ro. et similibus. Nutriamus cū portul. endiuia crisolocanna: misceatur aqua cū sitient cum syrupo de psilio vel malogranī. ¶ Si de labore sit corporis opꝫ vt studeam⁹ ei⁹ quieti et suauitati. fricemus eū suauiter cū oleo ro. et viol. balneet cū tēperato balneo: ⁊ cū exierit vngat cū olo ro. ⁊ vio. Nutriam⁹ cū hūidis cibariis: sicut pull. eduł. pisciculł. ¶ Si febris sit ex animato motu contrariis repugnetur: vt anima mitigetur et delectetur cum sermonibus et actionibus et diuersorum musicorum generibus et videndis diuersis rebus et odoriferis et pulchris formis. Studeamus in humectatione corporis cum temperatis balneis. vngamus postq̄ balneum exierit cum oleo ros. vel vio. neq̄ moretur in balneo neq̄ appropinquet coytui. Nutriatur cum ptisana crisolocanna portul. cucurb. bliti. febre deficiente vel discedente: demus perdices pullos starnos fasianos vinum tēperatum odorent sandal. campho. ro. viol. vniuersaliter caueant a desiccatiuis: et humectatiuis vtantur ꝼm etatem et consuetudinem sui anni et tempora et similia. ¶ Si febris sit ex apostemate inguinis vel cuiuslibet alterius loci studeamus in medicandis apostematib⁹ que cause febris esse videntur.

¶ De causone. Capi. ij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Auson est febris magnũ corpori prestans incẽdium: cuius signa sunt hic. sitis nimia et continua: dolor incensiuus et molestissim⁹: nature repugnatiuus: ⁊ ab initio corruptiuus ꝓpter acumen materie vnde generatur: materia eñ acuta est et ignea et colerica in cõcauitate venarũ que cordi vicine sunt adunata maxie in venis oris stomachi: et cõcauitate epatis et pulmonis. Accidẽtia hanc febrem cõcomitantia sunt: calor nimius: sitis continua. ¶ Causa fortitudinis caloris in hac febre est col'a rubea intra venas: duritiespebris et cõtinuitas ex plurima sunt colera in venis cordi vicinis collecta. que hmõi generatiua est febris: cum sit venar̃ oris stomachi et cõtinuitatis epatis propria. necesse est sitis cõfortetur et cõtinuetur. ¶ Hec autem febris duobus modis diuidiť: vn⁹ est purus et molestissim⁹: alius nõ purus: et minus molestus: purus et molestissimus est de colera rubea et incẽsiua: pura ⁊ acuta: nascitur vt plurimũ in iuuenibus. quoꝝ complexio naturaliter ca. ⁊ sic est: ⁊ maxime in estiuo tempore: estiuum eñ tempus hanc cõfortat naturaliter et augmẽtat. Alius modus nõ pur⁹: neq꞉ adeo molestus ex colera ru. citrina cum humiditate flegmatica mixta ⁊ fumo colerico nascitur que moderata sunt vtraq꞉. ¶ Cũ hãc febrem molestissimã timor comitatur: opꝫ ab initio nõ negligatur. Sed studeat medicus vt. iiij. tẽpora sua perfecte intelligat: et in vnoquoq꞉ operetur ẜm ꝙ opꝫ. Si viderit in initio morbi ꝙ natura indigeat vt purgeť et remoueatur materia morbi purgeť morbus cum oxifenitia: prunis. iuiub. cassiafi. manna viol'. et similib⁹. et si quid hꝫ cõtrarij: sicut defectionẽ virtutis ⁊ cruditatẽ et viscositatẽ materie: caueat quanto plus valeat ne in augmẽto morbi faciat qđ disturbet naturã et impediat a regimẽto morbi. Sed opꝫ noticiam morbi ⁊ motus in initio non fugere eũ vt adiuuet naturã in regimẽto sue virtutis cuꝫ dieta facili ad digerendũ: et in substãtia laudabili: sicut ptisano cocto perfecte: panis mica cum aqua frigida bis vel ter lota. ¶ Gal'. in lib. pericriseos. innuit quomodo in acuta egritudine infirmus debeat nutriri. In nutriẽdo inquit infirmo intentio nostra triplex est in acuta egritudine: vel eñ cõsi=

deranda est virtutis quātitas infirmi: vel tēpus infirmitatis vel etiā qualitas morbi: quātitas virtutis necessaria est sciri: vt bene custodiatur: virtus enim repugnatiua est morbi: vn aliqn plurimus detur cibus cū defectio virtutis ambigitur neqꝫ aliqn tempus morbi cōsideratur. Tēpus morbi consideratur vt sm vicinitatem status cibum ordinemus. verbi grā: si sit vicinus dieta subtilissima: et aliqn nulla dabitur si remotus grossior cibus detur ꝛ paulatim sm ordinē vsqꝫ in statum subtiliabitur. Qualitas morbi est scienda: quia oīs febricitās liquida indiget dieta. ¶ Qui febrem hꝫ corporis consumptiuā querit habere quātitatem plurimā ciborum: et aliqn in tempore accessionis. Qđ si febris nullā quietem habuerit et infirmū nutrire necesse sit: eligenda est hora in qua sanus comedere solebat. et cōueniēs tēpus diei est frigiduꝫ vtpote aurora in qua natura est excitata: aer subtilis ꝛ clarus: febris mitigata. Quia frigida aurora calide febri repugnat: hi sunt sermōes. G. in dieta infirmi ordinanda cū acuta egritudo fuerit: ꝛ hic apponuntur cause sue actionis: qꝛ vero ab initio vsqꝫ in finem est causon periculosa: oportet famulari huic diete subtili ptisano: et mica panis in aqua lota bis vel ter detur: vel quater et cum zuccaro. ¶ Si febriens sitiat aqua detur cū zuccaro facta vel mulsa. sugat malagra. vuas hyemales mollitiem cucumeris vel citruli: vel syrup. ros. et viol. et silia. In vespere da. ℥. ij. psilij cū aqua frigida loti. ꝛ. ℥. i. sem. portul. Si aūt cibum oportuerit dare mica panis loti danda erit in vespe cū malisgra. et hic fiat cū mitigetur febris. ¶ Custodiatur aūt quāto plus potuerimus ne cibus detur cū febris augmētatur nisi cū magna necessitate cogamur. Si digestio sit stiptica cū succo cucurb. molliatur. et cū manna viol. cassiaf. syrupo viol. et similib⁹. Qđ si non valeat: suppositoriū fiat de viol. nitro. scamonea. litio. et similib⁹. et si hoc nō valeat: clistere faciamus de succo blitis. furfure. herba circundante arborē: sicut hedera. viol. malua. et similia. ¶ Et in augmēto febris studeamus ad inanitionē stōachi quantuꝫ poterimus nisi aliqđ impediat: sicut suspitio defectus virtutis in repugnatiōe morbi: tūc enim aliquātulū recreād⁹ erit cū dieta subtili sicut ptisano: ꝛ mica panis lota. ꝛ dem⁹ pa

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

rum quantum sufficiat virtuti sustentande et non plus. ¶ Si dolor capitis superueniat: oleũ ro. cum aceto dandũ est: et succus portul'. vngatur his frons et timpora sternutationes faciam⁹ cũ oleo viol'. calcaneũ et crura infundantur aqua tepida ꝛ dulci: postq̄ vngant plante pedũ cũ ol'o viol'. ligent crura cũ mollibus pãnis: cathaplasmabuntur frõs et timpora cũ sandal'. ro. ordei farina: cum aq̃ ro. tẽperata cum succo cucurbi. vel portul'. ¶ Vigilijs infirmo incongruentibus iungendũ est hic cathaplasma. se. lactu. papaueris que tẽperãda sunt cũ succo lactuce. ¶ Si siccitas sit in ore et asperitas in lingua: lauentur vtraq; cuz psilio. et se. citonij. oleo viol'. ¶ Si autẽ cor tremat psilium dem⁹ cũ succo cucumeris: et syrup̃: de iuleb. vel de vuis agrestibus: vel de aceto. vel de pomo citrino: cathaplasment de sandalis farina ordei et succo cucurb. vl' aqua ro. temperatis qđ superponendũ est stomacho inanito. Nutriẽdus est cũ cucurbi. portul'. lentibus mũdatis. hec oĩa coquantur cũ aceto vuarum agrestiũ: amigđ. et similia. Apponant sibi frondes myrthe. salicis et sil'ia. ¶ Hanc febrẽ patientes plurimum incidũt in frenesim que medicãda est: sicut in prima particula diximus. ¶ Similiter et tussim siccam patiũtur et sintesim: et ycteritiã que sunt medicanda: sicut diximus per sua loca singula abundanter.

¶ De tertiana febre. Cap. iij.

Ertiana febris quã greci triteon vocãt: nascitur ex chimis col'icis immutatis ꝛ putrefactis Si tñ putredo sit extra venas ꝛ arterias generatur tertiana interpolata cũ rigore ꝛ tremore Qđ si putredo sit intra venas et arterias concreatur tertiana ꝯtinua: vel causon. Reprehenduntur tñ a quibusdam obijcientibus nobis. vñ inquiunt: tertiana vel causon cõueniunt vel differũt: quibus respõdebitur qꝫ cõueniunt in hoc qꝫ materia est vna. s. colerici humores: ꝛ intra venas et arterias concrescunt: differũt ſm locuz vbi humores nõ cõueniunt. Incensiones autẽ causon ꝓprie in venis sunt vicinis cordi: maxie i venis oris stomachi: epatis: atq; pulmonis specialius q̄ in alijs locis corpis. Incẽsiões aũt tertiane continue in oĩbus venis totius corpis eq̃les sunt.

¶ Intelliguntur autē tertiane continue esse tribus modis: vel de re naturali: vel de non naturali: vel de re extra naturā: de re naturali. Vbi gra. qr ꝙ plurimū in estate nascūtur: maxime si aer calidior sit ⁊ siccior: et cōplexiones ⁊ regiones sint similes ⁊ exercitia infirmorū dum sani sunt in labore nimio: siue fatigatiōe: vl' de re naturali: qr plurimū innascunt illis quibus cōplexiōes calidissime ⁊ siccissime dominātur: maxime si in corpore sint macilenti pori rari. etate. xxv. annorum: vsqꝫ ad. xxxvi. vel de re extra naturā. i. de accidētibus infirmo: ⁊ significationibꝰ medico. ¶ Cum autē hec febris de humoribus nascatur acutis ⁊ colericis necesse est semꝑ vt sequat rigor nimius: quasi pūctura spine siue acus: acuta eñi illa materia sensibilibꝰ mēbris est vicina. Qd cum effluat ⁊ mēbra pungat sensibilia: acumine sui puncturā et tremorē generat: cum in vsu nō habeat sic effluere. Qd fit si hec materia extra venas et arterias sit: proprius autē est huic febri vomitus colericus: egestio tincta: maxime in tertio periodo: vel in quarto: vrina eorum ruffa vel ignea subtilis. Sepe tamen febrē acutā inde habent: et in epate puncturā propter colerā rubeā ⁊ sanguinis mixturam. Quod si sit vera. xij. tenet horis ⁊ dimittit xxxvi. ⁊ in periodo finit. vij. i. in die. xiiij. Qd si. xij. excesserit horas: neqꝫ die. xiiij. finiatur: intelligit esse non vera: hic ergo cum non sit vera: ⁊ cum alia sit mixta trāsit terminum predictū ⁊ diutius durat: aliquādo in autūno incipiens ⁊ in vere finiens. Et in febre hac molestissimū est genus putredinis: vnde oportet cauere ne dentur res calide: ne forte colera rubea cum acumine suo cerebrū ascēdat et apā ibi faciat: ⁊ inde infirmus frenesim incurrat. Que febris timidior est ⁊ molestior: qr co. ru. ex mobilitate et velocitate sua cū acumine suo nō patit peccare infirmū nec errare medicū: vnde oportet medicū preuidere morbi initium: vt si virtus infirmi sit ydonea: humores furiosi ⁊ mobiles: detur farmacia de prunis: oxifenitia viol'. mirabol'. citri. cassiaf. māna. ⁊ silia in die interpolationis demus: et hec fm virtutē ⁊ etatē: ⁊ succus maligra. ⁊ quedā catartica in libro nostro iā predicta que colere rub. sunt purgatiua. Cauēdū autē est ne in die accessionis dent ne forte na-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

tura impediat in morbi repugnatioib⁹. Detur ergo in die accessiois succus mali gra.cuz syrupo vio.vel ro.vel psilio. vitetur ergo cib⁹ in accessionis tēporib⁹:vtat in die accessionis cibis tēperatis:neqȝ etiā detur tribus horis precedentibus:sed sustentet cū syrupo ro.vel viol.vsqȝ ad declinationē vel discessum febris:deinde detur ptisanū in vespere:ꝛ panis cum zucca.lotus. si sint stiptici: neqȝ catartica possint ab initio dari:sicut diximus cum quedā nos impediant:vtpote corruptio aeris:vel defectio virtutū. Demus in die interpolatōis oxifenitiā:mānam: cassiaf. syrup.vio. Si autē digestio non humectetur suppositoria cōficiātur cum menite.viol.scamonea.nitro.litio.silr ꝛ clystere faciamus de prunis.iuiub.vio.furfure.ordeo mūdato. ¶ Custodiamus dies.vi.precedētes diem afflictiōis tanq̄ dies accessionis:vt inueniantur die.vij.corpora mundificata et preparata ad obediendū nature in morbi repugnatione: neqȝ impediatur cibo vel medicamine aliq̄. Si autē infirmus in augmēto fe.murmuret de siti:ꝛ de siccatiōe labiorum et palati.demus psiliū in aqua cucumeris cuz syrupo viol. Similiter succus de malis gra.misceatur. aqua bibēda misceatur cū syrupo ꝛ similibus. ¶ Cessante autē febris incensione:ꝛ febris mitigato acumine. si murmuret de pūctura stōi danda est mica panis ter lota cū zucca. Nutriendus est crisolocāna.portul.malua.portul.cucurb.lactuca. que oīa coquātur cū amigdaleo. Ista tamē sunt faciēda cū febris cessare incipiat. ¶ Si caput doleat supra frontem ꝛ timpora ponamus oleū ros.temperatū cum aceto: nares humectande sunt cū oleo ro. ¶ Si v̄o capite desiccato frenesim inciderit:sternutatio fiat cum oleo ro.vel viol.cum lacte mulieris puerū nutriētis:capiti vero raso imponam⁹ lac et aquā tepidā:vbi papauer ꝛ lactuce sint cocte ꝛ viole pedes ꝛ crura impones in aqua tepida ꝛ dulci:deinde cuz oleo viol.calcanei ꝛ plante pedū vngant. ¶ Si v̄o.vij.die vomitus mouet vel egestio supuenerit spōte:vel ex actiōe nature non erit stringenda: sed dimittēda q̄diu virtus infirmi id pati valeat:dāda sunt mitigātia ꝛ calorem ꝛ sitim extinguentia:sicut syrupus mali gra.vel ro. vel oxizacca. ponendum est in aqua bibenda spod.sandal.se. portula.et

similia. ¶ Si vero egestio augmētet et defectionē virtutis dubitemus: ad stringēdū festinemus cū sapa vel citonica. trocis. de spodio: sicut diximus in dyaria et dissinteria: similiter si in ycteritiā inciderit medicabimur: sicut in suo caplo diximus. Iūgat aūt medicus siue minuat fm q̄ ex necessitate coget. ¶ De synocho τ synocha putrida. Ca. iiij.

Quia sanguis est oibus humoribus naturaliter tēperatior τ saporosior atq̧ vicinior humane cōplexiōi inde τ nature familiarior existit quē fecit natura materiā nutrimēti totius corpori sz tn̄ si augmētet q̄titatiue τ qualitatiue mutetur dimittit a natura neq̧ regit negās sibi attinere euz sicut pater sibi filiū: remanet ergo crudus τ idigestus exiēsq̧ tēperamentū: necesse est ergo vt putrefiat τ generet febris que synochus vocat τ est ɔtinua: qr sanguis naturalr ītra venas τ arterias est semp q̄ sunt vie sibi ad oīa mēbra corporis. ¶ .G. in lib. de febribus diuidit febrē putridā duplr: altera eñ est putrida intra venas τ arterias: altera vero ex. Dixit ergo de priori q̄ ex necessitate continua fit. q̄ extra venas erit interpolata. ¶ Nascit item febris continua de puro sanguine cū intra vasa: non tamē putrescēs calefiat: huic febri propriū est inflare: qr sicut diximus de puro sanguine nascit: cuius in corde τ pulmone plurima est virtus: vnde calor inflatiuus ista febris ab antiq̄s vocatur: qr calor pectoris siue pulmonis est causa sue inflatiōis. ¶ Differt autē nascens de sanguinis putredine τ que nascit de eiusdē ebullitione: qr prioris febris fetet vrina: pulsus est diuersus: quia cōstringi se vult magis τ sepius q̄ dilatari propter festinantiā nature in expellendā supfluitatē vel fumosam putredinē. Altera nulla hz hmōi accñtia: qr signa preueniūt eā futurā pn̄ūciatiua anteq̄ appareat. s. fatigatio. grauitas mēbrorum. plenitudo corum: rubor coloris: calor supficiei corpis: h autē signa sequunt eā: dolor capitis: incēsio. g̃uitas sui. tumor tiporum. egressio oclorum puitas sitis: τ stupor assiduus. ymagīatio ruffa añ oclos: pulsus velox τ fortis: vrina rubicūda: vl vermiliosa: plurimū hāc sequunt variole. ¶ Que cū sint opz ante statū morbi de vtute infirmi per q̄ri. τ etate: atq̧ ɔplone: tpe aere. ɔsuetudie: q̄ si ɔueīāt

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

et virtus:maxime flobotomādus est infirmus: de sanguine q̄ptum sufficit auferatur. Si autē morbi initiū ꝓpter nimium fit cibū quē comederat infirmus ꝛ adhuc invētre sit coadunatus opꝫ vt in die scđa vel altera suspendatꝰ flōmia quatenus in digerēdo cibo cōfortet natura ꝛ a vētre exclu dat: q̄ꝛ si nō fiat naturalr̄ faciamus artificialiter. si aūt nulla hoꝝ particulariū cōueniāt signa nisi virtꝰ sola: scarificemus; ꝛ nō flōmemus: oībus vō aliis cōgruētibus: sola tū virtute dissonāte: neqꝫ flōmari: neqꝫ scarificari est necesse: quia virtus sola semꝑ morbo repugnat: vū semꝑ est inuestigāda ꝛ obseruāda. cōfortāda quoqꝫ: ꝛ coadiuuāda ꝓ posse nostro. ¶ Si vō obuietur flōmie quibusdā ex causis quas debemus dicere: caueatꝰ maxīe in statu: vel in augmētatōe et si virtus videatꝰ cōgruere. In his eñ duobꝰ tēporibꝰ virtuti non cōfidimus adeo laborāti in morbi repugnationibus: opꝫ ergo extinguere calorē et acumē sanguinis cum psilio: succo maligra. syrup̄. vio. syrup̄. de prunis: q̄ꝛ si egestio obuiet erit humectāda cū oxifenitia. cassiaꝰ. viol̄. mā: na. ꝛ similibus. ¶ Si in pectore habeāt antiquā tussim vl̄ febre supueniēte passionē nouellā demus iuiubas. viol̄. se. portul̄. ꝛ sil̄ia. Nutriamꝰ cibis leuibꝰ digestiōi in substātia laudabilibus. sicut ptisano ꝛ panis mica. ¶ Si autem sanguis nō sit colericus vel nimis acutus: vēter ab initio humectetꝰ: sicut ante iā diximus: si hic non ꝓsit suppositoriū fiat ꝛ clysterizemus. ¶ Capiti dolore supueniēte: oleū roſ. apponatꝰ cū aceto: nares humectentꝰ cū oleo viola. pedes atqꝫ crura in aqua ponantꝰ tepida: vbi camomil̄. viol̄. sint cocte: ꝛ sil̄ia. Ligētur etiā crura mollibꝰ pānis dolore capitis nō cessante: ꝛ catarro vel tussi carēte pectore: lac mulieris vel asine capiti infundamus: laueturqꝫ cū aqua vbi viol̄. ordeū ꝛ camomill̄. sint cocta: sternutatio fiat cū oleo viol̄. ¶ Angustia vō vel incēsione supueniētibꝰ: psiliū demus et succū maligra. ꝛ syrup̄. viol̄. ꝛ similia. ¶ Si mente stupeat ꝛ oculos apire nō valeat: cessandū est a supradicta capitis medicina: ꝛ pedes p̄dicta aqua infundere sufficiat. Nutriēdus est cum malis gra. et pane loto. ¶ Si autē cardiacam inciderit. cathaplasma stomacho debet superponi de sandal̄. farina ordei. ro. camphora. ꝛ aqua ro. ¶ Sā:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

guine de naribus effluente superponātur timporib⁹ ꝛ frō-
ti cathaplasmata ĩ cardiaca dicta. ¶ Si autē necesse sit in
fine huius febris extinguere qđ remanet incēsionis dem⁹
hoc electuariū qđ ꝓbauim⁹. ℞. spod. sandal'. citri. se. por-
tula. succi liquir. añ. ℥. iij. se. cucumeris. mel'. cucurb. mun-
date. añ. ℥. ij. dragagā. gūmi arab. amomi. amidi. añ. ℥. i. cu
bebe. cāpho. añ. ℥. ij. candi. ℥. vi. fac puluerē tempera cum
succo rosa. dans. ℥. iij. multū valet.

¶ De quartana febre. Cap. v.

Ebris quartana de putrida colera nigra na-
scitur: que si sit intra vasa generatꝫ sine rigo-
re quartana que vocatꝫ cōtinua. si extra vasa
generatur interpolata. ¶ Uera autē quarta-
na. xxiiij. horis tenet: ꝛ itermittit. xlviij. que
ex signis tribus: sicut tertiana intelligitꝫ: idest re naturali:
et nō naturali: atqꝫ extra naturam. De re naturali: qꝛ plu
rimum hanc patiuntur qui complexionē habent frigidaꝫ:
et siccam etate. s. senes maxime frigidi sicci macri: ꝛ subti
les habētes venas atqꝫ vacuas. al's. concauas ex defectu
carnositatis. De re nō naturali sicut de tēporibus anni. si
sit autūnus ꝛ aer frigidus ꝛ siccus tūc fuerit: et regiones
similiter. De re extra naturā vt in initio accessionis cum
materia incipit putreficri. minus erit rigor laboriosus cor
pori ꝛ frangitiuus ossiū corporis. colera eīn nigra que hu-
ius febris est materia ꝓpter suam frigiditatē ꝛ grossitieꝫ
super sensibilia membra effluens grauat fatigat et frāgit
ea. Color febrientis liuidus est. cutis sicca. huic febri duri-
ties et dolor splenis ꝓpria sunt: vrina in principio fe. alba
et aquosa: et in declinatione ꝛ in cessatione ꝛ materie di-
gestione fit nigra. ¶ Quedā quartana de pura nascitꝫ cole
ra nigra que frigida est ꝛ sicca: ꝛ iterū alia est de colera ni
gra que de incensionibus est aliorum humorū: sicut san. et
colere rub. ꝛ flegmatis: opꝫ xᵒ suis ꝓprietatib⁹ vnāquāqꝫ
discerni: vt medicina sua singulis ordinetur. ¶ Dyascori.
dixit. si significatiōes dicte de pura colera nigra dabunt
intelligere: regatur infirmus digestibilib⁹ ꝛ cibis diureti-
cis: sicut succo scariole maratri apij: que oīa coquantur et
colentur cum oximelle aromatico ꝛ melle rosa. Apozima

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

detur de rad.cum syrupo de absinthio purgeturq; mate-
ria cum vomitu paulatim incitetur sudor cum camomileo
anetileo calamentileo non purgetur corpus in principio
cum virtuosis in declinatione febris & apparentib9 signis
coctionis eius:coleram nigram'oportet purgari cum far-
macia et clysteri proprijs huic humori conueniente. Dein-
de demus trociscos de eupatorio reubarb.vel aniso: sicut
in quinta particula dixi:cum syrupo de squinanto vel ca-
lamento vel cum apozimate de radicibus. Aliquādo autē
in fine febris:demus tyriacam ma.dyaciminū. Caueam9
tamen hāc in estate et calida regione & iuuenili etate. In
hyeme ergo danda est et regione frigida.etate vetula.cō-
plexione frigida:vitanda sunt refrigeratiua:quia materia
crudificatur et prohibet digerenda:vnde fit causa diutur-
ni morbi. ¶ Quam quartanā si tertiana antecedit: & infir-
mus iuuenis existat macer et colerice cōplexionis: cū vri-
na sit ruffa vel ignea:sitis & nimie vigilie tēpore anni esta-
te natura aeris calida et sicca: intelligitur febris esse de
incensione colere rubee:vnde in primis medicabitur cum
refrigeratiuis:sicut succo maligra.& oxizac.si sit stipticus
cum prunis manna viol.et similibus humectetur venter:
que si non sufficiant clystere faciendū est.si autem materia
digeri incipiat:demus catarticum colere rub. incense pur-
gatiuū:sicut pruna oxifeni.et similia. Demus malagrañ.
vuas passas portula.bli.crisolocā.balneetur in aqua tepi-
da cessante febre:et aqua vbi cocta sint camomill.viola.
mellilotū & similia.toti corpori post balneum epithima fa
ciamus cum vino et oleo viol. ¶ Si hanc febrem morbus
sanguinolentus precesserit:& cōplexio infirmi similis sit.&
vrina ruffa & grossa:vene quoq; plene sint:sapor in ore dul
cis sit:somnus multus tēpus vernale:intelligendum est fe-
brem esse de incensione sanguinis.dāda ergo sunt digesti
ua et materiā sine calefactione excoquentia:sicut oxizac.
ptisanū:zodozac.mel.vio.succus scariole. Infirmi pedes &
crura ponāt in aq̄ ca.vbi camomill.viol.sint cocta vomi
tus moueat in pricipio accessiōis cū rigere ceperit:dem9
malagra.misceatur aqua bibenda cum oxizacca.materia
digesta & excocta flobotomemus de basilica vena vel me-

diana: vt sanguis grossus et incensus exeat: similiter ꝛ farmacia est danda sanguinis subtiliatiua et sue incensionis extinctiua. si autem hec febris. xx. dies transit abstinendum est infirmo de cibis omni die accessionis: in alio vero die parum comedat. ¶ Si hanc febrem flegmatici morbi precesserint: et infirmus senior fuerit: cuius cõplexio frigida et humida sit: tẽpus hyemis pulsus tardus: vrina cruda et grossa vel alba: sitis parua. intelligitur esse febris ex incensione flegmatis: dandus est in initio succus scariolę maratri apij: que omnia coquantur et colentur. detur autẽ lib. media: cum. x. ℥. mell'. ro. vł viol'. Si autem sint stiptici moueantur cũ farmacia siue clysterib⁹ depositiuis flegmatis. Incitetur sudor cum calido epithimate ꝛ diuretico: abstineant a cibis in die accessionis. nisi cũ virtus defecerit: neqꝫ pati possit. Deinde parum comedãt vinum subtile bibant album et clarum: et in colore temperatum: de volatilibus comedant que carnes teneras et ad digerendum facilimas habeant. manducent lotam ciceram cũ bliti. Caueant autẽ omnia refrigeratiua: accipiant post cibũ dyaciminũ dyatrionpiperon dyani. vtilis est vomitus cũ radic. frondibus: et aniso et oximelle et aqua cal'. sepe accipiant tyriacam maiorẽ dyacostũ dyareub. dyasulphur. et similia febre cessante iam per. iij. hebdomadas. Nutriantur cum pull'. fasiañ. perdicibus post. lx. diem agnum comedant annualem: sumantqꝫ semper medicinam diureticam et principalium membroꝝ confortatiuam.

¶ De febre amphimerina. Cap. vi.

Febris que quotidiana dicitur de putredine humorum flegmaticorum nascitur: antiqui vero concordant omnẽ materiam flegmaticam colericam siue melancolicã putrescere ꝛ ebullire et inde febrem ꝛ calorem causari. ¶ Idem facit et flegma: si enim putrescat ꝛ sit intra vasa continuam generat amphimerinam sine rigore: et si extra vasa sit fit amphimerina interpollata. xviij. tenens horas: et. vi. dimittens. ¶ Que tribus signis intelligitur: sicut et cetere. De re naturali: et non naturali: et de re que est extra naturam: ex re naturali: quia plurimum nasci-

tur complexionez frigidam ⁊ humidam habentibus:⁊ eta
te senioribus vel pueris de dominatione flegmatis:seniori
bus naturaliter : pueris accidentaliter. de re non natura=
li : quia plurimum in hyeme fit ⁊ in regione : et in aere na=
turaliter frigidis ⁊ hũidis:maxime si in quiete ⁊ in sanita=
te sua quieuerit ⁊ suauiter vixerit. De re extra naturã:quia
hanc febrẽ semp nimius sequit rigor:vt totuz corpus con=
gelet:maxime extremitates.putrescente aũt flegmate ca=
lor sentitur paulatim ascendere ⁊ febrez lentam facere:sed
tamen diuturnam. ¶ Hec feb.semper familiatur dolori sto
maci:quia flegma plurimũ in stomaco regnat : maxime in
ore stomaci:vnde ⁊ humores flegmatici euomũtur:⁊ infir=
mus subtiliat:facies tumet color plũbinus vel liuidus est:
os humidum habet ⁊ nõ sitit. ¶ Unde oportet medicum in
uestigare naturam flegmatis:vnde fit ista febris Quoddã
enim flegma veraciter frigidũ est ⁊ hũidum:que species na
turaliter.al'.naturalis est nascens de colamẽto sanguinis.
Quoddam est frigidius ⁊ grossius:sed hũiduz minus:sicut
acetosum:quod est nascens ex dominantia frigoris in cola
mento sanguinis. Alia species leuior ⁊ calidior:sicut salsuz
flegma nascens ex dominantia caloris in colamento san=
guinis. ¶ Unde si quis videat egrotantem sitim patientez
⁊ siccum os habentem : de salso flegmate intelligitur esse.
Danda est ergo oxizacc.cum aqua calida in hora accessio=
nis pedes eorum ⁊ crura ponantur in aqua calida vbi ca=
momill'.viol'.anetum sint cocta.fricemus plantas pedum
cum sale ⁊ oleo violato. Si vomitus venerit spontaneus
in initio morbi leuitatem et subtilitatem materie porten=
dit. Quod si non veniat non artificialiter fiat:quia mora=
ri in initio morbi vomitum grossitiem materie significat ⁊
coagulationem ⁊ ad digerendum tarditatẽ. Danda est oxi
zacc.cum aqua calida quia valet multũ in fe.ista:quia dis=
soluit materiam et subtiliat : postea dandum est ptisanum
cum oxizacc.vt digestibilis vẽter fiat artificialiter:vel cuz
farmacia vel cum clysteri : si de inflatione intestinorum et
gurgulatione murmuret infirmus:⁊ de stomaci abomina=
tionibus materiã dissolutam⁊ subtiliatã ad exeũdum intel
ligimus:vnde natura cum leui catartico siue pill'is est adiu

nanda in expellenda illa materia. In stomaci abominatio nibus vomit⁹ cum lenibus est incitandus: vt fit cum semi ne rape attriplicis radic. vsual. que decoquantur in aqua ꝛ colent ꝛ succus inde expressus detur. si aūt infirmus pro debili virtute catarticū non possit suscipere: laborādum est leuiter in subtiliāda materia: ꝛ ista faciēda sunt ꝯm mate= rie naturā: ꝛ mēbri vbi illa materia regnat: vt si sit illa ma= teria salsa flegmatica ꝛ circa epar detur medicina purgan= do epati ꝓpria: que cū vrina superfluitatē expellat: sicut tro cisci de spod. de cāphora de sandal. cum oxizacc. ¶ Si fle= gma sit acetosum dētur trocisci de ro. de berberis: de aniso cum scariol. maratri ꝛ apij succo: ꝛ cū oximelle. sic medicā= dus est per vnam septimanā. si autem febris diuturnior fiat dandum est apozima de radicibus: syrupus de squinant. ꝛ syrupus de absinth. Si materia sit in stomaco de flegma te acetoso detur in morbi initio mellicratū aromaticū vel oximel cum aqua calida. Nutriat cum ptisano cum cortici bus maratri ꝛ apij coctis cum oximelle. In hora accessio= nis cum iam rigor inceperit incitetur vomitus cum oximel le ꝛ aqua calida vbi anetum ꝛ radic. sint cocte. pedes impo nendi sunt in aqua vbi cocta sint camomil. anetum mellilo tum sansucū abrotanuꝫ: ꝛ silla. Demus mel ros. cum aqua calida ꝛ materia iam digestioni vicināte: demus apozima de aloe et de hyerapigra de absinth. siue de pill. aureis. Quod si virtus infirmi pati nequeat dētur trocisci cum eu= patorio de absinth. de reubarb. cum apozimate de radic. ꝛ oximel. Incitetur vomitus in initio accessionis: neqꝫ come dat nisi febris molesta quiescat: neqꝫ subtili⁹ dietet: ne vir= tus infirmi molestet. Apparente autē signo decoctionis in vrina calefaciamus et vngamus stomacum cum rebus ca= lid. sicut oleo nardino masticeleo anetileo: absinthileo: ꝛ similibus: fumigemus cum aqua calida vbi cocta sit camo mill. spica: mastix: absinth. et similia. cathaplasmata sunt super stomacum ponenda ca. moderata ꝛ odorifera. aquam bibendam misceamus cuꝫ odorifero vino ꝛ mellicrate aro= matico. Demus stomacuꝫ confortantia siue cibum siue po= tum hic enim febris propria est ori stomaci.

¶ De nimio sudore. Cap. vij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Udor ali⁹ naturalis ali⁹ innaturalis. Naturalis in crisi venit laudabili ꝛ imoderatis exercitijs in tēpore estatis: in quo sudore emittuntur nociua ꝛ nō valētia. Innaturalis est de cōsumptione carnis: qꝛ nulla alia emittit nisi iuuantia. ¶ Sudor aūt hic naturam suaꝫ exit in qualitate vel in quātitate. In qualitate ſm naturā emanātis. al'. emittēde materie: vnde ꝛ mutat̃ in colore: sicut videmus cuꝫ sit ruffus vel citrinus viridis ꝛ albus. indicat̃ iuuamentū siue nocumentū ex materijs suorū hūorūꝫ: vnde mutat̃ in odore sicut fetentissimo vel econuerso. Item in sapore dulci salso vel amaro siue acetoso. In quantitate multa siue pauca. multa auteꝫ ex multitudine hūiditatis vel eius liquiditate vel de porrorū largitate siue de expulsiue virtutis fortitudine: paruitas sua: vel de humiditatis paucitate vel de sua grossitudine: vel de porrorū opilatiōe siue cōtentiue virtutis fortitudine vel debilitate. Cū sudor autē adeo augmētatur: vt virtus inde deficiat: tūc oportet vt restringat̃: ꝛ infirmi corpus vngat̃ oleo myrtino salicino citonino. ro. epithima valet in stringendo sudore. qđ. ℞. ro. ʒ. xx. balaust. sandal'. aā. ʒ. x. frond. myrte. ℥. i. oīa coquātur in duabus libris aque quousqꝫ ad tertiā partē redigant̃: deinde colentur et media lib. de oleo ro. admisceat̃: et coquat̃ donec aqua deficiat ꝛ solum oleū remaneat. post inde vngat̃: ante ponantur infirmo vasa frigida aqua plena: ꝛ in domo sint frondes myrte ro. ꝛ salicis: sirupus ro. cū aqua frigida det̃ exercitium nimium prohibeatur. ¶ Si incitandus sit sudor ex necessitate vngatur infirmus cum camomileo ꝛ nitro ꝛ pipere: similiter facit dannileon musceleon anatileon yreleō: si vngatur dorsum et totum corpus sudor exit. Idem facit cynamomum alith. calamus aromaticus piretrum calamentum cassialignea cost. reubarb. carpobal. sansucus: qualecunqꝫ horum inuenias simplex siue compositum in oleo coctum: et inde toto corpore vncto sudor prouocetur: fumigationes etiā adiuuant de castor̃. calamento carpobal'. vrtica. se. carui omnibus pistatis: ꝛ corpore fumigagato: eijcitur sudor: sed tamen non temere agenda sunt huiusmodi nisi quis febres habuerit diuturnas: ꝛ maxime su-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

doris prouocatiuo indigeat virtute infirmi salua.

¶ De variolis. Cap.viij.

Ariole de sanguinis putridi nascunt corruptione: et sunt de accidentib^9 synochū comitātib^9. ¶ Quarum signa sunt febris fortitudo: cephalea: rubor oculorū: et faciei plenitudo: eorū grauitas: dolor in gula: et in pectore tussis: prurigo in naribus: sternutatio et pūctura in superficie corporis: qr materia querens exitum pungit carnē et cutem separās iuncturas earum ad exeūduz. Quod cū videris certa signa sunt huiusmodi passionis vēture. ¶ Medicādus est ergo in initio cum calidis et humidis. que intus naturā dissoluūt et extrinsecus expellunt. Caueat frigida medicina que humores claudit et cōgelat. Medicina vero variolas cito eijciēs: et sine molestatione est succus maratri: apij. cum oxizacca. ¶ Accipiant de hac confectione a nobis probata. ℞.v. ficus siccas: lentis mundate.ʒ.x. lacce.ʒ.v. dragagā. totidez. maratri.ʒ.iiij. omnia coquātur in.i.lib. aque et.ꝭ. vsqȝ ad.ʒ.iiij. deinde cola et mitte.ʒ.i.c̄c̄. et da bibere añ cibuz ieiuno: et hora dormitionis donec tote appareant: et deinde cesset. ¶ Aliud. ℞. rose. lentis mundate. añ.ʒ.iiij. lacce.ʒ.ij. maratri. se. citoñ. dragagā. añ.ʒ.i. et.ꝭ. mastic̄.ʒ.i. omnia coquantur et colentur et bibere dētur.ʒ.iij. cum oxizacca. ¶ Demus ptisañ. bliti. crisolocannam. cucurbi. ¶ Epithimata vitentur omnimode ne forte vulnera reuertantur intra et cadentes in cardicam moriantur. ¶ Studendum est in initio ne in oculis pustule nascantur: et lauētur cum lotura oliue oculos mundificante: his mundificatis imponēda est aqua ro. cum succo mali granati vel aqua rosata et sumach. ¶ Si os circundando exierint lauentur cum visco psilij et zuccara. ¶ Post.vij. dies oportet custodiri de medicīa vel dieta dissolutiua: quia hec passio propria est solutioni ventris superuenienti: qꝫ si adueniat oportet eam constringi cum medicina in dyaria dicta vel in alijs locis libri nostri. ¶ Pustulis effluentibus et desiccari incipientibus impleatur culcitra vbi infirmus iacet de rizi farina: superponatur vulneribus farina rizi vel milij cum croco.

De medicina contra venenum. Cap.ix.

Edicina autē vniuersaliter omnibus iuuatiua venenatis hec erit: opꝫ suspitiosos decipiendi cauere oēs hoies: vñ suspitiosi timēt vt neqꝫ famelici: vel sitibundi ab eis aliquid accipiant: quod compertū sit optime qualitatꝭ: sicut dulcis in dulcibꝰ: acetosi in acetosis: salsi in salsis: vitēt abominosa vel fetentia: dixit Dyas. Si quis aquam frigidam sufficienter ante cibum biberit bene has qualitates discernere poterit. ¶ Cum autē cōtigerit in cibo vel potu arsura vndecūqꝫ venerit vel iectigatio siue spasmus: seu tumor in digito seu in vngue mortale ⁊ venenosum est. Similiter si ori aduenerit ⁊ saliua fluere ceperit: et labrum formicauerit: et in lingua ardor fuerit ⁊ durities in dētibus venenosum esse intelligitur. Qđ si ad stomachū venerit et angustiam genuerit: atqꝫ sudauerit. precordia strinxerit: obtenebrauerit oculos: vomuerit inflabitur: colores mutauerit: riguerit: arsura affuerit: oportet festinari vt medicetꝫ: alioquin moritur. ¶ Gal. ⁊ Dyascor. preceperūt quomodo preuideatur: si res venenosa timeatꝫ. Accipiant ergo ficus siccas cū nucibus quibus venenosa ante comesta cōfundantꝫ. post comestionē non nimis subuenient: similiter castanee cū ficubus siccis: et parū rute idem faciunt: auellane cum pauco vino comeste: nuces quoqꝫ virides cum ruta faciunt idē: calamentū cum vino idē facit. Dyascor. terrā sigillatā multum dixit valere in venenosa prohibitiōe: quā si antea vel postea qͥs biberit: tūc nil obsunt venenosa: qꝛ euomentꝫ. ¶ Gal. confectionez dicit que a mortalibus custodit cibis quā nicomedem regem dicit accipere solituz cum suspitionem haberet. ℞. baccas lauri: terre sigillate. ana ʒ. iij. fac pul. tēperans cum oleo ⁊ da. ʒ. iij. cū. iij. ℥. mellicrati in specie auellane: hanc eñ ante venenū si dederis ꝑmanens in stomacho veniētia venena expellit cū vomitu: quā si quis negligat et periculū hoc incidat: oportet in venenosis expellendis laborare anteqꝫ dominentꝫ in corpore expelluntꝫ autem cum vomitu: vel egestionibus. Neqꝫ solū vomitꝰ in his expellendis adiuuat: sed etiā cuius qualitatis fuerit denotat: liquore eñ siue odore siue sapore ī vomitu quale venenosum fuerit ostenditur: si eñ vnctuosum fuerit et sapo-

ris abominabilis et odoris: intelligitur quia rana marina fuerit: siue lupus marinus: si coagulatus ꝛ petiatus fuerit: intelligitur esse sanguis bouinus. De odore intelligitur si opium fuerit. De colore si cerusa fuerit vel gipsum: egestio maxime iuuat in expellēda a corpore nocitiua materia: vomitus autē incitetur cū oleo in aqua ca. vel cū melle ꝛ oleo aqua de aneto idem facit: si arsura in ventre fuerit demus oleū ros. cum aqua frigida. ¶ Certificato qꝛ stomachos sit mūdificatus. et arsura atqꝫ dolor cessauerit: demus digestibilia cū clysteri vt mūdificent intestina de rebus illis venenosis: detur deinde lac post mūdificationes certas vel serū. Nutriatur cum calidis rebus et vnctuosis: sicut ficubꝰ sic. nucibus: auellanis. fisti. vuis passis sisamo. Nutriatur iuribus gall. annualis agni. eduli. piscibus crassis. Si inferiora ventris ardeant vel pungantur clysterizentur: gallina crassa coquatur quousqꝫ in decoctione deficiat: ius autem illud bibat: balsamū cum lacte mulieris multū valet arsure vel dolori vētris ꝛ rebus venenosis. Detur tyriaca maior: qꝛ causam conficiendi tyria. ma. Andromachus dixit non fuisse nisi causam destruendi res venenosas: qđ tribus modis fit: uel desiccatione veneni: vel mūdificatiōe veneni expulsiua de principalibus membris. i. a corde: epate: pulmone: cerebro: vel qꝛ hic tyriaca membra principalia in venenosis expellendis confortat. Rursus Androma. ꝛ Gal. concorditer dicunt ꝙ hec tyriaca magna ex carnibus tyri facta non contra morsus tyri sol. et serpentum iam factos adiuuat vel contra venena ebibita: sed etiaꝫ prius accepta hic ab eis et ab aliis accipiendis defensat.

¶ De morsu tyri serpentis. Capit. x.

Uem tyrus momorderit in initio in albedinē mutatur color et tumescit locus morsure nimium apparēs quasi incensio ignis: patiens deficit: stupescit: sudor frigescit: strāguria tortura ventris: vomitus colicus subsequitur: et nisi succurratur veneno cor incēditur ꝛ periclitatur. ¶ Incipiendū est a medicina vt loca morsure stricte ligentur statim ne venenum vias pforet ad mēbra principalia: post ore sugatur: et cū sugens sit satur os eius cum oleo ꝛ vino la=

netur:locus tactus cum spōgia calida fumigetur: nimisqꝫ scarificetur vt venenum egrediatur:vtilis aūt est incisio illius loci si in loco sit qui incidi possit:sicut in digitis: et in similibus locis. Detur etiā tyriaca maior vt sanguinē dissoluat:et coagulari prohibeat:qꝛ venenum sanguinē cordi coagulat:sicut lac coagulatur. Sed calore tyriace dissolui tur:et cor inde expellendo cōfortatur: sicut flamma ignis in expulsione fumi. ¶ Qđ si tyriacam nusqꝫ inueneris demus hoc qꝫ sumus dicturi:succus de frondibus maligrañ. cū vino cocto mixtus vel cū aqua vbi stercus agninum sit coctum.vel.ʒ.i.ꝛ.ß.detur de turbith cum lacte pecudis et succi de frondibus myrthe:ꝛ succi sansuci.añ.ʒ.ß.gētiane. ʒ.v.costi.ʒ.ß.omnia coquantur ad mediū et dentur bibenda:vel detur cerebrū galline cū vino.et se.caulium mandu cent cepas.porros.allia.et similia. Item iuuat pullus gal line scissus per mediū:et loco inde subfumigato : similiter squilla in aceto cocto et frōdes maligra.pistate et supposite. Item ficus et allia pistate iuuant: confectionē hanc iuuare. G.confirmat. ℞.serapini piperis asse.oppoponac. añ.ʒ.ij.galbani. sulphuris. ana.ʒ.i.tempera cum vino. et superpone vulneri.

¶ De morsu scorpionis. Cap. xi.

Uem scorpio momorderit dolorem maximuꝫ patitur quasi pūcturā acus. aliqñ calet: aliqñ frigescit:aliqñ dolor augmentatur: aliqñ nō. Rigorem patitur ex frigiditate in corporiꝫ extremitatibus:tument in illis locis:aliquando frigide sudant. ¶ Medicandū est cū tyriaca maiore vel socrugene quibus vngendus erit ille locus:detur aristol.ro. ʒ.i.ꝛ.ß.cum vino decoctionis baccarū lauri. Similiter bouinum butyrū et mel bibatur:cancros pistatos demus bibendos cū lacte asinino:myrthā cum vino. idem facit agaricus:radix croci ortol. vel frondes eius bibere cum vino dentur. Quidā medici dixerūt dum infirmus hanc radiceꝫ in manibus tenuerit nullū dolorem sentit. ¶ Cōfectio quā dyapantus fecit valet ad morsum scorpionis et aranee. ℞. aristolo.lon.ʒ.vi.piperis nigri.ʒ.iij.opij.ʒ.i.ꝛ.ß. piretri.ʒ. v.tempera cum vino:et fac in modum fabe.da pillul. ij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

¶ Aliud. ℞. calamēti agrestis & domestici. piperis myrrhe ruthe: pōdus equale tempera cum melle. et da. ʒ.i. bibere. ¶ Aliud. ℞. ruthe. se. eruce. piretri. stor. sulphuris. añ. ʒ. ix. castorei. ʒ. iij. fac puluerem et tempera cum sanguine testudinum et da bibere. ¶ Aliud mitigans dolorem de morsu reptilium quā dyapantus dicit se probasse. ℞. mandrago. castorei piperis albi myrrhe. opij. pondus equale tempera sicut diximus. ¶ Oportet vt dentur allia pistata cum vino comedenda bibat vinum forte. In balneo assuescant sudare: auellane iuuant comeste. vel facto inde cathaplasmate Dyascor. dixit basilicon similiter valere. G. dixit frondes lauri coctas in vino & pistatas valere: facto ide cathaplasmate. sulphur. rutha pistata et sup imposita valet: & malue se. et lini. valet similiter. Maiorana pistata cum aceto & sale idem facit. Quidam medicorum dicunt. Si accipias castoreum et allium et pistes et cum oleo ref. temperes: & cathaplasma facias iuuat.

¶ De morsu vesparum & apum. Cap. xij.

Quos apes pupugerint vel vespe venenum habent: acutam enim patiuntur incensionem et dolorem nimium: fiuntq; ibi vesice nigre: vnde oportet superponi alcannam cum farina ordei & aceto temperatam: lac ficuum valet vel nuces pistate cum aceto et frondes basilicon. & blete pistate atq; superposite. Quidam medici dicūt malue frondes pistatas et superpositas valere. Item si cum succo malue quis vngat non mordetur a vespis vel apib⁹. Item musca manibus fricata et morsure superposita valet.

¶ De morsu canis rabidi. Capi. xiij.

Canis naturaliter frigidus est et siccus cui nigra dominatur colera: vnde ex sui abūdantia immutata et putrefacta: et toti corpori dominans ita corrupta necesse est rabidos canes faciat: maxīe in autūno et vere. ¶ Signa cognoscendi rabidū canem sunt: qz alij canes eum fugiūt: et semper pfugus est et soliuagus et nutat q̄si ebrius: ore aperto: lingua depēdēte: saliua nimia de ore currit semp: sunt ocli inuersi et rubicūdi: aures retracte: cauda inter coxas: oculi

apertiːet tamē de lapide ſiue de quolibet alio obiecto : of=
fenditurːet cuilibet rei viſe repugnatːet etiā vmbꝛe ſue la=
trat. Quem cum canes vident fugiunt eū timentes latran
tes ſup ipſumːcertum autē hoc ſignum eſt vt bucella panis
tingatur in moꝛſuraːſanguine exeunte et pꝛoijciatur cani
busːquā ſi refutauerint intelligimus canē rabidū eſſe. Si
non eſt eꝫ. Accidentia patiunt inde ſunt terribilia ſomnia
In ſomni expergefactiōe ſunt timoꝛoſi ſine cauſa. Iraſcū
tur ſtupidi et cōtinue circūſpiciētes inſpici ab alio non pa
tientes. Qui cū incidant in paſſionē timendi aquaꝫ quaſi
canes latrant et rauceſcunt timentes cū aquam inſpiciūt
vt trementes cadant. Quibus niſi medicamēto ſuccurrat
moꝛiuntur. ¶ Incipiamus ergo medicari ante hoꝛum acci
dentium apparitionemːaperiant vulnera vel cū ferro: vel
cū igne foꝛtiterːvt cum ſanguine venenū effluatːapponan
tur etiam ſanguiſuge que venenū eijciant. Detur et acuta
medicina que vulnera aperiatːſicut allium ſynap̄.ſal acetū
cepe calamentū ſimplicia vel cōpoſita cum aceto vel melle
temperata ſunt ſuperponēda. Qđ faciendū eſt in pꝛeoccu=
pando mala ſigna. Si autē appareant dari opꝫ medicinaꝫ
colere nigre purgantem. Nutriantur cum dieta ſubtiliːet
ad digerendū faciliːdemus tyriacam et medicināːin aqua
cancri ponantur fluuiales Dyaſcoꝛ.dixit.cineris eoꝝ acci
piantur.ʒ.iij.gentiane.ʒ.ij.et bibantur cum vino.Gal.his
adiunxit terraꝫ ſigillatā olibanūː⁊ hoc modo compoſuit.
℞.cancri incenſi.ʒ.v.gētiane.ʒ.iij.olibani terre ſigillate.
ana.ʒ.vi.fac pul. da bibere cū aqua vbi cancri incenſi ſint
cocti.ʒ.ij. ¶ Aliud qđ crathius fecit valet ſimiliter.℞.can
cri incenſi.ʒ.xv.⁊.ß.myꝛrhe.ʒ.iij.cc.ʒ.ij.gentiane.ʒ.i.⁊.ß.
piperis al.gra.x.vini.quod ſufficit da.ʒ.i.⁊.ß.cum vino.
¶ Aliud.G.℞.baſilicon.ariſtol.lon.an̄.ʒ.vij.gentiana.ʒ.
ix.piperis oppoponac.an̄.ʒ.i.mell.quod ſufficit.da.ʒ.i.et
ß.cum aqua ca. ¶ Dentur nuces ad mādncand.nuces etiā
piſtate cū ſale et vulneri ſuperpoſite valent.ſi aquā timeāt
opꝫ machinari quō detur neſcientiːfiat ergo canalis : quo
gule appoſito aquā occulte infundat. Quidā medici dicūt
ꝙ iecur canis aſſatum iuuatːdetur comedere contra timo=
rem aque. Item iuuat aqua vbi ferrarij extinguunt ſuum

ferrum ꝛ inscisis oblata. ¶ Medicina morsus canis rabidi siue alioꝝ iuuatiua erit ista: litiū. oppoponac. cepe. sal. ruta. nuces. frumentū. frōdes fici. mēta. orobū. siue simplicia siue cōposita cū aceto: vel cū melle tpata ꝛ superposita valent. ¶ Morsib⁹ etiā hūanis valēt ossa vituli incēsa et cū melle tpata: ꝛ supposita. ¶ De labore ꝛ dolore. Ca. xiiij.

Aborē et dolorē patiunt corpa ex nimio motu: vel ex humorib⁹ intrinsecus se mouentib⁹. ¶ Fit aūt. iiij. modis: primus dr̄ grauis: alter calefactiuus: tertius tethinosus. i. distēsiuus: quart⁹ dolorosus. ¶ Grauis est cui⁹ corpus redūdat hūorib⁹ grossis pertinētib⁹ frigiditati ꝛ hūiditati: qui ex nimio soluunt motu: ꝛ digest⁹ ꝛ subtilis efficit sanguis vel aquosus: deīde vasa implent ꝛ grauant: qđ fit cū virtus naturalis defecta sit: neqꝫ pati eū possit. ¶ Tethinosus est quasi prim⁹: sed tñ virtus naturalis ē fortis quā hūores illi ad mouendū insequunt: vñ tethinositas tandē sequit. ¶ Horū duoꝝ medicīa cū ex inanitiōe fiat: sicut farmacia flōmia. epithimate: vl̓ oleis tpatis: sicut yreleō. sansuceleon. anetileō. et h̄ fiant in balneis tēperatis cū fricationibus. ¶ Alie due spēs. s. dolorosus ꝛ calefactiu⁹ ex humoribus sunt acutis ꝛ igneis in corpe adunatis ex quorū nimio motu efficiunt fluidi ꝛ calor cū dolore inde gñatur: ꝛ aliqñ fe. effimera efficit. Si eñi māe putrescāt calefactorius labor cōcreat: ꝛ inde febris oritur: si aūt ebulliāt nec putrescāt dolorosus gignit: vnde dolor in tota superficie corpis quasi dolor vulneris est: ꝛ pūctura quasi acu facta: vnde mederi oꝫ cū epithimate ꝛ oleo ro. in balneo aq̄ dulcis tpate. Infundat aqua tepida: q̄ duo facit proficua: vel eñi acutas fumositates ꝛ pūgentes cū sudore expellit: vel corpori humēctationē tribuit: qꝛ qđ a naturali calore dissoluit corpi restaurat ¶ Doloris aūt cā est mutatio subita ex cōplr̄one ca. vel frigi. vel ex iūctura separata: vñ sua cā est inuestigāda: si sit exterior vel interior. Item perquirat si plenū sit corpus ex q̄ete vel ex ciboꝝ multitudine: vl̓ purgatiōis negligētia iā cōsueta: quib⁹ certificatis purgabit cum flōmia vel farmacia post redeundū est ad medicinā repugnatiuā cum securitate ꝛ sine timore. Si aūt nullū eoꝝ

appareat calefactio τ fumigatio sunt facie̅da tp̄atiua τ re pugnatiua τ dolore̅ mitiga̅tia cu̅ rebus ca. τ hu. tp̄atis: sicut anetileo. camomileo. yreleo. τ simılib⁹: aliq̄n dolor fit ex extrinsecis: neq̄ tame̅ sentit infirm⁹: sicut si male posita tenuerit me̅bra dormie̅s dole̅tia: vel subito torserit ea. vel fuerit infrigidata: τ si calefactio ꝑfuerit teneat̄: sin au̅t ad purgatione̅ redeat̄ cu̅ farmacia aut flo̅mia: ne forte plenitudo sit ca̅ no̅ a vulgo intellecta: sicut si cibus in q̄ntitate vel qualitate extra te̅peramentu̅ accipiat̄: neq̄ tn̄ paulatim adunata a quolʒ intelligat̄: vel ne co̅c̄o pororu̅ sit ca̅ ab eisde̅ vel queda̅ me̅bra sint incisa: quoꝝ cibus nutritiuus redie̅s ad corpus no̅ sentitur. Cui subito in sanitate sua dolor subitus superuenerit τ fortissim⁹ ei ylico adiacendum cogat̄: opʒ vt ipso die p̄rio festinet̄ ad flo̅mia̅: ne virt⁹ deficiat: τ non possit auferri sanguinis quantu̅ sufficiat.

¶ De apostematibus. Cap. xv.

Omnia apostemata nascuntur de humorib⁹ ad me̅bra in quibus sunt effluentibus. Que de ca̅ sunt exteriori vel interiori: exteriori sicut percussione vel vulnere co̅tritione fractura saltu submersione qualecu̅q̄ hoꝝ acciderit mouent̄ humores illius me̅bri: q̄d cum defectu̅ τ debile inuenerint adunant̄ ibi. Ca̅ interior est de abu̅dantia humoꝝ τ corruptionib⁹ eoꝝ τ p̄paratōe me̅broꝝ recipientiu̅. ¶ Materia au̅t ap̄ata facie̅s de alicuius. iiij. humoꝝ essentia est: vl̄ de ve̅tositate aliqua nasce̅s ex sanguīe flegmo̅ vocat̄: cuius significatio e̅ rubor calor tumor hu̅ectatio. Q̄d de co͞ła ru. nascitur appellat̄ herisipilla τ color eius citrin⁹ est, τ ruffus medius est in tactu durus pulsus nimius τ pu̅gitiuus: de fla̅te nasce̅s ap̄a est ʒimia molle alb̄. sine dolore. De colera ni. scliros dr̄ q̄d ap̄a est duru̅ no̅ sensibile colore liuid̄. vel viride sine dolore τ pulsatiōe: sed cu̅ magis moret̄ cancer efficit̄. ¶ Vole̅tes au̅t medicari ap̄a: vnde si ap̄a videamus: si de sanguīe nascit̄: tu̅c tande̅ flo̅memus: τ de sanguine tollam⁹ q̄tu̅ virtus infirmi patit̄. post demus vn̄ calor sanguīs extinguat̄: sicut oxifenitia manna̅ cassiaf. pruna iuiub̄. viol̄. τ similia: purgato toto corpe ad infirmu̅ me̅bru̅ redeamus cu̅ reb⁹ morbo repugna̅tibus sicut sandal. rub.

bolo viola.memite:opio ꝛ similib⁹. In statu apatis causa dissolutiua admisceat his: sicut litiū.cc.endiuia ꝛ similia. Dyasco.vitellū oui:cū pauco.cc.ꝛ myrrha positū sup apa de grosso sanguine ipsuz dissoluit:ꝛ similiter vitell.oui cū oleo viola.super calidū apostema positū mitigat:ꝛ ad digerendū accelerat dissoluēs nondū collecta sanie. In apostemate de colera rub.incipiendū est ad purgandū ipsam colerā ꝛ ad membrū infirmū cū repugnatiuis redeunduz. postea sicut psilotro:coriādro:spuiua portula.psilio iusquiamo lactuca endiuia:ꝛ silibus. Nutriam⁹ cū cucurb.lentibus bliti portulaca.ꝛ similib⁹. ¶ In apate flegmatico dāda sunt flegma purgātia:et post mēbrū defectū medicādū ponamus spongiā aqua tepida infusam et aceto:si spōgia nequeat inueniri lana est superponēda aliqñ cum aqua ca. nitrū opz supponere. ¶ Apostemati de colera nig.nonduz cancro effecto medicina est apponenda:sed cācer incurabile est malū.medicia dico colere nigre erit purgatiua. ¶ Et si apa quodlz saniē colligat cū hec cathaplasmate aperiatur.s.scariola pistata cū oleo ro.cocta:q̄ super apa erit ponenda:ꝛ silr caul.cū butyro bouio. ¶ Ungm dyaltee ꝛ populeū valet hūectatiōi duri apatis aperiēs ꝛ sine molestia ℞.se.lini fenug.malue.aā.lib.ß.olei.lib.iiij.litargir.ʒ.vi. fac coq̄re lento foco. ¶ Aliud valēs apati sine capite. ℞. se.lini fenugre.stercoris palūbi.ana.ʒ.ix.sisami cōbusti.ʒ. xxx.fac sisamū pistari q̄si medullā:deide cū ipso alias species tēpera:si plus mundificare volueris pone de oleo sisami. ¶ Aliud in apertiōe apatis. ℞.ficus siccas in aqua coctas et parū nitri et olei. ¶ Dyaltea.Jo.Dam.valet mundificādo calido apostemati.℞.psilij.ʒ.xx. iusquiami.ʒ.xv. myrrhe.ʒ.lxv.fenugre.se.lini.ana.ʒ.xxx.malue.se.ʒ.x.oīa coquant in aqua ca.Deide accipe spumas eoꝝ ꝛ tēpa cum oleo ꝛ litargir.vt sufficiat. ¶ Aliud valens apati vbicūqz in corpore sit ꝛ maxime in splenis grossitudine vel epatis ℞.armoniaci.℥.iiij.aceti.lib.i.dimitte simł vno die:ꝛpost pista in mortario:vt efficiatur:sicut medulla:deinde accipe.cc.ʒ.iij.olei ro.℥.iiij.cere.℥.i.coq̄ ad focū suauē quo ad omnia dissoluantur:et in mortario tempera.

¶ De porris et verucis. Cap.xvi.

Eruce sunt caro egressa spissa et dura per totum corp⁹ nata: sz tñ maxie in manib⁹ et pedib⁹ q̄s expellit nã in corpis exteriora. ¶ Sũt aũt de de flãte et cola nigra. Que ḡ mollis ē et sine dolore itelligit eē de flate: dura et spissa ppendit eē de cola nigra. ¶ Opz ḡ cũ medicari voluerim⁹ prio ad purgãdũ illos chimos: vñ fuerit incipiam⁹: postea exteri⁹ ponam⁹ medicinã illoꝝ desiccatiuã: q̄ si nõ valz apponẽda sunt cala: vñ icidant et corrũpant: desiccatiua sũt oleũ ro. myrtinũ ramoꝝ vitis cinis cũ aceto tpat⁹: acatia cũ oleo ro. et aceto facit sil'r: et nigella: sterc⁹ ouinũ vel caprinũ cũ vino tpata valẽt. Dyasc. lac ficuũ cũ piguedie porci tpatũ suppõe. Incẽsiua vo sũt h. ℞. erugis eris. ʒ. viij. collo. ʒ. x. nitri. ʒ. ix. fell. taurini. ʒ. x. sal armo. ʒ. vi. aluis auripigmẽti spume marine. ã. ʒ. ij. calcis viue. ʒ. xv. tpa cũ lexiuia et de suppone ¶ Aliud. ℞. sandarace auripigmẽti spume maris añ. tpa cũ succo lupini: si nõ sufficiãt icide cũ ferro. Dyasc. dic. cicer sanat verucas: si fm vnãquãq̃ veucã granũ accipias et adunes: in frustũ pãni ligãs: et hoc in kl. mẽsis infir= mus retro piiciat.

¶ De lepra. Cap. xvij.

Epra est nascẽs passio de cola nigra incẽsa et putrefacta apparẽs i corpis supficie et nascẽs de. iiij. hũorib⁹: sz tñ incẽsis et corruptis: et in colaz ni. mutatis. ¶ Est aũt q̄drifaria: vel eñ ē de corruptõe sanguis et vocat allopitia: altera de colera ru. et dr leonina: alia de cole. nig. et dr elefantia: quarta de flãte: et dr tyria. de corruptiõe sanguis rubet cutis et putrida est nimis. tumet sanguis: et sanies inde fluit: de cola ru. ē pect⁹ siccũ fissure manuũ et pedũ cõtractio et macilẽtia: h⁹ calor si augmẽtet mag' q̄ siccitas articuli separent et cadẽt: si de cole. ni. sit color erit niger et putrescit et grossescit grauescũt sensus findunt man⁹ et pedes 9hunt digiti: si de flãte hũescit corp⁹ glãdes nascunt color ē alb⁹ ocloꝝ flux⁹. ¶ Opz aũt cũ medicari disposuerim⁹ incipiamus a purgãdis hũorib⁹ ill' corruptis. S. diuturnũ morbũ medicaturi incipiãt a medicãda sua mã et a corpe expellẽda. Qd si de corruptiõe sit sanguis flõmem⁹ de vena mediana. Qd faciendũ erit cũ mã intra vasa sit: si eñ sit, ex

vasa flomia erit cauēda: cū multū huic noceat. Intelligit ex venas eē de corruptōe figure īfirmi: et pustulis in facie et putredine ī toto corpe: vñ dimittēda ē flomia: et accipiēda farmacia. Nutriamus cū dieta subtili nō ꝯuertibili neqꝫ corruptibili. G. in q̄dā sui ꝑticula vbi de melia loquit. De melia inq̄t. fꝫ qꝺ expt⁹ suꝫ: si q̄s voluerit purgare hāc mām et mūdificare corp⁹ īde a fortissima medicia incipiat: et ita forsan ne augmentet mā ꝓhibet: et si fuerit cācer idē opꝫ nos facere: si medicina nr̄a corpi ꝓficiat: et color melioret morbusqꝫ declinet: et īfirm⁹ ꝯfortet medicinā hoc facientē assuefaciam⁹: et cū magnis medicamib⁹ adiuuem⁹: sic yeral. et apoziate de epithio. theod. magn̄. yera hermetis syrup. de epithio. sero cū epithi. vtat. In intmissiōe: et cū nō sit tp̄s dare catarticū: dem⁹ tyriacā ma. fctāꝫ cū piguedie et carne tyri. G. nūq̄ inq̄t vidi in vita mea hoiēꝫ hac infirmitate plenarie libatū nisi q̄ biberit vinū in q̄ tyr⁹ ceciderit: et ibi cōputruerit: hūc. n. vidi excoriari: et cute expoliari cū vinū illd ebibit: vñ certificaui cū testionio vsuali qd dixerūt antiq̄: de carne tyri: vel d piguedie et sui iuuamēti magnitudie: in hac et oī dura passiōe. ¶ Purgato āt corpe supradicto medicamie dem⁹ selithe tyriacā et silia corp⁹ custodiētia: putredinē mūdificātia: ꝑcipiat vt balneet: sꝫ nō tñ aq̄s dulcib⁹. Iterū iuuat icēsio et diete obseruatio. et cibi paruitas: interrogat⁹ aūt. G. q̄ medicia summa hēat inq̄t abstinentia

¶ De morphea. Cap. xviij.

Orphea est corruptio sanguis: vñ nutrit corporis cutis sine macula in fcutanea carnis: c⁹ cā ē vlis defectio ꝟtutis digestiue: q̄ cū dfecerit sanguinē corrūpit et ad cutē veniēs eā nutrit: si aūt ei⁹ q̄litas sit flātica alba fit morphea: si de cola nigra erit morphea. ¶ Est autē morphea triplex: vel eñi ē liuidi coloris nascēs de cola et sāguine vel nig̃ nascēs de sanguie melico: vel alba: et est d flāte salso: in qb⁹ trib⁹ gn̄ib⁹ sanguis nō est minuēdus: sꝫ oꝫ vt forti purgent medicamie: sic theod. yerapig. yeral. et silia. vomit⁹ det semel in mēse. Abstineāt a cib malos chimos gn̄antib⁹ et dure digestibilib⁹ sepe balneet. G. morpheā medicari ꝑcepit post mūdificationē corpis: vngat aūt corp⁹ cū calce et anacar-

do ꝛ tapsia aloe litargiro acatia sulphure elľo alb. simpli cibus seu cōpositis: ꝛ cū aceto tēatis. Itē. s. apij siluatici succ⁹ valʒ cū lacte ficuū mixt⁹: sulphur ꝛ draga. idē faciūt sanguis leporinus valʒ. capparis radix valet silr cū aceto. Bibāt aūt de h antid. Rx. mirab. citri. chebuli bellirici emblici. aā. ʒ. xv. pul. yerepig. ʒ. xviij. siseleos. ʒ. xv. fūiterre. ʒ. xxx. sene. ʒ. xx. agaꝛ. turbith. ā. ʒ. xxx. tapsie acori. ā. ʒ. viij. fac pul. adde melľ. qd sufficit. dās. ʒ. ij. vľ. ʒ. Alij iūgūt huic ʒ. xv. elľi nig. ¶ Alid. Rx. chebuli. ʒ. xxx. bellirici ēblici epithi. aā. ʒ. x. mast. ʒ. xi. ameos. ʒ. x. calamē. ʒ. x. yerepi. ʒ. xx. colloqn. ʒ. x. nigelle sinap̄. ā. ʒ. v. tapsie. ʒ. vij. fac pul. adde mellis qd suffic̄. da. ʒ. iij. trib⁹ dieb⁹ ꝯtinuis ꝛ trib⁹ intermissis. ¶ Unguentū morphee valēs oīs coloris. Rx. tapsie cōdisi rubee sinapis nigelle se. rad. pireꝛ. aā. ʒ. iij. colloqn. elľi nigri capparis rad. rute aluis staphisagrie nitri. aā. ʒ. i. ꝛ. ß. eufor. scamo. salʼ armōia. sandarace: ameos. aā. ℈. ij. fac pul. tpa cū aceto. vnge. ¶ De impetigine. Cap. xix.

IMpetigo duob⁹ modis fit: vľ. n. est eq̄lis in superficie corpis: ꝛ fit de colľa ni. ꝛ fece sanguis: aliqñ cū prurigīe vel sup̄ficie ten⁹. cōbusta cu⁹ color ē citrin⁹: vľ rubori ꝯtinu⁹. alʼ. ꝯtigu⁹. ꝛ ē furfurea fissa ꝛ prurigiosa. Nascēs d mā melīca vľ colľica nimis icēsa. ¶ Pria spēs medicabiꝛ cū flōmia ꝛ farmacia hūores icēsos medicātib⁹. Scda cū medicina colľe ni. purgatiua balneū aq̄ dlc assuescat laueꝛ cū furfure faria fabe vngaꝛ olľo frumēti aceto pomi citri. carui: pistata furfure cū aceto cinere cū feino lacte gūmi prunoꝝ faria cicer cū lacte feino elľi ni. cū aceto ꝛ acatie. ʒ. vij. gūmi ara. ʒ. vi. cū aceto vnge post laueꝛ cū aq̄ dulci. ꝛ vngaꝛ cuʒ oleo ro. ꝛ lapatiū acutū mixtū cum aceto oīa extirpat.

¶ De scabie et pruritu. Cap. xx.

SEpe nā malos hūores expellit ad sup̄ficiē corporis vt mūdificet infiora q̄ si sint tenues ꝛ nimiū liq̄di dissoluūꝛ de cute cū sudore ꝛ fūo. Si grossi sint pmanēt sb cute. Si mediocres prurigīnē gignūt grossi scabiē faciūt: scabies sicca ꝛ nō saniosa cū prurigie ꝛ pūctura ꝛ fissura d coleric chimis eēvꝛ vulnerosa ꝛ g̃ssa i sup̄fi. corpis: nʒ prurigie forti ꝛ cū scalpiꝛ cutis.

excoriat̃ sic̃ alba squãma sigt salsũ ⁊ icẽsuȝ flegma: ⁊ plurimũ h̃ inascit̃ seniorib⁹ pp collectõeȝ salsi flãt: ⁊ defectionẽ cut. Scabies hũida ⁊ saniosa et cũ dlectatõe pruriginosa incẽsũ sãguinẽ cũ colꝰa ru.eẽ demõstrat. Si sanies sit grossa maiorẽ abũdãtiã sigt sanguis. Si subtilis aqsa ⁊ citrina colerã abũdãtem sigt. ¶ Cum ṽo scabies de sanguie ⁊ co. rub. cõpariat̃ esse flobothomãdum est de mediana vena: si aliqd obuiet nobis in minutiõe purgemus cũ catartico de cassiafi. et succo fumiterre ⁊ mirabol. citri. et similibus: frequẽtent balnea in qb⁹ sudent: nõ tangant̃ corpa epithimatibus: q2 viscositate sua dissolutionẽ ꝓhibent hũorũ: ⁊ poros claudũt: sed tñ pax olei ro. est adhibẽdũ. ¶ Si scabies sit ex chimis flaticis purgem⁹ flegma cũ catartico de epithimo siue de agarico: et silib⁹: assuescat balneũ in q̃ sudet deide vngat̃ cũ apij succo vl̃ calamẽti. purgat aũt corpib⁹ ad extiora vnguẽta redeam⁹: vñ. G. litarg. cũ olꝰo vȝ: cinis cauliũ cũ petroseleo silr. Dyas. carui cũ aceto valere dixit. sulphur cũ lẽtisci oleo multũ vȝ scabiei et ipetigini vnguiũ ⁊ inguinũ mascul. sulphur cũ aceto silr vȝ. Similiter nitrũ cũ melle ⁊ sulphure iuuat. sal qȝ cũ olꝰo et aceto si accedãt foco: vt sudẽt mitigat dolorẽ ⁊ scabiẽ iuuat ⁊ ĩpetiginẽ. G. aq̃ sulphurea vl̃ marina cũ sale cocta: vel cũ frõdib⁹ oliuaꝝ iuuat veteres pustulas scabiẽ ⁊ pruriginẽ et silia: frõdes qȝ oliue cocte cũ aq̃ et aceto: silr et frõdes cãne. ¶ Unguẽtuȝ vȝ scabiei et prurigini de calore. ℞. litarg. ʒ. x. ceruse: cadimie argẽtee. añ. ʒ. iij. celidonie sygie argẽti viui. añ. ʒ. ij. olei ro. et aceti qd̃ sufficit. ¶ Aliud desiccãs pustulas ⁊ vulnera de calore. ℞. acatie gũmi ara. añ. ʒ. ij. litargi. cadinie argẽtee. añ. ʒ. i. ⁊ . ß. tpa cũ aq̃ ros. ¶ De carbũculis. Cap. xxi.

Arbũculi de sanguine grosso nascunt̃ ⁊ corrupto. vñ de foris ẽ ponẽda res dissolutiua: cũ tñ corp⁹ interi⁹ mũdificet̃. desup ponẽdũ est frumẽtũ masticatũ vt maturent̃ siue dissoluãt̃. G. granũ in aq̃ infusuȝ nõ valere dixit masticatũ autẽ prodesse ꝓpter infusionẽ saliue: valent etiã ficus non mature pistate cũ cera Dyasc. nasturtiũ cũ oleo ⁊ sale pistatũ valet. vue passe cũ sale pistate valẽt silr: frumẽtũ cũ oleo ⁊ sale silr: maturat eñ et apit. Rãnũ cũ oleo vȝ silr. farina

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

subtil. tpata cũ olo r melle r pax. cimi. silr facit. Si aũt sa niẽ hũerit faria ordei cũ butiro r sale r caulib⁹ oib⁹ pistatis saniẽ eiicit. nitrũ cũ terbẽtina carbũculũ apit r saniẽ trahit.

¶ De vulneribus in corpore. Cap. xxii.

Ulnera i corpe ex sanguis nascũtur corruptiõe maxie rubicũda r molestã febrẽ gñantia. qz color ẽ rubicũdus r citrin⁹: si sanguis colere rub. sit admixt⁹: vulnera sicca r pustulosa gñant: si cũ cola ni. fuerit. vulnera erũt varicosa. si cũ fle erũt: hũida alba r spũosa. ¶ Si g vulnera de sanguie sint flõmemus et vsqz ad defectionez minuat sanguis nisi aliqd obuiauerit. mũdificet ẽt corp⁹ cũ catartico. dietet fridis r hu. deide ad vnguẽda exteriora redeat. ¶ Ungm̃ valet vulnerib⁹ cal'is. ℞. ceruse litarg. cathimie argẽ. añ. ʒ. vij. cere al. olei ro. añ. lib. iiij. fiat vngm̃. ¶ Aliud. ℞. celidõie. litargi. ceruse. serici. cathimie argẽ. añ. ʒ. v. acatiã. albu. oui. ʒ. ix. visci. psilij. ʒ. xv fac vngm̃. ¶ Aliud valz hũidis vulnerib⁹. ℞. litargi. ʒ. x. argen. viui lap. fusci. añ. ʒ. iij. celidonie. ʒ. i. r ß. olei r aceti qd suffic. ¶ Aliud desiccãs vulnera r pustulas. ℞. boli. ʒ. i. terre sigil. ʒ. i. cãpho. zucca. añ. ʒ. ß. tẽpa cũ aceto r aq̃ ro. ¶ Aliud valet hũidis vulnerib⁹ cruriũ. ℞. nigel. coctaz in aq̃ r post desiccatã. fiat pl'uis quã cum oleo ro. tẽpa r crura cũ aceto laua r vnge. Itẽ valet litargi. cũ oleo ro. r aceto. r se. eruce tẽpatũ cũ melle idẽ facit: siml'r succ⁹ apij r cera r oleũ ro. cũ aceto r aq̃ fiat vnguentũ. ¶ De scrofulis. Cap. xxiij.

Crofule sunt dura apata i molli carne nascentia q̃ sunt medicãda vnguentis emolliẽtib⁹: sicut illud qd. xij. causis efficit r emollitiua sunt sup ponẽda putride carnis corrosiua. Deinde alia medicamina desiccatiua r claudentia. Dyas. yreos cocta r cathaplasmata valz: qz hũectat. Sil'r fic⁹ nõ mature r cocte. yreos cũ aristol. r dyaltea mixta. ad mũdificãdas scrofulas valz: faria lupini cuz aq̃ tẽpata. Idẽ fac. elacterij radix pistata cũ rãno valz. capparis radix cocta et pistata valz. Nitrũ r frumẽtũ emolliũt. ¶ Cõfectio valens apati in collo r scroful. ℞. aristo. ℥. i. cc. ʒ. i. r. ß. tẽpa cũ aq̃ r desup pone. ¶ Aliud. ℞. erugis eris. ʒ. v. amõiaci. ʒ. iij. sarcocol. ʒ. i. r. ß. fac pul. tpans cũ melle. r cũ licinio ipone. ¶ Itẽ

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

cineris vit. picis vsual. ana. ʒ. x. oli. qd sufficit. fac vnguetu.

¶ De pustulis ex desudatione. Cap. xxiiij.

Pustule nascetes ex desudatiōe sunt. iiij. modis: sunt. n. qdā cal'issime qs aq̄ frida aduuat: cū de col'a ru. ignea nascunt. Quedā sunt d col'a: sed tn̄ gssa: qs balneū iuuat in aq̄ ca. alie inter has duas mediocres. Quarta spēs d col'a nascit nig. q̄ pessima est ꝛ ad sanā d dura. ¶ In curādis trib⁹ gnib⁹ col'a ru. purget: ꝛ i qrto nig. balneū assuescat patiēs. vngat cū succo solatri cū coriādro mixto. vl' sandal'. ꝛ cc. ꝛ frōde iusquiami cū melle. medulla meloñ. cū succo apij. In balneo post sudorē valz: frōdes oliue pistate i aq̄ cocte valēt. ¶ He desudatōes plz nascunt i estate ꝛ nascūt cū calor sit nimi⁹. Cā eoꝝ supfluitas exiēs cū sudore sp adunās se sup cutē ꝛ coagulās: qd fit ex negligētia balnei ꝛ mūdificatiōe cut. Si aūt augmētent ꝛ iueterascāt i scabiē deueniūt: vn̄ festinādū est ad purgatiōez col'e rubee de corpe: vngat d foris medull'. ꝛ corticibus meloñ. cum succo solatri ꝛ assiduis balneis: silr rosa ꝛ mirtha cocta i balneo posita valet.

¶ De separatione iuncture. Cap. xxv.

Si aliq̄ mēbra sepatiōnē iūcture patiunt in ossibus: opz medicū festiare vt sepatio solidetur: ꝛ sanoꝝ iūctura i solidādis ɔsideret: ꝛ ne iteꝝ se iūgant puideat. Qd fit cū ligamib⁹ ossa circūdantib⁹: q̄ tn̄ sic bn̄ sunt ɔsiderāda qz fortia: vt cōstrigant ne exeāt ossa custodiūt. Sed tn̄ tumorez gnant: mollia neutrū hoꝝ faciūt: sz nec bn̄ iūcturā custodiūt: maxime i somnis ꝛ iūcture ꝛ mēbroꝝ motu: ligamia q̄ sunt faciēda mediocria: vt ifirm⁹ vtrūqz vitiū supradictū euadat. Soluant aūt post diē tertiū: vl' añ vt loc⁹ ille qescat: postq̄ ligētur ne forte diu ligata cū nō mēbꝝ illud assueuerit: aut dissoluēda p poros exire ꝓhibeāt: vn̄ prurigo oriat: ꝛ infirmū scalpe seu mouere mēbrū illd cogat: solutū mēbꝝ aq̄ ca. est balneādū vt poros apiat ꝛ supflua emittat. Cū aūt dissolueris in die. vij. ꝛ i mēbro: neqz tumorē videris: neqz pustulas. Sed nun⁹ q̄ i sanitate fuerit. ponēda sunt solidātia ꝛ carnē reducētia. ¶ Gal'. in megat. pri⁹ inqt incipiēdū est ad medicādū fracturā ꝛ sepatōez iūcture i ossib⁹ minuēdo supflui-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

tates corpis cū flōmia ⁊ farmacia. Dietem⁹ aūt īfirmū cuȝ subtilib⁹ ⁊ pauc꜕ cibarijs dū certificemur tumorē siue pustulas: vł q̄libȝ alia deturpātia nō supuētura ꝓpter loci debilitatē ⁊ materiā habūdantē: postea redeam⁹ ad rē solidatiuā ⁊ mēbri augmētatiuā. i. mł'tā q̄titatē cibi gss̄i: cibo aūt subtili nō solēt ossa solidari. ¶ Sepatio aūt ꝯcathenatiōis lauetur cū aq̄ ca. ⁊ reponat̄ sic̄ fuerat: ligef̄ ꝙ sic̄ fractura: deinde supponēdū ꝯ hac ꝯfectōe valēti fracture ⁊ sepatiōi iūctu re. ℞. sumach. se. mirte. aā. ʒ. x. myrrhe. aloe. aā. ʒ. vi. enule ʒ. x. tpa cū aq̄ et vnge. ¶ Alid. ℞. mirrte. ʒ. vij. camo. ʒ. viij. sandal'. ʒ. xv. boli. terre sigilla. aā. ʒ. xx. enule. ʒ. xij. yreos. ʒ. xv. thur꜕. ʒ. x. ¶ Dyas. faria ordei cū faria malue cū ol'o tpa tavalȝ. ¶ Alid. ℞. laudāi. ʒ. xv. aloe. ʒ. vij. c̄c. ʒ. v. boli. ʒ. xv. galle. ʒ. iij. ro. nucis cypressi. aā. ʒ. v. tēpera cū oleo et vnge. ¶ Alid. ℞. aloe. myrrhe. betonice. acatie. malue. thur꜕. aā. ʒ. iij. mastic̄. ʒ. i. ⁊. f. pul. molendini q̄tū alie species fuerint tēpa cū ouo ⁊ vnge neruos ⁊ venas circūdantes fracturas cū vnguētis emollientib⁹ de cera: medulle bouis. pinguedine vulturis: pinguedine renū pecudis: ⁊ oleo ro. ⁊ sil'ibus.

¶ De fluxu sanguis ab incisiōe gladij. Cap. xxviij.

In fluxu sanguis de incisiōe gladij: siue cultelli sagitte vł' sil'ib⁹. ꝑmū in strigēdo sanguinē erit studēdū supponēdo digitū: ⁊ tenēdo pāniculuȝ donec sanguis ꝯgelet̄ i vena: vñ exierat. Deide supponēda est medicia sanguis restrictiua: que duob⁹ mōis fit: vł'. n. ꝯstrigit ⁊ carnē nō reduc̄. sic̄ faria frumēti: terbētina: gipsum: ⁊ sil'ia: vel ꝯstrigit ⁊ carnē facit: sic̄ th⁹: aloe: albu. oui: pili leporis. ¶ Gal'. i megat̄. hāc ꝯfectionē dic̄. debere eē trib⁹ mōis: vł'. n. vt eq̄le sit pōdus aloes: ⁊ thuris: ⁊ cortic̄. ⁊ pul. ⁊ ēt pulueres electi sunt ponēdi: qui dur꜕ corpib⁹ vtiles sunt: stiptica. n. his sunt nc̄cia. vł' vt thus q̄ aloe duplū ponat̄: ⁊ th⁹ vnctuosuȝ ⁊ gūmosum eligat̄: q̄ cōfectio vtil' ē mollib⁹ corpib⁹ q̄ reb⁹ mollib⁹ indigēt ⁊ cōfortatiuis. Terti⁹ modus est vt de thure pl⁹ ponat̄ q̄ aloe: nō tñ duplū hoc ꝯuenit corpib⁹ mediocrib⁹: albugo oui apponat̄: vt i sil'itudinē mell' iuiscet̄. ⁊ mittat̄ de pilis leporis q̄tū opȝ: hec medicia eēntie vene supponat̄: vñ sanguis effluit: ⁊ postea mł'ta q̄titas medicine toti vulneri supponat̄:

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

atqz ligādo cū pānis lineis ter vł q̄ter innolutis: et fiat strictu ra circa vene initia. ligamēta oia die tertio soluant. Si aūt medicia sup vuln⁹ nimis fuerit viscosa: et iō vulneris cōstricti ua: nō tñ auferas: q: forsitā vi ablata locuz iā fere solidatū apiet. Appone ḡ mł'tā q̄titatē de eadē vt emolliat illū desic catā: et mollitā paulatiz subtrahas. Sed vñ subtraxeris digi tū vene effluēti suppone: ne exeat sanguis. Quod si nec hic potueris liganda erit vena. Sic.n.precepit.G.in megat.
¶ Pl'uis. Jo. Da. strigēs et desiccās sanguinē vulneris. ℞. aloe. thuris. corticꝭ. añ. ʒ.ij. sang. draco. sarcocoll'. añ. ʒ.xij. ramoꝝ eruce. ʒ.viij. tēpa cū albumine ouorū et pone pilos le poris. ¶ Aliud strīgēs et solidās vulnera de gladio vel cul tello facta. ℞. sarcocol. ℥.ij. san. dra. balaust. corticꝭ. oliba= ni. añ. ℥.ß. ¶ Aliud. ℞. sarcocol'. aloe. myrrhe. armoniaci. añ. ℥.i. eruce. zucca. añ. ℥.iij. fac pul. imple vulnera ide: dein de pannos desuper ponendos infunde saliua. ¶ Aliud. ℞. sarcocol. olibani. dragagan. san. dra. gummi. pōdus equa= le. fac pul. et inde imple vulnera. ¶ Si autē vulnera crepue= rit et sanguis inde fluxerit. ℞. albumen oui: oleum ro. ro= sas et maluā et lentes: que omnia pista. et tempera et infun= dens bombicinum superpone.

¶ De grossitie vnguium. Cap.xxvij.

Aliquādo in vnguibus grossa albedo vel gros= sities innascunt: et inde caro digitorum quasi vulnerosa efficitur. ¶ Medicādi sunt sic. semē lini. cera et mel in modū vnguenti vngul' super ponatur. Aliud sandaraca cum aceto idē fac. Dyas. alumē de pluma tēpatū cū aqua valz albedini et gros situdini et vnguib⁹ vulneratis. Itē feces aceti incēse cū ran no idem faciūt medulle ossiū olive cū pinguedine et farina mixte valēt simil'r. ¶ Supflue carni in vnguib⁹ et tumori si= ue apostemati circūdantib⁹ galla pistata et cum melle tem= perata valet: lentes cū aqua idē faciūt: stercus colūbinum coctum cum farina ordei et cathaplasmate inde facto valet sil'iter. Aliud. alumē cū pinguedie anatis iuuat: assa cū lacte titimalli sil'r. ¶ Citrinitati vnguiū sem. eruce tēpatū cū tau rino felle valz: feces vini icēse faciūt malos vngues cadere.

¶ De incendio ignis. Cap.xxviij.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Uocūq; modo focus corpi inciderit opz rebus frigidis refrigerari ne ad vesicas pueniat: cuz frōde myrthe incēse: cū cera ꝛ oleo ro. vl' gūmi arabi cū albumine oui: vel tumabro cū aceto. siue bolo cū aceto: vel aq̄ ro. vel succo scariole farina ordei: ol'o ro. et albumine oui: vel oleo ro. cū acatia stercore agnino cū oleo ro. ꝛ cera. hec eñ valent malua pistata cū oleo ro. sil'r facit. q̄ si ibi vesice erūt succus portul'. vel frondes myrthe: seu carbones ferrarioꝝ: chimoleā: oīa ꝯposita siue simplicia cū oleo ro. ꝛ cera mixta valent. Alumen cū oleo ro. idem facit loca oliue salsa idem facit.

¶ De vulnere propter ocreas. Cap. xxix.

Aliqñ in pede vel in crure nascunt̄ vulnera de angustia ocreaꝝ: q̄ si sint cū tumore pulmonez veruecis suppone: vel agni annualis siue vulpis. Si aūt vulnera sint sine tumore galla icēsa: balaust. cortices malig̃. sumac. acatia. q̄libet hoꝝ puluerizata supponant̄.

¶ De fissura manuū ꝛ pedū. Cap. xxx.

Aliqñ sanguis nutriēs corpus cuz col'a grossa vel rubea acuta miscet̄. Sed tñ nigra ex q̄uitate sua ꝛ grossitudine descēdit ad inferiora ꝛ findit pedes. Colera xo ru. ex subtilitate ꝛ lenitate findit manus. ¶ Uñ purgādi sunt hūores corpib⁹ dñantes. ꝛ postea redcūdū est ad loca vnguēda cū ol'o viol'. vel cera ꝛ medulla bouina cū oleo sisamino: vl' ol'o fenug. cū cera mixto vz ei fissure pedū de friditate aerꝭ. Fissure ēt manuū ꝛ pedū ꝯfectio valēs. ℞. medul'. bouie pi guedis gal'. ā. ʒ. ß. drag. cere. myrrhe. ā. ʒ. ß. olei syriani. ʒ. ß. vnguētū fiat. ¶ Aliō. ℞. bacce lauri. aristol'. lō. medulle bouine pōdus eq̄le. ¶ Aliud valentissimū fissure. ℞. picule: et sisamcleos pōdus eq̄le. ¶ Cācri fluminei cū sisameleo incēsi idē faciūt. Cepe cocte ꝛ cū ol'o ro. mixte: ꝛ pistate ad idē faciūt: ꝯcule marine incēse cū oleo rosaceo multū valēt.

¶ Explicit textus Uiatici: correctus ac emēdatus. Impressus Lugduni expēsis Uincencij de portonarijs De tridino montisferrati. per Gilbertum de villiers. Anno dñi M. ccccc. x. Die xo. viij. mensis Nouembris.

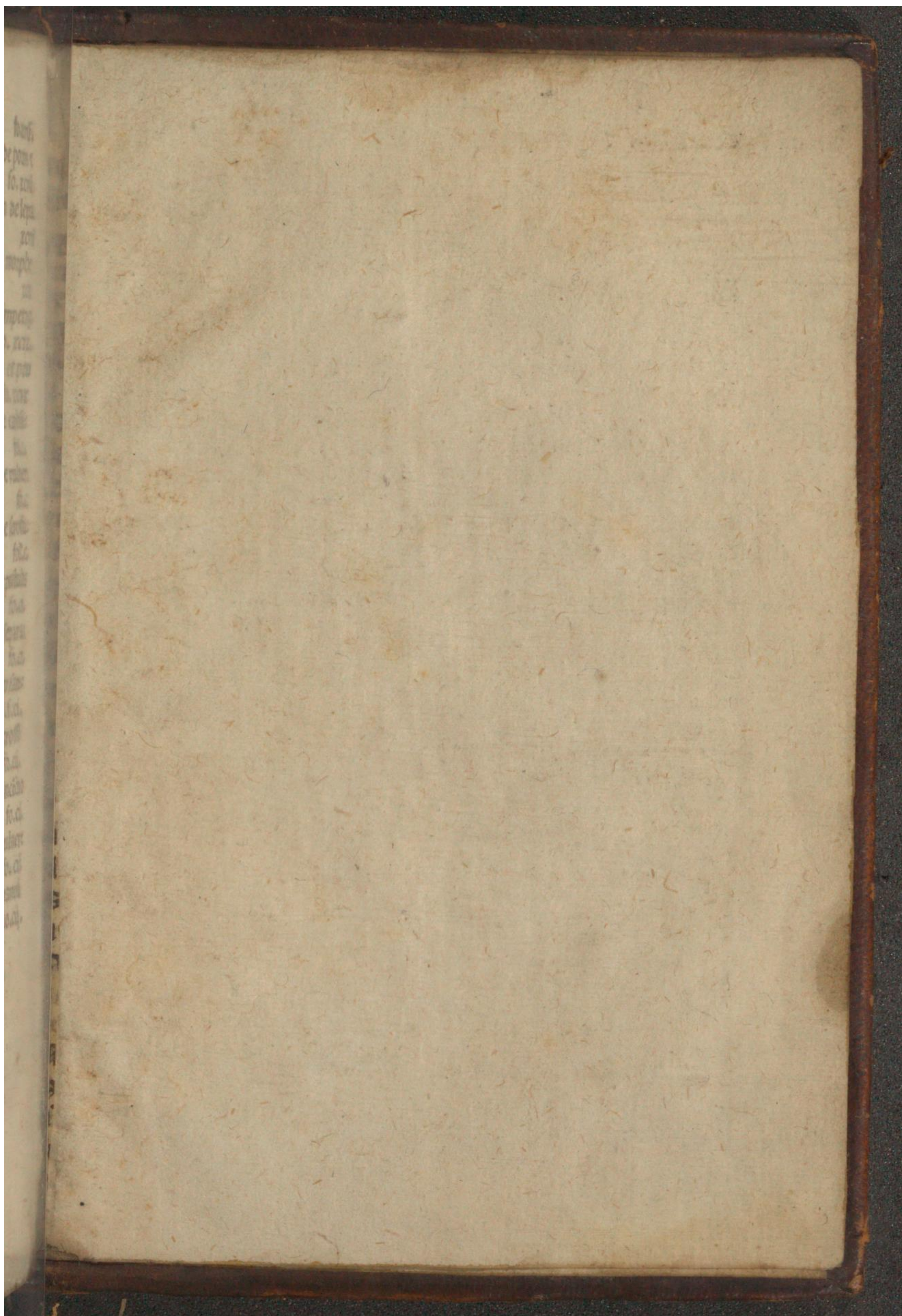
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

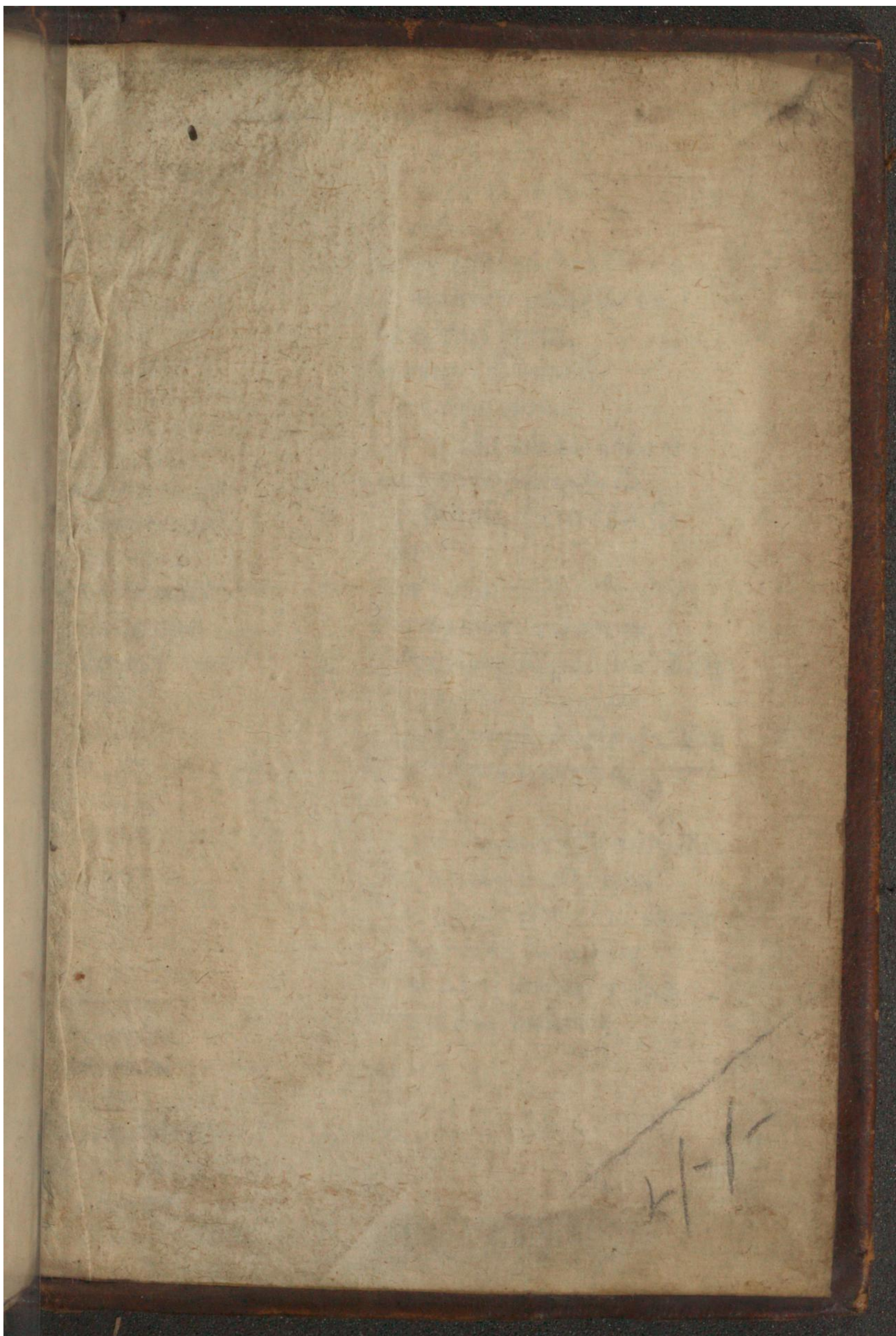
¶ Finis Tabule.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Wellcome Trust, London.
5457/A/1